

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)   ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566
Vol. 8 No. 2 February 2023

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2566

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทัศนคติและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทัศนคติความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรรัตน์ กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมชาย ปโยโค

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.หอมหวล บั้วระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

นักวิชาการอิสระ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว

วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐูปญโญ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รัชดา ภัคดียิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร.สาคร มหาหิงค์

นักวิชาการอิสระ

ดร.อดิสร หนันคำจร

นักวิชาการอิสระ

ดร.กิตติพงษ์ พิพิฑกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรรณ รัตน์พิมลพลแสน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์

นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ 1
ศุภวิชญ์ เหลืองจากรุ และ นิติพล ภูตะโชติ
- ➔ การปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 19
กนกวรรณ รัตนศรีสุข, อัญชลี บุญจันทร์ และ กิตติศักดิ์ เสียงดี
- ➔ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 28
สิรินทร พรหมสวัสดิ์
- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าวที่สอนโดยใช้ หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ กับการสอนแบบปกติ 45
นิษารัตน์ บุญมาคำ และ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์
- ➔ พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 63
นัจฉรินทร์ อุปนนท์ และ นิติพล ภูตะโชติ
- ➔ การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น 78
รัชชานนท์ ศรีแสงจันทร์ และ นิติพล ภูตะโชติ
- ➔ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 95
นิตยา ไสยะกิจ
- ➔ การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ 108
ชยกร ลัทธิชัย

- การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ
พิเชษฐ์ กอนรัมย์ และ วาสนา ยอมิน 126
- การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน
นพมาศ สิทธิมงคล, อีรทัศน์ ไรจน์กิจจากุล และ อติวุฒิ หมั่นมี 138
- การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
พรชนก อมรวัฒน์, อังชกฤต เทียมธรรม และ ศุภวรรณ เล็กวิไล 153
- การพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภค ในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สิริรัตน์ บุญธรรม และ ทิพย์วรรณ งามศักดิ์ 169
- ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลยุติธรรม กรณีศึกษา : ศาลจังหวัด ยโสธร
รัชดาภรณ์ สนิทนิตย์ และ ศิวัช ศรีโสภากุล 185
- การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
อาทิมา เอี่ยมสำอางค์ และ นิติพล ภูตะโชติ 199
- การพัฒนาความสามารถการอ่านคำโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
จรรยา สุขแก้ว และ น้ำทิพย์ งามอาภาภิรักษ์ 218
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)
อัญชลี บุญจันทิก, กิตติศักดิ์ เสียงดี และ กนกวรรณ รัตนศรีสุข 234
- **Research on the impact path of family business transformation in Guangdong-hong Kong-macao Bay area**
Shihai Yuan and pingzhen wu 243
- **The short vocal music course for student in rural primary school at Muniu, Xiuyan county, China**
Gao Rui, Nicha Pattananon and Krissada Suksamnieng 258
- **The Influence of Team Fault Zone on Team Effectiveness : The Moderating Effect of Paradoxical**
Haixi Wang and Zhijian Xu 269

- การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม 282
Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับ
 ธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ภูมิภควัธน์ ภูมิพงศ์คชศร, สามารถ รุ่งเรือง, สมชัย สิ้นแท้, ปลิวชรรุ จุฑารกาล,
ธวัชชัย อู่พานิช และ อัญชลี ประกายเกียรติ
- การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 294
 ประถมศึกษานครพนม เขต 2
ศิริลักษณ์ ไชยมงค์, วัลนิกา ฉลากบาง และ บุญมี ก่อบุญ
- แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการ 321
 จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง
สัณญา ศรีสมุทร และ ปณตนนท์ เกียรติประภากุล
- **Empirical study on the relationship between big data application ability and 336**
Enterprise Innovation performance
Wu Xing
- การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการ 348
 อ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ชฎาพร แจ็กรวย
- มาตรการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง ของไทยและของ 364
 ประเทศสิงคโปร์
ทวีศักดิ์ โสมณี
- การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูก ควบรวมใน 382
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1
วัชรพงศ์ สุริยศ

บทความวิชาการ

- การศึกษาเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทยกับประเทศศรีลังกา 407
พระมหาสถิตย์ สุทธิมนโน ราชวงศ์, สุวิทย์ อุ่นขาว และ อาทิตย์ แสงแฉวง
- **The Promotion Music Education through Social Media in China: A Case 422**
study of TikTok Platform
Zhang Siwei

- ➔เปรียบเทียบวรรณคดีทมิฬของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ 430
พระไกรสร กันมา, ทวีศักดิ์ ไครบุตร และ สุขพัฒน์ อนนทจารย์
- ➔The uses of technology for teaching piano at the higher education level 447
Liang Xiaomei
- ➔The multi-sensory teaching practice for primary music classroom in China 457
Xiao Liulingzi, Nicha Pattananon, Prasert Khunthongchan
- ➔The Community Sports and Superstitions 465
Daycho Khaenamkhaew
- ➔การศึกษาผลกระทบการแปลบทบรรยายใต้ภาพในภาพยนตร์การ์ตูน เรื่องนาจา ตอนมารน้อย 478
จตุติ
วานิสสา จันทร์านุสรณ์ , XIAO MIN และ รัตนกุล กาญจนะพรกุล

พฤติกรรมกรซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาด
ในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์
**The Clothes Buying Behavior through Online Platforms and the Marketing
Mix Factors of the Decision Making in Purchasing Clothes
through Online Platforms**

ศุภวิชญ์ เหลืองจาร์ และ นิติพล ภูตะโชติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Suphavit Luangjaru and Nitipon Phutachote

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Suphavit.ljr@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมกรซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ 2) ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ และ 3) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค 0.94 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมกรซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชื่นชอบเสื้อผ้าและแนวการแต่งตัวแบบเรียบง่าย โดยเลือกซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น ประเภทกางเกงขายาว เสื้อยืด โดยซื้อผ่านอินสตาแกรม เพราะความสะดวกสบายในการสั่งซื้อ ความถี่ในการซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เดือนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ตัว เป็นเงิน 600 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเพราะผู้รีวิวที่ใช้จริง

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการบริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ

3. ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน ส่วนผู้บริโภคออนไลน์ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภค; ปัจจัยส่วนประสมการตลาด; เสื้อผ้า; แพลตฟอร์มออนไลน์

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) the clothes buying behavior of online consumers through online platforms, 2) the marketing mix factors of the decision making in purchasing clothes through online platforms, and 3) comparison of opinion levels on the marketing mix factors of the decision making in purchasing clothes through online platforms, that classified by online consumer demographics. The sample group were 400 respondents who buy clothes through online platforms, that collected data by probabilistic random sampling method. The tool used to collect data were the questionnaires, that had Cronbach's alpha at 0.94. The statistics used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The following were the results:

1. The buying behavior of online consumers through online platforms found the most of the respondents liked the simple clothing and style. The clothes types were trousers and t-shirts. They purchased through Instagram because the convenience of ordering. The frequency of buying clothes through online platforms was 2 times per month, 2 pieces each time, amounting more than 600 baht. Most of the respondents decided to buy clothes because the real reviewers.

2. The marketing mix factors of the decision making in purchasing clothes through online platforms found that; the respondents gave the highest priority in 7 aspects which produce, price, place, promotion, people, process, physical evidence, productivity and quality.

3. The respondents with the different of gender and age had different of the marketing mix factors in the decision to buy clothes through online platforms. The different of gender and age had different of the marketing mix factors in the decision to buy clothes through online platforms. The different of education level, occupation and monthly income had not different of the marketing mix factors in the decision to buy clothes through online platforms.

Keywords: Consumer Behavior; Marketing Mix Factors; Clothes; Online Platforms

บทนำ

ธุรกิจออนไลน์เป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารที่สะดวก สบาย และรวดเร็ว รวมทั้งการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ มีการปรับตัวด้วยการผลิตภัณฑ์และบริการเข้ามาเสนอขายผ่านการตลาดออนไลน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินค้าและบริการจากผู้บริโภคเพิ่มขึ้น (ทัศนาศรี ประวิเศษ และ ธนาลัย สุขพันธ์, 2563 : 59-67) รวมทั้งช่วยกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกว่าการซื้อขายสินค้าผ่านการตลาดออนไลน์ ทำได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของ Covid-19 ทำให้เหลือช่องทางการสื่อสารกับลูกค้าเพียงช่องทางออนไลน์ ช่องทางเดียว จึงส่งผลให้มีการปรับรูปแบบเน้นการตลาดออนไลน์หรือการตลาดดิจิทัลอย่างเต็มระบบ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการทำการตลาดที่หลากหลาย และมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด อีกทั้งใช้ข้อมูล (Data) ช่วยในการทำการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ณัฐพล ไยไพโรจน์, 2563 : 35) กับ ปี พ.ศ. 2564 โดยจะมีมูลค่าตลาดประมาณ 900,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 693,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2564 เนื่องจากผู้บริโภคคุ้นชินกับการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์แล้ว และแบรนด์ต่างๆ หันมาจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์กันมากขึ้น (สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย, 2565 : ออนไลน์)

ธุรกิจร้านขายเสื้อผ้าออนไลน์เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เป็นสินค้าที่นิยมซื้อขายผ่านการตลาดออนไลน์มากที่สุดในกลุ่มสินค้าแฟชั่น เพราะเสื้อผ้าเป็นสินค้าที่มีการซื้อขาย ง่าย ราคาไม่แพง ทั้งเป็นสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและกระแสแฟชั่นอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งเสื้อผ้าเป็นสินค้าที่มีความต้องการจากผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทำให้ร่างกายอบอุ่น และแสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของผู้สวมใส่ โดยเฉพาะผู้บริโภคในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานที่มีความชื่นชอบในการซื้อขายสินค้ากลุ่มสินค้าแฟชั่น และเสื้อผ้าแฟชั่น (อรอนงค์ กลิ่นสุวรรณ และวัชรระ ยี่สุนทร, 2564 : 121-127) สินค้าเสื้อผ้าแฟชั่นผู้หญิงเป็นสินค้ายอดนิยมอันดับ 1 ที่มีจำนวนการสั่งซื้อมากที่สุด ทำให้มีมูลค่าของธุรกิจการขายเสื้อผ้าออนไลน์ในสัดส่วนสูงกว่าธุรกิจอื่นถึงร้อยละ 24 (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2563 : ออนไลน์) ผู้บริโภคนิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพราะมีรูปแบบของเสื้อผ้าที่หลากหลายและทันสมัยให้เลือกซื้อมากกว่าหน้าร้าน ที่สำคัญกระแสนิยมของแฟชั่นเสื้อผ้ามีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างเร็วและบ่อย (Fast Fashion) ตามฤดูกาลและกระแสความนิยมที่เปลี่ยนเร็ว ทำให้ตลาดนี้มีโอกาสการขายอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขายเสื้อผ้าเข้าสู่การตลาดออนไลน์มากขึ้น

เสื้อผ้าแบรนด์ Legend เป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขายเสื้อผ้าออนไลน์ เริ่มดำเนินธุรกิจตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 โดยเริ่มจากเจ้าของแบรนด์เป็นคนที่มีชื่นชอบการแต่งตัวที่มีเอกลักษณ์และตามกระแสแฟชั่น จึงคิดอยากจะขายเสื้อผ้าร่วมกับเพื่อนที่เป็นผู้หญิง โดยขายเสื้อผ้าผู้ชายหลายๆ แบบ หลายๆ

แนว แต่เนื่องมาจากเพื่อนมีประสบการณ์การขายเสื้อผ้าผู้หญิงมาก่อนหน้านี้ และสามารถใช้เพื่อนถ่ายแบบเสื้อผ้าได้ ดังนั้น เสื้อผ้าแบรนด์ Legend เริ่มจากการขายเสื้อผ้าผู้หญิงก่อน โดยมีช่องทางการขายเริ่มจากการขายในแพลตฟอร์มติ๊กต็อก (TikTok) ก่อน ต่อมาจึงเริ่มขายในอินสตาแกรม (Instagram) เพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรายได้จากการขายประมาณ 50,000-70,000 บาทต่อเดือน จากการดำเนินธุรกิจที่สภาพแวดล้อมธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และคู่แข่งขั้นเข้าสู่ธุรกิจจำนวนมาก ผู้ประกอบการจึงได้มีการตั้งเป้าหมายในการขายเสื้อผ้าออนไลน์ แบรนด์ Legend ใน ปี พ.ศ. 2565 ให้มีรายได้ไม่น้อยกว่า 100,000 บาทต่อเดือน (เสื้อผ้าแบรนด์ Legend, 2565 : 3) เพื่อให้ธุรกิจมีการเติบโตมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำกลยุทธ์การตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มยอดขายเสื้อผ้าแบรนด์ Legend เพื่อให้ขายเสื้อผ้าออนไลน์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคออนไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคออนไลน์ที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คำนวณโดยใช้สูตร Cochran (1977 : 76) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิด 0.05 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probabilistic Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นปลายปิด ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติ และมาตราเรียงอันดับ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด มีจำนวน 10 ข้อ โดยมีคำถามมีลักษณะปลายปิดแบบนามบัญญัติ และมาตราเรียงอันดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการบริการ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ คำถามทั้งหมดจำนวน 40 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560 : 101) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.82 ด้านราคา เท่ากับ 0.78 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เท่ากับ 0.79 ด้านการส่งเสริมการตลาด เท่ากับ 0.83 ด้านพนักงาน เท่ากับ 0.93 ด้านกระบวนการบริการ เท่ากับ 0.82 ด้านลักษณะทางกายภาพ เท่ากับ 0.89 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ เท่ากับ 0.92 และรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.7 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560 : 27)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับผู้บริโภคที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งอินสตาแกรม เฟซบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์ ลาซาด้า และช้อปปี้ โดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองผ่านแบบสอบถามออนไลน์บนกูเกิ้ลฟอรม ระหว่างช่วงเดือนเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2565 เป็นเวลา 2 เดือน กับผู้บริโภคที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์จนได้จำนวนข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบจำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 2) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล และมีเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 สำคัญมากที่สุด 3.41 - 4.20 สำคัญมาก 2.61 - 3.40 สำคัญปานกลาง 1.81 - 2.60 สำคัญน้อย และ 1.00 - 1.80 สำคัญน้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน (Independent t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้บริโภคออนไลน์ที่เพศแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน หรือไม่ กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน หรือไม่ โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริโภคออนไลน์ที่เพศแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริโภคออนไลน์ที่อายุแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริโภคออนไลน์ที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน

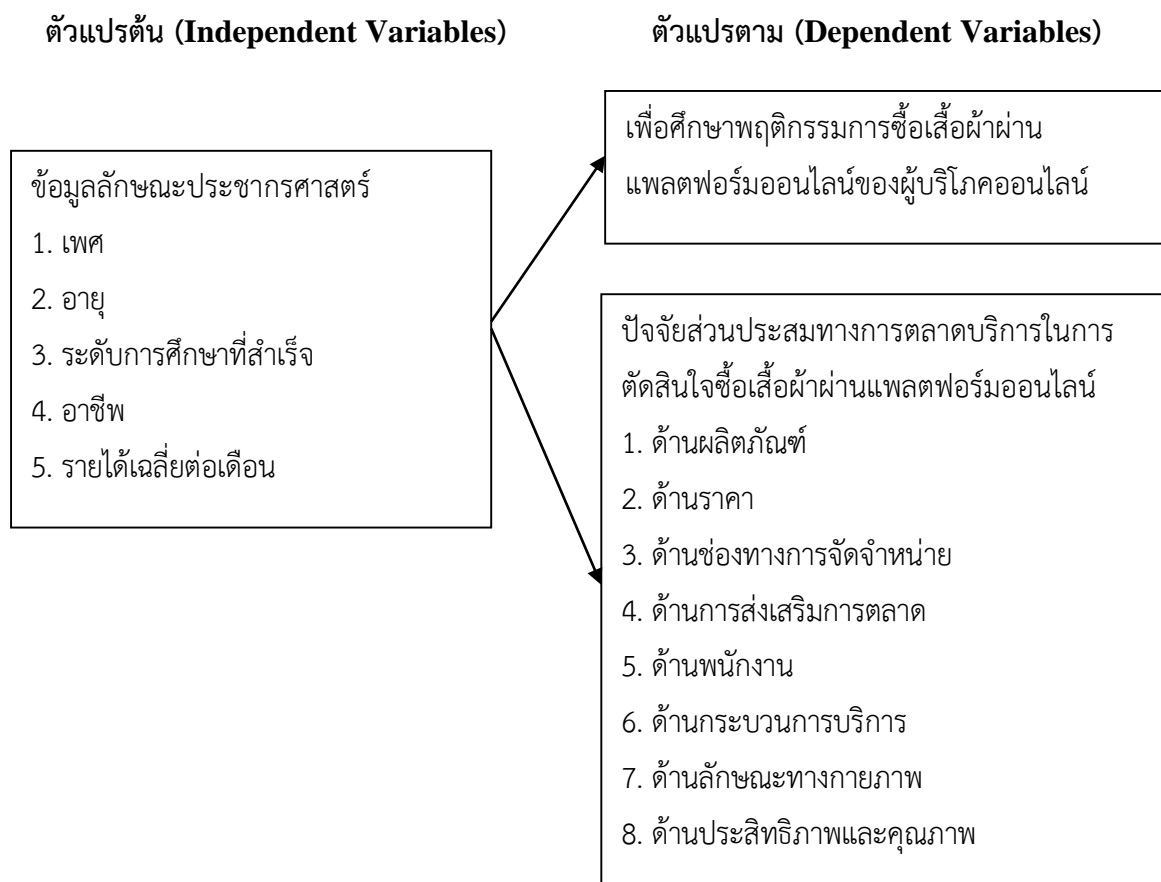
สมมติฐานที่ 4 ผู้บริโภคออนไลน์ที่อาชีพแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ผู้บริโภคออนไลน์ที่รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้ ฌ็อง-ฌัก โยไฟโรจน์ (2563 : 87-89) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการตัดสินใจและการกระทำของผู้บริโภคเกี่ยวกับการซื้อสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจ เพราะสินค้าของคุณไม่ได้ผลิตมาเพื่อขายคนทุกคน ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Behavior) อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้รู้จัก เข้าใจ นำมาสู่การสื่อสารการตลาดกับผู้บริโภคของธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเรียกว่า 6Ws1H ดังนี้ ใครคือกลุ่มเป้าหมาย (Who) ผู้บริโภคซื้ออะไร (What) ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where) ผู้บริโภคซื้อเมื่อไร (When) ทำไมผู้บริโภคจึงตัดสินใจซื้อ (Why) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Whom) ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How) และ Kotler and Keller (2016 : 47) ได้กล่าวว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาด เป็นตัวแปรทางการตลาดที่องค์กรธุรกิจสามารถคุมได้ เริ่มได้นำเสนอไว้ 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผลิตภัณฑ์ (Produce) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

และการส่งเสริมทางการตลาด (Promotion) ทั้งนี้ Charles and Anderson (2016 : 157-158) ได้กล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาดบริการมีความแตกต่างจากส่วนประสมการตลาดผลิตภัณฑ์ของสินค้าทั่วไป จึงต้องมีการเน้นถึงพนักงาน (People) กระบวนการ (Process) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) ประสิทธิภาพและคุณภาพ (Productivity & Quality) ดังนั้น ส่วนประสมการตลาดบริการจึงประกอบด้วย 8 ส่วนประกอบ ดังนั้น การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์

1.1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 87.25) อายุ 20-30 ปี (ร้อยละ 67.25) ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี (ร้อยละ 63.50) อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 32.75) และรายได้ต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท (ร้อยละ 28.50)

1.2 พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชื่นชอบเสื้อผ้าและแนวการแต่งตัวแบบเรียบง่าย (ร้อยละ 50.50) เลือกซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น ประเภทกางเกงขายาว (ร้อยละ 66.25) เสื้อยืด (ร้อยละ 58.75) กางเกงยีนส์ (ร้อยละ 56.25) เสื้อครอป (ร้อยละ 53.50) ส่วนใหญ่เคยซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ผ่านอินสตาแกรม (Instagram) (ร้อยละ 81.00) ช้อปปี้ (Shopee) (ร้อยละ 75.00) ไลน์แอด (Line@) (ร้อยละ 74.00) เฟซบุ๊ก (Facebook) (ร้อยละ 52.75)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะความสะดวกสบายในการสั่งซื้อ (ร้อยละ 62.25) เลือกซื้อในช่วงเวลาใดก็ได้ (ร้อยละ 62.25) ดีไซน์สวย ทันสมัย น่าสนใจ (ร้อยละ 58.50) สินค้ามีความหลากหลาย (ร้อยละ 57.75) โดยมีความถี่ในการซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เดือนละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 27.75) โดยสั่งซื้อผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อครั้งจำนวน 2 ตัว (ร้อยละ 47.75) ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการสั่งซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อครั้ง 600 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 39.75) ช่องทางการชำระเงิน คือ โอนเงินชำระผ่านบัญชีธนาคาร (ร้อยละ 42.75) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ คือ ผู้รีวิวที่ใช้จริง (ร้อยละ 24.25) โดยมีสิ่งดึงดูดให้เข้าไปซื้อหรือเข้าไปดูสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะราคาของสินค้า (ร้อยละ 56.25) โปรโมชั่นที่ทางร้านจัดขึ้น (ร้อยละ 53.50) และรายละเอียดของสินค้า (ร้อยละ 53.25)

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการบริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสม การตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	4.32	0.51	มากที่สุด
1. สินค้ามีดีไซน์สวยงาม ทันสมัย และมีเอกลักษณ์	4.48	0.62	มากที่สุด
2. มีสินค้าให้เลือกหลากหลายแบบ	4.45	0.61	มากที่สุด
3. มีขนาดให้เลือกที่เหมาะสมกับขนาดตัว	4.30	0.68	มากที่สุด
4. เนื้อผ้ามีคุณภาพดี	4.22	0.68	มากที่สุด
5. การตัดเย็บมีความประณีตและคงทน	4.18	0.71	มาก
ด้านราคา	4.34	0.50	มากที่สุด
1. การแจ้งราคาสินค้าที่ชัดเจน	4.43	0.68	มากที่สุด
2. ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ	4.33	0.69	มากที่สุด
3. มีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย	4.32	0.71	มากที่สุด
4. ความปลอดภัยในการชำระเงิน	4.32	0.69	มากที่สุด
5. สินค้ามีให้เลือกหลายระดับราคา	4.29	0.66	มากที่สุด
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.38	0.49	มากที่สุด
1. ขั้นตอนการสั่งซื้อสะดวก ไม่ยุ่งยาก	4.45	0.61	มากที่สุด
2. ความสะดวกในการเข้าถึงร้านค้าได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง	4.39	0.63	มากที่สุด
3. ความสะดวกในการติดต่อทางโทรศัพท์ และช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์	4.38	0.64	มากที่สุด
4. มีการขายสินค้าในช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย	4.35	0.69	มากที่สุด
5. แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้มีความน่าเชื่อถือ	4.33	0.60	มากที่สุด
ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.28	0.54	มากที่สุด
1. มีบริการจัดส่งฟรีเมื่อซื้อครบตามจำนวน	4.37	0.66	มากที่สุด
2. การรีวิวสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ	4.35	0.66	มากที่สุด
3. การจัดโปรโมชั่นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ	4.27	0.71	มากที่สุด
4. มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ	4.26	0.61	มากที่สุด
5. การจัดกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์	4.16	0.78	มาก
ด้านพนักงาน	4.39	0.55	มากที่สุด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ และอัธยาศัยที่ดี	4.41	0.63	มากที่สุด
2. พนักงานดูแลลูกค้าด้วยความเอาใจใส่เป็นกันเอง	4.40	0.66	มากที่สุด
3. พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าเป็นอย่างดี	4.39	0.68	มากที่สุด
4. พนักงานให้ข้อมูลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าได้เป็นอย่างดี	4.39	0.64	มากที่สุด
5. พนักงานมีความเต็มใจและพร้อมในการบริการ	4.38	0.65	มากที่สุด
ด้านกระบวนการบริการ	4.41	0.51	มากที่สุด
1. การจัดส่งสินค้าครบตามจำนวนและตรงตามเวลาที่แจ้งไว้	4.47	0.60	มากที่สุด
2. สามารถตรวจสอบสถานะสินค้าได้	4.45	0.57	มากที่สุด
3. ความรวดเร็วในการชำระเงินและจัดส่ง	4.43	0.58	มากที่สุด
4. การให้รายละเอียดสินค้าที่ครบถ้วนและชัดเจน	4.36	0.65	มากที่สุด
5. ความรวดเร็วในการตอบคำถามและให้บริการ	4.37	0.71	มากที่สุด
ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.46	0.51	มากที่สุด
1. ร้านมีภาพลักษณ์ที่ดี และมีความน่าเชื่อถือ	4.49	0.58	มากที่สุด
2. มีรูปภาพหรือวิดีโอแนะนำสินค้า	4.47	0.65	มากที่สุด
3. ความสะอาดของสินค้าและอุปกรณ์ที่ใช้	4.47	0.64	มากที่สุด
4. การนำเสนอสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์จัดเป็นหมวดหมู่สะดวกในการเลือกซื้อ	4.46	0.60	มากที่สุด
5. การใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล	4.44	0.60	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ	4.33	0.53	มากที่สุด
1. การส่งมอบสินค้าอยู่ในสภาพดี	4.46	0.61	มากที่สุด
2. การรักษาความปลอดภัยและความลับของลูกค้า	4.38	0.64	มากที่สุด
3. การนำข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนของลูกค้าไปปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้น	4.35	0.63	มากที่สุด
4. การให้บริการเกิดความผิดพลาดต่ำ	4.32	0.65	มากที่สุด
5. การบริการหลังการขายที่ดี	4.15	0.71	มาก
ภาพรวม	4.37	0.43	มากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคออนไลน์ พบว่า ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดภาพรวมในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน ($p < 0.05$) ส่วนผู้บริโภคออนไลน์ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัย ส่วนประสมการตลาดภาพรวมในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		อาชีพ		รายได้ต่อเดือน	
	t	sig	F	sig	F	sig	F	sig	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์	3.912*	0.000	3.511*	0.031	0.890	0.411	0.825	0.510	2.633*	0.034
ด้านราคา	2.068	0.020	1.078	0.341	1.679	0.188	0.851	0.493	0.865	0.485
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	2.256*	0.012	1.871	0.155	0.541	0.583	2.471*	0.044	2.092	0.081
ด้านการส่งเสริมการตลาด	1.411	0.079	1.935	0.146	0.148	0.863	1.402	0.233	1.825	0.123
ด้านพนักงาน	2.251*	0.012	1.939	0.145	1.158	0.315	1.656	0.160	0.315	0.868
ด้านกระบวนการบริการ	3.419*	0.001	6.024*	0.003	1.318	0.269	3.015*	0.018	1.912	0.108
ด้านลักษณะทางกายภาพ	3.919*	0.000	1.404	0.247	2.041	0.131	3.622*	0.006	1.123	0.345
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ	2.985*	0.002	4.065*	0.018	1.252	0.287	3.337*	0.011	0.486	0.746
ภาพรวม	3.254*	0.001	3.375*	0.035	0.801	0.450	2.184	0.070	1.378	0.241

หมายเหตุ: * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการบริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ และภาพรวม แตกต่างกัน ($p < 0.05$)

ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการบริการ และด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ แตกต่างกัน ($p < 0.05$)

ผู้บริโภคอนไลน์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการบริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ แตกต่าง (p<0.05) และผู้บริโภคอนไลน์ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ แตกต่าง (p<0.05)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่วนใหญ่ชื่นชอบเสื้อผ้าและแนวการแต่งตัวเรียบง่าย เลือกซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น ประเภท กางเกงขายาว เสื้อยืด กางเกงยีนส์ เสื้อครอป เคยซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์แอด (Line@) เฟซบุ๊ก (Facebook) ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะความสะดวกสบายในการสั่งซื้อ เลือกซื้อในช่วงเวลาใดก็ได้ ดีไซน์สวย ทันสมัย น่าสนใจ สินค้ามีความหลากหลาย มีความถี่ในการซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เดือนละ 2 ครั้ง โดยสั่งซื้อผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อครั้งจำนวน 2 ตัว ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการสั่งซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อครั้ง 600 บาทขึ้นไป ช่องทางการชำระเงิน โอนเงินชำระผ่านบัญชีธนาคาร ส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะผู้รีวิวที่แท้จริง ส่วนใหญ่ถูกดึงดูดให้เข้าไปซื้อหรือเข้าไปดูสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะราคาของสินค้า โปรโมชั่นที่ทางร้านจัดขึ้น รายละเอียดของสินค้า ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสั่งซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถสั่งซื้อได้สะดวก ตลอด 24 ชั่วโมง และเสื้อผ้าเป็นสินค้าแฟชั่นที่มีการเปลี่ยนแปลงสไตล์การแต่งกายตลอดเวลาจึงทำให้มีความถี่ในการซื้อบ่อยครั้งและมีการชำระเงินผ่านการทำธุรกรรมออนไลน์โดยการโอนผ่านบัญชีธนาคารสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจติยา ทองนวล (2560 : 50-51) ที่พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกใช้ช่องทางสังคมออนไลน์เพื่อซื้อสินค้าและเลือกใช้ Facebook ในการสั่งซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ระโหฐาน และประวีณา สุขเกษม (2560 : 193-200) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้าผ่านร้านค้าออนไลน์แต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 500-1,000 บาท ประเภทของเสื้อผ้าที่ซื้อผ่านร้านค้าออนไลน์ ได้แก่ เสื้อผ้าลำลอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส โขครตันกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า เครื่องแต่งกายที่ซื้อบ่อย ได้แก่ เสื้อ ซื้อสินค้าทางอินสตราแกรม ค่าใช้จ่ายรวมในการซื้อเสื้อผ้าออนไลน์เดือน 1,001-3,000 บาท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชญญา สายชนะ, ปาณิสรา คงแก้ว และณิชภา พุฒตาล (2563 : 1-15) พบว่า ส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปประเภทเสื้อยืด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า แพลตฟอร์มเสื้อผ้าออนไลน์ที่มักใช้ซื้อขายกัน ได้แก่ อินสตาแกรม เฟซบุ๊ก

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้บริโภคออนไลน์พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อมีสินค้าให้เลือกหลากหลายแบบ สินค้ามีดีไซน์สวยงาม ทันสมัย และมีเอกลักษณ์ เนื้อผ้ามีคุณภาพดี มีขนาดให้เลือกที่เหมาะสมกับขนาดตัว และให้ความสำคัญระดับมากกับหัวข้อการตัดเย็บมีความประณีตและคงทน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริโภคแต่ละคนเปลี่ยนการแต่งกายในแต่ละวัน จึงต้องการแต่งกายให้มีบุคลิกภาพที่ดี จึงเลือกเสื้อผ้าที่มีดีไซน์สวยงาม ทันสมัย มีคุณภาพ ขนาดเหมาะกับตัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านผลิตภัณฑ์กับปัจจัยรูปลักษณ์สวยงาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยรูปแบบสวยงามทันสมัย

ด้านราคา ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อการแจ้งราคาสินค้าที่ชัดเจน ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ สินค้ามีให้เลือกหลายระดับราคา มีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย ความปลอดภัยในการชำระเงินที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริโภคต้องมีการเปรียบเทียบราคาก่อนการตัดสินใจซื้อ โดยราคาต้องเหมาะสมกับคุณภาพ เนื่องจากการซื้อสินค้าออนไลน์การชำระเงินต้องสะดวกมีหลากหลายช่องทางและมีความปลอดภัยในการชำระเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านราคากับปัจจัยราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะราคาเหมาะสมกับคุณภาพ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อ แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้มีความน่าเชื่อถือ มีการขายสินค้าในช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย ความสะดวกในการเข้าถึงร้านค้าได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ขั้นตอนการสั่งซื้อสะดวก ไม่ยุ่งยาก ความสะดวกในการติดต่อทางโทรศัพท์ และช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการซื้อสินค้าออนไลน์ ผู้ซื้อต้องมีความมั่นใจในแพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถสั่งซื้อได้สะดวก ตลอด 24 ชั่วโมง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านช่องทางการจัดจำหน่ายกับปัจจัยมีความสะดวกในการซื้อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564: 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะ มีความสะดวกในการเข้าถึงร้านค้าได้ตลอดเวลา

ด้านการส่งเสริมการตลาด ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อ มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ต่าง ๆ การจัดโปรโมชั่นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ การรีวิวสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ต่าง ๆ มีบริการจัดส่งฟรีเมื่อซื้อครบตามจำนวน และให้ความสำคัญระดับมากกับหัวข้อ การจัดกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริโภคต้องการได้รับข้อมูลสินค้าก่อนทำการตัดสินใจซื้อ จึงค้นหาข้อมูลจากการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของร้าน การอ่านรีวิวสินค้า และมีความอ่อนไหวต่อการส่งเสริมการตลาดของร้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจติยา ทองนวล (2560 : 50-51) ที่พบว่า

ผู้บริโภคมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ในประเด็นตัดสินใจซื้อสินค้าพิจารณาจากการส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม และสิทธิพิเศษต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านการส่งเสริมการตลาด กับปัจจัยมีส่วนลด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะชื่นชอบกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ลดแลกแจกแถม

ด้านพนักงาน ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อพนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ และอัธยาศัยที่ดี พนักงานดูแลลูกค้าด้วยความเอาใจใส่เป็นกันเอง พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าเป็นอย่างดี พนักงานมีความเต็มใจและพร้อมในการบริการ พนักงานให้ข้อมูลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าได้เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานเป็นผู้ที่ได้ติดต่อกับลูกค้าโดยตรง ลูกค้ามีความต้องการได้รับการบริการที่ดีจากพนักงาน เอาใจใส่ เต็มใจให้บริการ สามารถให้ข้อมูลและตอบคำถามที่ลูกค้าสอบถามได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านบุคลากรกับปัจจัยพนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ดี พุดจาตี และเต็มใจในการให้บริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะร้านที่ผู้ชายมีความน่าเชื่อถือ การอัปเดตข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และตอบคำถามรวดเร็วติดต่อผู้ชายได้สะดวก

ด้านกระบวนการบริการ ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อ การให้รายละเอียดสินค้าที่ครบถ้วน และชัดเจน ความรวดเร็วในการตอบคำถามและให้บริการ ความรวดเร็วในการชำระเงินและจัดส่ง การจัดส่งสินค้าครบตามจำนวนและตรงตามเวลาที่แจ้งไว้ สามารถตรวจสอบสถานะสินค้าได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อลูกค้าสั่งซื้อสินค้าแล้ว ต้องการทราบข้อมูลรายละเอียดสินค้าและการจัดส่ง ต้องการความรวดเร็วในการตอบคำถาม การชำระเงิน และการจัดส่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านกระบวนการจัดการกับปัจจัยสามารถให้บริการได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะตอบคำถามรวดเร็วติดต่อผู้ชายได้สะดวกและรวดเร็ว

ด้านลักษณะทางกายภาพ ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อการใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล มีรูปภาพหรือวิดีโอแนะนำสินค้า ความสะอาดของสินค้าและอุปกรณ์ที่ใช้ ร้านมีภาพลักษณ์ที่ดี และมีความน่าเชื่อถือ การนำเสนอสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์จัดเป็นหมวดหมู่ สะดวกในการเลือกซื้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากลูกค้าไม่สามารถทดลองสวมใส่ได้ จึงต้องการเห็นรูปภาพหรือวิดีโอแนะนำสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตติยา ทองนวล (2560 : 50-51) ที่พบว่า ผู้บริโภคมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นรูปภาพหรือสื่อที่เสนอสินค้าทำให้รู้สึกต้องการในสินค้านั้นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส โขครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับด้านลักษณะทางกายภาพกับปัจจัยการตกแต่งร้าน สะอาดตา สวยงาม ทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คช

อาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะการอัปเดตข้อมูลสินค้าโดยใช้ภาพเสื้อผ้าจริง

ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับหัวข้อ การรักษาความปลอดภัยและความลับของลูกค้า การส่งมอบสินค้าอยู่ในสภาพดี การให้บริการเกิดความผิดพลาดต่ำ การนำข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนของลูกค้าไปปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้น และให้ความสำคัญระดับมากกับหัวข้อการบริการหลังการขายที่ดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการซื้อสินค้าออนไลน์ ลูกค้าต้องการได้รับการบริการที่มีคุณภาพ สินค้าอยู่ในสภาพดีเมื่อส่งถึงลูกค้า มีความปลอดภัยและรักษาความลับของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ โชครัตนกาญจน์ (2560 : 74-75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าในระดับมากที่สุดกับปัจจัยสามารถให้บริการ ได้ถูกต้อง แม่นยำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ คชอาจ (2564 : 58-59) ที่พบว่า นิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะร้านมีความน่าเชื่อถือและเกิดความผิดพลาดต่ำ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้บริโภคออนไลน์ที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน ส่วนผู้บริโภคออนไลน์ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเอาใจใส่กับการแต่งกายมากกว่าเพศชายจึงให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน นอกจากนี้ช่วงอายุของผู้บริโภคออนไลน์ที่แตกต่างกัน ความชอบและรูปแบบการแต่งกายที่ปรับเปลี่ยนไปตามช่วงอายุจึงให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ทันมา และขวัญฤทัย บุญยะเสนา (2558 : 76-90) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีแตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา สุ์สกุลสิงห์ และวราวุธ ฤกษ์วรารักษ์ (2563 : 99-118) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุแตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านช่องทางออนไลน์ แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านช่องทางออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีสินค้าให้ลูกค้าเลือกหลากหลายแบบ เสื้อผ้าที่นำมาจำหน่ายมีดีไซน์สวยงาม ทันสมัย และมีเอกลักษณ์ เนื้อผ้ามีคุณภาพดี มีขนาดให้เลือกที่เหมาะสมกับขนาดตัว และการตัดเย็บมีความประณีตและคงทน

1.2 ด้านราคา ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีการแจ้งราคาสินค้าที่ชัดเจน การกำหนดราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ สินค้ามีให้เลือกหลายระดับราคา โดยมีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย และมีความปลอดภัยในการชำระเงิน

1.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรเลือกขายเสื้อผ้าในช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือ มีการขายสินค้าในช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย ที่มีความสะดวกในการเข้าถึงร้านค้าได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ขั้นตอนการสั่งซื้อสะดวก ไม่ยุ่งยาก โดยมีความสะดวกในการติดต่อทางโทรศัพท์ และช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ต่าง ๆ การจัดโปรโมชั่นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ การรีวิวสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ต่าง ๆ มีบริการจัดส่งฟรีเมื่อซื้อครบตามจำนวน และจัดกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

1.5 ด้านพนักงาน ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีพนักงานที่มีมนุษยสัมพันธ์ และอัธยาศัยที่ดี ดูแลลูกค้าด้วยความเอาใจใส่เป็นกันเอง โดยพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าเป็นอย่างดี มีความเต็มใจและพร้อมในการบริการ สามารถให้ข้อมูลและให้คำแนะนำลูกค้าเกี่ยวกับสินค้าได้เป็นอย่างดี

1.6 ด้านกระบวนการบริการ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีการให้รายละเอียดสินค้าที่ครบถ้วนและชัดเจน มีความรวดเร็วในการตอบคำถามและให้บริการ มีความรวดเร็วในการชำระเงินและจัดส่ง การจัดส่งสินค้าครบตามจำนวนและตรงตามเวลาที่แจ้งไว้ และสามารถตรวจสอบสถานะสินค้าได้

1.7 ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีการใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล มีรูปภาพหรือวิดีโอแนะนำสินค้า ความสะอาดของสินค้าและอุปกรณ์ที่ใช้ ร้านมีภาพลักษณ์ที่ดี และมีความน่าเชื่อถือ การนำเสนอสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์จัดเป็นหมวดหมู่สะดวกในการเลือกซื้อ

1.8 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ควรมีการรักษาความปลอดภัยและความลับของลูกค้า การส่งมอบสินค้าอยู่ในสภาพดี การให้บริการเกิดความ

ผิดพลาดต่ำ การนำข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนของลูกค้าไปปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้น และการบริการหลังการขายที่ดีให้กับลูกค้า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่ส่งผลพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจร้านเสื้อผ้าต่อไป

2.2 การเลือกใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางสถิติ โดยใช้วิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน เช่น การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regressions) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ คชอาจ. (2564). *แบบจำลองธุรกิจแคนวาสจำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่นสตรีผ่านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มเจนเนอเรชันวายร้านลาน่าสโตร์*. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจ.มหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2563). *ธุรกิจแฟชั่นออนไลน์เติบโตและขับเคลื่อนโดยการดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มใหม่ได้สำเร็จ*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/623154/623154.pdf&title=623154&cate=413&d=0
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 29. กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- จิราพร ระโหฐาน และประวีณา สุขเกษม. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกซื้อเสื้อผ้าสุภาพบุรุษผ่านร้านค้าออนไลน์ในจังหวัดชลบุรี*. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*. 13 (4), 193-200
- เจติยา ทองนวล (2560). *แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองออนไลน์ร้าน Cool Monkey ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น*. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจ.มหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐพล ไยไฟโรจน์. (2563). *Digital Marketing Concept & Case Study ฉบับรับมือ New Normal หลัง COVID-19*. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: ไอทีซี.
- ทัศนาศรี ประวิเศษ และธนาลัย สุคนธ์พันธุ์. (2563). *TRY IT ON: แอปพลิเคชันห้องลองเสื้อผ้าออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ*. *วารสารวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 1 (2), 59-67.

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: บิสนิตเนซออาร์แอนด์ดี.
- วริศรา สู้สกุลสิงห์ และวราวุธ ฤกษ์วรารักษ์ (2563) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 12 (1), 99-118.
- วิทวัส โขครัตนกาญจน์. (2560). *แผนการตลาดในการจำหน่ายเสื้อผ้าแนวสตรีทของ FIL SHOP ผ่านสื่อสังคมออนไลน์*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ.มหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย. (2565). ตลาด E-Commerce ไทยในปี 2565 มีแนวโน้มโตไม่ต่ำกว่า 30%. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา <https://kmc.exim.go.th/detail/economy-news/20211230082019>
- สุชัญญา สายชนะ, ปาณิสรา คงแก้ว และณิชาภา พุฒตาล (2563). พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปผ่านแอปพลิเคชัน Shopee ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 15 (1), 1-15.
- เสื้อผ้าแบรนด์ Legend. (2565) ข้อมูลธุรกิจ. นครราชสีมา: แบรนด์ Legend.
- อมรรัตน์ ทันมา และขวัญฤทัย บุญยะเสนา. (2558). อิทธิพลของการสื่อสารการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของสุภาพสตรี ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*. 5 (1), 76-90.
- อรอนงค์ กลิ่นสุวรรณ และวัชระ ยี่สุนเทศ. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าสุภาพสตรีพลัสไซส์ ผ่านออนไลน์. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 7 (1), 121-127.
- Charles, G. and Anderson, W. (2016). *International Marketing: Theory and Practice from Developing Countries*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.
- Kotler, P. and Keller, K.L. (2016). *Marketing Management*. (15th ed). Edinburgh: Pearson Education.

การปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
**The Behavioral Modification of Autistic Children with
ADHD by Using Creative
Arts Activities**

กนกวรรณ รัตนศรีสุข,
อัญชลี บุญจันทิก และ กิตติศักดิ์ เสียงดี
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)
**Kanokwan Rattanasrisukho,
Anchalee Bunjantuek and Kittisak Sieagdee**
Ramkhamhaeng university demonstration school (elementary level)
Corresponding Author E-mail:kanokwan.r@rumail.ru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) โดยใช้ สถิติ t – test for dependent sample เพื่อเปรียบเทียบความใส่ใจในการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์ศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 4 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.9 2) แบบบันทึกพฤติกรรมความใส่ใจในการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.82 ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ส่งผลให้เด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น มีความใส่ใจในการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การปรับพฤติกรรม; กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์; เด็กออทิสติก; ภาวะสมาธิสั้น

Abstracts

This research is to study Behavior Modification of Autistic Children with ADHD Using Creative Arts Activities. This study was quasi experimental research, and a t-test for dependent sample used to compare the Assessment results the attention to study of autistic children with ADHD before and after using Creative Arts Activities. The sample of research is a Grade One at the Special Children's Education Center at Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level). The sample were four autistic children at the school, selected by the purposive sampling method. The research instruments included 1) Creative Arts Activities plan 2) Behavioral record form for paying attention to studying before and after being taught. The results found that the attention to study of autistic children with ADHD taught using Creative Arts Activities, were significantly higher than before using Creative Arts Activities at a .05 level of significance.

Keyword; Behavior Modification; Creative Arts Activities; Autistic; ADHD

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ ที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้จึงต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด กิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 11-12) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 3) ทั้งนี้รวมไปถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ต้องได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

ออทิสติกเป็นความผิดปกติของพัฒนาการเด็กในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว คือเด็กมีความบกพร่องทางทักษะทางสังคม และการสื่อความหมายได้ไม่เหมาะสมตามวัย มีลักษณะพฤติกรรมในการทำกิจกรรม หรือมีความสนใจ เป็นแบบแผนซ้ำ ๆ จำกัดเฉพาะบางเรื่อง และไม่มี ความยืดหยุ่น ปัญหาดังกล่าวเป็นตั้งแต่เล็ก จึงส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำรงชีวิต และมีความสนใจอยู่ในช่วงเวลาสั้น ๆ เนื่องจากเด็กออทิสติกมีความผิดปกติด้านพัฒนาการ เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป จนเสมือนหนึ่งว่ามีกำแพงที่เราไม่สามารถมองเห็นได้มากระหว่าง เด็กออทิสติกกับเราไว้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไม่ยอมรับสิ่งเร้าจากบุคคล หรือมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นระยะเวลาที่สั้น และวอกแวกง่ายต่อสิ่งแวดลอมรอบตัวเด็ก ในปี 2565 มีการสรุปบททวนงานวิจัยจาก 71 งานวิจัยในหลายภูมิภาค รวม 34 ประเทศ ในรอบ 10 ปี พบความชุก 10 คน ต่อเด็ก 1,000 คน ที่พบโรคออทิสติก (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2565 : ออนไลน์)

เนื่องจากสมาธิเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และส่งผลต่อเด็กทั้งในด้านการเรียน พฤติกรรม การเข้าสังคม รวมไปถึงการทำงานเมื่อโตขึ้น ดังนั้น ภาวะสมาธิสั้นจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของเด็กที่ส่งผลต่อการเรียน และพฤติกรรมในการเรียนของเด็ก(มาโนช อารมณ์สุวรรณ, 2550 : 17) ซึ่งเด็กก็มีลักษณะต่างๆในชั้นเรียน คือ เสียสมาธิง่าย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่มีสมาธิในการเรียน หรือ ทำได้แต่เป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ หลุกหลิก เคลื่อนไหวอยู่เสมอ อาจดูจากที่นั่งเดินไปมา (ผดุง อารยะวิญญู, 2544 : 1-2)

ศิลปะ เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถสะท้อนการแสดงออกถึงความสามารถของเด็กรวมทั้งความรู้สึกนึกคิดโดยการถ่ายทอดออกมาเป็นผลงาน รูปภาพหรือสิ่งของ (วรางคณา กันประชา, 2551 : 39) และกิจกรรมที่เด็กสามารถประสบความสำเร็จได้ง่าย ทั้งนี้กิจกรรมศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ใช้ความรู้สึกประกอบกับวัสดุและเทคนิควิธีการนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน (พีระพงษ์ กุลพิศาล, 2545 : 38) ศิลปะสร้างสรรค์จึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่ง que เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการรับรู้โดยอาศัยประสบการณ์สิ่งแวดล้อมจนเกิดความเข้าใจทำให้เกิดความคิดจินตนาการ และมีการแสดงออกโดยใช้การถ่ายทอดผลงานแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ที่ตนเองได้เรียนรู้ ซึ่งแสดงออกทางความคิดความรู้สึกสติปัญญา อารมณ์ และทำให้ศักยภาพที่อยู่ในตัวบุคคลให้มีการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่พร้อมทั้งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่างๆให้มีประสิทธิภาพต่อไป (ศรีแพร จันทราภิรมย์ (2550 : 28) อีกทั้งยังสามารถพัฒนาสมาธิของเด็กให้ดีขึ้นได้ ช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพหรือพลังในตัวเด็กซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ ศิลปะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วย สติปัญญา แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด เสริมสร้างสมาธิความจดจ่อตั้งมั่นของเด็กให้อยู่ในอารมณ์เดียวอย่างต่อเนื่องได้ดี มิงานวิจัยของ Plagens (2004 : 6) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้ศิลปะบำบัดกับเด็กสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะหลายแบบประยุกต์ใช้เข้าด้วยกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเด็กสมาธิสั้นให้มีความสนใจในกิจกรรมเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้ทำการใช้ศิลปะบำบัดหลายแบบมาประยุกต์ใช้ร่วมกันเพื่อบำบัดเด็กสมาธิสั้น ทำให้เด็กมีสมาธิเพิ่มมากขึ้น ให้ความสนใจในกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นมีความตระหนักรู้ตนเองมากขึ้นกิจกรรมศิลปะล้วนมีผลต่อพฤติกรรมความสนใจใส่ใจทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองทำ ให้เด็กกล้าแสดงออกและพัฒนาสมาธิตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนได้มากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาและปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษา ของเด็ก ออทิสติก อีกทั้งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่มีความหลากหลายรูปแบบจะช่วยฝึกให้เด็กมีความจดจ่อกับสิ่งที่ทำมากขึ้น และยังช่วยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นก่อน และหลังการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ของเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ วิชาเลือกเสรีต้นสายปลายศิลป์ ไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ (1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 50 นาที) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมศิลปะเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน และเป็นการกระตุ้นความสนใจ รวมไปถึงสร้างสมาธิให้กับนักเรียน เพื่อเข้าสู่การทำกิจกรรมในขั้นสอนต่อไป

ขั้นสอน ผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่การเรียนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ วิชาเลือกเสรีต้นสายปลายศิลป์ ผ่านบทเรียนออนไลน์ ตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้แต่ละกิจกรรม

ขั้นสรุป ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาของการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นของเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โดยใช้แผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดลองก่อนและหลัง (One group pretest – posttest design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น t - test dependent sample

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาโครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน มีอายุระหว่าง 5-12 ปี

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กออทิสติก อายุ 7 ปี เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 คน ที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ จำนวน 12 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence – IOC) ที่ 0.9

- แผนการเรียนรู้ที่ 1 วงกลมแปลงร่าง
- แผนการเรียนรู้ที่ 2 ตัวเลขทศนิยม
- แผนการเรียนรู้ที่ 3 อักษรพาเพลิน
- แผนการเรียนรู้ที่ 4 สรรค์สร้างก้านกล้วย
- แผนการเรียนรู้ที่ 5 ไปไม้สร้างภาพ
- แผนการเรียนรู้ที่ 6 พิมพ์ภาพจากมือและเท้า
- แผนการเรียนรู้ที่ 7 ศิลปะจากเมล็ดพืช
- แผนการเรียนรู้ที่ 8 ขยับปั้นแต่ง
- แผนการเรียนรู้ที่ 9 ลมสร้างสีสัน
- แผนการเรียนรู้ที่ 10 พับสี่สร้างรูป
- แผนการเรียนรู้ที่ 11 ปั้นสวยด้วยมือหนู
- แผนการเรียนรู้ที่ 12 นิ้ววิเศษ

2.2 แบบบันทึกพฤติกรรมความใส่ใจในการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence – IOC) อยู่ที่ 0.8

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยแนะนำขั้นตอนการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้กับนักเรียน
- 3.2 ผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 3.3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ (1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 50 นาที) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน และเป็นการกระตุ้นความสนใจ รวมไปถึงสร้างสมาธิให้กับนักเรียน เพื่อเข้าสู่การทำกิจกรรมในขั้นตอนต่อไป

ขั้นสอน ผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้แต่ละกิจกรรม

ขั้นสรุป ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

- 3.4 ผู้วิจัยผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมนักเรียนหลังทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

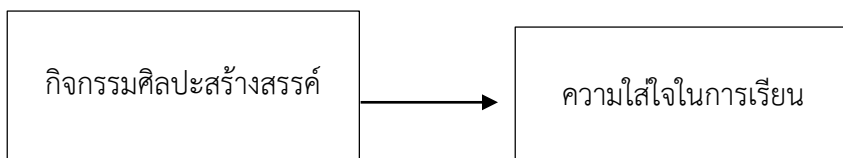
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยสถิติ T-test dependent sample

4.2 ผู้วิจัยทำการบันทึกและสังเกตพฤติกรรมของเด็กออกทิสติกเพื่อปรับพฤติกรรมภาวะสมาธิสั้น และนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้มีแนวทางหลักในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ จะเห็นได้จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการปรับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก ที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่า เด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความใส่ใจในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น ก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้ t - test dependent sample ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้น ก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	N	Mean	S.D.	T	Df	sig
ก่อนเรียน	4	14.75	0.96	19.36	3	0.000*
หลังเรียน	4	27.25	0.96			

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนเรียนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 14.75 และมีความแปรปรวนอยู่ที่ 0.96 หลังเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 27.25 และมีความแปรปรวนอยู่ที่ 0.96 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่าเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความใส่ใจในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากได้เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกิจกรรมศิลปะที่มีรูปแบบวิธีการมีความหลากหลาย ทั้งการวาด วาดภาพระบายสี การพิมพ์ การปั้น และการสร้างสรรค์จากวัสดุ มาเป็นสื่อในการกระตุ้นความสนใจ ใส่ใจในการเรียน ในทุก ๆ กิจกรรมที่สร้างขึ้น มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความใส่ใจ ทางด้านการฟัง การมอง และการปฏิบัติงาน เนื่องจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้น เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องใช้การประสานสัมพันธ์ ของประสาทสัมผัสในหลาย ๆ ด้าน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน มุ่งความสนใจ ไปที่การทำชิ้นงานอยู่ตลอดเวลาของการเรียน โดยผู้เรียนต้องจดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่อยู่ตรงหน้าตนเท่านั้น จึงจะสามารถทำชิ้นงานให้สำเร็จได้ เช่นกิจกรรมวาดภาพระบายสี พบว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความใส่ใจด้านการฟัง การมอง และการปฏิบัติงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติงานบนพื้นระนาบ ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการวาดภาพและการระบายสีมาใช้ในการทำผลงาน โดยผ่านการใช้สีชนิดต่าง ๆ ทั้งสีเทียน สีชอล์ค และสีน้ำ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสด้านต่าง ๆ อย่างจดจ่อ และต่อเนื่องตลอดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง กิจกรรมงานภาพพิมพ์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายมาใช้ในการสร้างผลงาน ได้แก่ วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ผัก ผลไม้ต่าง ๆ สาลี กระดาษ ฟองน้ำ เป็นต้น เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน ได้รับความสนใจ และไม่เกิดความเบื่อหน่าย กิจกรรมงานปั้น พบว่า เป็นกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนา ความใส่ใจด้านการมอง และการปฏิบัติงาน โดยใช้กิจกรรมงานปั้นนูนสูง และนูนต่ำ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสมือในการหยิบจับวัสดุ และปั้นชิ้นงานเป็นรูปทรงต่าง ๆ ด้วยตนเอง กิจกรรมงานสร้างสรรค์จากวัสดุ เป็นกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาความใส่ใจ ด้านการฟัง การมอง และการปฏิบัติงาน โดยใช้กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติงาน ในลักษณะการผสมผสานวิธีการทางด้านศิลปะในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเรียง การปะติด การตัด โดยการใช้วัสดุชนิดต่างๆ ที่มีสีสัน รูปแบบ ที่หลากหลายในการทำงานกล่าวคือ การจัดเรียงลูกปัด ขนาดต่างๆ การตัดปะติดกระดาษ การจัดเรียง การขีดเส้นเชือก การใช้กรรไกรการร้อยเชือก เพื่อให้ผู้เรียน ได้ใช้ประสาทสัมผัสด้านต่าง ๆ ในการให้ความสนใจ ใส่ใจในการทำชิ้นงานประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จึงทำให้ความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติกที่มีภาวะสมาธิสั้นดีขึ้น สอดคล้องกับ ปัทมา

เทียนชัย และกมล โปธิเย็น (2561 : 66) ศึกษากิจกรรมด้านศิลปะเพื่อพัฒนาความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติก พบว่าหลังการใช้กิจกรรมด้านศิลปะกับเด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กิจกรรมด้านศิลปะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ในระยะแรกของการทำการทดลองครูควรทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู จากนั้นค่อยๆลดบทบาทของครูลง และเพิ่มบทบาทของนักเรียนให้มากขึ้น ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง
2. ขณะทำการทดลองนักเรียนควรมีสภาพทางอารมณ์ที่ดี หากนักเรียนยังไม่พร้อมควรเลื่อนการทดลองจนกว่านักเรียนจะพร้อมทำการทดลอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติก
2. ควรจะนำการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อใช้ปรับพฤติกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ศรุสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2565). ออทิสติก. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.happyhomeclinic.com/au21-autism-faq.html>.
- ปัทมา เทียนชัย และกมล โปธิเย็น. (2561). กิจกรรมด้านศิลปะเพื่อพัฒนาความใส่ใจในการเรียนของเด็กออทิสติก. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : แวนแก้ว.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2545). สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: ชารออักษร.
- มานิช อารณสุวรรณ. (2550). โรคสมาธิสั้นหลากหลายวิธีบำบัดเพื่อลูกรัก. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ ดี จำกัด.

- วรางคณา กั้นประชา. (2551). *การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ท ากิจกรรมศิลปะ ด้วยนิ้วมือ*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศรีแพร จันทราภิรมย์. (2550). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เปลือกข้าวโพด*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Plagens, Cameron M. (2004). *The healing art of children : An integration of art therapy and bioenergetics education with an ADHD child*. Ursuline College.

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
ร่วมกับการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

**The Development of Learning Management Models Based on the Concept
of Experiential Learning Management in Combination with Social
Service Learning to Promote Citizenship for
Mathayomsuksa 4 Students**

สิรินทร พรหมสวัสดิ์

โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น

Sirintorn Promsawad

Srinongkaowittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

E-mail: sirintornpromsawad@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความเป็นพลเมือง 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และ 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.54$)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการกระตุ้นด้วยปัญหา 2) ขั้นการเก็บข้อมูลสรุปเป็นความรู้ 3) ขั้นการนำไปใช้บริการชุมชน และ 4) ขั้นการแสดงผลงานและประเมินผล

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการความเป็นพลเมืองสูงขึ้นทุกช่วง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 20 กันยายน 2565; วันตอบรับบทความ : 21 กันยายน 2565

Received: September 12, 2022; Revised: September 20, 2022; Accepted: September 21, 2022

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.61$) และ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57$)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การเรียนรู้เชิงประสบการณ์; การเรียนรู้แบบบริการสังคม; ความเป็นพลเมือง

Abstracts

The research aims. 1) To study the basics of model development; 2) To develop a learning management model 3) To study the results of using the learning management model. and 4) To assess the learning management model. The instruments were used in this research were: 1) learning management model, 2) lessons plan, 3) citizenship assessment 4) achievement test 5) satisfaction questionnaire and 6) parents' opinion questionnaire. Statistics used to analyze data include percentage, mean, standard deviation and t-test, the results showed.

1. The results of the basic data study showed that students had an opinion about the current condition and learning management to promote citizenship overall is at a low level ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$). and the need for learning management overall is at the highest level ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.54$).

2. The results of the development of the learning management model showed that there are 4 learning management styles. The steps are 1) the problem stimulation stage, 2) the summary data collection stage, 3) the community service implementation stage, and 4) the exhibit and evaluation stage.

3. The results of the use of the learning management model show that students have developed citizenship higher at all stages and was significantly post-achievement test higher than pre-achievement test at the level of .05

4. The results of the assessment of the learning management style showed that the students were satisfied with the overall learning management model is at the highest level ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.61$), and parents have the highest overall opinion on the learning management model ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57$).

Keywords: Learning Management Models; Experiential Learning; Service Learning; Citizenship

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ส่งผลให้ทุกประเทศต้องเร่งพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้น โดยจะต้องพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีสิทธิเสรีภาพควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถยอมรับความแตกต่าง และเคารพกติกาการอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กิจฐเขต ไกรवास และคณะ, 2018 : 228-244 ; สมฤดี พลวุฒิไธมทัย, 2561 : 264-273). ความเป็นพลเมือง เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีการแสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจ ความคิดหรือเจตคติ และการปฏิบัติตนในทางที่ดีงามต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2559 : 28-29) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง จึงเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างให้คนในสังคมเกิดความรู้สึกเป็นพลเมืองผ่านการปลูกฝัง อบรม ให้ความรู้ การศึกษา รวมทั้งการลงมือปฏิบัติ (เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล, จรูญศรี มาติลโกวิท และเลิศพร อุดมพงษ์. 2562 : 90-91) หลักการสำคัญของการศึกษาเพื่อสร้าง ความเป็นพลเมืองจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการสอน โดยให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำกิจกรรมและการลงมือปฏิบัติ หรือ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็น ความเชื่อมโยงที่เน้นการมีส่วนร่วม ว่าเราต่างเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาและต้องร่วมกันคลี่คลาย แก้ไขปัญหามีการเชื่อมโยงประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์สาธารณะ (ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. 2556 : 2; กิจฐเขต ไกรवास, อนุจิตร ชินสาร และคณะ. 2561 : 231 ; สมฤดี พลวุฒิไธมทัย. 2561 : 267; วรุทม อินทฤทธิ์. 2562 : 87)

การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเป็นผู้คิดและลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความรู้ใหม่ โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา คิดหาแนวทางแก้ไข ปรับเปลี่ยนตนเองตาม กระบวนการเรียนรู้ให้สามารถปฏิบัติในสถานการณ์ใหม่ ๆ (Dewey, 1997 : 159-160) จากการศึกษา งานวิจัย พบว่า มีนักวิชาการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้าง ความเป็นเมือง สอดคล้องกับ ศรีจันทร์ตัน กันทะวงษ์ (2557 : 25) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็น การใช้วิธีสอนที่ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา คิดหาแนวทางแก้ไข ลงมือปฏิบัติจน เกิดประสบการณ์จากการปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้แบบการบริการสังคม (Service Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการ ระหว่างความรู้ทางวิชาการ และการทำกิจกรรมบริการสังคมควบคู่กัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความสามารถ จากประสบการณ์จริง พิจารณา ไตร่ตรอง ตัดสินใจภายใต้จิตสำนึกของความเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อตนเอง (ปาริชาติ ประเสริฐสังข์ และประสาธ เนืองเฉลิม, 2555 : 36-49 ; อ้างอิงมา จาก McKay and Estrella, 2008 : 356-372) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยการบริการสังคม ยังช่วยสร างศักยภาพของนักเรียน ตลอดจนเพิ่มพูนทักษะทางวิชาการ และเกิดความผูกพันในการทำงานร่วมกัน อย างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) ของนักเรียนและสามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง

โต ใน สังคม (McKay and Estrella. 2008 : 356-372 ; David. 2009 : 83-84 ; McKoy and Deborah. 2011 : 1; ปารีชาติ ประเสริฐสังข์, 2556 : 4) จากการศึกษางานวิจัยของนักวิชาการ พบว่า การจัดการเรียนรู้ โดยการบริการสังคมจะช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม ความรับผิดชอบต่อสังคม การมีจิตสาธารณะ การสร้างจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ ของพลเมืองที่ดีต่อสังคม (ปารีชาติ ประเสริฐสังข์. 2556 : 6) สอดคล้องกับ ชีรวัดน์ นิจนตร (2561 : 5-6) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มุ่งปลูกฝัง ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการที่นักเรียนได้เข้าไปมี ประสบการณ์ตรงกับสภาพการณ์ต่างๆ ในสังคม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบ บริการสังคม พบว่า มีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากลักษณะการจัดการ เรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดเป็นประสบการณ์ตรง ส่วนการเรียนรู้แบบบริการสังคมก็เป็นการเรียนรู้จากการเข้าไปช่วยพัฒนาความต้องการและแก้ปัญหาของ ชุมชน มีการลงพื้นที่ศึกษาสภาพความต้องการและปัญหาของชุมชน อีกทั้งมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่น ร่วมกันแก้ไขปัญหาสังคม การนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบบริการสังคม มา ประยุกต์ใช้จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาโดยการนำความรู้ในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและ เชื่อมโยงกับชุมชนของตนเอง ฝึกทักษะชีวิต และความรับผิดชอบต่อบทบาทของความเป็นพลเมืองได้เป็นอย่างดี (ชีรวัดน์ นิจนตร, 2561 : 12)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความเป็นพลเมือง ปัญหาในการจัดการ เรียนรู้เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ยังขาดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ และไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อ ส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถจนแสดงออกเป็นพฤติกรรมความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เพื่อ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีองค์ประกอบและลักษณะอย่างไร
3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอย่างไร
4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รวมนักเรียนทั้งสิ้น 53 คน จำนวน 2 ห้อง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 28 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความเป็นพลเมือง ประเมินแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ให้คะแนนโดยเงื่อนไขรูบริค (Rubric scoring) จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบประเมินความเป็นพลเมือง ประเมินแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ให้คะแนนโดยเงื่อนไขรูบริค (Rubric scoring) จำนวน 30 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินของลิเคอร์ท (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อโดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินของลิเคอร์ท (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้ด้วยตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 28 คน ดังนี้

1. ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้แก่นักเรียน
2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน รวมเวลา 20 ชั่วโมง
4. ประเมินความเป็นพลเมือง หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนทุกแผน จำนวนแผนรวม 5 ครั้งเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ

5. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์พัฒนาการความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างเรียนด้วยการใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติ t-test (Dependent Samples)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาคุณภาพและดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม โดยใช้สูตรของ โรลลิสและแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton) ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2555 : 187 อ้างอิง มา การค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

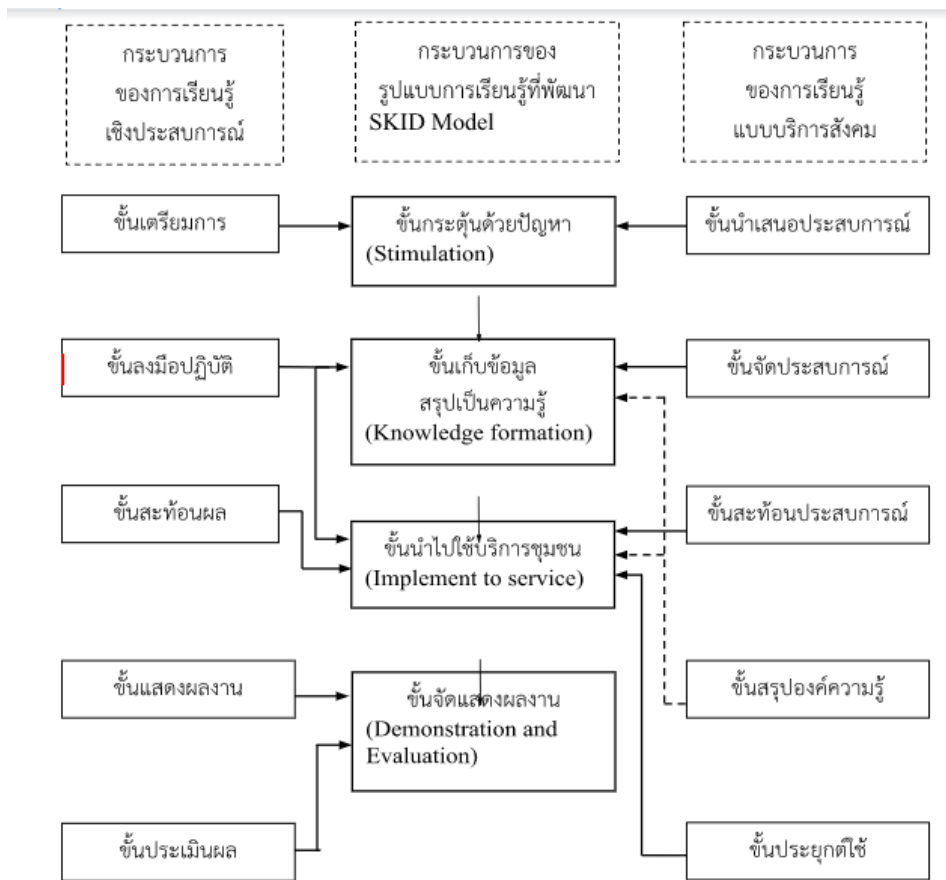
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์หาค่าความยาก และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 118-119)

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2555 : 165)

4. สถิติทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง วิเคราะห์โดยใช้สูตร t – test (Dependent Samples) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 13)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการของรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของรูปแบบ ซึ่งนำขั้นตอนและสาระสำคัญของการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบบริการสังคม มาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าได้แนวคิดดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ 3) ขั้นสะท้อนผล 4) ขั้นแสดงผลงาน และ 5) ขั้นประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง

1.2 แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม (Service Learning) โดยผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเสนอประสบการณ์ 2) ขั้นจัดประสบการณ์ 3) ขั้นสะท้อนประสบการณ์ 4) ขั้นสรุปองค์ความรู้ และ 5) ขั้นประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง

1.3 ความเป็นพลเมือง เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่เป็นสมาชิกของสังคม ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม มีจิตสาธารณะ ยอมรับและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ที่มีลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมือง 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วม 2) การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน 3) ความรับผิดชอบ 4) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา 5) การมีวินัย และ 6) วิถีวัฒนธรรม

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง

ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการชั้นเรียนในวิชาหน้าที่พลเมือง	2.48	0.58	น้อย	4.51	0.62	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู	2.37	0.56	น้อย	4.54	0.51	มากที่สุด
ด้านความเป็นพลเมืองของนักเรียน	2.27	0.60	น้อย	4.56	0.50	มากที่สุด
โดยภาพรวม	2.37	0.59	น้อย	4.54	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.54$)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนศรีหนองกวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เกี่ยวกับความต้องการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง โดยสรุปความคิดเห็นของผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของนักเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องการให้มีการบูรณาการความรู้และประสบการณ์ วิชาหน้าที่พลเมืองเข้ากับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งในชุมชนมีทรัพยากร บุคลากรและแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้หลากหลาย การร่วมมือร่วมใจ การมีส่วนร่วมของชุมชน จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นคุณลักษณะความเป็นพลเมือง จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชุมชนมาเป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนประยุกต์ความรู้ในชั้นเรียนสู่ชุมชน ได้ลงมือปฏิบัติ ได้รับประสบการณ์จริงเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมภายในโรงเรียนและชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ, องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์, องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้, และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล ดังภาพ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พัฒนาการความเป็นพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการความเป็นพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (n=28)

ด้านการประเมิน ความเป็นพลเมือง	N	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเป็นพลเมือง									
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4		ครั้งที่ 5	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การมีส่วนร่วม	28	3.51	0.09	3.67	0.01	4.54	0.08	4.49	0.08	4.58	0.09
การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน	28	3.47	0.02	3.79	0.08	4.39	0.14	4.49	0.09	4.60	0.10
ความรับผิดชอบ	28	3.42	0.04	3.55	0.07	3.76	0.09	4.47	0.07	4.63	0.04
การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	28	3.47	0.06	3.70	0.04	4.41	0.18	4.53	0.15	4.57	0.12
การมีวินัย	28	3.44	0.06	3.80	0.04	4.43	0.15	4.52	0.11	4.59	0.06
วิถีวัฒนธรรม	28	3.54	0.02	3.66	0.05	4.50	0.06	4.52	0.04	4.63	0.06
ค่าเฉลี่ยรวม	28	3.47	0.10	3.70	0.15	4.34	0.10	4.50	0.09	4.60	0.07

จากตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการความเป็นพลเมือง ของนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนมีพัฒนาการความเป็นพลเมืองสูงขึ้นทุกช่วงระยะที่วัด โดยเมื่อวัดครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.70 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.15 ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.34 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 และ ครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 ครั้งที่ 5 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น จำนวน 28 คน แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (n=28)

คะแนนทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	14.96	3.18	35.842	.000*
หลังเรียน	40	32.50	1.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเต็ม 40 คะแนน พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 14.96 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.50 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

1) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้วยรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.61$)

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. =$

0.54) ด้านผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องการให้มีการบูรณาการความรู้และประสบการณ์เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน และด้านผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นคุณลักษณะความเป็นพลเมืองจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาหรือประเด็นที่ในชุมชนมาเป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนประยุกต์ความรู้ในชั้นเรียนสู่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 การกระตุ้นด้วยปัญหา (Stimulation) ชั้นที่ 2 การเก็บข้อมูลสรุปเป็นความรู้ (Knowledge formation) ชั้นที่ 3 การนำไปใช้บริการชุมชน (Implement to service) และ ชั้นที่ 4 การจัดแสดงผลงานและประเมินผล (Demonstration and Evaluation) เรียกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า “SKID Model” กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น พัฒนาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และแนวคิดแนวทางการเรียนรู้แบบบริการสังคม ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นต่อเรื่องที่เรียนรู้ สังเกต และทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นพิจารณาไตร่ตรอง จนผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอด นำไปสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Kolb and Kolb, 2005 : 193 ; พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2555 : 211 ; บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2556 : 26 ; บุญล้อม ตัวงวิเศษ. 2559 : 24 ; ชนาภา บุรณชาติ. 2561: 21)

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการความเป็นพลเมืองเพิ่มขึ้นทุกช่วง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “SKID Model” ที่พัฒนาขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริงของผู้เรียน โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา แล้วหาทางแก้ปัญหาจากนั้น ลองกระทำจนเกิดประสบการณ์ และในที่สุดผู้เรียนจะสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการปรับเปลี่ยนความรู้เดิมเป็นความรู้ใหม่ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Dewey, 1983 : 160) โดยนักเรียนได้นำความรู้นั้นมาใช้จริงนอกห้องเรียนโดยใช้ในการแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน นักเรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2557 : 258-259) นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “SKID Model” ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดแก้ปัญหา จากสถานการณ์ต่าง ๆ ใกล้ตัว สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนและชุมชน ส่งเสริมให้ร่วมกันค้นหาความรู้ ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิดและปรับปรุง ส่งผลต่อประสิทธิภาพที่ดีในการเรียนรู้

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อภิปรายได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.61$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยครูเตรียมสถานการณ์ที่สอดคล้องชุมชน มีการเตรียมความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ชัดเจนจนสามารถปฏิบัติได้ ให้คำแนะนำในบริการสังคม จนเกิดการร่วมมือในการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วงได้ (ประสาธ เมืองเฉลิม, 2557 : 277) ส่งผลให้นักเรียนมีความภูมิใจ และพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมคิด ลงมือกระทำในชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ห่วงแหนหรือรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (SKID Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ครูผู้สอนควรอธิบายและทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

2. ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา สำรวจ และแก้ปัญหาในชุมชน ครูผู้สอนควรไปสำรวจสถานที่เตรียมการกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อเรียนรู้ในชุมชน และติดต่อประสานงานบุคคลในชุมชนไว้ก่อนล่วงหน้า

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ของนักเรียนที่มีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ความสามารถพื้นฐาน ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ในด้านอื่น ๆ เช่น ความคงทนของการเรียนรู้ นำไปขยายผลในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมือง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กิจฐเขต ไกรवास และคณะ. (2018). รูปแบบการให้การศึกษาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. *วารสาร ชุมชน วิจัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา*. 12 (1), 228-244.
- ชนาภา บุรณชาติ. (2561). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ส่งเสริมความรู้และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้นสำหรับครู. ปรินญา มหบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2555). *หลักสูตร : การวิจัยและพัฒนา*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชิรวัดน์ นิจนตร. (2018). การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม : ทางเลือกหนึ่งในการรับใช้สังคมของ มหาวิทยาลัย. *Surathani Rajabhat Journal*. 5 (1), 1-32.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2556). รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญล้อม ดั่งวิเศษ. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธน์ เนิ่งเฉลิม (2558). “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยการบริการสังคมสำหรับนิสิตครูวิทยาศาสตร์”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 9 (19), 30-39.
- ปาริชาติประเสริฐสังข์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู*. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2555). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

- วรุฒม อินทฤทธิ์. (2562). *สังคมศึกษาและการสร้างความเป็นพลเมืองดีภายใต้ระบอบการเมือง การปกครอง ไทย*. สงขลา: สำนักวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ศรีจันทร์รัตน์ กันทะวัง. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวการสอนเชิง ประสบการณ์โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
- สมฤดี พลละวูฒิไธมทัย. (2561). *การพัฒนาการบริหารระบบการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีวิถี ประชาธิปไตย*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 9 (1), 264-273.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล, จริญญา มาติลโกวิท และเลิศพร อุดมพงษ์. (2019). *การศึกษาความเป็น พลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยตามกรอบสมรรถนะความเป็นพลเมือง ใน ศตวรรษที่ 21*. *Journal of Industrial Education*. 18 (1), 89-99.
- David, J.L. (2009). "Service learning and civic participation," *Educational Leadership*. 60 (8), 83-84.
- Dewey, J. (2005). *How we think: a restatement of the relation of reflective thinking and the educational process*. NY: D. C Heath.
- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2005). Learning styles and learning spaces: Enhancing experiential learning in higher education. *Academy of Management Learning & Education*, 4 (2), 193-212.
- McKay, V. & J. Estrella. "First-generation student success : The role of faculty interaction in service learning course," *Communication Education*. 57 (3), 356-372, 2008.
- McKoy, Deborah. (2011). "Social Enterprise for Learning : a replicable model of service learning and civic engagement," *Social Studies Review*. 1 April 2010.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าวที่สอนโดยใช้

หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ กับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Teaching Thai Language Subject
on Spelling Section Between Using Practice Book and Normal Teaching
for Students in Prathomsuksa 2, Wat Ladprao School**

นิษารัตน์ บุญมาคำ และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Nisarat Bunmakham and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6312440010@rumail.ac.th

*****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple randomplimg) ด้วยวิธีจับฉลากได้จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 เป็นกลุ่มควบคุมด้วยการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด (2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด (3) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบปกติ เรื่อง มาตราตัวสะกด (4) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก (5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (x) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า E1/E2 และทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test independent

* วันที่รับบทความ : 19 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 4 ตุลาคม 2565

Received: September 19, 2022; Revised: October 3, 2022; Accepted: October 4, 2022

ผลการวิจัยพบว่า (1) การหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/81.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.03

คำสำคัญ: หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความพึงพอใจ

Abstracts

This research aims (1) to create and investigate efficiency of Thai language spelling skill development exercises of primary 2 students which needs to be effective at criteria 80/80, (2) to compare the achievement of Thai language learning which is Thai spelling rules of primary 2 students between teaching by using spelling skill development exercises of Thai language and teaching by traditional teaching style. (3) to study students' satisfaction of learning Thai spelling rules by using Thai language spelling skill development exercises.

The participants of this study consisted of Primary 2 students studying at Wat Latphrao School in second semester of academic year 2021 by using simple random sampling. The students were separated into two classes which were primary 2/1 and primary 2/2 students by drawing lots. Primary 2/1 students which were sample group learned Thai spelling rules by using spelling skill development exercises of Thai language, whereas primary 2/2 students which were control group learned Thai spelling rules in traditional teaching method.

The instruments used in this research were composed of (1) spelling skill development exercises of Thai language (2) Thai language lesson plan by using spelling skill development exercises of Thai language (3) Thai language lesson plan by traditional teaching method (4) 30 items of 4 multiple choices of Thai language learning achievement test (5) satisfaction survey of primary 2 students by using spelling skill development exercises of Thai language. In addition, the statistics applied in this research were mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), E1/E2 and t-test independent.

The results showed that (1) applying spelling skill development exercises of Thai language could enhance the efficiency of learning Thai spelling rules, and the value of the efficiency was 81.92/81.33 which met the set criteria. (2) the learning achievement by using spelling skill development exercises of Thai language was statistically significant higher than learning by traditional teaching method at the .05 level. (3) the students' satisfaction of learning Thai spelling rules by using spelling skill development exercises of Thai language was found at the highest level that was $\bar{x} = 4.50$ and $S.D. = 0.03$.

Keyword : Spelling skill development exercises of Thai language; Learning achievement; Satisfaction

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จาก แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้าน วัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติ ไทยตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 37) ซึ่งเป็นไปตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า “เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาไว้” (คณาจารย์สมานมิตร, 2547 : 6) ภาษาไทยจึงเป็นเครื่องมือ ในการศึกษาและแสวงหาความรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพทุกสาขา และ กระทรวงศึกษาธิการก็จัดภาษาไทยให้เป็นวิชาที่สำคัญในทุกระดับการศึกษา

ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 37) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งถือเป็นช่วงแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็น ครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกย้ำซ้ำทวนอยู่บ่อย ๆ จะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการพูด ด้านการฟัง ด้านการอ่าน และด้านการเขียน ซึ่งจะต้องทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่าน และเขียนตามวัยได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ๆ ให้รวดเร็วขึ้น สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ตลอดจนจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาใช้เป็นหลักเพื่อสร้าง พื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์ ตรงความหมาย และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนจนเกิดความ ขำนาญในการใช้ภาษา (กรมวิชาการ, 2546 : 21)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานครมีปัญหาในเรื่องการอ่าน และการเขียน คือนักเรียนอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง และจากการทดสอบการอ่านและการเขียนของนักเรียน และการสอบวัดความรู้ปลายภาคเรียน ทั้ง 2 ปีการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ข้อสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เรียนทำได้คะแนนต่ำ คือเรื่องมาตราตัวสะกด ซึ่งมีความยากเนื่องจากมีทั้งมาตราตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงมาตรา พร้อมทั้งผู้เรียนในวัยนี้ยังขาดทักษะการฝึกการอ่าน และเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกดนั้น นอกจากจะต้องจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ยังควรจัดให้มีการฝึกฝนอย่างเพียงพอ โดยใช้สื่อที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ชำนาญ และเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องเตรียมหรือสร้างสื่อที่มีความหลากหลาย ทั้ง สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึก สื่อวัสดุอุปกรณ์ ของจริง ตาราง สถิติ สื่อทัศนูปกรณ์ ต่าง ๆ ทั้งนี้แบบฝึก หรือแบบฝึกทักษะ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่จะช่วยพัฒนา ความสามารถในการเรียนของผู้เรียนได้ (สาลี รักสุทธิ 2553 : 31, อ่างอิงในเสน่ห์ วรสันติวงศ์ 2560 : 18) และ สอดคล้องกับ(เสน่ห์ วรสันติวงศ์ 2560 : 19) มีความเห็นว่าการให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกด โดยวิธีการกระทำซ้ำและบ่อย ๆ โดยใช้แบบฝึก เพื่อเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะเป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมวิธีหนึ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างแบบฝึกเฉพาะเรื่องขึ้นสำหรับฝึกเพิ่มเติมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความชำนาญในด้านการอ่านและเขียนคำ ครูภาษาไทยจำเป็นต้องปรับปรุงลักษณะการจัดการเรียนรู้ และเลือกใช้สื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งมีผู้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง คือ การสอนโดยใช้แบบฝึก (อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบูรณ์ 2546 : 4, อ่างอิงในธนพร ดวงพรกชกร 2559 : 3) เพราะแบบฝึกทักษะสามารถลดภาระขั้นตอนของครูแต่ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่ครูสร้างและนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการเรียนการสอน ต้องเหมาะสมกับระดับวัย ความรู้ความสามารถของผู้เรียนโดยมีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น สามารถใช้เวลาได้เหมาะสมสร้างความน่าสนใจและท้าทายให้สนองความสนใจใคร่รู้ และความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ เป็นการคำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน เน้นการแก้ปัญหาช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจ ในการศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง มาตราตัวสะกด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 124 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple randomplng) ด้วยวิธีจับฉลาก ได้จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ก่อนเรียนและหลังเรียน) เรื่อง มาตราตัวสะกด และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้

2.1 สร้างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือคู่มือและหนังสือเรียน และศึกษาหลักสูตรของโรงเรียนวัดลาดพร้าว ซึ่งอิงตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ในการทำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ศึกษาวิธีการสร้างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ องค์ประกอบ ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ

3. วิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดขอบเขต และจัดลำดับของเนื้อหาในหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตรการตัวสะกด

4. สร้างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 มาตรการ กง และ มาตรการ กม	เล่มที่ 2 มาตรการ เกย และ มาตรการ เกอว
เล่มที่ 3 มาตรการ กก	เล่มที่ 4 มาตรการ กบ
เล่มที่ 5 มาตรการ กน	เล่มที่ 6 มาตรการ กน (ต่อ)
เล่มที่ 7 มาตรการ กด	เล่มที่ 8 มาตรการ กด (ต่อ)

5. นำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 เล่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และหาคุณภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ ว่ามีความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนมีความเชื่อมโยงกับการวัดและการประเมินผล จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข

6. นำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านเพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องของภาษา และหาคุณภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ ประกอบการสร้างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) โดยแต่ละข้อต้องมีค่า IOC มากกว่า 0.5

7. นำผลการพิจารณาคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยแต่ละข้อต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย มาตรการตัวสะกด แต่ละข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ แต่หากค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ต้องนำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง มาตรการตัวสะกด มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

8. นำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด ไปทดสอบหาประสิทธิภาพ โดยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 และห้อง 2/4 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีวิธีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน โดยนำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม เพื่อนำมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E1/E2 ต่อไป

การหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอนของแบบฝึกเสริมทักษะ

1. นำคะแนนสอบวัดผลการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 2/3 และห้อง 2/4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2564 มาเรียงกันจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มคะแนนสูง คือ มีผลคะแนนการเรียนตั้งแต่ 75 คะแนนขึ้นไป

กลุ่มคะแนนปานกลาง คือ มีผลคะแนนการเรียนระหว่าง 60 – 74 คะแนน

กลุ่มคะแนนต่ำ คือ มีผลคะแนนการเรียนต่ำกว่า 60 คะแนนลงมา

3. นำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 รายบุคคล กลุ่มตัวอย่างแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 และห้อง 2/4 จากคะแนนกลุ่ม (สูง ,ปานกลาง, ต่ำ) อย่างละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 คน

การทดลองครั้งที่ 2 กลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 และห้อง 2/4 จำนวน 9 คน ที่ได้มาจากการเลือกจากนักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน โดยไม่ซ้ำกับนักเรียนที่ทดลองแบบเดี่ยว

การทดลองครั้งที่ 3 ภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 และห้อง 2/4จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการเลือกจากนักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คนโดยไม่ซ้ำกับนักเรียนที่ทดลองแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม

จากการซักถามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน พบว่านักเรียนมีความสนใจในนวัตกรรม เนื่องจากรูปภาพมีสีสันสวยงาม ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ เนื้อหาต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถจดจำและเข้าใจได้ง่าย และไม่พบปัญหาในการเรียน ผู้วิจัยจึงแปลผลได้ว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ (E1/E2) เป็นไปตามเกณฑ์ (80/80) ที่ตั้งไว้

4. ผู้วิจัยปรับปรุงหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

2.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือคู่มือและหนังสือเรียน และศึกษาหลักสูตรของโรงเรียนวัดลาดพร้าว ซึ่งอิงตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ศึกษาองค์ประกอบ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แนวคิดภารกิจกรรมการการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. กำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งสาระการเรียนรู้เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

4. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ให้มีความเหมาะสมกับเวลา กิจกรรม และมีความครอบคลุมทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และ เจตพิสัย จำนวน 8 แผน

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6. ออกแบบเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อนำแผนการสอนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจ สอบความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยกำหนดระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

7. นำเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนดำเนินการสร้างเครื่องมือ

8. ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนและแผน การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แก้ไขปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

9. นำแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยต้องมีคะแนนเฉลี่ยรวมตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

10. ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนตามแบบแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียน และแบบ ทดสอบเรื่อง มาตรการตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากงานวิจัยต่างๆเพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบที่แนวคิดของ Bloom ทั้ง 6 ระดับ คือ ด้านความรู้ ด้านความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์

3. วิเคราะห์ตัวชี้วัด เรื่อง มาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ออกมาเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาของแบบ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับตัวชี้วัด โดยสร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและผังการสร้างข้อสอบ ตามเนื้อหาและระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ตามแนวคิดของ Bloom (Bloom, 1956:123-125) คือ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ, 2559 : 328-330) นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC เพื่อคัดเลือกแบบทดสอบข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ. 2559: 328-330) ถ้า $IOC \geq 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ถ้า $IOC \leq 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่สมควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

7. ผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จำนวน 34 ข้อ

8. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความสอดคล้องจำนวน 34 ข้อไปทำการทดสอบ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 35 คน และเคยเรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด มาแล้ว เพื่อทำการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

9. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยคัดเลือกข้อ สอบที่มีความง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 ความยากง่ายของข้อสอบมีค่าไม่เกิน 1 แต่ค่าที่ยอมรับได้จะอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 ถ้าข้อสอบมีค่าเกิน 0.80 แสดงว่าข้อสอบนั้นมีความง่ายมากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุงใหม่ แต่ถ้าข้อสอบมีค่าต่ำกว่า 0.20 ถือว่าข้อสอบนั้นมีความยากเกินไปต้องตัดออกหรือปรับปรุง ส่วนค่าอำนาจจำแนก (r) ควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 35) ผลจากการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ตัดให้มีจำนวน 30 ข้อ

10. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) ตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson Method) กับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 35 คน และเคยเรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด มาแล้ว ทั้งนี้แบบทดสอบควรมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.6 ถึง 1.0 พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า KR - 20 เท่ากับ 0.75 แปลผลได้ว่าได้แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง

11. จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง เรื่อง มาตรการตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจำนวน 30 ข้อ นำไปใช้กับกลุ่มทดลอง ก่อนเรียน และเมื่อเรียนครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ทำการทดสอบหลังเรียนเป็นลำดับต่อไป

2.5 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในครั้งนี้

2. กำหนดประเด็นและรูปแบบในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ
ใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ โดยใช้แบบมาตรา
ส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนว คิดของลิเคิร์ต (Likert)

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 4 ด้าน 20 ข้อ ตามรูปแบบที่กำหนดแล้วนำแบบ
ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด
ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณา
ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต

5. จัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว
กรุงเทพมหานครจำนวน 30 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองและเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2564 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร รวมเวลาที่ใช้ทั้งสิ้น 10 คาบ มีขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2
โดย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา
ภาษาไทย

ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบไปด้วย นักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มกลาง กลุ่มอ่อน คละกัน โดยใช้วิธีการสอน
ดังนี้

- กลุ่มทดลองใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย
- กลุ่มควบคุมได้รับสอนแบบปกติ

2. จัดปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน
เป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

3. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรียน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนน
ทดสอบก่อนเรียน

4. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด และกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้แผนการ
จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

5. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ซึ่งเป็นข้อสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

6. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน ไปวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าที่ (t-test dependent) เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

7. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

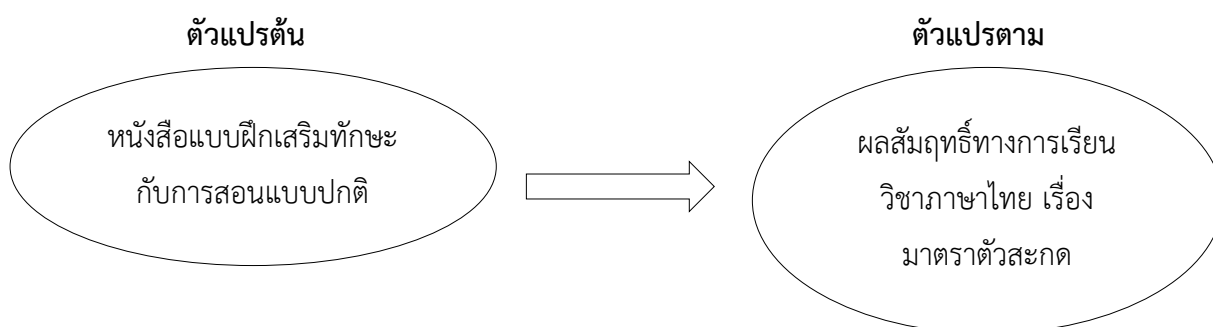
1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะตามเกณฑ์มาตรฐาน E1 /E2

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยการทดสอบค่าที่ (t-test independent)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกดโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ กับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/81.33

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 40 คะแนน		คะแนนทดสอบหลังเรียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน		ประสิทธิภาพ E1/E2
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E1)	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E2)	
รายบุคคล	3	32.33	80.83	16.38	81.67	80.83/81.67
กลุ่มย่อย	9	33	82.50	16.33	81.67	82.50/81.67
ภาคสนาม	30	32.77	81.92	16.27	81.33	81.92/81.33

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/3 และห้อง 2/4 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพ ชั้น 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล จำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/81.67 ชั้น 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.50/81.67 และชั้น 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/81.33 สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ

ตาราง 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	N	x	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง	30	13.87	2.97	.089	.929
กลุ่มควบคุม	30	13.93	2.84		

*P<0.05

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ($x = 13.87$, S.D. = 2.97) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($x = 13.93$, S.D. = 2.84) ซึ่งมีคะแนนแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	N	x	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง	30	24.63	2.68	4721	.000
กลุ่มควบคุม	30	21.17	2.96		

* $P < 0.05$

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย กับการสอนแบบปกติ เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ($x = 24.63$, S.D. = 2.68) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($x = 21.17$, S.D. = 2.96) ซึ่งมีคะแนนแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด

ข้อ	รายการ	x	S.D.	การแปลผล
1.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.07	มาก
2.	ด้านการจัดบรรยากาศ	4.54	0.05	มากที่สุด
3.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.42	0.08	มาก
4.	ประโยชน์ที่ได้รับ	4.52	0.11	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.50	0.03	มาก

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (x) เท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

มากที่สุด ด้านการจัดบรรยากาศ มีค่า ($x=4.54$, $S.D.= 0.05$) และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมการเรียน มีค่า ($x=4.49$, $S.D.= 0.07$) ด้านการวัดและประเมินผล มีค่า ($x = 4.43$, $S.D.= 0.08$) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่า ($x=4.52$, $S.D.= 0.11$)

อภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ กับการสอนแบบปกติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ $81.92/81.33$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ $80/80$ ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบทั้งหมด 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 แบบเดี่ยว จำนวน 3 คน และทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ ผลที่ได้เท่ากับ $80.83/81.67$ ลำดับต่อไป ทำการทดสอบครั้งที่ 2 แบบกลุ่ม จำนวน 9 คน และทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ ผลที่ได้เท่ากับ $82.50/81.67$ และจากนั้นทำการทดสอบครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน ทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ ผลที่ได้เท่ากับ $81.92/80.33$ ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากการซักถามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน พบว่านักเรียนมีความสนใจในนวัตกรรม เนื่องจากรูปภาพมีสีสันสวยงาม ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ เนื้อหาง่ายต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถจดจำและเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพภา เชิดชู (2559 : 64) ได้สรุปผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด แม่กน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ $80/80$ ที่ตั้งไว้ทั้ง 5 ชุด ผลรวมคือ $84.3/86.33$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกการเขียนสะกดคำนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพียงพอ เหมาะสมแก่การนำไปใช้ในการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ และ สอดคล้องกับวิจัยของ เสน่ห์ วรสันติวงศ์ (2560 : 19) ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ $90.32/86.41$ ทั้งนี้เป็นเพราะแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกด มีความเหมาะสมใน การฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำในมาตราตัวสะกดได้เป็นอย่างดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย สูงกว่า การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ($x = 13.87$, $S.D. = 2.97$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($x = 13.93$, $S.D. = 2.84$) ซึ่งมีคะแนนแตกต่าง และผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ($x = 24.63$, $S.D. = 2.68$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($x = 21.17$, $S.D. = 2.96$) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย มีเหมาะสมกับนักเรียน จึงนับเป็น หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะสามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องมาตราตัวสะกดเป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นหลังจากที่นักเรียนได้เรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ วรสันติวงศ์ (2560 : 19) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียน คำในมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก ทักษะสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีประสิทธิภาพ 90.32/86.41 จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน และสอดคล้องกับทิพปภา เชิดชู (2559 : 64) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำ เปรียบเทียบตามคะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่ก่อนเรียนและหลัง เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่าแบบฝึกการเขียนสะกดคำ มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้นผลการวิจัย นอกจากนี้การที่ผู้ศึกษาได้จัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะที่มี ประสิทธิภาพ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ลง มือปฏิบัติจริงตาม ขั้นตอนจากง่ายไปยาก ส่วนในแบบฝึกเสริมทักษะได้มีการนำภาพการ์ตูนซึ่งเป็นสิ่งที่ นักเรียนวัยนี้ให้ความสนใจ มาเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดความอยากในการปฏิบัติกิจกรรม อยากฝึกฝนทักษะ

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสือเสริมทักษะแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ของกลุ่ม ทดลอง จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนด้วยเสริมแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.03 อยู่ ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน 1) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดและประเมินผล มีวิธีการวัดและประเมินผล 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และ 4) ด้านการจัดบรรยากาศ อยู่ในระดับมากที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและเพื่อน กระตุ้นให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์ เปิด โอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีได้ตัดสินใจด้วยตนเอง สอดคล้องกับ จินตนา ชาญวงษ์สนธิ (2562 : 77) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกด คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 หมายความว่า หลังเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึก การเขียนสะกดคำแล้ว นักเรียนมีความพึง พพอใจเฉลี่ย 4.65 เนื่องมาจาก ว่าชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำนั้นเป็นสิ่งใหม่สำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ทำให้นักเรียน สนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียน อีกทั้งนักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้มากขึ้น

จึงทำให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาไทยอย่างสนุกสนานและการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนการสอนที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้น ครูจึงควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ให้นักเรียนเข้าใจ

2. ด้านประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกเสริมหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ สามารถนำไปใช้กับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ

3. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะควรคำนึงถึงนักเรียนกลุ่ม เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพราะจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ เช่น เพศ ระดับสติปัญญาของผู้เรียน

2. การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ สามารถนำแบบหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ ไปพัฒนา กระตุ้นการเรียนรู้ และมีความเพลิดเพลินในการเรียนได้ นอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้ดีขึ้น

3. ในการศึกษาค้นคว้าควรคำนึงถึงสถานการณ์ที่อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการวิจัย เช่น โรคระบาดโควิด-19 เพราะอาจส่งผลให้การดำเนินการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (มปป.). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คณาจารย์สมานมิตร. (2547). *หลักการสอนภาษาไทยสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: สุวียาสาน์.
- จินตนา ชาญวงษ์สนิท. (2562). การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม). *วารสาร ช่อพระยอม*. 31 (1), 77.
- ทิพปภา เชิดชู. (2559). *ผลของการใช้แบบฝึก เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่กน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. ปรินญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ธนพร ดวงพรกชกร. (2559). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ. (2559). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. **Educational ResearchMethodology**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
- เสน่ห์ วรสันติวงศ์. (2560). *รายงานผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. โรงเรียนบ้านสบกอน อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- Bloom, B.S.. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, the classification of Educationalgoals Handbook I: Cognitive Domain*. New York: McKay.

พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของ
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
**Behavior and Marketing Mix Factors That Decision Selling in the Cup
Lumps Natural Rubber among Para Rubber Farmers and the Head
of the Para Rubber Farmers Group**

นัจนันท์ อูปนันท์ และ นิติพล ภูตะโชติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Natchanan Auppanan and Nitipon Phutachote

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: natchanan.aupa@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขายยางก้อนถ้วย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ขายผลผลิตยางพาราประเภทยางก้อนถ้วย ปริมาณที่ขายยางก้อนถ้วยในแต่ละครั้งอยู่ที่ 601-800 กิโลกรัม ความถี่ในการขายยางก้อนถ้วยต่อเดือนอยู่ที่ ขาย 2 ครั้งต่อเดือน
2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ด้านพนักงาน และด้านการส่งเสริมการตลาด ในการศึกษาเกี่ยวกับเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปีจากการขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย ไม่แตกต่างกัน

* วันที่รับบทความ : 15 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 8 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 10 ตุลาคม 2565

Received: September 15, 2022; Revised: October 8, 2022; Accepted: October 10, 2022

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภค; ปัจจัยส่วนประสมการตลาด; ยางพารา; ยางก้อนถ้วย

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the cup lumps natural rubber selling behavior, and 2) to study the marketing mix factors that decision selling in the cup lumps natural rubber among para rubber farmers and the head of the para rubber farmers group. This research was quantitative research. The questionnaire was used as the tool to collect data from 400 respondents, who were the para rubber farmers and the head of the para rubber farmers group in Kalasin and Sakon Nakhon. The questionnaire had Cronbach's alpha at 0.98. The statistics used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The following were the results:

1. The cup lumps natural rubber selling behavior of para rubber farmers and the head of the para rubber farmers group showed the most of respondents sold rubber products in the form of cup lumps natural rubber. The volume of cup lumps natural rubber sold were 601-800 kg per time. The frequency of selling was 2 times per month.

2. The marketing mix factors that decision selling in the cup lumps natural rubber among para rubber farmers and the head of the para rubber farmers group had the high level of place, physical evidence, process, price, productivity and quality, people, and promotion. The opinions on marketing mix factors in making decision to sell cup lumps natural rubber was significantly different by gender. Whereas, age, education, yearly income of sell cup crumb rubber were no different levels.

Keywords: Consumer Behavior; Marketing Mix Factors; Para Rubber Cup Lumps Natural Rubber

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่มีความสำคัญ และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564 มีรายได้จากการส่งออกยางพารามูลค่ารวมกว่า 1.75 แสนล้านบาท มูลค่าการส่งออกขยายตัวได้ร้อยละ 58.6 เมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2563 โดยตลาดหลักที่สำคัญคือ จีน มาเลเซีย สหรัฐ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (กระทรวงพาณิชย์, 2564 : ออนไลน์) นอกจากนี้การผลิตยางพารายังช่วยสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรจำนวนไม่ต่ำกว่า 6 ล้านคน ทำให้มีการใช้แรงงานในครัวเรือนได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดปี จึงสามารถลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมือง ซึ่งมีรายงานว่า การปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถลดการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากร้อยละ 41 เป็นร้อยละ 28 (กิริยา สังข์ทองวิเศษ, 2559 : 5) ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าผลิตภัณฑ์ยางพาราของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2564-2566 มีแนวโน้มฟื้นตัว โดยคาดว่าความต้องการใช้จะขยายตัวตามทิศทางของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่มีแนวโน้มเติบโต ได้แก่ กลุ่มยานยนต์ และอุปกรณ์การแพทย์โดยเฉพาะถุงมือยาง รวมทั้งการเร่งลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จะเพิ่มความต้องการใช้ยางในภาคก่อสร้าง การส่งออกน้ำยางชั้น

ยางคอมพาวด์ และยางผสมยังมีโอกาสเติบโตตามความต้องการของตลาดโลกที่ขยายตัวดี (ชัยวัฒน์ เสาวเจริญสุข, 2564 : ออนไลน์)

การปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลให้เป็นเขตปลูกยางใหม่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยมีพื้นที่ปลูกอยู่ใน 17 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ (กิริยา สังข์ทองวิเศษ, 2559 : 7) โดยในปี พ.ศ. 2561 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิต 1,056,286 ตัน ปี พ.ศ. 2562 จำนวนผลผลิต 1,207,569 ตัน และ ปี พ.ศ. 2563 จำนวนผลผลิต 1,273,928 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2564 : ออนไลน์) จะเห็นได้ว่าผลผลิตยางพาราของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีโรงงานแปรรูปยางพาราเข้ามาตั้งโรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้เกิดธุรกิจรับซื้อ-ขาย ยางก้อนถ้วย จากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราไปขายให้กับโรงงานแปรรูปยางพารา

ธ.ณัฐรุ่งเรืองยางพารา เป็นลานรับซื้อยางก้อนถ้วยกรณีศึกษา ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรับซื้อ-ขายยางก้อนถ้วย แบบพักคืนและพักชั่วโมง โดยได้เริ่มประกอบธุรกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ด้วยการเป็นพ่อค้าคนกลางที่ไปประมูลซื้อยางก้อนถ้วย ตามกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ที่มีการรวมตัวเพื่อขายยางพารา แล้วนำไปขายต่อให้กับโรงงานแปรรูปยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ธ.ณัฐรุ่งเรืองยางพารา มีโควตา ซึ่งมี 3 โรงงาน ได้แก่ บริษัทไทยฮั้วยางพารา จำกัด มหาชน สาขาบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ บริษัทไทยฮั้วยางพารา จำกัด มหาชน สาขาอุดรธานี บริษัทศรีตรัง จำกัด มหาชน สาขาอุดรธานี (ธ.ณัฐรุ่งเรืองยางพารา, 2565 : 1) ในการดำเนินธุรกิจเพื่อทำการรับซื้อ-ขาย ยางก้อนถ้วย ได้มีการวางเป้าหมายการดำเนินธุรกิจไว้ ซึ่งการจพประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจต้องทราบถึงข้อมูลพฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำกลยุทธ์ธุรกิจรับซื้อ-ขาย ยางก้อนถ้วยให้สามารถดำเนินธุรกิจเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดสกลนคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คำนวณโดยใช้สูตรคอเครน (Cochran, 1977 : 76) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิด 0.05 หรือร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด มีหลายคำตอบให้เลือก จำนวน 4 ข้อ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปีจากการขายยางก้อนถ้วย **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการขายยางก้อนถ้วย เพื่อสอบถามข้อมูลพฤติกรรมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในการขายยางก้อนถ้วยให้กับพ่อค้าคนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด มีหลายคำตอบให้เลือก **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อเป็นการสอบถามการให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 98) จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran and Bougie, 2016 : 128)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการแจกและเก็บคืนแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดสกลนคร ในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565

2. ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

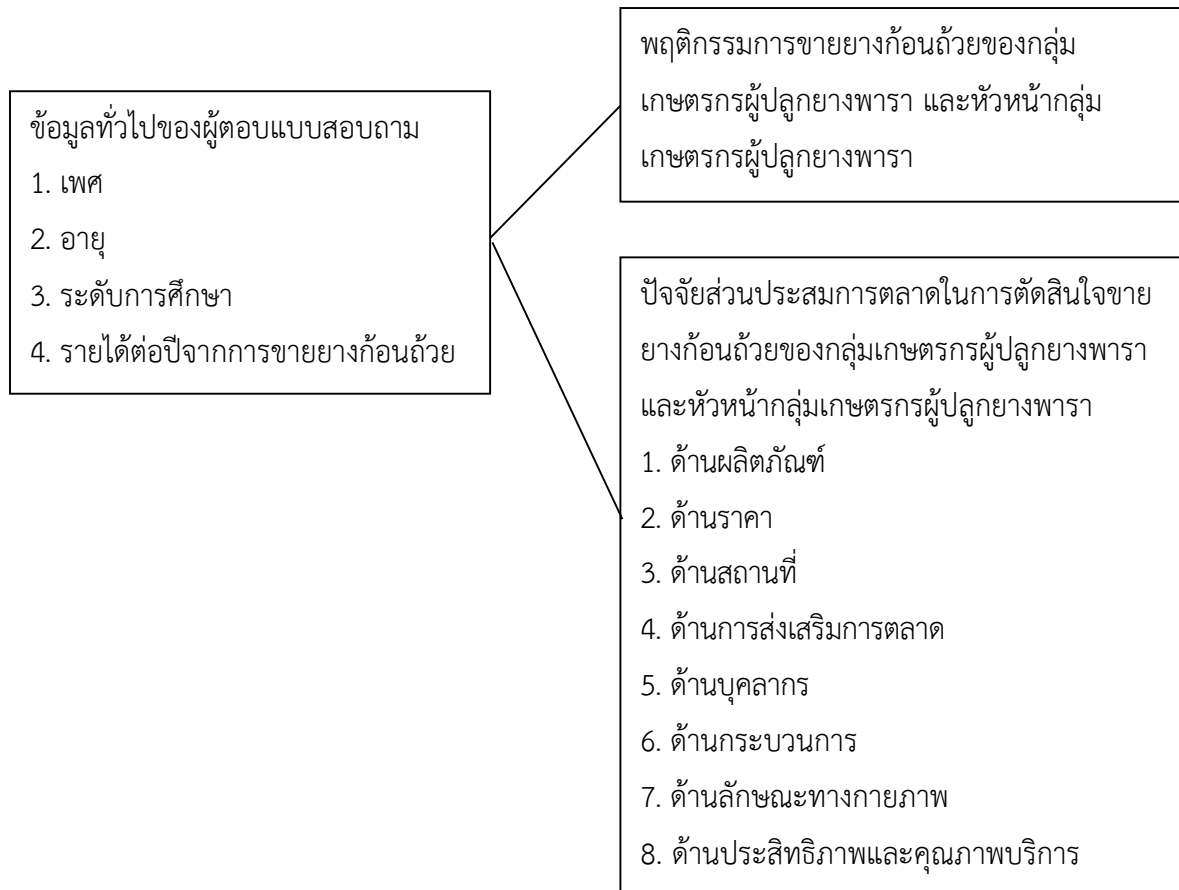
2) การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีปัจจัยในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยแตกต่างกัน กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน (Independent t-test) กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ได้มีการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ของ Kotler and Keller (2016 : 517) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการค้นหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อ การใช้ และบริโภค และให้ทราบถึงความต้องการ พฤติกรรม การซื้อ และการใช้ของผู้บริโภค เพื่อนำไปกำหนดการตลาดที่สามารถตอบสนองความต้องการและพึงพอใจของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม Tulika (2017 : 70) ได้อธิบายว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 77.75) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 41.50) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 50.25) โดยมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีจากการขายยางก้อนถ้วยอยู่ที่ 250,000-500,000 บาท (ร้อยละ 54.50)

1.2 ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการขายยางก้อนถ้วย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดที่ครอบครองอยู่ที่ 10-20 ไร่ (ร้อยละ 35.50) และ 21-30 ไร่ (ร้อยละ 31.25) จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราที่กรีตและได้รับผลผลิตอยู่ที่ 10-20 ไร่ (ร้อยละ 36.75) และ 21-30 ไร่ (ร้อยละ 31.50) ขายผลผลิต

ยางพาราประเภทยางก้อนถ้วย (ร้อยละ 99.25) ปริมาณที่ขายยางก้อนถ้วยในแต่ละครั้งอยู่ที่ 601-800 กิโลกรัม (ร้อยละ 30.25) และ 401-600 กิโลกรัม (ร้อยละ 29.00) ความถี่ในการขายยางก้อนถ้วยต่อเดือนอยู่ที่ขาย 2 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 91.25) ช่วงเดือนที่หยุดกรีดยางพาราหรือพักหน้ายางในเดือนมีนาคม (ร้อยละ 61.50) และเมษายน (ร้อยละ 58.75) ระยะเวลาที่หยุดกรีดยางพาราหรือพักหน้ายางอยู่ที่ 2 เดือน (ร้อยละ 55.75) รูปแบบการขายยางก้อนถ้วยโดยนำไปขายเองที่ลานรับซื้อเอกชน (ร้อยละ 60.50) เหตุผลในการขายยางก้อนถ้วยให้กับผู้รับซื้อยางก้อนถ้วยเพราะใกล้บ้าน / ใกล้สวนยางพารา (ร้อยละ 84.25) จ่ายเงินสด (ร้อยละ 71.25) และเครื่องซังที่ได้มาตรฐาน (ร้อยละ 70.75) ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย คือ คนในครอบครัว (ร้อยละ 37.50) และเพื่อนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา (ร้อยละ 32.75) แหล่งที่ทำให้ทราบแนวโน้มราคายางก้อนถ้วย คือ ลานรับซื้อยางพารา (ร้อยละ 94.25) และการบอกต่อของเกษตรกร (ร้อยละ 68.25)

2. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกด้าน ดังนี้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ด้านพนักงาน และด้านการส่งเสริมการตลาด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	3.98	0.57	มาก
มีเครื่องซังที่ได้มาตรฐาน	4.07	0.68	มาก
การรับซื้อยางก้อนถ้วยตลอดทั้งปีและฤดูกาลผลิต	4.06	0.83	มาก
ความน่าเชื่อถือของผู้รับซื้อ	3.99	0.65	มาก
ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของผู้รับซื้อ	3.96	0.61	มาก
มีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพยางก้อนถ้วยที่มีมาตรฐาน	3.84	0.64	มาก
ด้านราคา	4.01	0.53	มาก
มีการแจ้งราคาซื้อขายที่ชัดเจน	4.57	0.68	มากที่สุด
ได้รับเงินสดทันทีที่ขาย	4.19	0.90	มาก
ให้ราคาเหมาะสมกับคุณภาพยางก้อนถ้วย	3.95	0.71	มาก
ราคารับซื้อสูงกว่ารายอื่น	3.75	0.69	มาก

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ราคารับซื้อที่มีการอ้างอิงจากราคาโรงงานหรือการยางแห่งประเทศไทย	3.61	0.65	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.16	0.58	มาก
วันและเวลาของการรับซื้อแต่ละรอบมีความชัดเจน	4.48	0.70	มากที่สุด
ทำเลที่ตั้งของลานรับซื้อเดินทางได้สะดวก	4.13	0.73	มาก
ที่ตั้งของลานรับซื้ออยู่ใกล้สวนยาง	4.11	0.71	มาก
ลานรับซื้อตั้งอยู่ใกล้ชุมชน	4.09	0.73	มาก
สถานที่ของลานรับซื้อไม่มีพื้นที่จอดรถเพียงพอ	4.00	0.79	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.91	0.62	มาก
มีการร่วมจัดงานประจำปีให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เช่น งานปีใหม่ งานวันสงกรานต์	4.13	0.89	มาก
มีการมอบของขวัญหรือแจกดอกของสมนาคุณในโอกาสต่าง ๆ	4.08	0.86	มาก
มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีอย่างใกล้ชิดกับลูกค้า	3.93	0.69	มาก
การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลด้านการตลาด ข้อมูลราคายางพารา	3.85	0.69	มาก
การประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ	3.58	0.73	มาก
ด้านพนักงาน	3.98	0.73	มาก
พนักงานมีความสุภาพ เป็นกันเอง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.01	0.81	มาก
พนักงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.00	0.82	มาก
พนักงานมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าในด้านการชั่งน้ำหนักยางก้อนถ้วย	3.97	0.78	มาก
พนักงานคอยอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือลูกค้าในการรับซื้อ-ขายยางก้อนถ้วย	3.96	0.76	มาก
พนักงานมีจิตใจแห่งการให้บริการที่ดี	3.96	0.78	มาก
ด้านกระบวนการให้บริการ	4.04	0.65	มาก
มีกระบวนการรับซื้อเป็นไปตามลำดับคิว	4.27	0.80	มากที่สุด
ระบบการจ่ายเงินที่รวดเร็วและถูกต้อง	4.21	0.79	มากที่สุด
การให้บริการที่รวดเร็วแก่เกษตรกร	3.98	0.77	มาก
มีการให้ความช่วยเหลือลูกค้าขณะชั่งน้ำหนักยางก้อนถ้วย	3.98	0.76	มาก

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางพารา	3.74	0.68	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.08	0.69	มาก
มีป้ายลานรับซื้อที่มองเห็นได้ชัดเจน	4.19	0.79	มาก
มีสถานที่ แก้อื้อ ให้นั่งพักรอ	4.13	0.82	มาก
ลานรับซื้อที่มีพื้นที่กว้างขวาง	4.12	0.78	มาก
มีเครื่องดื่มชา กาแฟ น้ำเปล่า ไว้รับรอง	4.10	0.89	มาก
ลานรับซื้อสะอาด ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน	3.89	0.70	มาก
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ	3.98	0.67	มาก
สามารถเชื่อถือและไว้วางใจผู้รับซื้ออย่างก่อนด้วยได้	4.03	0.76	มาก
การรับซื้อและการส่งมอบการบริการมีคุณภาพที่ดี	4.00	0.74	มาก
สามารถให้บริการได้ตรงตามเวลาที่กำหนด	4.00	0.74	มาก
สามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี	3.96	0.73	มาก
ลูกค้ามีความพึงพอใจในการรับซื้ออย่างก่อนด้วยและการบริการ ในระดับสูง	3.92	0.71	มาก
ภาพรวม	4.02	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ (Product) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ มีเครื่องชั่งที่ได้มาตรฐาน การรับซื้ออย่างก่อนด้วยตลอดทั้งปีและฤดูกาลผลิต ความน่าเชื่อถือของผู้รับซื้อ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของผู้รับซื้อ และมีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพยางก้อนถ้วยที่มีมาตรฐาน

ด้านราคา (Price) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในทุกหัวข้อมีการแจ้งราคาซื้อที่ชัดเจน และให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อได้รับเงินสดทันทีที่ขาย ให้ราคาเหมาะสมกับคุณภาพยางก้อนถ้วย ราคาซื้อสูงกว่ารายอื่น และราคาซื้อที่มีการอ้างอิงจากราคาโรงงานหรือการยางแห่งประเทศไทย

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในทุกหัวข้อวันและเวลาของการรับซื้อแต่ละรอบมีความชัดเจน และให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อทำเลที่ตั้งของลานรับซื้อเดินทางได้สะดวก ที่ตั้งของลานรับซื้ออยู่ใกล้สวนยาง ลานรับซื้อตั้งอยู่ใกล้ชุมชน และสถานที่ของลานรับซื้อที่มีพื้นที่จอดรถเพียงพอ

ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ มีการร่วมจัดงานประจำปีให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เช่น งานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ มีการมอบของขวัญหรือแจกรางวัลของสมนาคุณในโอกาสต่าง ๆ มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีอย่างใกล้ชิดกับลูกค้า การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลด้านการตลาด ข้อมูลราคายางพารา และการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ

ด้านพนักงาน (People) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ พนักงานมีความสุขภาพ เป็นกันเอง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พนักงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน พนักงานมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าในด้านการชั่งน้ำหนักยางก้อนถ้วย พนักงานคอยอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือลูกค้าในการรับซื้อ-ขายยางก้อนถ้วย และพนักงานมีจิตใจแห่งการให้บริการที่ดี

ด้านกระบวนการให้บริการ (Process) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ดังนี้ มีกระบวนการรับซื้อเป็นไปตามลำดับคิว ระบบการจ่ายเงินที่รวดเร็วและถูกต้อง และให้ความสำคัญในระดับมาก ดังนี้ การให้บริการที่รวดเร็วแก่เกษตรกร มีการให้ความช่วยเหลือลูกค้าขณะชั่งน้ำหนักยางก้อนถ้วย และมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาของยางพารา

ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ มีป้ายลานรับซื้อที่มองเห็นได้ชัดเจน มีสถานที่ เก้าอี้ ให้นั่งพักรอ ลานรับซื้อที่มีพื้นที่กว้างขวาง มีเครื่องตีมชา กาแฟ น้ำเปล่า ไว้รับรอง และลานรับซื้อสะอาด ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน

ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ สามารถเชื่อถือและไว้วางใจผู้รับซื้ออย่างก้อนถ้วยได้ การรับซื้อและการส่งมอบการบริการมีคุณภาพที่ดี สามารถให้บริการได้ตรงตามเวลาที่กำหนด สามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี และลูกค้ามีความพึงพอใจในการรับซื้ออย่างก้อนถ้วยและการบริการในระดับสูง

การทดสอบสมมติฐานวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปีจากการขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยก่อนถ้วย จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษาที่สำเร็จ		รายได้ต่อปีจากการขายยก่อนถ้วย	
	t	sig	F	sig	F	sig	F	sig
ด้านผลิตภัณฑ์	3.438	0.001*	0.561	0.641	0.542	0.654	0.786	0.456
ด้านราคา	3.708	0.000*	0.605	0.612	2.797	0.040*	1.519	0.220
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	-0.107	0.915	0.351	0.789	0.872	0.455	0.136	0.873
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.068	0.002*	1.021	0.383	1.492	0.216	0.958	0.384
ด้านพนักงาน	0.999	0.319	0.926	0.428	0.291	0.832	0.253	0.776
ด้านกระบวนการให้บริการ	1.624	0.105	0.612	0.607	0.123	0.946	0.746	0.475
ด้านลักษณะทางกายภาพ	2.443	0.015*	1.546	0.202	0.626	0.599	0.344	0.709
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ	3.311	0.001*	1.562	0.198	1.158	0.326	1.194	0.304
ภาพรวม	2.621	0.009*	0.558	0.643	0.447	0.719	0.657	0.519

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยก่อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการขายยก่อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดที่ครอบครองอยู่ที่ 10-20 ไร่ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราที่กรีตและได้รับผลผลิตอยู่ที่ 10-20 ไร่ ขายผลผลิตยางพาราประเภท ยางก้อนถ้วย ปริมาณที่ขายยก่อนถ้วยในแต่ละครั้งอยู่ที่ 601-800 กิโลกรัม ความถี่ในการขายยก่อนถ้วยต่อเดือนอยู่ที่ ขาย 2 ครั้งต่อเดือน รูปแบบการขายยก่อนถ้วยโดย นำไปขายเองที่ลานรับซื้อเอกชน เหตุผลในการขายยก่อนถ้วยให้กับผู้รับซื้อยก่อนถ้วยเพราะใกล้บ้าน / ใกล้สวนยางพารา จ่ายเงินสด และเครื่องชั่งได้มาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของนาตยา จินจรรยา (2562 : 52) พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีพื้นที่สวนยางไม่เกิน 20 ไร่ มีพื้นที่ที่สามารถกรีตให้น้ำยางได้ไม่เกิน 20 ไร่/คน ในหนึ่งเดือนเกษตรกรจะนำยางพารามาขาย

ผู้ประกอบการ 2 ครั้ง เกษตรกรได้รับชำระเงินทันทีหลังที่ทำการส่งมอบยางพารา โดยได้รับการชำระเงินเป็นเงินสด

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกด้าน ดังนี้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ด้านพนักงาน และด้านการส่งเสริมการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธิเนตร ชูประเสริฐ (2558 : 97-98) พบว่า มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการเลือกซื้อน้ำยางสด ยางแผ่น และเศษยาง ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพฏ สุขเกื้อ และ พัชรินทร์ ศรีวารินทร์ (2558 : 482) พบว่า มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด พบว่า ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวิศ เอี่ยมจิตติรักษ์ (2559 : 86-87) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก

จากผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปีจากการขายยางก้อนถ้วย แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วย ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธิเนตร ชูประเสริฐ (2558 : 97-98) พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการเลือกซื้อน้ำยางสด ยางแผ่นและเศษยางของผู้รับซื้อวัตถุดิบยางพาราจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่าผู้รับซื้อวัตถุดิบยางพาราที่มี อายุ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ลานรับซื้อยางก้อนถ้วยควรมีเครื่องชั่งที่ได้มาตรฐาน การรับซื้อยางก้อนถ้วยตลอดทั้งปีและฤดูกาลผลิต ความน่าเชื่อถือของผู้รับซื้อ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของผู้รับซื้อ และมีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพยางก้อนถ้วยที่มีมาตรฐาน

1.2 ด้านราคา ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมมีการแจ้งราคารับซื้อที่ชัดเจน ให้เงินสดทันทีที่ขาย ให้ราคาเหมาะสมกับคุณภาพอย่างกอนด้วย ราคารับซื้อสูงกว่ารายอื่น และราคารับซื้อมีการอ้างอิงจากราคาโรงงานหรือการยางแห่งประเทศไทย

1.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมระบุวันและเวลาของการรับซื้อแต่ละรอบมีความชัดเจน ทำเลที่ตั้งของลานรับซื้อเดินทางได้สะดวก ที่ตั้งของลานรับซื้ออยู่ใกล้สวนยาง ลานรับซื้อตั้งอยู่ใกล้ชุมชน และสถานที่ของลานรับซื้อไม่มีพื้นที่จอดรถเพียงพอ

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมมีการร่วมจัดงานประจำปีให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เช่น งานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ มีการมอบของขวัญหรือแจกของสมนาคุณในโอกาสต่าง ๆ มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีอย่างใกล้ชิดกับลูกค้า การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลด้านการตลาด ข้อมูลราคายางพารา และการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ

1.5 ด้านพนักงาน ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมพนักงานมีความสุภาพ เป็นกันเอง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พนักงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน พนักงานมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าในด้านการชั่งวัด น้ำหนักอย่างกอนด้วย พนักงานคอยอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือลูกค้าในการรับซื้อ-ขายอย่างกอนด้วย และพนักงานมีจิตใจแห่งการให้บริการที่ดี

1.6 ด้านกระบวนการให้บริการ ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมมีกระบวนการรับซื้อเป็นไปตามลำดับคิว ระบบการจ่ายเงินที่รวดเร็วและถูกต้อง การให้บริการที่รวดเร็วแก่เกษตรกร มีการให้ความช่วยเหลือลูกค้าขณะชั่งน้ำหนักอย่างกอนด้วย และมีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหายางพารา

1.7 ด้านลักษณะทางกายภาพ ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมมีป้ายลานรับซื้อที่มองเห็นได้ชัดเจน มีสถานที่ แก่อ๊ ให้นั่งพักรอ ลานรับซื้อมีพื้นที่กว้างขวาง มีเครื่องตีหมา กาแฟ น้ำเปล่า ไว้รับรอง และลานรับซื้อสะอาด ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน

1.8 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ลานรับซื้ออย่างกอนด้วยควมสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจผู้รับซื้ออย่างกอนด้วยได้ การรับซื้อและการส่งมอบการบริการมีคุณภาพที่ดี สามารถให้บริการได้ตรงตามเวลาที่กำหนด สามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี และลูกค้ามีความพึงพอใจในการรับซื้ออย่างกอนด้วยและการบริการในระดับสูง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควมทำการศึกษาโดยการนำสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry: AI) เป็นการค้นหาและนำประสบการณ์เชิงบวก ความประทับใจ ความรู้สึกดี ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและสหกรณ์ยางพารา ที่ เพื่อนำมาใช้ในทำกลยุทธ์การตลาดและการรักษาความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้า

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควมทำการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขายอย่างกอนด้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

2.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการบอกต่อแบบปากต่อปาก (Word of Mouth) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแนวทางการตลาดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงพาณิชย์. (2564). *ส่งออกยางพาราทำนิวไฮ NER รับทรัพย์ยอดขายเต็ง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2565, จาก <https://thunhoon.com/article/251032>*
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- กิริยา สังข์ทองวิเศษ. (2559). *ยางพารา: สรีรวิทยาและปัจจัยการผลิต. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- จุมพฏ สุขเกื้อ และพัชรินทร์ ศรีวารินทร์. (2558). *ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตลาดกลางยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: การยางแห่งประเทศไทย.*
- ชวิต เอี่ยมจิตติรักษ์. (2559). *พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ชัยวัฒน์ เสาวเจริญสุข. (2564). *แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2564-2566: อุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/agriculture/rubber/IO/io-rubber-21>*
- ธ.ณัฐรุ่งเรืองยางพารา. (2565). *ข้อมูลธุรกิจ. กาลสินธุ์: ธ.ณัฐรุ่งเรืองยางพารา.*
- นาดยา จินจรรยา. (2562). *การวิเคราะห์กลยุทธ์การรับซื้อยางพาราของธุรกิจรวบรวมยางพาราในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- พุทธิเนตร ชูประเสริฐ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อน้ำยางสด ยางแผ่นและเศษยาง ของผู้รับซื้อวัตถุดิบยางพารา อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2564). *ผลผลิตทางการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://mis-app.oae.go.th/area/ภูมิภาคทางการ/ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ>*

- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed). New York: John Wiley & Sons
- Kotler, P., & Keller, K.L. (2016). *Marketing Management*. (15th ed). Edinburgh: Pearson Education.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2016). *Research Methods for Business*. (7th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Tulika, S. (2017). *Strategic Marketing Management and Tactics in the Service Industry*. Hershey: IGI Global.

การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่
ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น
**A study of Service Marketing Mix Factors and Consumer Behavior that
Affecting the Decision Making to Shopping Online during
the Covid 19 in Khon Kaen Province**

รัชชานนท์ ศรีแสงจันทร์ และ นิติพล ภูตะโชติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Ratchanon Srisaengchan and Nitipon Phutachote

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ratchanon_sr@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภค ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น และ 4) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ประชากรในเทศบาลนครขอนแก่นที่เป็นผู้ซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 ตัวที่เป็นอิสระกัน และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ LSD ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชันช้อปปิ้งและลาซาด้า มีความถี่ที่ไม่แน่นอนในการซื้อสินค้า ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อครั้งอยู่ระหว่าง 501-1,000 บาท ประเภทสินค้าที่นิยมสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์เนื่องจากมีราคาถูก เกณฑ์ในการเลือกร้านค้าส่วนใหญ่เลือกเพราะร้านมีชื่อเสียง/หน้าเชื่อถือ โดยมักจะชำระเงินผ่านช่องทางโมบายแบงก์กิ้งและอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง ซึ่งตนเองมีอิทธิพลในการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์มากที่สุด สำหรับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

* วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 4 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 6 ตุลาคม 2565

Received: September 12, 2022; Revised: October 4, 2022; Accepted: October 6, 2022

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาดบริการ; การตัดสินใจซื้อ; สินค้าออนไลน์; โควิด 19

Abstracts

This study the objectives were 1) to study the personal factors of consumers making online shopping decisions during COVID-19 in Khon Kaen Province, 2) to study consumers' decision-making behavior in online shopping during COVID-19 in Khon Kaen Province, and 3) to study service marketing mix factors affecting online shopping decision during COVID-19 in Khon Kaen Province and 4) to compare personal factors with opinions about service marketing mix factors. The sample group used in this study was a population in Khon Kaen Municipality who were online shoppers during the Covid-19, 400 people. By using a purposive sampling method. A questionnaire was used the research tool. The statistics used to analyze data such as frequency, percentage, mean, standard deviation, independent sample t-test and one-way analysis of variance, If any differences are found between the variables, it leads to a pairwise comparison of LSD. The results of study that the most of the respondents made purchases through the Shopee and Lazada applications. There is an uncertain frequency of making purchases. The cost per time is between 501-1,000 baht. The most popular type of product ordered is apparel. The reason for deciding to shop online is because there are cheap. The most of the criteria for choosing a store is because the store is reputable/reliable. They usually pay through mobile banking and internet banking. And they have the most influence on online shopping. For service marketing mix overall, the opinions were at a high level. And personal factors of gender, age, occupation, education and salary different will paying attention to the service marketing mix in making online shopping decisions in Khon Kaen is different, the statistical significance was at the 0.05 level.

Keywords: Service Marketing Mix; The Decision Making; Shopping Online; Covid 19

บทนำ

จากเหตุแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ได้ส่งผลกระทบต่อคนทั่วโลกจนถึงปัจจุบัน การใช้มาตรการล็อกดาวน์ในหลายประเทศส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน อีกทั้งยังสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในวงกว้าง และทำให้ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วเกิดเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น นอกจากนี้ กระแสสังคม โครงสร้างพื้นฐาน ความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนวิถีจักรเศรษฐกิจ ต่างเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการใช้ชีวิตของผู้คนอีกด้วย ซึ่งกระแสใหญ่ที่เป็นบริบทของโลกในอนาคต หรือที่เรียกว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก (Megatrend) อาทิเช่น กระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สังคมผู้สูงอายุ สังคมในเมือง การขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจ อีกทั้งปัญหาของสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น ต่างก็เป็นกระแสที่เกิดขึ้นทับซ้อนกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (ปัญญาวัฒน์ ประสิทธิ์เดชสกุล, 2563 : ออนไลน์)

ภาพที่ 1 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคและธุรกิจ

(ที่มา : ปรับปรุงจาก ปัญงพัฒน์ ประสิทธิ์เดชสกุล, 2563 : ออนไลน์)

ภายใต้วิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ทำให้ประชาชนมีความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดและไม่กล้าออกมาใช้จ่ายหรือใช้ชีวิตในรูปแบบเดิม ส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้บริโภคเริ่มเปลี่ยนมาสู่ระบบออนไลน์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การชำระเงิน การติดต่อเพื่อนฝูง และการเสฟสื่อบันเทิงต่าง ๆ จากเดิมที่เทคโนโลยีหลายอย่างเป็นเพียงแค่ทางเลือก แต่ในปัจจุบันได้ผันเปลี่ยนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างเลี่ยงไม่ได้ เปลี่ยนโฉมแนวทางการทำกิจกรรมทางสังคมและธุรกิจไปสู่วิถีใหม่ (New Normal) อย่างสิ้นเชิง โดยผู้คนส่วนใหญ่ลาออกจากอาชีพเดิมเปลี่ยนไปสร้างสมดุลชีวิตมากขึ้น (Work Life Balance) เน้นการสั่งซื้ออาหารทางออนไลน์เป็นหลัก รวมถึงยึดติดกับการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์มากขึ้น และที่นิยมสูงสุด คือ การซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งสำหรับผู้ซื้อนั้นได้รับทั้งความสะดวกสบาย เปรียบเทียบราคาจากร้านค้าต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย และมีช่องทางให้ค้นหาทุกรูปแบบ รวมถึงรู้สึกปลอดภัยในยุคที่การออกนอกบ้านเป็นเรื่องเสี่ยง ทำให้การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออีคอมเมิร์ซ (E-Commerce) กลายเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ความนิยมอย่างมากในยุคของโรคระบาดโควิด-19 ผู้ประกอบการรายย่อยใช้ช่องทางออนไลน์เป็นที่กระจายสินค้า ทำการตลาด และเข้าถึงลูกค้ากลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ธุรกิจอีคอมเมิร์ซยังคงเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผู้บริโภคไม่สามารถออกมาจากที่พักเพื่อใช้จ่ายใช้สอยตามร้านค้าและสถานบริการได้ตามเป็นปกติ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ของผู้ประกอบการที่จำเป็นต้องเพิ่มช่องทางการค้าขายผ่านทางออนไลน์กันมากขึ้น และการเพิ่มขึ้นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทำให้ผู้บริโภคหันมาใช้บริการออนไลน์เพิ่มสูงขึ้น โดยจากเทรนด์ปี 2022 ซึ่งถือเป็นโอกาสของร้านค้าออนไลน์ โดยเฉพาะแบรนด์สุขภาพกับแฟชั่น ในการขยาย

ฐานเป้าหมายไปยังผู้สูงอายุ เพราะเป็นวัยที่มีกำลังในการจับจ่ายมากกว่ารุ่นอื่น ๆ ประกอบกับพฤติกรรมที่เข้าถึงช่องทางออนไลน์มีมากขึ้น ทำให้มีโอกาสที่จะซื้อสินค้าออนไลน์ได้มากขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งภาพรวมของการใช้งานดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 74 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทย ได้ใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 8 ชั่วโมง/วัน โดย 1 ในกิจกรรมหลักที่คนไทยส่วนใหญ่ใช้เวลาทำมันเยอะมาก คือ การซื้อของผ่านอีคอมเมิร์ซและการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจซื้อ ซึ่งจากเดิมในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การซื้อสินค้าผ่านออนไลน์จะอยู่อันดับที่ 5 แต่จากข้อมูลในปี 2564 นั้น ได้ขึ้นมาเป็นอันดับที่ 3 แล้ว (ธนวัฒน์ มาลาบุปผา, 2564 : ออนไลน์)

จังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นเมืองใหญ่และเป็นแหล่งกระจายสินค้าหลายหลายชนิด มีประชาชนเดินทางเข้าออกเป็นจำนวนมากจึงเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดต้องเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้การปรับตัวเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ดังนั้น ผู้ศึกษาได้มองเห็นถึงช่องทางการตลาดออนไลน์ที่นำให้ความสำคัญในยุคปัจจุบัน จึงต้องการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปต่อยอดการขายสินค้าทางออนไลน์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริโภคที่เคยเลือกซื้อสินค้าทางออนไลน์ ซึ่งถือได้ว่ามีจำนวนประชากรขนาดใหญ่และไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ W.G. Cochran โดยจะทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550 : 6)

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นโครงสร้างให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว (Check lists) ประกอบด้วย 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ตัดสินใจสั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ของผู้บริโภคจังหวัดขอนแก่น มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Questions) ประกอบด้วย 8 ข้อ ได้แก่ ช่องทางออนไลน์ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการซื้อสินค้า ความถี่ในการซื้อสินค้าออนไลน์ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้อสินค้าต่อครั้ง ประเภทสินค้าที่ซื้อ เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ เกณฑ์ในการเลือกร้านค้า ส่วนใหญ่ชำระเงินผ่านช่องทางใด และบุคคลส่วนใหญ่ที่มีอิทธิพลในการซื้อสินค้าออนไลน์

ส่วนที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ของผู้บริโภคจังหวัดขอนแก่น เป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ประกอบด้วย 8 ข้อ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ และให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดระดับการประมาณค่าเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผล ซึ่งผลจากการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลของปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทางออนไลน์ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert, 1961 : 5) มีช่วงคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าคะแนน	ความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษา

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดจากข้อมูลที่ได้ประมวลผลตามข้อ 3.1 จากนั้นวิเคราะห์และจัดทำร่างแบบสอบถาม

3.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำคำแนะนำไปแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

3.5 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.934

3.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive static)

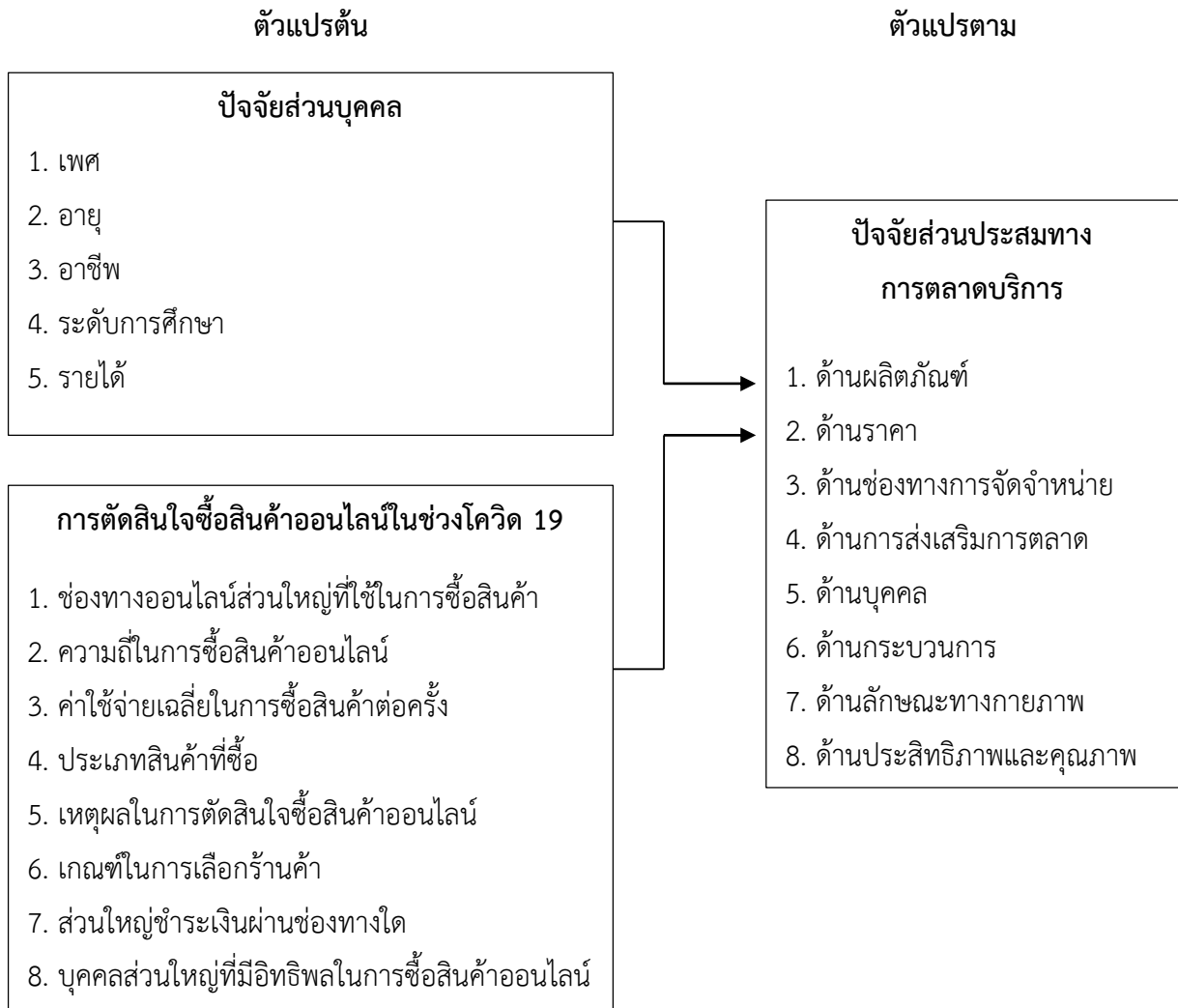
เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและคำบรรยาย

4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

เป็นการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ One Way Anova หากพบความแตกต่างระหว่างตัวแปรจะนำไปสู่การเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19

ผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คน (ร้อยละ 55.50) เป็นผู้มีอายุระหว่าง 21-29 ปีมากที่สุด จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.00) รองลงมา ได้แก่ 40-49 ปี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 19.50) ประกอบอาชีพพนักงานเรียน/นักศึกษา จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50) รองลงมา ได้แก่ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 101 คน (ร้อยละ 25.25) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 248 คน (ร้อยละ 62.00) รองลงมา ได้แก่ ปริญญาโท จำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.50) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 180 คน (ร้อยละ 45.00) รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.25) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	141	35.25
หญิง	222	55.50
LGBTQ+	37	9.25
อายุ		
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 20 ปี	23	5.75
อายุ 21-29 ปี	188	47.00
อายุ 30-39 ปี	54	13.5
อายุ 40-49 ปี	78	19.50
อายุ 50-59 ปี	48	12.00
อายุ 60 ปีขึ้นไป	9	2.25
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	158	39.50
พนักงานบริษัทเอกชน	81	20.25
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ/ค้าขาย	101	25.25
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	57	14.25
อื่น ๆ	3	0.75

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	7.25
ปริญญาตรี	248	62.00
ปริญญาโท	94	23.50
ปริญญาเอก	29	7.25
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	38	9.50
10,001-20,000 บาท	180	45.00
20,001-30,000 บาท	77	19.25
30,001-40,000 บาท	23	5.75
40,001-50,000 บาท	53	13.25
มากกว่า 50,000 บาท	29	7.25

2. พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคในช่วงโควิด 19

พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าส่วนใหญ่ซื้อสินค้าผ่าน Applications เช่น Shopee, Lazada มากที่สุด จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50) รองลงมา ได้แก่ Pag Facebook จำนวน 70 คน (ร้อยละ 17.50) มีความถี่ในการซื้อสินค้าที่ไม่แน่นอน จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.00) ค่าใช้จ่ายที่ซื้อสินค้าต่อครั้งอยู่ระหว่าง 501-1,000 บาท (ร้อยละ 37.50) ประเภทสินค้าที่นิยมสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ เครื่องแต่งกาย 289 คน (ร้อยละ 72.25) รองลงมาเป็นกระเป๋า/รองเท้า จำนวน 194 คน (ร้อยละ 48.50) เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์มากที่สุดเพราะมีราคาถูก จำนวน 271 คน (ร้อยละ 67.75) เกณฑ์ในการเลือกร้านค้าที่มากที่สุด ได้แก่ ร้านมีชื่อเสียง/หน้าเชื่อถือ จำนวน 289 (ร้อยละ 72.25) รองลงมา ได้แก่ จำนวนคำสั่งซื้อและรีวิว จำนวน 282 (ร้อยละ 70.50) ส่วนใหญ่ชำระเงินผ่านช่องทาง Mobile Banking/Internet Banking จำนวน 195 คน (ร้อยละ 48.75) รองลงมา ได้แก่ บัตรเครดิต/บัตรเดบิต จำนวน 131 (ร้อยละ 32.75) และบุคคลที่มีอิทธิพลในการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ ได้แก่ ตนเอง จำนวน 376 คน (ร้อยละ 94.00) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่องทางออนไลน์ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการซื้อสินค้า		
Website	47	11.75
Instagram	67	16.75
Line	58	14.50
Page Facebook	70	17.50
Applications เช่น Shopee, Lazada	158	39.50
ความถี่ในการซื้อสินค้า		
2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	48	12.00
3 สัปดาห์ซื้อ 1 ครั้ง	60	15.00
2 สัปดาห์ซื้อ 1 ครั้ง	58	14.50
เดือนละ 1 ครั้ง	46	11.50
ไม่แน่นอน	188	47.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้อสินค้าต่อครั้ง		
1-500 บาท	141	35.25
501-1,000 บาท	150	37.50
1,001-1,500 บาท	45	11.25
1,501-2,000 บาท	41	10.25
2,001-บาทขึ้นไป	23	5.75
ประเภทสินค้าที่ซื้อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เครื่องแต่งกาย	289	72.25
เครื่องสำอาง	152	38.00
เครื่องประดับ	165	41.25
อาหารเสริมและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	132	33.00
ของเล่น/สินค้าแม่และเด็ก	43	10.75
รองเท้า/กระเป๋า	194	48.50
เครื่องใช้ในบ้าน	143	35.75
อุปกรณ์IT/มือถือและอุปกรณ์เสริม	86	21.50
อาหารและเครื่องดื่ม	62	15.50

พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อุปกรณ์กีฬา	63	15.75
เครื่องเขียน	25	6.25
ต้นไม้/อุปกรณ์ทำสวน	48	12.00
อื่น ๆ	1	0.25
เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ราคาถูก	271	67.75
สะดวกรวดเร็ว	160	40.00
มีคุณภาพ	70	17.50
หาซื้อจากที่อื่นไม่ได้	265	66.25
มีโปรโมชั่นพิเศษ เช่น ส่วนลด	262	65.50
หลีกเลี่ยงการออกจากบ้าน	228	57.00
สินค้าทันสมัยน่าสนใจ	142	35.50
มีสินค้าให้เลือกหลากหลาย	260	65.00
เกณฑ์ในการเลือกร้านค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ร้านมีชื่อเสียง/หน้าเชื่อถือ	289	72.25
คนใกล้ตัวแนะนำ	112	28.00
จำนวนคำสั่งซื้อและรีวิว	282	70.50
จำนวนคนติดตามร้านค้า	207	51.75
คะแนนร้านค้า	139	34.75
การตอบคำถามของร้านค้า	127	31.75
มีสินค้าหลากหลาย	167	41.75
ส่วนใหญ่ชำระเงินผ่านช่องทางใด		
ชำระเงินปลายทาง	73	18.25
Mobile Banking/Internet Banking	195	48.75
บัตรเครดิต/บัตรเดบิต	131	32.75
Wallet/Air Pay	1	0.25
บุคคลส่วนใหญ่ที่มีอิทธิพลในการซื้อสินค้าออนไลน์		
ตนเอง	376	94.00
คนในครอบครัว/ญาติ	13	3.25

พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แฟน/เพื่อน	7	1.75
ผู้ชาย	4	1.00

3. ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ในภาพรวม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.13	0.41	มาก
2. ด้านราคา	4.14	0.55	มาก
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.16	0.54	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.97	0.51	มาก
5. ด้านบุคลากร	4.02	0.52	มาก
6. ด้านกระบวนการให้บริการ	4.22	0.53	มาก
7. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.09	0.53	มาก
8. ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ	4.00	0.57	มาก
รวม	4.09	0.42	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, S.D = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D = 0.53$) รองลงมา ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.16, S.D = 0.54$) ด้านราคา ($\bar{X} = 4.14, S.D = 0.55$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.13, S.D = 0.41$) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.09, S.D = 0.53$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.02, S.D = 0.52$) ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ ($\bar{X} = 4.00, S.D = 0.57$) และด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.97, S.D = 0.51$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านผลิตภัณฑ์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ อาจเป็นเพราะว่าสินค้าหลากหลายประเภทให้เลือกซื้อ สินค้ามีมาตรฐานและมีความทันสมัย รวมถึงรายละเอียดของสินค้ามีครบถ้วนและชัดเจน
- 2) ด้านราคา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าราคาที่ขายผ่านออนไลน์มีราคาถูกกว่าร้านค้าตามท้องตลาด ค่าจัดส่งมีความสมเหตุสมผลกับสินค้าที่ซื้อ ราคาเป็นที่ยอมรับของลูกค้า และมีการระบุราคาสินค้าอย่างชัดเจน
- 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ามีช่องทางสะดวกในการใช้บริการ สามารถใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมงและเลือกซื้อได้หลายช่องทาง รวมถึงมีความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า
- 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ามีการโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ มีบริการจัดส่งฟรี มีโปรโมชั่นสม่ำเสมอ เช่น ลด แลก แจก แถม และมีบัตรสะสมแต้มเมื่อซื้อสินค้าครบตามที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.82$, $S.D = 0.83$) ตามลำดับ
- 5) ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้ขายสามารถให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าได้เป็นอย่างดี จัดส่งสินค้าได้ตรงตามที่ต้องการ ดูแลลูกค้าด้วยความเอาใจใส่และเป็นกันเอง และผู้ขายสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องและรวดเร็ว
- 6) ด้านกระบวนการให้บริการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีขั้นตอนการสั่งซื้อที่สะดวกรวดเร็ว กระบวนการให้บริการมีมาตรฐาน และกระบวนการให้บริการมีมาตรฐาน
- 7) ด้านลักษณะทางกายภาพ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ามีการจัดหมวดหมู่ของสินค้าให้สะดวกในการเลือกซื้อ รูปแบบการนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์มีความน่าสนใจ มีการอัปเดตข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอทุกครั้ง
- 8) ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าการให้บริการมีความผิดพลาดต่ำ มีการรับประกันสินค้า ร้านค้ามีการร้องเรียนจากลูกค้าน้อย และสามารถส่งคืนสินค้าได้หากมีการชำรุด

4. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน สอดคล้องกับสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุแตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงโควิด 19 ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน สอดคล้องกับ จริญญา ศรีจรูญ (2564 : 1-13) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับ ณัฐนิชา โชติมณี (2564 : 5) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าร้านชานนท์พาณิช อำเภอมือทอง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ด้านอายุ ด้านอาชีพ และด้านรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าร้านชานนท์พาณิชแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ภาษิตา หาญศึก (2564 : 6) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมผู้บริโภคในการซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของผู้บริโภค ในอำเภอมือทอง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านอาชีพ ด้านระดับการศึกษา และด้านรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการซื้อสินค้าออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 สอดคล้องกับ วชิรี โทสารี (2564 : 56) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อการให้บริการส่งซื้อสินค้าผู้บริโภคผ่านช่องทางออนไลน์เดลิเวอรี่ ผลการศึกษาพบว่า เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภคส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผู้บริโภคผ่านช่องทางออนไลน์เดลิเวอรี่ สอดคล้องกับ ยิริน งาม และวสันต์ กันอ่ำ (2563 : 16-28) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อสินค้า

ออนไลน์ของลูกค้าชาวไทย ผลการศึกษาพบว่า ลูกค้าที่ซื้อสินค้าออนไลน์ที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจเลือกซื้อของลูกค้าที่ซื้อสินค้าออนไลน์ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับธุรกิจ

- 1) ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับสินค้าให้มีมาตรฐาน วัสดุไม่ชำรุดง่าย สินค้าตรงตามภาพ มีสินค้าหลากหลายให้เลือกซื้อและมีรายละเอียดครบถ้วน
- 2) ด้านราคา ผู้ประกอบการควรตั้งราคาให้เหมาะสมกับสินค้า และควรศึกษาการตั้งราคาขายของกลุ่มคู่แข่งอย่างถี่ถ้วน
- 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ควรมีช่องทางการขายมากกว่า 1 ช่องทาง เพื่อให้สามารถเข้าถึงลูกค้าที่หลากหลายกลุ่มมากขึ้น
- 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ควรมีสื่อเนื้อหาที่น่าสนใจไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นเกร็ดความรู้ให้ลูกค้าเข้าได้ถึงง่าย มีโปรโมชั่นส่วนลดในวันพิเศษต่าง ๆ
- 5) ด้านบุคลากร ผู้ประกอบการควรร้านค้าหรือพนักงานควรมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเองกับลูกค้า
- 6) ด้านกระบวนการ ผู้ประกอบการควรร้านค้าออนไลน์สามารถให้คำแนะนำ ให้ความรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการได้ มีบริการหลังการขายเพื่อให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำ
- 7) ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ประกอบการควรจัดหมวดหมู่ของสินค้าให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการเลือกซื้อของลูกค้า และมีการอัปเดตข้อมูลสินค้าอย่างสม่ำเสมอ
- 8) ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการบริการ ผู้ประกอบการควรมีการรับประกันสินค้าและบริการแม่นยำความผิดพลาดต่ำ

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

- 1 กว้างขึ้นเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละพื้นที่ควรขยายขอบเขตงานวิจัยให้
- 2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มเติม (
- 3 (ควรมีการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ภายหลังพ้นสถานการณ์สภาวะวิกฤตโควิด-19 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมพร้อมวางแผนรับมือกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปและเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับบริหารและวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา ศรีจรูญ. (2564). พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์. *SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL*, 7(2), 1-13.
- ณัฐนิชา โชติมณี. (2564). *การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าร้านชานนท์พาณิชย์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนวัฒน์ มาลาบุปผา. (2564). *ภาพรวมวงการอีคอมเมิร์ซ 2021 ปีแห่งการสร้างรายได้ของแพลตฟอร์มระดับโลก*. ค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: [#:~:text=ภาพรวมวงการอีคอมเมิร์ซ,กระทบอย่างจริงจังกับธุรกิจ](https://www.thumbsup.in.th/ecommerce-2021)
- ปัญญาพัฒน์ ประสิทธิ์เดชสกุล. (2563). *วิจัยกรุงศรีวิเคราะห์วิกฤติโควิดเร่ง “Megatrends” : 5Rs ความท้าทายใหม่ธุรกิจ (จบ)*. ค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <https://thaipublica.org/2020/07/krungsri-research-covid-megatrends-disrupting-life-business-1/>
- ภาชิตา หาญศึก. (2564). *ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมผู้บริโภคในการซื้อสินค้าออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของผู้บริโภค ในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยริน จาง. และวสันต์ กันอ่ำ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ของลูกค้าชาวไทย. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 3 (2), 16-28.
- วัชรวิ โทสารี. (2564). *การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อการให้บริการสั่งซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคผ่านช่องทางออนไลน์ เดลิเวอรี่*. ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York : McGraw-Hill.

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริม
ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

**The Development of Learning Management Models Based on the Concept
of Active Learning to Promote for Mathayomsuksa 5 Students**

นิตยา ไสยะกิจ

โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น

Nittaya Saiyakit

Srinongkaowittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

E-mail: phiangphor21@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) เพื่อประเมิน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินทักษะการพูด 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และ 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.54$)

2. ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration : I) 2) ขั้นสร้างผังความคิด (Concept Mapping : C) 3) ขั้นผลิตงานสร้างสรรค์ (Operate Creation Product : C) 4) ขั้นแบ่งปันความรู้ (Sharing Knowledge : S) และ 5) ขั้นสะท้อนคิดและประเมินผล (Thinking Reflective and Evaluation : T)

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นทุกช่วง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 21 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 4 ตุลาคม 2565

Received: September 21, 2022; Revised: October 3, 2022; Accepted: October 4, 2022

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57, S.D. = 0.68$) และ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.52$)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การเรียนรู้เชิงรุก; ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

Abstracts

The purposes of this research were 1) To Study the basic information about the development of a learning management model. 2) To develop a learning management model 3) To study the results of using the learning management model. and 4) To assess the learning management model. The sample of this study is group of 28 students of Mathayomsuksa 4, Research instrument 1) learning management model, 2) lessons plan, 3) citizenship assessment 4) achievement test 5) satisfaction questionnaire and 6) parents' opinion questionnaire. Statistics used to analyze data include percentage, mean, standard deviation and t-test, The results revealed that,

1. The results of the basic data study revealed that students had an opinion of the current condition and learning management to promote citizenship overall is at a low level ($\bar{x} = 2.37, S.D. = 0.59$). and the need for learning management overall is at the highest level ($\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.54$).

2. The results of the development of the learning management model revealed that there are 4 learning management styles. The steps are 1) the problem stimulation stage, 2) the summary data collection stage, 3) the community service implementation stage, and 4) the exhibit and evaluation stage.

3. The results of the use of the learning management model show that students have developed citizenship higher at all stages and was significantly post-achievement test higher than pre-achievement test at the level of .05

4. The results of the assessment of the learning management style showed that the students were satisfied with the overall learning management model is at the highest level ($\bar{x} = 4.53, S.D. = 0.61$), and parents have the highest overall opinion on the learning management model ($\bar{x} = 4.51, S.D. = 0.57$).

Keywords: Learning Management Models; Active Learning; Skill Creative Speaking

บทนำ

จากการศึกษากระบวนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผู้พัฒนานั้นได้สังเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อันเป็นที่มาของรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 แนวทางด้วยกัน คือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning : PBL) การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL) และการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL) จนได้เป็นรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

การพูดเชิงสร้างสรรค์จะต้องเรียนรู้ทฤษฎี หลักเกณฑ์วิธีการพูด และได้ฝึกฝนบ่อยๆ ผู้นั้นก็จะสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้ การสอนทักษะการพูดจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้ว พบว่าทักษะการพูดมีสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับสาระอื่นๆ การให้ความรู้แก่ทักษะการพูด จึงเป็นทักษะที่ครูใช้เวลาสอนน้อยที่สุดและเนื้อหาบทเรียนเกี่ยวกับการพูดก็มีน้อยที่สุด จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการพูดเชิงสร้างสรรค์ยังขาดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการพูดเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถจนแสดงออกเป็นทักษะด้านการพูดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษามลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้
  - 3.1 ศึกษาาร่องใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.2 ศึกษาทักษะการพูดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างเรียน

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.4 ศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รวมนักเรียนทั้งสิ้น 53 คน จำนวน 2 ห้อง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 28 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบประเมินทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ประเมินแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ให้คะแนนโดยเงื่อนไขรูบรีค (Rubric scoring) จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูดเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินของลิเคอร์ท (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 28 คน ดังนี้

1. ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้แก่นักเรียน
2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน รวมเวลา 16 ชั่วโมง
4. ประเมินทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนทุกแผน จำนวน 5 ครั้งเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ
5. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์พัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างเรียน ด้วยการใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ( ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติ t-test (Dependent Samples)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาคุณภาพและดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม โดยใช้สูตรของ โรลลีย์ และแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton) ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2555 : 187 อ้างอิง การค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์หาค่าความยาก และอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 118-119

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง, 2555 : 165)

4. สถิติทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง วิเคราะห์โดยใช้สูตร t – test (Dependent Samples) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 13)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการของรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของรูปแบบ ซึ่งนำขั้นตอนและสาระสำคัญของการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบบริการสังคม มาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพที่ 1

ตารางการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้

Problem based Learning : PBL

Creativity Based Learning : CBL

Activity Based Learning : ABL

ICOST MODEL

การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL	การสอนแบบสร้างสรรค์ เป็นฐาน CBL	การจัดการเรียนรู้แบบ กิจกรรมเป็นฐาน ABL	รูปแบบที่ได้จากการ สังเคราะห์
กำหนดปัญหา	กระตุ้นความสนใจ	ทบทวนประสบการณ์	เสริมแรงบันดาลใจ (INSPIRATION : I)
ร่วมกันระบุและวิเคราะห์ปัญหา	ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม ตามความสนใจ	กิจกรรม	สร้างผังความคิด(CONCEPT MAPPING : C)
	ค้นคว้าและคิด		ผลิตงานสร้างสรรค์ (CREATION : C)

ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า			แบ่งปันความรู้ (SHARING : S)
นำเสนอทางเลือก วิธีการแก้ปัญหาของ ตนเอง	นำเสนอ		
นำความรู้ที่ได้ใหม่มา ใช้ แก้ปัญหา		สะท้อนความคิด	สะท้อนคิด และ ประเมินผล (THINKING REFLECTIVE AND EVALUATION : T)
นำเสนอและ ประเมินผลงานด้วย วิธีการที่หลากหลาย	ประเมินผล	ประเมินผลและ ประยุกต์ใช้	

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้รุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ได้แนวคิดดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชั้นเสริมแรงบันดาลใจ 2) สร้างผังความคิด 3) ชั้นผลิตงานสร้างสรรค์ 4) ชั้นแบ่งปันความรู้ และ 5) ชั้นสะท้อนคิดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

1.2 ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ เป็นการพูดเชิงสร้างสรรค์ ที่มีองค์ประกอบการพูดทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) โครงสร้างการพูด 2) ศิลปะการนำเสนอ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) บุคลิกภาพ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		S.D.	ระดับ		S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการชั้นเรียนในวิชาหน้าที่พลเมือง	2.48	0.58	น้อย	4.51	0.62	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู	2.37	0.56	น้อย	4.54	0.51	มากที่สุด
ด้านความเป็นพลเมืองของนักเรียน	2.27	0.60	น้อย	4.56	0.50	มากที่สุด
โดยภาพรวม	2.37	0.59	น้อย	4.54	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.54$)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนศรีหนองกาวิทยาสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เกี่ยวกับความต้องการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยสรุปความคิดเห็นของคณะครู มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีเวทีในการแสดงความสามารถด้านการพูดทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งในสังคมออนไลน์หรือโลกปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ได้จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงความสามารถด้านการพูดอย่างหลากหลาย การฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกฝนทักษะการพูด จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อฝึกฝนทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ,องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์,องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้,และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการพูด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (n=28)

ด้านการประเมินความเป็นพลเมือง	N	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเป็นพลเมือง									
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4		ครั้งที่ 5	
			S.D.		S.D.		S.D.		S.D.		S.D.
การมีส่วนร่วม	28	3.51	0.09	3.67	0.01	4.54	0.08	4.49	0.08	4.58	0.09
การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน	28	3.47	0.02	3.79	0.08	4.39	0.14	4.49	0.09	4.60	0.10
ความรับผิดชอบ	28	3.42	0.04	3.55	0.07	3.76	0.09	4.47	0.07	4.63	0.04
การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	28	3.47	0.06	3.70	0.04	4.41	0.18	4.53	0.15	4.57	0.12
การมีวินัย	28	3.44	0.06	3.80	0.04	4.43	0.15	4.52	0.11	4.59	0.06
วิถีวัฒนธรรม	28	3.54	0.02	3.66	0.05	4.50	0.06	4.52	0.04	4.63	0.06
ค่าเฉลี่ยรวม	28	3.47	0.10	3.70	0.15	4.34	0.10	4.50	0.09	4.60	0.07

จากตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นทุกช่วงระยะที่วัด โดยเมื่อวัดครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ( ) เท่ากับ 3.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ( ) เท่ากับ 3.70 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.15 ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย ( ) เท่ากับ 4.34 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 และ ครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย ( ) เท่ากับ 4.50 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 ครั้งที่ 5 มีค่าเฉลี่ย ( ) เท่ากับ 4.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 28 คน แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (n=28)

คะแนนทดสอบ	คะแนนเต็ม		S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	14.96	3.18	35.842	.000*
หลังเรียน	40	32.50	1.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเต็ม 40 คะแนน พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 14.96 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.50 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้วยรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.53, S.D. = 0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.59$) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.54$) ด้านครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความคิดเห็นที่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา ต้องการให้มีสร้างบรรยากาศและเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง และด้านผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา ใช้กิจกรรม และใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เสริมแรงบันดาลใจ (INSPIRATION : I) ขั้นที่ 2 สร้างผังความคิด (CONCEPT MAPPING : C) ขั้นที่ 3 ผลิตงานสร้างสรรค์ (CREATION : C) ขั้นที่ 4 แบ่งปันความรู้ (SHARING : S) และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และ ประเมินผล (THINKING REFLECTIVE AND EVALUATION : T) เรียกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า “ICOST Model” กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น พัฒนาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นำไปสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Kolb, 1984 : 16-17; Kolb and Kolb, 2005 : 193 บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2556 : 26 ;)

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นทุกช่วง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “ICOST Model” ที่พัฒนาขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือจริงของผู้เรียน โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา แล้วหาทางแก้ปัญหาจากนั้น ลองกระทำจนเกิดทักษะ และในที่สุดผู้เรียนจะสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการปรับเปลี่ยนความรู้อเดิมเป็นความรู้ใหม่ (Dewey, 1983 : 6) นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “ICOST Model” ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ร่วมกันสร้างสรรค์ความรู้ ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิดและปรับปรุง ส่งผลต่อประสิทธิภาพที่ดีในการเรียนรู้

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อภิปรายได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.61$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยครูเตรียมสถานการณ์ที่สอดคล้องชุมชน มีการเตรียมความพร้อมในด้านสื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ชัดเจนจนสามารถปฏิบัติได้ ให้คำแนะนำในบริการสังคม จนเกิดการร่วมมือในการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วงได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความภูมิใจ และพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมคิด ลงมือกระทำในชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ห่วงแทน หรือรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ICOST Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นและส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ครูผู้สอนควรอธิบายและทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

2. ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะ ในด้านอื่น ๆ เช่น การอ่าน การเขียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชวลิต ชูกำแหง. (2555). *หลักสูตร : การวิจัยและพัฒนา*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dewey, J. (2005). *How we think: a restatement of the relation of reflective thinking and the educational process*. NY: D. C Heath.

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของ
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

**A study of the Opinions of Undergraduate Students Towards the Quality of
Service of the Office of Academic Promotion and Registration : A Case
Study of Rajabhat University Valayalongkorn
Under the Royal Patronage**

ชยกร สัตย์ซื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Chayakorn Satsue

Valaya Alongkorn Rajabhat under royal patronage, Thailand

E-mail: chayakorn2017@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ใช้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2563 จนถึงเดือน มกราคม พ.ศ.2565 โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 0.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.09) ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ 1.) ด้านสถานที่ให้บริการ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.10) 2.) ด้านคุณภาพการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.05) 3.) ด้านความสะดวกในการบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.10) ส่วนความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D = 0.04) และเมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรกพบว่า 1.) การขอยกเลิกรายวิชาเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D = 0.05) 2.) ขั้นตอนการขอเปลี่ยนหลักสูตร และ ความถูกต้องในการออกหนังสือสำคัญทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D. =0.04) 3.) ขั้นตอนการขอขอคืนสภาพ ขั้นตอนการขอสอบปลายภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.

วันที่รับบทความ : 16 พฤษภาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 25 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 26 ตุลาคม 2565

Received: May 16, 2022; Revised: October 25, 2022; Accepted: October 26, 2022

=0.04) และมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.การพัฒนาทักษะการให้บริการ (Service Mind) แก่ผู้มารับบริการ 2.ควรมีการปรับปรุงการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ให้มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 3. การให้คำปรึกษาแนะนำ และการตอบข้อซักถามต่าง ๆ ให้ชัดเจน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ; คุณภาพการให้บริการ; การให้บริการ

Abstracts

The purposes of this research to 1. study the level of student satisfaction towards the service quality of the Office of Academic Promotion and Registration. 2. study the recommendations and guidelines for improving the service quality of the Office of Academic Promotion and Registration. The sample group in the research was Undergraduate students who used the services of the Office of Academic Promotion and Registration from November 2020 until January 2022 by random sampling method of 216 people. The research was a questionnaire. The statistics used for data analysis were descriptive statistics consisting of percentage, mean and standard deviation.

The results of the study found that Students were satisfied with the service quality of the Office of Academic Promotion and Registration in all aspects at a high level ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.09). services provided ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.10) 2.) Service quality at a high level ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.05) 3). Convenience of service The overall picture was at a high level ($\bar{X}=4.20$, S.D. = 0.10). As for the satisfaction with the service process of the Office of Academic Promotion and Registration It was found that the overall picture was at a high level ($\bar{X}=4.14$, S.D. = 0.04) and when considering the top three items, it was found that The mean was at a high level ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.05). The average was at a high level ($\bar{X}=4.18$, S.D. = 0.04) 3.) The process of requesting recovery. Final exam process The mean was at a high level ($\bar{X}=4.17$, S.D. = 0.04) and has recommendations that are beneficial to the development of service quality, the top 3 are: 1. Service Mind development for service users. 2. There should be improvements in the notification of information via social media. and the website to be constantly updated and up-to-date. 3. Providing advice, advice and clear answers to inquiries

Keywords: Satisfaction; Service Quality; Service

บทนำ

ปัจจุบันการให้บริการขององค์กรมีความสำคัญมาก แม้แต่องค์กรทางการศึกษา คุณภาพบริการจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญของสถาบันการศึกษาหลายแห่ง คุณภาพบริการได้ถูกพิสูจน์แล้วว่ามีความสำคัญในการดำเนินธุรกิจและนับวันจะยิ่งมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพบริการมีความสำคัญอย่างมาก ในหลายธุรกิจประสบความสำเร็จในการดำเนินกลยุทธ์เพราะด้านคุณภาพบริการ และขณะเดียวกันก็พบว่าหลายธุรกิจ ไม่สามารถแข่งขันในเรื่องคุณภาพบริการได้ การรับรู้คุณภาพบริการ (Perceptions of Service Quality) จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการสร้างความสำเร็จของธุรกิจบริการ (Gronroos,

2001 : 6) ดังนั้นการให้บริการทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาไม่ควรละเลยหรือมองข้าม แต่กลับต้องให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนนโยบายในการบริหาร การเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องบุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งสำคัญคือ ต้องศึกษาถึงความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งในระดับการศึกษา ลักษณะของหลักสูตรหรือสาขาวิชา อาจทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่แตกต่างกัน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เป็นหน่วยงานสำคัญในการวัดคุณภาพการให้บริการ หน่วยงานสนับสนุนหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานสำคัญในการวัดคุณภาพการให้บริการของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาเป็นที่รู้จักและนำมาซึ่งการสร้างแรงจูงใจในการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยฯ โดยให้บริการตั้งแต่การแนะนำการศึกษา ต่อ ให้คำปรึกษา แนะนำ การเขียนคำร้อง และยื่นเอกสารคำร้อง การเพิ่ม-ถอนรายวิชา การชำระค่าลงทะเบียนล่าช้า ชำระค่าขอเอกสารทางการศึกษา การรักษาสภาพนักศึกษา การคืนสภาพนักศึกษา การขึ้นทะเบียนบัณฑิต และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้คำแนะนำ ปริญญา โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการตอบข้อซักถามต่างๆ ช่วยให้นักศึกษาได้รับการบริการที่สะดวกและสร้างความพึงพอใจ (ญาติ ขอบทำดี และประสพชัย พสุนนท์, 2559 : 35-37) ตลอดจนการบริการวิชาการแก่คณาจารย์ การให้บริการด้านสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอน การให้บริการหน้าเคาน์เตอร์ ซึ่งต้องติดต่อกับผู้รับบริการโดยตรงจากการให้บริการ ในบางกรณีข้อมูลที่ตรงกันอาจทำให้เกิดความไม่พอใจได้ง่าย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนและเชื่อมั่นว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และเป็นการพัฒนาศักยภาพการให้บริการของบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในธุรกิจด้านสถานศึกษาซึ่งมีคู่แข่งจำนวนมาก และเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับบริการและบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ และอัตลักษณ์ของหน่วยงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี เต็มเวลา จันท์-ศุภร์ และเต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ใช้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี เต็มเวลา จันท์-ศุภร์ และ เต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ ที่เคยใช้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ผู้วิจัยจึงเก็บตัวอย่างจำนวน 216 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งบอกให้ทราบถึง อายุ ประเภทนักศึกษา ชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยการแปลงข้อความเป็นปริมาณ

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC พิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไปโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งจากการประเมินประสิทธิภาพค่า IOC อยู่ในช่วง 0.8 - 1.0 ถือว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้และทำการปรับปรุงคุณภาพเนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2563 จนถึงเดือน มกราคม พ.ศ.2565 โดยการจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยัง 8 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการ

การจัดการ และขอความอนุเคราะห์สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนช่วยเก็บข้อมูลจากผู้มาขอใช้บริการ จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการทำวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการแปลความหมายระดับคะแนนประเมินโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ Best (1981 : 9)

2. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายระดับคะแนนประเมินโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ Best (1981 : 9) แปลผลคะแนนเป็นช่วง ๆ ตามขอบเขตที่แท้จริง (Exact Limits) คือ ค่าที่อยู่ระหว่างขอบเขตต่ำ และ ขอบเขตสูง ของคะแนน ดังนี้

5 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายความว่า มากที่สุด

4 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายความว่า มาก

3 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายความว่า ปานกลาง

2 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายความว่า น้อย

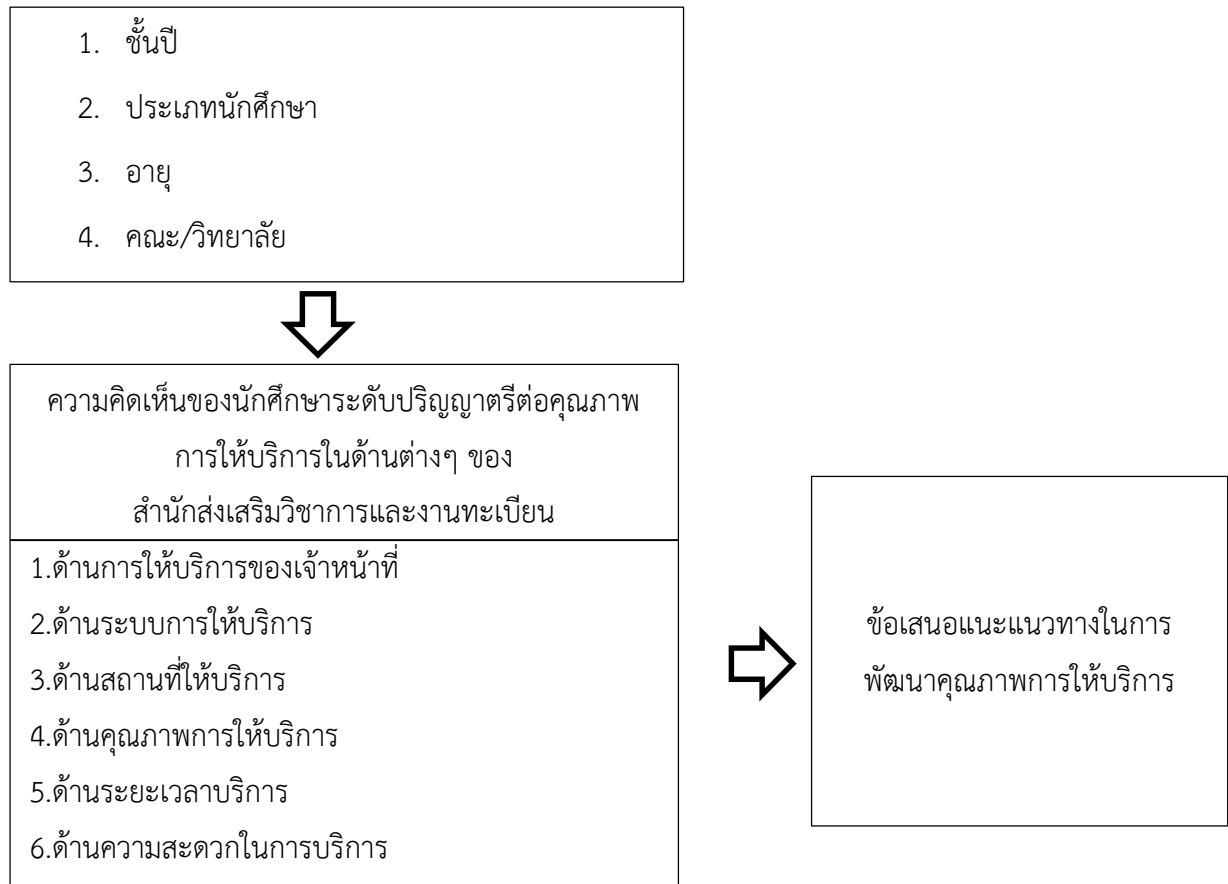
1 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 1.00 – 1.50 หมายความว่า น้อยที่สุด

3. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในส่วนที่ 1-3 จากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ โดยได้นำแนวคิดของ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1988 : 12-40) มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้กรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี เต็มเวลาจันทร์-ศุกร์ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 รองลงมาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีเต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 โดยเฉลี่ยมี อายุ 18-20 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 อายุ 21-22 ปีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 คณะวิทยาการจัดการมีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาเป็นคณะครุศาสตร์ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และคณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการในด้านต่างๆ ของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มาใช้บริการต่อการให้บริการในด้านต่างๆ ของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

เรื่อง	ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านต่างๆ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่							
เจ้าหน้าที่แต่งกายและแสดงกิริยามารยาทสุภาพและอ่อนโยน	100	89	22	2	3	4.30	0.07
เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส	79	89	41	5	2	4.10	0.04
เจ้าหน้าที่มีความสนใจและเต็มใจในการให้บริการ	86	85	41	1	3	4.16	0.04

เจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่กระตือรือร้นเต็มในการให้บริการ	94	80	35	5	2	4.20	0.04
เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถที่จะตอบปัญหาได้อย่างชัดเจน	77	98	35	4	2	4.13	0.07
เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้มารับบริการเป็นอย่างดี	82	86	39	7	2	4.11	0.08
เจ้าหน้าที่มีความตรงต่อเวลาและสม่ำเสมอต่อเจ้าหน้าที่ให้บริการ	77	93	36	5	2	4.06	0.08
เรื่อง	ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านต่างๆ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เจ้าหน้าที่รับฟังปัญหาข้อซักถามของนักศึกษาอย่างใจเย็นและสุภาพ	75	100	32	7	2	4.11	0.08
รวม						4.15	0.06
ด้านระบบการให้บริการ							
ขั้นตอนการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน	74	100	35	4	3	4.10	0.08
มีการให้บริการตามลำดับก่อน - หลัง	100	88	22	4	2	4.30	0.07
มีการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน	95	93	22	4	2	4.27	0.06

การติดต่อประสานงานมีความสะดวกรวดเร็ว	80	88	40	7	1	4.11	0.12
มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จขั้นตอนเดียว	75	100	33	5	3	4.11	0.11
มีการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการ	89	89	30	6	2	4.19	0.94
รวม						4.18	0.09
ด้านสถานที่ให้บริการ							
สถานที่ให้บริการมีความสะดวกเข้าถึงง่าย	100	90	23	1	1	4.31	0.13
สถานที่ให้บริการมีที่นั่งรอรับบริการเพียงพอ	97	95	21	0	3	4.31	0.12
สถานที่ให้บริการมีความสะอาดและเป็นระเบียบ	105	85	24	1	1	4.02	0.12
สถานที่บริการมีบรรยากาศดี ไม่มีเสียงรบกวน	96	96	19	3	2	4.30	0.03
รวม						4.24	0.10

ด้านคุณภาพการให้บริการ							
ได้รับบริการที่ตรงตามต้องการ	92	89	31	2	2	4.24	0.02
ได้รับบริการที่คุ้มค่า ในเวลาที่เหมาะสม	86	103	22	2	3	4.24	0.02
เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างถูกต้อง ไม่ซ้ำซ้อน	87	91	33	3	2	4.19	0.02
มีขั้นตอนแสดงการให้บริการด้านต่างๆอย่างชัดเจน	89	98	25	2	2	4.25	0.10
ได้รับคำแนะนำที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์	88	92	29	4	3	4.19	0.09
รวม						4.22	0.05

ด้านระยะเวลาบริการ							
การให้บริการเป็นไปตามลำดับ ขั้นตอน	4.23	0.05	4.23	0.05	4.23	0.05	4.23
การให้บริการมีความ สะดวกสบาย	4.19	0.03	4.19	0.03	4.19	0.03	4.19
การให้บริการมีความรวดเร็ว	4.12	0.03	4.12	0.03	4.12	0.03	4.12
มีการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา	4.18	0.05	4.18	0.05	4.18	0.05	4.18
ระยะเวลารอคอยการให้บริการ มีความเหมาะสม	79	98	31	4	1	4.12	0.07
รวม						4.17	0.05
ด้านความสะดวกในการบริการ							
มีช่องเลือกใช้บริการได้หลาย รูปแบบ เช่น อีเมล, Facebook	88	92	34	0	0	4.21	0.04
แบบฟอร์มคำร้องขอใช้บริการ ต่างๆ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	88	98	29	0	1	4.26	0.04
มีอุปกรณ์/เครื่องมือสำนักงานไว้ บริการ เช่น เตรียมปากกา ดินสอ ไว้สำหรับกรอกคำร้อง ขอรับบริการ	81	94	36	3	2	4.15	0.03
มีระบบสารสนเทศแจ้งข้อมูล กิจกรรมเช่น เว็บไซต์ FB line	87	95	29	4	1	4.22	0.02
ระบบอินเทอร์เน็ตมีความเร็ว เหมาะกับการใช้งาน	86	93	28	4	5	4.16	0.35
รวม						4.20	0.10
ด้านสภาพแวดล้อม							
มีการจัดที่นั่งพักรอไว้อย่าง เพียงพอ	85	91	35	2	3	4.17	0.04
สภาพแวดล้อมภายในมีความ สะอาด และเป็นระเบียบ	94	90	28	2	2	4.26	0.03

สถานที่ให้บริการเป็นสัดส่วน และสะดวกต่อการติดต่อ	97	89	23	5	2	4.27	0.03
มีป้ายประชาสัมพันธ์ อธิบาย ขั้นตอนการขอรับบริการ	87	93	29	6	1	4.20	0.04
มีการจัดสถานที่แจ้งข่าวสาร ข้อมูลการเรียนการสอน และ การบริการ	82	96	32	5	1	4.17	0.04
ขั้นตอนการยื่นคำร้องต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษารวดเร็ว	85	93	32	5	1	4.19	0.04
บรรยากาศการติดต่อโดยทั่วไปมี ความเป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด	90	85	34	6	1	4.19	0.04
รวม						4.21	0.04
ด้านการเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการศึกษา							
ระบบเว็บไซต์มีความทันสมัย	82	84	44	1	5	4.10	0.04
สามารถหาข้อมูลต่างๆ บน เว็บไซต์อย่างรวดเร็ว	84	88	38	1	5	4.13	0.02
ตรวจสอบผลการเรียนแต่ละ ภาคการศึกษาได้อย่างถูกต้อง	89	86	36	2	3	4.19	0.02
สามารถค้นหาห้องเรียน และ ห้องสอบได้ผ่านเว็บไซต์ได้อย่าง รวดเร็ว	84	94	31	2	3	4.17	0.22
ตรวจสอบจำนวนหน่วยกิตที่ใช้ ในการลงทะเบียนเรียน ผ่าน เว็บไซต์ได้อย่างรวดเร็ว	92	80	39	2	3	4.19	0.32
Download แบบฟอร์มต่างๆ ผ่านเว็บไซต์อย่างรวดเร็ว	94	83	34	2	3	4.19	0.38
มีลำดับการใช้บริการที่ชัดเจน	93	84	33	3	3	4.22	0.39
รวม						4.17	0.25

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.09) 1) . ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.15$, S.D.=0.06) 2).ด้านระบบการให้บริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.09) 3). ด้านสถานที่ให้บริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.10) 4). ด้านคุณภาพการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.05) 5).ด้านระยะเวลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.= 0.05) 6).ด้านความสะดวกในการบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.10) 7).ด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.04) และ 8). ด้านการเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.25)

และข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 20 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.การพัฒนาทักษะการให้บริการ (Service Mind) แก่ผู้มารับบริการ 2. ควรมีการปรับปรุงการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ให้มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 3. การให้คำปรึกษา แนะนำ และการตอบข้อซักถามต่าง ๆ ให้ชัดเจน ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. การพัฒนาทักษะการให้บริการ (Service Mind) แก่ผู้มารับบริการ	8
2. ควรมีการปรับปรุงการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ให้มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	6
3.การให้คำปรึกษา แนะนำ และการตอบข้อซักถามต่าง ๆ ให้ชัดเจน	4
4. ควรเพิ่มระยะเวลาและช่องทางการลงทะเบียนบริการสำหรับ นักศึกษาภาคพิเศษ (ส -อา) เช่น เรื่องทำบัตร ที่ต้องมารับได้แค่วัน ธรรมดา	2

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการของ
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

คำถาม	ระดับความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการบริการ							
ขั้นตอนการขอลงทะเบียนเรียน	73	98	37	7	1	4.09	0.03
ขั้นตอนการขอลงทะเบียนเรียน นักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา ตามเวลาที่กำหนด	78	93	38	5	2	4.11	0.03
ขั้นตอนการขอเทียบโอน	78	99	32	5	2	4.14	0.03
ขั้นตอนการขอย้าย Section	77	93	39	6	1	4.11	0.03
ขั้นตอนการขอเปลี่ยนหลักสูตร	87	88	35	5	1	4.18	0.04
ขั้นตอนการขอเพิ่ม - ถอน รายวิชา	83	87	36	8	2	4.12	0.05
ขั้นตอนการขอยกเลิกรายวิชา เรียน	85	94	31	4	2	4.19	0.05
ขั้นตอนการขอลาพักการเรียน	73	98	37	6	2	4.08	0.05
ขั้นตอนการขอขอคืนสภาพ	84	93	32	5	2	4.17	0.04
ขั้นตอนการขอลาออก	82	88	39	5	2	4.13	0.04
ขั้นตอนการขอสอบปลายภาค	85	93	30	6	2	4.17	0.04
ขั้นตอนการขอจบการศึกษา	80	93	37	4	2	4.13	0.04
ขั้นตอนการขอเปิดหมู่พิเศษ	83	91	35	5	2	4.15	0.05
ความรวดเร็วและถูกต้องของ การตรวจสอบการลงทะเบียน เรียน	76	98	34	6	2	4.11	0.05
การเปิดหมู่เรียนมีความ เพียงพอ	81	93	32	6	4	4.12	0.05

แบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้มีความชัดเจน	85	88	34	7	2	4.14	0.04
ขั้นตอนการขอรับหนังสือทางการศึกษามีความรวดเร็ว	83	91	34	6	2	4.14	0.04
ความถูกต้องในการออกหนังสือสำคัญทางการศึกษา	84	93	35	2	2	4.18	0.04
						รวม	4.14
							0.04

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D = 0.04) และเมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรกพบว่า 1.) การขอยกเลิกรายวิชาเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D = 0.05) 2.) ขั้นตอนการขอเปลี่ยนหลักสูตร และ ความถูกต้องในการออกหนังสือสำคัญทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D. =0.04) 3.) ขั้นตอนการขอขอคืนสภาพ ขั้นตอนการขอสอบปลายภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D. =0.04)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการศึกษาคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน จากการศึกษาพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมีความพึงพอใจทุก นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.09) ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ 1.) ด้านสถานที่ให้บริการ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.10) 2.) ด้านคุณภาพการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.05) 3.) ด้านความสะดวกในการบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.10) ส่วนความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D = 0.04) และเมื่อพิจารณารายข้อสามอันดับแรกพบว่า 1.) การขอยกเลิกรายวิชาเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D = 0.05) 2.) ขั้นตอนการขอเปลี่ยนหลักสูตร และ ความถูกต้องในการออกหนังสือสำคัญทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D. =0.04) 3.) ขั้นตอนการขอขอคืนสภาพ ขั้นตอนการขอสอบปลายภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D. =0.04) จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าการที่ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการอาศัยปัจจัย

และองค์ประกอบตัวแปรในหลายๆด้าน (อารยา นิราศภักย์ , 2562:7) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้บริการสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสยาม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้บริการมีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการบริการ 2) ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ 3) ปัจจัยด้านระยะเวลาการให้บริการ และ 4) ปัจจัยด้านความสะดวกในการบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้จะแสดงออกมาเป็นความรู้สึกและทัศนคติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรีย์ พงพิทักษ์เมธา , 2547 : 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจโดยรวมความจงรักภักดีการรับรู้ในคุณภาพการบริการของแผนกผู้ป่วยนอกนอกเวลาของโรงพยาบาลศิริราชโดยพบว่า ปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความผูกพันเกี่ยวกับการบริการเมื่อพิจารณาแล้วควรมีการปรับปรุงพัฒนาทุกด้าน ได้แก่ 1.ด้านบุคลากร ควรมีเจ้าหน้าที่รองรับที่เพียงพอและเพิ่มความละเอียดรอบคอบของเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบข้อมูลลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานและหาสาเหตุของการทำงานผิดพลาดและมีจิตบริการ 2.ด้านความสะดวกรวดเร็ว ควรมีการปรับปรุงบางกระบวนการให้มีระยะเวลาลดน้อยลงในการรับเอกสาร และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หมุนเวียนกันให้บริการเพื่อให้สามารถติดต่อได้ทันที 3.ด้านการจัดสถานที่ให้บริการ ควรจัดบริเวณสถานที่ โต๊ะเก้าอี้ ให้บริการให้เพียงพอเพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่น่าประทับใจ 4.ด้านการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่ควรมีข้อมูลในการตอบคำถาม แก้ปัญหาให้นักศึกษาได้ และ 5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากรผู้ให้บริการ ควรเพิ่มความเอาใจใส่กับนักศึกษาที่มาติดต่อ ปรับปรุงคุณภาพการบริการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่เสมอ และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีใจรักในการบริการ (Service Mind) เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มาใช้บริการและเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อหน่วยงานและองค์กร

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.การพัฒนาทักษะการให้บริการ (Service Mind) แก่ผู้มารับบริการ 2.การให้คำปรึกษา แนะนำ และการตอบข้อซักถามต่าง ๆ ให้ชัดเจน 3.ควรมีการปรับปรุงการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ให้มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สอดคล้องกับ (จิรวรรณ บุญพิทักษ์ และกาญจนาภรณ์ อนนต้อครกุล, 2562 : 101-119) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวัง และการรับรู้ในคุณภาพการบริการจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยสวนดุสิตจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่มาใช้บริการงานทะเบียนนักศึกษา จากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ด้านแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการ ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยการจัดบุคลากรให้มีเพียงพอต่อให้บริการในเวลาปกติ และมีผู้รับบริการมาติดต่อเป็นจำนวนมาก 2) ด้านสถานที่สิ่งแวดล้อม โดยการจัดสถานที่ให้บริการให้มีความเหมาะสม สะอาด เป็นระเบียบ อุปกรณ์เครื่องมือ หยิบใช้ได้สะดวก และ 3) ด้านกระบวนการให้บริการ โดยมีการแจ้งขั้นตอนและระยะเวลาที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

(ญาดา ชอบทำดี และประสพชัย พสุนนท์, 2559 : 35-37) เรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านความสะดวกรวดเร็ว ด้านการจัดสถานที่ให้บริการ และ ด้านการสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ และจากการศึกษาของ (นางอมรรัตน์ ศิริโปล, 2561 : 56-76) เรื่องแนวทางการพัฒนาการให้บริการของงานหอสมุดและสารสนเทศของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า ผู้ให้บริการขาดการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า จึงได้เสนอแนวทางทางในการพัฒนาด้านผู้ให้บริการมีความเห็นว่า ควรมีการพัฒนาความเอาใจใส่ในการให้บริการด้านการบริการเห็นว่าควรจัดทำคู่มือการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ สอดคล้อง (ประภาพร สิงห์ทองและทัตษกร ศรีสุข, 2564 : 7) ได้ทำการศึกษาการศึกษาปัจจัยการให้บริการเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ กรณีศึกษา สำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ รองลงมาคือความเชื่อถือไว้วางใจการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการสู่ความเป็นเลิศผู้ให้บริการควรรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการด้วยจิตบริการไม่เลือกปฏิบัติ ทำให้ผู้ใช้บริการเชื่อถือไว้วางใจโดยให้บริการภายในเวลาที่กำหนดไว้ สามารถตอบสนองผู้รับบริการโดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการโดยผู้ให้บริการต้องมีความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมถึงการอำนวยความสะดวก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดแล้วแต่ให้ความสำคัญกับการให้บริการทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านความสะดวกรวดเร็ว ด้านการจัดสถานที่ให้บริการ และ ด้านการสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ควรเพิ่มความเอาใจใส่กับผู้ที่มาติดต่อ ตลอดจนฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีใจรักในการบริการ (Service Mind) ทั้งในเรื่องของบุคลิกภาพที่ดี กล่าวทักทาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้คำแนะนำ เอาใจใส่บริการอย่างเป็นกันเองและทั่วถึง มีความกระฉับกระเฉงและกระตือรือร้นขณะให้บริการ เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

ด้านระบบการให้บริการ

ศึกษาปัจจัยการให้บริการในด้านอื่นๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา เพื่อให้เกิดความแตกต่างหรือทัดเทียมกับมาตรฐานของมหาวิทยาลัยอื่น และนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงกระบวนการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

ด้านสถานที่ให้บริการ

ควรจัดบริเวณสถานที่ให้บริการมีบรรยากาศดี ไม่มีเสียงรบกวน และห้องสุขาให้เพียงพอ ไม่มีกลิ่น สะอาด นำใช้งาน เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีน่าประทับใจในการติดต่อใช้บริการในครั้งต่อไป

ด้านคุณภาพการให้บริการ

เจ้าหน้าที่ควรมีทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน มีข้อมูลในการตอบคำถาม แก้ปัญหาให้นักศึกษาได้

ด้านระยะเวลาบริการ

ควรมีการปรับปรุงบางกระบวนการให้มีระยะเวลาลดน้อยลง ในการรับเอกสารและการติดต่องาน ควรมีเจ้าหน้าที่หมุนเวียนกันให้บริการเพื่อให้สามารถติดต่อได้ทันที พร้อมลำดับขั้นตอนการให้บริการที่ถูกต้อง หากลูกค้าต้องรอคอย ควรแจ้งสถานะให้ทราบเป็นระยะ

ด้านความสะดวกในการบริการ

อำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาใช้บริการ เพิ่มช่องทางในการขอรับบริการที่หลากหลาย ในกรณีเร่งด่วนควรมีช่องบริการอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษ จัดให้มีมุมเตรียมวัสดุสำนักงานเช่น ปากกา ดินสอ ฯลฯ ไว้คอยให้บริการ

ด้านสภาพแวดล้อม

ควรรักษาความสะอาด แสงสว่างเพียงพอ เข้าไปแล้วรู้สึกสบาย ไม่ทึบและดูผ่อนคลาย จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ จัดวางอย่างเป็นระเบียบ หยิบจับง่าย มีแผนผังขั้นตอนการให้บริการ ที่ทันสมัย บริการ

ด้านการเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการศึกษา

ควรมีการปรับปรุงระบบการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ให้มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบันทันสมัยอยู่เสมอสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศได้ง่ายไม่ซับซ้อน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางในการบริการจัดการให้บริการแบบ **One Stop Service** เพียงจุดเดียวโดยให้บริการแก่นักศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้นักศึกษามีความคล่องตัวและได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น
2. ศึกษาความคาดหวังของผู้มาใช้กลุ่มอื่น เช่น อาจารย์ บุคลากร ผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางหรือรูปแบบการให้บริการตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- จิรวรรณ บุญพิทักษ์ และ กาญจน์ระวี อนันต์อัครกุล. (2562). ความคาดหวัง การรับรู้ และแนวทางการพัฒนาต่อคุณภาพการบริการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 15 (2), 101-119.
- ญาดา ชอบทำดี และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตจรัลพงษานุรักษ์. *วารสาร อรุณกิจปริทัศน์*. 8 (2), 35-37.
- ประภาพร สิงห์ทอง และทัศภร ศรีสุข. (2564). การศึกษาปัจจัยการให้บริการเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ กรณีศึกษา สำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*. 23 (1), 7.
- สุรีย์ พงพิทักษ์เมธาสมบัติ. (2547). *การรับรู้และความพึงพอใจโดยรวม ของผู้ป่วยที่มาใช้บริการแผนกผู้ป่วยนอกนอกเวลาของโรงพยาบาลศิริราช ในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์.บธ.ม. (การจัดการ) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ ศรีไบล์ .(2561). แนวทางการพัฒนาการให้บริการของงานหอสมุดและสารสนเทศของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. 1 (3), 56-76.
- อารยา นิราศภย์. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้บริการสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสยาม*. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. ชรีณี เดชจินดา 2530.
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Gronroos. (1990). *Service management and marketing : managing the moments of truth In service competition*. Lexington Books. Lexington, MA.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of marketing* 64, Spring, 12-40.

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ

SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

**Comparison of analytical reading ability in Thai language subjects of
students in Mathayomsuksa 5 by method of learning management
using SQ5R teaching method and normal teaching method**

พิเชษฐ์ กอนรัมย์ และ วาสนา ยอมิน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)

Pichet Konram and Wasana Yomnin

Ramkhamhaeng University Demonstration School (Secondary Division), Thailand

Corresponding Author, E-mail: pichet.k@ds.ru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กับวิธีการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 64 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน คือ (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นกลุ่มทดลอง และ (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 เป็นกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทยสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี

*วันที่รับบทความ : 17 พฤศจิกายน 2565; วันแก้ไขบทความ 27 พฤศจิกายน 2565; วันตอบรับบทความ : 28 พฤศจิกายน 2565

Received: November 17, 2022; Revised: November 27, 2022; Accepted: November 28, 2022

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิชาภาษาไทย; การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ; การสอนแบบปกติ

Abstracts

The objectives of this research were 1) to compare the competence in students' critical reading Mathayomsuksa 5, Ramkhamhaeng University Demonstration School (Secondary Division) between learning management with SQ5R teaching method and normal learning management 2) to compare critical reading ability, and 3) to compare critical reading abilities of students in Mathayomsuksa 5, Demonstration School of Ramkhamhaeng University (Secondary Division) during and after school with the normal teaching method of the sample group in research This time, there were 64 students in Mathayomsuksa 5 Demonstration School, Ramkhamhaeng University (Secondary Division), for the first semester of the academic year 2022, consisting of 64 students, obtained from 2 Simple Random Sampling classes, namely: (1) Secondary School students. Year 5/2 was an experimental group (2) Mathayomsuksa 5/3 students were a control group. The stats used to analyze the data were mean, standard deviation and contrast comparison. Using the t-test.

The results showed that: 1) Mathayomsuksa 5 students by the SQ5R teaching method had higher critical reading abilities in Thai subjects than those in the Thai language course. manage normal learning with statistical significance at the .01 level. 2) Mathayomsuksa 5 students by the SQ5R method of learning management were able to Critical reading in the Thai language course after studying was higher than before. with statistical significance at the .01 level. 3) secondary school students Year 5 with normal learning management has the ability to read critically. Thai language subjects after learning were significantly higher than before at the .01 level.

Keywords: Critical Reading Ability; Thai Language Subject; Learning Management With SQ5R Teaching Method; Normal Teaching

บทนำ

จากการศึกษาในการสอนรายวิชาภาษาไทยวิชาเพิ่มเติม เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) จากผลการเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิจารณญาณในการอ่านทำให้นักเรียนได้อ่านงานเขียนหลากหลายประเภท มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนับว่าเป็นการใช้ความคิดขั้นสูง เมื่อนักเรียนได้อ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากเนื้อหาที่ผู้สอนให้อ่านและทำแบบฝึกหัดท้ายหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนอ่านแล้วไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญจากเรื่องที่ได้ซึ่งต้องอาศัยวิจารณญาณในการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลอย่าง

สมเหตุสมผล ทำให้ผู้อ่านสามารถเลือกได้รับข้อมูลและรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูลและข่าวสารแค่ชั้น ความจำไม่ได้อ่านเพื่อสร้างความเข้าใจของเนื้อหาด้วยการอ่านที่ใช้แต่การจำนั้นแต่ไม่ได้อ่านเพื่อสร้างองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจของเนื้อหาที่อ่าน จึงทำให้ ไม่สามารถจับประเด็นที่สำคัญของเนื้อหาจากอ่านอย่างใช้ วิจารณ์ญาณนั้นได้ และไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมถึงประเมินค่าของเนื้อหาที่อ่านได้ นักเรียนขาด ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นการอ่านที่ต้องใช้สติไตร่ตรองความคิดเพื่อให้รู้ว่า จุดไหนหรือประเด็น ไหนที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่จะดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้ อย่างชาญฉลาด แต่ปัญหาที่ผู้สอนพบนั้นคือนักเรียนไม่สามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้เท่าที่ควรอันทำ ให้มีผลการเรียนในส่วนของการอ่านนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถใช้ วิจารณ์ญาณและวิธีการแสวงหาความรู้ เนื้อหาสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านมาใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควรซึ่งจาก การศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ SQ5R เช่น งานวิจัยของจิตติกานต์ คำมะสอน (2558 : 65) ที่ ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งผลของการวิจัยนั้นคือ ผู้เรียนมีคะแนนสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัด ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอน SQ5R ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่าได้ค่าเฉลี่ยโดย รวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของถนอมจิตร สังข์จรรย์ (2552 : 79) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา ทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธีสอนแบบเอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนและความเข้าใจ ของตัวอักษร และการตีความ และระดับ สรุปลงความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถอยู่ใน ระดับที่ดีทางด้านกรเขียนของผู้เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการอ่านที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณในปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณเป็นการไตร่ตรองเพื่อคำนึงถึงความถูกต้องนับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ เนื่องจากการใช้ วิจารณ์ญาณในการอ่านนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้สอนรายวิชาภาษาไทยที่ จะต้องมีการฝึกฝนให้ผู้เรียนมี ทักษะดังกล่าว แต่ในปัจจุบันการเรียนการสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาชั้น นั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดทักษะการอ่านโดยไม่เข้าใจความหมาย วิจาร์ณ ตีความ หรือ วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งนักเรียนยังขาดการใช้วิจารณ์ญาณในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วิจารณ์ญาณด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด ซึ่งจำเป็นต่อการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ในการดำเนิน ชีวิตในปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงของการใช้สติปัญญา ในการคิดวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองถึงความ ถูกต้องว่าสิ่งใดควรทำ หรือสิ่งใดไม่ควรทำ ผู้วิจัยเห็นว่าครูเป็นบุคคลที่สำคัญและจะต้องหาค้นคว้าหาวิธีการ สอนอ่านที่ใช้การวิจารณ์ญาณจากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จของการสอนอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ ควรมีวิธีที่ดึงดูดเร้าความสนใจที่แปลกใหม่โดยการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการ จัดการเรียนรู้อ่านเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ จากการศึกษาเสริมสร้างสร้างความ

เข้าใจในการอ่านและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องที่จะต้องนำมาใช้ให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน ดังคำกล่าวของ สุจิตรา จรจิตร(2556 : 45) ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องเน้นการใช้วิธีสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการอ่านและยังสอดคล้องกับ ว.วชิรเมธี (2552 : 56 - 57) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่านต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดจากการเรียนในห้องเรียน จากครูผู้สอนจนชำนาญก่อน แล้วจึงนำไปฝึกเพิ่มเติมนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮริส แลสมิทซ์ (Harris and Smith, 1982 อ้างถึงใน เกศริน ทองงาม, 2555 : 102) กล่าวถึงกลวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า ครูผู้สอนต้องเข้าใจว่าจะประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และความสามารถในการคิดสู่การอ่าน ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการอย่างมีวิจารณญาณ มีจุดมุ่งหมายในการอ่านพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนสามารถแบ่งกระบวนการอ่านและกระบวนการคิดเป็น 4 กลุ่ม คือ (1) การระบุ (2) การวิเคราะห์ (3) การประเมิน และ (4) การประยุกต์ใช้ซึ่งหากผู้อ่านไม่สามารถใช้วิจารณญาณในการคิดวิเคราะห์และประเมินได้ ก็ไม่สามารถไม่เข้าใจถึงเนื้อความและทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียกใช้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่หลากหลายได้ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมการคิดได้ดี คือ การมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารกับเพื่อนอีกทั้งสามารถใช้คำถามให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดระดับสูง ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องจัดกระบวนการเรียนการสอน มีการนำเทคนิคและกลวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ อันเป็นที่น่าสนใจ ได้รับความสนใจต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์เพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม เพื่อให้รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารมีวิจารณญาณที่ดีและเป็นคนที่มีคุณภาพ ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะวางรากฐานเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านของผู้เรียน เนื่องจากทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ได้เกิดขึ้นได้จากการอ่านเบื้องต้นและไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของการอ่าน ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ต้องอาศัยการเรียนการสอนการเรียนรู้และมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและเหมาะสมกับอายุ หรือระดับชั้นของผู้เรียนเพื่อผู้เรียนมีการฝึกอ่านโดยใช้วิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา จรจิตร (2556 : 45) ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องเน้นการใช้วิธีสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการอ่าน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรินทร์ สุริยวงศ์ (2561 : 27) ผู้สอนควรจัดกระบวนการที่น่าสนใจที่จะมาใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีสอนแบบ SQ5R ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ ไปประยุกต์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน คำสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล วิธีสอนแบบ SQ5R ประกอบด้วย การอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. Survey (S) คือ การสำรวจ
2. Question (Q) คือ การตั้งคำถาม
3. Read (R1) คือ การอ่าน
4. Record (R2) คือ การจดบันทึก
5. Recite (R3) คือ การอ่าน
6. Review (R4) คือ การทบทวน และ
7. Reflect (R5) คือ การวิเคราะห์ และความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของจิตติกานต์ คำมะสอน (2558 : 65) และ

ถนอมจิตร สังข์จรรยา (2552:79) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ จากการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จึงนับได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การจัดทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Randomized control group Pretest – Posttest Design โดยมีการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 268 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในกำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จำนวน 3 แผน
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 3 แผน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้กำเนิดการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเสนอต่ออาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (OIC : Index of Item – Objective Congruence) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ คือ มีค่าเท่ากับ 0.60 -1.00 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .05 ขึ้นไป

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปเสนอต่ออาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงตามของเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ คือ มีค่าเท่ากับ 0.60 -1.00 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .05 ขึ้นไป

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เป็นจำนวน 30 ข้อ ใช้ทำการทดสอบก่อนเรียนและทำการทดสอบหลังเรียนโดยวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ตรงกับเนื้อหาที่เรียนรู้ จำนวนข้อสอบทั้งหมด 60 ข้อ เสนอแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2 นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) และคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 64 คน ที่เคยเรียนรู้เนื้อหามาแล้ว จากนั้นนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพ รายข้อ โดยหาค่า (p) ความยากง่าย และค่า (r) อำนาจจำแนก พิจารณาเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ มีค่า (p) ความยากง่าย ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่า (r) อำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20 - 0.60 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR – 20 คือแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

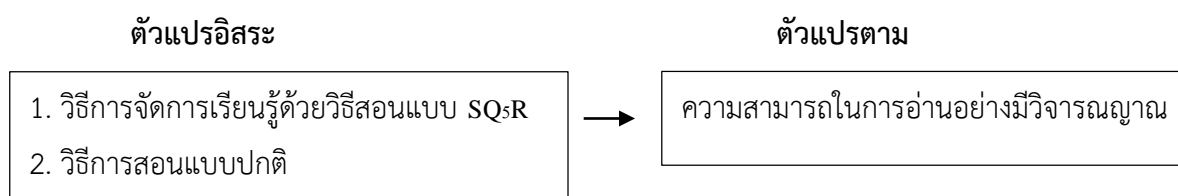
ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดความสามารถและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยแผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ร่วมกับแผน จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง นักเรียนทำทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน (Post - test) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมนำมาสลับข้อจำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนใช้สูตร t-test (แบบ Dependent samples) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี สอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน แบบ SQ5R กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติแสดงตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถการเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

การจัดการเรียนรู้	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R	32	23.16	2.09	6.710	0.000
แบบปกติ	32	19.64	1.57		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอน แบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 23.16 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.09 และ คะแนนของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 19.64 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 1.57 โดยคะแนนกลุ่มนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ SQ5R สูงกว่าการสอบแบบปกติที่ 3.52 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R

การจัดการเรียนรู้	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R					
ก่อนเรียน	32	15.25	2.80	17.156	0.000
หลังเรียน	32	21.3	13.62		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 15.25 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.80 และ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) คือ 21.3 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 13.62 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 6.05 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับวิธีการสอนแบบปกติ

การจัดการเรียนรู้ การสอนแบบปกติ	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	32	14.50	2.81	12.482	0.000
หลังเรียน	32	23.20	22.65		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบปกติมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 14.50 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.81 และ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) คือ 23.20 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 22.65 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 8.7 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ หลังทำการวิจัยพบว่านักชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบ SQ5R อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R

1. ผลของการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R แล้ว มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านอย่าง

ละเอียดเป็นการอ่านที่ใช้ความคิด พิจารณาสິงที่อ่านอย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะว่าข้อเท็จจริงคืออะไร ข้อคิดเห็นคืออะไร สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ประเมินค่า ตัดสินสิ่งที่อ่านได้โดยใช้ความรู้ ภูมิเดิม หรือ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับความหมายและความสำคัญของแต่ละด้านในส่วนอื่น ๆ ในการสอนวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ นักเรียนพัฒนาทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปดำเนินในชีวิตประจำวันในสังคมได้ ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความคิดและสติปัญญา คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และยังสามารถประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้ การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. การสอนแบบปกติ เป็นการจัดการการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้สอน มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน จะใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ โดยครูจะมีการเตรียมเนื้อหาของการเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ครูมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังคำกล่าวของ ชันช์ชัย อธิเกียรติ (2556 : 107 - 113) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติเป็นกิจกรรมโดยคำนึงถึงลำดับของการสอน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำขั้นสอน และขั้นสรุป ในแต่ละขั้นตอนครูสามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรมในแต่ละขั้นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นนำ เข้าสู่บทเรียน เป็นช่วงเริ่มต้นของคาบเรียน
2. ขั้นดำเนินการสอนเป็นช่วงเวลาถัดมา เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ในช่วงนี้เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเกิดทักษะ ปฏิบัติ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ขั้นสรุปบทเรียน เป็นช่วงท้ายคาบเรียนที่นักเรียน สรุปออกมาเป็นความคิดรวบยอดหรือสรุปออกมาเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปและการสอนแบบปกตินี้เป็นขั้นตอนชัดเจนใช้ในการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ เสริมแรงระหว่างดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีบทบาทในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณครูควรเลือกบทอ่านที่มีไม่ยากซับซ้อนหรือมีความยาวมากเกินไป เพราะการจัดกิจกรรมโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จะมีลำดับมีขั้นตอนในการอ่านแต่ละขั้นที่ต้องใช้เวลาและไม่สามารถปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละครั้งได้ทันเวลา ครูควรกำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรม แต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม

2. ครูควรทบทวน อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลำดับขั้นตอนและสามารถปฏิบัติตามขั้นต่าง ๆ ได้

3. การเสริมแรงทางบวกให้นักผู้เรียนในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่อยากเรียนรู้มีความสุข และพยายามแก้ปัญหาจากการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ใช้กับการอ่านประเภทอื่น ๆ เช่น ประเภทบทร้อยกรอง บทอาขยาน วรรณทองของวรรณคดี เพื่อให้มีการพัฒนาด้านการคิดตามขั้นตอน และเพื่อถ่ายทอดผลงานทางความคิดเป็นแผนผังความคิดแต่ละประเภทให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการสอนโดยใช้เทคนิค SQ5R ไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่าน ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการปรับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ5R ร่วมกับวิธีการสอนร่วมกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เช่น ร่วมกับแผนผังกราฟิก เพื่อช่วยในการสร้างความคิดรวบยอด

เอกสารอ้างอิง

เกศรินทร์ หาญดำรงศรีภัก. (2555). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การ สอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2556). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทย Learning Activities in Thai Teaching*. (พิมพ์ครั้งที่1) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ถนอมจิตร สังข์จรูญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธี เอส.คิว.ไฟว์. อาร์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษานานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัชรินทร์ สุริยวงศ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริม ความสามารถ
ทางการอ่าน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*,
20 (1), 27.
- ว.วชิรเมธี. (2552). สั่งให้อ่านหรือสร้างแรงบันดาลใจให้รักการอ่าน. *เนชั่นสุดสัปดาห์*. 18 (905), 56-57.
- สุจิตรา จรจิตร. (2557, มกราคม - เมษายน). ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้
ของไทย. *วารสารสงขลานครินทร์*. 9 (1), 45.
- Harris, Larry Allen; & Smith, Carl Bernard. (1986). *Reading Instruction*. New York: Macmillan.

การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน
**Administration according to the good Buddhist governance
of the Nan Office For Skill Development**

นพมาศ สิทธิมงคล,
ธีรทัศน์ โรจน์กิจจากุล และ ธิติวุฒิ หมั่นมี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**Noppamas Sittimongkol,
Theeratas Rojkitjakul and Thitiwut Munmee**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Raungsak2533@hotmail.com

*****

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน จำนวน 318 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน และใช้เทคนิคการสรุปเนื้อหาเสนอแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และหลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .865$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน พบว่า ในปัญหา อุปสรรคเกิดการเปลี่ยนแปลงภายนอก การไม่รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยี ความไม่จริงใจ ไม่มีความสม่ำเสมอ ขาดความเพียร ความอดทน และใช้คนที่ไม่เหมาะสม การขาดความกระตือรือร้น ในด้านข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน การส่งเสริมพัฒนาด้วยการฝึกอบรม เพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ฝึกอบรม เพิ่มเติมองค์ความรู้ และทักษะอาชีพให้สูงขึ้น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในเทคโนโลยี การพัฒนาระบบด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่

คำสำคัญ : การบริหารงาน; หลักพุทธธรรมาภิบาล

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) the level of administration of the Nan Skills Development Office, 2) the relationship between Buddhist good governance and the administration of the Nan Skills Development Office, and 3) problems, obstacles and issues. Recommend to the administration of the Nan Skill Development Office proceed according to the integrated research methodology This was a quantitative research. The tool was a questionnaire. The population consisted of 318 people who came to use the services of the Nan Skills Development Office. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. Pearson's Correlation Coefficient Test and qualitative research By using in-depth interviews, the tool is an interview form with 10 key informants/person and a summary technique was used to present guidelines. The results showed that

1. The administration of the Nan Skill Development Office found that the overall level was at the highest level and Buddhist principles in the administration of the Nan Skill Development Office Overall, it is at the highest level.

2. The relationship between the Buddhist good governance principle and the administration of the Nan Skill Development Office found that there was a high positive correlation coefficient ($r = .865$) with a statistically significant level of .01.

3. Problems, obstacles and suggestions for the management of the Nan Skills Development Office found that in the problems, obstacles, there were external changes. Ignorance of changes in innovation and technology insincerity Lack of consistency, lack of perseverance, patience, and use of the wrong people. lack of enthusiasm in terms of recommendations for management Promoting development through training to enhance the potential of the trainers more knowledge and higher professional skills Training of staff to be knowledgeable in technology System development with modern technology to keep up with the changes of the modern world.

Keywords : Administration; Good Buddhist governance

บทนำ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นองค์กรหนึ่งของกระทรวงแรงงาน ที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพกำลังแรงงาน และประกอบกิจการ เพื่อให้กำลังแรงงานมีฝีมือได้มาตรฐานในระดับสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณ และเชิง คุณภาพ พัฒนาประสิทธิภาพของผู้ประกอบกิจการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และควบคุมกำกับดูแล การประกอบอาชีพที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสาธารณะ หรือต้องใช้ผู้มีความความสามารถ ซึ่งภารกิจดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนา เศรษฐกิจ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้แบ่งการบริหาร

ราชการของกรมอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชากำกับดูแล และควบคุมการปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2564 : 1)

สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคมีภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญ คือ การพัฒนาฝีมือแรงงาน (Skill Development) สนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงาน มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการที่จะพัฒนาฝีมือแรงงานของตน ดำเนินการฝึกอบรม ให้ความรู้และทักษะฝีมือที่สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของตลาดแรงงานแก่ผู้สนใจเข้ารับการฝึก จะเห็นได้ว่าทางสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน มีความตั้งใจที่จะฝึกอบรมและให้บริการหลักสูตรการฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กับผู้ที่สนใจเข้ามารับการฝึกอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานที่มีทักษะอยู่แล้ว หรือผู้ที่ไม่มีความรู้หรือทักษะให้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือสามารถดำเนินกิจการส่วนตัว ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการว่างงานของแรงงานหรือเพื่อให้ผู้ผ่านการพัฒนาฝีมือแรงงานทุกระดับสามารถนำวุฒิบัตรจากการเข้าฝึกอาชีพไปใช้ในการสมัครงานยังสถานประกอบกิจการและสถานที่ต่าง ๆ ได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (ปรียานุช ดีพรมกุล, 2556 : 24)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ว่าเป็นอย่างไรมากน้อยเพียงใด ทั้งเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร (Population) คือ ประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 จำนวน 1,540 คน (สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน, 2564 : 4)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชากรจากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) จำนวน 318 คน ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 รูป/คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ผู้บริหารระดับปฏิบัติการของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และประชาชนผู้มาใช้บริการของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมสำหรับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.2 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

2.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือค่าความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) โดยค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อนั้นมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จากการแจกแบบสอบถาม 30 ชุด ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .983

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้ศึกษาขอหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากผู้อำนวยการหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่านมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์แล้วกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชน จำนวน 318 ชุด และการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน

ขั้นที่ 3 ทำการรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับมาให้ได้ตามตัวอย่างที่ต้องการและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

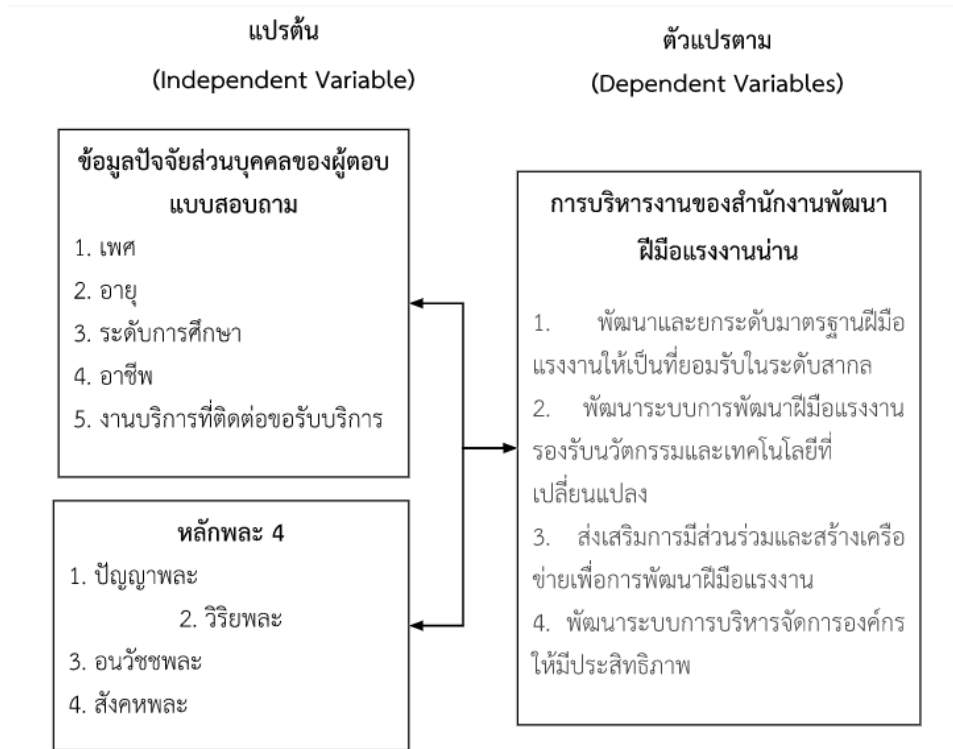
4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าร้อยละ (%), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product - moment correlation coefficient)

4.3 ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากภาคสนามเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุป (Analysis Induction)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามพุทธหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

1. การบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวม

การบริหารงาน ของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
ด้านการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับ สากล	4.38	0.531	มาก
ด้านการพัฒนาระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลง	4.41	0.524	มาก
ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน	4.42	0.514	มาก
ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ	4.43	0.525	มาก
ภาพรวม	4.41	0.501	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน ($\bar{X} = 4.42$) ด้านการพัฒนาระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ($\bar{X} = 4.38$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับ

2. หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวม

หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัญญาพละ : ความฉลาด	4.35	0.538	มาก
วิริยพละ : ความขยัน	4.44	0.537	มาก
อนวัชชพละ : ความสุจริต	4.43	0.555	มาก
สังคหพละ : มนุษย์สัมพันธ์	4.44	0.560	มาก
ภาพรวม	4.41	0.513	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สังคหพละ : มนุษย์สัมพันธ์ และวิริยพละ : ความขยัน ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ อนวัชชพละ : ความสุจริต ($\bar{X} = 4.43$) และปัญญาพละ : ความฉลาด ($\bar{X} = 4.35$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X รวม	Y รวม
X ₁	1									
X ₂	.840**	1								
X ₃	.827**	.867**	1							
X ₄	.824**	.857**	.862**	1						
Y ₁	.774**	.741**	.760**	.753**	1					
Y ₂	.776**	.760**	.784**	.758**	.890**	1				
Y ₃	.809**	.807**	.804**	.811**	.866**	.897**	1			
Y ₄	.770**	.789**	.770**	.792**	.858**	.887**	.922**	1		

X รวม	.927**	.947**	.946**	.943**	.805**	.818**	.859**	.829**	1	
Y รวม	.818**	.809**	.815**	.813**	.945**	.960**	.963**	.958**	.865**	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักพุทธธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .865$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักพุทธธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน รายด้านทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกโดยมีค่าความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง = .809 - .741 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ว่ามีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไรต่อการบริหารงานและการการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ซึ่งได้สรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 10 รูป/คน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ผู้วิจัยได้สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ไว้ 2 ประเด็น คือ

1. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ปัญหา อุปสรรคต่อการบริหารงาน พบว่า 1) เกิดการเปลี่ยนแปลงภายนอก 2) การไม่รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยี 3) ความไม่จริงจัง ไม่มีความสม่ำเสมอ ขาดความเพียร ความอดทน และใช้คนที่ไม่เหมาะสม 4) การขาดความกระตือรือร้น ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน พบว่า 1) การส่งเสริม การพัฒนาด้วยการฝึกอบรมเพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ฝึกอบรม เพิ่มเติมองค์ความรู้ และทักษะอาชีพให้สูงขึ้น เพื่อรองรับการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนอกให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เป็นที่น่าเชื่อถือ 2) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในเทคโนโลยี การพัฒนาระบบด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ ให้ทันต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง 3) การส่งเสริมให้นำหลักธรรมมาประสานร่วมมือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวนำใจคน และประสานหมุน มาสนับสนุนขับเคลื่อนส่งเสริมเพื่อการพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ปัญหา อุปสรรคต่อการบริหารงาน พบว่า 1) การมีทิฐิมานะ ความอิจฉา ความเห็นแก่ตัว ความใจแคบ ต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมปรับตัวเข้าหากัน จึงเป็นเหตุให้มีความขัดแย้งอยู่บ้าง 2) อุปสรรคด้าน

การจัดการสื่อสาร หรือการปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร 3) ขาดความอดทน ไม่พยายามที่จะแก้ปัญหา 4) ขาดภาวะความเป็นผู้นำ ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน พบว่า 1) การเปิดใจให้กว้าง ยอมรับฟังปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอของผู้ร่วมงาน ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งเคารพการตัดสินใจร่วมกันของผู้อื่นอยู่เสมอ และจะปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องของตนอยู่เสมอ 2) ทุกคนในองค์กรต้องมองถึงประโยชน์ของงานที่ทำเป็นหลัก มองถึงประโยชน์ของส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน และมีจิตสำนึกในการทำงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายขององค์กร 3) การปฏิบัติงานของทุกคนที่รับผิดชอบให้ดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยยึดถือประชาชนเป็นที่ตั้ง ประโยชน์เกิดต่อองค์กร มีความประพฤติอย่างถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นผลดีต่อองค์กรและประชาชน 4) ต้องทำงานด้านความรักความสามัคคี ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ให้โอกาสกันช่วยเหลือกัน โดยให้ความสำคัญว่า ทุกคนในองค์กรมีความสำคัญเท่ากันหมด ให้ความร่วมมือซึ่งกันละกันภายในองค์กรและภายนอกองค์กร การสร้างเครือข่ายจะทำให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน ด้านการพัฒนาระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และด้านการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสรรค์ จิตพงษ์ (2560 : 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดยโสธร รองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัจจัยที่เป็นแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานในพื้นที่จังหวัดยโสธร รองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการดำเนินการโดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. แนวทางความสัมพันธ์การพัฒนาฝีมือแรงงานของจังหวัดยโสธร ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ระดับการดำเนินงานได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้ง 6 ด้าน มีการดำเนินการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถของแรงงาน 2) ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานส่วนด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียนและความรู้ในทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศกลุ่มอาเซียนของแรงงานของแรงงานฝีมือในระดับต่ำ

2. หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สังคหผละ : มนุษย์สัมพันธ์ และวิริยผละ : ความขยัน รอดลงมา คือ อนุวัชผละ : ความสุจริต และปัญญาผละ : ความฉลาด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรณัฐ โรจนประภา (2559 : 217 – 231) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสังคมแห่งสัมมาปัญญาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนการวิเคราะห์หลักพุทธธรรม คือ หลักผละ 4 ซึ่งสอดคล้องกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารที่ต่อมาจากโลกทุนนิยมนี้มาก เพราะเป็นหลักที่มีเป้าหมายปรองดองนำไปสู่สันติสุขตามหลักอรรถปริวรรตด้วยการใช้ปัญญาในระดับประสบการณ์ตรงที่ถูกต้องไวใจได้มากกว่าปัญญาระดับการจำหรือการคิดคำนวณ ทั้งยังมีหลักยึดด้านความกล้ากระทำการสิ่งถูกต้องที่พิจารณาดีแล้ว กับหลักความเพียรไม่ท้อถอยในการไปสู่เป้าหมายทำให้ผละ 4 นี้เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสร้างสังคมแห่งสัมมาปัญญาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ส่วนผลการศึกษาในส่วนการสังเคราะห์การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการสร้างสังคมแห่งสัมมาปัญญาขึ้นในประเทศไทยจากการค้นคว้าหลักคุณธรรมแม่บท 4 ประการ และหลักขุมพลังปฏิบัติคุณธรรมแล้วนำมาสังเคราะห์กับหลักธรรมผละ 4 แล้วจะเห็นความสอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกัน คือเป็นลำดับกันไปจากวิสัยทัศน์ในผละ 4 ไปสู่นโยบายในคุณธรรมแม่บท และขับเคลื่อนด้วยขุมพลังปฏิบัติคุณธรรมอันเป็นเสมือนแผนงาน เพื่อจะนำไปสู่การค้นหาแนวทางหรือแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในการสร้างสังคมแห่งสัมมาปัญญาในประเทศไทยจากผลการศึกษาดังกล่าวต่อผู้บริหารหน่วยงานของรัฐ และเอกชน โดยประกาศให้ทุกกระทรวง หรือองค์กรเป็นหน่วยงานศีลและธรรม 5 โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำให้เจ้าพนักงานทุกคนในสังกัดต้องไม่ประพฤติผิดในศีล ทั้งยังต้องประพฤติในธรรมด้วย โดยอาจนำเกณฑ์การประเมินทั้งข้อห้าม ข้อเสริม และข้อส่งเสริมให้ประพฤตินี้มาอยู่ในทุกตัวชี้วัดจัดอบรมการให้ความรู้ในตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ในบทบาท และหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ จัดกิจกรรมเพื่อฝึกความอดทนในการรอคอยให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างเป็นประจำ ประกาศให้กฎแห่งศีลธรรมมีน้ำหนักมากกว่ากฎหมาย จัดกิจกรรมจิตอาสา สำหรับข้อเสนอแนะต่อประชาสังคม รณรงค์เรื่องหมู่บ้านศีล 5 (หรือคำอื่นตามศาสนาหลักของในแต่ละหมู่บ้าน) จัดโครงการ 1 หมู่บ้าน 1 ลานบุญที่จะมีกิจกรรมในการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจให้สมาชิกในหมู่บ้านทุกสัปดาห์ จัดสร้างหอกระจายข่าว วิฑูรย์ชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบความเคลื่อนไหวของเพื่อนร่วมหมู่บ้าน รวมถึงนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เป็นรูปธรรม

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักพุทธธรรมมาภิบาลกับการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักหลักพุทธธรรมมาภิบาลกับการบริหารงานของ

สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน รายงานทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกโดยมีค่าความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง = .809 - .741 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิภาส คำแก้ว (2559 : 86 – 97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 จำแนกตามเพศพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 1) พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดคือด้านสังคหผละ (มนุษยสัมพันธ์) ด้านวิริยผละ (ขยัน) ด้านอนวัชชผละ (สุจริต) และด้านปัญญาผละ (ปัญญา) 2) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดคือการบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณการบริหารทั่วไปและการบริหารวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ผู้วิจัยได้สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ไว้ 2 ประเด็น คือ 1) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ปัญหา อุปสรรคต่อการบริหารงาน พบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงภายนอก การไม่รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยี ความไม่จริงจัง ไม่มีความสม่ำเสมอ ขาดความเพียร ความอดทน และใช้คนที่ไม่เหมาะสม การขาดความกระตือรือร้น ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน พบว่า การส่งเสริม การพัฒนาด้วยการฝึกอบรมเพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ฝึกอบรม เพิ่มเติมองค์ความรู้ และทักษะอาชีพให้สูงขึ้น เพื่อรองรับการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เป็นที่น่าเชื่อถือ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในเทคโนโลยี การพัฒนาระบบด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ ให้ทันต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง การส่งเสริมให้นำหลักธรรมมาประสานร่วมมือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวนำใจคน และประสานหมู่ชน มาสนับสนุนขับเคลื่อนส่งเสริมเพื่อการพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ 2) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน

ปัญหา อุปสรรคต่อการบริหารงาน พบว่า การมีทัศนคติที่ดี ความอดทน ความเห็นแก่ตัว ความใจแคบ ต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมปรับตัวเข้าหากัน จึงเป็นเหตุให้มีความขัดแย้งอยู่บ้าง อุปสรรคด้านการจัดการสื่อสาร หรือการปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ขาดความอดทน ไม่พยายามที่จะแก้ปัญห ขาดภาวะความเป็นผู้นำ ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน พบว่า การเปิดใจให้กว้าง ยอมรับฟังปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอของผู้ร่วมงาน ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งเคารพการตัดสินใจร่วมกันของผู้อื่นอยู่เสมอ และจะปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องของตนอยู่เสมอ ทุกคนในองค์กรต้องมองถึงประโยชน์ของงานที่ทำเป็นหลัก มองถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และมีจิตสำนึกในการทำงาน ด้วยความขยันหมั่นเพียร เสียสละ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานของทุกคนที่รับผิดชอบให้ดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยยึดถือประชาชนเป็นที่ตั้ง ประโยชน์เกิดต่อองค์กร มีความประพฤติอย่างถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นผลดีต่อองค์กรและประชาชน ต้องทำงานด้านความรักความสามัคคี ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ให้โอกาสกันช่วยเหลือกัน โดยให้ความสำคัญว่า ทุกคนในองค์กรมีความสำคัญเท่ากันหมด ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในองค์กรและภายนอกองค์กร การสร้างเครือข่ายจะทำให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมายสอดคล้องกับงานวิจัยสุรเดช อินปั้น (2563 : 1-11) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักพละ 4 ของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1) ผู้นำไม่ค่อยมีวิสัยทัศน์ ไม่ค่อยลงพื้นที่ออกพบปะชาวบ้านเพื่อสอบถามความต้องการ สอบถามปัญหาของชาวบ้าน ไม่รู้จักการบริหารงานบุคคล 2) ผู้นำไม่ค่อยเอาใจใส่ดูแลต่อความเดือดร้อนของชาวบ้าน ขาดประชุมบ่อย 3) ผู้นำมีความประพฤติไม่เป็นที่น่าศรัทธาโดยการยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ทำงานขาดความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบไม่ได้ ให้การช่วยเหลือไม่เท่าเทียมกัน 4) ผู้นำไม่ค่อยให้การอบรมความรู้เรื่องอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้แก่ประชาชน ขาดการให้ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พูดหวานผ่าซาก มุทะลุ เอาแต่อารมณ์ ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็น พยายาม ถู้อัด แข็งกระด้าง 4. ข้อเสนอแนะ คือ 1) ควรแสวงหาขวนขวายในความรู้อื่นๆ รู้จักพัฒนาตนเองให้มีความสามารถอยู่เสมอ ควรลงพื้นที่ออกพบปะชาวบ้านเพื่อสอบถามความต้องการ สอบถามปัญหาของชาวบ้าน 2) ควรเพิ่มความทุ่มเทเอาใจใส่ดูแลต่อความเดือดร้อนของชาวบ้าน หมั่นประชุมไม่ขาดการประชุม 3) ควรทำตนเป็นที่น่าเคารพศรัทธาไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ให้การช่วยเหลือยุติธรรมเสมอภาคเท่าเทียมกัน 4) ควรให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมในการบริหารแก่ชาวบ้าน ควรพูดจาสุภาพ รับฟังความคิดเห็น ควรจะเข้าไปหาชาวบ้านมากกว่าที่จะให้ชาวบ้านเข้ามาหาผู้นำ ควรทำตนให้เป็นคนพอง่าย ไม่ถือตัวเป็นกันเอง อ่อนน้อมถ่อมตน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ควรมีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และกำหนดวิธีหรือแนวทางการดำเนินงานของบุคลากรและตำแหน่งให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จต่อไป

2) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่านควรดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคน ทุกตำแหน่ง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม โดยต้องอาศัยข้อเท็จจริงไม่ใช่ความรู้สึก มีการยืดหยุ่นและรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งกันในการปฏิบัติงานและมีความยุติธรรมในการตัดสินใจให้กับบุคลากรทุกคนทุกตำแหน่ง

3) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ควรดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคน ทุกตำแหน่ง สามารถสอบถามถึงปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับคำสั่งในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางทางในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ มีการปรึกษาหารือกันอย่างมีเหตุผล

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานและร่วมลงมือปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และต้องสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีมและมีการพัฒนาทีมงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานและส่งผลให้หน่วยงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ควรดำเนินการสนับสนุนและการไว้วางใจ โดยมอบหมายให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคน ทุกตำแหน่ง มีความสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ตามความสามารถและเหมาะสม รวมทั้งมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน

3) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน ควรดำเนินการจัดกิจกรรมให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคน ทุกตำแหน่ง สามารถเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางทางในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและเป็นกันเอง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อหารูปแบบการยกระดับการพัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดน่าน
- 2) ควรมีการศึกษาวิจัยทดลองเกี่ยวกับกระบวนการการมีส่วนร่วมของของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน
- 3) ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของบุคลากรระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานในจังหวัดน่าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2564). *คู่มือนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*, กรุงเทพมหานคร : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.
- ปริยานุช ดีพรมกุล. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รุจิภาส คำแก้ว. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรม และพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. 10 (1), 86 – 97.
- วีรณัฐ โรจนประภา. (2559). การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสังคมแห่งสัมมาปัญญาในประเทศไทย”. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. 12 (3), 217 – 231.
- สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน. (2564). *คู่มือนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. น่าน: สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานน่าน.
- สุรเดช อินปั้น. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักพลละ 4 ของผู้อำนวยการบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าวก้าง จังหวัดเชียงใหม่”. *วารสารการพัฒนาการบริหาร นวัตกรรมสังคม*. 2 (2), 1-11.
- เสกสรรค์ จิตพงษ์. (2560). *แนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดยโสธร รองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ
SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
**Developing Reading Comprehension in Thai Language Using SQ4R
Teaching and DR-TA Reading Instruction for Prathomsuksa 3 Students**

พรชนก อมรวัฒน์,
รัชชกฤต เทียมธรรม และ ศุภวรรณ เล็กวิไล
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
**Pornchanok Amornwat,
Thattharit Thiamtham and Supawan Lekvilai**
Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pornchanokamornwat2@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนโรงเรียนวัดประยุรวงศีสัญญาสงฆ์ กรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง 20 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 และแบบวัดความพึงพอใจการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ยประชากร ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากรและค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การสอนแบบ SQ4R; การสอนอ่านแบบ DR-TA; ความสามารถการอ่านจับใจความ

Abstracts

The objectives of this research were 1) to compare the reading comprehension ability of Prathomsuksa 3 students using SQ4R teaching and DR-TA reading instruction with 70% criteria. The satisfaction of Prathomsuksa 3 students on the development of reading comprehension by using SQ4R teaching and DR-TA reading instruction. The group used in this study were students of Watprayurawong School. Thonburi District Office under Bangkok Prathomsuksa 3, first semester, academic year 2022, 1 room, 20 students. The research instrument was a learning management plan to develop reading comprehension skills in Thai subjects by using SQ4R teaching and DR-TA reading instruction. for Prathomsuksa 3 students, a 20-item reading comprehension test with a confidence value of 0.80 and a satisfaction measure on the development of reading comprehension in Thai subjects by using the 'Teaching'. SQ4R was combined with DR-TA reading instruction. The statistics used were mean, Population standard deviation, percentage

The results of the research showed that 1) Grade 3 students had the ability to read comprehension. After teaching using SQ4R and DR-TA reading instruction, 70% higher than the criteria 2) Prathomsuksa 3 students were satisfied with the development of reading comprehension ability in Thai subjects by using literacy teaching. SQ4R combined with DR-TA reading instruction had the highest overall average

Keywords : SQ4R teaching; DR-TA Reading Instruction; Reading Comprehension Ability

บทนำ

การอ่านเป็นหัวใจที่สำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ทั้งการพัฒนาด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต ล้วนมีการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น ซึ่งปัจจุบันโลกมีเทคโนโลยีที่ก้าวไกลเชื่อมโยงแหล่งความรู้และข่าวสาร จากทั่วทุกมุมโลกไว้ด้วยกัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนั้นทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้โดยง่าย เพียงแค่เปิดอ่าน ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้นการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะทำให้รู้ถึงความเคลื่อนไหวและทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านได้ดั่งนั้น สามารถแสวงหาสรรพวิชาได้อย่างหลากหลายตามที่ตนสนใจ การอ่านจึงมีบทบาทสำคัญสำหรับการศึกษาเป็น อย่างยิ่งเพราะความรู้ถูกบันทึกรวบรวมไว้ในหนังสือและสื่อต่าง ๆ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร การอ่านจึงเป็น องค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้อีกทั้งวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อที่จะเข้าใจใน เนื้อหาและจับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามต้องการ หากอ่านได้เพียง อย่างเดียวแต่ไม่สามารถจับใจความจากเรื่องทีอ่านได้ย่อมถือเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2542 : 7) กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึด หลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” หลักสูตร แกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 44-55) ได้กำหนดตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง

และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย สาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยจัดให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน ซึ่งสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี สามารถอ่านเขียน ฟัง พูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แยกแยะข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริงมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล คิดเป็นระบบ นำความรู้ความคิดไปตัดสินใจตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 2-4) การอ่านจับใจความ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนเพราะหากนักเรียนสามารถอ่านออกแต่ไม่สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้นั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์ต่อการอ่านเท่าที่ควรนัก แต่หากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอย่างดีแล้วจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในอ่านเรื่องราวต่าง ๆ เข้าใจถึงเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้องเมื่อนักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้นักเรียนก็สามารถวิจารณ์ว่าเรื่องที่อ่านดีหรือไม่ดีอย่างไร การอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านดังกล่าว ทำให้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจและความสำคัญกับการอ่านจับใจความไว้เป็นจำนวนมากดังที่ ฌอนมวงส์ ลัยยอตมรรคผล (2541 : 55) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความนับว่าเป็นหัวใจของการอ่านทุกรูปแบบ เพราะหากจับใจความไม่ได้ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากต้องใช้ประโยชน์จากการอ่านนั้นก็ต้องกลับมาอ่านใหม่ทำให้เสียเวลา หากอ่านแล้วจับใจความได้จำไว้หรือบันทึกไว้ได้ ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันที แวมมยุรา เหมือนนิล (2541 : 15) ก็ได้กล่าวไว้ว่าการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือ ไม่รู้เรื่องก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีก็ได้เลย นอกจากนี้ ศิริวรรณ เสนา (2541 : 40) กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะว่าถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่านและไม่สามารถจับใจความจากสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่านก็ไม่สามารถที่จะนำสาระความรู้และข้อเสนอมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ การอ่านนั้นก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์

จากผลการสอบ NT (National Test) ด้านความสามารถด้านภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดประยูรวงศ์ ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.70 ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.46 ต่อมาในปี 2564 ผลการสอบ NT (National Test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดประยูรวงศ์ลดลงจากปี 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.36 ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.14 เมื่อวิเคราะห์ด้านภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน พบว่าตัวชี้วัดที่ผลคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มีระดับคุณภาพปรับปรุงและพอใช้มีดังนี้ 1) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คะแนนร้อยละ 31.81 2) ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ คะแนนร้อยละ 22.72 3) สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 22.72 นั้นหมายความว่านักเรียนสามารถอ่านออก เข้าใจความหมายของคำและเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นแต่ไม่สามารถตอบคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ รวมทั้งไม่สามารถสรุปความรู้ ข้อคิดและไม่สามารถจับ

ใจความจากเรื่องที้อ่านได้ ซึ่งการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สำคัญจึงควรได้รับการพัฒนาให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้

วิธีสอนหรือเทคนิคการสอนนั้นมีอยู่หลากหลายวิธีแต่วิธีการสอนเหล่านั้นครูผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสมว่าวิธีใดบ้างเหมาะสมกับการเรียนการสอนอย่างไร กล่าวคือ เมื่อครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตามหลักและวิธีการสอนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น การสอนด้วยการสอนแบบ SQ4R ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ใช้สอนอ่านจับใจความโดยเฉพาะเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจอย่างละเอียด ซึ่งการสอนแบบ SQ4R นั้นเป็นวิธีสอนในการอ่านที่มีผู้นิยมใช้กันมาก โดยวิธีสอนดังกล่าวเป็นวิธีสอนที่ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ผู้ริเริ่มคือฟรานซิสพี โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านจากมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio University) ซึ่งได้แนะนำ เทคนิคนี้กับนักศึกษา มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ Survey (S) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) ขั้นอ่านอย่างรอบคอบ Read (R1) ขั้นจดจำ Recite (R2) ขั้นทบทวน Review (R3) ในปัจจุบันนี้ได้มีนักการศึกษาค้นคว้าและปรับปรุงขั้นตอนในการอ่านแบบ SQ4R เพื่อให้เกิด ความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบ SQ4R สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554 : 225) ได้สรุปความหมายของการสอนแบบ SQ4R ว่าหมายถึง วิธีสอนแบบอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูล สำคัญของเรื่อง โดยให้นักเรียนอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจใจความสำคัญของเรื่องที้อ่านแล้วตั้งคำถาม โดยการเปลี่ยนใจความสำคัญในเนื้อเรื่องให้เป็นคำถาม จากนั้นให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องโดยละเอียด และจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านที่นักเรียนได้บันทึกไว้ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญขึ้นอยู่กับฝึกฝนและขึ้นอยู่กับความรู้เดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องตระหนักถึงความรู้เดิมของผู้เรียนหรือจะต้องปูพื้นฐานเดิม ให้กับผู้เรียนก่อนที่จะถึงบทเรียนนั้น อีกอย่างที่ผู้สอนควรคำนึงถึงคือต้องเข้าใจว่าการอ่านเป็นการอ่านเพื่อเนื้อหาสาระ มิใช่สนใจที่ตัวภาษา นอกจากการสอนแบบ SQ4R แล้วยังมีการมีวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีจุดหมายเพื่อฝึกฝนทักษะด้านการอ่านโดยให้ผู้อ่านกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านด้วยการคาดเดาเนื้อหาที่จะอ่านล่วงหน้า คือ วิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Direct Reading- Thinking Activity) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาในด้านทักษะการอ่านจับใจความ ทั้งนี้เพราะมุ่งสอนให้นักเรียนคิดเป็นและรักการอ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน จากการคาดเดาเนื้อเรื่องล่วงหน้ากระตุ้นให้นักเรียนอ่านเรื่องเพื่อค้นหาคำตอบจากการคาดเดา ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สตาฟเฟอร์ (Stauffer, 1969 : 96, อ้างถึงใน ดารา หวานสนิท, 2549 : 28) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่านแบบ DR-TA ว่ามีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวิเคราะห์และเตรียมการ ขั้นให้นักเรียนอ่านผ่าน ๆ เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องอ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจนและอ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจบางตอน จากนั้นอ่านวิเคราะห์หรือสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน และขั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยให้นักเรียนอ่านจับใจความ แล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ต่อมา เทอร์นีย์และเออเนต ได้ปรับปรุงวิธีการสอนแบบ DR-TA ขึ้นใหม่โดยแบ่งขั้นตอนการสอนออกเป็น 2 ช่วงหลักดังนี้ ช่วงที่ 1 กระบวนการอ่านและคิดแบ่งเป็น 4 ขั้น

ได้แก่ ขั้นที่ 1 การคาดเดา ขั้นที่ 2 การอ่าน ขั้นที่ 3 การแปลความหมาย และขั้นที่ 4 การตรวจสอบความเข้าใจ ช่วงที่ 2 การฝึกทักษะที่จำเป็น เป็นช่วงของการรวบรวมข้อมูลหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และ ทบทวนความเข้าใจในการอ่านเป็นการสรุปเนื้อเรื่องทั้งหมด เพื่อเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น จากนั้นจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด กอบกุล สุกุลแก้ว (2553 : 67) ได้กล่าวว่า การสอนอ่านแบบ DR-TA เป็นวิธีการที่มุ่งฝึกการใช้ความคิดในการคาดเดาเนื้อเรื่องล่วงหน้าอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและความรู้ใหม่เข้ากับเรื่องที่อ่านเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง และยังเป็นวิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีความสามารถอ่านจับใจความสูงขึ้นได้

จากการศึกษาการสอนแบบ SQ4R และการสอนอ่านแบบ DR-TA ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า วิธีสอนแบบ SQ4R และการสอนอ่านแบบ DR-TA นั้นสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน เพราะนอกจากนักเรียนจะได้ฝึกอ่านและได้ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์แล้ว นักเรียนยังจะได้ร่วมกันอภิปรายปัญหาการอ่านด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ แต่ถึงอย่างนั้นการสอนแบบ SQ4R และอ่านแบบ DR-TA ยังมีจุดเด่นและจุดด้อยที่แตกต่างกันอยู่บ้างแต่สามารถนำมาปรับใช้ร่วมกันเพื่อเสริมจุดเด่นและลดจุดด้อยของกันและกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภทแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre-experimental design) ใช้รูปแบบการทดลอง ศึกษากลุ่มเดียว วัตถุประสงค์หลังการทดลอง (One-group posttest only design)

1. ประชากร วิจัยครั้งนี้เป็น นักเรียนโรงเรียนวัดประยูรวงศ์ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัด กรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง 20 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 16 ชั่วโมง มีการทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวม 17 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2. แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความด้วยการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA แบบทดสอบความสามารถเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกมีทั้งหมด 20 ข้อ ใช้ทดสอบหลังเรียน นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อความถามความสามารถในการอ่านจับใจความที่ต้องการวัด 3 ด้าน ผู้วิจัยได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญคือ นำบทอ่าน ที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ท้ายแบบประเมินเพื่อประกอบการประเมิน และแก้ไขขนาดของตัวอักษรให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน และได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่คัดเลือกไว้แล้วจำนวน 20 ข้อ มาหาค่าหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของโลเวตต์ (Lovett) ซึ่งเป็นการประเมินผลแบบอิงกลุ่ม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.80

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง นำมาปรับปรุงแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อทำการวิจัยและเก็บข้อมูลกับโรงเรียนวัดประยุรวงศ์ สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

2. ดำเนินการสอนด้วยการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง โดยมีการวัดและประเมินผลท้ายชั่วโมงทุกแผนด้วยการใช้แบบฝึกหัดในการทดสอบ เพื่อวัดและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้ทำแบบฝึกหัดมากขึ้น หรือสำหรับผู้เรียนดีให้แบบฝึกหัดเพื่อเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้น

3. เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นแล้ว มีการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกมีทั้งหมด 20 ข้อ ตรวจสอบคำตอบที่คะแนนกับกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา

4. ทดสอบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียนที่สอนโดยการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA จะทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70 (%) ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

2. วิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยหาค่า IOC (Index of item-objective congruence) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA โดยหาค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยประชากร (μ)

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

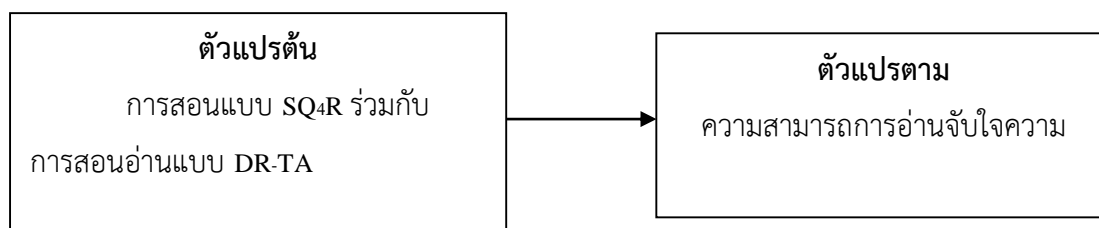
2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ) และร้อยละ (%)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA โดยหาค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เพื่อใช้สอนอ่านจับใจความ และส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวโดยวัดผลหลังการทดลอง โดยดำเนินการทดลองการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผน เป็นเวลา 16 ชั่วโมง จากนั้นจึงทำการทดสอบหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง จำนวน 20 ข้อ ผลคะแนน (รายบุคคล) มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ จากผลคะแนนการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA (รายบุคคล)

นักเรียนคนที่	คะแนนหลังเรียน (20)	คะแนนร้อยละ (100)
1	19	95
2	20	100
3	17	85
4	18	90
5	18	90

6	20	100
7	18	90
8	19	95
9	17	85
10	18	90
11	14	70
12	15	75
13	16	80
14	15	75
15	15	75
16	14	70
17	16	80
18	16	80
19	15	75
20	12	60
ค่าเฉลี่ยประชากร (μ)	16.60	83.00
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)	2.16	10.81

จากตารางที่ 1 พบว่าผลคะแนนการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA มี ค่าเฉลี่ย 16.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.16 คิดเป็นร้อยละ 10.81

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การ
สอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	จำนวน นักเรียน N	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ (ร้อยละ 70)	ค่าเฉลี่ย ประชากร μ	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานประชากร σ
หลังเรียน	20	20	14	16.60	2.16

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
เป็นไปตามสมมติฐาน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดย
ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับ
ใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA มาให้นักเรียนประเมินหลังจากการ
สอนเสร็จสิ้น ได้ผลการประเมินดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้
วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA

รายการประเมิน		μ	σ	การแปลผล
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1	ภาพประกอบที่ใช้ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น	4.90	0.31	มากที่สุด
2	การจัดกิจกรรมนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.85	0.37	มากที่สุด
3	กิจกรรมในใบงานช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
4	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถาม	4.95	0.22	มากที่สุด
5	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น	4.90	0.31	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.87	0.34	มากที่สุด
2. ด้านผู้เรียน				
6	นักเรียนนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้	4.90	0.31	มากที่สุด
7	นักเรียนมีความสนใจอยากติดตามเนื้อหาในบทเรียน	4.65	0.52	มากที่สุด
8	นักเรียนชอบสื่อการสอนและเทคนิคการสอน	4.90	0.31	มากที่สุด

9	นักเรียนมีความเข้าใจการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA	4.65	0.52	มากที่สุด
10	นักเรียนได้รับความรู้และมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น	4.85	0.37	มากที่สุด
11	นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.65	0.52	มากที่สุด
12	หลังเรียนเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้ SQ4R ร่วมกับ DR-TA ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น	4.70	0.49	มากที่สุด
13	การพัฒนาการอ่านช่วยให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.76	0.43	มากที่สุด

3.ด้านผู้สอน

14	ครูดูแลเอาใจใส่ คอยกระตุ้นและให้กำลังใจ	4.95	0.22	มากที่สุด
15	ครูใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับ DR-TA เหมาะสมกับเนื้อหา	4.95	0.22	มากที่สุด
16	ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.85	0.37	มากที่สุด
17	ครูส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก	4.85	0.37	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.90	0.30	มากที่สุด

4.ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

18	บรรยากาศการเรียนรู้เป็นกันเองและสนุกสนาน	4.70	0.49	มากที่สุด
19	การจัดกิจกรรมทำให้เกิดความกล้าแสดงออก	4.85	0.37	มากที่สุด
20	มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.78	0.42	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทุกด้าน		4.83	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าหลังการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83, \sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{\mu} = 4.90, \sigma = 0.30$) รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.87, \sigma = 0.34$) และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{\mu} = 4.78, \sigma = 0.42$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือด้านผู้เรียน ($\mu = 4.76, \sigma = 0.43$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอน SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA กับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เป็นการสอนอ่านอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนอย่างชัดเจนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยการรื้อให้นักเรียนสนใจในเรื่องที่จะได้อ่านด้วยการให้ครูภาพและใช้รูปภาพเหล่านั้นในการฝึกคาดคะเนเหตุการณ์ถึงเรื่องที่กำลังจะได้อ่านในขั้นคาดเดา ต่อมาขั้นสำรวจนักเรียนจะได้อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนอ่านไม่ออกหรือไม่เข้าใจความหมายของคำ และครูจะต้องกำกับไม่ให้นักเรียนใช้เวลาในขั้นตอนนี้มากเกินไป ขั้นตั้งคำถามนักเรียนจะได้ฝึกตั้งคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร แล้วอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบเชิงเหตุผลในขั้นการอ่านพร้อมทั้งจับใจความของเรื่องไปด้วย ขั้นบอกคำตอบอีกครั้งเป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้ค้นหาคำตอบและบันทึกเรื่องราวที่สำคัญของเรื่องเพื่อนำมาใช้ในการเขียนสรุปใจความในขั้นต่อไป ขั้นสรุปใจความนักเรียนจะได้ฝึกเขียนจับใจความเรียงตามลำดับเหตุการณ์โดยใช้ภาษาของตนเอง ขั้นฝึกทักษะนักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากอ่านร่วมกัน ท้ายคาบมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำเพื่อทดสอบว่านักเรียนนั้นสามารถจับใจความได้หรือไม่ เข้าใจเรื่องราวได้มากน้อยเพียงใดและนำข้อคิดที่ได้จากอ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร หากนักเรียนคนใดทำใบงานไม่ได้หรือทำได้น้อยผู้วิจัยได้สอนซ่อมเสริมให้ภายหลัง เพื่อเสริมทักษะให้นักเรียนสามารถจับใจความได้ดียิ่งขึ้นในการเรียนคาบต่อไป การสอนอ่านอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนอย่างชัดเจนนั้นส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับกันนิง (Gunning, 1996 : 75) ที่กล่าวว่าวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ ขยายความ สรุป และจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเอง และสอดคล้องกับที่สตาฟเฟอร์ (Russell G. Stauffer, 1969 : 78) ได้มีแนวความคิดว่าการอ่านแบบ DA-TA คือกระบวนการคิดที่ต้องใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้ามา เชื่อมโยงกับความคิดของผู้อ่านคาดเดาเนื้อหา จากนั้นจึงอ่านเพื่อหาข้อมูล และตรวจสอบการคาดเดากระบวนการ เชื่อมโยงระหว่างความคิดของผู้อ่านกับความคิดของผู้เขียนนี้จะสิ้นสุดลงด้วยการสรุปว่าผู้อ่านคาดเดาถูกหรือไม่ ทำให้เกิดแนวความคิดที่แตกต่างกันจากการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับประสบการณ์เดิม เมื่อนำการสอนแบบ SQ4R มาใช้ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA ทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เลือกบทอ่านจากสื่อหลายประเภท ได้แก่ นิทาน บทร้อยกรอง เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นและข่าว ที่นักเรียนไม่เคยอ่านมาก่อน ไม่ได้อยู่ในบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมี

เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น (บันลือ พฤษะวัน, 2545 : 96-97) กล่าวได้ว่าจากความสนใจและความต้องการของเด็กวัยนี้หนังสือที่ควรให้อ่านนั้นเป็นหนังสือนิทานสุภาพดี เรื่องราวที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบุคคลสำคัญ เรื่องราวที่ชวนคิด และ (ไพพรรณ อินทนิล, 2546 : 59) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง สนใจนิทานและเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เรื่องสารคดีที่ให้ความรู้ต่าง ๆ ต้องการแบบอย่างในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งได้จากนิทาน เรื่องสั้น เรื่องการผจญภัยต่าง ๆ สนใจในการอ่านหนังสือหลายรสนหลายประเภท ต้องการหนังสือที่ช่วยให้คิดในการริเริ่มสร้างสรรค์ การที่นักเรียนได้ฝึกอ่านจากบทอ่านที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจนั้นส่งผลให้นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิบูลย์ ตัญญูบุตร (2557 : 65) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูล ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนเรื่องการพัฒนาการอ่าน จับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และเอกลักษณ์ เทพวิจิตร (2558 : 88) ได้ศึกษาการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วย วิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-Thinking Activity) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัย ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น มีลำดับขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างเป็นระบบ สามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น จดจำได้ดีขึ้นสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA พบว่าหลังการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านครูผู้สอนสาเหตุที่ด้านครูผู้สอนได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเนื่องจากครูดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดความไม่เข้าใจ ครูคอยกระตุ้นด้วยคำถามง่าย ๆ ช่วยชี้แนะและให้กำลังใจเมื่อนักเรียนตอบถูก จากการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA นั้นมีการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนเมื่อนักเรียนทำได้ถูกต้องจึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึภาคภูมิใจเมื่อทำใบงานได้สำเร็จ ในขั้นฝึกทักษะครูได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนและนำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนในห้องเรียนฟังรวมทั้งให้เพื่อนช่วยตรวจสอบ เมื่อนักเรียนทำได้อีกต้องจะได้รับการปรบมือชื่นชมจากเพื่อนส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548 : 161-162) ที่ว่านักเรียนเกิดแรงผลักดันที่เกิดจากแรงจูงใจและความภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออก กิจกรรมในใบ

งานช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถาม นักเรียนนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ ส่งผลให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีระดับความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA นั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองทำให้รู้จักคุณค่าในตนเองและนำมาซึ่งความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกลักษณ์ เทพวิจิตร (2558 : 8) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA อยู่ในระดับเห็นด้วยมากและงานวิจัยของกานต์ธิดา แก้วกาม (2556 : 77) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากทุกด้าน เป็นเพราะนักเรียนตื่นตัวที่ได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการอ่านที่ได้รับเนื้อหาของบทอ่านที่นำมาอ่านเป็นเนื้อหานั้นน่าสนใจไม่ยากจนเกินไป มีภาพประกอบเหมาะสมกับวัยจึงมีแรงจูงใจให้นักเรียนติดตามอ่านและนำมาซึ่งความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการดูแลนักเรียนในทุกกิจกรรมเนื่องจากการใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีหลายขั้นตอน นักเรียนไม่คุ้นชินกับวิธีการจึงใช้เวลานานในการทำกิจกรรม ดังนั้นครูจึงควรคอยกำกับและใช้คำถามช่วยให้นักเรียนทำกิจกรรมได้ทันเวลามากขึ้น เวลาที่ใช้ในการพัฒนาจำนวน 16 ชั่วโมงไม่พอเพียงที่จะทำให้นักเรียนทุกคนเกิดทักษะ ควรเพิ่มเวลาในการสอนและนักเรียนควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ยังไม่สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของคำทุกคำ ครูผู้สอนจึงต้องช่วยอ่านคำยากให้นักเรียนฟังและอธิบายความหมายของคำ รวมทั้งคอยสังเกตว่านักเรียนต้องการความช่วยเหลือหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความมาใช้ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น จึงควรนำไปใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ดีขึ้น

2.2 ควรนำการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการสอนอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความไปใช้ร่วมกับรูปแบบการสอนอื่น ๆ

2.3 ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน จากผลคะแนนแยกตามประเภทบทอ่านผู้วิจัยพบว่าบทอ่านประเภทเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นได้คะแนนมากที่สุด เป็นเพราะนักเรียนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้อ่านทำให้สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่ทำให้อ่านได้ เข้าใจเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถจับใจความของเรื่องที่ทำให้อ่านได้มากกว่าบทอ่านประเภทอื่น บทอ่านประเภทบทร้อยกรองนักเรียนทำแบบทดสอบได้ผลคะแนนน้อยที่สุด จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนนักเรียนอ่านออกแต่แปลความไม่ได้ มักจะขอความช่วยเหลือจากครูให้ช่วยอธิบายเป็นร้อยแก้วให้ฟังก่อนจึงจะสามารถจับใจความได้ เมื่อต้องทำแบบทดสอบที่ต้องอ่านด้วยตนเองทำให้สามารถจับใจความได้น้อยกว่าบทอ่านประเภทอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กอบกุล สุกุลแก้ว. (2553). *การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนอ่านแบบDR-TA (Directed Reading- Thinking Activity)*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2557). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับ วิธีสอนแบบปกติ*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดารา หวานสนิท. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบ DR-TA และวิธีการตั้งคำถามแบบ Ex-QAR กับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2541). *การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน*. เอกสารการสอน ชุดวิชาการใช้ภาษาไทย เล่มที่ 2 หน่วยที่ 9. (พิมพ์ครั้งที่ 14). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บันลือ พงกษะวัน. (2545). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- พิบูลย์ ตัญญาบุตร. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ศิริวรรณ เสนา. (2541). *การศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. (2554). *พัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกลักษณ์ เทพวิจิตร. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading - Thinking Activity)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Gunning, Thomas G. (1996). *Creating Reading Instruction for all Children*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stauffer, R. G. (1969). *Directing reading maturity as a cognition process*. New York: Harper & Row.

การพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภค
ในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
**Product Concept Development of Curcuma Comosa Roxb Herbal Medicine
for Consumers in Vientiane, Laos People's Democratic Republic**

สิริรัตน์ บุญธรรม และ ทิพย์วรรณ งามศักดิ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Sirat Boonthum and Tipvanna Ngarmsak
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Sirirat_bo@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรม ทักษะการตัดสินใจ ส่วนประสมทางการตลาด ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ 2) เพื่อสร้างและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ จำนวน 120 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) พฤติกรรมการบริโภคส่วนใหญ่ใช้ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกเพื่อบรรเทาอาการปวดท้องประจำเดือนในรูปแบบยาน้ำ ทักษะการตัดสินใจที่มีต่อยาสมุนไพรบำรุงมดลูกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย 3 ปัจจัย และระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 8 ปัจจัย ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด 20 ปัจจัย ความชอบของวัตถุดิบผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก อยู่ในระดับชอบมาก 14 ปัจจัย และระดับชอบมากที่สุด 1 ปัจจัย ความชอบลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก อยู่ในระดับชอบมาก 6 ปัจจัย

2) แนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภค ได้แนวคิดผลิตภัณฑ์ 2 แนวคิดจากว่านชักมดลูก ดังนี้ แนวคิดที่ 1 รูปแบบยาน้ำพร้อมดื่มบรรจุในขวดแก้วขนาด 70 มล. และแนวคิดที่ 2 ชนิดแคปซูลบรรจุขวดขนาดจำนวน 60 เม็ด ที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับจำหน่ายต่อไป

คำสำคัญ: แนวคิดผลิตภัณฑ์; ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก; สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

* วันที่รับบทความ : 16 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 30 กันยายน 2565; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2565

Received: September 16, 2022; Revised: September 30, 2022; Accepted: October 2, 2022

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the consumption behavior, attitudes, the factors of marketing mix, and the consumer's preferences of mateail and packaging of herbal medicinal products to nourish the uterus of consumers, 2) to develop the concept of herbal medicine to nourish the uterus for consumers in Vientiane, Lao PDR. This research was quantitative research. The questionnaire was used as the tool to collect data from 120 respondents by convenience sampling.

The results showed that;

1) Most of the consumption behavior used herbal medicine to nourish the uterus in liquid form. The attitude towards herbal medicine to nourish the uterus is rated at the level of agree 3 items and the level of strongly agree 8 items. The marketing mix factors in deciding to buy herbal medicine to nourish the uterus is rated at the level of highest 20 items. The consumer's preferences the mateail of herbal medicine to nourish the uterus is rated at the level of high favourite 14 items and the level of highest favourite 1 item. The consumer's preferences the packaging of herbal medicine to nourish the uterus is rated at the level of high favourite 6 items.

2) The concept of herbal medicine to nourish the uterus for consumers had two product concepts follows: Concept 1 a ready-to-drink drug packaged in a glass bottle of 70 ml. and Concept 2, a capsule containing a bottle of 60 tablets. Both concepts therefor should be considering for further develop in to market product.

Keywords: Product Concept; Curcuma Comosa Roxb Herbal Medicine; Lao PDR

บทนำ

อาการปวดประจำเดือนเป็นปัญหาทางด้านสุขภาพที่พบบ่อยปัญหาหนึ่งในหญิงวัยเจริญพันธุ์ อาการปวดประจำเดือนส่งผลกระทบต่อสมาธิในการเรียน การทำงาน จนถึงขั้นที่ต้องหยุดเรียนหรือหยุดทำงาน นอกจากจะกระทบต่อตนเองยังกระทบต่อผู้อื่น คนใกล้ชิด เพื่อร่วมงาน คนรอบข้าง หากไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง อาจส่งผลต่อเนื่องระยะยาว อุบัติการณ์ของอาการปวดประจำเดือนในทางระบาดวิทยา พบร้อยละ 16-91 ในหญิงวัยเจริญพันธุ์ (Hailemeskel, Demissie & Primary, 2016 : 489-496) ในประเทศไทยพบอุบัติการณ์ประมาณร้อยละ 77.78 จากข้อมูลกลุ่มนักศึกษาในระดับปริญญาตรี อาการปวดประจำเดือนถือเป็นหนึ่งในปัญหาด้านสาธารณสุข จากความชุกในระดับที่ค่อนข้างสูงและส่งผลกระทบต่อผู้หญิงตั้งแต่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ อาการต่างๆ ที่แสดงทำให้ไม่สบายตัว รวมถึงผลกระทบด้านจิตใจที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางสังคมเนื่องจากอารมณ์หงุดหงิด การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อลดอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปวดประจำเดือน เช่น ยาพอนสแตน ยาโคเฟน ยานอสเมน เป็นต้น หรือแม้แต่สมุนไพร เช่น ขิง ว่านชักมดลูก ตะไคร้ เป็นต้น ยาหรือยาสมุนไพรลดอาการปวดประจำเดือน จึงมีบทบาทสำคัญเนื่องจากผู้หญิงต้องเผชิญกับภาวะเหล่านี้เป็นประจำทุกเดือน โดยผู้ที่มีอาการปวดประจำเดือนมักประสบกับอาการไม่สบายตัวเป็นประจำในทุกรอบเดือน (เบญจมาภรณ์ บุตรศรีภูมิ และยุวดี วิทยพันธ์, 2562 : 41-52)

ตลาดสมุนไพรในประเทศไทยขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วประมาณร้อยละ 10 ต่อปี โดย ปี พ.ศ. 2560 เติบโตขึ้นมากกว่าร้อยละ 30 ประเทศไทยส่งออกสมุนไพรและสารสกัดปีละมากกว่า 1,000 ล้านบาท จากข้อมูล ปี พ.ศ. 2559 พบว่า ตลาดสมุนไพรทั้งเวชสำอาง อาหารเสริม เครื่องดื่มและสมุนไพรแห้ง สมุนไพรสด ในประเทศมีมูลค่าอยู่ที่ราว 3.92 หมื่นล้านบาท และคาดว่าจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ตลาดสมุนไพรจึงมีแนวโน้มในการขยายตัวในทางที่ดีในเชิงเศรษฐกิจ ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนมีความหลากหลายของสมุนไพรจำนวนมาก จึงเป็นโอกาสที่จะนำมาพัฒนาเป็นยารักษาโรค หรือส่วนผสมของผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เช่น ยาสมุนไพร เครื่องเวชสำอาง หรือผสมในเครื่องดื่มเป็นเครื่องดื่มดูแลสุขภาพ เป็นต้น (กรมประชาสัมพันธ์, 2561 : ออนไลน์) ซึ่งอุตสาหกรรมสมุนไพรที่ได้รับความนิยมมากขึ้น จึงเป็นโอกาสไปสู่เชิงพาณิชย์ได้ และส่งออกไปยังต่างประเทศได้

การขายสินค้าออนไลน์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เริ่มเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนลาวให้ความสนใจและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) มากขึ้น โดยเฉพาะแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก (Facebook) สำหรับการแชร์รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) รวมทั้งเป็นช่องทางหนึ่งที่ร้านค้าต่าง ๆ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้เล็งเห็นและลงมือใช้ให้เป็นช่องทางในการตลาด การประชาสัมพันธ์ร้านค้า และเริ่มเป็นการค้าขายออนไลน์ที่สร้างมูลค่าจำนวนมากให้กับร้านค้า ในอนาคตโอกาสสำหรับสินค้าไทยในตลาดออนไลน์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังมีอยู่มาก เนื่องจากประชาชนลาวนิยมบริโภค สินค้าไทยเป็นหลัก และประกอบกับการที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อไทยดารา นักแสดงและบล็อกเกอร์ (Blogger) ที่มีชื่อเสียง ของไทย ทำให้สินค้าไทยเข้าถึง คนลาวได้ง่าย (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2564 : ออนไลน์)

จากแนวโน้มการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการตลาด ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์ โดยทำการศึกษาค้นคว้าผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกที่มีวางจำหน่ายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทศนคติ พฤติกรรมการบริโภค ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ความชอบวัตถุดิบ และลักษณะของบรรจุภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อนำข้อมูลมาสร้างและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก สำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพราะนอกจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศนี้จะเชื่อมั่นในสินค้าไทยสมุนไพรไทย ข้อดีอีกอย่างสำหรับผู้ประกอบการ คือ คู่แข่งของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกยังมีน้อย ทำให้โอกาสทางการตลาดค่อนข้างสูง แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาสร้างเป็นชุดทางเลือกแนวคิดผลิตภัณฑ์ และทำการทดสอบ แนวคิดผลิตภัณฑ์ เพื่อคัดเลือกแนวคิดและนำไปพิจารณาสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตาม ที่ผู้บริโภคต้องการในขั้นตอนต่อไป และเพื่อให้ได้รูปแบบการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ให้ผู้ประกอบการที่สนใจสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต่อได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรม ทักษะคิด ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 2) เพื่อสร้างและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาพฤติกรรม ทักษะคิด ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคที่มีอายุ 15 – 60 ปี เพศหญิง อยู่ในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีจำนวน 64,165 คน (Country Meters, 2022 : online)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเนื่องด้วยผู้ศึกษาใช้ผลจากแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรด้วยมาตราอันตรภาค (Continuous Scale) เป็นสำคัญ จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Bartlett, Kotrlík and Higgins (2001 : 43-50) ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้เท่ากับ 117.62 คน ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเป็น 120 คน ในการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบสะดวก (Convenience Sampling) กับผู้บริโภคที่มีอายุ 15 – 60 ปี เพศหญิง อยู่ในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.2 เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไข้มาตรวัดแบบนามบัญญัติ และเรียงลำดับ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ประกอบด้วยกลุ่มคำถาม ดังนี้ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ข้อมูลสรรพคุณที่ผู้บริโภครับรู้ ข้อมูลรูปแบบผลิตภัณฑ์ ข้อมูลบุคคลผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ข้อมูลการรับรู้ข่าวสารของผลิตภัณฑ์ ข้อมูลราคา ข้อมูลความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์ และข้อมูลช่องทางการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ไข้มาตรวัดแบบนามบัญญัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก แบ่งเป็น 3 ด้าน ตามองค์ประกอบของทัศนคติของ Solomon (2013 : 31) ได้แก่ 1) ด้านความรู้สึก (Affect) มีจำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความเข้าใจ (Cognition) มีจำนวน 4 ข้อ 3) ด้านพฤติกรรม (Behavior) มีจำนวน 3 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ของทัศนคติด้านความรู้สึก เท่ากับ 0.88 ด้านความเข้าใจ เท่ากับ 0.88 ด้านพฤติกรรม เท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.8 ทุกด้าน ดังนั้นถือว่าสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (Sekaran and Bougie, 2020 : 127) โดยมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นด้วยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3.41 - 4.20 เห็นด้วย 2.61 - 3.40 ไม่แน่ใจ 1.81 - 2.60 ไม่เห็นด้วย และ 1.00 - 1.80 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ 8 ข้อ ด้านราคา 3 ข้อ ด้านช่องทางการจำหน่าย 4 ข้อ และด้านการส่งเสริมทางการตลาด 5 ข้อ โดยใช้มาตรวัดความสำคัญ (Important Scale) 5 ระดับ ได้แก่ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และ สำคัญน้อยที่สุด และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.88 ด้านราคา เท่ากับ 0.90 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เท่ากับ 0.75 ด้านการส่งเสริมการตลาด เท่ากับ 0.90 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ทุกด้าน ดังนั้นถือว่าสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (Sekaran and Bougie, 2020 : 127) โดยมีเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 สำคัญมากที่สุด 3.41 - 4.20 สำคัญมาก 2.61 - 3.40 สำคัญปานกลาง 1.81 - 2.60 สำคัญน้อย และ 1.00 - 1.80 สำคัญน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการในผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ให้ตัวเลือกเป็นวัตถุดิบที่เป็นส่วนผสมสำคัญของผลิตภัณฑ์ โดยใช้มาตรวัดระดับความชอบ (Hedonic Scale) 5 ระดับ ดังนี้ ชอบมากที่สุด ชอบมาก ชอบปานกลาง ไม่ชอบ ไม่ชอบมากที่สุด และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของความชอบของวัตถุดิบ เท่ากับ 0.93 ความชอบของลักษณะบรรจุภัณฑ์ เท่ากับ 0.92 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.8 ทุกด้าน ดังนั้นถือว่าสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (Sekaran and Bougie, 2020 : 127) โดยมีเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 ชอบมากที่สุด 3.41 - 4.20 ชอบมาก 2.61 - 3.40 ชอบปานกลาง 1.81 - 2.60 ไม่ชอบ และ 1.00 - 1.80 ไม่ชอบมากที่สุด

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) และช่องทางไลน์ (Line) ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การสร้างและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.1 การสร้างแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

นำผลการศึกษาข้อมูลพฤติกรรม ทศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ ปัจจัยส่วนประสม การตลาด ความชอบของวัตถุดิบหลักที่ใช้ และความชอบของรูปร่างผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการในผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เขตเวียงจันทน์ นำผลที่ได้มาสร้างแนวคิดผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาจากข้อมูลพฤติกรรม ข้อมูลด้านทัศนคติที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับสำคัญมากที่สุด ความชอบของวัตถุดิบที่ใช้ในระดับชอบมากที่สุด และความชอบของรูปร่างผลิตภัณฑ์ที่ชอบในระดับชอบมากที่สุด

2.2 การทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

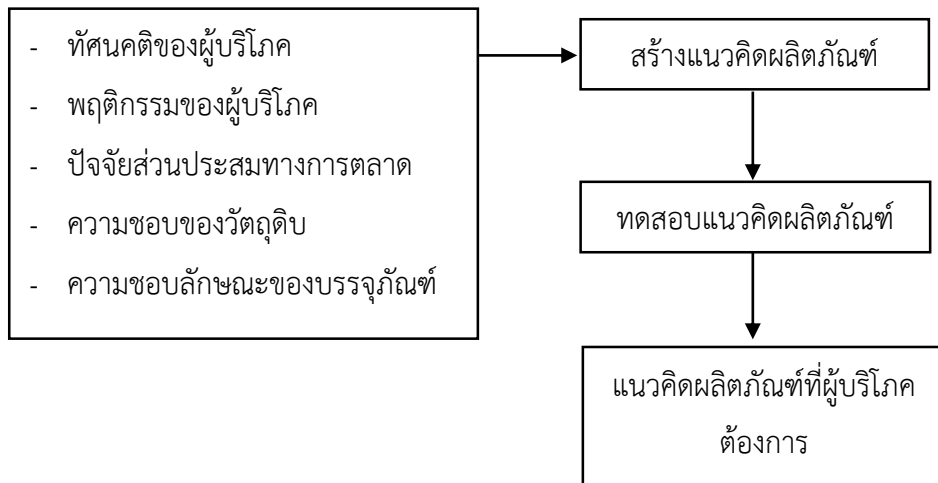
2.2.1 การทดสอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กจำนวน 60 คน (Wangcharoen, Ngarmak and Wilkinson, 2005 : 511-516) เป็นผู้ที่เคยใช้หรือไม่เคยใช้แต่สนใจจะใช้ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ ใช้คำถามข้อเดียว คือ หากมีผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดที่สร้างขึ้นวางจำหน่ายตามสถานที่ที่ผู้บริโภคซื้อประจำผู้บริโภคจะสนใจซื้อหรือไม่ โดยใช้มาตราความตั้งใจซื้อ 5 ระดับ ดังนี้ ซื้อแน่นอน อาจจะซื้อไม่แน่ใจ อาจจะไม่ซื้อ และไม่ซื้อแน่นอน

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลการทดสอบแนวคิด มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงค่าร้อยละ (Percentage) โดยพิจารณาข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในระดับความสนใจซื้อ 2 ระดับ รวมกัน คือ ซื้อแน่นอนและอาจจะซื้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังภาพประกอบที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรม ทศนคติ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริโภคและทศนคติที่มีต่อยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี (ร้อยละ 25.8) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 81.7) มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษา (ร้อยละ 30.0) และมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 25.8) ในส่วนพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ผู้ที่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก โดยในกลุ่มผู้ที่เคยใช้ (จำนวน 77 คน ของกลุ่มตัวอย่าง 120 คน) พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกเพื่อบรรเทาอาการปวดท้องประจำเดือน (ร้อยละ 31.2) โดยใช้ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกในรูปแบบยาน้ำ (ร้อยละ 84.4) ที่ซื้อจากร้านขายยาทั่วไป (ร้อยละ 68.8) ในราคา 300-400 บาท / ครั้ง (ร้อยละ 28.6) ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลยาสมุนไพรบำรุงมดลูกจากเพื่อน (ร้อยละ 57.1) และทำการตัดสินใจเลือกซื้อยาสมุนไพรบำรุงมดลูกด้วยตนเอง (ร้อยละ 84.4)

2) ผู้ที่ไม่เคยใช้ แต่สนใจจะใช้ (จำนวน 43 คน ของกลุ่มตัวอย่าง 120 คน) ส่วนใหญ่เลือกใช้จ่ายแผนปัจจุบันที่บรรเทาอาการปวดท้องประจำเดือน (ร้อยละ 58.1) โดยซื้อผลิตภัณฑ์ในราคา ต่ำกว่า 200 บาท ต่อครั้ง (ร้อยละ 34.9) และมีการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์บำรุงมดลูกด้วยตนเอง (ร้อยละ 60.5)

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกรู้สึก ด้านความเข้าใจ และด้านพฤติกรรม พบว่า ด้านความรู้สึกรู้สึก มีทัศนคติที่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 ข้อ และระดับเห็นด้วย จำนวน 1 ข้อ ด้านความเข้าใจ มีทัศนคติที่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 4 ข้อ ด้านพฤติกรรม มีทัศนคติที่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 ข้อ และระดับเห็นด้วย จำนวน 2 ข้อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านความรู้สึกรู้สึก			
รู้สึก ถึงความเป็นยาสมุนไพรเมื่อรับประทาน ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	4.34	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รู้สึกผ่อนคลาย เมื่อรับประทาน ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	4.27	0.78	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รู้สึกชอบรสชาติ (ทานง่าย) เมื่อรับประทาน ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	4.00	0.92	เห็นด้วย
รู้สึกสบายตัวเมื่อรับประทาน ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	4.24	0.77	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านความเข้าใจ			
ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก มีความปลอดภัยต่อร่างกาย	4.33	0.76	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก มีส่วนช่วยให้พลาสมาบีซีขึ้น	4.28	0.71	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
กระบวนการผลิต ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ได้รับมาตรฐาน	4.27	0.72	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก หาซื้อง่ายมีช่องทางจำหน่าย หลากหลาย	4.30	0.66	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านพฤติกรรม			
เมื่อใช้ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกแล้ว อยากใช้เป็นประจำ	4.01	0.86	เห็นด้วย
ต้องการซื้อจำนวนที่มากขึ้นในแต่ละครั้ง	3.89	0.96	เห็นด้วย
เมื่อใช้ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกแล้ว อยากแนะนำให้ผู้อื่น ใช้ต่อ	4.32	0.69	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ความปลอดภัยของสินค้า ความน่าเชื่อถือของตรา

สินค้า และผ่านการรับรอง มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ด้านราคา (Price) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ราคาเหมาะสมกับปริมาณบรรจุของผลิตภัณฑ์ ราคาเหมาะสม กับคุณค่าของผลิตภัณฑ์ และมีราคาที่ระบุชัดเจน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีการจำหน่ายในร้านขายยาแผนปัจจุบัน หาซื้อง่าย เช่น ร้านสะดวกซื้อ และมีจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ มีการให้คำปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับสินค้า มีส่วนลดเมื่อซื้อผลิตภัณฑ์มากขึ้น และมีกิจกรรมแจกรางวัล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)			
ลักษณะของรูปทรง บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์	4.33	0.66	สำคัญมากที่สุด
กลิ่นของผลิตภัณฑ์	4.52	0.66	สำคัญมากที่สุด
สีของบรรจุภัณฑ์	4.36	0.70	สำคัญมากที่สุด
ความน่าเชื่อถือของตราสินค้า	4.71	0.54	สำคัญมากที่สุด
ความปลอดภัยของสินค้า	4.78	0.49	สำคัญมากที่สุด
ผ่านการรับรอง มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)	4.70	0.56	สำคัญมากที่สุด
ผลิตภัณฑ์ที่มีการ รับรองขออนุญาตโฆษณา อาหาร(ขอ.)	4.62	0.62	สำคัญมากที่สุด
ขนาดบรรจุภัณฑ์ที่สะดวกต่อการใช้งาน	4.40	0.67	สำคัญมากที่สุด
ด้านราคา (Price)			
มีราคาที่ระบุชัดเจน	4.47	0.78	สำคัญมากที่สุด
ราคาเหมาะสม กับคุณค่าของผลิตภัณฑ์	4.51	0.71	สำคัญมากที่สุด
ราคาเหมาะสมกับปริมาณบรรจุของผลิตภัณฑ์	4.53	0.65	สำคัญมากที่สุด
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)			
หาซื้อง่าย เช่นร้านสะดวกซื้อ	4.52	0.61	สำคัญมากที่สุด
มีจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์	4.42	0.72	สำคัญมากที่สุด
มีจำหน่ายในร้านขายยาแผนปัจจุบัน	4.54	0.58	สำคัญมากที่สุด
มีตัวแทนจำหน่าย	4.29	0.84	สำคัญมากที่สุด
ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)			

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
มีการให้คำปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับสินค้า	4.59	0.57	สำคัญมากที่สุด
มีการโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆเช่นป้ายโฆษณา โปสเตอร์	4.41	0.67	สำคัญมากที่สุด
มีโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่นเฟซบุ๊กอินสตาแกรมยูทูป TikTok	4.38	0.68	สำคัญมากที่สุด
มีส่วนลดเมื่อซื้อผลิตภัณฑ์มากขึ้น	4.45	0.72	สำคัญมากที่สุด
มีกิจกรรมแจกรางวัล	4.43	0.73	สำคัญมากที่สุด

3. ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ความชอบวัตถุดิบที่ใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบมีความชอบในวัตถุดิบระดับชอบมากที่สุด คือ ว่านชั้กมดลูก ส่วนวัตถุดิบอื่นๆ มีความชอบอยู่ในระดับมาก ความชอบลักษณะของบรรจุภัณฑ์ พบว่า มีจำนวนที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบสามอันดับแรกใน 3 รูปแบบ ได้แก่ ขวดแก้วพร้อมดื่ม 70 ml แคปซูลแบบกระปุก และ แคปซูลแบบแผง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความชอบวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

ความชอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าฐานนิยม	แปลผล
วัตถุดิบที่ใช้				
ว่านชั้กมดลูก	4.28	0.83	5	ชอบมากที่สุด
โพล	3.97	0.94	5	ชอบมาก
ว่านมหาเมฆ	3.85	0.90	4	ชอบมาก
ว่านสากเหล็ก	3.84	0.92	4	ชอบมาก
กระทือ	3.72	0.95	4	ชอบมาก
แก่นแสมทะเล	3.77	0.88	4	ชอบมาก
ดอกดีปรี	3.85	0.91	4	ชอบมาก
พริกไทย	3.76	1.02	4	ชอบมาก
ชิง	4.18	0.84	5	ชอบมาก
ข่า	4.03	0.93	4	ชอบมาก
ขมิ้นอ้อย	4.07	0.83	4	ชอบมาก
ผิวมะกรูด	4.04	0.87	4	ชอบมาก

ความชอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าฐานนิยม	แปลผล
รากสามสิบ	3.92	0.90	4	ชอบมาก
โกศหัวบัว	3.98	0.95	4	ชอบมาก
ดอกคำฝอย	4.03	0.97	4	ชอบมาก
ความชอบลักษณะของบรรจุภัณฑ์				
ขวดพลาสติก 650 ml.	3.58	0.68	4	ชอบมาก
ขวดแก้ว 650 ml.	3.62	0.71	4	ชอบมาก
ขวดพลาสติก 300 ml.	3.55	0.70	4	ชอบมาก
แคปซูลแบบกระปุก	3.72	0.60	4	ชอบมาก
แคปซูลแบบแผง	3.64	0.65	4	ชอบมาก
ขวดแก้วพร้อมดื่ม 70ml.	3.75	0.57	4	ชอบมาก

2. ผลการสร้างและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขต เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้วิจัยจึงได้นำผลการศึกษาที่ได้มาพิจารณาการสร้างแนวคิดผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

1) ด้านทัศนคติต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก คือ เป็นยาสมุนไพรเมื่อรับประทานยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์อยู่ในด้านความรู้สึกของทัศนคติของผู้บริโภค

2) ด้านส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทางด้านของผลิตภัณฑ์ (Product) คือ ความปลอดภัยของสินค้า ด้านราคา (Price) คือ ราคาเหมาะสมกับปริมาณบรรจุของผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) คือ มีจำหน่ายในร้านขายยาแผนปัจจุบัน ด้านส่งเสริมการขาย (Promotion) คือ มีการให้คำปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับสินค้า

3) ด้านความชอบของวัตถุดิบ ใช้ค่าฐานนิยมเป็นเกณฑ์ร่วมในการเลือก ได้แก่ ว่านชักมดลูก มีสรรพคุณช่วยให้มดลูกเข้าอู่เร็ว ชับน้ำคาวปลา ช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง ประจำเดือนมาปกติ และ ไพล มีสรรพคุณช่วยปรับสมดุลฮอร์โมน ประจำเดือนมาปกติ ผิวพรรณสดใส

4) ด้านรูปรูปร่างผลิตภัณฑ์ เมื่อพิจารณารูปรูปร่างร่วมกับวัตถุดิบที่ใช้ และพฤติกรรมของผู้บริโภคทำให้รูปรูปร่างที่ได้คือ ขวดแก้วพร้อมดื่ม 70 ml.

ดังนั้น สามารถสร้างแนวคิดผลิตภัณฑ์ ได้ 2 แนวคิด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาน้ำสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูก และผลิตภัณฑ์ยาแคปซูลสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูกแบบบรรจุกระปุก 60 เม็ด ดังนี้

แนวคิดผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ 1 ผลิตภัณฑ์ยาน้ำสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูก เป็นผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูก (แผนภาพที่ 2ก) เป็นยาที่สกัดจากวัตถุดิบธรรมชาติ โดยมีวัตถุดิบหลัก คือ ว่านชักมดลูก โดยมีวัตถุดิบอื่นๆ ผสมในปริมาณที่เหมาะสมดังนี้ ชิง ขมิ้นอ้อย ผิวมะกรูด ดอกคำฝอย ข่า โศภหัวบัว ไพล ดอกดีปรี ว่านมหาเมฆ ว่านสากเหล็ก แก่นแสมทะเล พริกไทย และ กระเทียม สรรพคุณ ช่วยให้มดลูกเข้าอู่เร็ว ขับน้ำคาวปลา ช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง ประจำเดือนมาปกติ ปรับสมดุลฮอร์โมนในร่างกายหญิง มีลักษณะเป็นยาน้ำ ขวดแก้วพร้อมดื่ม 70 ml. สีธรรมชาติ ราคา 50-100 บาท มีวางจำหน่ายตามร้านขายยาทั่วไป ห้างสรรพสินค้า และช่องทางออนไลน์

แนวคิดผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ 2 ผลิตภัณฑ์ยาแคปซูลสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูกแบบบรรจุกระปุก 60 เม็ด (แผนภาพที่ 2ข) เป็นผลิตภัณฑ์ยาแคปซูลสมุนไพรบำรุงมดลูกจากว่านชักมดลูก เป็นยาที่สกัดจากวัตถุดิบธรรมชาติ โดยมีวัตถุดิบหลัก คือ ว่านชักมดลูก โดยมีวัตถุดิบอื่นๆ ผสมในปริมาณที่เหมาะสมดังนี้ ชิง ขมิ้นอ้อย ผิวมะกรูด ดอกคำฝอย ข่า โศภหัวบัว ไพล ดอกดีปรี ว่านมหาเมฆ ว่านสากเหล็ก แก่นแสมทะเล พริกไทย และ กระเทียม สรรพคุณ ช่วยให้มดลูกเข้าอู่เร็ว ขับน้ำคาวปลา ช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง ประจำเดือนมาปกติ ปรับสมดุลฮอร์โมนในร่างกายหญิง มีลักษณะเป็นยาแคปซูล บรรจุกระปุก 60 เม็ด สีธรรมชาติ ราคา 250-350 บาท มีวางจำหน่ายตาม ร้านขายยาทั่วไป ห้างสรรพสินค้า และช่องทางออนไลน์

ก) แนวคิดผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ 1
ผลิตภัณฑ์ยาน้ำสมุนไพรบำรุง
มดลูกจากว่านชักมดลูก

ข) แนวคิดผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ 2
ผลิตภัณฑ์ยาแคปซูลสมุนไพรบำรุงมดลูก
จากว่านชักมดลูกแบบบรรจุกระปุก 60 เม็ด

แผนภาพที่ 2 แนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

แหล่งที่มา: จากผลการวิจัย

หลังจากนั้นนำแนวคิดไปทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ผลการทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ผู้ที่มีความสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละความสนใจซื้อ และระดับความสนใจซื้อ ตามแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก

แนวคิดผลิตภัณฑ์		ระดับความสนใจซื้อ					รวม	ความสนใจซื้อ*
		ซื้อแน่นอน	อาจจะซื้อ	ไม่แน่ใจ	อาจจะไม่ซื้อ	ไม่ซื้อแน่นอน		
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 1	จำนวน	27.0	28.0	4.0	1.0	0	60	55
	ร้อยละ	45.0	46.7	6.7	1.7	0.0	100	91.7
แนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ 2	จำนวน	37.0	19.0	2.0	2.0	0	60	56
	ร้อยละ	61.7	31.7	3.3	3.3	.00	100	93.3

จากตารางที่ 4 พบว่า แนวคิดที่ 1 ผู้บริโภคให้ความสนใจซื้อในระดับซื้อแน่นอนและซื้อ คิดเป็นร้อยละ 91.7 และแนวคิดที่ 2 ผู้บริโภคให้ความสนใจซื้อในระดับซื้อแน่นอนและซื้อ คิดเป็นร้อยละ 93.3 ดังนั้นทั้งสองแนวคิดควรนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับผลิตจำหน่ายต่อไปได้

อภิปรายผลการวิจัย

มีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. พฤติกรรม ทักษะคติ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ความชอบของวัตถุดิบและลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก ของผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการเลือกซื้อของผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูก จากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความชอบในวัตถุดิบ คือ ว่านชักมดลูก ไพล และ ขิง และเรื่องของลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่ผู้บริโภคชอบมากที่สุด คือ ขวดแก้วพร้อมดื่ม 70 ml. และ แบบแคปซูลบรรจุกระปุก จึงสามารถนำเสนอแนวคิดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่มีวัตถุดิบหลักและลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อทัศนคติของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย และสำรวจเพื่อดูปฏิกิริยาของผู้บริโภค เพื่อหาข้อมูลการตอบสนองของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ได้แนวคิด และสามารถเลือกแนวคิดที่ดีที่สุด การทดสอบแนวคิดช่วยให้ลดข้อผิดพลาดทางด้านต้นทุน ที่อาจทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สูงได้ และนอกเหนือจากนี้ยังพบว่า ในการศึกษาเมื่อหาความสัมพันธ์ของทัศนคติกับส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ พบว่ามีเพียงทัศนคติด้านความเข้าใจเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริมนาค (2563 : 66-67) ศึกษาการพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรรวมชนิดแห้ง โดยศึกษาพฤติกรรม ทักษะคติ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อ

การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สมุนไพรรวมชนิดแห้ง ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ดังนั้นสรรพคุณที่ผู้บริโภคเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์

2) การทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรบำรุงมดลูกสำหรับผู้บริโภคในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลจากการทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคมีความตั้งใจซื้อเป็นสมุนไพรบำรุงมดลูกจากवानชักมดลูก ซึ่งมีสรรพคุณ ช่วยให้มีมดลูกเข้าอู่เร็ว ขับน้ำคาวปลา ช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง ประจำเดือนมาปกติ ปรับสมดุลฮอร์โมนในร่างกายหญิง สอดคล้องกับ ระเบียบวิธี ระเบียบวิธี แก้วอมตวงศ์ (2560 : 1-21) ได้กล่าวว่า วานชักมดลูกเป็นพืชสกุลขมิ้น (*Curcumagenus*) วงศ์ขิง (*Zingiberaceae*) ในตำรายาไทยใช้แก้ทวารหนักอักเสบ แก่ริดสีดวงทวารแก่ประจำเดือนมาไม่ปกติ แก่มีมดลูกอักเสบ และขับลม ปัจจุบันมีการใช้อย่างแพร่หลายในลักษณะของยาบำรุงสำหรับสตรีเช่น ช่วยให้เกิดการมีประจำเดือนที่ปกติ หลังคลอดมดลูกเข้าอู่เร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. จากการวิเคราะห์จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 120 คน ในเขตเวียงจันทน์ ซึ่งยังเป็นจำนวนน้อยถ้าเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ หรือจำนวนกลุ่มลูกค้าที่คาดหวัง จึงควรพิจารณาวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น โดยขยายกลุ่มตัวอย่างและขอบเขตการสำรวจเป็นเมืองอื่นๆ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อทราบความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้กว้างขึ้น
2. เนื่องจากการหาข้อมูลในต่างประเทศจำเป็นต้องใช้ภาษาเฉพาะ ดังนั้นผู้ศึกษาต้องศึกษาภาษาเพิ่มเติมหรือมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงความเข้าใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์มากขึ้น
3. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาทางด้านเทคนิคการผลิตที่ใช้ในการผลิต เพื่อหาวิธีการผลิตที่เหมาะสมที่สุดในการผลิตยาสมุนไพรบำรุงมดลูก เนื่องจากวิธีการผลิตที่เหมาะสม ได้รับมาตรฐานการผลิตจากหน่วยงานรับรองจะสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคและจะทำให้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงด้วย
4. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาทางด้านต้นทุนในการผลิต เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการ ช่วยในการตัดสินใจในการลงทุนผลิตยาสมุนไพรบำรุงมดลูก และนำมาเป็นข้อมูลที่ได้มากำหนดการตั้งราคาสินค้า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรจัดทำข้อกำหนดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป มีการรับรองวัตถุดิบ การกำหนดฉลากละเอียดสารกำกับยา เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางให้กับผู้รับอนุญาต
2. ควรมีนโยบายในการส่งเสริมและกำหนดมาตรฐานการผลิตยาสมุนไพร ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในมาตรฐานสินค้าไทยยาสมุนไพร และเพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออกสมุนไพรไทยไปทั่วโลก

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. กรณีเป็นผู้ผลิต ต้องพิจารณาเรื่องรายละเอียดบรรจุภัณฑ์ขวดแก้วพร้อมดื่มขนาด 70 ml. ทั้งในเรื่องของการออกแบบกล่อง พลาสติกคลุมขวด ฉลากติดขวด ขวดแก้ว รวมถึงต้นทุนการผลิต โรงงานที่รับผลิต หรือเครื่องจักรที่ใช้ผลิต และต้องได้มาตรฐาน อาหารและยา
2. กรณีเป็นผู้ผลิต จะต้องสรรหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพ มีจำนวนมากพอที่สามารถนำมาผลิตได้อย่างต่อเนื่อง
3. กรณีผู้จัดจำหน่าย ควรเพิ่มรูปแบบของบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มปริมาณการขาย เช่น รูปแบบขวดแก้วพร้อมดื่มขนาด 70 ml. เพิ่มแบบแพค 6 ขวด หรือกล่อง 12 ขวด รูปแบบแคปซูลบรรจุกระปุก เพิ่มแบบแพค 3-6 กระปุกสำหรับ 3 เดือนเพื่อปรับคนที่ต้องการสมดุลฮอร์โมน หรือคุณแม่หลังคลอด

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2561). สมุนไพรไทยส่งออกปีละ 1,000 ล้านบาท. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/WNRPT6108060010002>
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2564). ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/contents_attach/584554/584554.pdf
- เกรียงศักดิ์ เจริมภาค. (2563). *การพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรรวมชนิดแห้ง สำหรับผู้บริโภคในเขตจังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เบญจมาภรณ์ บุตรศรีภูมิ และยุวดี วิทย์พันธ์. (2562). ความชุก ผลกระทบและวิธีการจัดการต่ออาการปวดประจำเดือนในนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*. 39 (1), 41-52.
- ระวีวรรณ แก้วอมตวงศ์. (2560). สารทุติยภูมิและฤทธิ์ทางชีวภาพของว่านชั้กมดลูกที่จำหน่ายในท้องตลาดของไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. 19 (1), 1-21.
- Bartlett, J.E., Kotrlík, J.W. & Higgins, C.C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research. *Information Technology, Learning, and Performance Journal*. 19 (1), 43-50
- Hailemeskel, S., Demissie, A. & Primary, A.N. (2016). dysmenorrhea magnitude, associated risk factors, and its effect on academic performance: evidence from female university students in Ethiopia. *International Journal of Women's Health*, 8, 489-496.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. 8th ed. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

- Wangcharoen, W., Ngarmsak, T. & Wilkinson, B.H. (2005). Snack product consumer surveys: large versus small samples. *Food Quality and Preference*, 16 (6), 511-516.
- Solomon, M.R. (2013). *Consumer Behavior Buying Having and Being*. England: Pearson Education.
- Country Meters. (2022). *Laos Population*. Retrieved June 7, 2022, from <https://countrymeters.info/en/Laos>

ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลยุติธรรม

กรณีศึกษา : ศาลจังหวัดยโสธร

Problems and Obstacles in digital skills of court personnel Case Study : Yasothon Provincial Court

รัชดาภรณ์ สนิทนต์ และ ศิวัช ศรีโกคางกุล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Ratchadaphon Sanitnit and Siwach Sripokangku

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Ratcharatcha@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร 2) ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารทางวิชาการ บทความ เอกสารทางราชการ และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน นำมาสรุปและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลยุติธรรม

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร บุคลากรบางท่านมีความรู้พื้นฐานด้านทักษะดิจิทัล แต่ยังมีบุคลากรบางท่านยังขาดทักษะด้านดิจิทัล สำนักงานศาลมีการอบรมทุก ๆ 6 เดือน พัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมงให้แก่บุคลากร และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการปฏิบัติงานมีความสะดวกต่อการใช้งาน แต่บางระบบก็มีปัญหา 2) ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร ด้านบุคลากร ปัญหาทัศนคติต่อเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญหาบุคลากรบางท่านยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัล ปัญหาการจัดอบรมทักษะดิจิทัลไม่ตรงกับกลุ่มงานและระยะเวลาการจัดอบรม และปัญหาอัตรากำลังนักวิชาการคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ด้านระบบ ขาดความเสถียร ด้านอุปกรณ์และครุภัณฑ์ มีระยะเวลานาน 7 ปี และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร ด้านบุคลากร ปรับเปลี่ยนความคิด จัดอบรมเพิ่มพูนทักษะด้านดิจิทัลเชิงปฏิบัติการ จัดให้มีการทดสอบปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และเพิ่มจำนวนนักวิชาการคอมพิวเตอร์ ด้านระบบ ควบรวมระบบให้เป็นระบบเดียว ด้านอุปกรณ์และครุภัณฑ์ ลดระยะเวลาครุภัณฑ์มาเป็น 3 – 4 ปี

คำสำคัญ: ปัญหาและอุปสรรค; ทักษะดิจิทัล; บุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

* วันที่รับบทความ : 8 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2565

Received: September 8, 2022; Revised: October 19, 2022; Accepted: October 2, 2022

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) Yasothon Provincial Court personnel's current digital skills 2) Problems and obstacles in digital technology usage of Yasothon Provincial Court personnel 3) Guidelines for solving problems and obstacles in digital technology usage of Yasothon Provincial Court personnel. The researcher used a qualitative research methodology, collect information on academic documents, articles, official documents and collect data from in-depth interviews by using a specific method, which is selecting 10 people to summarize and analyze the problems, obstacles, and solutions for the court personnel's digital skills.

The results of the research were 1) Yasothon Provincial Court personnel's current digital skills. Some personnel only have basic knowledge of digital technology usage, as well as personnel who are totally lack of digital skills. The court office has digital technology usage training every 6 months, more than 9 hours, to develop digital technology capabilities for personnel. And the digital technology systems that support operation is convenient to use, but some systems have problems. 2) Problems and obstacles in digital technology usage of Yasothon Provincial Court personnel. They are the personnel's attitude towards digital technology, some personnel still lack of knowledge and understanding of digital technology usage, providing digital skills training that do not match the group, training period, and insufficient computer scholars in the system, lack of stability equipment and supplies only lasts for 7 years. 3) Guidelines for solving problems and obstacles in digital technology usage of Yasothon Provincial Court personnel are changing personnel's attitudes toward digital technology, providing digital technology usage training in order to increase digital skills in workshop, arranging for individual performance examination, and increasing the number of computer scholars in the systems, merging the system into a single system, reducing the usage period of equipment and supplies to 3 – 4 years.

Keywords: Problems and Obstacles; Digital skills; Yasothon Provincial Court Personnel

บทนำ

นับตั้งแต่มีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานภาครัฐ ทำให้ภาครัฐต้องมีการปรับตัวด้านการปฏิบัติงานเพื่อความอยู่รอดของภาครัฐ จะต้องมุ่งเน้น 5 ประเด็น 1) ระบบนิเวศภาครัฐ 2) ช่องทางการให้บริการภาครัฐที่เปลี่ยนไปเป็น e-Service เป็นหลัก 3) ปรับปรุงการกำกับดูแลให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น 4) การสื่อสารกับประชาชน และ 5) การทำงานแบบคล่องแคล่ว (Agile) (อารีย์พันธ์ เจริญสุข, 2564 : ออนไลน์) และภาครัฐได้มีการกำหนดนโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาแผนระยะยาวอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ประชาชนสามารถที่จะเข้าถึงการบริการได้อย่างไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล สร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ศาลยุติธรรมซึ่งมีหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน เพื่อให้สังคมสงบสันติ มีความเป็นธรรม และความเสมอภาค โดยยึด

หลักนิติธรรม มีเป้าหมายสำคัญในการยุติข้อพิพาทให้เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามคำกล่าวที่ว่า ความยุติธรรมที่เข้าถึงง่าย (EASY ACCESS TO JUSTICE) (ศาลยุติธรรม, 2564 : ออนไลน์)

ปัจจุบันศาลยุติธรรมได้มีการกำหนดทิศทางในดำเนินงานการขับเคลื่อนและพัฒนาตามภารกิจ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และกระบวนการพิจารณาอิเล็กทรอนิกส์มาบริหารจัดการคดี ภายใต้นโยบาย D - Court หรือศาลยุติธรรมดิจิทัล (Digital Court) เป็นการเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของศาลทั่วประเทศ รวมถึงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมผ่านระบบต่าง ๆ อาทิ ระบบ CIOS ระบบ e-Filing เป็นต้น และในอนาคตศาลยุติธรรมมีแนวทางที่จะพัฒนาศาลดิจิทัล (Digital Court) สู่การเป็นศาลอัจฉริยะ (Smart Court) โดย SMART COURT จะประกอบไปด้วย 1) เทคโนโลยีอัจฉริยะ (Technology smart) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง 2) ฉลาดทางวิชาการ (Academic Smart) พัฒนากลไกกระบวนการพิจารณาคดีตลอดจนการพัฒนาเชิงวิชาการศาลยุติธรรม รวมถึงพัฒนาระบบพิจารณาและระบบของการดำเนินงานเกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง คดีอาญาทุจริต และการดำเนินคดีแบบกลุ่มที่ยังมีปัญหาด้านตัวบทกฎหมาย 3) ทำงานด้วยความชาญฉลาด (Work Smart) เน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและมีความเหมาะสม ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็น ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น อาทิ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 20 ตรี 4) บุคลากรมีความชาญฉลาด (Personnel Smart) จัดสรรบุคลากรด้านต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญ เพื่อให้การทำงานของศาลมีประสิทธิภาพ พัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร และสร้างโอกาสให้กับบุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพของตนที่มี (สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, 2563 : ออนไลน์)

ศาลจังหวัดโยธยา เป็นศาลยุติธรรมชั้นต้น และเป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่มีอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงาน แต่ทว่าการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในศาลจังหวัดโยธยาก็ยังมีปัญหาเรื่องระบบที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในการสืบพยานข้ามศาลต่างจังหวัดมีความไม่เสถียร และที่ผ่านมามูลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในด้านทักษะดิจิทัลและยังเข้าไม่ถึงระบบงาน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพบว่า บุคลากรของศาลยุติธรรมมีความรู้ความเข้าใจในทางด้านทักษะดิจิทัลระดับน้อย (สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล, 2020 : 14) อย่างไรก็ตามไม่เพียงแต่อาศัยการพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีดิจิทัลเท่านั้นแต่ต้องพัฒนากุศลกรควบคู่ไปด้วย ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดโยธยา ซึ่ง บุคลากรเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามท้องครครคาคหวังไว้ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรของศาลจังหวัดโยธยาให้มีความพร้อมและความรู้ในทักษะด้านดิจิทัลจะทำให้การทำงานก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของศาลยุติธรรมและตามแผนพัฒนาดิจิทัลศาลยุติธรรม พ.ศ. 2565 – 2568 ยุทธศาสตร์ Tf (Transformation) เปลี่ยนผ่านสู่อนาคต สู่การเป็นองค์กรนวัตกรรมอย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่บุคลากรศาลยุติธรรม (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2565 : ออนไลน์) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลยุติธรรม กรณีศึกษา : ศาลจังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกรวดเร็ว ในด้านการให้บริการแก่ประชาชน และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดยโสธร และข้าราชการศาลจังหวัดยโสธร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดยโสธร และข้าราชการศาลจังหวัดยโสธร
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

(Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ข้อมูลดังนี้

ตำแหน่ง	กลุ่มงาน	จำนวน
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดยโสธร	-	1
นิติกรปฏิบัติการ	ส่วนบริการประชาชนและ ประชาสัมพันธ์	1
เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการคอมพิวเตอร์	ส่วนช่วยอำนวยการ	2
เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการ เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมชำนาญงาน เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมปฏิบัติงาน	ส่วนช่วยพิจารณาคดี	3
นิติกรชำนาญการพิเศษ	ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท	1
เจ้าพนักงานคดีปฏิบัติการ	ส่วนเจ้าพนักงานคดี	1

ตำแหน่ง	กลุ่มงาน	จำนวน
เจ้าพนักงานสายยุติธรรมชำนาญการ	จัดเก็บสำนวนและเอกสาร	1
รวม		10

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้วิธีการยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ซึ่งเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยแจ้งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทราบก่อนล่วงหน้า ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย 1. สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร 2. ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร และ 3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

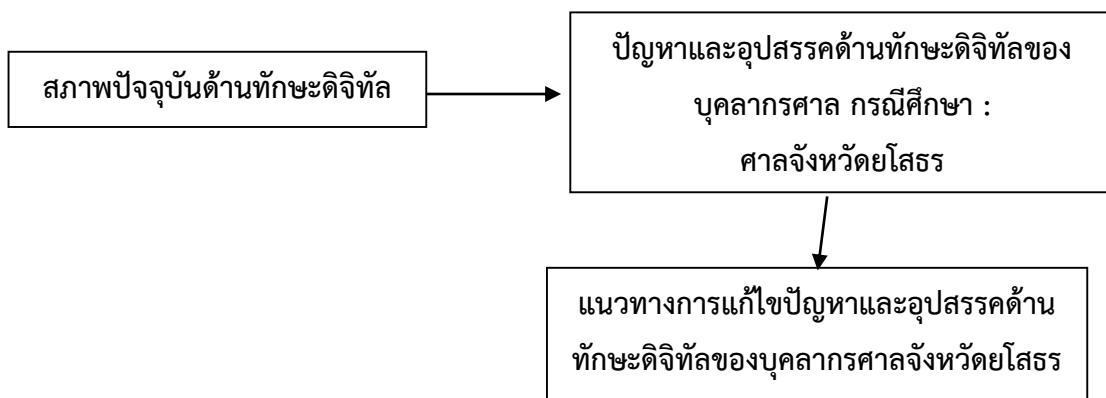
1. การเก็บรวบรวมจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากบทความงานวิจัย เอกสารทางราชการ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวเป็นรายบุคคล มีการร่างแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อที่สำคัญที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในระหว่างการสัมภาษณ์ หากมีประเด็นที่น่าสนใจผู้วิจัยพร้อมสนทนาเพิ่มเติม เพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง นำมาถอดเทปและแยกประเด็นคำถาม เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การศึกษาแล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่อทำความเข้าใจในกรณีศึกษาอย่างถ่องแท้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาล กรณีศึกษา : ศาลจังหวัดโยธธ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดโยธธ พบว่าบุคลากรบางท่านมีความรู้พื้นฐานด้านทักษะดิจิทัล แต่ยังมีบุคลากรบางท่านที่มีอายุน้อยมาก ความสามารถในการจดจำหรือใช้งานลดลง มีปัญหาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมมีการอบรมทุก ๆ 6 เดือน การพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมงให้แก่บุคลากร โดยจัดอบรมวันจันทร์ - ศุกร์ 18.00 – 20.00 น. และบุคลากรสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากช่องทางอื่น ๆ เช่น e-learning สำนักงานก.พ. Thaimooc โดยบุคลากรพยายามเรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาตนเอง หรือสอบถามจากนักวิชาการคอมพิวเตอร์ เพราะว่าปัจจุบันศาลยุติธรรมได้มีการนำระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานเป็นด้านหลักขององค์กร ในเรื่องระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาล ระบบบางตัวมีการใช้งานที่ง่าย อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ บางระบบมีปัญหาการเข้าใช้งานหรือเข้าถึงข้อมูลค่อนข้างซับซ้อน มีการเข้าสู่ระบบบ่อยครั้ง เนื่องด้วยเรื่องของการป้องกันข้อมูล แต่สำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้งานเป็นประจำเกิดความไม่สะดวก เช่น ระบบยื่นคำฟ้องอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ระบบสารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-CMS) และปัจจุบันมีระบบใหม่เข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานคือ ระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงในคดีอาญา (E-Hearing) ซึ่งระบบมีความไม่เสถียร รวมทั้งปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้พิพากษาบุคลากร เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ระบบ E-Hearing เนื่องจากเป็นระบบใหม่ที่เพิ่งนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ประกอบกับมีขั้นตอนที่ต้องศึกษาอย่าละเอียดถี่ถ้วน

“เพื่อนร่วมงานบางคนยังไม่สามารถที่จะใช้งานด้านดิจิทัลร่วมทำงานกับเราได้”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

“เราต้องเรียนรู้ พอเรียนรู้เสร็จก็เกิดการพัฒนาตามไปด้วย เราจะเข้าใจปัญหา ถ้าเราศึกษาเรียนรู้ไปจริง ๆ มันอาจจะไม่ใช่ปัญหาก็ได้แต่เป็นความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น แต่เราอย่าปิดกั้นในด้านความรู้ในแง่ลบเกี่ยวกับทักษะดิจิทัล”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

2. ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดโยธธ

ด้านบุคลากร 1) ปัญหาทัศนคติ (Mindset) ต่อเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรบางท่านที่มีอายุน้อยกว่า ค่อนข้างต่อต้านการกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เนื่องจากเป็นระบบใหม่ที่ยังไม่คุ้นเคย 2) ปัญหาด้านบุคลากรบางท่านยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัล หรือพัฒนาไม่เท่าทันกับโลกดิจิทัล ซึ่งบางครั้งระบบหรือโปรแกรมเก่าบุคลากรยังใช้งานไม่คล่อง ก็มีระบบใหม่เข้ามาอยู่เรื่อย ๆ 3) ปัญหาการจัดอบรมทักษะดิจิทัลไม่ตรงกับกลุ่มงานและระยะเวลาการจัดอบรม มีการอบรมดิจิทัลให้แก่บุคลากรบางครั้งอบรมเนื้อหาดิจิทัล

หรือระบบไม่ตรงกับกลุ่มงานของบุคลากรและระยะเวลาในการอบรม โดยจัดอบรมวันจันทร์ - ศุกร์ 18.00 – 20.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเลิกงานของบุคลากรอาจเหนื่อยล้ากับการทำงาน ทำให้ประสิทธิภาพการอบรมลดลง 4) ปัญหาอัตรากำลังนักวิชาการคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ซึ่งมีนักวิชาการคอมพิวเตอร์เพียง 1 คน ประกอบกับการมีเนื้อหาการปฏิบัติงานที่มาก เช่น ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ งานซ่อม อบรม เขียนโปรแกรม ทำสื่อ วิดีทัศน์ เป็นต้น หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้การดูแลหรือให้คำแนะนำแก่บุคลากรให้ทั่วถึงหรืออาจเกิดความล่าช้า

“ทักษะของเราพัฒนาไปไม่ทันกับโลกดิจิทัล เราอาจจะเป็นคนรุ่นเก่าซึ่งไม่เก่งในเรื่องดิจิทัล ก็เลยทำให้การทำงานของเรามีปัญหา”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 8 สิงหาคม 2565)

ด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาล ยังขาดความเสถียรและยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้ใช้งาน เนื่องจากบางขั้นตอนของการเข้าใช้งานมียุ่งยากและมีความซับซ้อน และส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งมีระบบงานที่มีปัญหาประกอบด้วย 6 ระบบ ได้แก่

1) ระบบบริการข้อมูลคดี (CIOS) ส่วนช่วยไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ปัญหาคือ ระบบที่ใช้งานยาก การวางองค์ประกอบรูปแบบดูเข้าใจยาก ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์ มีปัญหาในเรื่องการแจ้งเตือน เช่นเกี่ยวกับวันนัด หรือการตรวจสอบสถานะคู่ความ งานจัดเก็บสำนวนและเอกสาร ส่วนใหญ่ปัญหาเกิดจากทนายความที่ยังไม่เข้าใจระบบ เช่น การระบุคำสั่ง ทนายไม่ระบุประเภทคำสั่งลงในระบบ และระบบของเจ้าหน้าที่และทนายความ มีรูปแบบการใช้งานที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้คำแนะนำได้ถูกต้อง และส่วนช่วยพิจารณาคดี ปัญหาเรื่องความล่าช้าในการอัปเดตข้อมูล บางครั้งเจ้าหน้าที่อัปเดตข้อมูลเข้าไปในระบบสำเร็จ แต่เข้ามาค้นหาอีกครั้งกับไม่ปรากฏข้อมูลในระบบ ซึ่งต้องตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหรือทำการอัปเดตเอกสารใหม่ ทำให้เกิดการงานซ้ำซ้อน และการอัปเดตคำพิพากษาในระบบ CIOS ไม่เชื่อมโยงกับระบบคัดถ่ายสำนวนคำพิพากษาระหว่างศาลทั่วประเทศ (DSS)

2) ระบบยื่นคำฟ้องอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ส่วนช่วยไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ปัญหาการเข้าสู่ระบบมีความล่าช้า และนาน ๆ ครั้งระบบล่ม เนื่องจากมีผู้ใช้งานเยอะ อาทิ คู่ความ เจ้าหน้าที่ผู้พิพากษาเจ้าพนักงานคดี มีปัญหาเอกสารท้ายฟ้องจำนวนมากของทนายที่ยื่นฟ้องผ่านระบบ ส่วนใหญ่เป็นคดีผู้บริโภคในเรื่องบัตรเครดิต หนี้ ทำให้ระบบไม่สามารถเปิดอ่านไฟล์เอกสาร ส่งผลต่อการร่างคำพิพากษาของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และงานบริหารจัดการคดี ปัญหาในการนำเข้าสู่ข้อมูลมีความจำกัดของระบบ การบีบอัดข้อมูล ความละเอียดมากน้อยต่างกัน ทำให้การเปิดใช้งานหรือการอัปเดต ตาวันโหลดข้อมูลแต่ละเครื่องเกิดข้อขัดข้อง

3) ระบบสารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-CMS) ส่วนช่วยไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ปัญหาในการเลือกข้อมูลคดี การออกแบบเมนูไม่ครอบคลุมทั้งระบบ ส่งผลต่อการบันทึกข้อมูลคดีใหม่อีกครั้ง เกิดการทำงานซ้ำซ้อนและเสียเวลา

4) ระบบตรวจสอบผลการส่งหมายข้ามเขต ส่วนช่วยไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท เจ้าหน้าที่เข้าไปดูผลการส่งหมายไม่ถูกห้อง เนื่องจากเป็นระบบที่ผู้ใช้งานปลายทางไม่ทำการอัปโหลดผลการส่งหมาย ทำให้บุคลากรศาลต้นทางไม่สามารถเปิดดูผลการส่งหมายข้ามเขตได้

5) ระบบติดตามสำนวนคดีศาลชั้นต้น ส่วนช่วยอำนวยความสะดวก เป็นระบบใหม่ที่ได้มีการพัฒนาจากระบบเดิม ซึ่งไม่ตอบสนองกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีความล่าช้า ใช้ระยะเวลาในการบันทึกข้อมูลค่อนข้างนาน

6) ระบบบันทึกคำพยานด้วยภาพและเสียงในคดีอาญา (E-Hearing) ผู้พิพากษาและส่วนช่วยพิจารณาคดี ซึ่งเป็นระบบใหม่ที่นำเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาตัวระบบยังไม่มีคามเสถียร และปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจบุคลากรของศาลที่ใช้ระบบ E-Hearing

“ระบบ *e-Filing* มีปัญหาตรงเอกสารท้ายฟ้องของนายที่ยื่นเข้ามาเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถเปิดดูเอกสารได้ ที่จะต้องเปิด เวลากร่างคำพิพากษาจะต้องดูเอกสารท้ายคำฟ้องเพื่อที่จะเอามาประกอบกร่างตรงนี้ โจทก์จำเลยทำสัญญาตั้งแต่เมื่อไหร่ ผิดนัดตั้งแต่เมื่อไหร่ ดอกเบี้ยโจทก์คิดถูกไหม คิดตั้งแต่วันไหนถึงวันไหน มีสัญญาที่สัญญา ซึ่งเราจะดูตรงนี้”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

“ระบบ *CIOS* พอเปิดดูแล้วการใช้งานของตัวระบบ ดูแล้วลดยตา”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

ด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ มีระยะเวลาดำเนินการ ค่อนข้างนาน คือ 7 ปี เมื่อเกิดการใช้งานไประยะเวลาหนึ่ง 3 – 4 ปี อุปกรณ์ ครุภัณฑ์เริ่มเกิดการขัดข้อง หรือมีปัญหา ทำให้ประสิทธิภาพการใช้งานลดลงตามไปด้วย ผลที่ตามมาคือ เกิดการซ่อมแซม ในบางครั้งการซ่อมแซมไม่คุ้มค่างบประมาณที่ใช้

“มีระบบใหม่เข้ามาคือ ระบบ *E-Hearing* มีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่จะใช้ระบบนี้ แต่ที่นี้อุปกรณ์มันอาจจะขัดข้อง และตัวเจ้าหน้าที่ยังใช้ระบบไม่คล่อง ช่วงที่สืบพยานอาจล้มกตตัวนั้นตัวนี้บ้าง พอเสร็จการพิจารณา เราจะมาตรวจดู อันนี้ได้เสียงได้ อันนี้ภาพไม่ได้ เป็นความใหม่ทั้งระบบและเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งาน”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 4 สิงหาคม 2565)

เมื่อระบบเกิดการปัญหาหรือขัดข้องขึ้นมา บุคลากร เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ใช้งานสามารถแก้ไขในระดับพื้นฐานเท่านั้น เช่น การลดเสียงเพิ่มเสียง เปิด-ปิดระบบใหม่ ระบบของสำนักงานศาลส่วนใหญ่เป็นระบบที่มาจากส่วนกลาง หากเกิดปัญหานอกเหนือจากที่กล่าวมา เช่น ระบบไม่เสถียร หรือเกิดข้อผิดพลาดขึ้นมา เพียงแต่แจ้งเบื้องต้นให้นักวิชาการคอมพิวเตอร์ทราบ หากนักวิชาการคอมพิวเตอร์สามารถแก้ไขได้ ก็ดำเนินการ และในบางครั้งไม่สามารถแก้ไข นักวิชาการคอมพิวเตอร์ต้องแจ้งเข้าเป็นยังส่วนกลางให้ดำเนินการแก้ไข หรือปรับปรุงตามลำดับ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

ด้านบุคลากร 1) การปรับเปลี่ยนความคิด (Mindset) เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเปิดใจยอมรับกับเทคโนโลยีดิจิทัล และเรียนรู้ พัฒนาตนเอง 2) จัดอบรมเพิ่มพูนทักษะด้านดิจิทัลเชิงปฏิบัติการให้ตรงกับเนื้อหางานแต่ละกลุ่มงาน ในแต่ละส่วนงานใช้ระบบงานอะไรที่สำคัญ ควรเน้นอบรมระบบตรงส่วนสำคัญ รวมทั้งระยะเวลาในการอบรม เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) จัดให้มีการทดสอบปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล รวมถึงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กรณีที่บุคลากรต้องการหมุนเวียนงาน เพื่อจะได้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริงตามกลุ่มงาน 4) เพิ่มจำนวนนักวิชาการคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยสนับสนุน ดูแล ในเรื่องระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบงานอื่น ๆ ทำให้เกิดความสมดุลกับปริมาณงาน

“ให้เปลี่ยน Mindset อยู่กับมันให้ได้ และค่อยศึกษาไปที่ละน้อย ๆ มันจะค่อยซึมซับไปเองโดยที่เราไม่รู้ตัว วันหนึ่งเราจะชำนาญโดยที่เราไม่รู้เลยว่าเรากำลังชำนาญอยู่ในจุดนั้นอยู่”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

“อยากให้จัดอบรมในวันเสาร์ 09.00 – 12.00 โดยสำนักงานศาลจ้าง *Outsource* อาจจะจัดเป็นที่โรงแรมและอบรมเชิงปฏิบัติ เห็นหน้ากัน สอบถาม เรียนรู้ ทำจริงแก้ปัญหาจริง แบบนี้จะได้ประโยชน์มากกว่าการอบรมผ่านระบบ Zoom ไม่ได้ประโยชน์อะไร เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

ด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาล ระบบของสำนักงานศาลที่ปัจจุบันมีไม่ต่ำมากกว่า 20 ระบบ ควรจะรวบรวมระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้เป็นระบบเดียว รวมทั้งมีการทดสอบระบบใหม่ที่เข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง และสะดวกต่อการใช้งาน และการเข้าสู่ระบบต่าง ๆ โดยแต่เดิมใช้การพิมพ์คำสั่งผ่านลงระบบ ควรปรับเปลี่ยนเป็นเครื่องสแกนลายนิ้วมือแทน ซึ่งมีความสะดวกและประหยัดเวลา

“เอาตัวโปรแกรมทุกตัวไปรวมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันก่อน ให้อยู่ในโปรแกรมเดียวกัน และการเชื่อมโยงเข้าหากันทุกอย่างเลย”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2565)

“หลังจากที่ระบบใหม่ ๆ ที่ พวกนี้เข้ามาแล้วจะต้องมีการนัดทดสอบและกันนัดทำความเข้าใจและทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้เข้าใจ ทั้งไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาเอง หรือเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ เจ้าหน้าที่ส่วนใดที่ต้องใช้โปรแกรมพวกนี้ก็ทำตาม”

คำสัมภาษณ์ของบุคลากรศาลท่านหนึ่ง (สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2565)

ด้านอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ระยะเวลาครุภัณฑ์จาก 7 ปี มาเป็น 3 – 4 ปี เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์มีระยะเวลาการใช้งานนาน ทำให้ประสิทธิภาพการใช้งานลดลง หรือเปลี่ยนเป็นการเช่าคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์แทน ซึ่งสามารถได้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในการทำงาน

ตารางที่ 1 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
บุคลากรบางท่านมีความรู้พื้นฐานด้านทักษะดิจิทัล แต่ยังมีบุคลากรบางท่านยังมีปัญหาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พยายามศึกษาเรียนรู้ สำนักงานศาลมีการอบรมทุก ๆ 6 เดือน การพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมงให้แก่บุคลากร และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการปฏิบัติงานมีความสะดวกต่อการใช้งาน แต่มีบางระบบที่มีปัญหา	<p>ด้านบุคลากร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปัญหาทัศนคติ (Mindset) ต่อระบบเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ปัญหาด้านบุคลากรบางท่านขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัล 3) ปัญหาการจัดอบรมทักษะดิจิทัลไม่ตรงกับกลุ่มงาน 4) ปัญหาอัตรากำลังนักวิชาการคอมพิวเตอร์ <p>ด้านระบบงานของศาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปัญหาความไม่เสถียร มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และระบบมีจำนวนมากขาดการเชื่อมโยงกัน <p>ด้านอุปกรณ์ ครูภัณฑ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การเชื่อมต่อระบบเกิดการขัดข้อง ไม่เสถียร 	<p>ด้านบุคลากร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปรับเปลี่ยนทัศนคติ (Mindset) ของบุคลากร 2) จัดอบรมทักษะด้านดิจิทัลเชิงปฏิบัติการให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย 3) จัดให้มีการทดสอบปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล รวมถึงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กรณีที่บุคลากรต้องการขอมุมเงินงาน 4) เพิ่มอัตรากำลังบุคลากรด้านงานคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยดูแลในเรื่องระบบ <p>ด้านระบบงานของศาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควบรวมระบบงานให้เป็นระบบเดียวกัน 2) มีการทดสอบระบบก่อนการใช้งาน 3) ใช้เครื่องสแกนลายนิ้วมือแทนการพิมพ์รหัสผ่านในระบบ <p>ด้านอุปกรณ์ ครูภัณฑ์</p>

สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
		1) ลดระยะเวลาครุภัณฑ์จาก 7 ปี มาเป็นระยะเวลา 3 - 4 ปี หรือ เปลี่ยนเป็นเช่าคอมพิวเตอร์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาล กรณีศึกษา : ศาลจังหวัด ยโสธร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. **สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลทักษะดิจิทัลของบุคลากรของศาลจังหวัดยโสธร** พบว่าบุคลากรบาง ท่านมีความรู้พื้นฐานด้านทักษะดิจิทัล แต่ยังมีบุคลากรบางท่านที่มีอายุน้อย มีปัญหาในเรื่องของการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล สำนักงานศาลยุติธรรมมีการเพิ่มพูนทักษะโดยการจัดอบรมให้บุคลากร และบุคลากรทุกท่าน พยายามศึกษาเรียนรู้ความใหม่ ๆ และพัฒนาตนเอง จากการสอบถามผู้รู้หรือเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากช่องทาง อื่น ๆ เช่น e-learning สำนักงานก.พ. Thaimooc และระบบการทำงานมีปัญหา เช่น ความล่าช้า ความไม่ เสถียรของระบบ สภาพปัจจุบันด้านทักษะดิจิทัลประเด็นที่น่าสนใจ คือ การเพิ่มพูนทักษะโดยการจัดอบรม ให้บุคลากรเป็นสิ่งที่ดีที่บุคลากรจะได้มีทักษะ องค์ความรู้ใหม่ ๆ แต่จากการสัมภาษณ์บุคลากรศาลพบว่า ในบางเดือนมีการจัดอบรมถี่เกือบทั้งเดือน โดยใช้ช่วงระยะเวลาหลังเลิกงาน คือ 18.00 – 20.00 น. ซึ่งไม่เอื้อต่อกระบวนการสร้างความรู้แก่บุคลากรทำให้การจัดอบรมไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรนำ แนวคิด Work-life balance การปรับสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัวมาพิจารณาประกอบการจัดอบรม

2. ปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรของศาลจังหวัดยโสธร

ด้านบุคลากรพบว่า 1) ปัญหาทัศนคติ (Mindset) ต่อเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ปัญหาด้านบุคลากรบาง ท่านยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัล 3) ปัญหาการจัดอบรมทักษะดิจิทัลไม่ตรงกับกลุ่มงานและ ระยะเวลาการจัดอบรม 4) ปัญหาอัตรากำลังนักวิชาการคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ปัญหาด้านบุคลากรบางท่านยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัล เนื่องจากบุคลากรบางท่านมีอายุน้อย ไม่ถนัดในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหา การที่บุคลากรขาดทักษะดิจิทัลจะเสียเวลา ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ IT และส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงราว 8% (Digital Work Research, 2018: ออนไลน์) ปัจจุบันสำนักงานศาลได้นำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรพัฒนาไปให้ถึงจุดเป้าหมายที่หน่วยงานคาดหวังไว้ ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลได้พัฒนาไปไกล แต่บุคลากรยังพัฒนาทักษะไปไม่ทันกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพราะฉะนั้นแนวทางแก้ไขปัญหา คือ การฝึกอบรม เช่น การสอนงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น เพื่อที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและสามารถปฏิบัติงาน ได้ดีขึ้น และต้องมีการจัดการความรู้ เพื่อที่เสริมสร้างบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่ม

คุณค่าหลักในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร รวมทั้งตัวบุคลากรเองต้องมีความกระตือรือร้นที่พยายามศึกษาเรียนรู้ ด้านทักษะดิจิทัลอยู่เสมอ

ด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลและครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ยังขาดความเสถียรและยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้ใช้งาน เนื่องจากบางขั้นตอนของการเข้าใช้งานมีความยุ่งยากและมีความซับซ้อน และส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งระบบงานที่มีปัญหาประกอบด้วย 6 ระบบ ได้แก่ ระบบCIOS ระบบe-Filing ระบบe-CMS ระบบตรวจสอบผลการส่งหมายข้ามเขต ระบบติดตามสำนวนคดีศาลชั้นต้น และระบบ E-Hearing และเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เสริม เนื่องจากมีอายุการใช้งานเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดความขัดข้องหรือประสิทธิภาพการใช้งานลดลง ประเด็นที่น่าสนใจ คือ เรื่องระบบที่มีปัญหาในเรื่องความล่าช้าต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร คือระบบติดตามสำนวนคดีของศาลชั้นต้นเป็นระบบตัวใหม่ที่ได้มีการปรับปรุงจากเวอร์ชันเดิม จากการสัมภาษณ์บุคลากรของศาลพบว่าระบบไม่สามารถตอบโจทย์กับการปฏิบัติงานของบุคลากรส่งผลให้เกิดความล่าช้า งานรับฟ้อง 1 เรื่อง ใช้ระยะเวลาในการบันทึกข้อมูลมากกว่า 10 นาที หากคดีศาลแขวงหรือศาลอาญาที่เป็นอัยการสั่งฟ้อง ค่อนข้างใช้เวลาในการบันทึกข้อมูลนานพอสมควร หรือคดีที่ฟ้องที่มีผู้ต้องหาจำนวนมากทำให้ระยะเวลาการบันทึกข้อมูลนาน ส่งผลกระทบต่อประเด็นการลิดรอนสิทธิของผู้ต้องหาในการถูกควบคุมตัว กล่าวคือเมื่อการยื่นฟ้องคดีหนึ่งใช้เวลานานขึ้นผู้ต้องหาที่ต้องถูกคุมตัวอยู่ในห้องควบคุมก็จะถูกพรากเสรีภาพนานขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นการปฏิบัติงานของบุคลากรของศาลจังหวัดยโสธรจึงต้องการความเร็วในการบันทึกข้อมูลคดีเพื่ออำนวยความสะดวกผู้วิชัยมองว่าปัญหาเหล่านี้ควรดำเนินการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาระบบให้ดีขึ้น และเปิดช่องทางให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาหรือความต้องการด้านระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของระบบ และเอื้ออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้เสียหาย คู่ความ จำเลย

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธร

ด้านบุคลากรพบว่า 1) ปรับเปลี่ยนทัศนคติ (Mindset) ของบุคลากร 2) จัดอบรมทักษะด้านดิจิทัลเชิงปฏิบัติการให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย 3) จัดให้มีการทดสอบปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล รวมถึงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กรณีที่บุคลากรต้องการขอหมุนเวียนงาน 4) เพิ่มอัตรากำลังนักวิชาการคอมพิวเตอร์ แนวทางที่แก้ไข ปัญหาและอุปสรรคประเด็นที่น่าสนใจ คือ การจัดอบรมทักษะด้านดิจิทัลเชิงปฏิบัติการให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย และจัดทดสอบปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล กรณีต้องการหมุนเวียนงาน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดอบรม ทักษะดิจิทัลและจัดสอบการปฏิบัติเป็นรายบุคคล เพื่อที่บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดข้อผิดพลาดให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าศาลจังหวัดยโสธรควรมีการวางแผนด้านการจัดอบรมทักษะดิจิทัลเป็นรายปีให้มีความชัดเจนค่านึงถึงเนื้อหาการอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการบุคลากรและกลุ่มงาน ซึ่งในแต่ละเดือนต้องการจัดอบรมเรื่องอะไร ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เหมือนที่องค์กรเอกชนจัดทำ เพื่อที่บุคลากรจะได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการอบรม รวมทั้งรูปแบบการจัดการอบรมที่มีความหลากหลาย

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของสุภาพรพรรณ อนุตรกุล (2564 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานจะเป็นตัวช่วยสำคัญในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรศาลจังหวัดยโสธรไม่เพียงแต่อาศัยองค์กรในการเพิ่มพูนองค์ความรู้หรือการอบรมทักษะดิจิทัลเพียงอย่างเดียว แต่ตัวบุคลากรเองจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอและค้นหาวิธีการเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้แก่ตนเอง เพื่อเป็นการต่อยอดทักษะดิจิทัลและความสามารถให้แก่ตนเอง

ด้านระบบด้านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และครุภัณฑ์ อุปกรณ์ พบว่า ควรรวบรวมและพัฒนาระบบงานให้เป็นระบบเดียว และลดระยะเวลาครุภัณฑ์ให้เหลือ 3 - 4 ปี หรือการเช่าคอมพิวเตอร์แทน เพื่อที่ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ จะได้มีความเสถียร ความรวดเร็ว และความทันสมัยต่อการใช้งาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถทำงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ แนวทางที่แก้ไขปัญหาและอุปสรรคประเด็นที่น่าสนใจ คือ การรวบรวมและพัฒนาระบบงานให้เป็นระบบเดียว เนื่องจากปัจจุบันระบบของสำนักงานศาลมีมากกว่า 20 ระบบในแต่ละระบบมีวิธีการใช้งานที่แตกต่างกัน และที่สำคัญระบบขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลหากรวมระบบที่มีมากมายให้เป็นระบบเดียวและพัฒนาระบบให้ตอบสนองแก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ใช้งาน ไม่จำเป็นต้องเข้าระบบบ่อยครั้ง แต่ทั้งนี้ควรมีมาตรการรักษามั่นคงความปลอดภัยของข้อมูลด้วยตามพ.ร.บ.ข้อมูลคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรจัดให้มีการวัดระดับความสามารถทางด้านทักษะดิจิทัลเป็นรายบุคคลอย่างจริงจัง และเป็นประจำทุกปี เพื่อที่บุคลากรจะได้ทราบถึงระดับทักษะดิจิทัลอยู่ในระดับใดและจะได้นำไปพัฒนาทักษะของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการจัดฝึกอบรมด้านทักษะดิจิทัลให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน จะทำให้บุคลากรเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสมรรถนะเฉพาะตามกลุ่มงานของบุคลากร เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่องค์กรคาดหวังไว้
2. ควรศึกษาความต้องการจัดฝึกอบรมด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้เกิดความชำนาญตามกลุ่มงานและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- ศาลยุติธรรม. (2564). ประธานศาลฎีกามอบนโยบาย 4 ด้าน “ความยุติธรรมที่เข้าถึงง่าย” ลดการคุมขังตั้งแต่ชั้นจับกุม ให้ศาลเป็นที่พึ่งสำหรับประชาชนที่ซื้อขายทางออนไลน์ เน้นย้ำการพิจารณาคดีที่มีความปลอดภัยด้านสุขอนามัยให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/iid/270852>.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม. (2563.). *Smart Court*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://jti.coj.go.th/th/gallery/article/detail/id/1/iid/632>.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. (2563). สรุปผลโครงการวิจัยเรื่อง “นโยบาย D - Court 2020 กับตัวชี้วัดองค์กรดิจิทัลในระดับสากล”. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://rabi.coj.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/206732>.
- สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ. (2565). แผนพัฒนาดิจิทัลศาลยุติธรรม พ.ศ. 2565—2568. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://techno.coj.go.th/th/detail/id/21/iid/296275>.
- สุภาพรรณ อนุตรกุล. (2565). ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://erp.mju.ac.th/acticleDetail.aspx?qid=1246>.
- อารีย์พันธ์ เจริญสุข. (2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา <https://www.opdc.go.th/content/NzA4OQ>.

การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ **BOTH** ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
**The Marketing Plan of the BOTH Brand Clothes
Business through Online Platform**

อาทิมา เอี่ยมสำอางค์ และ นิติพล ภูตะโชติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Arthima Iamsamang and Nitipon Phutachote

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: arthima.iams@kkumail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้า และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ 2) เพื่อการวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ **BOTH** ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริโภคที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ร่วมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป แรงกดดัน 5 ประการ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม เพื่อวางแผนการตลาด

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก และไลน์ เสื้อผ้าที่เคยซื้อผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นเสื้อยืด กางเกง และชุดนอน โดยซื้อจากผ่านช้อปปิ้ง และลาซาด้า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์อยู่ในระดับสำคัญปานกลาง 1 ปัจจัยระดับสำคัญมาก 25 ปัจจัย และระดับสำคัญมากที่สุด 14 ปัจจัย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ในภาพรวมแตกต่างกัน ผู้ประกอบการร้านเสื้อผ้าออนไลน์สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจได้

2. การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ **BOTH** ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 สร้างการรับรู้ตราสินค้า โครงการที่ 2 การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำตราสินค้า โครงการที่ 3 บริการดี ส่งไว ถึงเร็ว ทันใจ และโครงการที่ 4 แชนร์และรีวิวยับส่วนลด

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภค; ปัจจัยส่วนประสมการตลาด; เสื้อผ้า; แพลตฟอร์มออนไลน์

* วันที่รับบทความ : 8 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2565

Received: September 8, 2022; Revised: October 19, 2022; Accepted: October 2, 2022

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the behavior of buying clothes behavior and the marketing mix factors for purchasing clothes through online platforms, and 2) to formulate the marketing plan of the BOTH brand clothes business through online platforms. Data were collected 400 respondents who buy clothes through online platforms. The tool used to collect data were the questionnaires, that had Cronbach's alpha at 0.97. The statistics used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. Then, the PESTEL Analysis, five forces model, SWOT analysis were analyzed to marketing plan.

The following were the results:

1. Most of the respondents used social media on Facebook and Line. They had bought clothes via online platforms were t-shirts, pants, and pajamas. The respondents bought through Shopee and Lazada. The market mix of factors in purchasing clothing via online platforms was at the moderate level of one factor, 25 factors of high, and 14 factors of highest. The hypothesis testing results found that the respondents with the different of gender, age, education level and monthly income had different of the marketing mix factors in the decision to buy clothes through online platforms. The entrepreneur of online clothing can use the information for their business operations.

2. Marketing planning of BOTH brand clothing business via online platform had 4 projects: Project 1 Brand awareness, Project 2 Public relations to create brand awareness and brand recognition, Project 3 Good service, fast delivery, and Project 4 Share and review to get a discount.

Keywords: Consumer Behavior; Marketing Mix Factors; Clothes; Online Platforms

บทนำ

เสื้อผ้าเป็นสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการซื้อขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เนื่องจากเสื้อผ้าเป็นเครื่องนุ่งห่มที่ต้องสวมใส่ทุกวัน เสื้อฝ้านอกจากจะให้ความอบอุ่นร่างกายแล้วยังเสริมสร้างบุคลิกภาพ ภาพลักษณ์ และบ่งบอกถึงรสนิยมของผู้สวมใส่ได้อีกด้วย ปัจจุบันเสื้อผ้าได้มีการพัฒนาทั้งคุณภาพและรูปแบบที่ทันสมัยมีให้เลือกหลากหลายตามความต้องการของผู้ซื้อ และมีช่องทางการซื้อที่หลากหลายช่องทาง (เพ็ญพิชชา ไกรวุฒิสสม และวิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย, 2561 : 63-73) ซึ่งผู้บริโภคนิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากมองว่าสินค้าแฟชั่นบนอินเทอร์เน็ตใหม่และทันสมัยมากกว่า (ลักษณารีย์ ยิ่งเกรียงไกร, 2557 : 1-12) ประกอบกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทำการตลาดนั้นเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้เร็วและตลอดเวลา ตลอดจนมีค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งสถานการณ์การติดเชื้อของโรคโควิด-19 ที่ต้องลดการสัมผัสหรือการใกล้ชิดกัน จึงทำให้การขายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่ต้องการเข้าสู่ตลาดเสื้อผ้าออนไลน์

เสื้อผ้าแบรนด์ BOTH เป็นแบรนด์เสื้อผ้าใหม่ ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของกลุ่มเพื่อนที่มีความชอบในการสวมใส่เสื้อผ้าแบบเดียวกัน จึงเริ่มมีการพูดคุยและปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องแนวทางของเสื้อผ้าที่จะลงมือทำ และได้ข้อสรุปว่าจะทำเสื้อผ้าแนวสตรีท (Street Fashion) ซึ่งเสื้อผ้าแนวสตรีทนี้สามารถแยก

ออกไปได้อีกหลากหลาย โดยเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH เลือกทำเสื้อผ้าแบบ Pajamas Street ซึ่งเหมาะกับอากาศประเทศไทย เพราะว่าเสื้อแบบนี้เป็นการประยุกต์ชุดนอนให้สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ด้วย จึงทำให้สามารถสวมใส่ได้หลากหลายไม่ตายตัว และไม่มีข้อจำกัดในการแต่งตัวหรือเลือกเสื้อผ้าในการสวมใส่ ประกอบกับสถานการณ์โควิด-19 การทำงานที่บ้าน (Work From Home) และสถานการณ์ล็อกดาวน์ที่ทำให้ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บ้าน เสื้อผ้าที่สวมใส่สบายจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจและไอเดียมาจากชุดนอนที่ดึงเอาข้อดี คือ ทรงหลวม เนื้อผ้านุ่ม ที่ทำให้ใส่สบาย เสื้อผ้าแบบ Pajamas Street เหมาะสำหรับคนที่ชอบความสบาย เสื้อผ้าแบรนด์ BOTH เริ่มดำเนินการในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 โดยมีทุนเริ่มต้น 50,000 บาท หุ้นส่วนธุรกิจวางแผนช่องทางการขายช่วงแรกเป็นการขายผ่านทางออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายรายได้จากการขายเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ในปีแรกของดำเนินธุรกิจ มีรายได้ไม่น้อยกว่า 150,000 บาท ในปี พ.ศ. 2565 ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคซื้อเสื้อผ้า และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และทำการวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคซื้อเสื้อผ้า และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
2. เพื่อการวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่เคยซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คำนวณโดยใช้วิธีของคอกแรน (Cochran, 1977 : 76 อ้างถึงในกัลยา วาณิชย์บัญชา, 2559 : 74) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามทั้งหมดจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดแบบนามบัญญัติ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ โดยมีคำถามมีลักษณะปลายปิดแบบนามบัญญัติ และมาตราเรียงอันดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ มีข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 ข้อ ด้านราคา จำนวน 5 ข้อ ด้านสถานที่ จำนวน 5 ข้อ ด้านการส่งเสริมการตลาด จำนวน 5 ข้อ ด้านพนักงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการให้บริการ จำนวน 5 ข้อ ด้านลักษณะทางกายภาพ จำนวน 5 ข้อ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ จำนวน 5 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557 : 98) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.80 ด้านราคา เท่ากับ 0.81 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เท่ากับ 0.93 ด้านการส่งเสริมการตลาด เท่ากับ 0.85 ด้านพนักงาน เท่ากับ 0.93 ด้านกระบวนการบริการ เท่ากับ 0.91 ด้านลักษณะทางกายภาพ เท่ากับ 0.93 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ เท่ากับ 0.95 และรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran and Bougie, 2016 : 128)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามกับผู้ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองผ่านแบบสอบถามออนไลน์บนกูเกิ้ลฟอรม ระหว่างช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 เป็นเวลา 2 เดือน กับผู้ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์จนได้จำนวนข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบจำนวน 400 คน

2) ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

3) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

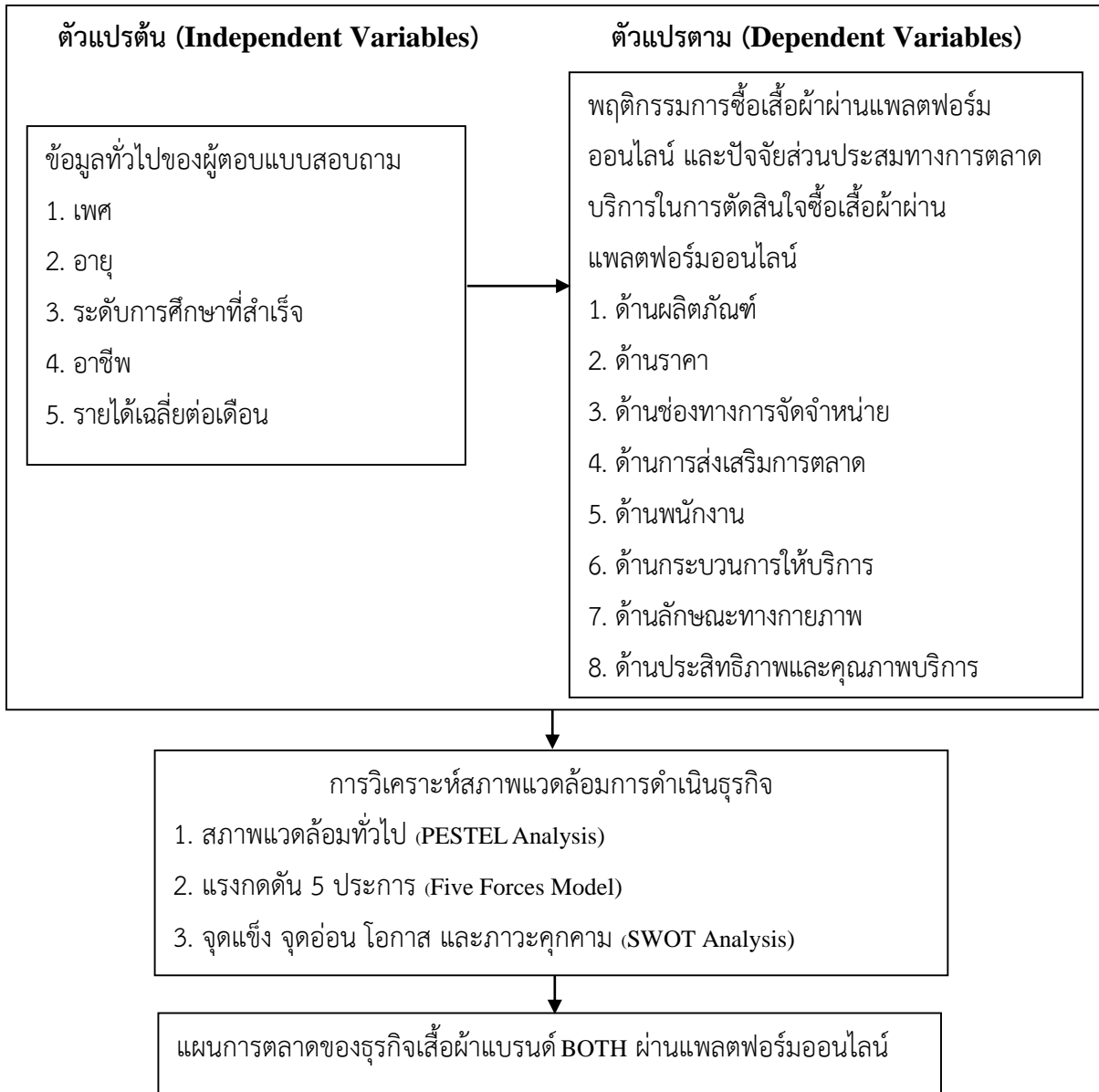
หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล และมีเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 มากที่สุด 3.41 - 4.20 มาก 2.61 - 3.40 ปานกลาง 1.81 - 2.60 น้อย และ 1.00 - 1.80 น้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน หรือไม่ กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน (Independent t-test) กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ร่วมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป แรงกดดัน 5 ประการ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม เพื่อวางแผนการตลาด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้ ซีริกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา (2563 : 35) ได้อธิบายว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ จินตนา บุญบงการ (2557 : 123-124) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (PESTEL) ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และด้านกฎหมาย และ Perera (2020 : 221) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์แรงกดดัน 5 ประการ (Five Forces Model) ประกอบด้วย การแข่งขันภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน อำนาจต่อรองจากลูกค้า อำนาจต่อรองจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบ การคุกคามของคู่แข่งรายใหม่ และการคุกคามจากสินค้าทดแทน และ Calicchio (2020 : 27-28) ได้อธิบายถึงการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ของการทำธุรกิจ โดยสถานการณ์ภายใน คือ ด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) สถานการณ์ภายนอก คือ โอกาส (Opportunities) และภาวะคุกคาม (Threats) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้า และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า

1.1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ของผู้ที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.75) โดยมีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 56.25) สำเร็จการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.75) อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 28.00) และข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 26.50) โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 30,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 26.50) และรายได้ 9,000-15,000 บาท (ร้อยละ 21.25)

1.2 พฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บริการเฟซบุ๊ก (Facebook) (ร้อยละ 96.75) ไลน์ (Line) (ร้อยละ 94.25) ยูทูบ (Youtube) (ร้อยละ 80.25) จุดประสงค์ที่ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก (ร้อยละ 93.00) เพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 91.50) และเพื่อซื้อสินค้าและบริการ (ร้อยละ 86.50)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เสื้อผ้าที่เคยซื้อผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นเสื้อยืด (ร้อยละ 86.00) กางเกง (ร้อยละ 84.50) และชุดนอน (ร้อยละ 55.75) แพลตฟอร์มออนไลน์ที่เคยซื้อเสื้อผ้าผ่านช้อปปี้ (Shopee) (ร้อยละ 83.25) ลาซาด้า (Lazada) (ร้อยละ 83.25) และอินสตาแกรม (Instagram) (ร้อยละ 65.25) ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เพราะราคาสมเหตุสมผล (ร้อยละ 76.75) ชำระเงินสะดวก (ร้อยละ 73.00) และมีชุดให้เลือกหลากหลายรูปแบบ (ร้อยละ 72.75) ผู้ที่มีอิทธิพลที่ทำให้เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ คือ ดารา/ผู้มีชื่อเสียง Influencer ต่างๆ (ร้อยละ 31.50) ช่วงเวลาที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์บ่อยที่สุด คือ ช่วงเวลา 20.01-24.00 น. (ร้อยละ 49.75) ความถี่โดยเฉลี่ยในการซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 37.25) จำนวนเสื้อผ้าที่สั่งซื้อผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ในแต่ละครั้งอยู่ที่ 1-2 ตัว (ร้อยละ 65.50) ส่วนใหญ่ราคาเสื้อผ้าต่อตัวที่ซื้อโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 301-450 บาท (ร้อยละ 27.00) ช่องทางการชำระเงินเมื่อสั่งซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์โดยโอนผ่านบัญชีธนาคาร (ร้อยละ 57.25) ช่องทางที่ต้องการรับข้อมูลเกี่ยวกับเสื้อผ้ามากที่สุดผ่าน เฟซบุ๊ก (Facebook) (ร้อยละ 30.50)

1.3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญภาพรวมของปัจจัยส่วนประสมการตลาดในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านพนักงาน ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้าน

ราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ให้ความสำคัญในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	4.08	0.74	มาก
มีขนาดไซส์ครบทุกขนาด	4.32	0.72	มากที่สุด
รูปแบบและดีไซน์ทันสมัย สวยงาม	4.28	0.59	มากที่สุด
เนื้อผ้ามีคุณภาพ สวมใส่สบาย	4.06	0.81	มาก
การออกแบบเสื้อผ้า ใส่ได้ทุกโอกาส	4.05	0.67	มาก
การตัดเย็บมีความประณีตและคงทน	3.68	0.90	มาก
ด้านราคา	3.86	0.81	มาก
การระบุราคาเสื้อผ้าอย่างชัดเจน	4.49	0.67	มากที่สุด
ราคาเหมาะสมคุณภาพของเนื้อผ้า	4.00	0.77	มาก
ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเหมาะสม	3.90	0.75	มาก
การตั้งระดับราคาตามปริมาณการซื้อ	3.67	0.78	มาก
สามารถต่อรองราคาได้เมื่อซื้อหลายชิ้น	3.23	1.07	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.31	0.72	มากที่สุด
การสั่งซื้อสินค้าทำได้ง่ายและสะดวก	4.69	0.57	มากที่สุด
สามารถเข้าถึงร้านค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง	4.53	0.60	มากที่สุด
การจัดจำหน่ายผ่านอีมาร์เก็ตเพลส เช่น ช้อปปี้ ลาซาด้า เป็นต้น	4.27	0.70	มากที่สุด
การจัดจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ เป็นต้น	4.22	0.73	มากที่สุด
ช่องทางการชำระเงินที่หลากหลายและปลอดภัย	3.86	0.99	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.97	0.68	มาก
การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เป็นต้น	4.32	0.59	มากที่สุด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
การจัดโปรโมชั่นตามฤดูกาล	4.08	0.56	มาก
การให้ข้อมูลหรือส่งแบบใหม่ ๆ ให้กับสมาชิก	3.85	0.67	มาก
มีส่วนลดพิเศษให้กับลูกค้าประจำ	3.81	0.75	มาก
มีส่วนลดเมื่อซื้อเสื้อผ้าหลายตัว	3.77	0.81	มาก
ด้านพนักงาน	4.25	0.64	มากที่สุด
พนักงานมีการโต้ตอบด้วยคำที่สุภาพ	4.45	0.63	มากที่สุด
พนักงานเต็มใจตอบคำถามและให้ข้อมูลแก่ลูกค้า	4.37	0.63	มากที่สุด
พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นกันเอง	4.34	0.62	มากที่สุด
พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี และแต่งกายเหมาะสม	4.07	0.64	มาก
พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้า และแฟชั่น สามารถให้ คำปรึกษาแนะนำได้เป็นอย่างดี	4.00	0.71	มาก
ด้านกระบวนการให้บริการ	4.01	0.73	มาก
รูปแบบการชำระเงินค่าสินค้าที่สะดวก รวดเร็ว	4.57	0.64	มากที่สุด
มีการทักตอบทันทีเมื่อลูกค้าแชทเข้ามาถามข้อมูล	4.13	0.62	มาก
ความรวดเร็วในการตอบกลับข้อซักถาม	4.13	0.64	มาก
การบริการเป็นไปตามลำดับคิวก่อนหลัง	3.88	0.80	มาก
มีการติดตามหลังขายอย่างสม่ำเสมอ	3.34	0.98	ปานกลาง
ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.17	0.71	มาก
เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้มีความสะอาด	4.43	0.73	มากที่สุด
มีการอัปเดตข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.24	0.61	มากที่สุด
มีแค็ตตาล็อกให้ลูกค้าเลือกบนแพลตฟอร์มออนไลน์	4.19	0.70	มาก
การใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล	4.06	0.77	มาก
มีการจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ หมวดยุ่ม	3.93	0.73	มาก
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ	4.08	0.70	มาก
ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า	4.18	0.65	มาก
ความพึงพอใจของลูกค้าในการให้บริการ	4.17	0.65	มาก
เมื่อเสื้อผ้ามีปัญหาสามารถเปลี่ยนคืนได้	4.05	0.79	มาก
มีปัญหาและข้อร้องเรียนจากลูกค้าต่ำ	4.04	0.69	มาก

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
การบริการมีมาตรฐาน ไม่ผิดพลาด หรือตกหล่น	3.98	0.71	มาก
ภาพรวม	4.09	0.72	มาก

1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าสถิติ ทดสอบ	ระดับ นัยสำคัญ
เพศ	เพศหญิง	4.11	มาก	t=2.246	0.013*
	เพศชายและเพศอื่น ๆ	4.00	มาก		
อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	4.01	มาก	F=13.913	0.000*
	21-30 ปี	4.03	มาก		
	31-40 ปี	4.01	มาก		
	มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	4.43	มากที่สุด		
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.99	มาก	F=4.531	0.011*
	ปริญญาตรี	4.07	มาก		
	ปริญญาโทขึ้นไป	4.22	มากที่สุด		
อาชีพ	ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.13	มาก	F=0.671	0.613
	พนักงานบริษัทเอกชน	4.07	มาก		
	ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	4.09	มาก		
	เกษตรกร / รับจ้าง / อื่น ๆ	4.13	มาก		
	นักเรียน/นักศึกษา	4.02	มาก		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	น้อยกว่า 9,000 บาท	4.03	มาก	F=4.843	0.001*
	9,000-15,000 บาท	3.98	มาก		

ข้อมูลทั่วไป		ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าสถิติทดสอบ	ระดับนัยสำคัญ
	15,001-20,000 บาท	4.12	มาก		
	20,001-25,000 บาท	3.98	มาก		
	มากกว่า 25,000 บาทขึ้นไป	4.22	มากที่สุด		

2. การวางแผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเมือง และสภาพแวดล้อมด้านกฎหมาย เป็นปัจจัยที่ส่งด้านบวกต่อธุรกิจและด้านลบต่อธุรกิจ เนื่องจากนโยบายเก็บภาษีจากผู้ขายสินค้าออนไลน์ ธุรกิจซื้อขายสินค้าออนไลน์เป็นธุรกิจที่ต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบที่ผู้ค้าออนไลน์ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจ ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2553 ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้ออกมาตรการที่ช่วยส่งเสริมการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) สู่การเป็นประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัลมากขึ้น เพื่อพัฒนาเป็นประเทศ เศรษฐกิจใหม่ที่ประชากรมีรายได้สูงขึ้น สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเกื้อหนุนต่อธุรกิจ เนื่องจากประชาชนยอมรับการใช้เทคโนโลยีและการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้สะดวกมากขึ้น และสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น ส่วนสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งเสริมหรือเกื้อหนุนต่อธุรกิจ เพราะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงถดถอย กำลังซบเซาลง

จากการวิเคราะห์แรงกดดัน 5 ประการ (Five Forces Model) พบว่า การแข่งขันภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน อำนาจต่อรองจากลูกค้า อำนาจต่อรองจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบ และการคุกคามของคู่แข่งรายใหม่ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากธุรกิจจำหน่ายเสื้อผ้าเป็นธุรกิจที่ตอบสนองปัจจัยสี่พื้นฐานของมนุษย์ จึงมีผู้ประกอบการในธุรกิจขายเสื้อผ้าเป็นจำนวนมาก ทำให้การแข่งขันท่ามกลางการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมเดียวกันมีความรุนแรงมาก ลูกค้าสามารถเลือกซื้อเสื้อผ้าและสินค้าต่าง ๆ จากผู้ขายออนไลน์รายใดก็ได้ และลูกค้ามีความอ่อนไหวด้านราคา อำนาจต่อรองจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบสามารถคิดต้นทุนการสั่งตัดเสื้อผ้าเสื้อผ้าได้ และสามารถกำหนดเงื่อนไขในการสั่งตัดเสื้อผ้าขั้นต่ำได้ และคู่แข่งรายใหม่เข้าสู่ตลาดขายเสื้อผ้าออนไลน์ได้ง่าย ส่วนการคุกคามจากสินค้าทดแทน อยู่ในระบับน้อย เนื่องจากไม่มีสินค้าที่ใช้ทดแทนของกลุ่มเสื้อผ้าและสิ่งทอได้

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis) ของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม	
<p>จุดแข็ง (Strengths)</p> <p>S1 เจ้าของมีการออกแบบลวดลายบนเสื้อผ้าเอง ด้วยดีไซน์ที่ทันสมัย และสวยงาม สามารถออกแบบเสื้อผ้าปรับเปลี่ยนตามสมัยนิยม ตามรสนิยมและความต้องการของผู้ซื้อ</p> <p>S2 ใช้วัตถุดิบคุณภาพดี เน้นเนื้อผ้าที่ใส่สบาย และมีการตัดเย็บที่ประณีต สามารถใส่ได้ในหลาย ๆ โอกาส</p> <p>S3 มีช่องทางในการสื่อสารกับลูกค้าและจัดจำหน่ายสินค้าหลายแพลตฟอร์มออนไลน์</p> <p>S4 พนักงานแอดมินมีจิตใจแห่งการบริการ (Service Mind) เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเอง และเต็มใจให้บริการ เป็นต้น</p> <p>S5 การจัดส่งสินค้ารวดเร็ว พร้อมแจ้งสถานะการจัดส่งให้ลูกค้าได้รับทราบ</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <p>W1 เสื้อผ้าแบรนด์ BOTH เป็นตราสินค้าใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย</p> <p>W2 ชุดเป็นสินค้าสั่งตัด ซึ่งมีจำนวนน้อยอาจจะทำให้ไม่เพียงพอหากลูกค้ามีความต้องการจำนวนมาก</p> <p>W3 ร้านไม่มีโรงงานเป็นของตนเองต้องจ้างโรงงานผลิตสินค้าทำให้ต้นทุนสินค้าสูงขึ้น</p> <p>W4 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ น้อย</p> <p>W5 ลูกค้าไม่สามารถทดลองสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อได้</p>
<p>โอกาส (Opportunities)</p> <p>O1 จำนวนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์และเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น</p> <p>O2 ผู้บริโภคยอมรับและมั่นใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น</p> <p>O3 มีแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลายในการใช้ทำการตลาดออนไลน์</p> <p>O4 สื่อสังคมออนไลน์สามารถค้นหาข้อมูลและทำการซื้อขายสินค้าได้ง่ายและสะดวกตลอด 24 ชั่วโมง</p> <p>O5 เสื้อผ้าเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่พื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต้องสวมใส่</p>	<p>ภัยคุกคาม (Threats)</p> <p>T1 มีคู่แข่งจำนวนมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งคู่แข่งรายใหญ่และคู่แข่งรายเล็ก</p> <p>T2 ผู้ซื้อที่มีอำนาจในการต่อรองสูง</p> <p>T3 เศรษฐกิจอยู่ในช่วงถดถอย ผู้บริโภคมีความระมัดระวังในการใช้จ่าย</p>

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพฤติกรรมการซื้อขายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ร่วมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment Analysis) การวิเคราะห์แรงกดดัน 5 ประการ (Five Forces Model) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis) เพื่อนำมาจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติการทางการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 สร้างการรับรู้ตราสินค้า โครงการที่ 2 การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำตราสินค้า โครงการที่ 3 บริการดี ส่งไว ถึงเร็ว ทันใจ และโครงการที่ 4 แชนล์และรีวิวรับส่วนลด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แผนการตลาดของธุรกิจเสื้อผ้าแบรนด์ BOTH ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

โครงการ	เดือน												งบประมาณ (บาท)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1) สร้างการรับรู้ตราสินค้า				←→										2,000
2) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำตราสินค้า								←→→→						8,000
3) บริการดี ส่งไว ถึงเร็ว ทันใจ										←→→				1,000
4) แชนล์และรีวิวรับส่วนลด												←→		2,000
รวมงบประมาณทั้งหมด													13,000	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการซื้อขายเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ส่วนใหญ่เสื้อผ้าที่เคยซื้อผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เป็น เสื้อยืด กางเกง ชุดนอน แพลตฟอร์มออนไลน์ที่เคยซื้อเสื้อผ้าผ่าน ซอปปี้ (Shopee) ลาซาด้า (Lazada) และอินสตาแกรม (Instagram) ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์ม

ออนไลน์เพราะราคาสมเหตุสมผล ชำระเงินสะดวก และมีชุดให้เลือกหลากหลายรูปแบบ ผู้ที่มีอิทธิพลที่ทำให้เลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ คือ ดารา/ผู้มีชื่อเสียง Influencer ต่างๆ ช่วงเวลา 20.01-24.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์บ่อยที่สุด ความถี่โดยเฉลี่ยในการซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์เดือนละ 1 ครั้ง จำนวนเสื้อผ้าที่สั่งซื้อผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ในแต่ละครั้งอยู่ที่ 1-2 ตัว ส่วนใหญ่ราคาเสื้อผ้าต่อตัวที่ซื้อโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 301-450 บาท ช่องทางการชำระเงินเมื่อสั่งซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์โดยโอนผ่านบัญชีธนาคาร ช่องทางที่ต้องการรับข้อมูลเกี่ยวกับเสื้อผ้ามากที่สุดผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรภัสร์ ขำคมเขตร์ (2560 : 52) พบว่า พฤติกรรมของผู้ซื้อเสื้อผ้าสตรีผ่านสื่อเฟซบุ๊ก การเลือกซื้อผ่านสื่อเฟซบุ๊ก เพราะความสะดวกสบาย ชำระเงินด้วยวิธีโอนเงินออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า มีเหตุผลในการเลือกซื้อเพราะมีความสะดวก ปริมาณการซื้อ 1-2 ชิ้นต่อครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัย ธนวรรณ สันติเมทนีดล (2562 : 55-56) และ ปรีชญา ชินชัย (2563 : 66) พบว่า แหล่งที่ทำให้รู้จักหรือทราบข้อมูลเกี่ยวกับแฟชั่นเสื้อผ้า คือ ผ่านสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ซื้อเสื้อผ้าผ่านทางช่องทางเฟซบุ๊ก และสอดคล้องกับงานวิจัย อัญญาลักษณ์ ภูทอง (2564 : 95-96) ที่พบว่า มีความถี่ในการซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น คือ 1 ครั้งต่อเดือน มีสถานที่ในการซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น คือ ช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ อินสตาแกรม เพจเฟซบุ๊ก นิยมชำระค่าสินค้า คือ โอนเงิน มีผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่น คือ ผู้ทรงอิทธิพล ด้านเสื้อผ้าแฟชั่น

2. ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในหัวข้อ มีขนาด ไซส์ ครบทุกขนาด รูปแบบและดีไซน์ทันสมัย สวยงาม และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อ เนื้อผ้ามีคุณภาพ สวมใส่สบาย การออกแบบเสื้อผ้า ใส่ได้ทุกโอกาส และการตัดเย็บมีความประณีตและคงทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพ ความทนทานผลิตได้ตามแบบ สอดคล้องกับงานวิจัย ธนวรรณ สันติเมทนีดล (2562 : 55-56) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านทางช่องทางออนไลน์ด้านผลิตภัณฑ์ คือ รูปแบบสวยงาม ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัย ปรีชญา ชินชัย (2563 : 66) พบว่า ให้ความสำคัญมากที่สุดด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ รูปแบบสวยงาม ทันสมัย และมีการแจ้งรายละเอียดของสินค้าอย่างชัดเจน

ด้านราคา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดหัวข้อการระบุราคาเสื้อผ้าอย่างชัดเจน และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อราคาเหมาะสมคุณภาพของเนื้อผ้า ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเหมาะสม การตั้งระดับราคาตามปริมาณการซื้อ และสามารถต่อรองราคาได้เมื่อซื้อหลายชิ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ธนวรรณ สันติเมทนีดล (2562 : 55-56) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านทางช่องทางออนไลน์ด้านราคา คือ ราคาเสื้อผ้าเหมาะสมกับคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ปรีชญา ชินชัย (2563 : 66) ให้ความสำคัญมากที่สุดด้านราคา ได้แก่ แจ้งราคาไว้ชัดเจน

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในหัวข้อ มีการสั่งซื้อสินค้าทำได้ง่ายและสะดวก สามารถเข้าถึงร้านค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง การจัดจำหน่ายผ่านอีมาร์เก็ตเพลส เช่น ซอปปี้ ลาซาด้า เป็นต้น การจัดจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อิน스타그램 ไลน์ เป็นต้น และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อ ช่องทางการชำระเงินที่หลากหลายและปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องวางจำหน่ายหลายช่องทาง บุคลิกภาพการพูดจาสุภาพและความรู้ของพนักงาน มีการสอบถามความต้องการของลูกค้า และการตกแต่งร้านที่ดูสะอาดเป็นระเบียบ สอดคล้องกับงานวิจัย ปรีชญา ชินชัย (2563 : 66) พบว่า ให้ความสำคัญมากที่สุด ด้านช่องทาง การจัดจำหน่าย ได้แก่ เข้าถึงได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก

ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในหัวข้อ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก อินstagram เป็นต้น และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อการจัดโปรโมชั่นตามฤดูกาล การให้ข้อมูลหรือส่งแบบใหม่ ๆ ให้กับสมาชิก มีส่วนลดพิเศษให้กับลูกค้าประจำ และมีส่วนลดเมื่อซื้อเสื้อผ้าหลายตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา กาบไก่อแก้ว (2561 : 71) พบว่า การโพสต์แจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ของสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัย ธนวรรณ สันติเมทนีดล (2562 : 55-56) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางออนไลน์ด้านการส่งเสริมการตลาด คือ จัดให้มีการลดราคาสินค้าหรือมีของแถม สอดคล้องกับงานวิจัย ปรีชญา ชินชัย (2563 : 66) พบว่า ให้ความสำคัญมากที่สุดด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ มีการโฆษณาและรีวิวนินทา การให้ส่วนลด การซื้อสินค้า

ด้านพนักงาน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในหัวข้อ พนักงานมีการโต้ตอบด้วยคำที่สุภาพ พนักงานเต็มใจตอบคำถามและให้ข้อมูลแก่ลูกค้า พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นกันเอง และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อพนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี และแต่งกายเหมาะสม และพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้า และแฟชั่น สามารถให้คำปรึกษาแนะนำได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพการพูดจาสุภาพและความรู้ของพนักงาน

ด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดหัวข้อรูปแบบการชำระเงินค่าสินค้าที่สะดวก รวดเร็ว และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อมีการทักตอบทันทีเมื่อลูกค้าแชทเข้ามาถามข้อมูล ความรวดเร็วในการตอบกลับข้อซักถาม การบริการเป็นไปตามลำดับคิวก่อนหลัง และให้ความสำคัญในระดับปานกลางหัวข้อมีการติดตามหลังขายอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องมีการสอบถามความต้องการของลูกค้า

ด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในหัวข้อ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้มีความสะอาด มีการอัปเดตข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และให้ความสำคัญในระดับมากในหัวข้อ มีแค่ตากล้องให้ลูกค้าเลือกบนแพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล และมีการจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ หมวดหมู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรพันธ์ จรดล (2561 : 79-80) พบว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องการตกแต่งร้านที่ดูสะอาด เป็นระเบียบ

ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในทุกหัวข้อ ดังนี้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้าในการให้บริการ เมื่อเสื้อผ้ามีปัญหาสามารถเปลี่ยนคืนได้ มีปัญหาและข้อร้องเรียนจากลูกค้าต่ำ และการบริการมีมาตรฐาน ไม่ผิดพลาด หรือตกหล่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา กาบไก่อแก้ว (2561 : 71) พบว่า การตัดสินใจซื้อให้ความสำคัญกับการพิจารณาจากความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ทันมา และขวัญฤทัย บุญยะเสนา (2558 : 766-90) ที่พบว่า อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ รายได้ ที่แตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรมีขนาดครบทุกขนาด รูปแบบและดีไซน์ทันสมัย สวยงาม เลือกเนื้อผ้ามีคุณภาพ สวมใส่สบาย การออกแบบเสื้อผ้า ใส่ได้ทุกโอกาส และการตัดเย็บมีความ ประณีตและคงทน

1.2 ด้านราคา ผู้ประกอบการควรมีการระบุราคาเสื้อผ้าอย่างชัดเจน กำหนดราคาเหมาะสม คุณภาพของเนื้อผ้า ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเหมาะสม การตั้งระดับราคาตามปริมาณการซื้อ และสามารถต่อรองราคาได้เมื่อซื้อหลายชิ้น

1.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการควรมีการสั่งซื้อสินค้าทำได้ง่ายและสะดวก สามารถเข้าถึงร้านค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง การจัดจำหน่ายผ่านอิมาร์เก็ตเพลส เช่น ช้อปปี้ ลาซาด้า เป็นต้น การจัดจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ เป็นต้น

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เป็นต้น มีการจัดโปรโมชั่นตามฤดูกาล การให้ข้อมูลหรือส่งแบบใหม่ ๆ ให้กับสมาชิก มีส่วนลดพิเศษให้กับลูกค้าประจำ และมีส่วนลดเมื่อซื้อเสื้อผ้าหลายตัว

1.5 ด้านพนักงาน ผู้ประกอบการควรมีพนักงานที่มีการโต้ตอบด้วยคำที่สุภาพ พนักงานเต็มใจตอบคำถามและให้ข้อมูลแก่ลูกค้า พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นกันเอง และให้ความสำคัญในระดับมาก ในหัวข้อพนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี และแต่งกายเหมาะสม และพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับสินค้า และแฟชั่น สามารถให้คำปรึกษาแนะนำได้เป็นอย่างดี

1.6 ด้านกระบวนการให้บริการ ผู้ประกอบการควรมีรูปแบบการชำระเงินค่าสินค้าที่สะดวก รวดเร็ว การทักตอบทันทีเมื่อลูกค้าแชทเข้ามาถามข้อมูล ความรวดเร็วในการตอบกลับข้อซักถาม การบริการเป็นไปตามลำดับคิวก่อนหลัง

1.7 ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ประกอบการควรมีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้มีความสะอาด มีการอัปเดตข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีแค็ตตาล็อกให้ลูกค้าเลือกบนแพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้รูปสินค้าจริงในการนำเสนอข้อมูล และมีการจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ หมวดยุ่ม

1.8 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการ ผู้ประกอบการควรมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้าในการให้บริการ เมื่อเสื้อผ้ามีปัญหาสามารถเปลี่ยนคืนได้ มีปัญหาและข้อร้องเรียนจากลูกค้าต่ำ และการบริการมีมาตรฐาน ไม่ผิดพลาด หรือตกหล่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปอาจศึกษาเพิ่มเติมด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้เกิดความหลากหลายของข้อมูลและได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

2.2 การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรมีทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ปัจจัยใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สถิติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา บุญบงการ. (2557). *สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวรรณ สันติเมทนีดล. (2562). *กลยุทธ์ในการจัดการการตลาดร้านค้าเสื้อผ้าลีนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชญาน์ลักษณ์ ภูทอง. (2564). *การศึกษาปัจจัยอิทธิพลทางสังคมและปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแบรนด์ใหม่ในสินค้าเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านเครือข่ายออนไลน์ กรณีศึกษาแบรนด์ชญาน์ทอง*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา. (2563). *การตลาดบริการ: แนวคิดและกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพันธ์ จรดล. (2561). *แผนการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายเสื้อผ้ากีฬาร้านดีดี เจริญชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรีชญา ชินชัย. (2563). *แนวทางการเพิ่มยอดขายสำหรับธุรกิจเสื้อผ้าแฟชั่น ผ่านทางสื่อออนไลน์ กรณีศึกษา: ร้าน Inside_officials*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรภัส ขำคมเขตร์. (2560). *พฤติกรรมและความพึงพอใจในการซื้อเสื้อผ้าสตรีผ่านสื่อเฟซบุ๊กของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญพิชชา ไกรวุฒิสม และวิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าออนไลน์ของนักศึกษาหญิงไทยและเวียดนาม*. *วารสารนวัตกรรมและการจัดการ*, 3, 63-73.
- ลักษณารีย์ ยิ่งเกรียงไกร. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าแฟชั่นผ่านทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*. 4 (1), 1-12.
- สุจิตรา กาบไก่อแก้ว. (2561). *แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองออนไลน์ กรณีศึกษา ร้าน Jittra Klosets ในเขตจังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อมรรัตน์ ทันมา และขวัญฤทัย บุญยะเสนา. (2558). อิทธิพลของการสื่อสารการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของสุภาพสตรี ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 5 (1), 76-90.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons. อ้างถึงใน กัลยา วาณิชยปัญญา. (2559). *สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2016). *Research Methods for Business*. (7th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Calicchio, S. (2020). *Swot analysis in 4 steps: How to use the SWOT matrix to make a difference in career and business*. New York: Createspace Independent Publishing.
- Perera, R. (2020). *Five Understanding Porter's Five Forces Analysis*. Senanayake: Nerdynaut.

การพัฒนาความสามารถการอ่านคำโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด
สมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
**Development of Reading Ability on Learning Activities with Brain
Based Learning According to Skills Practice forms of Grade 1 Students**

จริยา สุขแก้ว และ น้าทิพย์ องอาจวานิชย์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Jariya Sukkeaw and Namthip Ongardwanich
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jariyas63@nu.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านคำของนักเรียน ก่อน และหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ โรงเรียนบ้านสุขสำราญ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 11 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ 2) แบบฝึกทักษะการอ่านคำ 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน 4) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านคำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.15)

คำสำคัญ : กิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐาน; แบบฝึกทักษะ; การอ่านคำ

Abstracts

The purpose of the study were: 1) to compare reading abilities of students with pre-test and post-test on learning with based brain learning of Grade 1 students 2) to study the satisfactions of learning with based brain learning according to skills practice forms with 11 students in Bansuksamran School, Khlonglan, Kamphaengphet province in academic year of 2021 by purposive sambaing. The research instruments were 1) the learning management planning in based brain learning with skills practice forms.2) the words of skills practice forms.3)the pre-test and post test reading words 4)the satisfaction forms on based brain learning with the overage score analyzed by the statistic used to analyze the data were percentage, mean satisfactions and T-test dependent.

The result of this research were as follows:

1.The result of ability reading in words on pre-test and post-test with based brain learning according to the skills practice forms were suitable with statistical significant at the level of 0.05.

2.The Grade 1 students were satisfied with learning activities on based brain learning according to skills practice forms in the highest level ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.15)

Keywords: Brain Based Learning; Activities Skills Practice Forms Reading Abilities

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้ผู้อ่านมีสุข ความหวัง และความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ และมีความอยากรู้อยากเห็น การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ ก็ได้มาจากก่านอ่านนั่นเอง (ฉวีวรรณ คูหาภินนท์, 2542 : 11)

จากความสำคัญของการอ่านในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ยังได้จัดโครงการอ่านออกเขียนได้ ง่ายนิดเดียว เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนอ่านออกเขียนได้ และอ่านคล่องเขียนคล่องทุกคน ดังนั้นทางโรงเรียนจึงจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ทุกคน โดยให้ความสำคัญกับการปูพื้นฐานการอ่านและการเขียนให้นักเรียนในช่วงประถมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพื้นฐานการอ่านและการเขียนที่สามารถต่อยอดการอ่านและการเขียนในระดับที่สูงขึ้นได้ แต่จากการทดสอบประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) สำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนบ้านสุขสำราญ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรในปีการศึกษา 2563

ด้านการอ่านออกเสียงมีคะแนนเฉลี่ย 88.00 คะแนน ซึ่งผลคะแนนการทดสอบด้านความสามารถด้านการอ่านออกเสียงมีคะแนนลดลงเมื่อเทียบกับผลการทดสอบประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเสียงในปีการศึกษา 2562 ซึ่งมีคะแนนการทดสอบอยู่ที่ 93.55 คะแนน จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่านักเรียนนั้นมีปัญหาในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำไม่ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนอ่านออกเสียงข้อสอบผิดและเข้าใจความหมายของข้อสอบผิด

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นนั้น มีหลากหลายวิธี วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เป็นแนวความคิดของนักประสาทวิทยา และนักการศึกษาอีกกลุ่มหนึ่ง ที่สนใจการทำงานของสมองมาประสานกับการจัดการศึกษา โดยนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองมาใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์แต่ละช่วงวัย วิธีการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดสมองเป็นฐานจึงเป็นวิธีสอนรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนสอนเพื่อพัฒนาการอ่านคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งกิจกรรมสมองเป็นฐาน เป็นหมายการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้หลักการสมองกับการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติงานจริง และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการฝึกประสบการณ์ที่หลากหลาย วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554 อ้างในกฤตยาภาณุจันท์ อินพิทักษ์ : 34) จึงได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นการสร้างความสนใจของนักเรียนให้อยากรู้และเกิดความคุ้นเคย ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยศิลปะ ดนตรี กีฬา (โดยใช้เพลง ภาพ การแสดงท่าทาง การวาดรูป การเล่าเรื่อง การใช้คำถาม ฯลฯ) 2) ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ เป็นการให้เด็กได้แสดงออกถึงความต้องการและความรู้สึกเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ครูและนักเรียนตกลงร่วมกัน ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย การฝึกฝน กาย วาจา ใจ สอนโดยใช้การแผ่สสาร การพูดคุยถามความเห็นไม่ชี้ให้เด็กจ่าในสิ่งที่สั่ง ฟังในสิ่งที่พูด 3) ขั้นเสนอความรู้ใหม่ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยเรียนรู้จากง่ายไปหายากเป็นขั้นสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน 4) ขั้นฝึกทักษะ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เป็นการลดความเครียด นักเรียนจะช่วยกันทำกิจกรรมกลุ่ม และสร้างผลงานคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ทำให้เกิดความหลากหลายและมีทักษะทางสังคม 5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด โดยนักเรียนนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม มีการเคลื่อนไหวยืดเส้นยืดสาย เป็นการฝึกการสังเกต การฟังการบันทึกการนำเสนอ การอ่าน การตั้งคำถามและตอบคำถาม 6) ขั้นสรุปความรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด โดยใช้ Mind Mapping วิธีนี้จะทำให้เกิดการสรุปรวบยอดและเข้าถึงความจำได้ดีที่สุด เป็นการฝึกการเชื่อมโยงทางความคิด การเขียนและเรียบเรียงเป็นตัวหนังสือและใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยศิลปะ ดนตรี กีฬาโดยใช้ศิลปะเข้ามาตกแต่งช่วยทำให้เกิดการผ่อนคลายทางอารมณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น 7) ขั้น

กิจกรรมเกม เป็นขั้นวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เป็นขั้นที่ประเมินนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้การสอบเป็นเกมการแข่งขัน เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุก ไม่เครียด ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยสนับสนุนให้เด็กไม่กลัว การแข่งขันด้วยการทดสอบ รวมทั้งให้เด็กยอมรับผลการประเมินและวางแผนในการแก้ไขปรับปรุงด้วยตนเอง ซึ่งจากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานในข้างต้นจะเห็นได้ว่าในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย และตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างดีแล้ว การนำแบบฝึกทักษะมาใช้ประกอบการสอนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากทักษะการอ่าน ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ดังนั้นการที่นักเรียนจะพัฒนาการอ่านให้ดียิ่งขึ้นนั้นจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านสามารถทำได้ถูกต้อง

ข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าปัญหาการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานมาทดลองใช้ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านคำของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสุขสำราญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสุขสำราญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 11 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการอ่านคำ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านคำ และแบบประเมินความ

พึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ

2.1 แบบฝึกทักษะการอ่านคำ

มีขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคำ เรื่อง คำควบกล้ำ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2) วิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้ภาษาไทยและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3) กำหนดคำศัพท์ที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านคำ เรื่อง คำควบควบกล้ำ รวมเป็นคำศัพท์ฝึกอ่านจำนวน 120 คำ การกำหนดคำศัพท์นั้น ผู้วิจัยเลือกคำที่สอดคล้องกับในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่ระบุในหนังสือเรียนภาษาไทยและหนังสือเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4) นำคำที่ผ่านการคัดเลือกมาจัดประเภท โดยแยกเป็นกลุ่มตามสระได้ดังนี้ คำที่ควบกล้ำด้วย ร คำที่ควบกล้ำด้วย ล คำที่ควบกล้ำด้วย ว คำควบกล้ำไม่แท้(จ ช ศ ส) และคำควบกล้ำไม่แท้(ทร ออกเสียง ษ) แล้วนำคำดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านคำต่อไป

5) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

6) กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบฝึกการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเรื่อง และเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

7) กำหนดเรื่องที่จะนำมาใช้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านคำ

8) นำคำและเนื้อหาการเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์มาสร้างแบบฝึก ประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้แบบฝึก จุดประสงค์การเรียนรู้ และแบบฝึกอ่านคำที่ประสมด้วยสระประสม แบ่งเป็นเนื้อหาย่อย จำนวน 5 หน่วย

9) หลังจากสร้างแบบฝึกการอ่านแล้ว พิจารณาหาจุดบกพร่องและแก้ไขทางด้านความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ความน่าสนใจ และความเหมาะสมของเนื้อหาต่อวัยและการเรียนรู้ของผู้เรียน

10) นำแบบฝึกการอ่านที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบ ความถูกต้องของเนื้อหาและมาปรับปรุงแก้ไข

11) นำแบบฝึกการอ่านที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ภาษาและความเหมาะสมของคำเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำผลการพิจารณาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคอร์ต (Likert) เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาระดับความเหมาะสมในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาว่าแบบฝึกการอ่านมี

ความเหมาะสมต้องมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่เกิน 1.00 ผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีดังนี้

แบบฝึกทักษะการอ่านคำ คำที่ควบกล้ำด้วย ร คำที่ควบกล้ำด้วย ล คำที่ควบกล้ำด้วย ว คำควบกล้ำไม่แท้(จ ช ศ ส) และคำควบกล้ำไม่แท้(ทร ออกเสียง ซ) ภาพรวมของแบบฝึกการอ่านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.82 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.26 แสดงว่าแบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมดีมาก

12) นำแบบฝึกการอ่านซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้วตามขั้นตอนข้อ 11 มาแก้ไขปรับปรุง

13) นำแบบฝึกการอ่าน จำนวน 5 หน่วย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านขุนห้วยแม่ต๋าน จังหวัดตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงแก้ไข

13) ผู้วิจัยนำแบบฝึกการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านสุขสำราญ กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล จำนวน 11 คน

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ

มีขั้นตอนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่1 (จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

2) ศึกษาหลักการสอน ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และหลักการสอนโดยใช้แบบฝึก

3) วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีจากสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4) สำนวจคำควบกล้ำที่เป็นคำพื้นฐานที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรอ่านได้ จากบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจากหนังสือเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วรวบรวมคำมาจำนวน 120 คำ

5) นำคำที่ผ่านการคัดเลือกมาจัดประเภท โดยแยกเป็นกลุ่มตามคำที่ควบกล้ำ แล้วนำคำดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

6) นำคำที่ได้จากการสำรวจมาใช้ประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนววิธีสอนตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคำ เรื่อง คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

7) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน ใช้สอนแผนละ 2 ชั่วโมง

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้องของ และความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำผลการพิจารณาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ โดยพิจารณาระดับความเหมาะสมในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมต้องมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่เกิน 1.00 ผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 เรื่องคำที่ควบกล้ำด้วย ร คำที่ควบกล้ำด้วย ล คำที่ควบกล้ำด้วย ว คำควบกล้ำไม่แท้(จ ช ฅ ส) และคำควบกล้ำไม่แท้(ทร ออกเสียง ซ) ภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.88 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.19 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมดีมาก

10) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ในส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

11) นำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านขุนห้วยแม่दान จังหวัดตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงแก้ไข

12) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำที่ควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน

เป็นแบบอ่านออกเสียงคำ จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2) ศึกษาทฤษฎี หลักการวัดและประเมินผลทักษะพิสัย และศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงคำ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3) วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

4) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบโดยศึกษาจากเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั้ง 5 หน่วย ซึ่งข้อทดสอบสอดคล้องกับผลการเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในแบบฝึกการอ่านและแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

5) สร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำฉบับร่าง เป็นแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำ ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน จำนวน 1 ฉบับ รวม 40 ข้อ พร้อมเกณฑ์การประเมิน

6) เสนอแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

7) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยข้อสอบต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจากการคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) จากคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบต่ำสุดเท่ากับ 0.60 สูงสุดเท่ากับ 1.00

8) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาขึ้นมาแล้ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านสุขสำราญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

9) ตรวจคำตอบแบบทดสอบที่อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง โดยในแต่ละข้อถ้าอ่านถูกต้อง 1 คะแนน ถ้าอ่านผิดได้ 0 คะแนน

10) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ ดังนี้

1) นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ หาความยากง่าย (p) พิจารณาเกณฑ์คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.2 - 0.8 ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.80

2) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ โดยวิธีการของ เบรนนอน (Brennan) พิจารณาเกณฑ์ในการเลือกที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.74

3) จากนั้นคัดข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ที่สมบูรณ์ จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น โดยมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของ Kuder-Richardson คำนวณด้วยสูตร KR-20 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

11) นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ มาจัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจและวิธีสร้างแบบ ประเมินเพื่อกำหนดกรอบ แนวคิด โครงสร้างแบบประเมิน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องประเมินและกำหนดขอบข่ายของข้อความที่จะสร้างแบบประเมินให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน

3. ออกแบบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ข้อ ลิเคอร์ท (Likert) เป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจเหมาะสมระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจเหมาะสมระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจเหมาะสมระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าที่วัดได้ มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. ร่างแบบประเมินตามรูปแบบที่กำหนดโดยให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และขอบข่ายของเนื้อหา

5. นำร่างแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและทำการแก้ไข

6. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (IOC) โดยข้อสอบต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดคะแนนดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินวัดได้ได้ตามตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบประเมินวัดได้ได้ตามตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินวัดได้ได้ตามตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้

สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านคำ พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องเท่ากับ 0.94

7. นำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านขุนห้วยแม่ต๋าน จังหวัดตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

8. นำแบบประเมินความพึงพอใจมาจัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ขั้นก่อนการจัดการเรียนรู้ ก่อนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) โดยการใช้แบบทดสอบความสามารถการอ่านคำ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 1 คาบ

3.2 ขั้นจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนววิธีสอนตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง คำควบกล้ำ เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ทดลองสัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 2 ชม. เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 10 คาบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ขั้นเตรียม ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และอธิบายรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

(2) ขั้นจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.3 ขั้นหลังการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบการอ่าน 1 ชุด เป็นแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลา 1 คาบ แล้วจึงตรวจให้คะแนน นำคะแนนที่รวบรวมได้ไปหาค่าทางสถิติ โดยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนมาเปรียบเทียบกับความแตกต่างกับคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านชุดเดียวกันแต่สลับข้อ คำศัพท์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)

4.2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กิจกรรมสมองเป็นฐาน หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้อัตลักษณ์ของการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติงานจริง และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการฝึกประสบการณ์ที่หลากหลาย วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554 อ้างใน กฤตยาภาณุจันท์ อินทร์พิทักษ์, 2554 : 34) จึงได้เสนอแนวทางในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นตอนลงกระบวนการเรียนรู้ (3) ชี้นำเสนอความรู้ใหม่ (4) ขั้นฝึกทักษะ (5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (6) ขั้นสรุปความรู้ (7) ขั้นกิจกรรมเกม

แบบฝึกทักษะ เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวนทั้งหมด 5 ชุด

สรุปขั้นตอนในการสอนเรื่องการอ่านและการเขียนคำภาษาไทยด้วยกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ดังนี้

<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นการสร้างความสนใจของนักเรียนให้อยากรู้และ เกิดความคุ้นเคย</p> <p>ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ เป็นการให้เด็กได้แสดงออกถึงความต้องการและ ความรู้สึเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ครูและนักเรียนตกลงร่วมกัน</p> <p>ขั้นเสนอความรู้ใหม่ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยเรียนรู้จาก ง่ายไปหายากเป็นขั้นสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน</p> <p>ขั้นฝึกทักษะ ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้ชุดฝึกทักษะ การอ่านคำ</p> <p>ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้นักเรียนนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม</p> <p>ขั้นสรุปความรู้ ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ โดยใช้ Mind Mapping</p> <p>ขั้นกิจกรรมเกม เป็นขั้นวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เป็นขั้นที่ ประเมินนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่</p>
--

1. ความสามารถด้านการอ่านคำ
ของนักเรียน หลังจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน
ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด
สมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบ
ฝึกทักษะ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านคำโดยการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

1. ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านคำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านคำก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง การอ่านคำ
ควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	N	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	11	20	8.27	1.01	9.73	1.27	25.36*	0.0000
หลังเรียน	11	20	18.00	1.95				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านคำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถการอ่านคำของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 18.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.95 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถการอ่านคำของนักเรียนก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 8.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.01 และมีค่าเฉลี่ยเพิ่ม 9.73

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางแสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ

ความคิดเห็น	($\bar{x}$)	S.D	แปลผล
1. ครูมีการเตรียมการสอน	4.45	0.52	มาก
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.27	0.47	มาก
3. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.55	0.52	มากที่สุด
4. ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.64	0.50	มากที่สุด
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.27	0.47	มาก
6. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.18	0.40	มาก
7. การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน	4.64	0.50	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	4.27	0.47	มาก

ความคิดเห็น	($\bar{x}$)	S.D	แปลผล
9. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	4.55	0.52	มากที่สุด
10. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	4.73	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม	4.48	0.15	มาก

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.15)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาผลการวิจัย 2 ประการคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านคำของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านคำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนในการทำกิจกรรมที่หลากหลายประกอบด้วย 1) การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการนิทานหรือฟังเพลงเพื่อกระตุ้นความสนใจของเรียน 2) ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ จัดกลุ่มและสร้างข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน 3) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ สอนเนื้อหาให้กับผู้เรียน 4) ขั้นฝึกทักษะ ให้ผู้เรียนเข้ามและทำแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเขียนแผนผังความคิด 5) ขั้นแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานของตนเอง 6) ขั้นสรุปความรู้ ครูเฉลยแบบฝึกทักษะและร่วมกับสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้กับผู้เรียน 7) ขั้นกิจกรรมเกม เป็นการเล่นเกมการศึกษา เกี่ยวกับเนื้อหาผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติไปในขั้นตอนที่ 1 – 6 จากขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเห็นได้ว่านักเรียนถูกกระตุ้นให้เรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว พร้อมทั้งจะเรียนรู้ และสนุกสนานสนานไปกับการเรียน ทำให้ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวาพร สุวรรณธรรมมา (2558 : 43) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำและความเชื่อมั่นในตนเองของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบการจัดกิจกรรมแบบ BBL ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ

จินดารัตน์ ฉัตรสอน (2558 : 43) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ร่วมกับแบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนด้วยแบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 มีค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.15 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.73 คะแนน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ มีกิจกรรมที่หลากหลาย กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยาภาณุจรรย์ อินทร์พิทักษ์(2562 : 54) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านและการเขียนคำภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนพร ดวงพรกชกร (2559 : 6) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก ในภาพรวมมีความเห็นเชิงบวกอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านคำโดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนควรเพิ่มระยะเวลาในการทำกิจกรรมในชั้นฝึกทักษะให้ผู้เรียนมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านและทบทวนด้วยตัวเองมากขึ้น
2. ครูผู้สอนควรสอดแทรกเรื่อง คุณธรรมจริยธรรม ในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรนำผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะไปปรับใช้กับเนื้อหาอื่นๆ เช่น มาตราตัวสะกด สระเสียงสั้น สระเสียงยาว เป็นต้น

2. ควรมีการพัฒนาการอ่านคำ โดยใช้เทคนิคการสอน หรือสื่อการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น เทคนิค การเรียนแบบร่วมมือ สื่อมัลติมีเดีย เพลง การ์ตูน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยากาญจน์ อินทร์พิทักษ์. (2562). *การพัฒนาความสามารถการอ่านและการเขียนคำภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินดารัตน์ ฉัตรสอน. (2558). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ร่วมกับแบบฝึก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินนธ์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: ศิลปาบรรณาการ
- ทิวาพร สุวรรณธรรมมา. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำและความเชื่อมั่นในตนเองของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบการจัดกิจกรรมแบบ BBL*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธนพร ดวงพรกชกร. (2559). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา
คณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

**Learning Management by Using Technique Kwdl to Develop Learning
Achievement in Mathematics on Percentage Problems of Grade Six
Students at Ramkhamheang University Demonstration
School (Elementary Level)**

อัญชลี บุญจันทิก,

กิตติศักดิ์ เสียงดี และ กนกวรรณ รัตนศรีสุข

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง(ฝ่ายประถม)

Anchalee Bunjantuek,

Kittisak Sieagdee and Kanokwan Rattanasrisukho

Ramkhamhaeng university demonstration school (elementary level)

Corresponding Author E-mail: Anchalee.b@rumail.ru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยใช้สถิติ t – test for dependent sample มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL ในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ

ผลการวิจัยพบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คณิตศาสตร์; โจทย์ปัญหาร้อยละ; เทคนิค KWDL

* วันที่รับบทความ : 11 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 9 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 12 ตุลาคม 2565

Received: September 11, 2022; Revised: October 9, 2022; Accepted: October 12, 2022

Abstracts

This research is the study was quasi experimental research, and a t-test for dependent sample. The objective of this research was to compare before and after learning achievement with learning management using the KWDL technique in mathematics on the problem of percentage problems of students in Grade six. The sample of research is a Grade six in the first semester of the academic year 2022 at Ramkhamheang University Demonstration School (Elementary Level). The sample was thirty-two students, selected by the Sample Random Sampling. The research instruments included) Learning management plan using the KWDL technique on percentage problems Grade six 2) A test of academic achievement before and after on percentage problem.

The results found that the learning achievement Percentage problem of Grade six students who received KWDL learning management, were significantly higher than before using KWDL learning management at a .05 level of significance.

Keyword: Mathematics; Percentage problems; Technique KWDL.

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน ช่วยให้มนุษย์ สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 9) ซึ่งในปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ ชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะกระบวนการทาง คณิตศาสตร์ให้ครบทุกด้าน ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสารและการสื่อความหมายทาง คณิตศาสตร์ ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการให้เหตุผล และทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะและกระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ดังกล่าวมานี้ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 7)

การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับโจทย์ปัญหาที่ผ่านมานั้นยังคงประสบปัญหา อันเนื่องมาจากนักเรียนไม่ สามารถเข้าใจโจทย์ปัญหาทั้งหมดหรือบางส่วนเนื่องจากขาดประสบการณ์และขาดความคิดรวบยอด กล่าวคือ นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้เฉพาะโจทย์ปัญหาที่คุ้นเคย หรือที่ใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหาเพียงขั้นตอน เดียว เมื่อเจอโจทย์ปัญหาที่ยากและซับซ้อนหรือต้องวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสถานการณ์ในโจทย์เพื่อให้ ได้มาซึ่งวิธีหาคำตอบ นักเรียนไม่สามารถทำได้ บางครั้งอ่านโจทย์ปัญหาแล้วไม่ทราบว่าจะหาคำตอบของ ปัญหาได้อย่างไร เพราะยังขาดความเข้าใจในกระบวนการและวิธีการ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการแก้โจทย์

ปัญหาเป็นการนำความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้เรียนมาไปใช้วิเคราะห์หาคำตอบของปัญหา (จรัญ กองศรีกุลติก, 2552 : 76)

การฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหานับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักใช้กลวิธีในการแก้โจทย์ปัญหา เป็นแนวทางให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กลวิธีเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการแก้ปัญหานั้นที่แนะนำวิธีหนึ่ง คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL ของ โอเกิล เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการแก้ปัญหามาสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและใช้วิธีการที่หลากหลายในการหาผลลัพธ์ของคำถาม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจโจทย์ปัญหาได้อย่างชัดเจนซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) K (What we know) เรารู้อะไรบ้าง ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องอ่านโจทย์และหาสิ่งที่โจทย์บอกให้ทราบ 2) W (What we know to know) เราต้องการรู้ ต้องการทราบอะไร ผู้เรียนต้องบอกหาสิ่งที่โจทย์ต้องการทราบหรือบอกได้ว่าโจทย์ต้องการให้หาอะไร รวมถึงหาวิธีการแก้ปัญหานั้นด้วยวิธีที่หลากหลาย 3) D (What we do to find out) เราทำอะไรไปแล้วบ้าง ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะดำเนินการแก้ปัญหามาตามแผนที่วางไว้และเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ลงมือแสดงวิธีการแก้ปัญหามา และ 4) L (What we learned) เราเรียนรู้อะไรบ้าง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการสรุปผลที่ได้จากการแก้ปัญหามา ผู้เรียนต้องสามารถอธิบายขั้นตอนการแก้ปัญหามาได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นจะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL ที่นำไปใช้เพื่อแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด เกิดการเรียนรู้และมีทักษะการแก้ปัญหามาและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย นอกจากนี้ วิศรุต ตะกรุดแจ่ม (2562 : 32) ได้กล่าวว่าเพื่อให้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL สามารถพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 – 5 คน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่คล่องความสามารถ คือ นักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนปานกลาง นักเรียนที่เรียนอ่อน และมีการนำแผนผัง KWDL บัตรกิจกรรม KWDL ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้อย่างหลากหลายตามขั้นตอนที่กำหนด และสามารถหาวิธีการแก้ปัญหามาที่ดีที่สุดพร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) เพื่อฝึกฝนและพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและกระบวนการแก้ปัญหามาทางคณิตศาสตร์ มีความคิดเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหามากับชีวิตประจำวัน สามารถประยุกต์ใช้วิธีการแก้ปัญหามาได้อย่างหลากหลาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูผู้สอนยังสามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL ในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 97 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 32 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ผลการประเมินมีค่าเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และมีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL (E_1/E_2) เท่ากับ 79.97 / 77.06

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.81

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ให้กับกลุ่มตัวอย่างเข้าใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ

4.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre -test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL จนครบทั้ง 10 แผน

4.4 หลังจากสิ้นสุดการทดลองแล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Post- test) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่องโจทย์ปัญหาร้อยละ ชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนด้วยสถิติ T-test dependent sample

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	Mean	S.D.	t	Df	sig
ก่อนเรียน	20	32	9.38	3.18	19.36	31	0.000*
หลังเรียน	20	32	15.44	2.71			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.38 และมีค่าความแปรปรวนอยู่ที่ 3.18 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 15.44 และมีค่าความแปรปรวนอยู่ที่ 2.71 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหาตัวชี้วัด และออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการในการแก้โจทย์ปัญหาร้อยละได้เป็นอย่างดี เป็นตามแนวคิดของโอเกล (Ogle, 1986 : 564-570) ผู้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL ที่กล่าวว่า การกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL โดยใช้คำถามนำเพื่อให้นักเรียนคิดหาข้อมูลของคำตอบตามที่ต้องการในแต่ละขั้นจะช่วย

ส่งเสริมการอ่านมากขึ้น โดยเฉพาะการอ่านเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ จากโจทย์ปัญหาวิเคราะห์ นอกจากนี้การสรุปกระบวนการคิดในขั้นตอน L ของการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการลงมือทำโจทย์ปัญหาในรูปแบบที่เคยทำมาแล้ว ส่งผลให้นักเรียนสามารถลงมือทำโจทย์ปัญหาที่มีรูปแบบคล้าย ๆ กันได้ดียิ่งขึ้น และการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 5 คน โดยแต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนที่ความสามารถ คือ นักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนปานกลาง นักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้อย่างหลากหลายตามขั้นตอนที่กำหนด และสามารถหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดพร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างชัดเจน ดังที่ วีระศักดิ์ เลิศโสภา (2554 : 55) ได้กล่าวว่า KWDL เป็นเทคนิคในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถ สติปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะและกระบวนการในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดนักแก้ปัญหาที่ดี เพราะนอกจากการให้นักเรียนคิดพิจารณาจากข้อความหรือคำถามที่กำหนดไว้ให้แล้ว ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบความคิดไม่ให้เบี่ยงเบนไปในทิศทางอื่นยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เปรียบเทียบแยกแยะก่อนหาข้อสรุปด้วยตนเองและยังช่วยให้นักเรียนอ่อนปานกลางและเก่งมีโอกาสได้เรียนรู้ได้รับการฝึกวิธีคิดอย่างมีระบบและขั้นตอนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศรุต ตะกรุดแจ่ม (2562 : 8) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWDL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWDL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 79.21/78.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 75/75 และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWDL นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิอร รักใหม่ (2557 : 7) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL มีค่าเท่ากับ 31.3333 และคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเท่ากับ 26.466 ซึ่งเมื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติ พบว่าความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ในระยะแรกครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมและเสนอตัวอย่างของการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

2. ครูผู้สอนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโจทย์ปัญหาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคิดวิเคราะห์ ผูกพันทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อภิปราย และซักถามให้มากขึ้นทั้งภายในกลุ่มย่อยและภายในชั้นเรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL ร่วมกับเทคนิคการแก้โจทย์ปัญหาในรูปแบบอื่น

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWDL

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนุสสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนุสสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรรย์ กองศรีกุลดิลก. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้แบบฝึกกิจกรรมการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เน้นการวางแผนการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคู๊ทอง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

วิรุฑ ตะกรุดแจ่ม. (2562). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ เรื่อง โจทย์ปัญหาร้อยละ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWDL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

วีระศักดิ์ เลิศโสภา. (2554). *ผลการใช้เทคนิคการสอน K-W-D-L ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุจิอร รักใหม่. (2557). การศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องลำดับ และอนุกรม ด้วยเทคนิค KWDL สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Ogle, D. M. (1986). K-W-L Teaching model that develop active reading of expository text. *Reading Teacher*. 39, 564-570.

Research on the impact path of family business transformation in Guangdong-hong Kong-macao Bay area

Shihai Yuan¹, Pingzhen wu²

¹Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand

²Guangzhou Huashang College China

Corresponding Author, E-mail: 313301167@qq.com

*****

Abstracts

This article through in-depth study of a large bay area of Guangdong family business transformation behavior of influence mechanism, combined with the relevant theory of the enterprise transformation, in the analysis of the big bay area of Macao family business transformation present situation and the transformation behavior influence mechanism, on the basis of Guangdong large bay area family business transformation behavior influence path has carried on the thorough analysis, and through the empirical test. The empirical results show that the dimensions of transition factors and direction have direct effects on transformation behaviors, and transition ability has direct effects on transformation behaviors; there are some intermediary roles in transition factors and transformation behaviors; and transition degree regulates in transformation ability and transition behaviors.

Keywords: Guangdong-hong Kong-macao Bay area, Family business transformation, Influence path

Introduction

Family business is an ancient and enduring enterprise form, which plays an important position in the economic development of many countries around the world. It has a long family management history in the pan-East Asian region and countries dominated by strong "home" culture and long family tradition.(Hill Gates, 1995 : 4) In discussing the development of Chinese society, he pointed out that the family management organization became the "engine" of Chinese social development at that time with a small capitalist production mode since the Song Dynasty.

Family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area are an important part of the regional economy of Guangdong Province, and their transformation and development directly affects the economic development of the Greater Bay Area. However, there are few studies at home and abroad on the transformation behavior of family enterprises in the Greater Bay Area, and after the introduction of the "Outline of the Greater Bay Area Planning" in the Greater Bay Area, and there are relatively few theoretical documents for reference. Therefore, on the basis of analyzing the theoretical system of enterprise transformation behavior and the theoretical system of institutional change, this paper adopts the literature analysis method, systematic analysis method and questionnaire survey method, and has important theoretical and practical significance on the influence mechanism of the transformation behavior of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area.

---

* Received: August 8, 2022; Revised: October 4, 2022; Accepted: October 6, 2022

1 Theoretical significance

Promoting the development of the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area is a major decision made by the CPC Central Committee with Comrade Xi Jinping at its core. It is a national strategy planned, deployed, and promoted by General Secretary Xi Jinping himself.

This paper, on the basis of the previous research, combined with the theory system of enterprise transformation behavior and the theory of enterprise growth theory system, analyzes the factors of the family enterprise transformation behavior theory model, using the structure equation model to construct the theoretical model verification analysis, so as to systematically study the influence mechanism of the large bay area family enterprise transformation behavior system analysis.

Therefore, this paper extends the research perspective and research method of enterprise transformation; on the other hand, it expands the application field of enterprise transformation behavior theory system.

2 Practical significance

The research in this paper is conducive to the realization of the development goal of the transformation and behavior of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, and provides certain practical support for deepening the reform and promoting the transformation and development mode of family enterprises in Guangdong Province.

This paper analyzes the influence of a large bay area of Guangdong family business transformation behavior mechanism, the influence of Guangdong large bay area family business transformation behavior path in-depth analysis, and put forward to promote the large bay area of Guangdong family business transformation behavior development goals and countermeasures, so as to better promote the transformation of the large bay area of Guangdong family enterprises.

Literature Review

The concepts of "the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area", "family business", "family business" and "transformation behavior" involved in this paper have different meanings at different stages and in different periods. Therefore, in order to make the research more scientific and facilitate communication and discussion, the main concepts and research scope are defined as follows.

Transformation of family business: enterprise transformation and upgrading has always been a focus of research at home and abroad. In foreign literature, enterprise transformation and upgrading are two different concepts. In terms of the upgrading path, it is regarded as a process of enterprises from the production of low value-added products to the production of high value-added products, and is accompanied by the promotion of enterprises in the industrial chain or product value chain (Gereffi, 1999 : 37-70). In China, scholars have different concepts of transformation and upgrading, mainly in three categories: transformation and upgrading, transformation and upgrading. Transformation mainly refers to the transformation of enterprises across industries, such as production and operation to different industries or enterprises across the original core technology or experience into new fields, mainly refers to the transformation of enterprises in different industries or different fields (Wu Jiayi and Li Jiale, 2009 : 3). Transformation and upgrading refers to the process of enterprises constantly changing to improve their continuous competitiveness and find new business directions (MAO Yunshi et al., 2015 : 43). Therefore, this paper believes that transformation is a specific strategic

behavior of strategic change, combined with the existing research definition of transformation and upgrading, this paper believes that transformation and upgrading in the external environment in order to achieve continuous competitive advantage, continuously improve the added value of products and services, improve and update the existing organizational structure, management mode, business model and strategic change into a new industry or new field.

1. Research on types and paths of family business transformation

From the existing literature, scholars have conducted a lot of research on the types and paths of enterprise transformation. First of all, scholars at home and abroad have analyzed the type of research on enterprise transformation. For example, (Kehui Jiang, 2022 : 63) turns digital transformation into a key path for micro-economic entities to achieve high-quality development in the post-epidemic era. He believes that as the main body of the real economy, manufacturing enterprises should carry out digital strategy and upgrading based on their own conditions, which is crucial to ensure sustainable growth. The development of big data and artificial intelligence has ensured the industrial innovation of traditional commodities, and economic transformation and upgrading has become the general trend of social development (He Yongquan; Jia Lanfang, 2022 : 6). Li Ye (2004 : 1-20) summed up the four mainstream modes of western enterprise transformation since the 1980s: restructuring transformation, reengineering transformation, innovative transformation and regenerative transformation. Wang Jifa et al. (2006 : 30-190) combined with the enterprise exogenous growth theory and endogenous growth theory, proposed the enterprise endogenous transformation (management mode transformation, product and market transformation, business process transformation) and the enterprise exogenous transformation (industry transformation). Zhou Zhitian (2010 : online) analyzed the transformation path of shoe enterprises in the Pearl River Delta by discussing the driving factors, paths and achievements of Taiwan-funded enterprises in the Pearl River Delta, and divided the Taiwan-funded shoe enterprises in the Pearl River Delta into four types: manufacturing, R & D, marketing and hybrid.

Secondly, the existing literature has conducted a lot of research on the path of enterprise transformation and upgrading. Foreign scholars have mainly analyzed the path of enterprise transformation from the perspective of restructuring, alliance cluster and the use of information technology, in compliance with (Li, J., Saide, S., Ismail, M.N., & Indrajit, R.E., 2021 : 1-20) Explore the enterprise digital business transformation from the perspective of technology-knowledge. In addition, scholars have analyzed the enterprise upgrading path according to the competitiveness theory, the dynamic capability theory and the global value chain theory, but most scholars currently use the global value chain theory (GVC) to study the enterprise upgrading path (Wang Jianxiu et al., 2013 : 30-190). OEM companies can also develop towards higher national or international standards to improve product quality, enhance international competitiveness, and achieve an upgrade (MAO Yunshi et al., 2010 : 54).

A lot of research has been conducted on the definition of enterprise transformation, influencing factors and types and paths of transformation, especially on the research of enterprise transformation path (MAO Yunshi, et al., 2015 : 43), that is, on how enterprises achieve transformation. For the transformation of dynamic research, scholars mainly from the resource base view and power theory of enterprise internal factors and external factors, internal factors mainly emphasize the influence of enterprise technology innovation ability on enterprise transformation, external factors are more extensive, including foreign direct investment (Wei Long and Wang Lei, 2017 : 71-86) and system quality (Li Fuzhu and Liu Huaqing, 2018 : 57-64) are discussed. From the perspective of existing research, although scholars consider the impact of the enterprise transformation on the institutional environment,

most of them only analyze one aspect of the institutional environment or regard the institutional environment as a whole, while the complexity and turbulence of the institutional environment in the context of the economic transformation underemphasizes the transformation of enterprises. Therefore, follow-up studies should consider the impact of institutional complexity on enterprise transformation.

2 Literature review

Through the previous literature review on the transformation issues of family business and family business, and the theoretical review of the research results and deficiencies, the following conclusions can be drawn:

(1) Most of the existing research on family business transformation is on enterprise commonality, but lack of research on the transformation of family business. Because the family business is a special enterprise form, which has a special "family" and "enterprise" dual system, so its transformation composition should also be able to reflect this characteristic of the family business. This is a topic worth exploring in the field of family business theory and enterprise transformation theory.

(2) There are many scholars who study the transformation and upgrading of family enterprises in China, and they both study the transformation and upgrading. There are relatively few cases that only study the transformation without studying the upgrading, especially for the transformation of family enterprises.

(3) From the perspective of family enterprise growth, the expression mechanism of enterprise growth determines the decisive role of enterprise transformation on the characteristics and growth characteristics of enterprises, and the enterprise transformation can be regarded as a special form that determines the growth of enterprises. However, in the existing field of family business growth research, the empirical research on the impact of family business transformation on business growth is still very insufficient.

Model building of family business transformation in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area

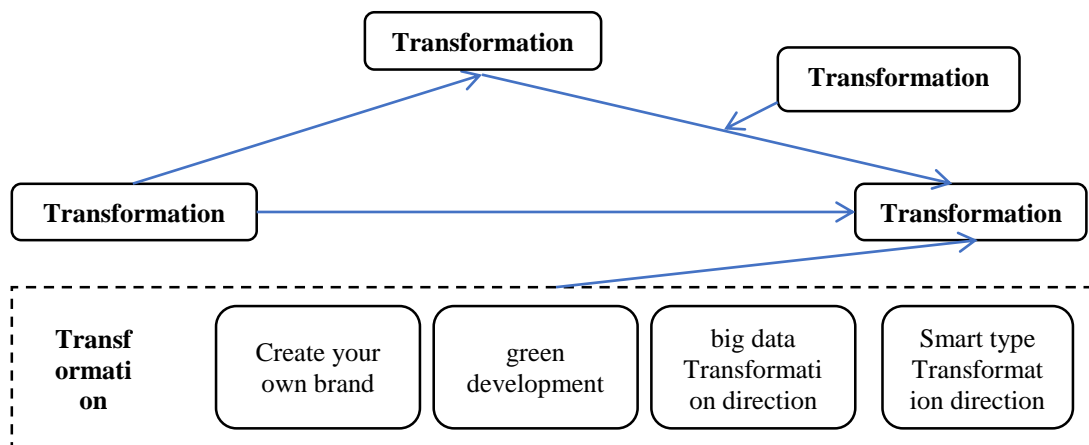
Through in-depth analysis of a large bay area of Guangdong family enterprise transformation behavior influence mechanism between factors, combined with the theory basis of enterprise transformation behavior theory system, based on the theory of Guangdong large bay area family business transformation behavior "perception-influence-behavior" theoretical research paradigm, theoretical research paradigm for the large bay area of Guangdong family enterprise transformation behavior influence mechanism theory model, and put forward the hypothesis relationship between the variables.

1. Theoretical model construction

Based on the above theoretical analysis of the relationship between the transformation ability, direction, degree, motivation and transformation behavior of family enterprises in the Greater Bay Area, this paper constructs a theoretical model of the influence mechanism of the transformation behavior of family enterprises in the Greater Bay Area. At the same time, there is also some indirect influence mechanism. Specific analysis, the transformation motivation can positively and significantly affect the transformation behavior through the transformation ability. The transformation ability has a positive and significant direct influence mechanism on the transformation behavior. At the same time, the transformation ability can also indirectly and significantly affect the transformation behavior of enterprises through the adjustment effect

of the transformation degree, and the transformation direction also has an influence mechanism on the transformation behavior.

Based on the planning behavior theory of Guangdong large bay area family business behavior transformation behavior of "perception a influence a behavior" theoretical research paradigm, namely the use of enterprise transformation theory, enterprise behavior theory and the integration of the influence factors of analysis, on the basis of the previous literature combing and theoretical analysis, with theoretical research paradigm for the main axis of a large bay area family enterprise transformation behavior influence mechanism theory model (see figure 1).

Figure 1 Theoretical model of family business transformation path in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area

2 The study hypothesis

According to the main research problems, the research content and the logical relationship between the variables, through the above analysis and research, this paper puts forward the corresponding theoretical assumptions according to the previous literature logic deduction:

Hypothesis H 1: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the transformation motivation will directly and significantly affect the transformation behavior

Hypothesis H 2: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the direction of transformation directly and significantly affects the transformation behavior.

Hypothesis H 3: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the transformation motivation will positively and significantly affect the transformation capacity.

Hypothesis H 4: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the transformation capacity will significantly affect the transformation behavior.

Hypothesis H 5: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the transformation capacity has an intermediary effect in the influence mechanism of the transformation behavior of family enterprises in the Greater Bay Area.

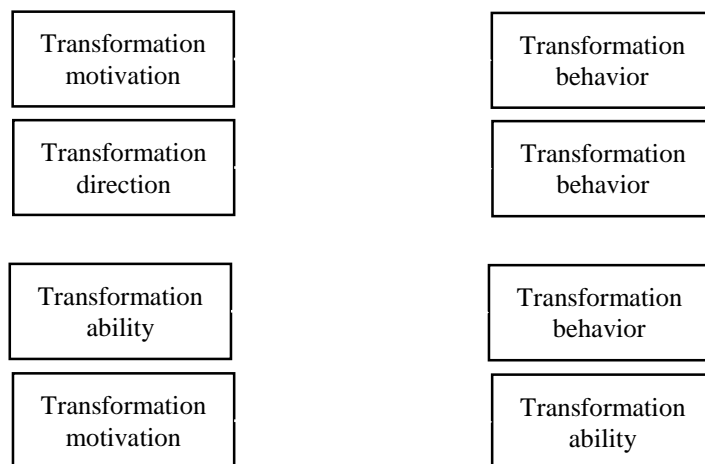
Hypothesis H 6: In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the transformation degree has a regulatory role in the influence mechanism of transformation ability and transformation behavior.

Empirical analysis of the transformation behavior impact of family businesses in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area

1 Direct effects affect the pathway

According to the main content of the analysis and research of the previous theoretical model of the influence mechanism, and combined with the relevant theoretical basis, this section makes an empirical analysis on the direct influence path of the various dimensions of the transformation motivation and the transformation direction on the transformation behavior. Jifeng et al. (2016 : 141-146) found that the transformation of traditional enterprises is affected by many factors, which are mainly divided into the role of transformation ability, external environmental factors and other potential factors.

This part mainly discusses the direct impact path of transformation motivation, transformation direction and transformation ability on transformation behavior, as well as the direct impact path of transformation motivation on transformation ability. Without considering the intermediary role of transformation ability, it directly discusses the impact of transformation motivation on transformation behavior. The hypothesis conceptual model is shown in Figure 2.

Figure 2 The direct influence path of transformation motivation, transformation direction and transformation ability on transformation behavior

2. Descriptive statistics

The 32 Guangdong enterprises issued 600 questionnaires, and 543 questionnaires were returned, and 57 invalid questionnaires were eliminated. After validity analysis, 461 effective questionnaires were 85% efficient. The basic information of the investigated employees is shown in Table 1 below:

Frequency analysis is used to study the distribution of classified data: first, describe the basic situation of research data; second, analyze each analysis item one by one; third: summarize the analysis. As shown in Table 1:

Table 1: Descriptive frequencies

Frequency analysis results					
name	option	frequency □	percentage (%)□	Effective percentage	accumulative perception
Your gender	man	175	38.0	38.0	38.0
	woman	286	62.0	62.0	100
Your age	18-29 Years old	313	67.9	67.9	67.9
	30-39 Years old	104	22.6	22.6	90.5
	Age 40-49	35	7.6	7.6	98.0
	Over 50 years old	9	2.0	2.0	100
Your level of educatio n	Master's degree or above	134	29.1	29.1	29.1
	undergraduate course	296	64.2	64.2	93.3
	junior college	20	4.3	4.3	97.6
	High school or technical secondary school	8	1.7	1.7	99.3
	junior middle school	3	.7	.7	100
vocation al type:	senior management staff	45	9.8	9.8	9.8
	Middle management	99	21.5	21.5	31.2
	Ordinary staff	317	68.8	68.8	100
Unit nature:	Listed family enterprises	148	32.1	32.1	32.1
	Medium-sized family business	139	30.2	30.2	62.3
	Small family business	174	37.7	37.7	100

From the table above shows, your gender: 62% female, male, 38%; your age: most age group under 18-29,67.9% of the total sample; your education degree: most undergraduate degree, 64.2%; occupation type: ordinary staff, up to 68.8%; unit nature: small family business, 37.7%. From the above analysis, we can know that the sample data is representative and typical, providing a relatively reliable and typical data source for subsequent studies.

3. Correlation analysis

In this study, the Pearson product-difference correlation method will be used to study the correlation between the transformation motivation, transformation direction and transformation ability, and to obtain the correlation coefficient. The validation results are shown in Table 2 below:

Table 2 correlations

variable	RFBT	ETFC	DOBT	TDOET	BTFB	OR	OLA	EEA	EIA	BYOB	TDOIT
RFBT	1										
ETFC	.603**	1									
DOBT	.536**	.738**	1								
TDOET	.525**	.666**	.765**	1							
BTFB	.462**	.633**	.693**	.856**	1						
OR	.558**	.847**	.582**	.488**	.491**	1					
OLA	.549**	.846**	.634**	.622**	.552**	.623**	1				
EEA	.483**	.880**	.632**	.541**	.532**	.678**	.634**	1			
EIA	.483**	.864**	.692**	.647**	.605**	.589**	.674**	.709**	1		
BYOB	.467**	.619**	.681**	.897**	.776**	.445**	.567**	.509**	.613**	1	
TDOIT	.449**	.580**	.697**	.895**	.761**	.430**	.561**	.439**	.571**	.736**	1

Analysis of the results from table 2 shows: the transformation cause of transition behavior correlation coefficient is 0.462, significance (bilateral) $P < 0.01$, the results show that the positive correlation between the two is significant, which can initially prove before this paper hypothesis H1 (in a large bay area of Guangdong, family business transformation, transformation cause directly positive significant influence transformation behavior).

.856 The correlation coefficient of the transformation direction to the transformation behavior is 0, and the significance (bilateral) is $P < 0.01$. The results show that the positive correlation between the two is significant. Therefore, we can preliminarily prove the hypothesis of H2 (in the transformation of family enterprises in the Greater Bay Area, the transformation direction directly and significantly affects the transformation behavior).

The correlation coefficient of transformation ability on transformation behavior is 0.633, and the significance (bilateral) is $P < 0.01$. The results indicate that the positive correlation between the two is significant, which can preliminarily prove the hypothesis of H3, H4, H5, (transformation ability has a significant positive effect on enterprise transformation behavior). The correlation coefficient between all variables was lowest at 0.445 and highest at 0.897, and the values range from 0.445 to 0.897, with no multicollinearity problem. From the results of the table, it is also clear that there is a significant relationship between the various variables.

4. Mediator effects influence the pathways

After the direct impact path analysis of the transformation behavior of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, it is necessary to continue to study whether there is some intermediary role in the influencing factors. Therefore, the intermediary effect of the dimensions of the transformation ability (the ability of opportunity identification, self-correction, the ability of enterprise execution and the ability of transformation and innovation) in the influence mechanism of the transformation behavior and the influence of the transformation ability will be analyzed.

turn Type behavior							.118	.126	2.796
							.577	.558	12.407
R	.462 ^{a*} _*			.603 ^{a**}			.641 ^{a**}		
R ²	.213 [*] _*			.364 ^{**}			.411 ^{**}		
adjust R ²	.212 [*] _*			.362 ^{**}			.409 ^{**}		
△R2	.213 [*] _*			.364 ^{**}			.411 ^{**}		
△F	124.586 ^{**}			262.485 ^{**}			160.013 [*] _*		
F	124.586 ^{**}			262.485 ^{**}			160.013 [*] _*		
VIF	1.000			1.000			1.000		
Sig	.000			.000			.000		

*p <0.05 **p <0.01

.603.558The results show that the correlation coefficient in model M1-M3 is 0.462,0,0 respectively, and the Sig value of F value is 0.000 and less than 0.01, which shows that the regression effect of the model is obvious, and the transformation motivation positively affects the transformation ability ($R^2=0.547$, $p <0.001$), indicating that the difference is significant; $VIF=1 <5$, indicating that there is no multicollinearity and the transformation ability has great influence on the transformation behavior. This indicates that the transformation ability in the transformation of the family, so the family enterprises in the Greater Bay Area.

5 The regulatory effects affect the pathways

Above the direct effect and mediation effect of model validation and path analysis, the next transformation ability of the opportunity to identify ability, self-correction ability and transformation innovation ability and transformation of behavior regulation effect analysis, according to the advice of previous scholars, do adjustment effect analysis should first be independent variables and adjustment variables centralized processing, calculate the interaction terms, and then hierarchical regression. The specific study model is shown in Figure 4, and then the four regulatory effects were then verified separately.

	eturn Type degree				.039	.039	.929				
	dependen t variable										
4	Enterpris e turn Type behavior							.774	.759	19.917	
								.193	.186	1.447	
									.123	.123	.987
									-.023	-.161	-.716
	R	.856 ^{a*} *			.860 ^{b*} *			.861 ^{c**}			
	R ²	.733 ^{**}			.740 ^{**}			.741 ^{**}			
	adjust R ²	.732 ^{**}			.739 ^{**}			.738 ^{**}			
	ΔR ²	.733 ^{**}			.008 ^{**}			.000			
	ΔF	1257. 678 ^{**}			6.766 [*] *			.513 ^{**}			
	F	1257. 678 ^{**}			434.2 69 ^{**}			325.483 [*] *			
	VIF	1.000	1.000	2.546	1.000	1.000	2.555	1.000	2.407	2.346	
	Sig	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

*p < 0.05 **p < 0.01

From Table 4 above, regulation is divided into three models, multi-level regression, including independent variable (X); model 2 adds adjustment variable (Z) to model 1, and model 3 adds interaction term (product term of independent variable and adjustment variable) to model 2. For model 1, the purpose is to study the effect of the independent variable (X) on the dependent variable (Y) without considering the interference of the regulatory variable (Z). As the above table shows, the independent variable (X) is not significant ($t = 0.671$, $p = 0.083 > 0.05$). It means that X does not have a significant impact on Y without considering the influence of the regulatory variables (Z), so the next regulatory effect can still be studied. In the transformation of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, the degree of transformation plays a role in promoting the influence mechanism of transformation ability and transformation behavior, and strengthens the role between the two. Suppose H 6 is verified. In addition, before the cross-level regression analysis, the VIF values and tolerance were calculated using SPSS23.0. The results showed that both the VIF values were less than 10 and the tolerance were greater than 0.1, which can determine that there is no serious multicollinearity problem among the variables studied in this paper. The transformation degree of transformation plays a significant role in the transformation ability on the transformation behavior, indicating that the transformation degree has a significant adjustment effect in the transformation behavior of —— of the transformation ability.

Conclusions

This article through in-depth study of a large bay area of Guangdong family business transformation behavior of influence mechanism, combined with the relevant theory of the enterprise transformation, in the analysis of the big bay area of Macao family business transformation present situation and the transformation behavior influence mechanism, on the basis of Guangdong large bay area family business transformation behavior influence path has carried on the thorough analysis, and through the empirical test. Comparative analysis method, literature research method, systematic research method, and research questionnaire method are mainly used to analyze and study the transformation behavior impact mechanism of family enterprises in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area.

1 Research conclusions

The main achievements and conclusions obtained herein are as follows:

(1) According to the results of the direct impact path analysis of hypothesis testing, it can be concluded that the transformation motivation factors and the various dimensions of the transformation direction have different direct effects on the transformation behavior to different degrees, and the transformation ability also has a direct effect on the transformation behavior to different degrees. By analyzing the direct effects of transformation factors on opportunity identification ability, self-correction ability, enterprise execution ability, and the transformation ability, the transformation and the direct effects of creating own brand direction, green development transformation and technical transformation.

(2) According to the analysis results of the intermediary effect influence path of the hypothesis testing, it can be concluded that the transformation ability has some intermediary role in the transformation motivation and the transformation behavior. By analyzing the intermediary role of the transformation ability, it is found that there is a significant intermediary effect between the opportunity identification ability, the self-error correction ability and the transformation innovation ability in the transformation motivation and the transformation behavior, while the influence of the enterprise execution ability is not significant, and there is no intermediary effect.

(3) According to the analysis results of the regulatory effect influence path of hypothesis testing, it can be concluded that the degree of transformation has a certain regulatory role in the transformation ability and transformation behavior. By analyzing the regulation of transformation degree, it is found that the ability of opportunity identification and self-correction exists.

2 Looking forward to

Our study is influenced by some factors, and still has the following limitations:

(1) This paper, on the basis of family business transformation theory system and related literature, the influence of large bay area family business transformation behavior of qualitative and quantitative analysis, however, for any enterprise in the transition, the influence of enterprise transformation factors are complex and changeable, the paper proposed transformation motivation, transformation degree, transformation direction and transformation ability only for the transformation of larger factors, with the transformation of certain change, expect to be further improved in the future research.

For (2) the large bay area of Guangdong family business transformation behavior mechanism analysis, the questionnaire object and scope of the large bay area of Guangdong 32 family business, but it is worth noting that although the choice of research object in the key area of the large bay area of Guangdong, but the conclusion will still have certain limitations, is not fully applicable to all the large bay area of Guangdong family business. Future research

can conduct empirical analysis from the family enterprises in other regions, which is conducive to analyzing the situation of the transformation of family businesses in different regions, so as to have a more comprehensive understanding of the impact mechanism of the transformation behavior of the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area and even Chinese family businesses.

In short, our research has achieved the research purpose and verified the impact mechanism of the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area, which plays a certain role in enriching the relevant theories of family businesses in the Greater Bay Area. We also hope that more scholars will participate in this research in the future.

Reference

- Gereffi, G.(1999).International trade and industrial upgrading in the apparel commodity chain.*Journal of International Economics*, 48(1), 37-70.
- He Yongquan & Jia Lanfang.(2022).Research on Consumption Prediction of Daily Necessities Based on Combination Model and Its Influence on Upgrading of Industrial Structure. *Wireless Communications and Mobile Computing*.doi:10.1155/2022/6046618.
- Hill Gates.(1995).Business and Bureaucracy in a Chinese City: An Ethnography of Private Business Households in Contemporary China.Ole Bruun.*The China Journal* (34).doi:10.2307/2950167.
- Jifeng, A & Mou Yupeng.(2016) Research on the influencing factors of the Internet transformation of traditional enterprises based on the root theory. *Hunan Social Science*, 6:141-146.
- Kehui Jiang.(2022).Research on Difficulties in Transformation of Manufacturing Enterprises in the Context of Digital Economy and the Countermeasures.*International Journal of Education and Management*(3).
- Li Fuzhu & Liu Huaqing.(2018). Study on the Effect of Location actors in Transformation and Upgrading of Manufacturing Industry. *The Economist* (06), 57-64. doi: 10. 16158/j.cnki. 51-1312/f.2018.06.007.
- Li, J.Saide, S.Ismail, M.N.& Indrajit, R.E.(2021).Exploring it/is proactive and knowledge transfer on enterprise digital business transformation (edbt): a technology-knowledge perspective.*Journal of Enterprise Information Management*, ahead-of-print(ahead-of-print), 1-20.
- Mao Yun poetry.(2010). We will promote the transformation and upgrading of enterprises and transform the pattern of economic development. *China Industry* (04), 4-5.
- MAO Yunzhi, Wu Yao & Zou Hongxing.(2010). Dynamic analysis framework and empirical research of OEM enterprise upgrading in China. *Academic Research* (01), 63-69 + 77 + 160.
- MAO Yunzhi, Zhang Weitao & Wei Shuyu.(2015). Enterprise transformation and upgrading: The —— field of the frontier of Chinese management research is based on the literature research of SSCI and CSSCI (2002-2013). *Academic Research* (01), 72-82 + 159-160.
- Wang Jianxiu, Lin Hanchuan & Wang Yuyan.(2013).—— based on English literature. *Exploration of Economic Problems* (12), 177-183 + 190.
- Wang Jifa, Qin Ximing, & Li Hanling.(2006) Research on the enterprise transformation paradigm based on competitive advantage. *Enterprise economy*, (01): 30-33.
- Wei Long & Wang Lei.(2017). Analysis of the transformation and upgrading of China's manufacturing industry under the global value chain system. *Quantitative Economic and Technical Economic Research* (06), 71-86. doi:10.13653/j.cnki.jqte.2017.06.005.

- Wu Jiayi & Li asheng.(2009). Zhejiang Province small and medium-sized enterprises transformation and upgrading survey report. *Manage the World* (08),1-5 + 9. doi: 10.19744/j.cnki.11-1235/f.2009.08.001.
- Zhou Zhitian.(2010). Research on Enterprise Transformation and Upgrading Strategy (doctoral dissertation, Jinan University).<https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?Dbname=CDFD1214&filename=1011047142.nh>

The short vocal music course for student in rural primary school at Muniu, Xiuyan county, China

Gao Rui,
Nicha Pattananon and Krissada Suksamnieng
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

*****

Abstracts

The short vocal music course should be positioned to be dominated by practical teaching, supplementing the deficiencies and shortcomings of long-term teaching. To enable students to learn what they cannot learn in the long term. This research article presents a short vocal music course for students in rural primary schools in Muniu, Xiuyan county, China. The research objectives were to develop a short vocal music course for students in rural primary schools at Muniu, Xiuyan county, China. This study used mixed method research methodology using an interview questionnaire method to collect data. This study selected students and teachers from 4 primary schools in Muniu. Each school has a primary leader 1 person, primary teachers, 4 people, and primary students, 60 people. A total of 260 people. The sample group was 140 students from 4 primary schools in Muniu. The sample group was chosen by the purposive sampling method. The key informants were principals and teachers at four rural primary schools in Muniu. Each school interviewed 1 principal and 3 teachers—total of 16 people.

The research findings found that the music education level of Muniu, Xiuyan County, is backward. The local music teachers are mobile and lack teachers. Local Music Teachers Mobility Large professional music teachers occasionally go to the local volunteer teaching, but the volunteer teaching time is limited. The short vocal music course for students consists of Course type, Setting the learning stage, Course Objectives, Course design ideas, and Course Content. The Paired Samples Statistics data of the total pre-test and post-test scores of the students in grades 1-6. It can be seen from the table that the average pre-test score of the students in the experimental class from grades 1-6 is 42.6917 points. The post-test average was 81.375 points. The post-test average was 38.6833 points higher than the pre-test average. It shows that the student's performance has been greatly improved under the teaching of the innovative teaching mode of the short course on vocal music. A paired sample T-test was also required to compare whether the two scores reached a statistically significant level.

Keywords: Music Literacy; Rural Primary School; China

Introduction

With the development of China's economy, people's concept of education is constantly updated. In response to people's demand, China government promulgated the Compulsory Education Law of the People's Republic of China in 1986. Its purpose is to accelerate the universalization of compulsory education nationwide. However, due to the imbalance between urban and rural economic development and the lack of social education resources. This leads to a serious imbalance in the allocation of educational resources in the realization of educational equity, and the gap between urban and rural education has widened, and so on. In order to improve these problems, the Chinese government comprehensively revised the Compulsory Education Law of the People's Republic of China in 2006. Take balanced education thought as its guiding ideology, and it is committed to equal protection of educational opportunity to bring the balanced development of compulsory education into the legal system.

After revising the Compulsory Education Law of the People's Republic of China, eliminating the quality gap between urban and rural education, eliminating the state of unbalanced development, and maintaining education equity, these huge challenges still exist(Yu, 2016). In order to improve these problems, the Chinese government issued an Outline of China's Medium and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020). Improve the guarantee mechanism for the advanced development of compulsory education. In particular, the issue of educational equity was raised. This document points out that promoting education equity is a major focus of future education development and reform. It can be seen that the Chinese government pays great attention to and attaches great importance to the issue of educational equity(Yue & Ha, 2022). Since China implemented China's Medium and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020), China's education has achieved great development. Compulsory education has been promoted to a certain extent. However, it cannot be ignored that there are still many areas with large gaps in education development between urban and rural areas. Urban areas are superior to rural areas regarding teaching facilities, teachers, and education funding. The level of education in rural areas is still lagging, and there is a serious shortage of teachers. These problems have become important factors hindering the balanced development of China's educational undertakings(Yan, 2019).Music education is an important part of basic education. To fully implement quality-oriented education, we must pay attention to music education. Education without music education is an incomplete education. Music plays an irreplaceable role in every child's healthy growth, cultivating students' all-around development and improving the overall quality of the whole nation. In recent years, with the comprehensive popularization of national compulsory education, the advancement of education reform, and the full implementation of quality education, rural primary education in Muniu has also achieved good development. The teaching environment has improved. However, in music education, problems include a shortage of teachers, lack of attention from schools and parents, lack of teaching equipment and facilities, etc. Generally speaking, many aspects still need to be improved.

Related Literature

Short vocal course design and teaching technique

The school system is a country's education system, which is often determined according to the national conditions of each country. The academic system usually implements the academic year system. The academic year system includes several semesters, some two semesters, some three semesters, and some four semesters (Si, 2005 : 79-80). The traditional

semester system in my country adopts a two-semester system. An academic year is divided into two semesters, spring and autumn, with summer and winter vacation in between. The duration of each semester is the same, and the teaching time is 20 weeks. With the development of the times, education is also changing. The traditional two-semester system is too long per semester, resulting in a slow learning pace and low student efficiency (Zhou & Tang, 2008 : 4-38).

One of the characteristics of short courses is that they are short, usually one month. The second feature of short courses is flexibility. Teachers can flexibly select materials and choose teaching contents according to teaching purposes and social needs. The teaching methods, forms, and evaluation methods can be flexible and diverse (Liu, 1995 : 63-84). Short courses are mainly completed in small courses, with small class hours (Cao, 2011 : 49). But the short course education model also puts higher requirements for teaching content and methods ((Leng, 2016 : 9-10).). Teaching rural music short courses has changed the problems of insufficient music courses and the lack of music teachers in many rural primary schools (Zhan & Li, 2020 : 72-77).

The development of short courses is increasingly important (Pei, 2005 : 25-26). University students take advantage of winter and summer vacations, extracurricular internships, and other opportunities to support education activities in poor rural areas for a few days to several months and teach short music courses to rural primary school students (Li & Liu, 2019 : 63-84). At present, short course teaching has also begun actively exploring the construction of courses and practical teaching resources, but there are still shortcomings from the literature and visits. Teachers lack guidance in teaching methods, the thinking is not broad enough, and the teaching content is incomplete (Yang & Han, 2016 : 109-112). The curriculum is less systematic. There are also fewer textbooks for short courses. If the long-term textbooks are still used, the teaching time will be insufficient, and the teaching content will not be comprehensive and in-depth (Zhou & Tang, 2008 : 4-38). Some teachers do not understand the characteristics of segment teaching, and teaching shrinks often occur. Students cannot digest knowledge points (Leng, 2016 : 9-10).

The Art Curriculum Standards for Compulsory Education (2022 Edition) gives 5 points of art teaching suggestions. They are to strengthen the cultivation of literacy, integrate teaching content, create an open learning situation, be good at using various media materials, and stimulate students' artistic potential

Designing short vocal course

The short vocal music course should be positioned to be dominated by practical teaching, supplementing the deficiencies and shortcomings of long-term teaching. To enable students to learn what they cannot learn in the long term. Make short-term knowledge substantially supplement and expand long-term knowledge, highlighting practical learning and teaching. Students' practical ability can be greatly increased in designing the curriculum teaching plan. It is necessary to set the intensity of the course reasonably and not just focus on the learning content. If the weekly learning intensity of short courses is high, it will increase students' fatigue, affect their enthusiasm, and easily cause students to lose interest in short-term learning (Feng, 2011). The short course teaching cycle is short, and the teaching content can be set up in sections, and the course can be divided into several stages (Zhou & Tang, 2008 : 4-38).

In designing teaching objectives, the curriculum objectives of The Art Curriculum Standards for Compulsory Education (2022 Edition) are to focus on core literacy, reflect the curriculum philosophy, and establish curriculum objectives. The overall goal is that students can improve their aesthetic sense by studying art courses. Improve artistic expression. Improve creative practice ability. Understand the profound cultural heritage of our country. Strengthen cultural self-confidence. Learn about the history and cultural traditions of peoples and countries in different regions, and learn to respect, understand and tolerate them. Section goals divide sections into sections. Three semesters. The first semester is from the 1 grade to 2 grade. The second semester is from the 3 grade to 5 grade. The third semester is from the 6 grade.

The requirement for grade 1-2 students is to experience the emotional emotions of music. In the music experience, establish an optimistic attitude and a sense of cooperation, and express your feelings while exploring music. Learn about Chinese music culture and the world's diverse music culture. For Grades 3 to 5, students should have a rich emotional and emotional experience of English music, increase their interest in music, enhance their sense of responsibility, improve their understanding and love of Chinese culture, learn about world cultures, and focus on the phenomenon of music in social culture. The sixth grader is required to comprehend the thoughts, feelings, and connotations of music, enhance the attitude of patriotism and love for society and improve the ability to appreciate and comment on the music. Encourage students to enjoy participating in music-related activities. Let students have certain musical imagination and creativity, enhance cultural self-confidence, and have ideas about musical phenomena in life and culture.

When formulating music teaching goals, there are three goals: focusing on knowledge and skills, the goal of process and method, and the goal of emotional attitude and values. The more clear and specific the teaching objectives of music courses are, the more they can cover the specific content, method, process and teaching level, and level of course learning. The design of teaching objectives should be expressed from the perspective of students (Zhai, 2022 : 36-38). Primary school music activity curriculum design mainly includes four stages: preparation stage, preliminary activity stage, intensive activity stage, and extension activity stage. Teachers should combine the characteristics of specific links in each stage to optimize the process design of music activities (Qu, 2012 : 30-31). The content of each vocal music lesson is different, and teachers need to consider the student's learning situation, music literacy, and school teaching equipment and reasonably match the teaching objectives. In terms of teaching material selection, focus on key teaching materials and use them in conjunction with other teaching materials to highlight the teaching focus of each class (Ma, 2019 : 64). Transform teaching objectives into specific teaching content (Liu, 1998 : 63-84).

Research Objectives

To develop the short vocal music course for student in rural primary school at Muniu, Xiuyan county, China.

Research Methodology

This study used mixed method research methodology using an interview questionnaire method to collect data. This study selected students and teachers from 4 primary schools in Muniu. Each school has a primary leader 1 person, primary teachers, 4 people, and primary students, 60 people. A total of 260 people. The sample group was 140 students from 4 primary schools in Muniu. The sample group was chosen by the purposive sampling method.

The key informants were principals and teachers at four rural primary schools in Muniu. Each school interviewed 1 principal and 3 teachers—total of 16 people.

Research Findings

After investigation and research, it is found that the music education level of Muniu, Xiuyan County, is backward. The local music teachers are mobile and lack teachers. Local Music Teachers Mobility Large professional music teachers occasionally go to the local volunteer teaching, but the volunteer teaching time is limited. Some of the short courses designed by volunteer teachers are not professional. Local primary school students have low music literacy but love music, especially vocal singing. Because of the above problems, to give full play to the role of short music course volunteer teaching, improve students' music literacy and aesthetic ability in a short period, and meet students' music interests. At the same time, it can meet the local students' music level, make it easy for students to accept the teaching, and reduce the teaching cost. Therefore, researchers will set up a short vocal music course for students in rural primary schools in Muniu, Xiuyan County.

Course type

The short vocal music course is designed for rural primary school students in Muniu, Xiuyan County. Design a fixed schedule and teach students according to the schedule. The researcher is responsible for designing and teaching all short vocal courses.

Teaching singing is the teaching content throughout the course. At the same time, according to the school's existing teaching equipment and the students' favorite art form, incorporate short vocal music courses, such as dance, performance, small instrumental music, etc.

Setting the learning stage

According to the Art Curriculum Standards for Compulsory Education issued by the Ministry of Education in 2022 , students from Grade 1 to Grade 6 are divided into three learning segments according to their development level, psychological characteristics, and cognitive characteristics of music at different ages. They are grades 1-2, 3-5, and 6. The course objectives and corresponding course contents are designed in different learning stages. Grade 1-2 mainly for music, singing, and playing teaching. Grades 3-6 mainly focus on vocal music.

Course Objectives

Through the study of short vocal music courses, students can improve their aesthetic perception and aesthetic ability. It can improve the performance ability of singing and expression of singing. Can actively participate in the singing performance, singing and playing, and other artistic practice activities. Enhance the ability of art practice: understanding different areas, ethnic history, and cultural traditions inheriting our national culture.

Course design ideas

The short course on vocal music in the rural primary school in Muniu should start with students' interests, abilities, and needs. Combining the students' life experiences and following the laws of their physical and mental development provides opportunities to experience music, express music, create music and learn music culture knowledge, laying a foundation for

improving students' musical aesthetic quality. Thoroughly consider the type of music students like, and select some of the repertoires in the music teaching materials and some content outside the teaching materials. Use the teaching method of singing and playing to students in grades 1-2 to stimulate students' interest in learning. Use multimedia teaching equipment to enhance the vividness of classroom teaching and improve the teaching effect. Change the single music evaluation method and comprehensively evaluate students' ability in all aspects of music to achieve effective teaching.

Select some repertoires in the music textbooks prescribed by the rural primary school in Muniu are those published by the People's Music Publishing House. The textbook is divided into 6 academic years, 12 semesters. There is 1 textbook per semester.

The design of this textbook focuses on cultivating students' interest in learning, and the selected works are closely related to the actual life and study of most students in our country. The content of the textbook fully captures the age characteristics of the students. Let students experience music and learn to sing new songs in a pleasant rhythm. Regarding the content of the teaching materials, each unit has a relatively large number of repertoires.

Each unit has fixed activities such as appreciation, singing, and creating. The types of repertoire are also relatively rich. The textbooks include children's songs, folk music, instrumental music, opera, Western music, nursery rhymes, games, etc. Pop music compositions are also added in the 6 grade. The classification of repertoire is more comprehensive, and students can strengthen their musical literacy and skills in a step-by-step process. Therefore, this set of textbooks can be used. However, this set of teaching materials was created by the state and is suitable for students in most parts of the country. Primary schools in remote rural areas are special. Since there are no professional music teachers in the rural primary schools in Muniu, no teachers can use this set of teaching materials to implement the teaching. Short-term teaching teachers do not have more time to teach all the textbook content to students systematically. Therefore, to achieve the teaching purpose, the number of short-term teaching hours and the actual needs of local students to learn music should be combined. Select some of the course repertoires.

Select music repertoires outside the textbook

Select popular songs. The People's Music Publishing House published the music textbook in 2012. It has been 10 years since then. Many songs are too old, and students lack awareness of the songs' content, leading to difficulties in learning and a lack of enthusiasm for learning. Therefore, most students like popular songs should be selected based on the textbook's content. Taking this as an entry point, we can improve students' attention, make them more willing to accept, and improve their desire to learn music actively.

Select local special songs. Local characteristics and folk songs can strengthen students' understanding of local culture and inherit national and local customs. There are many ethnic songs in the music textbooks published by the People's Music Publishing House, but there is a lack of local ethnic music in Muniu, Xiuyan County. Therefore, local special songs should be included in the design of short vocal courses.

Repertoire selection criteria

Characteristics of primary school students. The selection of repertoire is close to the students' cognitive experience in life, and the choice of repertoire by the lower grade students pays attention to the feelings of animals and plants and the experience of the surrounding things. Middle-grade students add repertoires on patriotism and national culture. Senior students increase the repertoire that develops aesthetic cognition.

Shallow to deep. In terms of repertoire selection, the repertoire should be selected from the shallower to the deepest by grade in accordance with the student's cognitive level in each learning stage. Pay attention to the systematicness and continuity of the course.

Pay attention to the cultivation of moral education. Then select the course repertoire, we should pay attention to the cultivation of moral education based on subject education to improve students' comprehensive quality. Through teaching music repertoire in moral education, students can develop a healthy personality in emotional experience.

Pay attention to the cultivation of patriotism. It enables students to enhance national self-confidence while perceiving musical works and accumulating musical literacy and skills. Choose to have local ethnic songs or songs of other ethnic groups in our country. Let students deeply experience the cultures of different regions and different nationalities, and cultivate students' patriotic awareness in the study of ethnic music.

Pay attention to the diversity of repertoire. Inject different themes into your selection. The classic songs, popular songs, national songs, foreign songs and local special songs of our country are selected into the course. Select a representative song. Enrich the content of music courses.

Focus on the type of music your students like. The selected repertoire should be student-centered and fully consider the music that students like. Teaching from the music they are familiar with, and love is easier for students to accept. It can stimulate students' enthusiasm for learning.

The music level of local students. Because the music level of the students in the rural primary school in Muniu is relatively low, the melody of the songs should not be too difficult when selecting repertoire. The span of the range should not be too large, and the difficulty of singing the songs should not be too serious. The rhythm of the whole piece should not be too complicated. The teacher should choose 2/4time, 3/4time, or 4/4time.

Course Content

The short vocal music course is designed to divide primary school students of grade 6 into 3 learning stages. 6 lessons per stage of the study. Among them, the repertoire of 4 classes is selected from the textbook, and the teaching repertoire of 2 classes is selected from outside the textbook. The types of songs outside the textbook are popular songs and local representative songs. For grades 1-2, select 1 song from the textbook for each semester. For songs other than the textbook, select a popular song that most students liked during the research. This popular song has a positive meaning. Select another easy-to-learn song that is representative of your local area. Although the students in grades 3-5 have improved physically and psychologically than those in grades 1-2, their musical ability is poor. Therefore, the songs from grades 3-4 in the textbook are the main ones, and 3 songs are selected.

Choose 1 relatively simple song from the 5 grade music textbook. For songs other than the textbook, choose a popular song that most students liked during the research. This popular song has a positive meaning. Grade 6 students have the same level of musical ability as students in grades 3-5. Therefore, choose 3 songs from the textbook for the first volume of the 6th grade, and only select 1 song from the second volume of the 6th grade. Songs other than the textbook Choose a song that most students liked during the research.

The selected teaching repertoires are divided into 6 categories according to different teaching purposes. They are Chinese national songs, patriotic songs, local special songs, foreign songs, songs that perceive nature, and popular songs.

Table 1, Short Vocal Course Repertoire Table

No.	Type of the Song	Name of the Song	Song From
1	Chinese Folk Song	Snail and Oriole Bird	Textbook
2	Chinese Folk Song	Platycodon Song	Textbook
3	Chinese Folk Song	Come Back After the Country Fair Ah-li-li	Textbook
4	<u>Patriotism</u> Song	<u>National Flag</u> is Beautiful	Textbook
5	<u>Patriotism</u> Song	<u>I am Chinese</u>	Textbook
6	<u>Patriotism</u> Song	My country and I	Outside Textbook
7	Local Song	Chinese Northeast Lullaby	Outside Textbook
8	Local Song	Manchu Lullaby	Outside Textbook
9	Local Song	Planting Mushrooms	Outside Textbook
10	Foreign Song	Little Red Hat	Textbook
11	Foreign Song	Happy Clapping Song	Textbook
12	Foreign Song		Textbook
13	Experiencing Nature Song	Light Rain Sha-sha	Textbook
14	Experiencing Nature Song	The valley is quiet	Textbook
15	Experiencing Nature Song	Jasmine Flower	Textbook
16	Popular Song	Listen to Me Say Thank You	Outside Textbook
17	Popular Song	Solitary Brave Man	Outside Textbook
18	Popular Song	<u>Tomorrow Will be Better</u>	Textbook

Comparative analysis Pre-test and Post-test

The Paired Samples Statistics data of the total pre-test and post-test scores of the students in grades 1-6. It can be seen from the table that the average pre-test score of the students in the experimental class from grades 1-6 is 42.6917 points. The post-test average was 81.375 points. The post-test average was 38.6833 points higher than the pre-test average. It shows that the student's performance has been greatly improved under the teaching of the innovative teaching mode of the short course on vocal music. A paired sample T-test was also required to compare whether the two scores reached a statistically significant level.

Table 2, Grades 1-6 Paired Samples Test Table

		Paired Samples Test					t	df	Sig. (2-tailed)
		Paired Differences							
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference					
				Lower	Upper				
Pair 1	Pre test Total	-							
Grade	Score - Post	38.683	7.96191	1.45364	-41.65636	-35.71031	-26.611	29	.000
1-6	test Total Score	33							

Discussion

In designing short vocal music courses for rural primary schools, Min Wang proposed that natural resources could be used as materials to make music teaching reflect rural characteristics (Wang, 2022 : 41-44). When she teaches Italian island folk songs at her school in a seaside city, she uses the local sea view to put her students into context quickly. In this study, the mountains of Muniu were also used as educational materials and songs. The quiet valley was taught to students, which quickly brought students into the situation, and the teaching effect was very good. In addition, according to the local mushroom industry characteristics, the song Planting Mushrooms was also created. Create local songs with local characteristics, and use the local songs as teaching repertoire, closer to students' life and further reflects the characteristics of the local countryside. The researchers also highlighted the cultivation of aesthetic ability in the design of the vocal music curriculum, choosing six styles of songs. They are Chinese and foreign songs, songs of various ethnic groups in China, songs of local characteristics, songs of nature, patriotism, and songs of moral education. These songs can be appreciated and sung through two channels to enrich students' aesthetic cognition with different lyrics. The researchers also improved students' aesthetic ability through music appreciation and singing. The difference is that the researcher takes chorus as one of the singing forms of the short vocal music course, and the whole course content also includes solo singing, duet singing, and other singing forms. Through the practice of various singing forms, the content of music education can be enriched, and the effect of music education can be improved.

Recommendation

General recommendation

This study's short vocal music course was designed for rural primary school students. The applicable areas are rural areas where music education is relatively backward, and teachers are seriously insufficient. It is suitable for rural pupils who have not received professional music education. In case of a lack of professional music teachers or musicians, teachers do not have enough time to teach music lessons to students for a long time. The short vocal music course designed in this study can be used to improve students' musical ability in a short time. If there are long-term conditions for music education, it is recommended to use long-term music education. Currently, music education in Chinese urban areas is very good. Many rural areas also have adequate teachers, teaching equipment, and long-term music education. Rural areas of primary schools and urban primary schools are not suitable for this curriculum. This short vocal music course is designed for primary school students in Muniu, Xiuyan County.

Before designing the course, the researchers conducted interviews and research. Know the local music education, students' music literacy, and love for music. The course content is designed according to the actual situation. As the actual situation of different regions is different, this study can only provide theoretical guidance for curriculum design. If teachers want to use it or volunteer teaching teams want to use it, I suggest you use this study as a reference. The key is to go to the local in-depth research, according to the actual situation of the local design curriculum.

Recommendation for Future Research

The experimental class of this study is limited to 30 primary school students from a school in Muniu, Xiuyan County. The experimental class of this study is limited to 30 primary school students from a school in Muniu, Xiuyan County. The musical ability of rural primary school students is insufficient in Muniu, Xiuyan County. The teaching methods to quickly improve the intonation and rhythm of vocal music and singing in the short term need to be further studied. Due to the COVID-19 pandemic, universities, secondary schools, and primary schools are all using the Internet to ensure the successful completion of teaching. In this study, the Internet was not used in experimental teaching. In the process of investigation, researchers found that although the classrooms of rural primary schools in Muniu Town of Xiuyan County are equipped with computers, multimedia teaching equipment and network, the Internet speed is not good enough, local teachers will not use multimedia all-in-one for teaching cooperation, and students' music ability is weak. These reasons ultimately lead to the lack of Internet teaching in this study. With the improvement of student's music skills, the speed of the network in rural primary schools, and the popularization of modern teaching methods by rural teachers, the Internet teaching model can also be gradually applied to the short vocal music courses. In future research, the design and teaching of Internet short vocal music courses can be studied, and the period of short vocal music courses can be prolonged in the research better to serve the music education of rural primary schools.

References

- Cao, H. P. (2011). A Brief Discussion on the Reform of Music Teaching in Normal Colleges Taking the Short Term of School of Music in Leshan Normal University as an example. *Music Magazine*, (11), 49.
- Leng, H. Y. (2016). Thinking about the teaching content and mode of Specialized Courses under the short-term system. *Education and Teaching Forum*, (16), 9-10.
- Li, S. F. & Liu, S. Y. (2019). Problems and countermeasures of short-term volunteer teaching for college students. *Education Review*, (06), 63-67.
- Liu, Y. L. (1995). On the short-term curriculum in normal colleges and universities. *Journal of Suihua University*, (01), 70-72.
- Liu, X. L. (1998). Vocal music teaching Technology and its application in Normal colleges. *e-Education Research*, (03), 81-84.
- Ma, W. L. (2019). *Research on the Design and Practical Effect of Music Teaching Objectives for Lower grades in Primary Schools -- A case study of four primary schools in Huhehaote City*. Inner Mongolia Normal University: [Master thesis].
- Pei, J. C. (2005). Research on the application of key factor model in the design of short-term training course for adults. *Modern Enterprise Education*, (11), 25-26.
- Qu, H. J. (2012). Study on Curriculum Design and Organization of Music Activities in primary schools. *Journal of the Northern Music*, (09), 30-31.

- Si, C. Y. (2005). On the reform of "Four-term System" of higher education in China. *Jiangsu, Higher Education*, (01), 79-80.
- Wang, M. (2022). Music Teaching in Rural Primary Schools Should Have "Taste" of Rural Areas. *Liaoning Education*, (09), 41-44.
- Yang, L. & Han, X. H. (2016). A preliminary study on the realization way and attention of the construction of teaching resources in short term in Chinese colleges. *Petroleum Education*, (04), 109-112.
- Zhou, W. & Tang, A. G. (2008). An Analysis of the advantages and disadvantages of Short Term Curriculum -- A Case study of Shanghai University. *University*, (06), 34-38.
- Zhai, D. Y. (2022). An in-depth study of music teaching objectives based on music class standards. *Shandong Education*, (17), 36-38.
- Zhan, Y. J. & Li, S. F. (2020). Investigation on the current situation of Promoting the effective teaching of Music in rural schools by practicing volunteer teaching -- A case study of college students going to remote rural schools in Ganzhou City to carry out volunteer teaching activities. *Teacher Education Forum*, 33(05), 72-77.

The Influence of Team Fault Zone on Team Effectiveness : The Moderating Effect of Paradoxical

Haixi Wang and Zhijian Xu

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand
Corresponding Author, E -mail :396534651@qq .com

*****

Abstracts

The research on the relationship between team fault zone, interactive memory system and team efficiency. In order to gain advantages in the increasingly fierce market competition, it has gradually become one of the main work forms adopted by the enterprise to complete the work tasks. This paper is based on information processing theory, social cognitive theory, social exchange theory, A research model describing the relationship between team fault zone, interactive memory system, paradoxical leadership behavior and team efficiency was constructed, After the basic conceptual model and proposing the research hypothesis, Finally, 502 questionnaires from 107 project teams, valid questionnaire data, Through the empirical research methods, it is found that: (1) the social classification fault zone has a significant negative impact on both the interactive memory system and the team efficiency; (2) The information cognitive fault zone has a significant positive impact on both the interactive memory system and the team efficiency; (3) The interactive memory system plays a significant intermediary role in the relationship between the two types of fault zones and team performance; (4) Paradoxical leadership behavior has a significant and positive impact on the relationship between social classification fault zone, information cognition fault zone and team efficiency.

Keywords: The Influence of Team Fault Zone; Team Effectiveness; The Moderating Effect

Objectives research

This paper aims to enrich the team crossover theory and provide practical guidance to enhance the advantages of the enterprise team, and realize the scientific and effective management of the diversity team implementation and give full play to the overall effectiveness of the team. There are mainly the following three purposes: First, introduce the interactive memory system as the mediation variable, and establish a regulatory model to test the mediation effect of the interactive memory system in the regulatory effect. Second, based on the division idea of team fault zone and social classification theory, this paper studies the relationship between the research team fault zone and team efficiency from the social classification fault zone and information cognitive fault zone in depth. Third, explore the regulating role of paradoxical leadership behavior on the relationship between team fault zone and team efficiency.

Literature Review

Study on the team fracture band. Team fault zone with similar attract paradigm, social identity theory, self classification theory based on team diversity theory, innovation based on the team diversity perspective, analyze the dispersion of the members of the team output research, with a new perspective in members multiple the same or similar attribute characteristics of the configuration of dynamic aggregation, to the team and even the whole organization operation process and output. The team fault zone proposed by Lau and Murnighan (1998 : 325-340) mainly reflects the team division phenomenon caused by the dynamic aggregation of multiple similar and objective attributes of the members. The connotation of the team fault zone mainly reflects the imaginary dividing line formed within the team by the combination of demographic characteristics such as gender, age and race. Subsequently, Starke (1999 : 792-822) found through in-depth interviews that the factors that constitute the team fracture zone can not only include the demographic differences of team members, but also the deep cognitive characteristics of team members can cause the team zone. Bezrukova (2009 : 35-50) Classified the team fault zones according to the difference of the member attributes that constitute the team fault zone and the related team diversity studies, and divided the team fault zones into Social Categorization Faultlines and Information Recognition Faultlines according to the degree of association between the member attribute characteristics and the team tasks. On the whole, with the development and deepening of the research on the team fracture zone, scholars gradually focus on the team fracture zone generated by the surface characteristics of the members to the connotation of the team fracture zone generated by the deep differences in the member attributes.

Research on team effectiveness. The definition of team effectiveness by domestic and foreign scholars is to compare the actual output of the team with the expected output, that is, the degree to which the actual output reaches the expected results. McGrath (1964 : 102-103) first proposed the concept of "Team Outcomes" or "Effectiveness Outcomes" in a broad sense, which is widely applied by subsequent researchers, and refers to the output of those team activities that team members considered valuable, usually including the performance in terms of team quality and quantity, as well as the emotional response of members. Hackman (1987 : 42) believes that the concept of team effectiveness should be defined by how well the team performs the tasks it assigns to the organization; Tjosvold et al. (2005 : 341-367) From another perspective, team efficiency is defined as how much a team can serve its customers. There are three main methods generally accepted by foreign scholars to measure team efficiency: First, the system resource method refers to the ability of the team to develop its environment and obtain valuable resources. Second, internal process method and goal method Team efficiency refers to the characteristics of the team itself. Third, the target method, the proposed measure mainly refers to the achievement of the target.

Although the scholars of interactive memory system dimension division is different, but they are the division of labor, sharing and practical three logic, think the formation of the TMS is inseparable from the consistency and the division of labor, the second is without the team members to communicate and share information, three is to use in the practice of TMS to improve group efficiency.

Paradoxical leadership behavior (PLB) is an emerging leadership behavior only recently proposed by scholars, and at present, the academic research on its influencing factors and mechanism of action is in its infancy. Luo Jinlian, Hu Wenan and Zhong Jing (2017 : 122-134) based on social learning theory, prosocial motivation theory and team process theory, Taking the age, gender, educational experience and team size of the team members as the control

variables, The research shows that PLB promotes team innovation; team vitality plays a complete role between PLB and team innovation; Team cognitive flexibility plays a role in regulating the relationship between PLB and team innovation; Team tasks, interdependence regulate a positive relationship between PLB — team vitality and PLB — team innovation, The interaction between PLB and team tasks and interdependence completely affects team innovation entirely through team vitality.

Research Technique

1. Literature research method

This study has consulted a large number of domestic and foreign literature, sorting out and analysis, in order to define the problems to be solved, according to the relevant literature ideas, focusing on consolidating the existing theories in the existing literature research, sorting out the relevant views, and give hypothetical reasoning.

2. Questionnaire survey method

According to the relevant literature and the research hypothesis model of reasonable derived innovation strategy, the mature questionnaire verified by relevant scholars and the situation of this research, a set of questionnaire was designed to ensure the rationality of it, distributed and recovered within a certain period of time, and analyze the data results.

3. Empirical analysis method

This research will distribute the enterprise innovation questionnaire, and the relevant data collected by the questionnaire survey will be analyzed by applying statistical software. The main correlation analysis will be conducted to infer the relationship between variables, reliability and validity analysis to measure the accuracy and stability degree, regression analysis to test whether the hypothesis is true, and so on. Thus, we get the research results and management implications of this paper.

Hypothesis construction of the impact of team break zones on team effectiveness

1. Relationship between social classification fault zone and team effectiveness

Because the individual way of thinking will be affected by the place of social development stage and cultural background, so belong to the different ages of the team members its perspective and deal with the problem there will be differences, which lead to the team, the more obvious the age attribute difference team is divided into several children, the greater the possibility of the team. When the social classification fault zone in the team is more obvious, the sub-team of the sub-team of the members will be stronger, and the goodwill and recognition of the members of the sub-team will be much higher than that of other sub-team members, and even reject the members outside the sub-team. As a result, team members will tend to communicate with members of the same subteam, and reduce the interaction with other subteam members (Cronin et al., 2011 : 831 - 849.), as the reduced frequency of effective interactions between different sub-teams adversely affects team cohesion and team effectiveness.

On the whole, the team is established to complete specific tasks or achieve specific goals, but the social classification fault zone makes the whole team divided into multiple differentiated sub-teams, which is not conducive to the smooth implementation of the team work. Accordingly, the following assumptions are made:

H1: The social classification fracture zone negatively affects the team efficiency

2. The relationship between the information-cognitive fault zone and the team effectiveness

From the perspective of the relationship between information cognitive fracture zone and team efficiency, there are mainly two main views, that is, some studies believe that information cognitive fracture zone has a negative impact on team efficiency, but in recent years, many scholars have pointed out that information cognitive fracture zone can improve team efficiency. Among them, the information cognitive fracture with negative impact team efficiency view of scholars believe that in the construction team in the organization is to solve complex tasks or achieve specific goals, should give full play to the advantages of the team as a whole, but the information cognitive fracture zone makes it difficult to achieve the effective allocation of resources in the team, affect the team to complete the task and achieve the expected goals. Jehn & Bezrukova (2010 : 24-42) pointed out in the research that the information cognitive fault zone has an impact on the team's information processing and decision-making process, and the resulting sub-team wastes the team's information resources, which will have a negative impact on the team's decision-making, which is not conducive to the team efficiency. Accordingly, the following assumptions are made:

H2: Information-cognitive fault zone positively affects team efficiency

3. Relationship between team broken band and interactive memory system

The basic assumption of the interactive memory system is to promote the retrieval, storage, processing and application of knowledge, through the interpersonal relations among members. According to the concept connotation of the interactive memory system, the members' willingness to share knowledge is the basis for the team to form an interactive memory system. Lin Lingna and Shi Jianguang (2015 : 162-170) pointed out that many members in the actual work team will hide their own knowledge, it may be partly due to the existence of the social classification fault zone members are not willing to establish an exchange relationship with members outside the team, Li Hao and Huang Jian (2018 : 134-147) research shows that knowledge hidden on the formation of the team interactive memory system has a negative impact. Accordingly, the following assumptions are made:

H3: The social classification fracture system negatively affects the interactive memory system

4. Relationship between information cognitive fault zone and interactive memory system

The interactive memory system helps to understand how the team effectively integrates its members' heterogeneity expertise to complete team tasks and achieve team goals, and how to effectively search for the information and knowledge needed to handle complex problems, and therefore can also be regarded as a mechanism to explain the knowledge processing process of the team (Zhang Gang & Xiong Li, 2007 : 3 ; Huang Haiyan & Li Qianwen, 2011 : 186-191). Liao et al .(2012 : 204-240) It believes that these positive and meaningful interactive activities can help enhance the familiarity between subteam members and establish trust relationships among team members, so that team members can have higher acceptance and trust in information knowledge and advice from different fields. In a team, team fault zones based on differences in information cognition of team members can drive the development of interactive memory systems. Accordingly, the following assumptions are made:

H4: The information-cognitive fault zone positively affects the interactive memory system

5. The role of paradox leadership in regulating the team fault zone and team effectiveness

Leadership is one of the important factors affecting the creativity of employees. In this environment, leaders need to adopt holistic thinking to meet the multiple needs of employees and organizations simultaneously based on situational changes. Therefore, paradoxical leadership behavior has gradually attracted the attention of scholars (Zhang Y et al., 2015 : 533-544).

This study discusses how paradoxical leadership behavior affects team effectiveness based on social cognitive theory and social exchange theory. On the one hand, this paper believes that paradox leadership behavior helps to enhance teamwork. Social cognitive theory emphasizes cognitive factors and employees learn by observing the behavior of others. Leaders often play the role of an example in organizations and employee perceptions and behaviors are easily influenced by leaders. The above behavior of paradoxical leaders will set a positive example for their employees. Paradoxical leadership involves opposite ends: emphasizing both differentiation and control and rules, and they use holistic thinking to meet the needs of organizations and employees, showing how to accept contradictions in complex environments (Zhang Y et al., 2015 : 533-544). This paradoxical behavior of leaders can solve contradictory problems from different perspectives, thus promoting team members to think from different perspectives and find out multiple original ways to solve specific problems, which is conducive to the improvement of teamwork.

H5: Paradoxical leadership has a positive effect on regulating the social classification fault zone and team efficiency

H6: Paradoxical leadership has a positive regulatory effect on the information cognition fault zone and team efficiency

Empirical analysis of the impact of team fracture zone on team effectiveness

On the basis of understanding the social cognition theory, social information processing theory and social exchange theory, the empirical analysis is conducted according to the hypothesis made in this study.

Samples and data collection

The survey collected data by distributing questionnaires to the actual work team. The survey questionnaire is designed and distributed by matching the team leader and team members. That is, the survey includes two questionnaires, one is filled out by the team members, including basic personal information and interactive memory system; the other one is filled out by the team leader, including the number of team establishment, team size and team performance. In this study, 141 sets of questionnaires were distributed successively, including 141 for team leaders and 737 for team members. Finally, 586 questionnaires from 137 teams were recovered, with a recovery rate of 82.3%. According to the research needs, the teams with less than 4 teams and the questionnaires with incomplete personal statistics were excluded, and the 502 valid questionnaires from 107 teams finally met the requirements, with an effective rate of 84.2%.

Finding

Descriptive statistics and correlation analysis

In this paper, the Pearson correlation was used to first analyze the relationship between the variables in this study. First, descriptive statistical analysis and correlation analysis of variables are needed, and then test whether the study hypothesis is true. The descriptive statistical analysis and correlation analysis results are shown in Table 1 above: the mean and standard deviation of each variable are within a reasonable range, and the core variables are correlated in pairs, thus indicating that the measurement results of each study variable meet the data analysis standard, and hypothesis testing can be conducted.

Table 1 correlation of each dimension

Correlation test for each dimension	1	2	3	4	5	6	7
Team years 1	1						
Team size 2	-0.033	1					
Social classification 3	-.103*	.353*	1				
Information cognition 4	0.07	-.247*	-.134**	1			
The Interactive Memory System 5	-0.076	-.207*	-.339**	.259*	1		
Paradoxical Leadership 6	0.025	.177*	.282**	-.324*	-.777*	1	
Team efficacy 7	-0.065	-.186*	-.361**	.293*	.738*	-.700**	1
mean	4.300	1.470	0.434	0.541	3.587	2.151	3.783
standard deviation	1.685	0.503	0.205	0.195	0.844	0.971	0.979

Note: * Significant correlation at the 0.05 level (bilateral).** is in the...01 Level (bilateral) on a significant correlation.

hypothesis test

1 Main effect test

The results of the study hypothesis tested by regression analysis are shown in Table 2. According to Table 2, the regression model is constructed with the team fault band as the independent variable and the interactive memory system as the dependent variable, and the R square value of the model is 0.179, which shows that the goodness of fit is good and can explain the changes of the interactive memory system to a certain extent. An F-value of 27.037 and a significance value of 0.000 < 0.05 were obtained, indicating that the model is valid. In model 1,

the team size has a significant control effect over the interactive memory system; the standardized regression coefficient of the independent variable social classification on the interactive memory system in model 2 is -0.305 ($P < 0.001$), indicating that the independent variable social classification has a significant negative effect on the interactive memory system, so the assumption is true. The standardized regression coefficient of the independent variable information cognition on the interactive memory system in model 2 was 0.214 ($P < 0.001$), indicating that the independent variable information cognition has a significant positive effect on the interactive memory system, so the assumption is true.

Table 2 Regression test of the team break band on the interactive memory system

variable	Interactive memory system	
	model 1	model 2
Team establishment years	-0.083	-0.124**
Team size	-0.21***	-0.051
Social classification		-0.305***
Information cognition		0.214***
R ²	0.05	0.179
ΔR ²	0.046	0.172
F	13.081***	27.033***
VIF	1.001-1.198	

Note: * means $P < 0.05$, ** for $P < 0.01$, and *** for $P < 0.001$.

2 Regression analysis

Linear regression analysis was performed on the sample data. The regression test of the team efficiency and the interactive memory system showed the data results as shown in Tables 3 and 4.

Table 3 Regression test of team fracture zone on team effectiveness

variable	Team effectiveness	
	model 3	model 4
Team establishment years	-0.072	-0.118**
Team size	-0.188***	-0.009
Social classification		-0.336***
Information cognition		0.254***
R ²	0.04	0.205
ΔR ²	0.036	0.198
F	10.316***	31.985***

VIF	1.001-1.198
-----	-------------

Note: * means P <0.05, ** for P <0.01, and *** for P <0.001.

According to Table 3 above, the common linear statistic VIF of the model is less than 5, indicating that the degree of collinearity between the independent variables is small, and the model is reasonable. Regression model was constructed by using the team break band as the independent variable and the team efficiency as the dependent variable. The R square value of the model is 0.205, which indicates that the goodness of fit is good and can explain the changes in team efficiency to some extent. An F-value of 31.985 and a significance value of 0.000 <0.05 were obtained, indicating that the model is valid.

The effect of the team break zone on the team effectiveness was mainly verified by establishing a regression model. The regression coefficient of control variables in Model 3 is significant in team size, indicating that team size has a significant control effect on team effectiveness. The standardized regression coefficient of independent variable social classification in Model 4 is -0.336 (P <0.001), indicating that the classification of independent variables social has a significant negative impact on team effectiveness, so the hypothesis is true. The standardized regression coefficient of the independent variable information cognition on team effectiveness in model 4 was 0.254 (P <0.001), indicating that the independent variable information cognition had a significant positive effect on team effectiveness, so the assumption holds.

Table 4 Regression test of team efficacy by the interactive memory system

variable	Team effectiveness	
	model 5	model 6
Team establishment years	-0.072	-0.011
Team size	-0.188***	-0.035
Interactive memory system		0.730***
R ²	0.04	0.546
ΔR ²	0.036	0.543
F	10.316***	199.314***
VIF	1.001-1.052	

Note: * means P <0.05, ** for P <0.01, and *** for P <0.001.

From Table 4, regression models were constructed by using the interactive memory system as the independent variable and team efficiency as the dependent variable. The model R square value is 0.546, indicating a good goodness of fit. An F-value of 199.314 and a significance value of 0.000 <0.05 were obtained, indicating that the model is valid. The regression coefficient of control variables in Model 5 is significant in team size, indicating that team size has a significant control effect on team efficiency. The standardized regression coefficient of the independent variable interactive memory system in Model 6 is 0.730 (P <0.001), indicating that the social classification of independent variables has a significant positive impact on team efficiency, so the hypothesis is true.

3 Intermediation effect

(1) The mediation effect of the interactive memory system in social classification on team efficiency. According to Table 5, the colinear statistic, VIF, of the model, is less than 5, indicating that the degree of collinearity between the independent variables is small and the model is reasonable. As can be seen from the table, in model 9, after adding independent variable (social classification) and intermediary variable (interactive memory system), the regression coefficient of independent variable to dependent variable is -0.130, the regression is significant (P value is less than 0.001), and the regression coefficient of intermediary variable to dependent variable is 0.692, the regression is highly significant (P values are less than 0.001). Therefore, it can be determined that the interactive memory system partially mediates social classification and team effectiveness. Therefore, it is assumed to be established.

Table 5 Mediation effect of the interactive memory system in social classification on team effectiveness

variable	Team effectiveness		
	model 7	model 8	model 9
Team establishment years	-0.072	-0.103*	-0.026
Team size	-0.188***	-0.067	0.003
Social classification		-0.348***	-0.130***
Interactive memory system			0.692***
R ²	0.04	0.145	0.559
ΔR ²	0.036	0.14	0.555
F	10.316***	28.078***	157.43***
VIF	1.011-1.268		

Note: * means P < 0.05, ** for P < 0.01, and *** for P < 0.001.

(2) The mediation effect of the interactive memory system in information cognition on team effectiveness. According to Table 6, after the addition of both independent variable (information cognition) and intermediary variable (interactive memory system), the regression coefficient of independent variable to dependent variable was 0.108, and the regression was significant (P value is less than 0.001), and the regression coefficient of intermediary variable to dependent variable was 0.705, and the regression was highly significant (P values are less than 0.001). Therefore, it can be determined that the interactive memory system partially mediates information cognition and team effectiveness. Therefore, it is assumed to be established.

Table 6 Mediation effect of the interactive memory system in information cognition on team effectiveness

variable	Team effectiveness		
	model 10	model 11	model 12
Team establishment years	-0.072	-0.088	-0.02
Team size	-0.188***	-0.123**	-0.014
Information cognition		0.269***	0.108***
Interactive memory system			0.705***
R ²	0.04	0.107	0.556
ΔR ²	0.036	0.102	0.552
F	10.316***	19.923***	155.541***
VIF	1.001-1.127		

Note: * means P <0.05, ** for P <0.01, and *** for P <0.001.

4. Regulating the effect

(1) Paradoxical leadership behavior on social classification and team effectiveness regulation effect. The tests were mainly using the multiple hierarchical regression analysis to test the study hypothesis results are shown in Table 7. The regression coefficients of control variables were significant in model 4, It shows that team size has a significant control effect on team efficiency; Social classification of the independent variables in Model 5 (= -0.182, P <0.001) and Paradox Leadership (= -0.645, P <0.001) has a significant impact on team effectiveness; The regression coefficient for the social-classification and paradoxically-led interaction terms in Model 6 was -0.193 (P <0.01), Explain that the interaction terms have a significant effect on team effectiveness, And the R2 of model 5 is 0.524, The R2 of Model 6 is 0.556, significantly enhance, Explain the enhanced interpretation ability of the model. Therefore, it is proved that the paradoxical leadership has a significant regulatory effect on social classification and team effectiveness.

Table 7 Test of the effect of paradoxical leadership behavior on social classification and team effectiveness regulation

variable	Team effectiveness		
	model 4	model 5	model 6
Team establishment years	-0.072	-0.068*	-0.062*
Team size	-0.188***	-0.01	0.004
Social classification		-0.182***	-0.225***
Paradoxical leadership		-0.645***	-0.574***
Social classification paradox of leadership			-0.193***
R ²	0.04	0.524	0.556

ΔR^2	0.036	0.52	0.551
F	10.316***	136.634***	124.032***

Note: * means $P < 0.05$, ** means $P < 0.01$, and *** means $P < 0.001$.

(2) The role of paradoxical leadership behavior on information cognition and team efficiency regulation. In Table 8, The regression coefficients for the control variables in Model 10 had a significant team size, It shows that team size has a significant control effect on team efficiency; Recognition of independent variable information in Model 11 ($=0.067, P > 0.05$) No significant impact on team effectiveness; Paradoxical Leadership ($= -0.668, P < 0.001$) has a significant impact on team effectiveness; The regression coefficient for the interaction terms of information cognition and paradoxical leadership behavior in model 12 was 0.150 ($P < 0.01$), Explain that the interaction terms have a significant effect on team effectiveness, And the R^2 of model 11 is 0.500, The R^2 of model 12 is 0.520, significantly enhance, Explain the enhanced explanatory power of the model. Therefore, it is proved that the paradoxical leadership of the regulatory variable has a significant regulatory effect on information cognition and team efficiency.

Table 8 Paradoxical leadership behavior on information cognition and team effectiveness regulation effect test

variable	Team effectiveness		
	model 10	model 11	model 12
Team establishment years	-0.072	-0.055	-0.035
Team size	-0.188***	-0.053	-0.027
Information cognition		0.067	0.107**
Paradoxical leadership		-0.668***	-0.646***
Information-Cognitive Paradox Leadership			0.150***
R^2	0.04	0.500	0.520
ΔR^2	0.036	0.496	0.516
F	10.316***	124.481***	107.647***

Note: * means $P < 0.05$, ** means $P < 0.01$, and *** means $P < 0.001$.

Discussion and conclusion

Previous scholars on the relationship between team fracture zone and team efficiency research conclusion is too absolute, although some scholars consider the influence team fault zone role situation factors, but the research depth is not enough, especially about the team fracture zone effect on team efficiency of the internal mechanism process is always in the "black box" stage. Therefore, in Chen Shuai (2012 : 65) research paradigm, based on the team fracture zone refinement into social classification fault zone and information cognitive fracture zone two dimensions, and based on 107 enterprise team samples, the empirical study in the

paradoxical leadership behavior regulation and interactive memory system under the relationship between team fracture zone and team efficiency. The study results show that the: (1) The fault zone formed by the differences in information cognition can positively affect the team efficiency, and the degree of this influence is regulated by the paradoxical leadership behavior. The impact of team break zones based on the combination of demographic characteristics is different on team efficiency is different. This paper makes further research on team break zones and their relationship with team efficiency from the perspective of information-cognitive differences in demographic characteristics. (2) The fracture zone formed by social population classification has a negative impact on team efficiency, but this negative impact is also regulated by the paradoxical leadership behavior. When there is a strong paradoxical leadership behavior in the team, the social classification fracture zone contributes to the improvement of team efficiency. The results of this study further expand the views of Chen Shuai (2012 : 65) et al. They all point out that the fault zone formed based on the social and population classification characteristics negatively affects the team effectiveness. Based on this paper, further research shows that this negative influence degree can be reduced or even eliminated by the paradoxical leadership behavior. (3) In the mediating effect of paradoxical leadership behavior on the relationship between the two dimensions of team fault zone and team efficiency, the interactive memory system plays an intermediary role, that is, the interactive memory system effectively transmits the influence of paradoxical leadership behavior, social classification fault zone and information cognitive fault zone on team efficiency respectively. The conclusion is to Bezrukova (2009 : 35-50) the further deepening of the results, although scholars distinguish the type of different fault zones and its relationship with team efficiency, but not on the relationship between the two "black box" analysis, and this paper reveals the team from the perspective of information processing and the internal mechanism of the relationship between team efficiency.

Insufficient research and future research directions

This paper explores how, under paradoxical leadership behavior regulation, The team fracture zone can effectively play a positive effect, And mediating in the interactive memory system, The mechanism of the internal action of the team fracture zone on the team efficiency is further analyzed, However, this study still has some limitations, It is mainly manifested in: (1) the selection of variables, This paper is based on two contextual variables, paradoxical leadership behavior and interactive memory system, In fact, there are many factors affecting the team fault zone (such as team introspection, team type, etc.), Future research can be further extended to other situational variables to explore the relationship between team fault zone and team effectiveness; (2) Statistical index for the calculation of fault band strength, The calculation of the strength of fracture bands mainly considers explicit statistical indicators such as gender, age, education and work experience, Compared with the members' personality, ideas and other hidden indicators have not been involved, And these hidden indicators are also the important characteristics of the team members, Follow-up studies can be made for in-depth analysis; (3) Team sample data, Due to the restriction of objective factors, The data of this study were mainly derived from enterprises in northwest China, And only a representative of 107 team samples were selected, Future studies could further expand the sample range and team sample size, Continue to supplement and improve the research conclusions of this paper; (4) There are many team sources in this article, Bring in many unmanageable variables to the empirical model, Affect the model output results, Follow-up studies can further select more representative teams and the corresponding data.

Reference

- Bezrukova K, & Jehn K A , (2009).Thatcher S M B .Do workgroup faultlines help or hurt?A moderated model of faultlines , team identification, and group performance. *Organization Science*. 20 (1), 35-50.
- Cronin M A, Bezrukova K, & Weingart L R, et al. (2011) Subgroups within a team: The role of cognitive and affective integration.*Journal of Organizational Behavior* , 32 (6), 831 - 849.
- Hackman J R. (1987) .The design of work teams.In J.W.Lorsch (Ed.), Handbook of organizational behavior.*Englewood Cliffs,NJ* : Prentice Hall.315?42.
- Huang Haiyan, & Li Qianwen.(2011) Personality heterogeneity and innovation performance of R & D team members: with the interactive memory system as the intermediary variable. *Intelligence Journal*, 30 (4), 186-191.
- Jehn K A, & Bezrukova K. (2010) The faultline activation process and the effects of activated faultlines on coalition formation, conflict, and group outcomes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* , 112 (1), 24-42.
- Lau D C, & Murnighan J k.(1998).Demographic diversity and faultlines : The compositional dynamics of organizational groups .*Academy of Management Review*, 23 (2), 325-340.
- Li Hao, C & Huang Jian.(2018) Study on the influence of team knowledge hiding on interactive memory system. *Nankai Management Review*, 21 (4), 134-147.
- Liao J, Jimmieson N L, & O'Brien A T, et al. (2012) Developing transactive memory systems: Theoretical contributions from a social identity perspective .*Group Organization Management*, 37 (2), 204-240.
- Lin Linna, Shi Jiangang, middle & Tang Dynasty.(2015) Consider the knowledge hidden project team knowledge sharing incentive research. *Scientific research management*, 36 (5), 162-170.
- Luo Jinlian, Hu Wenan, & Zhong Jing.(2017) The impact of paradoxical leadership and team vitality on team *innovation mechanism research management comment* 29 (7), 122-134..
- Chen Shuai. (2012) Research on the relationship between team fault zone and team performance from the perspective of knowledge. PhD dissertation of Zhejiang University.
- Lv Jie, C & Zhang Gang.(2015) Impact mechanism of knowledge heterogeneity on the creativity of knowledge-based teams: the perspective based on interactive cognition. *Psychological Journal*, 47 (4), 533-544.
- McGrath J.E. (1964) Socia Psychology : *A Brief Introduction*.New York:Holt , Rinchart &Winston, 1964, 102-103.
- Starke D F A.(1999).The formation of breakaway organizations: Observations and a process model.*Administrative Science Quarterly* , 44 (4), 792-822.
- Tjosvold D, Poon M, & Yu Z. (2005) *Team Effectiveness in China* : Cooperative Conflict for Relationship Building Human Relations, 58 (3), 341-367..
- Zhang Gang, & G Xiong Li.(2007) Review and prospect of interactive memory system research. *Progress in Psychological Science*, (5), 840845.

การพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี
โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบ
คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการสถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

**Development of a Computer-Based Teaching Model for Business Using Class
Start Technology Combined with Regular Classroom Learning in
Computer Systems for Faculty of Administration and
Management, King Mongkut's Institute of
Technology Ladkrabang**

ภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์คชศร,

สามารถ รุ่งเรือง, สมชัย สิ้นแท้,

ปลวัชร รุจิรกาล, ธวัชชัย อู่พานิช และ อัญชลี ปรกาศเกียรติ

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Phumphakhawat Phumphongkhochasorn,

Samart Rungruang, Somchai Sintae,

Palawat Rujirakan, Thawatchai Oui-panich and Anchalee Prakaikiat

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Corresponding Author, E-Mail Phumphakhawat.ps@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการสอนรวมถึงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้ชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นของเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

* วันที่รับบทความ : 30 พฤศจิกายน 2565; วันแก้ไขบทความ 20 ธันวาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 21 ธันวาคม 2565

Received: November 30, 2022; Revised: December 20, 2022; Accepted: December 21, 2022

ผลการศึกษาพบว่า 1. การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.25/88.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ ค่าเท่ากับ 0.7344 3. นักศึกษาที่ใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 88.83 และร้อยละ 92.25 ของนักศึกษาทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 ขึ้นไป 4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ; Classtart; การพัฒนารูปแบบการสอน

Abstracts

Development of a computer-aided teaching model for business using technology. Classtart integrates with the regular learning model in computer systems for business. For the 3rd year students in Business Administration, Faculty of Management and Management, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, the objective is to develop and evaluate the efficiency index of the teaching model, as well as the comparison of learning achievement and satisfaction. Students use a set of skills training that builds on the use of computers for business use of ClassStart technology. Learn to weave patterns in the normal course of business for the computer system for the 3rd year student of the Faculty of Business Administration and Management. King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

The study found that: 1. the development of a computer-based teaching model for business using the Class start technology combined with the regular learning model. In computer systems for business Third year students in Business Administration Performance is at 86.25 / 88.66, which is higher than criterion 2. The performance index of students using the Class start technology combines with the normal learning model of business computing using the Class start technology. Normal classes in computer systems for business. For 3rd year students in Business Administration, the value is 0.7344 3. Students using the Class Start technology program mix with the normal learning style of using the computer for business using the Class start technology combined with the regular learning style in the course. Computer Systems for Business Third year students in Business Administration Have achievement after class 88.83% and 92.25% of all students passed the criterion 80% or more. 4. Students are satisfied with learning using Class start technology combined with the normal learning style as a whole. On a very high level.

Keywords: Computer For Business; Classtart; Teaching Style Development

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจ ตลอดจนช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในสังคมในทุกๆ สังคมให้ดีขึ้นอีก อีกทั้งยังมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน การเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารในโลกอันไร้พรมแดนในยุคสมัยใหม่อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สำหรับประเทศไทยรัฐบาลทุกยุคที่ผ่านมาก็ให้ความสนใจและความสำคัญในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก ด้วยเหตุที่เล็งเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มศักยภาพให้ประเทศสามารถเป็นผู้นำในด้านการค้า การผลิต การเงิน การขนส่ง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้นด้วย (हरररर, 2541 : 75)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีการนำรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนเพื่อให้สนองต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการแข่งขันของประเทศทั้งด้านความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การปรับตัวต่อการกระจายความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ด้านต่างๆ ที่เชื่อมถึงกันทั่วโลก การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการศึกษานั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ตั้งแต่การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นอุปกรณ์ในการสอน การนำบริการต่างๆ ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ เวิลด์ไวด์เว็บมาพัฒนาเป็นสื่อการสอน ในทุกระดับการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบการสอนแบบใหม่อีกรูปแบบหนึ่งภายใต้กระแสแห่งพัฒนาการด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นรูปแบบของการบูรณาการปรับใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกลเกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น การสอนโดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start เป็นลักษณะของการเรียนทางไกล ผ่านระบบเครือข่าย Online ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอน (การเรียนรู้แบบผสมผสาน, 2560 : 6)

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการเรียนการสอนภายนอกชั้นเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อมีความแตกต่างกันทั้งการใช้สื่อ วิธีการสอน ลักษณะของกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่างกัน โดยการเรียนในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้าจะมีอาจารย์เป็นผู้ดูแลและควบคุมสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนให้แก่กลุ่มผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในชั้นเรียน โดยปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาของบทเรียนได้แม้ว่าอยู่ภายนอกชั้นเรียนโดยไร้ข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และ

อาจารย์ผู้สอนได้ โดยใช้ คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางเข้าถึงการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว (การเรียนรู้แบบผสมผสาน, 2560 : 6) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class startผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาคอมพิวเตอร์ จึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนที่น่าสนใจ และมีบทบาทสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งการเรียนภายในชั้นเรียนและการเรียนนอกชั้นเรียนควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญที่ได้กล่าวมานั้น ผู้รายงานในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องวิชาการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ โดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังให้ความหมายว่า การสร้างชุดฝึกทักษะการเรียนรู้วิชาการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้สื่อเทคโนโลยีโปรแกรม Class start เป็นตัวช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้นและจะทำให้มีผลต่อการช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จเป็นรายบุคคลมากขึ้นกว่าการสอนแบบดั้งเดิมเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้สามารถลดระยะเวลาในการเรียนภายในชั้นเรียนให้ลดลงได้ อีกการจัดการกระบวนการ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบนำเสนอเนื้อหาใหม่ การสอนแบบจำลองสถานการณ์ และการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้โดยบุญเลิศ (2548 : 65) บอกโดยรวมว่า โปรแกรม Class start คือระบบที่พัฒนาต่อเนื่องมาจาก Web Based Instruction มีการเพิ่มเติมระบบการจัดการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ของผู้เรียนนำเสนอได้ทั้งระบบ Online และ Offline นำเสนอได้ทั้งระบบ Synchronous และAsynchronous ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาค่าดัชนีประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการ

เรียนแบบปกติในระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้ชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าและทำการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ โดยใช้แบบสอบถามประเภทออนไลน์โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจาก นักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการโดยมีวิธีการต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 78 คนสำหรับการเก็บ ข้อมูลเก็บตัวอย่างในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การจาก นักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการโดยใช้แบบสอบถาม ประเภทออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเพื่อหาประสิทธิภาพ

1.1 สถิติเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร ของ Rovinelli and Hambleton

1.2 สถิติหาค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยใช้สูตรของ Mehrens and Lehman คือเรียงกระดาษคำตอบจากคะแนนสูงไปต่ำ แล้วแบ่งโดยใช้ เทคนิค 50% ของผู้สอบทั้งหมดส่วนบน คือ กลุ่มสูง ส่วนล่าง คือ กลุ่มต่ำ แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าระดับ ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

1.3 สถิติหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำนวณ จากสูตร KR – 20 (Kuder Richardson)

1.4 สถิติหาประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class startผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ใช้สูตรหาประสิทธิภาพ E1 / E2

1.5 สถิติหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ของครอนบัค (Crobach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่ได้แก่ค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Classstart ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ โดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543 : 109)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Classstartผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังแบ่งเนื้อหาเป็น 6 เรื่อง คือ

ชุดที่ 1 เรื่องบทบาทของคอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจ

ชุดที่ 2 เรื่องระบบสารสนเทศและยูทิลิตี้ซอฟต์แวร์

ชุดที่ 3 เรื่องซอฟต์แวร์ประยุกต์พื้นฐาน

ชุดที่ 4 เรื่องระบบฐานข้อมูล (Database System)

ชุดที่ 5 เรื่องการสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ชุดที่ 6 เรื่องหลักการและแนวคิดในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน บทเรียนการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class startผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class startผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 6 ชุดแผนการเรียนรู้

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งวัดละเอียด 3 ด้าน คือ ความพึงพอใจด้านการออกแบบบทเรียน ความพึงพอใจด้านเนื้อหา และความพึงพอใจในการเรียน หลังจากการใช้บทเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นลักษณะเลือกตอบ โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ จำนวน 20 ข้อ จากนั้นตรวจบันทึกคะแนนของนักศึกษาแต่ละคน

2. อธิบายและแนะนำวิธีใช้บทเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ

3. กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษาบทเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ โดยผู้ศึกษาดำเนินการควบคุมด้วยตนเอง โดยใช้เวลาเรียนรวมทั้งหมด 16 ชั่วโมง

4. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (posttest) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อสลับตัวเลือก นำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียน ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

5. กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์การปรับปรุงแก้ไขบทเรียนต่อไป

วิธีการวิเคราะห์

ตัวแปรต้นที่ศึกษาคือการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบชุดฝึกทักษะการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ

ตัวแปรตามจะศึกษาถึงค่าดัชนีประสิทธิผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้
ขอบเขตด้านประชากรคือประชากรคือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 78 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเพื่อหาประสิทธิภาพ

สถิติเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตรของ **Rovinelli and Hambleton** (พร้อมพรรณ, 2544 : 44 – 51)

สถิติหาค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร
ของ **Mehrens and Lehman** (พร้อมพรรณ, 2544 : 44 – 51) คือเรียงกระดาษคำตอบจากคะแนนสูงไปต่ำ
แล้วแบ่งโดยใช้เทคนิค 50% ของผู้สอบทั้งหมดส่วนบน คือ กลุ่มสูง ส่วนล่าง คือ กลุ่มต่ำ แล้วนำผลมาวิเคราะห์
หาค่าระดับความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) (นพพร, 2546 : 77)

สถิติหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำนวณจากสูตร **KR – 20** (**Kuder Richardson**) (ล้วน และ อังคณา, 2543 : 109)

สถิติหาประสิทธิภาพของบทเรียนการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม **Class start** ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ใช้
สูตรหาประสิทธิภาพ **E1 / E2** (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2532)

สถิติหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (**Coefficient- α**)
ของครอนบัค (**Crobach**) (บุญเชิด, 2547 : 65)

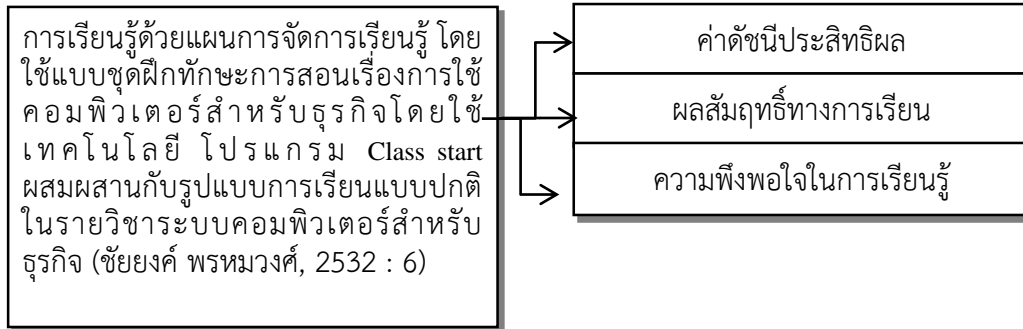
สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยบทเรียนการใช้
คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม **Class start** ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติใน
รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อนและหลังเรียน ภายในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว โดยใช้สถิติ **t – test** แบบ
Dependent Sample (ล้วน และ อังคณา, 2543 : 109)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 86.25/88.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีค่าเท่ากับ 0.7344 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.44

3. นักศึกษาที่เรียนที่ใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 88.83 และร้อยละ 92.25 ของนักศึกษาทั้งหมดที่ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.19, \overline{S.D.} = 0.07$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าควรนำมาอภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

1. ประสิทธิภาพประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ โดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 86.25/88.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80) นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพฤติกรรมการเรียนและการประเมินการเขียนของนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 86.66 ได้คะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศรี ปันตา (2551 : 69-70) วิจัยเรื่อง ผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดบริเวณศีรษะและลำคอต่อความรู้ของบุคลากรพยาบาล พบว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพได้ E1/E2 เท่ากับ 83.8/83.5 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ มีค่าเท่ากับ 0.7344 คิดเป็นร้อยละ 73.44 สอดคล้องกับงานวิจัยของศิกฤษฎี รัตนบุรี (2555 : 15-21) วิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การให้ยาระงับความรู้สึกผู้ป่วยทางสูติกรรม สำหรับนักศึกษาวิสัญญีพยาบาลคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.33/84.35 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนแบบปกติ ในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 88.66 ของนักศึกษา

ทั้งหมดที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ขึ้นไปซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าการเรียนด้วยการจัดการเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับเป็นวิธีสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของสมองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์, วารุณี เกตุอินทร์, สุวรรณิ แสงอาทิตย์, และ วิโรจน์ ฉิ่งเล็ก (2554 : 91-92) วิจัยเรื่องการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องอุทกเศียร (hydrocephalus) สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ย ประสิทธิภาพเท่ากับ 87.75/82.55 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของบทเรียนการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในทุกๆชั้นครูควรสร้างกิจกรรมให้ท้าทายความคิดของนักศึกษาที่จะสามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดความจดจ่อในความคิดและความพึงพอใจของการใช้โปรแกรม Classstartโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างถูกต้องซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรนำสื่อที่หลากหลายไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บทเรียนการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Classstartผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจคณะการบริหารและจัดการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้บทเรียนการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาบริหารธุรกิจ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การเรียนรู้แบบผสมผสาน. (2560). เทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมศรี ปันตา. (2551). ผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดบริเวณศีรษะและลำคอต่อความรู้ของบุคลากรพยาบาล. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เฉลิมศรี ปันตา. (2551). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดบริเวณศีรษะและลำคอต่อความรู้ของบุคลากรพยาบาล.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2532). บทเรียนการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี โปรแกรม Class start ผสมผสานกับรูปแบบการเรียนรู้แบบปกติ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซีเอ็ดบุ๊ค.
- นพพร ธนะชัยจันทร์. (2546). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซีเอ็ดบุ๊ค.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2547). วิธีสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2548). พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษาเลย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7, 44 – 51.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). การสร้างแบบพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊คส์.
- ศิกฤษฏี รัตนบุรี. (2555). การพัฒนาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การให้ยาระงับความรู้สึกผู้ป่วยทางสูติกรรม สำหรับนักศึกษาวิสัญญีพยาบาล. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- หรรษา วงศ์ธรรมกุล. (2541). การเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (GFMS). กรุงเทพมหานคร: กรมบัญชีกลาง.
- อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์, วารุณี เกตุอินทร์, สุวรรณิ์ แสงอาทิตย์, และ วิโรจน์ ฉิ่งเล็ก. 2554. การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องอุทกเคีเยร (hydrocephalus) สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. มหาวิทยาลัยมหิดล.

การพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
**The Development of a Risk Management Model in Schools Under Nakhon
Phanom Primary Educational Service Area Office 2**

ศิริลักษณ์ ไชยมงค์,
วัลนิกา ฉลากบาง และ บุญมี ก่อบุญ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**Siriluk Chaiyamong,
Wannika Chalakbang and Boonmee Koboon**
Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: katss0226@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และระยะที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 330 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.37- 0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา
2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 31 สิงหาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 27 กันยายน 2565; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2565

($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.15) สามารถจัดลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.14) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.16) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.19) และขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ; การบริหารความเสี่ยง; รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

Abstracts

The objectives of this study were to develop and examine the suitability of a risk management model in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The study was conducted in a mixed method research which could be divided into 2 phases. The first phase was the study of relevant concepts and theories, the synthesis of relevant articles and researches, and the inquiry of 7 experts' opinions, selected by purposive sampling. The second phase was the study of school directors and teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2564, totally 330, selected by multi-stage random sampling. The tool used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire with IOC at 1.00, discrimination power between 0.37 - 0.89 and reliability value at 0.99. Statistics implemented in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation (S.D.)

The research results were as follows:

1. School risk management model under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 comprised of 4 element: School risk management supporting factors, School risk management scope, School risk management process and School risk management result.
2. School risk management model under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 in the opinion of school directors and teachers bothin an overall and in each element was at the highest level. Each element could beranked from the highest to the lowest according to average mean as follows: School risk management supporting factors, School risk management process, School risk management result and School risk management scope.

Keywords: Model Development; Risk Management; School Risk Management Model

บทนำ

ความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตมีความเร็วจน Bill Gates (2014, online อ้างถึงใน นันทิ จิตสว่าง, 2557: ออนไลน์) เปรียบเปรยว่า “การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจในรอบ 50 ปีที่ผ่านมา ยังไม่เท่ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นใน 10 ปีข้างหน้า” การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วดังกล่าวทำให้หลายองค์กรปรับตัวไม่ทัน และได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นเปลี่ยนแปลงในทุกมิติไปพร้อมๆ กัน กระทั่งถึงกันและกัน ทั้งเรื่องภูมิอากาศ อุทกภัย การผลิตอาหาร โรคระบาด พลังงาน เศรษฐกิจ การตลาด และโครงสร้างทางสังคม ในขณะที่สื่อทางสังคมรูปแบบต่างๆ ทำให้การสื่อสารและแบบแผนความสัมพันธ์ของคนในสังคมเปลี่ยนไป รวมตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงทาง

การเมือง สิ่งสำคัญที่สุดก็คือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คาดเดาไม่ได้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แทบไม่มีทิศทางหรือแนวโน้มแบบแต่ก่อน ทำให้ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าอนาคตจะเปลี่ยนไปในทางใด

การดำเนินการของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ ไม่ว่าจะมีความมีโครงสร้างองค์กรอย่างไร ย่อมเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงการประสบปัญหาเรียกว่าเป็นการเสี่ยงภายนอกและภายใน ถ้าผู้บริหารไม่สามารถปรับกระบวนการปฏิบัติงานและกลยุทธ์ให้ทันกับโอกาสที่มีอยู่ก็จะส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในด้านลบ เช่น อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการอยู่รอดของโรงเรียน หรือผลกระทบต่อสถานะทางการเงิน ชื่อเสียง และภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียน หรือแม้แต่กระทบต่อการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพ บริการหรือบุคลากรในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรับทราบและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินกิจการ รวมทั้งต้องหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะรับมือหรือจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันว่าในทางปฏิบัติคงไม่สามารถที่จะหาวิธีลดความเสี่ยงทุกชนิดจนเป็นศูนย์ได้ ความสำคัญจึงอยู่ที่หาอย่างไร้ผู้บริหารจึงจะสามารถจัดการควบคุมความเสี่ยงไม่ให้มีผลกระทบต่อการทำงานจนเกิดความเสียหายที่สำคัญได้ (นันทินิตย์ ท่าโพธิ์และคณะ, 2556 : 70)

การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการเพื่อลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านความขัดแย้ง ความเสี่ยงและความปลอดภัย ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงทางด้านความลับของข้อมูล ข้อตกลงในสัญญา รายงาน หลักฐานเอกสาร การหลอกลวง การโกง การกระทำที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติของผู้ทำสัญญาการประสงค์ร้าย การใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรที่ผิด การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ การฉ้อฉลและอื่น ๆ และความเสี่ยงทางวิชาการ ประกอบด้วย การกระทำผิดทางวิชาการ การใช้ยาและแอลกอฮอล์ในทางที่ผิด การโกง การละเมิดทางเพศ ความปลอดภัยของนักเรียนและอื่น ๆ (ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์, 2557 : 45)

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร สำหรับสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดที่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของสถานศึกษานั้นๆ ด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงแล้วกำหนดเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความเสี่ยง

ในสถานศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจ ดังการวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551 : 17) ที่พบว่าปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ ความเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง มีปัจจัยที่เอื้อหลายด้าน เช่น การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การใช้คำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การวัดผลการบริหารความเสี่ยง การอบรมกลไกด้านทรัพยากรบุคคล และการกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารความเสี่ยง (สาธิต รื่นเรงใจ และ บั้วพันธ์ ผิวทอง, 2562 : 5)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 23-36) ได้กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์ และแผนงานที่รองรับในระดับต่างๆ เพื่อนำมาบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ 2) การระบุความเสี่ยง เป็นการค้นหาความเสี่ยงและสาเหตุหรือปัจจัยของความเสี่ยงในงาน โครงการ กิจกรรม หรือกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาว่ามีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจจะเป็นอุปสรรคและทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม โดยควรเน้นค้นหาความเสี่ยงจากงาน/โครงการ/กิจกรรม/กระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นงานหลักขององค์กร โดยศึกษาจากข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น การสำรวจในปัจจุบันหรือคาดว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต 3) การประเมินความเสี่ยง เป็นการคาดคะเนโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นๆ และประเมินว่าความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ การประเมินความเสี่ยงจะทำการประเมินระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง และประเมินระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงหลังการควบคุม/การบริหารจัดการที่มีอยู่ หากความเสี่ยงยังคงสูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ก็จำเป็นต้องทำการบริหารจัดการเพิ่มเติม เพื่อให้ลดลงไปอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ 4) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับจัดการแต่ละความเสี่ยงให้ลดความรุนแรงลง หรือเกิดขึ้นได้น้อยลง หรือกำหนดมาตรการการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดระดับอันตราย และ 5) การรายงานและติดตามผล เป็นการติดตามผลภายหลังจากได้ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่า แผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการกับความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายของการควบคุมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ และเป็นการตรวจสอบความคืบหน้าของ

มาตรการควบคุมที่มีการทำเพิ่มเติมมาแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ซึ่งการรายงานและการติดตามผลมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงเพราะจะทำให้ทราบว่าแผนจัดการความเสี่ยงถูกนำไปใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพียงใด ทำให้ทราบถึงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นหลังจากใช้แผนจัดการความเสี่ยง ทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขแผนจัดการความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือกรณีที่แผนเดิมไม่มีประสิทธิภาพและมีการรายงานต่อผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายเป็นรายไตรมาส

ดังนั้นรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา เพื่อบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับของความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ (ปรีชญา ฤนอมเวช 2558 : 7) รูปแบบการบริหารความเสี่ยงจึงส่งผลให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับและเกิดภาพลักษณ์ที่ดี เป็นนวัตกรรมการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน และต้องใช้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายในที่สุด

จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563 ของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เพื่อประมวลผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานประจำปี พบว่า ความเสี่ยงประกอบด้วย 1) ขาดการกำกับดูแล ไม่นำระบบการควบคุมภายในที่วางไว้มากำกับการปฏิบัติงาน 2) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจัดทำแผนอุดหนุนรายหัว 3) ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำเดือน หากสภาพปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมอาจทำให้เกิดความเสียหายกับทางราชการได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2, 2563 : ออนไลน์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการวางแผนป้องกัน หรือแก้ไขเพื่อให้มีความเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. นำขอบเขตด้านเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

3. นำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

- 3) ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นนี้เป็นแบบสอบถามชนิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น (เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย) เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องของความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เมื่อมีความเหมาะสมถูกต้องแล้วจึงจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในระยะนี้ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

4.1) ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง เพื่อสอบถามความสมัครใจและความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

4.2) ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบ

4.3) ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง และขอรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาคำนวณ โดยกำหนดการให้คะแนน คือ ถ้าประเด็นคำถามนั้นเห็นด้วยให้ 1 แต่ถ้าประเด็นนั้นไม่เห็นด้วยให้ 0 และประเด็นคำถามในแต่ละประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าเป็นประเด็นคำถามที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยใช้ค่าร้อยละเป็นสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (ข้อมูลจากกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564) จำนวน 2,256 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 206 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,050 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551 : 191) จำนวน 322 คน แต่ผู้วิจัยจะใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 78 คน และครู จำนวน 252 คน เพื่อจะได้เก็บข้อมูลให้ครบตามที่กำหนดไว้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยสร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ความเหมาะสมมาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ความเหมาะสมปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ความเหมาะสมน้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ความเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2.2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา 4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

2.2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และนำเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุม ประเด็นเนื้อหา

2.2.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้วประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index of Item - Objective Congruence : IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับความมุ่งหมายโดยใช้สูตร IOC ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร จำนวน 10 คน และครูผู้สอน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 21) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.37-0.89

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 21) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.2.3.4 นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณา เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2.3.2 ผู้วิจัยส่งและเก็บข้อมูลบางส่วนด้วยตนเอง และบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อส่งคืนผู้วิจัย และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

1) การกำหนดค่าคะแนน

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อการศึกษาระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

ความเหมาะสมมากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

ความเหมาะสมมาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

ความเหมาะสมปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

ความเหมาะสมน้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

ความเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2) การแปลผลคะแนน

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 21)

4.51 - 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

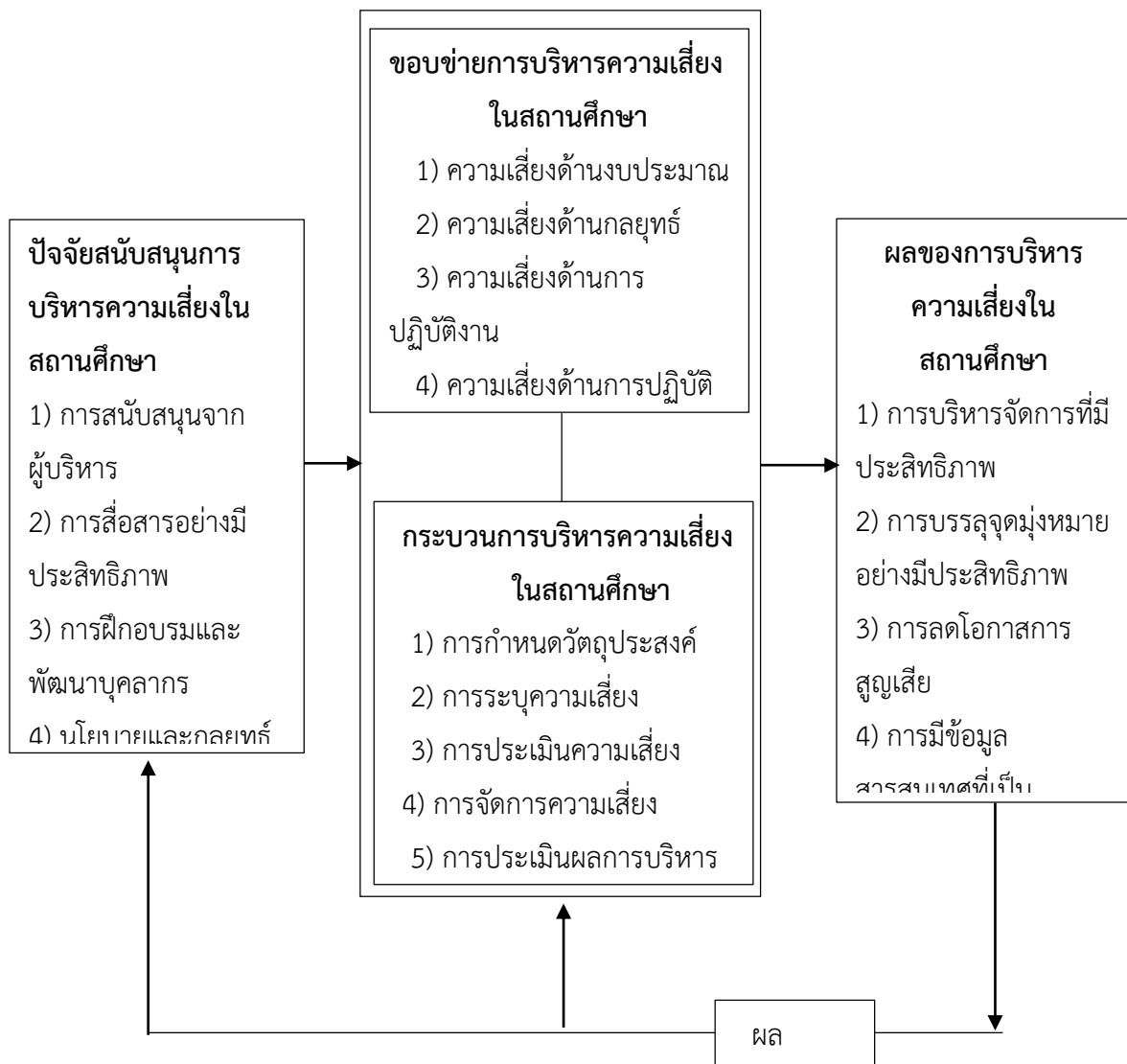
ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบที่ 3.51 ขึ้นไป

2.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของวารุ เฟ็งสวีส์ตี (2553 : 9) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเห็นด้วยกับรูปแบบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสนับสนุนจากผู้บริหาร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร นโยบายและกลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยจำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การสนับสนุนจากผู้บริหาร	4.79	0.21	มากที่สุด
2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	4.71	0.26	มากที่สุด
3. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	4.68	0.25	มากที่สุด
4. นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง	4.81	0.18	มากที่สุด
5. การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง	4.72	0.23	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.74	0.14	มากที่สุด

1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยจำแนกเป็นรายด้าน

ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ	4.62	0.24	มากที่สุด
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	4.62	0.25	มากที่สุด
3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน	4.61	0.25	มากที่สุด
4. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ	4.66	0.29	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.63	0.20	มากที่สุด

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง และการรายงาน

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยจำแนกเป็นรายด้าน

กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.62	0.38	มากที่สุด
2. การระบุความเสี่ยง	4.65	0.22	มากที่สุด
3. การประเมินความเสี่ยง	4.74	0.19	มากที่สุด
4. การจัดการความเสี่ยง	4.82	0.17	มากที่สุด
5. การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน	4.73	0.20	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.71	0.16	มากที่สุด

1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การลดโอกาสการสูญเสีย และการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยจำแนกเป็นรายด้าน

ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.62	0.30	มากที่สุด
2. การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	4.76	0.29	มากที่สุด
3. การลดโอกาสการสูญเสีย	4.79	0.20	มากที่สุด
4. การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร	4.59	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.70	0.19	มากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2	ค่าสถิติ (n = 330)		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.74	0.14	มากที่สุด
2. ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.63	0.20	มากที่สุด
3. กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.71	0.16	มากที่สุด

4. ผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.70	0.19	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.70	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 มีความเหมาะสมทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70, S.D. = 0.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.74, S.D. = 0.14$) กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.16$) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.70, S.D. = 0.19$) และขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.63, S.D. = 0.20$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

1.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสนับสนุนจากผู้บริหาร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์ประกอบหลักในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เช่น การสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องให้ความสนใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้านความเสี่ยงในสถานศึกษา การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยต้องมีการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เป็นอีก

ปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้เช่นเดียวกันเนื่องด้วยการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ หากมีปัจจัยสนับสนุนเพียงด้านใดด้านหนึ่งย่อมทำให้การดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับสุมนมานต์ อมรมณีพงศ์ (2558 : 21) พบว่าปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจแบบเดียวกัน 3) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง และ 5) การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากรบุคคล นอกจากนี้ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562 : 30) ได้พบว่าปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ต้องประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 3) ความเข้าใจความหมายความเสี่ยงตรงกัน 4) การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง ควบคู่กับกระบวนการด้านบุคลากร และ 6) การฝึกอบรม ความรู้ ความรับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง เช่นเดียวกับสาธิต รื่นเรงใจ และ บัณฑิต ฝิวทอง (2562 : 5) พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 7 ด้าน ดังนี้ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) การใช้คำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 3) ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 4) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ 5) การวัดผลการบริหารความเสี่ยง 6) การอบรมกลไกด้านทรัพยากรบุคคล และ 7) การกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารความเสี่ยง

1.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านงบประมาณ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ทั้งนี้เนื่องจากขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรต้องดำเนินการในการทำให้การบริหารความเสี่ยงบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันศึกษาขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อกำหนดขึ้นกรอบในการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องศึกษาทำความเข้าใจในขอบข่ายของงานการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างถ่องแท้ว่ามีความเสี่ยงอะไรบ้าง ลักษณะของความเสี่ยงในงานแต่ละด้านเป็นอย่างไร จะมีวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างไร รวมไปถึงการประเมินการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ทั้งระหว่างดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่ได้ สอดคล้องกับ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559 : 22) พบว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านบุคลากร 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และ 5) ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ ปราโมทย์ เอมมา (2559 : 27) พบว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3) ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ และ 4) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงการประเมินผลความเสี่ยงและการรายงาน ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนในการทำงานร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อทำให้ความเสี่ยงดำเนินไปในทิศทางที่สถานศึกษาวางเป้าหมายเอาไว้ โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เริ่มจากการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงในแต่ละฝ่าย มีการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา แล้วจัดอันดับความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดสูง จากนั้นกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงมีการเลือกวิธีการจัดการกับปัญหาให้เหมาะสม และการประเมินผลความเสี่ยงเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง เป็นกรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ มีความชัดเจน และมีการรายงานการประเมินผลความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชญาณี นาดัน (2555 : 45) พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การสร้างแผนจัดการ และ 5) การติดตามสอบทาน นอกจากนี้ จริญญา พะโยม (2556 : 55) พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การบ่งชี้เหตุการณ์ 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การตอบสนองความเสี่ยง และ 5) กิจกรรมควบคุม เช่นเดียวกับขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559 : 39) พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง 3) การจัดการกับความเสี่ยง 4) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และ 5) การรายงานและติดตามความเสี่ยง

1.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การลดโอกาสการสูญเสีย การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ผลการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นการแสดงถึงความสำเร็จที่เกิดจากการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาส่งผลให้สถานศึกษามีความเสี่ยงในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาน้อยลง สอดคล้องกับ ชญาณี นาดัน (2555 : 21) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา คือ 1) ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายลดอุปสรรค 2) ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร และ 3) พัฒนาการด้านการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ มงคล กิตติวุฒิกโร และ มนัสดา ชัยสวณีย์ (2558 : 108) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีดังนี้ 1) ด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการสร้างความปลอดภัยแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ด้านการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 4) ด้านศักยภาพของบุคลากรและระบบสารสนเทศ เช่นเดียวกับ อานนท์ พลไชย (2563 : 45) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีดังนี้ 1) ช่วยทำให้องค์กร

สามารถบรรลุเป้าหมาย 2) การลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการดำเนินงาน 3) เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร 4) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา และ 5) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ให้ความรักความห่วงใย ความยุติธรรม และเห็นคุณค่ากับการทุ่มเทการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ววิวรรธณี วงศาไชย (2558 : 13) พบว่า ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร มีความเป็นกันเอง บุคลากรได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยผู้บริหารและบุคลากร ต้องมีกระบวนการหรือวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ในสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความทัศนคติ มีการชี้แจงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย เป้าหมายของสถานศึกษา และแนวปฏิบัติในการทำงานโดยใช้การสื่อสารผ่านการพูดคุยและสื่อสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับ ประวัติ ยงบุตร (2556 : 67) พบว่า กระบวนการการติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างผู้ประเมินความเสี่ยง (Risk assessor) ผู้จัดการความเสี่ยง (Risk -manager) ผู้บริโภค นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งกลุ่มอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและสนใจ (Stake holder) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านความเสี่ยงที่ถูกต้องและแม่นยำ ส่งเสริมให้มีความตระหนักและเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการความเสี่ยง ปรับปรุง พัฒนา สร้างข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้มแข็ง และเป็นไปในเชิงบวก

2.1.3 การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์โดยการฝึกอบรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล มีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการบริหารความเสี่ยง

2.1.4 นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยสถานศึกษานำความเสี่ยงมากำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน แผนงานการบริหารความเสี่ยงในระยะสั้นและระยะยาว และการประสานแผนงานให้เป็นทิศทางเดียว เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ พระครูศรีรัตนภิรัต (ปิยนันท์ ปิยจิตฺโต) (2560 : 11) พบว่า วิธีทางหรือข้อกำหนดที่องค์การสมควรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก และขีดความสามารถขององค์การ เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กระบวนการทำงาน ความต้องการขององค์การ และการเลือกระบบที่จะนำมาพัฒนา และใช้เป็นแผนแม่บทหรือแผนหลักของการพัฒนาระบบขององค์การ

2.1.5 การปฏิบัติตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้บริหารและบุคลากรต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ การลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ การวางแผนการบริบทโครงการติดตามความเสี่ยงที่เหลืออยู่และมีการจำแนกความเสี่ยงใหม่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับ พจนีย์ มั่งคั่ง (2559 : 175) พบว่า การที่องค์กรทั่วไปจะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้นั้นรูปแบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะต้องมีการกำหนดขึ้น และเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารในทุกระดับที่จะนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

2.2 ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความเสี่ยงด้านงบประมาณมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยความเสี่ยงด้านงบประมาณคือ เหตุการณ์บางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการบริหารจัดการการเงินหรืองบประมาณของสถานศึกษาที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการจัดสรรงบประมาณมีความคลาดเคลื่อน ไม่เพียงพอหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สถานศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณได้ ไม่สามารถควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามประเภทตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้ เช่น การใช้จ่ายเงิน การใช้ระบบ GFMS การใช้งบประมาณผิดประเภท การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในการจัดส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษาบ่อยครั้ง

2.2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดโดยเหตุการณ์บางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึงยุทธศาสตร์การบริหารงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ประวัติ ยงบุตร (2556 : 35) พบว่าความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนด

แผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อการบริหารวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร โดยแหล่งที่มาของความเสียด้านกลยุทธ์ คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายใน

2.2.3 ความเสียด้านปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดโดยผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานไม่ตรงตามความถนัดของบุคลากร ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน บุคลากรขาดความรู้และความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมทั้งขาดความเข้มงวดในการนิเทศ กำกับติดตามในการดำเนินงานด้วย สอดคล้องกับ เจริญ ศรีแสนปาง (2556 : 14) พบว่า ความเสียด้านการปฏิบัติงานคือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากระบบงานภายในองค์กร คุณภาพของบุคลากร กระบวนการบริหารงาน เป็นต้น

2.2.4 ความเสียด้านปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดโดยบุคลากรในสถานศึกษาไม่รับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ทำให้การปฏิบัติงานขัดกับกฎหมาย และระเบียบ สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 28) พบว่าความเสียด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

2.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ มีเหมาะสมมากที่สุด โดยการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย การปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ และให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับสุมนา เสือเอก (2553 : 8) พบว่า กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับภารกิจ เป้าหมาย พันธกิจและแผนงานขององค์กร จะต้องระบุถึงเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรขององค์กร การรายงานทางการเงินและการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ

2.3.2 การระบุความเสี่ยง มีเหมาะสมมากที่สุด โดยการวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุ หรือปัจจัยความเสี่ยงด้านต่างๆ หรือระบุเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และการระบุความเสี่ยงที่เกิดขึ้นต้องให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงของสถานศึกษา สอดคล้องกับชญาณี นาดัน (2555 : 36) พบว่า เป็นกระบวนการที่เปิดผลและกำหนดว่าความเสี่ยงที่เป็นไปได้ขององค์กรมีอะไรบ้าง การ

ระบุความเสี่ยงที่จะช่วยให้องค์กรสามารถที่จะรู้ได้ว่ากิจกรรมหรือสถานที่ หรือทรัพยากรใดขององค์กรที่อยู่ในความเสี่ยง

2.3.3 การประเมินความเสี่ยงมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีการจัดอันดับความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดสูง มีความรุนแรงมากและก่อให้เกิดความเสียหายในสถานศึกษา สอดคล้องกับขวัญแก้ว จันทรรัตน์ (2562 : 35) พบว่าการประเมินความเสี่ยงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่หลักการประเมินจะต้องทำให้เห็นถึงความชัดเจน แปลผลออกมาเป็นเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้ วัดได้ กล่าวคือวัดเป็นจำนวนได้ และวัดเป็นเวลาได้ สำหรับการจัดลำดับความเสี่ยงนั้นอาจจัดเป็น A = ความเสี่ยงสูง (High) B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium) C = ความเสี่ยงต่ำ (Low) และเมื่อสรุปผลแล้วนำไปบริหารความเสี่ยงต่อไป

2.3.4 การจัดการความเสี่ยงมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยการกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยง มีการเลือกวิธีการจัดการปัญหางานให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีแผนการจัดการความเสี่ยง มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของบุคลากร เพื่อลดและป้องกันการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ผกามาศ มูลวันดี (2553 : 38) พบว่าการพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความน่าจะเป็นที่จะเกิดและผลกระทบ โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และความคุ้มค่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) นั้น วิธีการตอบสนองความเสี่ยงประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การกระจายความเสี่ยง (Risk -Diversification) และการยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance)

2.3.5 การประเมินผลความเสี่ยงและการรายงานมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยการติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบความสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น การแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็นกรรมการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ มีความชัดเจน และมีการรายงานการประเมินผลความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อเท็จจริงไม่ปิดบังข้อมูลหรือสิ่งผิดปกติ สอดคล้องกับประวิทย์บุตุร (2556 : 48) พบว่าการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตราการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง(Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดทำมาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

2.4 ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยนำทรัพยากรต่างๆ มาช่วยในบริหาร มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เช่น มีกลยุทธ์การบริหารงาน บริหารคน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ มีมนุษยสัมพันธ์และมีความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (2554 : 25) พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ในด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพคือ การใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะที่เป็นศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร คือบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ มาใช้อย่างเป็นกระบวนการ มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.4.2 การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยมีการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง มีกำหนดวัตถุประสงค์ มีการวางแผน มีการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการ และมีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับกรรณิการ์ รัตนทิพย์ และคณะ (2556 : 70) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพคือ วิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่มองเห็นโอกาสแห่งความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้สำเร็จ โดยพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว บุคลากรมีความมุ่งมั่นที่จะใช้พลังงานด้านความคิด สติปัญญาและความสามารถทั้งหมดและทุ่มเทให้กับงานโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบาก ตลอดจนเรียนรู้ถึงความผิดพลาดที่ผ่านมาและแก้ไข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.3 การลดโอกาสการสูญเสียมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นการลดสิ่งที่ไม่คาดหวังจากความเสี่ยงในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ สอดคล้องกับอุทัยวรรณ จรุงวิภู (2559 : 8) พบว่าผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการลดโอกาสการสูญเสีย คือ การลดโอกาสการสูญเสียกระทำเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือผลกระทบของความเสียหาย หรือลดทั้ง 2 อย่าง

2.4.4 การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา แหล่งข้อมูลสำหรับพัฒนาบุคลากรในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักของสถานศึกษา มีแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ ในสถานศึกษา สอดคล้องกับกรรณิก วันวิวัฒน์สันติกุล (2558 : 17) พบว่าผล

ของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาในด้านการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาบุคลากร คือ ข่าวสาร การจัดเก็บ การนำไปใช้ ประมวลผล ค้นคืน นำเสนอระบบสื่อสารต่างๆ จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือหลายคน ทำให้เกิดความแม่นยำ รวดเร็ว ถูกต้อง ทันท่วงทีการนำไปใช้ประโยชน์ในทุกระดับบุคคล และองค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงการบริหารจัดการฐานข้อมูลในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับสถานศึกษา

การนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไปใช้นั้น สถานศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ดังนั้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จึงควรนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทสถานศึกษาของตน

2) จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางนโยบายและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

3) จากผลการวิจัย พบว่า ขอบข่ายของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรศึกษาข้อมูล ระเบียบ ข้อกฎหมายให้ถ่องแท้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ขัดกับกฎหมาย ระเบียบ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4) จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงในแต่ละฝ่ายให้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติและเกิดความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน

5) จากการศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การลดโอกาสการสูญเสีย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็น ว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จะส่งผลทำให้ลดสิ่งที่ไม่ คาดหวังจากความเสียหายในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมได้

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ควรนำรูปแบบการบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการอบรมการบริหารความเสี่ยง เช่น การจัดทำคู่มือการบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้อย่างเหมาะสม และการจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเติมความรู้ที่จะนำไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโดยนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้และศึกษาผลที่เกิดขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระยะยาว

2.4 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรกนก วันวัฒน์สันติกุล. (2558). *แนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิทยาการสารสนเทศและเทคโนโลยี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กรรณิการ์ รัตนทิพย์ และคณะ. (2556). ผลกระทบของการทำงานที่มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายที่มีต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจผลิตน้ำมันและไขมันจากพืชและสัตว์ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 5 (1), 67-77.

- ขวัญแก้ว จันทรัตน์. (2562). การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ขวัญญานันท์ แก้วนุชธนาวัชร. (2559). การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุชฌ์นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรัญ พะโยม. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. คุชฌ์นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอ็น วายฟิล์ม.
- เจริญ ศรีแสนปาง. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. การบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชญานี นาดัน. (2555). การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่หวานหลวงอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทินิตย์ ท่าโพธิ์ และคณะ. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 3 (35), 67-74.
- นที จิตสว่าง. (2557). การขับเคลื่อนนวัตกรรมในองค์กรภาครัฐ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564 แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/497548>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์. (2557). สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงด้านงานงบประมาณและการเงินของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประวัตติ ยงบุตร. (2556). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎฐฎฎฎฎฎฎฎฎ. สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปริญฐฐฐ ฐฐฐฐฐ. (2558). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎฐฎฎฎฎฎฎฎฎ. สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปราโมทย์ เอมมา. (2559). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนสรวงสุทธธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผกามาต มุลวันดี. (2553). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยงขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต. สาขาการบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พจนีย์ มั่งคั่ง. (2559). *ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการท้คนในการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ลฎฎฎ.
- พระครูศรีรัตนภิรัต (ปิยนันท์ ปิยจิตโต). (2560). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*. ดุขฎฐฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎ. สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มงคล กิตติวุฒิไกร และ มนัสดา ชัยสวณียากรณ. (2558). *ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทางานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1) 105-118.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). *การวิจัยพัฒนารูปแบบ*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 1-15.
- ววิวรรธณี วงศาไชโย. (2558). *อิทธิพลของการรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกผ่านความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจของพนักงานจ้างเทศบาลนครนครปฐม*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการประกอบการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาธิต รื่นเรใจ และบัวพันธ์ ผิวทอง. (2562). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา*. สระบุรี : โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงค่อม้า.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. ม.ป.ท.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2564). *การรายงานผลการดำเนินงานประจำปี*. นครพนม: หน่วยตรวจสอบภายใน.

- สุนา เสือเอก (2553). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุนมมานต์ อมรมณีพงศ์. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อานนท์ พลไชย. (2563). *สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- อุทัยวรรณ จรุงวิภู. (2558). *การบริหารความเสี่ยงสำหรับบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
กำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย.

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง

**The Guidelines for Competency Enhancing of School Administrators in
Transformational Leader of Dual Vocational Education
in Lampang Province**

สัญญา ศรีสมุท และ ปณตนนท์ เกียรประภากุล
วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Sanya Srisamutr and Panotnon Teanprapakun
Lampang Polytechnic College Lampang Rajabhat University
Corresponding Author E-mail : Sanya_Srisamuth@hotmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น และ 2) ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในจังหวัดลำปาง จำนวน 69 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 4) ด้านนักคตินักพัฒนาที่ก้าวทันโลก และ 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. ผลการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง พบว่า 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ควรเสริมสร้างโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และโดยการศึกษาดูงาน 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง ควรเสริมสร้างโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และการศึกษาดูงาน 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ พบว่า ควรเสริมสร้างโดยการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และการประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) ด้านนักคตินักพัฒนาที่ก้าวทันโลก ควรเสริมสร้างโดยการศึกษาดูงาน กรณีศึกษา และการศึกษาดูงานด้วยตนเอง

* วันที่รับบทความ : 16 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 16 ตุลาคม 2565

Received: September 16, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 16, 2022

5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเสริมสร้างโดยการศึกษาดูงาน กรณีศึกษาและการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา; ผู้นำการเปลี่ยนแปลง; การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

Abstracts

The purposes of this research were to 1) study the need assessment and 2) study the guidelines for competency enhancing of school administrators in Transformational Leader of Dual Vocational Education in Lampang Province. The target group were administrators 1gor educational institutions that provide vocational education in the bilateral system in Lampang Province, 69 people, derived from specific selection. This research was a quantitative research, use an exploratory research model. The group of key informants were 7 qualified persons. The tools used were questionnaires and group discussion issues. The Data were analyzed by Priority Needs Index (PNI) and content analysis methods.

The results of research found that

1. The results of research found that study the need assessment which concerning the guidelines for competency enhancing of school administrators in transformational Leader of Dual Vocational Education in Lampang Province so the needs assessment was sorted in descending order as follows: 1) Innovation leader 2) Worthwhile administrative to change 3) Inspirers for success 4) Globalized thinker developers 5) Eco system college

2. The results of study on the guidelines for competency enhancing of school administrators in transformational leader of Dual Vocational Education in Lampang Province found that when arrange them in order as the need assessment as follows: 1) Innovative leader should be strengthened by workshop and field trip 2) Worthwhile administrative to change should be strengthened by workshop coaching & mentoring and field trip 3) Inspirers for success should be strengthened by coaching & mentoring and workshop 4) Globalized thinker developers should be strengthened by field trip Case Study Method and individual study 5) Eco system college should be strengthened by field trip case study method and on-the-job training.

Keywords : Competency Enhancing of School Administrators; Transformational Leader ; Dual Vocational Education

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนแม่บทระยะยาว 20 ปี ที่สถานศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษา ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ว่าด้วยการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น สัดส่วนการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษา ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละของสถาบันการศึกษาจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคี/สหกิจศึกษา/หลักสูตรโรงเรียนในโรงงานตามมาตรฐานที่กำหนดเพิ่มขึ้น จำนวนหลักสูตรของสถานศึกษาที่จัด

การศึกษาทวิวุฒิ (Dual Degree) เพิ่มขึ้น จำนวนสถาบันอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดหลักสูตรสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษเพิ่มขึ้น และมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพและหน่วยงานที่จัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 100-103) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษาการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนสถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2546 : 7) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551 : 3)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education : DVE) ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เกิดขึ้นจากข้อตกลงระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาหรือ สถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีพและหรือมาตรฐานสากล มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสามารถสนองตอบความต้องการกำลังคน ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามสาขาที่เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้เพื่อความก้าวหน้าตามเส้นทางอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 : 1) มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ

อนึ่งการจัดการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ซึ่งสถานประกอบการมีความพร้อมในเรื่องเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ผู้เรียนได้รับการฝึกอาชีพ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการเป็นเวลาครึ่งหนึ่งของหลักสูตร ได้รับทักษะ ประสบการณ์ และได้รับสวัสดิการ จากสถาน

ประกอบการ แตกต่างจากการเรียนในระบบปกติ ซึ่งจากผลการสรุปการนิเทศติดตามการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีงบประมาณ 2563 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ด้านปัจจัยสนับสนุนของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความพร้อมมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดเล็ก เช่น วิทยาลัยการอาชีพ ย่างขาดแคลนซึ่งวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่ ขาด และไม่ทันสมัย ด้านบุคลากรพบว่าครูผู้สอนและบุคลากร มีการโยกย้ายบ่อยทำให้ทำงานไม่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อคุณภาพการทำงานและการจัดการเรียนการสอน ด้านสถานประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานศึกษาขนาดเล็กที่เปิดรับนักเรียนระบบทวิภาคีมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับสาขาที่เปิดเรียนของสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้ดำเนินการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การฝึกงาน กำหนดวิธีการและเครื่องมือการวัดผลและการประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครบตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่ปรากฏเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการฝึกอาชีพ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ, 2563 : 76) ซึ่งจากผลการศึกษาโดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ The Thailand Development Research Institute (TDRI) เรื่อง Vocational Education in Thailand: Its Evolution, Strengths Limitations, and Blueprint for future พบว่า คุณภาพของผู้กำลังเรียนเกือบ 1 ล้านคน ในวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีปัญหาเชิงคุณภาพ 4 ประการ คือ 1) ด้านคุณภาพของผู้สมัครเรียน มีคะแนนต่ำ 2) ด้านคุณภาพของผู้สอนยังขาดประสิทธิภาพ 3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ทันสมัยส่วนใหญ่ไม่ใช่หลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) ด้านอุปกรณ์ล้ำสมัย ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน (Yongyuth Chalamwong, 2018 : 163-187)

ดังนั้นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง กับสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะ ตามหลักสูตรการพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2563 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมรรถนะหลักด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) การเป็นนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก 2) ผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 3) การบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 4) การจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 5) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ประกอบกับแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ บาสและอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1994 : 2-6) ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) 2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation) 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงตระหนักและมีความสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีคุณภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ หัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคี หัวหน้างานความร่วมมือ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 69 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด

1.3 การสร้างเครื่องมือ ได้แก่ (1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม (2) สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง (3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ (4) นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (5) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานในอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.961 และ (6) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และนำส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ และขอรับคืนทางไปรษณีย์ และ/หรือ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง เพื่อจัดลำดับความสำคัญใช้วิธี **Priority Needs Index (PNI)** แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2562 : 279)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (**Purposive Selection**) โดยคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ ที่เป็นผู้อำนวยการ/อดีตผู้อำนวยการ นักวิชาการ/นักการศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา และดำรงตำแหน่งอย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 คน

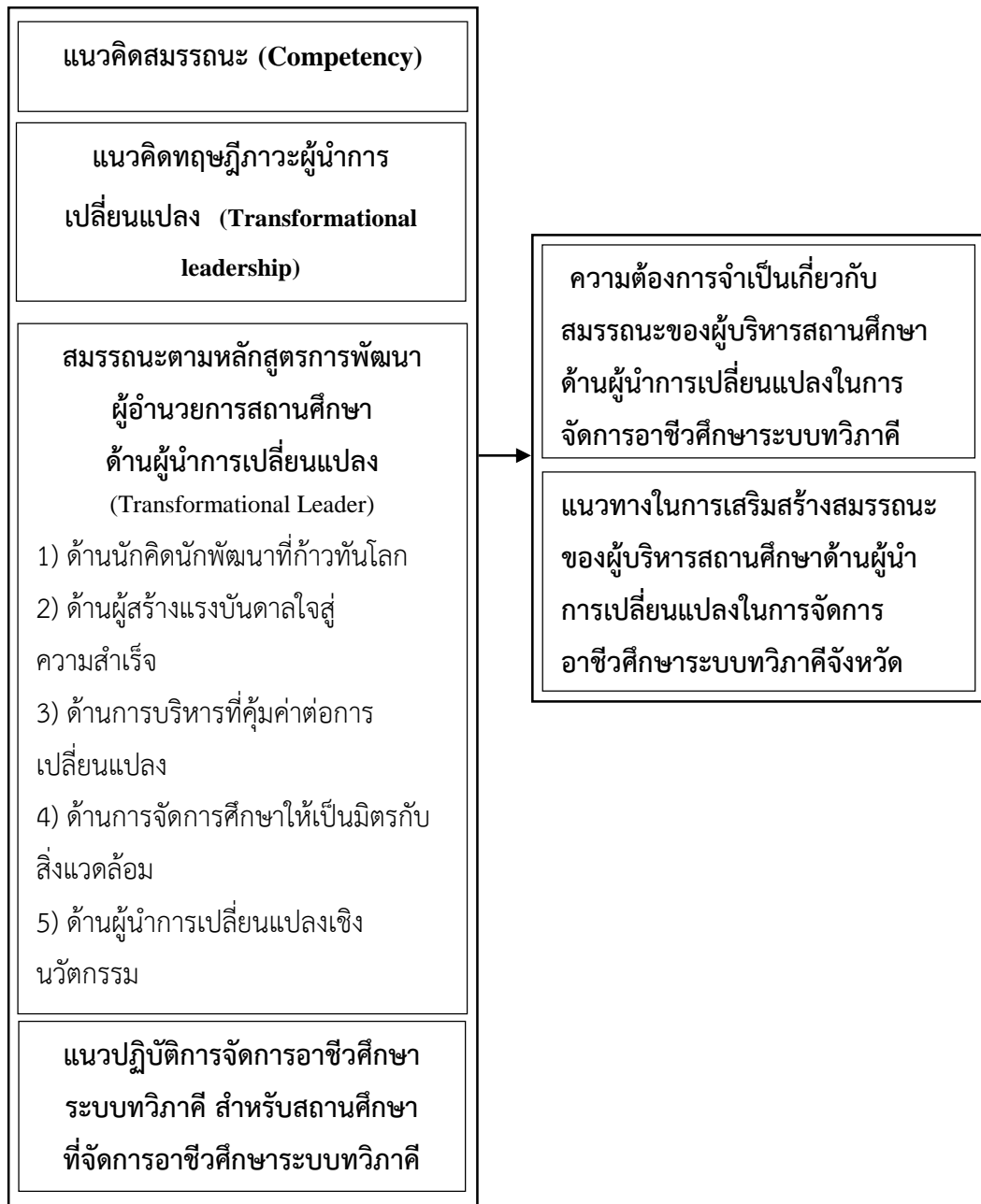
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อใช้ประกอบในการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านนักคิด นักพัฒนาที่ก้าวทันโลก 2) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 3) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 4) ด้านการจัดการศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น 3 รายการในแต่ละด้าน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสนทนากลุ่มแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา และนำส่งไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนุญาตเข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยแนบโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และประเด็นการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมมนา ดำเนินการการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง จากนั้นได้ดำเนินการประเด็น การสนทนาในภาพรวม และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง รายละเอียดโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ นำแนวทางและข้อเสนอแนะปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหา (**Content Analysis**)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารงานวิจัยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สมรรถนะหลักที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา (2563 : 18-22) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยภาพรวม

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น					ค่าร้อยละ	ลำดับ
	I	D	I-D	(I-D)/D			
1. ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก	4.72	3.99	0.73	0.18	18.30	4	
2. ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ	4.75	4.01	0.74	0.18	18.45	3	
3. ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง	4.76	3.95	0.81	0.21	20.51	2	
4. ด้านการจัดการศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.72	4.01	0.71	0.18	17.71	5	
5. ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม	4.76	3.94	0.82	0.21	20.81	1	

หมายเหตุ: ค่า I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

ค่า D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ค่าร้อยละ คำนวณจาก $\frac{(I-D)}{D} \times 100$

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 4) ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ดังนี้ 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการต่างประเทศ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกสามเดือน หกเดือน หรือ หนึ่งปี และ (3) ผู้บริหาร

สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประชุมแต่ละแผนกวิชา ระดมสมองเพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เกณฑ์ประเมินในการตัดสินใจการทำงาน (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นให้บุคลากรพูดแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาได้ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเจรจา ร่วมแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4) ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษานำองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางานในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2) ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสาขาวิชาตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักการ ข้อเท็จจริงและประสบการณ์ ไม่มีความลังเล ต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ และกล้าเปลี่ยนแปลง 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับ ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานจัดการศึกษาอื่น (2) ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการบูรณาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษานโยบายการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง พบว่า 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ควรเสริมสร้างโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และโดยการศึกษาดูงาน 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง ควรเสริมสร้างโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และการศึกษาดูงาน 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ พบว่า ควรเสริมสร้างโดยได้การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และการประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก ควรเสริมสร้างโดยการศึกษาดูงาน กรณีศึกษา และการศึกษาดูด้วยตนเอง 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเสริมสร้างโดยการศึกษาดูงาน กรณีศึกษาและการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยขออภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นผลการศึกษาความต้องการจำเป็นจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง พบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 4) ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรการพัฒนา

ผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2563 สมรรถนะด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) ซึ่งประกอบไปด้วยสมรรถนะทั้งหมด 5 ด้าน มาทำการศึกษาวิจัย เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ใน 3 ลำดับแรก โดยผู้วิจัยทำการอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญๆ ดังนี้

1.1 ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้อาจเนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในโลกปัจจุบันอย่างกว้างขวางและรวดเร็วที่สุด ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความจำเป็นในการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา ดำเนินการ และประเมินผล ของสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นระบบของการสอนและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในยุคใหม่ อันจะส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนเกิดความมีวินัย สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง รวมทั้งเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการองค์กรต่าง ๆ ต้องเปลี่ยนไปตามยุคสมัย เทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีความสำคัญการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา (2563 : 18) ของ ที่กล่าวว่า สมรรถนะหลักที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง นักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก (Globalized Thinker Developers) สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิดนักพัฒนาทันโลก กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) ในยุคศตวรรษที่ 21 (21st Century) สามารถปรับตนเองและบทบาทสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ (Inspirers for Success) สามารถสร้างกรอบความคิด (Mindset) ให้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาด้วยแรงบันดาลใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง และขับเคลื่อนสถานศึกษาให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล (Digital Disruption) สู่การบริหารสถานศึกษาจากสภาพความเสื่อมถอยในด้านอาชีวศึกษาที่เผชิญสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2558 : 166-175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง หน่วยงานต้นสังกัด จัดอบรมสัมมนาพัฒนาความคิดในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์สร้างเครือข่ายผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำคู่มือผู้บริหารยุคใหม่กับการปรับตัวสู่โลกยุคดิจิทัลและเทคโนโลยี และยังคงสอดคล้องกับ อารีญา จารุภูมิ (2559 : 108) ที่ได้ศึกษา

เกี่ยวกับสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลของหน่วยงานราชการ: กรณีศึกษาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จากผลการศึกษาพบว่า 1) สมรรถนะในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสมรรถนะหลักที่จำเป็นในงาน ด้านสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านทักษะ และด้านความรู้ 2) ความต้องการสมรรถนะ เมื่อประเทศไทยเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจดิจิทัล มีความต้องการ อยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านสมรรถนะหลักที่จำเป็นในงาน และด้านสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ช่องว่างสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ที่จำเป็นในกฎหมาย ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการคำนวณ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และทักษะที่จำเป็นในงาน 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียมพร้อมรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล ควรมีการส่งเสริมในเรื่อง Digital Mindset วัฒนธรรมดิจิทัลในองค์กร ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ความสามารถในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์ ข้อมูลที่มีคุณภาพจากข้อมูลที่มีอยู่มากมาย การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้อง ทักษะในการทำงานรูปแบบใหม่ การใช้เครื่องมือเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้ในสถานที่ต่าง ๆ ทักษะการปกป้องข้อมูลและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึงจรรยาบรรณในการใช้งาน

1.2 ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการต่างประเทศ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกสามเดือน หกเดือน หรือหนึ่งปี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการประชุมแต่ละแผนกวิชา ระดมสมองเพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสร้างเครือข่าย และสร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอกับสถานประกอบการต่างประเทศ จนเกิดความน่าเชื่อถือและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสถานประกอบการต่างประเทศจะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริงกับสถานประกอบการต่างประเทศจริง สามารถนำรายวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการต่างประเทศได้ เพื่อให้เกิดความรู้จริงจากการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาแรงงานที่มีปริมาณและคุณภาพของประเทศ ทำให้สถานศึกษามีผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานประกอบการต่างประเทศมีทรัพยากรแรงงานจากสถานศึกษาที่มีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการต่างประเทศนั้น ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติพร้อมทั้งมีงานรองรับเมื่อจบการศึกษา สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา (2563 : 5) ที่ระบุว่า สมรรถนะหลักที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) มุ่งพัฒนาผู้บริหารจัดการองค์กรให้เกิดความคุ้มค่าในการเปลี่ยนแปลง และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546 : 7) การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนสถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562 :

25) ที่กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนเป็นการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาการวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2558 : 166-175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ หน่วยงานต้นสังกัดนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารตระหนักและตื่นตัวถึงการพัฒนาและแก้ไขการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศภายในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บุคลากรเป็นรายบุคคล วางบุคลากรให้เหมาะสมกับงานตำแหน่งเสริมแรงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ นิเทศการเรียนการสอนโดยใช้หลักกัลยาณมิตร

1.3 ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เกณฑ์ประเมินในการตัดสินใจการทำงาน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นให้บุคลากรพูดแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาได้ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเจรจา ร่วมแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กระตุ้นบุคลากร เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจที่คอยขับเคลื่อนบุคลากรและสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและยอมรับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่มีส่วนร่วม ทุกกิจกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำการทำงานเป็นทีมได้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้เกิดความประสบความสำเร็จทุกวัตถุประสงค์และเป้าหมายสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา (2563 : 5) ที่ระบุว่า สมรรถนะหลักที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) มุ่งพัฒนาผู้บริหารจัดการองค์กรให้เกิดความคุ้มค่าในการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1973 : 57-83) เสนอว่า แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เบิร์นส์ (Burns, 2003 : 264-266) ได้กล่าวถึงทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมองว่าผู้นำเป็นผู้มีอำนาจชนิดหนึ่งที่เน้นความสัมพันธ์การรวมตัวกันอย่างมีความมุ่งหมาย แต่ผู้นำแตกต่างจากผู้มีอำนาจ ผู้มีอำนาจคำนึงถึงแต่แรงจูงใจของตน ส่วนผู้นำจะค้นหาแรงจูงใจของผู้ตาม และยกระดับแรงจูงใจของผู้ตามให้สูงขึ้นโดยค่อย ๆ กระตุ้นแรงจูงใจของผู้ตามอย่างต่อเนื่อง ผู้นำจะตระหนักถึงความต้องการและแรงจูงใจของผู้ตามผู้นำ และผู้ตามมีปฏิสัมพันธ์กัน ในลักษณะยกระดับความต้องการซึ่งกันและกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนสภาพทั้งสองฝ่ายคือเปลี่ยนผู้ตามไปเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้นำเชิงศีลธรรม กล่าวคือผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม และจะกระตุ้นผู้ตามให้เกิดความสำนึกและยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้นตามทฤษฎีระดับขั้นความต้องการของมาสโลว์และทำให้ผู้ตามเกิดจิตสำนึกของอุดมการณ์และยึดถือค่านิยมเชิงศีลธรรมเป็นค่านิยม

สุดท้าย เช่น สิทธิมนุษยชน อิสรภาพความยุติธรรม ความเสมอภาค นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ บาสและอโวลีโอ (Bass and Avolio, 1994 : 112-122) กล่าวว่า เมื่อผู้นำเป็นฝ่ายที่รักมากขึ้นในเรื่องการตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้ตามโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้นำกับผู้ตามโดยที่ผลงานที่ได้ตามข้อตกลงระหว่างกัน ผู้นำจะให้รางวัลแก่ผู้ตามซึ่งอาจจะเป็นการเลื่อนขั้น ตำแหน่ง โบนัส เป็นต้น เรียกว่า การให้รางวัลตามสถานการณ์ (Contingent Reward: CR) ระดับขั้นทั้ง 3 ขั้นนี้ เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ส่วนระดับที่ผู้นำจะมีประสิทธิผลมากที่สุด ก็คือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ หรือเรียกว่า “4I’s” (four I’s) คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งองค์ประกอบที่เพิ่มขึ้น คือ การสร้างแรงบันดาลใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2558 : 166-175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาร่วมกันกระจายอำนาจบริหาร 4 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานการเงิน และฝ่ายบริหารงานทั่วไป โดยสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สำนักนโยบายและแผน อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเสนอ ให้มีการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อจะได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ให้เกิดนวัตกรรมต่อไป

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัดลำปาง ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สำนักนโยบายและแผน อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเสนอ ให้มีนโยบายศึกษาด้วยตนเอง และจัดให้มีกรณีศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร

1.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจังหวัด

ลำปาง ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สาม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สำนักนโยบายและแผน อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเสนอ ให้มีนโยบายศึกษาด้วยตนเอง และจัดให้มีกรณีศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ 4) ด้านนักคิดนักพัฒนาที่ก้าวทันโลก 5) ด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามลำดับของค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในแต่ละด้านตามลำดับ

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้านคือ 1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สำนักนโยบายและแผน อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อผลักดันเป็นนโยบาย เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา เกี่ยวกับ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ของหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ด้านการบริหารที่คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.5 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านผู้สร้างแรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ ด้วยแนวทางการสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1-23.

ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. เล่มที่ 125 ตอนที่ 43 ก หน้า 1-24.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ. (2563). *สรุปผลการนิเทศติดตามการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีงบประมาณ 2563*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เรื่องที่ 8 การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาค*. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2557*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จามจุรีโปรดักส์ จำกัด.
- สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา. (2563). *หลักสูตรการพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2563*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา พยัคฆ์เกษม. (2558). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อารีญา จารุภูมิ. (2559). *สมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลของหน่วยงานราชการ กรณีศึกษาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง*. การค้นคว้าอิสระ รัชศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bass, B. M. & Avolio, B. J. (1994). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (Eds.). (1994). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*. Sage Publications, Inc.
- Burns, J. M. (2003). *Transforming Leadership : A New Pursuit of Happiness*. New York: Grove Press.
- McClelland, D. C. (1973). *Test for Competence, Rather Than Intelligence*. American Psychologists. 28 (1), 57-83.
- Yongyuth Chalamwong. (2018). Vocational Education in Thailand: Its Evolution, Strengths, Limitations, and Blueprint for the Future: An Old Elephant in Search of a New Mahout. *Education in Thailand*. 42 (1), 163-187.

Empirical study on the relationship between big data application ability and Enterprise Innovation performance

Wu Xing

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand

E-mail:594036162@qq.com

*****

Abstracts

From the perspective of service supply chain integration, from the theory of resource base theory and IT ability, to verify the mediation effect of service supply chain integration and on the basis of strategic flexible adjustment effect, explore the ability of big data application mechanism of enterprise innovation performance, in order to enrich the related theory and guide the practice of enterprise management.

Keywords: Big Data Application Ability; Enterprise Innovation Performance; Empirical Research

Introduction

With the further development of economy, the more and more mature applications such as big data and other information technologies has a far-reaching impact on economic development. Enterprises need not only labor production capacity, but also the ability to apply big data to operate complex and changeable related systems (Niederman et al. 2006). The application of big data technology has still become an important tool for enterprises to deeply demand market positioning, mine information resources, optimize resource allocation, promote the integration of supply chain, and further promote enterprise innovation.

If enterprises want to win more consumers in a dominant position in the middle of the competition, they need to innovate and seize the market faster. However, the influence of big data on enterprise innovation performance is controversial, and the mechanism needs to be further discussed. At the same time, the dominant idea of service supply chain management is to serve consumers as the core, enterprises want to know more about consumers, need huge amounts of data accurate positioning consumers, enterprises began to attach importance to the application of big data technology, in order to quickly meet customer needs, enterprises need faster and better coordinated service resources, integration of supply chain, reduce the redundant process collaborative integration to improve the innovation of the enterprise.

Therefore, it is necessary to explore the process mechanism of big data application ability, and to explore the impact of big data application ability on enterprise innovation performance and the role of service supply chain integration in it.

Literature Review

Big data application ability is an important means of supply chain integration, which makes the communication, coordination and negotiation between enterprises and manufacturers, customers and other partners become more convenient and efficient, which is conducive to the good interaction of the supply chain network. Lusch and Nambisan (2015) big data application capabilities serve not only as an object resource but also as an operational system, which can not only promote the establishment of the entire value network, but also promote the sharing and integration of information, knowledge and other resources in the network. The most competitive enterprises in today's society are those enterprises that can apply big data technology to closely integrate customers and suppliers together. They are very good at using big data technology to understand and meet the preferences or demands of customers and resource owners, and successfully integrate them. In short, an efficient service supply chain integration needs accurate and real-time information sharing, and the good application of big data just improves the good support for the realization of service supply chain integration.

In the face of the complex and changeable global economic situation, the competition between enterprises has gradually transformed into the competition between supply chain management. Therefore, strengthening the supply chain management is becoming an important way for enterprises to obtain the core competitiveness, among which promoting the integration of the supply chain is the core and the key of the successful supply chain management. In recent years, supply chain consolidation has attracted the attention of many entrepreneurs and related scholars (Flynn et al., 2010; Zhao et al., 2013; Srinivasan and Swink, 2015; Huang Jien et al., 2021; Dou Chao et al., 2020). At the same time, academic research shows that enterprises can increase their market competitiveness and improve their performance through supply chain integration. In particular, the external integration of service supply chain will have a direct impact on the performance of service supply chain. In which customer integration can be enterprises timely obtain customer feedback information and quickly adjust the service content and its provision methods, thus improving the customer service level (Wongetal.2001; Fan Jun and Gao Meng, 2016). Customer integration can also build a better relationship between customers and enterprises, enable customers to better experience and understand the service, and reduce the market risk of service products (Jaakkolaetal.2017) 。 Chavez et al. (2015) believe that customer integration can reduce enterprise costs and promote the identification and solution of service problems, thus improve service quality and further improve supply chain performance. The rise of the platform economy makes the external integration of the service supply chain have an increasing impact on the operation performance of the entire supply chain. The integration of external organizations is conducive to the process optimization and resource integration among various parts of the enterprise (Wu Jiayi and Wu Guisheng, 2009). Liu Huaming and Wang Yong (2017) showed that both supplier integration and customer integration will have a significant positive impact on performance. Ataseven and Niar (2017) show that long-term partnerships can effectively integrate suppliers and customers to improve operational processes to improve operational and financial performance.

In short, thorough analysis of the above scholars research results mainly include: first, academic research on big data application ability or primary stage, main research areas around the front end of big data application analysis and big data application and specific operation and related business decisions between the theory and empirical research, although some scholars began to study big data application ability on the mechanism of enterprise innovation,

but still lack of systematic theoretical deduction and related empirical support. Second, the mainstream research in the field of big data application capability is not very clear. The mainstream research focuses on the perspective from function to structure to elements (HAO S B; ZHANG H L and SONG M, 2019), the research only regards capability as a resource, but has not paid attention to the habit of resource system, resource acquisition and dependence, ignoring the application capability of human resource management and big data for big data related project management. Third, in the study of the impact on enterprise innovation performance, the academic community still did not study the impact of strategic flexibility and large data capability on innovation performance. Many literature mainly studies the direct relationship between service supply chain integration and performance or innovation performance. A small part of the literature research is the influence of big data application ability on enterprise innovation performance, but it rarely explores the relevant mechanism of service supply chain integration, and also the possible influence of strategic flexibility and other factors is ignored.

Theoretical models and assumptions

1. Relationship between big data application ability and enterprise innovation performance

The ability to use big data provides a new perspective and way for enterprises to accurately segment customers, tap potential needs and make personalized innovation, and has become an important driving force for enterprise technological innovation, product upgrading and iteration, and process optimization. Enterprise big data application ability, means that enterprises can use a new generation of data management technology and system facilities to cross-regional, cross-department long-scale semi-structured and unstructured data, make data acquisition, transfer, analysis and application more combined with enterprise operations, rich decision information source, reduce decision uncertainty and complexity, to improve enterprise insight and action (Osuszek, Stanek and Twardowski, 2016). At the same time, enterprises with big data professionals can give full play to their professional technology, management skills, business ability and collaboration spirit to provide knowledge and skills guarantee for enterprises to import big data management and drive innovation decisions (Opresnik and Taisch 2015). Finally, enterprises with strong big data application ability have reliable big data project planning and cross-organization coordination experience, and can realize more effective communication and cooperation between organizations with the help of big data technology, continuously improve business processes, jointly predict potential market demand, design competitive innovative products and quickly push them to new markets. Therefore, the following assumptions are made here:

H1: Big data application ability has a significant positive impact on enterprise innovation performance.

2. Relationship between service supply chain integration and enterprise innovation performance

Enterprise service innovation requires continuous and large-scale resource input. Resource integration across organizations, especially for suppliers, can help service integrators acquire key and complementary resources. Lusch and Nambisan (2015) emphasize that service innovation occurs in the collaborative process of the actor and actor network, and that the integration of resources involving different players is the fundamental way to achieve innovation. Vargo et al. (2015) emphasized that innovation is the combinatorial evolution of useful knowledge in the service ecosystem. It can be said that resource integration is the basic

approach to innovation. Therefore, service innovation is a collaborative process involving the resource integration of network system participants (LuschandNambisan, 2015; Barileetal, 2017). More studies have confirmed the positive role of supply chain integration on enterprise performance (Rahinan, 2013), Feng Changli et al. (2016) believe that supply chain integration directly promotes enterprise non-financial performance: Li Gang et al. (2017) research shows that enterprises using network ability to obtain external key knowledge can improve their financial performance and non-financial performance of service innovation. In addition, Ssatan et al (2015) also pointed out that service innovation needs to be determined through resource integration and determines service innovation in specific situations: Aal et al (2016) emphasized that resource integration across service system boundaries helps to achieve service innovation. Participants in the service ecosystem integrate their resources through service exchange to promote service innovation (LuschandNambisan, 2015; Aaletal, 2016). In the service supply chain system, the center integrator is closely related to the resource integration and performance of the service suppliers. Thus, the following assumptions are made:

H2: Service supply chain integration can positively affect enterprise innovation performance

H2-1: Service supply chain, internal integration can positively affect enterprise innovation performance

H2-2: Supplier integration of the service supply chain can positively affect the enterprise innovation performance

H2-3: Customer integration of the service supply chain can positively affect the enterprise innovation performance

3. Integration of big data application capabilities and service supply chain

Enterprises can rely on its big data application ability to promote supply chain integration, reflected in three aspects: first, promote information sharing, such as the use of Internet technology can quickly obtain sales, inventory, production and distribution data and sharing between each node enterprises, eliminate cooperation information asymmetry, so as to help the maintenance of long-term collaboration (Choi and Shen, 2016). Second guarantee joint decision-making, enterprises can use the huge data resources, through big data analysis technology insight into market demand and user changes, and other partners on the supply chain products and business process innovation, and suppliers and manufacturers according to the fluctuation of supply chain demand to achieve joint inventory and manufacturing on time, to improve the overall operation efficiency of supply chain (Wang Juying and Zhao Quanchao, 2014). Finally, build incentive alliances. The application of big data resources breaks the sharing barriers among the supply chain enterprises, closely combines the vertical alliance with the supply chain as the link, and effectively promotes the establishment of the alliance organizations with benefit sharing, risk sharing and coordinated development through the dynamic contract system and the reasonable benefit distribution mechanism. Considering the above analysis, big data application capabilities may have a positive impact on service supply chain integration. Therefore, this paper makes the following assumptions:

H3: Big data application capabilities can positively affect the service supply chain integration

H3-1: Big data application capabilities can positively affect the internal integration

H3-2: Big data application capabilities can positively affect supplier integration

H3-3: Big data application capabilities can positively affect customer integration

4. Intermediation effect of service supply chain integration

With the continuous accumulation of enterprise data resources and big data technology gradually mature, data-driven collaborative mode gradually become the main operation mode of supply chain ecosystem (etc. Feng Zhiyan, 2013), and the integration of data resources depends on good synergy between members, only by improving the quality of the relationship between members, enterprises can in business coordination and communication, identify evaluation innovation opportunities, absorb innovation knowledge, integration and complementary resources, eventually improve innovation performance (Xu Ke, He Zhen and Wang Rui, 2015). The evaluation of enterprise innovation opportunities requires a lot of data resources to provide decision support. Big data applications not only provide infrastructure for acquiring, storing and sharing massive data among partners in the supply chain, but also insight market demand and customer changes in real time to provide rich reference information for joint decision making between enterprises, thus promoting product and service innovation, operation process innovation, management system innovation and business model innovation (Schoenherr and Speier-Pero, 2015; Gunasekaran et al., 2017). Based on the above analysis, this paper believes that the application capability of big data will further improve the innovation performance of enterprises by improving the supply chain integration. Therefore, the following assumptions are made here:

H4-1: Big data application capabilities can affect innovation performance through internal integration

H4-2: Big data application capabilities can influence innovation performance through supplier integration

H4-3: Big data application capabilities can affect innovation performance through customer business integration

5. Regulation effect of strategic flexibility

Strategic flexibility is the ability of enterprises to reset and restructure organizational resources, processes and strategies to respond to environmental changes (Sanchez R, 1995,), composed of two factors: resource flexibility and coordinated flexibility, Resource flexibility reflects the potential use of the resources, Such as resource use fan guo, resource conversion time and cost; Coordination flexibility reflects the ability of an organization to use resources effectively, Emphasizing enterprise defining, building, and configuring existing resources, The ability to synthesize and reorganize routines to support enterprise strategy (Matthyssens P, & Pauwels P, 2005), Strategic flexibility adjusts the relationship between big data application ability and enterprise innovation performance. First of all, the strategic flexibility strengthened the big data positive influence, with the increase of strategic flexibility, enterprise potential application of internal knowledge scope to expand, enterprises can quickly and low cost conversion knowledge resources, enhance resource positioning, identification and deployment, improve the efficiency of resource allocation, speed up the adaptive response, solve solving more flexibility and creativity, strategic flexibility enables enterprises can better absorb and use new knowledge, improve the development of exploratory innovation and ability evolution reconstruction potential absorption ability (Yang Zhuo,2016) Based on this, the following assumptions are proposed.

H5 strategic flexibility plays a positive role in regulating the application ability of big data on enterprise innovation performance

Empirical Analysis

Our research through a wide range of questionnaire distribution and collection, using scientific and rigorous empirical analysis method, complete all recycling questionnaire data processing and analysis, discusses the big data application ability, service supply chain, innovation performance and strategic flexibility, to verify the research model and research hypothesis analysis, this research object is mainly the logistics industry practitioners.

1. Correlation analysis

Table 1 Table of the correlation analysis of the variables

Variables	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Big data capability	0.742					
Internal integration	0.605***	0.751				
Supplier integration	0.566***	0.546***	0.734			
Customer integration	0.605***	0.480***	0.559***	0.768		
Strategic flexibility	0.515***	0.454***	0.468***	0.579***	0.748	
Innovative performance	0.833***	0.445***	0.437***	0.474***	0.508***	0.660

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

Source: collated according to the correlation analysis results

Table 1 above is the correlation matrix between the variables, where the diagonal is the AVE value of the variables (dimension). As can be seen from the table, the correlation coefficients of big data capability, internal integration, supplier integration, customer integration, strategic flexibility, and innovation performance are all significantly and positively correlated. After determining the correlation between the variables, the differential validity and convergence validity between the variables also need to be analyzed. Differential validity refers to a certain trait, concept, with different methods to measure, will have the same effect. Fornell and Larcker (1981) suggest that the MS of variable AVE should be greater than the correlation coefficient of this variable and other variables. From the diagonal data in Table 1, the variables in this paper have good discriminative validity.

2. Proposition verification

After completing the relevant analysis, the regression analysis is then carried out to conduct hypothesis testing. The independent variables in the regression model are big data capability and intermediary variable: service supply chain integration (internal integration, supplier integration, customer integration); adjustment variable: strategic flexibility; and outcome variable: innovation performance.

1. Direct effect test of big data ability on innovation performance

$CXJX_i = \alpha + \beta DSJ_i + \sum \lambda_i CTRL + \varepsilon_i$ This study by constructing (M1) regression model, observe the impact of big data ability on enterprise innovation performance, DSJ represents big data ability, CXJX represents the innovation performance, CTRL represents a series of control variables (the study of the establishment of the enterprise, the nature of the enterprise, all properties, enterprise staff size, etc.) in order to eliminate possible heteroscedasticity, this study for robust standard error estimation through robust. The parameter estimation results are as follows, mainly observing the coefficient of DSJ, whose coefficient is 0.987, which is significant at the 5% significance level. It can be considered that big data

capability can indeed improve the innovation performance of an enterprise. Every additional unit of big data capability, the innovation performance of the enterprise increases by 0.987 units. Hypothesis 1 is validated.

Table 2 Analysis of the impact of big data application ability on innovation performance

Innovative performance	Coef.	St.Err.	t-value	p-value	[95% Conf	Interval]
Big data capability	0.987***	0.032	30.59	0.000	0.923	1.050
Central enterprises (including state holding)	-0.837***	0.115	-7.26	0.000	-1.064	-0.611
Local SOEs (including state holding)	-0.550***	0.100	-5.50	0.000	-0.746	-0.353
Private enterprises (including private holding companies)	-0.716***	0.082	-8.76	0.000	-0.877	-0.555
Sololly owned and holding enterprises (including wholly owned and holding enterprises of Hong Kong, Macao and Taiwan)	-0.642***	0.119	-5.40	0.000	-0.876	-0.408
Transportation, storage, and postal services	-0.016	0.062	-0.25	0.802	-0.138	0.107
Information transmission, software, and technology services industries	-0.160**	0.069	-2.32	0.021	-0.295	-0.025
100 And below	-0.114	0.081	-1.41	0.159	-0.273	0.045
300 And below	0.117	0.084	1.38	0.167	-0.049	0.282
From 3,000 to 1,000 people	-0.033	0.100	-0.33	0.742	-0.231	0.164
Between about 1,000 and about ~ 2,000 people	-0.025	0.068	-0.37	0.711	-0.159	0.109
1~5 Years	0.032	0.080	0.40	0.689	-0.125	0.189
5~10 Years	-0.049	0.078	-0.62	0.534	-0.203	0.105
10~15 Years	0.195***	0.074	2.64	0.009	0.050	0.341
15~25 Years	-0.021	0.100	-0.21	0.836	-0.216	0.175
Constant	1.168***	0.146	8.02	0.000	0.881	1.454
Mean dependent var	3.296		SD dependent var		1.009	
R-squared	0.716		Number of obs		424.000	
F-test	.		Prob > F		.	
Akaike crit.(AIC)	706.605		Bayesian crit.(BIC)		767.351	

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

Source: Summary of regression analysis results of innovation performance based on big data application capabilities

2. Test of the intermediary effect of the service supply chain integration

In this study, the mediation effect of the service supply chain integration in big data capability on enterprise innovation performance was verified by constructing the following regression model.

$$CXJX_i = \alpha + \beta_0 DSJ_i + \beta_1 GYL\_NBZH_i + \sum \lambda_i CTRL + \varepsilon_i \quad (M4.1)$$

$$CXJX_i = \alpha + \beta_0 DSJ_i + \beta_2 GYL\_GYSZH_i + \sum \lambda_i CTRL + \varepsilon_i \quad (M4.2)$$

$$CXJX_i = \alpha + \beta_0 DSJ_i + \beta_3 GYL\_KH_i + \sum \lambda_i CTRL + \varepsilon_i \quad (M4.3)$$

The symbol explanation in the formula is the same as above, and it can be found that M4 adds the explanatory variable of service supply chain integration to the model M1. According to Baron & Kenny (1986), the specific steps are as follows: a. Test whether the total effect coefficient in M1 is significant, namely whether there is a significant relationship between big data power and innovation performance (this is validated in M1). Subsequent analysis was continued if significant, and if nonsignificant mediation analysis was terminated. b. Check whether the big data capability in M3 acts on the integration effect of the service supply chain is significant (this is verified in M3); if significant, the subsequent test is continued, otherwise the analysis is terminated and the mediation effect does not exist; c. To test whether the mediation variable service supply chain integration in M4 acts on the innovation performance effect is significant; if significant, the subsequent test is continued, otherwise the analysis is terminated, and the mediation effect does not exist. d. To test whether the big data power coefficients in M4 were significant. If not significant (Judd & Kenny, 1981), otherwise a partial mediation effect (Baron & Kenny, 1986).

To eliminate possible heteroscedasticity, this study performed robust standard error estimation by robust. The parameter estimation results are as follows. After the internal integration is controlled, the impact of big data capability on innovation performance is still significantly positive (coefficient is 1.043). According to the test procedure of mediation role, it can be concluded that there is a mediation role between big data capability and innovation performance, and hypothesis 4-1 is verified.

When the supplier integration is controlled, the regression coefficient of the big data capability is significant at the 0.01 level, and the coefficient is 0.976; the supplier integration coefficient is not significant. According to the inspection procedure of the mediation role, it can be concluded that the mediation role of the supplier integration between the big data innovation and the innovation performance is not significant. Hypotheses 4 – 2 were not tested.

When the customer integration is controlled, the regression coefficient of the big data capability is significant at the 0.01 level, and the coefficient is 0.977; but the customer integration coefficient is not significant. According to the inspection procedure of intermediation role, it can be concluded that the intermediation effect of customer integration between big data innovation and innovation performance is not significant. Hypotheses 4 – 3 were not tested.

Table 3: An Analysis of the Mediation Role of the Service Supply Chain

	(1)	(2)	(3)
	Innovative performance	Innovative performance	Innovative performance
Big data capability	1.043***	1.020***	1.014***
	(0.039)	(0.040)	(0.041)
Internal integration	-0.079**		
	(0.032)		
Supplier integration		-0.052	
		(0.034)	

Customer integration			-0.038
			(0.034)
constant term	1.111***	1.172***	1.147***
	(0.147)	(0.145)	(0.147)
Enterprise nature control	YES	YES	YES
Industry type control	YES	YES	YES
Enterprise age control	YES	YES	YES
Employee size control	YES	YES	YES
Obs.	424	424	424
R-squared	0.720	0.717	0.716

Standard errors are in parenthesis

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

Source: Summary of regression analysis results based on the impact of big data application capability on innovation performance on supply chain integration

3. Adjustment effect test of strategic flexibility

In this study, the strategic flexibility verifies the regulatory effect of big data capability on enterprise innovation performance by constructing the following regression model.

$$CXJX_i = \alpha + \beta_1 DSJ_i + \beta_2 ZLRX_i + \beta_3 DSJ * ZLRX_i + \sum \lambda_i CTRL + \varepsilon_i \quad (M5)$$

It can be found that M5 is an interaction term of adding strategic flexibility and big data capability and strategic flexibility on the basis of M1. The main observation is that the interaction term coefficient is significant, and if significant, the regulatory effect is present. To facilitate the analysis, in the present study, the M1 results are also included in the following table. It can be known that the main effect of the big data without adding the adjustment term is significantly positive on the innovation performance (0.987), and after adding the adjustment term (i. e., M5), the interaction term coefficient is significantly negative. This shows that the weakening of the adjustment variable strategic flexibility or suppresses the influence of big data ability on enterprise innovation performance, that is, it can be expressed as the effect of the variable strategic flexibility between big data ability and technological innovation has a significant weakened and inhibitory effect, and has a significant negative adjustment effect. It is not difficult to understand that strategic flexibility emphasizes changes due to time and situation, and the innovation performance of enterprises largely needs to be consistent sustainability, which leads to the impact of big data capability on innovation performance will be regulated by strategic flexibility.

Table 4 Analysis of the regulatory role of strategic flexibility in big data application ability and innovation performance

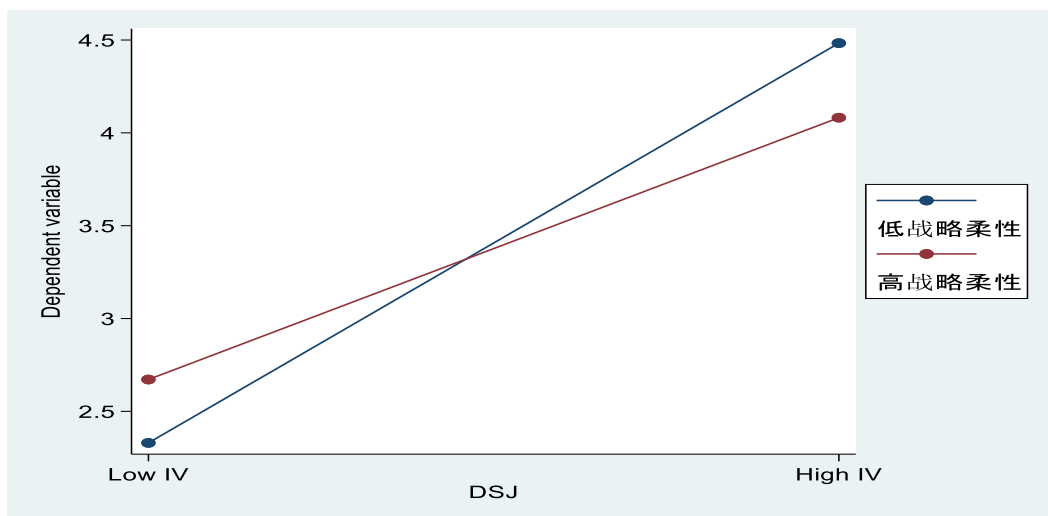
	(1)	(2)
	Innovative performance	Innovative performance
Big data capability	0.987***	1.761***
	(0.032)	(0.195)
Strategic flexibility		0.610***
		(0.112)
Big data * strategic flexibility		-0.219***
		(0.048)
_cons	1.168***	-0.869**
	(0.146)	(0.411)
Enterprise nature control	YES	YES
Industry type control	YES	YES
Enterprise age control	YES	YES
Employee size control	YES	YES
Obs.	424	424
R-squared	0.716	0.740

Standard errors are in parenthesis

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

Source: Strategic flexibility in the big data application ability and innovation performance of the regression analysis results summary

According to the above analysis, the following regulatory effect map can be obtained. When the enterprise has a high strategic flexibility, the impact of big data ability on innovation performance is weakened.

Figure 1: Adjustment diagram of strategic flexibility on big data application ability and innovation performance

Conclusions

This study through the questionnaire survey, through the design of big data application can power scale, service supply chain scale, strategic flexible scale and innovation performance scale and other four scales, access to primary data, to study the strategic flexible adjustment of big data application ability of the direct effect of innovation performance and the service supply chain as the intermediary variable intermediary effect. The method of SEM and regression empirical test was used to verify a series of assumptions, mainly studying the following conclusions:

(1) Variables of big data capability, service supply chain, strategic flexibility and innovation performance have good reliability and validity. In this study, we designed four variables to measure big data ability, service supply chain integration ability, strategic flexibility and innovation performance through dynamic effect theory, root theory and other studies. Credit validity analysis was conducted through exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis. The results found that these four variables have good reliability validity. Specifically, the KMO values of large data capability, service supply chain, strategic flexibility and innovation performance are 0.927, 0.851, 0.838, and 0.793, and the degree coefficient is 0.96, 0.869, 0.845, and 0.798, respectively. The KMO value and reliability coefficient are greater than the novel critical values, and AVE values of large data capability, service supply chain, strategic flexibility and innovation performance are also consistent with the critical values.

(2) Big data application ability has significant direct effects and indirect effects on innovation performance. The direct effect of big data power on innovation performance is 1.043, and the indirect effect is $-0.079 \times 0.709 = -0.056$, and this indirect effect is brought about by the internal integration in the service supply chain. The total effect was $1.043 - 0.056 = 0.987$. The higher the internal integration, the contrary hinders innovation performance, while big data capability indirectly weakens innovation performance by enhancing internal integration. On the one hand, the high horizontal flow of information brings the rapid effect of the information communication and feedback mechanism, on the other hand, it also brings the generation of

massive junk information, which has a negative effect on the innovation performance.

(3) The impact of big data application ability on innovation performance will also be affected by strategic flexibility. Strategic flexibility significantly weakens the influence relationship between big data ability and technological innovation, and has a significant negative adjustment effect.

In short, our research results have basically reached our presupposition, and we have further clarified the relationship between big data application ability and innovation performance. However, due to the number of samples and the time series, our results need further testing, and we expect to remedy the above deficiencies in future studies to perfect our study.

Reference

- Dou Chao, Chen Xiao & Li Xinzi.(2020).——is based on supply chain integration. *Management Review* (08), 13-28. doi:10.14120/j.cnki.cn11-5057/f.2020.08.002.
- Fan Jun & Gao Mengli.(2016). Will knowledge inertia necessarily hinder the performance improvement of service enterprises?——is based on the demonstration of KIBS enterprises.*Business Economy and Management* (04), 28-38 + 47. doi: 10. 14134 /j.cnki. cn33-1336/f.2016.04.003.
- Feng Changli, Liu Hongtao, & Mei Xiaomin.(2016) Research on the relationship between supply chain integration and enterprise performance.—— is based on Meta-analysis. *Management Review*, 28 (11): 217-227.
- Feng Zhiyan, Guo Xunhua, Zeng Dajun, Chen Yubo, & Chen Guoqing.(2013) Several cutting-edge topics of business management research under the background of big data. *Journal of Management Science*, 16 (01): 1-9.
- Huang Jiegen, Jixiang Xi & Li Yuanxu.(2021).—— takes the supply chain integration strategy of a manufacturing-oriented enterprise as an example. *Scientific Management Research* (01), 111-115. doi:10.19445/j.cnki.15-1103/g3.2021.01.018.
- Indu Srinivasan,Shou-Jiang Tang,Andreas S Vilmann,John Menachery & Peter Vilmann. (2015).Hepatic applications of endoscopic ultrasound:Current status and future directions.*World Journal of Gastroenterology* (44),12544-12557.
- Liu Huaming, & Wang Yong. (2017) 3 The impact of P L service capability and supply chain integration on enterprise operation performance. *Predictions*, 36 (1): 67-73
- Wang Juying, and & Zhao Quanchao.(2014) Research on the collaborative evolution of business ecosystem under the big data environment. *Journal of Shandong University (Philosophy and Social Sciences edition)*, (05): 132-138.
- Wu Jiayi & Wu Guisheng.(2009). Research on the performance relationship between organizations, external organization integration and new product development. *Soft Science* (11), 1-5.
- Xu Ke, He Zhen, & Wang Rui.(2015) The role of supply chain relationship quality and enterprise innovation value chain —— knowledge spiral and supply chain integration. *Nankai Management Review*, 18 (01): 108-117.
- Yang Zhuoer, Gao Shan Xing & Zeng Nan.(2016). Influence of strategic flexibility on exploratory innovation and applied innovation Regulation of——environmental uncertainty.*Scientific Research Management* (01), 1-10. doi:10.19571/j.cnki.1000-2995.2016.01.001.

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริม
ทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

**Development of Thai language learning management model using PDPS
Model to promote reading and writing skills of words that do not
meet the section for 3rd graders**

ชฎาพร แจ็กรวย

โรงเรียนวัดสโมสร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

Chadaporn Jackruay

Watsamosorn school Under the Nonthaburi Provincial Administrative Organization

E-mail : Surapha.ea@psru.oc.th

*****

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ2) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพและ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ2) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพและ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่รับบทความ : 28 สิงหาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 9 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 12 ตุลาคม 2565

Received: August 28, 2022; Revised: October 9, 2022; Accepted: October 12, 2022

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย; PDPS Model; ทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the level of the service quality of Pho Thale District Register Office, Phichit Province according to the way of new public management, 2) to compare the personal factors to the service quality of Pho Thale District Register Office, Phichit Province according to the way of new public management, and 3) to study the problems and guidelines for improving the service quality of Pho Thale District Register Office, Phichit Province according to the way of new public management. This research applied the Quantitative Research with the Survey Research. The sample was 388 people from the calculation formula of Taro Yamane. The research instrument was the questionnaire. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (One Way ANOVA).

Results of the Research 1. Overall, the level of the service quality of Pho Thale District Register Office, Phichit Province according to the way of new public management was at the high level. 2. The comparison according to the way of new public management found that the people having the different genders, ages, degrees of education, status, occupations, income and times in service had no the different opinion to t to the service quality of Pho Thale District Register Office, Phichit Province according to the way of new public management. 3. The problems and guidelines found that 1) the problems were that the staff were insufficient in working, the staff did not apply the technology and equipment update in the service, the staff did not give the advice for the people in the service, and the organization did not publicize the information and the news to the people. 2) The guidelines for the improvement were that the organization should provide the staff sufficient to the service, reduce the service methods for the rapid service, provide the staff sufficient to answer the question of the people, publicize the information and the news about the law and regulations through the subdistrict headmen, the village headmen and the people, and apply the Information Technology and equipment update in the service.

Keywords : Service quality; Registry office; New government management

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุงพุทธศักราช 2555 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 3) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและ

สถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2542 : 2)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และขบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พร้อมทั้งได้จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักในโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรทั้งในด้านเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรนี้ ได้กำหนดหัวข้อ สาระสำคัญ และตัวชี้วัด ที่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ชั้นปี ต้องเรียน เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและในอาชีพได้ โดยจัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้นให้มีการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะสำคัญทั้งทักษะกระบวนการทางภาษาไทยและทักษะในศวรรษที่ 21 ในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้เรียนภาษาต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด และการดูสื่อต่าง ๆ ผู้ใช้ภาษาต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาในการสื่อสาร และใช้คล่องแคล่ว ใช้ภาษาในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผลและใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างมีมารยาท (กรมวิชาการ, 2545 : 7) ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้ความคิดในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล รู้จักใช้ความคิดในการติดตามเรื่องต่าง ๆ จากการฟัง การอ่าน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2550 : 2) การรู้จักเลือกวิธีสอนอ่านและเขียนที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนให้เป็นไปตามขั้นพัฒนาการ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านและการเขียน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2551 : 95)

ปัจจุบันผู้วิจัยรับผิดชอบสอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้รายวิชา ท13101 ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 64.74 (โรงเรียนวัดสโสมสร, 2562 : 10) และในปีการศึกษา 2562 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 67.89 ต่ำกว่าที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ร้อยละ 70 (โรงเรียนวัดสโสมสร, 2564 : 9) และจากรายงานการอ่านคล่อง เขียนคล่องของนักเรียน โรงเรียนวัดสโสมสร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ โดยในปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 9.25 และปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 6.27 โดยสาเหตุที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ นักเรียนอ่านและเขียนสะกดคำไม่ได้ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นพบว่า นักเรียนยังมีศักยภาพบางประการที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาที่พึงประสงค์ อีกทั้งยังพบว่า รูปแบบการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ยังไม่พัฒนาศักยภาพของนักเรียน สาเหตุมาจากหลายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียนรู้โดยเฉพาะทักษะหลักการทางภาษาไทยทั้งการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ ประกอบกับนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน หากครูเน้นการสอนเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนที่ครูขาดการใช้สื่อและเทคนิควิธีสอน เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และใบงานที่หลากหลาย เป็นต้น ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในกระบวนการเรียนรู้ ขาดความใฝ่รู้ ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียนและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อรายวิชาภาษาไทย ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดดังที่กล่าวมา ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน และควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และมีโอกาสฝึกทักษะอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ในการแสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออกและสามารถเชื่อมโยงความรู้จากเนื้อหาบทเรียนและมีความคิดรวบยอดสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การพัฒนาทักษะและกระบวนการทางภาษาไทยของผู้เรียนให้สำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดได้นั้น ผู้สอนต้องสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับโน้ตชน (Concept) ในแต่ละเรื่องที่ต้องชัดเจน ใช้กระบวนการทางภาษาได้อย่างคล่องแคล่วหลากหลาย และมีทักษะการคิดรวบยอด เนื่องจากการรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาต้องใช้ความรู้พื้นฐานที่ต่อเนื่องกันและให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ได้ฝึกทักษะและกระบวนการจากสื่อที่เป็นรูปธรรมก่อนที่จะขยายไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นนามธรรม และได้เรียนเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก ซึ่งเป้าหมายสูงสุดของการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยคือการที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนจำเป็นที่จะต้องเข้าใจเนื้อหา มีความคิดรวบยอดของเนื้อหานั้น ๆ ประกอบกับการได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ มาบ้างแล้ว หรืออาจจะ

ได้รับการฝึกหัดมาตั้งแต่ชั้นอนุบาลก็จะยิ่งพัฒนาได้เร็วยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 8) การอ่านและการเขียนอย่างสร้างสรรค์ต้องอาศัยทักษะและวิธีการที่ซับซ้อนในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพราะเด็กวัยนี้มีความอยากรู้ อยากรอง แสวงหา คำตอบ ชอบความท้าทาย การผจญภัย การทดลอง การเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เรื่องการเรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by doing) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรูเนอร์ (Bruner) เกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า ผู้เรียนทุกระดับชั้นมีพัฒนาการการเรียนรู้เนื้อหาใดก็ได้ ถ้ามีแรงจูงใจและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถของผู้เรียนและจัดเนื้อหาให้เรียงลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหา ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามที่ต้องการ และถ้าหากเราได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ จนกลายเป็นความชำนาญ เป็นทักษะที่แต่ละบุคคลจะมีติดตัวผู้เรียนไปตลอดชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ มอนเตสซอรี (Montessori) ที่ว่าเด็กทุกคนมีจิตซึมซับ คือ ถ้าเด็กได้ลงมือทำอะไรหรือมีประสบการณ์หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างไรเขาก็จะซึมซับสิ่งนั้นติดตัวไป และจะเป็นการเตรียมการที่ดีถ้าหากเราได้ฝึกให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทางภาษาไทยให้ติดเป็นนิสัยทำจนเกิดความชำนาญเป็นทักษะและ เมื่อมีมโนทัศน์ (concept) ที่ถูกต้องชัดเจนร่วมกับทักษะและกระบวนการทางภาษาที่ถูกต้องก็จะส่งผลให้นักเรียนนั้นมีเจตคติที่ดีต่อรายวิชาภาษาไทยต่อไป

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Bonwell, 1991 ; Merrill Harmin and Melanie Toth, 2006 ; Schmidt, 1993 ; วิจารณ์ พานิช, 2556 ; วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2560) เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบเป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟัง คิด เขียน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูงเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษา คอยชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้เป็นการเรียน เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว นั้น ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของ

มนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Meyers and Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) (Fiedler and Brent, 1996) การให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปรายให้มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสาร ทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 การนำเสนอผลงานทางวิชาการ การเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นถึงร้อยละ 90 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2553)

แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำด้วยมาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และทักษะความคิดรวบยอดในเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จะมุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำด้วยมาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และทักษะความคิดรวบยอดสำหรับนักเรียนในระดับชั้นศึกษามีน้อยมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำด้วยมาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และเสริมสร้างทักษะความคิดรวบยอด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นการวางพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาไทยและสาระอื่น ๆ ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป การพัฒนาทักษะความคิดรวบยอด ตลอดจนเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษาไทยให้สูงมากขึ้นในระดับต่อ ๆ ไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสโมสร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนรายวิชา ท13101 ภาษาไทย จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 35 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียน วัดสโมสร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบสอบถามประเมินค่ามีลักษณะการประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ PDPS Model เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านที่เป็นที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.865

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยถึงโรงเรียนในสังกัดเดียวกันและโรงเรียนนอกสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มาใช้บริการในอำเภอ

3.2 นำเครื่องมือเช่นแบบสัมภาษณ์และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับประเด็นที่สร้างไว้ และนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

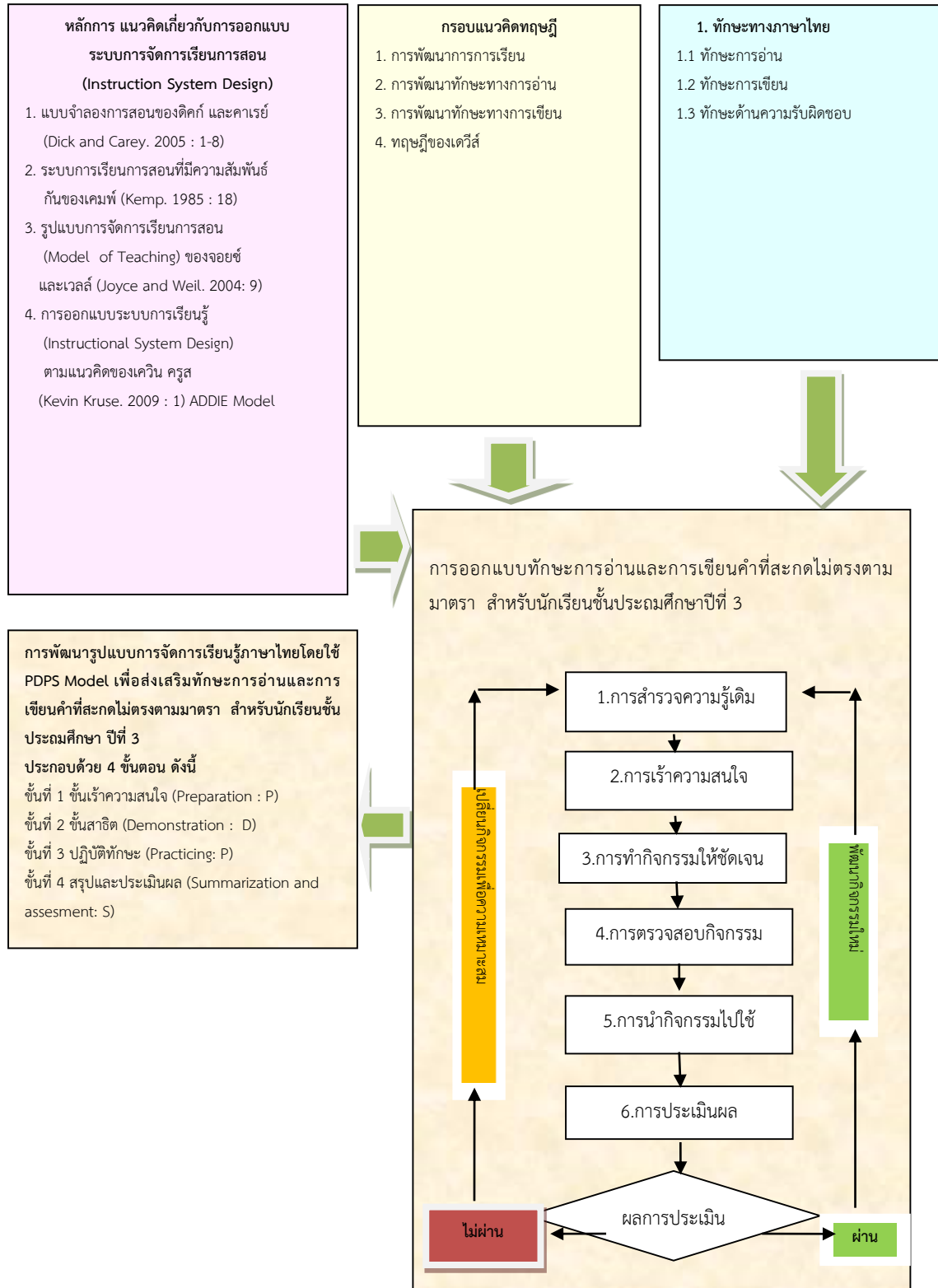
4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (%), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติทดสอบ t-test ค่าสถิติทดสอบ F-test (One-Way Analysis of Variance)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยภาพรวม

ลำดับ	คุณภาพการให้บริการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	3.82	0.797	มาก
2	ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.697	มาก
3	ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว	3.89	0.773	มาก
4	ด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการให้บริการ	3.89	0.751	มาก
5	ด้านการให้บริการตามหลักการบริหารสมัยใหม่	3.80	0.786	มาก
ภาพรวม		3.84	0.579	มาก

จากตาราง 1 พบว่า คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84, S.D. = 0.579$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว ด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการให้บริการรองลงมา คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านการให้บริการตามหลักการบริหารสมัยใหม่ และด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	คุณภาพของการให้บริการ	-0.380	-	0.704	-	✓
อายุ	คุณภาพของการให้บริการ	-	1.003	0.391	-	✓
การศึกษา	คุณภาพของการให้บริการ	-	0.434	0.728	-	✓
สถานภาพ	คุณภาพของการให้บริการ	-	0.487	0.692		
อาชีพ	คุณภาพของการให้บริการ	-	0.061	0.941	-	✓
รายได้	คุณภาพของการให้บริการ	-	0.160	0.977	-	✓
จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	คุณภาพของการให้บริการ	-	0.793	0.498	-	✓

จากตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และจำนวนครั้งที่มาใช้บริการ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการรับบริการของประชาชน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการเข้ารับบริการของประชาชน ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนนั้นต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อให้การบริการมีคุณภาพ ผู้รับบริการและผู้ให้บริการปลอดภัย

**วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน
 ของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่**

ตาราง 3 ปัญหาต่อการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลตามแนวทางการบริหารจัดการ
 ภาครัฐแนวใหม่

ที่	ปัญหาต่อการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลตาม แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่	ความถี่ (f)
1	เจ้าหน้าที่ขาดความเอื้อเฟื้อไม่กระตือรือร้นในการให้บริการแก่ประชาชน อย่างเต็มที่ ขาดความเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหา แนะนำให้แก่ผู้มารับบริการ	50
2	เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการแบ่งแผนการ ให้บริการอย่างไม่ชัดเจนทับซ้อน เกิดความล่าช้า	36
3	ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ขาดการประชาสัมพันธ์ และแจ้ง ข่าวสารให้ผู้รับบริการ หรือประชาชนในที่ได้รับทราบ	29

จากตาราง 3 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการประชาชนและผู้มารับบริการขาดความเอื้อเฟื้อไม่
 กระตือรือร้นในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ ขาดความเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหา แนะนำให้แก่ผู้มา
 รับบริการ มีเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการแบ่งแผนการให้บริการอย่างไม่ชัดเจน
 ทับซ้อน เกิดความล่าช้า และไม่มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ขาดการประชาสัมพันธ์ และแจ้งข่าวสาร
 ให้ผู้รับบริการ หรือประชาชนในที่ได้รับทราบ

ตาราง 4 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล
 ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

ที่	แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน	ความถี่ (f)
1	ควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการในด้านความเข้าใจและการรับรู้ ความ ต้องการ โดยควรกำชับให้เจ้าหน้าที่เข้าใจความต้องการที่แตกต่างของ ผู้รับบริการ เอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาแนะนำให้แก่ผู้มารับบริการ ให้ เกียรติผู้มารับบริการเห็นว่าผู้มารับบริการคือคนสำคัญ	65
2	ควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการประเภทการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายการใน เอกสารการทะเบียนราษฎร โดยควรมีการลดขั้นตอนการบริการต่าง ๆ เพื่อให้การใช้บริการเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม และควรจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้ เพียงพอกับปริมาณงาน	56

3	ควรจัดเจ้าหน้าที่เพื่อตอบข้อซักถามให้แก่ผู้มารับบริการโดยเฉพาะ เพื่อให้ประชาชนที่มารับบริการได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนอีกทางหนึ่ง และควรทำการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผ่านก้านั้น ผู้ใหญ่บ้าน	34
---	--	----

จากตาราง 4 พบว่า ควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการในด้านความเข้าใจและการรับรู้ ความต้องการ โดยควรกำชับให้เจ้าหน้าที่เข้าใจความต้องการที่แตกต่างของผู้รับบริการ เอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาแนะนำให้แก่ผู้มารับบริการ ให้เกียรติผู้มารับบริการเห็นว่าผู้มารับบริการคือคนสำคัญ ควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยมีการลดขั้นตอนการบริการต่าง ๆ เพื่อให้การให้บริการเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม จัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงาน จัดเจ้าหน้าที่เพื่อตอบข้อซักถามให้แก่ผู้มารับบริการโดยเฉพาะ เพื่อให้ประชาชนที่มารับบริการได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนอีกทางหนึ่ง และควรทำการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผ่านก้านั้น ผู้ใหญ่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ต่อประชาชนที่มารับบริการจากสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญในการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1) การพัฒนารูปแบบการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวิส เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้ 1) มีกรอบแนวคิดทฤษฎีมาจากแนวคิดทางดนตรีของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวิส แนวคิดการประเมินผล ADDIE Model ที่ปรับปรุงของเควิน ครูส (Kevin Kruse. 2009 : 1) มาใช้ในการออกแบบและพัฒนา โดยใช้ร่วมกับแนวคิดการออกแบบการเรียนการสอน เชิงระบบของเคมป์ (Kemp. 1985 : 18) ดิคค์และแคเรย์ (Dick and Carey. 2005 : 1-8) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของจอยซ์และเวลล์ (Joyce and Weil. 2004 : 9) ในขั้นพัฒนากลยุทธการสอนพัฒนา และเลือกสื่อการสอน พัฒนาเครื่องมือประเมินผลร่วมกับแนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบของเคมป์ (Kemp. 1985 : 18) และดิคค์ และแคเรย์ (Dick and Carey. 2005 : 1-8) การประยุกต์ร่วมกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) และการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self-Directed Learning) และ 2) รูปแบบการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับ

ทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขั้นตอนของการเรียนรู้ตามรูปแบบ PDPTS Model) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Preparation : P) ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต (Demonstration : D) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติทักษะ (Practicing: P) ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ (Technique :T) ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินผล (Summarization and assesment: S) เพื่อให้นักเรียนได้เพื่อทักษะการบรรเลงโปงกลาง และมีวิจัยการประยุกต์ร่วมกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยที่ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.70-5.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของ โคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.70-5.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้ส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตาย และ คาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลโดยรวมหลังการพัฒนาทักษะการบรรเลงโปงกลาง มีทักษะเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนได้รับการพัฒนาทักษะการบรรเลงโปงกลาง โดยใช้รูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตาย และคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

4.1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 83.36/84.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 83.36/84.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนดนตรีที่บ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ

ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .5481 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบรรเลงโปงกลางของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยใช้แนวคิดของโคตายและคาร์ลลอร์ฟ ร่วมกับทฤษฎีของเดวีส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงโปงกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมและรายข้อทุกข้อในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือข้อ 13 กิจกรรมการเรียนรู้นี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 4.47$) ข้อ14 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถศึกษาได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.45$) และข้อ16 การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 การเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนได้นำความรู้สู่การปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.92$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการในด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ โดยควรกำชับให้เจ้าหน้าที่เข้าใจความต้องการที่แตกต่างของผู้รับบริการ เอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาแนะนำให้แก่ผู้มารับบริการ ให้เกียรติผู้มารับบริการเห็นว่าผู้มารับบริการคือคนสำคัญ
2. สำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยมีการลดขั้นตอนการบริการต่าง ๆ เพื่อให้การให้บริการเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม
3. สำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงาน จัดเจ้าหน้าที่เพื่อตอบข้อซักถามให้แก่ผู้มารับบริการโดยเฉพาะ เพื่อให้ประชาชนที่มารับบริการได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความสะดวกอีกทางหนึ่ง
4. สำนักทะเบียนอำเภอโพทะเลควรทำการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา
2. ควรศึกษาการรูปแบบอื่นๆที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

3. การศึกษาแนวทางการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (20) ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (พ.ศ.2561– 2580). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/20-การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ.pdf>.
- สำนักบริหารการทะเบียนอำเภอโพทะเล. (2564). ประวัติสำนักบริหารการทะเบียน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/menu5/menu5-history>.
- ปิยณัฐ จันทร์เกิด. (2560). *คุณภาพการให้บริการของเทศบาลนครนครสวรรค์ตามการรับรู้ของ ประชาชน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นุชิตา ทับศรี และ ศิริพงษ์ ทองจันทร์. (2560). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารช่อพะยอม*. 28 (1), 153-164.
- ฉัตรชัย นาถ์พลอย. (2563). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ราชวมงคลสุวรรณภูมิ*. 2 (2), 461-472.

มาตรการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง
ของไทยและของประเทศสิงคโปร์

**Principles of use the Law of Consumer Protection in case of the Defective
New-cars of Thai and Singapore**

ทวีศักดิ์ โสมณี

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

Taweesak Sopmanee

The Eastern University of Management and Technology, Thailand

E-mail: tsopmanee@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษามาตรการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง หรือไม่ปฏิบัติตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาตามหลักกฎหมายไทย 2) เพื่อศึกษาหลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า หรือสิทธิเพิ่มเติมในส่วน of สินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาของประเทศสิงคโปร์ และ 3) เพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค โดยนำหลักกฎหมายสิงคโปร์มาปรับใช้ให้มีความครอบคลุมถึงการคุ้มครองผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่อง รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการศึกษาแบบเชิงเอกสาร (Documentary) และการสัมภาษณ์ (Interviews) โดยใช้ข้อมูลและข้อเท็จจริง

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องของไทยจากการศึกษากฎหมายไทย ได้แก่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ปรากฏว่ายังไม่มีกรณีการฟ้องร้องในกรณีของการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ปฏิบัติตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ไม่มีการกำหนดระยะเวลาที่เป็นบทสันนิษฐานทางกฎหมายดังเช่นกฎหมายสิงคโปร์ และไม่มีกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ปฏิบัติตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาก่อนฟ้องคดี และเมื่อศึกษาหลักกฎหมาย Lemon Law ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งประเทศสิงคโปร์ไม่ได้บัญญัติหลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าเป็นการเฉพาะ แต่บัญญัติไว้เป็นส่วนที่ 3 โดยกำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิ

*วันที่รับบทความ : 8 กุมภาพันธ์ 2565; วันแก้ไขบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2565; วันตอบรับบทความ : 28 กุมภาพันธ์ 2565

Received: February 8, 2022; Revised: February 24, 2022; Accepted: February 28, 2022

เพิ่มเติมในส่วนของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญา โดยเป็นการบัญญัติในลักษณะที่คุ้มครองผู้บริโภคจากการที่สินค้าอื่น ๆ โดยทั่วไป การคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อหรือเช่าซื้อสินค้าที่เป็นสังหาริมทรัพย์ รวมถึงรถยนต์ใหม่และรถยนต์มือสองที่มีชำรุดบกพร่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องจนเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคเท่านั้น แต่ใช้คุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อสินค้ารวมถึงรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา โดยมีการกำหนดระยะเวลาที่เป็นข้อสันนิษฐานทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคคือ ภายใน 6 เดือน นับแต่ได้รับมอบสินค้า หากผู้บริโภคพบถึงความชำรุดบกพร่องหรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาหรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา ให้ถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญานับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า ซึ่งเป็นความบกพร่องของสินค้าก่อนมีการซื้อขายหรือได้รับมอบจากผู้ขาย ทั้งยังกำหนดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ขายทำการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้า หรือผู้บริโภคอาจเก็บรถยนต์ที่บกพร่องหรือสินค้านั้นแต่ขอลดราคาสินค้าในส่วนที่มีความบกพร่อง หรือเรียกให้ชำระเงินคืนในกรณีที่สินค้าไม่อาจซ่อมแซมหรือแก้ไขได้

คำสำคัญ: หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค; ชำรุดบกพร่อง; ข้อตกลงในสัญญา

Abstracts

This Article aimed (1) to study measures for using consumer protection laws in case of defective new cars Or not in accordance with the quality of the car as agreed in the contract according to Thai law. (2) to study the principles of consumer protection law regarding liability for product defects or additional rights in respect of goods that do not comply with the contract of Singapore. (3) to suggest improvements and amendments to the consumer protection law. By adopting Singapore law principles to cover protection for new car buyers with defects.. The research model is qualitative research. Document-oriented study method Documentary and interviews using data and facts.

The research results shows the use of consumer protection law in the case of Thailand's new car defect that refers to the Civil and Commercial Code on liability for defects, The Consumer Protection Act, BE 2522 (1979) and the Amendments (No. 3) BE 2556, Liability for Damage from Non-Safe Goods Act, BE 2551 and Consumer Protection Act. It appears that there is no provision on consumer protection of new car defects with minor defects of or not according to the quality of the car agreed in the contract. There are no prescriptive legal terms such as Singapore law and not law that it defines the procedure for protecting consumers' rights in the quality of the car agreed in the contract before the lawsuit when studying the Lemon Law in the Consumer Protection Act (Fair trade) of Singapore does not prescribe a consumer protection law regarding liability for defects in a particular product. This is the third part of the agreement which requires consumers to have additional rights in respect of goods that are not in conformity with the contract. It is a law that protects consumers from other goods in general and protects consumers from buying or leasing movable goods including new cars and used cars with defective that it does not have to be a defective product so it is not safe or harmful to consumers, but use consumer protection from the purchase that including new cars with little defect that or not meet the quality of goods agreed in accordance with the contract. There is a legal presumption that the benefit to consumers is within 6 months of receipt of the goods if

consumers find defects or products that do not comply with the contract or do not meet the quality of goods agreed in accordance with the contract that the product is not in accordance with the contract from the date of delivery. This is a defect of the product before being traded or received from the seller. It also defines consumer rights that consumers have the right to demand repairs from the seller to change product or consumers may keep the defective car or the item, but reduce the price of goods in the defective or call for a refund if the product cannot be repaired or modified.

Keywords: Law of Consumer Protection; Defective; Agreement

บทนำ

รถยนต์เป็นยานพาหนะคนไทยที่ใช้สัญจรส่วนตัว หรือใช้ขนส่งสินค้าเพื่อประกอบกิจการอื่น ๆ สินค้าประเภทรถยนต์จึงเป็นสินค้าที่มีความสำคัญ แม้อัตราการขายรถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาสูงแต่ยังเป็นที่ยอมรับหรือได้รับความสนใจจากคนไทย จะเห็นได้จาก ยอดผู้ขอใช้สิทธิ์เข้าร่วมโครงการรถยนต์คันแรกที่มีผู้ซื้อรถยนต์ตั้งแต่ 16 กันยายน 2554 ถึง 31 ธันวาคม 2555 สูงถึง 1,259,113 คัน จากที่รัฐตั้งเป้าหมายเพียง 500,000 คัน ซึ่งผู้ที่ซื้อรถยนต์รุ่นใหม่ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีหนึ่งที่มีราคาถึงหลักแสน ย่อมคาดหวังว่าจะได้รับรถยนต์ที่มีมาตรฐานและใช้งานได้ดีตามปกติ แต่ในขณะเดียวกันพบปัญหาเกี่ยวกับการซื้อรถยนต์ เนื่องจากมีผู้บริโภคที่ซื้อรถยนต์ใหม่ได้ร้องเรียนผ่านมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก สถิติตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2558 มีจำนวน 196 ราย ปัญหาที่พบคือรถยนต์ชำรุดบกพร่อง เช่น เกิดเขม่าควันเข้าในห้องผู้โดยสาร เครื่องปรับอากาศมีกลิ่นเหม็นไม่ทราบสาเหตุ อุปกรณ์ติดตั้งไม่ครบ รถเสียงดังทั้งคันไม่ทราบสาเหตุ เป็นต้น ทำให้องค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ภาคประชาชน (คปอช.) เรียกร้องให้มีกฎหมายคุ้มครองคนซื้อรถยนต์ใหม่โดยเร็ว โดยปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2559 กลุ่มผู้เสียหายจากการซื้อรถยนต์ฟอร์ด รุ่นเฟียสต้า และรุ่นโฟกัส กว่า 100 คน ร้องเรียนต่อกองบังคับการปราบปรามคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อดำเนินคดีกับบริษัท ฟอร์ด (ประเทศไทย) จำกัด กรณีรถยนต์ที่ซื้อไปแล้วมีปัญหาเกียร์กระตุก เพราะซ่อมไม่ได้ โดยผู้เสียหายนำรถยนต์เข้าศูนย์ซ่อมหลายครั้ง แต่ยังไม่พบปัญหาเดิม และยังมีผู้เสียหายเพิ่มขึ้น เนื่องจากรถรุ่นดังกล่าวยังมีการจำหน่ายโดยไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงปัญหาการเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ของรถยนต์ฟอร์ดที่เร็วกว่าปกติ จนทำให้ผู้ใช้เสียค่าซ่อมเกินราคาจริง เบื้องต้นผู้เสียหายต้องการให้บริษัท ฟอร์ด (ประเทศไทย) จำกัด ซื้อรถยนต์คืน ส่วนทางด้านตัวแทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ได้มีเจรจาแล้วเบื้องต้นแต่ยังไม่มีการสรุปปัญหาที่ผู้บริโภคเรียกร้องให้ผู้จำหน่ายรถยนต์หรือผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ เนื่องจากมีการซ่อมแซมหลายครั้ง หรือให้ผู้ประกอบการธุรกิจซื้อรถยนต์คืนหรือขอคืนเงินกับผู้ประกอบการธุรกิจ เนื่องจากผู้บริโภคเกิดความวิตกกังวลไม่เชื่อมั่นในมาตรฐานคุณภาพของสินค้าดังกล่าว ต้องการเรียกร้องให้ผู้ประกอบการธุรกิจคืนเงินให้แก่ผู้บริโภค ประกอบกับคณะอนุกรรมการองค์การอิสระผู้บริโภคเรียกร้องให้มีกฎหมายคุ้มครองคนซื้อรถยนต์ใหม่ กรณีรถยนต์ที่ซื้อใหม่ชำรุดบกพร่องนั้น ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญเพราะรถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาสูง ซึ่งหากเกิดความชำรุดบกพร่องผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ไม่อาจตรวจพบความชำรุดบกพร่อง

ได้ทันที ในขณะที่ทำสัญญาและรับมอบรถยนต์ใหม่ แต่มักมาพบปัญหาความชำรุดบกพร่องในภายหลังจากการ
ใช้รถยนต์คันใหม่ในระยะเวลาที่ไม่นาน หากเกิดความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ใหม่ ควรมีการกำหนดหน้าที่
ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของผู้ประกอบธุรกิจให้ชัดเจน และผู้บริโภคควรได้รับการคุ้มครองและได้รับ
การเยียวยาอย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้บริโภคไม่ต้องไปฟ้องร้องหรือดำเนินคดีทางศาลแต่เพียงอย่าง จึงนำมาซึ่ง
ประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่น่าศึกษาว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายฉบับใดที่คุ้มครองผู้บริโภค กรณี
รถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง
ยังไม่มีบทบัญญัติที่ให้ผู้ขายรับผิด ในกรณีเกิดความชำรุดบกพร่องภายหลังผู้ซื้อสินค้าได้รับสินค้า
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 ยังมีข้อจำกัดคือใช้
บังคับเฉพาะสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค, พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มีข้อจำกัดกรณีสินค้าที่ชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย ในลักษณะที่ไม่มีคุณภาพ
ย่อมไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็น
กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ซื้อรถยนต์ใหม่แล้วเกิดการชำรุดบกพร่องภายหลัง แต่ผู้บริโภคต้องฟ้องผู้
ประกอบธุรกิจนั้นต่อศาล ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าผู้บริโภคจะได้รับการเยียวยา

จากปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว จึงมุ่งเน้นศึกษาหลักการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุด
บกพร่อง ตามกฎหมายไทยในปัจจุบัน คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุด
บกพร่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556
พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และ พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสิงคโปร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป
ในเชิงเปรียบเทียบกฎหมาย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ
คุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามาตรการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง หรือไม่
เป็นไปตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาตามหลักกฎหมายไทย
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า
หรือสิทธิเพิ่มเติมในส่วนของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาของประเทศสิงคโปร์
3. เพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค โดยนำหลักกฎหมาย
สิงคโปร์มาปรับใช้ให้มีความครอบคลุมถึงการคุ้มครองผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่อง

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงเอกสาร (Documentary) และการสัมภาษณ์ (Interviews) โดยใช้ข้อมูลและข้อเท็จจริงจากการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องหรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาที่เกิดขึ้น ตามแนวคำพิพากษาและเอกสารตำราทางวิชาการ ซึ่งปรากฏในเอกสารต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จะเป็นเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง หรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาของไทยและของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งผลิตโดยส่วนราชการ เช่น สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สภานายความ เป็นต้น รวมทั้งการสัมภาษณ์ นักวิชาการ นักกฎหมาย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องของไทยและของประเทศสิงคโปร์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง หรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาของไทยและของประเทศสิงคโปร์ เช่น ตำรา (Textbook) คำพิพากษาศึกษา วิทยานิพนธ์ วารสารวิชาการ เอกสารประชุมวิชาการ สิ่งพิมพ์ของหน่วยงาน/สถาบันทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสามารถสืบค้นได้จากสถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

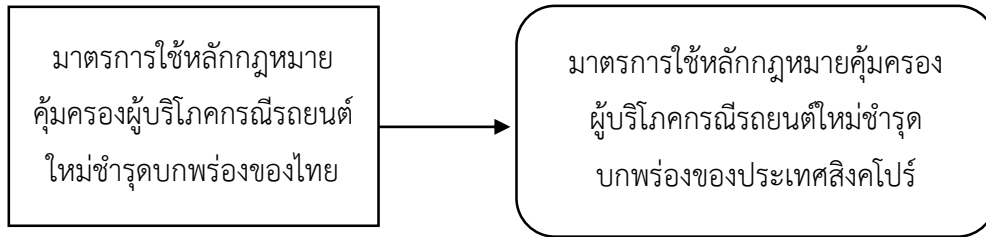
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง สำหรับประชากรกลุ่มเป้าหมายไว้ คือ ผู้พิพากษา อัยการ ผู้บริหารของแต่ละกลุ่มงานและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการคดีและสนับสนุนคดีซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มรับฟ้องกลุ่มสารบบคดี และกลุ่มออกหมายและเจ้าหน้าที่ประจำองค์คณะ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดกับหัวข้อการวิจัยครั้งนี้จำนวน 11 คน เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการบริหารงานของสำนักงานศาล โดยดำเนินกระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive random) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) คือการสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จึงได้ค้นคว้าข้อมูลทางด้านเอกสารและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary) และการสัมภาษณ์ (Interviews) โดยใช้ข้อมูล และข้อเท็จจริงจากการใช้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องหรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาที่เกิดขึ้น ตามแนวคำพิพากษาและเอกสารตำราทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

หลักกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง มีเพียง 3 มาตรา คือ มาตรา 472 บัญญัติถึงกรณีที่ต้องรับผิดในความชำรุดบกพร่อง, มาตรา 473 บัญญัติถึงกรณีที่ไม่ต้องรับผิดในความชำรุดบกพร่อง และ มาตรา 474 อายุความในการฟ้องคดีโดยห้ามไม่ให้ฟ้องเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่เวลาได้พบเห็นความชำรุดบกพร่อง เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว หากรถยนต์ใหม่ที่ซื้อนั้นเกิดความชำรุดบกพร่องในภายหลัง ซึ่งผู้ขายจะต้องรับผิดต่อผู้ซื้อตามมาตรา 472 จะต้องเป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือมีอยู่ในขณะทำสัญญาซื้อขายหรือในเวลาส่งมอบทรัพย์สินที่ขาย ส่วนความชำรุดบกพร่องที่มีขึ้นภายหลังผู้ขายไม่ต้องรับผิด และผู้ซื้อไม่มีสิทธิยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระตามมาตรา 488 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่องจึงไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองผู้บริโภค กรณีที่ซื้อรถยนต์ใหม่ แล้วภายหลังเกิดความชำรุดบกพร่อง

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 ได้เพิ่มบทบัญญัติ มาตรา 10 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย โกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตกลงกันก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล

ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 ยังได้เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วย การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น โดยมาตรา 36 กำหนดให้ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้น ถ้าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์โดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้ ในกรณีที่ผลการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าสินค้านั้นอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลาก หรือตามกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) ห้ามผู้ประกอบธุรกิจขายสินค้านั้น (2) ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บสินค้าที่ยังไม่ได้จำหน่ายแก่ผู้บริโภคกลับคืน หรือเรียกคืนสินค้าจากผู้บริโภค (3) ให้ผู้ประกอบธุรกิจแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้านั้นไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค หรือเปลี่ยนสินค้าหรือขอใช้ราคาสินค้าให้แก่ผู้บริโภค เป็นต้น และกำหนดในตอนที่ห้าว่า สินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค หมายความว่า สินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย หรือจิตใจของผู้บริโภค ซึ่งมาตรา 36 ดังกล่าวเป็นขั้นตอนก่อนการฟ้องคดี และยังได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการไว้ในมาตรา 56

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าว มีการกำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตกลงกัน ก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล และมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสินค้านั้นไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค หรือเปลี่ยนสินค้าหรือขอใช้ราคาสินค้าให้แก่ผู้บริโภค แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้เฉพาะกรณีสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เท่านั้น กล่าวคือบทบัญญัตินี้ดังกล่าวนำมาปรับใช้กับกรณีรถยนต์ใหม่ที่ชำรุดบกพร่องได้ แต่รถยนต์ต้องชำรุดบกพร่องถึงขนาดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย หรือจิตใจของผู้บริโภค เท่านั้น ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่อาจปรับใช้กับการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่เกิดความชำรุดบกพร่องที่เป็นเพียงความชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือเป็นเพียงปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของรถยนต์

3. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัตินี้ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการ โดยกำหนดให้ผู้เสียหายต้องพิสูจน์ว่า ผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้และเก็บสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา ซึ่งเป็นการพิสูจน์ที่ไม่ยุ่งยากและอยู่ในวิสัยที่พิสูจน์ได้ กฎหมายบัญญัติให้ผู้เสียหายมีหน้าที่พิสูจน์ดังกล่าวก่อน เมื่อพิสูจน์ได้แล้ว การพิสูจน์ขั้นตอนต่อไปกฎหมายให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่พิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้านั้น หากผู้ประกอบการ ซึ่งในที่นี้หมายถึงผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า เป็นต้น เช่น สามารถพิสูจน์ได้ว่าสินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หมายความว่าพิสูจน์ว่าสินค้านั้นมิได้มีความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบหรือการแสดงฉลากสินค้า ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสินค้าใน 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นสินค้าที่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 4 กำหนดนิยามคำว่า “สินค้า” หมายความว่า สัณหัตถ์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประการที่ 2 สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามมาตรา 4 กำหนดนิยามคำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

ประการที่ 3 สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ตามมาตรา 4 กำหนดนิยามคำว่า “ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้าและให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

เมื่อพิจารณาเงื่อนไขทั้งสามประการ มีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า รถยนต์ใหม่ที่ชำรุดบกพร่อง เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่ ซึ่งความบกพร่องของสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความบกพร่องที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้รถยนต์ใหม่ อันเนื่องมาจากขาดความปลอดภัย เช่น ปัญหาคันเร่งค้าง เบรกไม่ทำงาน ปัญหาถุงนิรภัยไม่ทำงาน กระแสไฟฟ้ารั่ว เป็นต้น รถยนต์นั้นจึงเป็น สินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้ แต่หากความบกพร่องของรถยนต์ใหม่เป็นความบกพร่องเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับคุณภาพของรถยนต์ไม่เป็นไปตามที่โฆษณาหรือข้อตกลงในสัญญา แต่ไม่ถึงขนาดขาดความปลอดภัย เช่น กระชกสั่นในขณะที่ขับ, มีเสียงแปลกๆในขณะที่ขับ, รถยนต์มีสีหลุดร่อนบางจุด แต่ผู้ขับขี่ยังคงสามารถขับขี่รถได้เป็นปกติ เป็นต้น ผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ยังคงมีสิทธิฟ้องผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรถยนต์รับผิดชอบตามสัญญาซื้อขายหรือรับประกันของผู้ผลิตรถยนต์นั้น แต่ไม่อาจจะเรียกให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีข้อจำกัดในเรื่องสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเท่านั้น แต่รถยนต์ใหม่ที่ชำรุดบกพร่องซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของรถยนต์นั้น ไม่ถือเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามนัยของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดความผิดของผู้ประกอบการ แต่ยังไม่ครอบคลุมปัญหาความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ใหม่ในทุกกรณี

4. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคในการดำเนินคดีหรือการฟ้องร้องผู้ประกอบการให้ต้องรับผิดชอบ แต่ต้องเป็นคดีที่มีข้อพิพาทกันระหว่างผู้เสียหายกับผู้ประกอบธุรกิจเป็นคดีผู้บริโภค ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้

กรณีผู้บริโภคฟ้องขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าได้ตามบทบัญญัติมาตรา 41 วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้

(1) หากความชำรุดบกพร่องดังกล่าว มีอยู่ในขณะส่งมอบสินค้านั้นและไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือ

(2) ถึงแม้จะแก้ไขแล้วแต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคแทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นก็ได้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนแปลงทดแทนกันได้ พฤติการณ์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วย

จากมาตรา 41 จะเห็นได้ว่า ผู้ซื้อรถยนต์ใหม่สามารถฟ้องผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรถยนต์ ซึ่งในการดำเนินคดีของผู้บริโภคดีดังกล่าวนี้ ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรถยนต์เปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อรถยนต์แทนการแก้ไขซ่อมแซมรถยนต์นั้นได้

ซึ่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็นเพียงกฎหมายวิธีสบัญญัติหรือกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีในศาลและการดำเนินคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะต้อง ปรากฏว่า มีการกระทำ ความผิด ตามกฎหมายสารบัญญัติเสียก่อน เช่น การประทุพผิตฝ่าฝืนหรือผิดสัญญาซื้อขายสินค้าหรือบริการ ผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่อง (ซึ่งไม่เกี่ยวกับความปลอดภัยของรถยนต์) จะสามารถฟ้องผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรถยนต์นั้นเป็นคดีผู้บริโภคได้ ต่อเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายนั้น กระทำผิดสัญญาซื้อขาย (Sale contract) หรือสินค้าไม่เป็นไปตามคุณภาพที่ได้แจ้งไว้หรือรับประกันไว้โดยชัดแจ้ง (Express warranty) และได้เรียกให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบแล้ว แต่ผู้ประกอบการไม่ดำเนินการใด ๆ ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อรถยนต์ใหม่นั้นต้องชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการฟ้องคดีผู้บริโภค

จะเห็นได้ว่าแม้รถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่องในเรื่องของคุณภาพโดยไม่เกี่ยวข้องกับการขาดความปลอดภัย หรือไม่อยู่ภายใต้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย ที่ผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 แต่ผู้ซื้อรถยนต์ใหม่นั้น ยังสามารถฟ้องให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรถยนต์รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ได้ โดยฟ้องผู้ประกอบการธุรกิจในความผิดตามกฎหมายอื่น แต่อย่างไรก็ตามแม้หลักในการดำเนินคดีผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจะมีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดและง่ายต่อผู้บริโภค ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การฟ้องร้องดำเนินคดี ทำให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย เนื่องจากต้องใช้เวลาในการดำเนินคดี ประกอบกับการชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือรถยนต์ใหม่นั้น แม้จะไม่ใช่สินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค แต่การชำรุดบกพร่องดังกล่าวย่อมทำให้รถยนต์ใหม่เป็นสินค้าที่ไม่ตรงตามคุณภาพหรือมีตำหนิ หากปล่อยไว้นานอาจทำให้สินค้าหรือรถยนต์ใหม่เสื่อมราคาลง ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็นควรที่จะโดยศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์กฎหมาย นำมาพิจารณาหาข้อสรุปการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย หรือ

ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีการแก้ไขระงับข้อพิพาทระหว่างผู้ซื้อรถยนต์ใหม่กับผู้จำหน่ายรถยนต์เกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ใหม่ ก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ซื้อรถยนต์ใหม่มากกว่า

วิเคราะห์หลักกฎหมายสิงคโปร์ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง

กฎหมายที่กำหนดบทบัญญัติเพื่อการคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ที่จะนำมาศึกษาในตอนนี้คือกฎหมายที่มีชื่อเรียกว่า “Lemon Law” คือ คำเรียกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในกรณีที่ซื้อสินค้ามือหนึ่งแล้วพบความชำรุดหรือบกพร่องในการใช้งาน เนื่องจาก Lemon เป็นคำแสลงภาษาอังกฤษหมายถึง ของเสีย หรือของที่ไม่ดี ซึ่งคำว่า “Lemon Law” ในที่นี้หมายถึงรถยนต์ที่มีความบกพร่องอยู่เสมอๆ และเป็นความบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่อการใช้ประโยชน์ มูลค่าและความปลอดภัยอย่างมากหรืออย่างมีนัยสำคัญ โดยทั่วไป หากรถยนต์ใหม่ได้ถูกซ่อมแซมเป็นจำนวน 3 หรือ 4 ครั้งขึ้นไปสำหรับความชำรุดบกพร่องเดียวกันภายในระยะเวลารับประกัน และความบกพร่องนั้นยังคงไม่ได้รับการแก้ไข จะเรียกรถยนต์นั้นว่า Lemon กล่าวอีกนัยหนึ่ง คำว่า “Lemon” ใช้เรียกสิ่งที่มีความบกพร่องอย่างต่อเนื่อง หรือสิ่งที่ไม่มีความคุ้มค่า (worthless thing) โดยเฉพาะรถยนต์

มีหลายประเทศที่นำหลักกฎหมาย Lemon Law มาใช้ แต่ประเทศไทยยังไม่ได้นำหลักกฎหมายดังกล่าวมาปรับใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง โดยผู้ศึกษามุ่งศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศในอาเซียนที่มีความเจริญในด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่ง

“Lemon Law” ในสิงคโปร์ จากการผลักดันของสมาคมผู้บริโภคสิงคโปร์ (Consumers Association of Singapore: CASE) สิงคโปร์ก็ได้บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคตัวนี้ (Consumer Protection [Fair Trading] Act: CPFTA) ไปเมื่อ 1 กันยายน 2012 “การบังคับใช้กฎหมายนี้จะช่วยให้สิงคโปร์ได้รับการยอมรับในระดับสากล สร้างความมั่นใจให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวว่าสินค้าที่พวกเขาซื้อไปเป็นสินค้านี้มีคุณภาพ ทั้งยังส่งเสริมภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมค้าปลีกในประเทศอีกด้วย” Teo Ser Luck รัฐมนตรีกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กล่าว

นิยามของคำว่า ‘ชำรุดบกพร่อง’ สำหรับที่สิงคโปร์ จะยึดตามกฎหมายซื้อขายสินค้า (Sale of Goods Act) ที่ให้คำจำกัดความว่า เป็นสินค้าไม่ได้คุณภาพ หรือใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพที่แจ้งไว้บนฉลาก

Consumer Protection (Fair Trading) Act: CPFTA พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ของประเทศสิงคโปร์ เป็นกฎหมายที่คุ้มครองผู้บริโภค กรณีได้รับสินค้าที่ไม่ตรงตามมาตรฐานของคุณภาพและประสิทธิภาพแม้หลังจากการซ่อมแซมซ้ำ โดยได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย “Lemon Law” ในส่วนที่ 3 กำหนดให้ผู้บริโภคมียุติเพิ่มเติมในส่วนของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาและสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น

กฎหมายดังกล่าวครอบคลุมสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งหมด ยกเว้นอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายนี้ใช้กับสินค้าใหม่และมีสองทั้งยานพาหนะและการป้องกันมีแนวโน้มที่จะมีความจำเป็นมากที่สุดสำหรับสินค้าดังกล่าว

Consumer Protection (Fair Trading) Act: CPFTA พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ของประเทศสิงคโปร์ ได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย **Lemon Law** ในส่วนที่ 3 กำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิเพิ่มเติมในส่วนของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาและสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ดังนี้

"ซ่อมแซม" หมายถึงในกรณีที่มีการขาดความสอดคล้องในสินค้าในความหมายของส่วนย่อย (4) เพื่อให้สินค้าสอดคล้องเป็นไปตามสัญญา

"ผู้รับโอน"

(a) ในความสัมพันธ์กับสัญญาของการขายสินค้า หมายถึง ผู้ซื้อในความหมายของพระราชบัญญัติการขายสินค้านั้น

(c) ในความสัมพันธ์กับข้อตกลงเช่าซื้อ หมายถึง ผู้ว่าจ้างในความหมายของพระราชบัญญัติเช่าซื้อ

"ผู้โอน"

(a) ในความสัมพันธ์กับสัญญาของการขายสินค้าหมายถึง ผู้ขาย ได้ในความหมายของพระราชบัญญัติการขายสินค้านั้น

(c) ในความสัมพันธ์กับข้อตกลงเช่าซื้อหมายถึง เจ้าของผู้ให้เช่าซื้อ ในความหมายของพระราชบัญญัติเช่าซื้อ

มาตรา 12B (1) (b) สินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาในระยะเวลาของการส่งมอบสินค้า

มาตรา 12B (3) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา (1) (b), สินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาเวลาใดเวลาหนึ่งภายใน 6 เดือนนับจากวันที่ส่งมอบสินค้าไปยังผู้ซื้อ ถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญานับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า

มาตรา 12B (4) อนุมาตรา (3) ไม่อาจใช้ได้ หาก

(a) ยอมรับว่าเป็นสินค้าที่ไม่สอดคล้องหรือเป็นไปตามสัญญา ณ วันนั้น

(b) เป็นการใช้งานโดยขัดกับธรรมชาติของสินค้า

ซึ่งเป็นกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับภาระการพิสูจน์ หากพบข้อบกพร่องภายใน 6 เดือนของการส่งมอบจะสันนิษฐานว่าข้อบกพร่องอยู่ในเวลาของการส่งมอบ เว้นแต่ผู้จำหน่ายสามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น หรือถ้าเช่นข้อสันนิษฐานขัดกับธรรมชาติของ หากมีข้อบกพร่องที่พบหลังจาก 6 เดือนของการส่งมอบเป็นหน้าที่สำหรับผู้บริโภคที่จะพิสูจน์ว่าข้อบกพร่องอยู่ในเวลาของการจัดส่ง

1. ซ่อมหรือเปลี่ยนสินค้า

มาตรา 12C

(1) มาตรา 12B นำมาใช้กับผู้ซื้อเรียกร้องให้ผู้ขายในกรณี (a) ซ่อมแซมสินค้า หรือ (b) เปลี่ยนคืนสินค้า

(2) หากผู้ซื้อต้องเรียกร้องให้ผู้ขายการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า ผู้ขายต้อง (a) ซ่อมแซมหรือเป็นกรณีที่อาจจะเปลี่ยนสินค้าภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระหรือไม่สะดวกแก่ผู้ซื้อ และ (b) ภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นใด ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำเช่นนั้น (รวมถึงโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายของแรงงานวัสดุหรือไปรษณีย์)

(3) ผู้ซื้อต้องไม่จำเป็นต้องเรียกร้องการซ่อมแซมหรือเป็นกรณีที่อาจจะเปลี่ยนสินค้าในกรณีที่การแก้ไขนั้น (a) เป็นไปไม่ได้ (b) สัดส่วนในการเปรียบเทียบกับอื่น ๆ ของการเยียวยาเหล่านั้น หรือ (c) สัดส่วนในการเปรียบเทียบกับยอดเงินที่เหมาะสมในการที่จะต้องจ่ายสำหรับการถ่ายโอนตามวรรค (คน) หรือเพิกถอนตามวรรค (ข) ของมาตรา 12 (1)

(4) หนึ่งในวิธีการแก้ไขที่เป็นสัดส่วนในการเปรียบเทียบกับอื่น ๆ ถ้ามีผู้ใดเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียกร้องซึ่งในการเปรียบเทียบกับผู้ที่กำหนดไว้ที่อื่น ๆ จะไม่มีเหตุให้คำนึงถึง (a) มูลค่าที่สินค้าควรจะมี ถ้าหากปรับใช้ให้เป็นไปตามสัญญา (b) การขาดสอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามสัญญาทำให้สินค้าขาดสาระสำคัญตามสัญญา (c) ไม่ว่าจะเป็วิธีการแก้ไขอื่น ๆ อาจได้รับผลกระทบ ต้องไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้รับโอน

(5) ปัญหาช่วงเวลาที่เหมาะสม หรือขาดสาระสำคัญที่จะได้รับการพิจารณาโดยอ้างอิงถึง (a) ลักษณะตามธรรมชาติของสินค้า และ (b) วัตถุประสงค์การได้มาของสินค้า

2. การลดลงของจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายหรือเพิกถอนสัญญา

มาตรา 12D มาตรา 12B นำมาใช้กับกรณีผู้ซื้อเรียกร้องให้

(a) เรียกร้องให้ผู้ขายมีการลดจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย สำหรับการขนถ่ายสินค้าที่เป็นปัญหาของ ผู้ซื้อตามจำนวนเงินที่เหมาะสม

(b) ยกเลิกสัญญาที่เกี่ยวกับสินค้าเหล่านั้น ถ้าเงื่อนไขในอนุมาตรา (2) อยู่ภายใต้เงื่อนไข (a) โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12C (3) ผู้ซื้ออาจต้องใช้ค่าซ่อมแซมหรือเปลี่ยนของสินค้า หรือ (b) ผู้ซื้อเรียกร้องให้ผู้ขายให้ทำการการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า แต่ผู้ขายการละเมิดข้อเรียกร้องมาตรา 12C (2) (a) ภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและไม่ทำให้ผู้ซื้อไม่ได้รับความสะดวก (3) สำหรับวัตถุประสงค์ของส่วนนี้ หากผู้ซื้อยกเลิกสัญญา การชำระเงินคืนใด ๆ ให้แก่ผู้ซื้ออาจจะลดลงจากการที่ได้ใช้สินค้านับตั้งแต่ได้รับมอบสินค้า

การเปลี่ยนคืนสินค้า เป็นไปตามสัญญาที่ได้รับตามคุณภาพ การตรวจสอบ รุนสภาพที่คาดว่า ณ จุดที่มีการสีกหรือและการฉีกขาด เนื่องจากการใช้งานโดยผู้บริโภคจะได้รับการพิจารณาและการเปลี่ยนใหม่ไม่จำเป็นเสมอไป หากผู้บริโภคไม่พอใจกับการเปลี่ยนอะไหล่ เขาสามารถขอการเยียวยาอื่น ๆ เช่นการลดราคาหรือการส่งสินค้ามาสำหรับการคืนเงิน บทบัญญัติกฎหมาย Lemon มีข้อกำหนด สำหรับการเยียวยาของการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้า หรือคืนเงินส่วนลด จะยังมีผลอยู่เกินระยะเวลา 6 เดือนขึ้นไป แต่ผู้บริโภคจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าการเปลี่ยนอะไหล่ที่ให้ไว้ไม่เป็นไปตามสัญญา และความรับผิดชอบตามกฎหมายผูกพันเพียงฝ่าย

คู่สัญญาที่การทำสัญญา หากผู้ค้าปลีกที่ได้ลงนามในสัญญาการขายกับผู้บริโภค ผู้ปลีกจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการแลกเปลี่ยน / เงินคืน / ส่วนลดที่เกิดจากการไม่สอดคล้องของสินค้าที่มาพร้อมกับสัญญา

จากการศึกษา Consumer Protection (Fair Trading) Act: CPFTA พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ของประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ของสิงคโปร์ไม่ได้มีการกำหนดนิยามของความชำรุดบกพร่องเอาไว้ แต่ยังคงใช้นิยามคำว่า ชำรุดบกพร่องตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้า ซึ่งประเทศสิงคโปร์นำหลัก Lemon Law มาแก้ไขเพิ่มเติม ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) ในส่วนที่ 3 กำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิเพิ่มเติมในส่วน of สินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาและสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยไม่ได้เป็นกฎหมายเฉพาะแยกต่างหากจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งผู้ศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ขอบเขตการใช้บังคับ กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับครอบคลุมสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งหมด ยกเว้น อสังหาริมทรัพย์และให้เช่า ทั้งยังนี้ใช้กับสินค้าใหม่และมือสองของยานพาหนะ
2. คู่สัญญา คือ ผู้รับโอน คือ ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ซึ่งคือ ผู้บริโภค กับผู้รับโอน คือ ผู้ขาย ผู้เป็นเจ้าของหรือให้เช่าซื้อ ซึ่งคือผู้ประกอบการ
3. กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับกับสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้สินค้านั้น ๆ และหรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นต้องชำรุดบกพร่อง จนเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
4. มีระยะเวลาอันเป็นข้อสันนิษฐานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคคือ ภายใน 6 เดือน นับแต่ได้รับมอบสินค้า หากผู้บริโภคพบถึงความชำรุดบกพร่องหรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้สินค้านั้น ๆ และหรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญาถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญานับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า ซึ่งเป็นความบกพร่องของสินค้าก่อนมีการซื้อขายหรือได้รับมอบจากผู้ขาย
5. สิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ขายทำการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้า หรือผู้บริโภคอาจเก็บรถยนต์ที่บกพร่องหรือสินค้านั้นแต่ขอลดราคาสินค้าในส่วนที่มีความบกพร่อง หรือเรียกให้ชำระเงินคืนในกรณีที่สินค้าไม่อาจซ่อมแซมหรือแก้ไขได้
6. สิทธิของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการมีสิทธิปฏิเสธไม่ทำการซ่อมแซม เปลี่ยนคืนสินค้า ในกรณีการขอให้ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนสินค้านั้น เกิดจากสินค้าชำรุดบกพร่องหรือเสียหายจากการใช้งานของผู้บริโภคที่ผิดปกตวิสัย หรือ ผู้ซื้อผู้ถึงความชำรุดบกพร่องก่อนซื้อ
7. สำหรับการเยียวยาของการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้า หรือคืนเงินส่วนลด จะยังมีผลอยู่เกินระยะเวลา 6 เดือนขึ้นไป แต่ผู้บริโภคจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าการเปลี่ยนสินค้าหรืออะไหล่ที่ผู้ขายให้ไว้ไม่เป็นไปตามสัญญาอย่างไร

8. ความชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือรถยนต์ หากผู้ค้าปลีกหรือผู้จำหน่ายรถยนต์ (ซึ่งไม่ใช่ผู้ผลิต) ที่ได้ลงนามในสัญญาการขายหรือเช่าซื้อกับผู้บริโภค ผู้ค้าปลีกหรือผู้จำหน่ายจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการแลกเปลี่ยนเงินคืน ส่วนลดที่เกิดจากการไม่สอดคล้องของสินค้าที่มาพร้อมกับสัญญา

แผนภาพที่ 2 สรุปหลักสาระสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

กฎหมาย Lemon Law เป็นหลักกฎหมายใช้คุ้มครองหรือใช้บังคับกับสิ่งที่มีความบกพร่องอย่างต่อเนื่อง หรือก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทบต่อการใช้ประโยชน์ หรือมูลค่า โดยเฉพาะรถยนต์ ซึ่งเมื่อศึกษาหลักกฎหมาย Lemon Law ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (การค้ำที่เป็นธรรม) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งประเทศสิงคโปร์ไม่ได้บัญญัติหลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าเป็นการเฉพาะ แต่บัญญัติไว้เป็นส่วนที่ 3 โดยกำหนดให้ผู้บริโภคมียุติเพิ่มเติมในส่วนของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญา โดยเป็นการบัญญัติในลักษณะที่คุ้มครองผู้บริโภคจากการที่สินค้าอื่น ๆ โดยทั่วไป ซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อหรือเช่าซื้อสินค้าที่เป็นสังหาริมทรัพย์ รวมถึงรถยนต์ใหม่และรถยนต์มือสองที่มีชำรุดบกพร่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องจนเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคเท่านั้น แต่ใช้คุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อสินค้า รวมถึงรถยนต์ใหม่ ที่มีความชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา โดยมีการกำหนดระยะเวลาที่เป็นข้อสันนิษฐานทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคคือ ภายใน 6 เดือน นับแต่ได้รับมอบสินค้า หาก

ผู้บริโภคพบถึงความชำรุดบกพร่องหรือสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญาหรือไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา ให้ถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญานับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า ซึ่งเป็นความบกพร่องของสินค้าก่อนมีการซื้อขายหรือได้รับมอบจากผู้ขาย ทั้งยังกำหนดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ขายทำการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้า หรือผู้บริโภคอาจเก็บรถยนต์ที่บกพร่องหรือสินค้านั้นแต่ขอลดราคาสินค้าในส่วนที่มีความบกพร่อง หรือเรียกให้ชำระเงินคืนในกรณีที่สินค้าไม่อาจซ่อมแซมหรือแก้ไขได้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ชัดเจน อันเป็นขั้นตอนในการคุ้มครองแก้ไขปัญหาให้ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจก่อนการฟ้องคดี โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้บริโภคไปฟ้อง ผู้ประกอบธุรกิจโดยอาศัยความผิดฐานอื่นเช่นผิดสัญญาต่อศาลก่อน ผู้บริโภคจึงจะได้รับการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อรถยนต์แทนการแก้ไขซ่อมแซมรถยนต์นั้นได้ ดังเช่นมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับผลวิจัยของ ชุตินันท์ อาจารย์ ยะศิริกุล (2563) พบว่า การเกิดปัญหาทางกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการไม่มีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าเกษตรที่ไม่ได้มาตรฐาน 2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการปฏิบัติหน้าที่และความเหมาะสมเชี่ยวชาญของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าเกษตร และ 3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้บริโภคสินค้าเกษตร ดังนั้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในข้างต้น เห็นควรให้เพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “ผู้บริโภคการเกษตร” และมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้บริโภคซึ่งได้รับความเสียหายจากสินค้าเกษตรที่ไม่ได้มาตรฐาน แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างองค์กรที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยจัดตั้งเป็นหน่วยงานกลาง และเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีผู้ไกล่เกลี่ยคดีผู้บริโภคสินค้าเกษตรของเอกชนและผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน รวมถึงวิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยผู้ไกล่เกลี่ยคดีผู้บริโภคสินค้าเกษตรอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

จากการศึกษากฎหมายไทย ได้แก่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อชำรุดบกพร่อง, พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ปรากฏว่ายังไม่มีการบัญญัติในเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่เป็นไปตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ไม่มีการกำหนดระยะเวลาที่เป็นบทสันนิษฐานทางกฎหมายดังเช่นกฎหมายสิงคโปร์ และไม่มีกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคกรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่เป็นไปตามคุณภาพของรถยนต์ที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ก่อนฟ้องคดี สอดคล้องกับผลวิจัยของ นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์ (2563) พบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ยังมีปัญหาหรือข้อบกพร่องอีกบางประการที่ยังมิได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องเหมาะสม อันเป็น “ปัญหาพื้นฐาน” ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้บังคับพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” และคำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” และการกำหนด

เพิ่มเติมเรื่องสำคัญไว้ในพระราชบัญญัติ อันได้แก่ การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to privacy) ของผู้บริโภค พร้อมทั้งมาตรการคุ้มครองเฉพาะด้าน และการใกล้เคียงข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของ ผู้บริโภคโดยกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในส่วนที่ 3 (ของหมวด 2 การคุ้มครองผู้บริโภค) เกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคโดยประการอื่น และแก้ไขชื่อของส่วนดังกล่าวเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการชดเชยความเสียหาย เพื่อให้สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ซึ่งการชำระดอกเบี้ยพร้อมดอกเบี้ยใหม่เป็นสินค้าที่ไม่ตรงตามคุณภาพหรือมีตำหนิ หากปล่อยไว้นานอาจทำให้สินค้าหรือรถยนต์ใหม่เสื่อมราคาลง ทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็น ควรที่จะ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค โดยนำหลักกฎหมายสิงคโปร์มาใช้ให้มีความครอบคลุมถึงการคุ้มครองผู้ซื้อรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่อง ในกรณีคุณภาพของรถยนต์ไม่เป็นไปตาม สัญญา แต่ไม่ถึงขนาดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค หรือเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยกำหนดให้มีการบัญญัติ กฎหมายที่คุ้มครองผู้บริโภคก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งจะประโยชน์ต่อผู้ซื้อรถยนต์ใหม่มากกว่า

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่การคุ้มครองผู้บริโภค กรณีรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง ซึ่งเป็นความชำรุดบกพร่องที่ไม่ตรงตามคุณภาพสินค้าที่ได้ตกลงกันตามสัญญา โดยไม่รวมถึงความชำรุดบกพร่อง จนเป็น สินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้มีการร่างกฎหมายโดยปรับปรุง แก้ไขหรือเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยแก้ไขเพิ่มเติมในนิยามใน มาตรา 3 ความว่า “สินค้าชำรุดบกพร่อง หมายถึง สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อย หรือไม่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้สินค้านั้น ๆ และหรือสินค้าที่ไม่ตรงตามคุณภาพที่ได้ตกลงกันตามสัญญา ซึ่งไม่รวมถึงสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึงสินค้าที่ไม่ ปลอดภัยตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และไม่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้สินค้านี้ต้องมีราคาตามที่กำหนดในกฎหมาย”

เหตุที่แก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ผู้บริโภคจากการซื้อรถยนต์ใหม่ รถยนต์มือสอง และหรือสินค้าชนิดอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากเห็นว่าหากแก้ไขเป็น กฎหมายเฉพาะคุ้มครองเฉพาะผู้บริโภคที่ซื้อรถยนต์ใหม่ชำรุดบกพร่อง ย่อมต้องเป็นปัญหาหากเกิดการชำรุด บกพร่องสินค้าอื่นเช่น รถยนต์มือสอง เครื่องจักร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีราคาค่อนข้างสูง หากผู้บริโภค ได้รับสินค้านี้แล้วที่มีความชำรุดบกพร่องไม่เป็นไปตามคุณภาพที่ตกลงกันในสัญญาจะต้องร่างกฎหมายขึ้น ใหม่อีก

2. ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ 3 การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น โดยกำหนดมาตราขึ้นใหม่

“ภายใน 6 เดือน นับแต่ได้รับมอบสินค้า หากผู้บริโภคพบว่าสินค้าชำรุดบกพร่อง ให้ถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญา นับแต่วันที่ผู้ประกอบการธุรกิจส่งสินค้าให้แก่ผู้บริโภค ให้ถือว่าสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญา นับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า แต่หากผู้บริโภคพบว่าสินค้าชำรุดบกพร่องภายใน 6 เดือน นับแต่ได้รับมอบสินค้าจากผู้บริโภค มีหน้าที่พิสูจน์ว่าข้อบกพร่องอยู่ในเวลาของส่งมอบสินค้า และไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้บริโภค

ความในวรรคแรก ไม่อาจใช้บังคับได้ในกรณีที่ผู้บริโภคยอมรับว่าเป็นสินค้าที่ไม่เป็นไปตามสัญญา ในวันนั้น และหรือเกิดจากการที่ผู้บริโภคใช้งานโดยผิดวัตถุประสงค์ของสินค้า”

3. กำหนดสิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค กรณีสินค้าหรือรถยนต์ใหม่ที่ซื้อมีความชำรุดบกพร่องไม่มีคุณภาพตรงตามที่ตกลงในสัญญา ก่อนใช้สิทธิฟ้องคดี

เมื่อผู้บริโภคได้รับสินค้าชำรุดบกพร่อง ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกให้ผู้ขาย ดำเนินการ ดังนี้

(1) ซ่อมแซมสินค้า โดยผู้บริโภคมีสิทธิเรียกให้ผู้ประกอบการซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่อง ภายในระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันที่ได้รับมอบสินค้า หรือระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือน โดยผู้บริโภคเป็นผู้พิสูจน์ถึงความชำรุดบกพร่องที่ต้องได้รับการซ่อมแซมนั้น และผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันเกิดแต่การซ่อมแซมทั้งหมด

(2) เปลี่ยนคืนสินค้า โดยผู้บริโภคมีสิทธิเรียกให้ผู้ขายเปลี่ยนคืนสินค้าที่ชำรุดบกพร่อง ต่อเมื่อได้มีการเรียกร้องให้ผู้ประกอบการซ่อมแซมแก้ไขในปัญหาเดิมเป็นจำนวนถึง 3 ครั้ง การเปลี่ยนคืนสินค้า ให้สินค้าที่เปลี่ยนใหม่เป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงกัน หากผู้บริโภคไม่พอใจกับการเปลี่ยนสินค้า ในส่วนที่เป็นอุปกรณ์ชิ้นส่วนอันเป็นส่วนประกอบของสินค้านั้น ผู้บริโภคมีสิทธิขอลดราคา หรือการส่งสินค้าที่เป็นอุปกรณ์ชิ้นส่วนดังกล่าวมาให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อขอคืนเงิน ทั้งนี้ต้องพิสูจน์ถึงความบกพร่องของอุปกรณ์ดังกล่าว

หากปรากฏว่าสภาพของสินค้าไม่อาจซ่อมแซมได้ ผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้ผู้บริโภคตามที่ได้ตกลงกันไว้สัญญา หากไม่สามารถเปลี่ยนคืนสินค้าตามที่ตกลงกันในสัญญา ให้ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับเงินคืนในส่วนที่ได้ชำระมาแล้วนั้น

(3) ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเรียกร้องการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า ในกรณีที่การแก้ไขนั้น เป็นไปไม่ได้ และหรือค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมแก้ไขสูงกว่าราคาสินค้าที่ซื้อขายกัน”

4. กำหนดสิทธิของผู้บริโภคกรณีขอลดราคาสินค้า

“ในกรณีที่ผู้บริโภคยอมรับสินค้าชำรุดบกพร่องนั้น แต่ขอลดราคาสินค้าในส่วนที่มีความบกพร่อง หรือเรียกให้ผู้ประกอบการชำระเงินคืนในกรณีที่สินค้าไม่อาจซ่อมแซมหรือแก้ไขได้

5. กำหนดสิทธิของผู้บริโภคกรณีขอลดราคาสินค้า และเลิกสัญญา

“ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบการลดจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายสำหรับการขนถ่ายสินค้าที่เป็นปัญหาของผู้ซื้อไปยังผู้ขายตามจำนวนเงินที่เหมาะสม หรือในกรณีที่ผู้ขายไม่ทำการการซ่อมแซมหรือเปลี่ยน

สินค้า ภายในระยะเวลาที่เหมาะสมตามสภาพของสินค้าและทำให้ผู้ซื้อต้องรับภาระเกินสมควร ผู้บริโภคมีสิทธิ
เลิกสัญญา

หากผู้บริโภคเลิกสัญญาตามวรรคหนึ่ง การชำระเงินคืนใด ๆ ให้แก่ผู้บริโภคอาจจะลดลงจากการที่ได้
ใช้สินค้านับตั้งแต่ได้รับมอบสินค้า”

เอกสารอ้างอิง

- ชัยญา ชมพูแสง. (2555). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดีให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง
ของรถยนต์ใหม่. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2543). *กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ชุตินันท์ อาจารย์ยะศิริกุล และคณะ. (2563). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
ผู้บริโภคสินค้าเกษตร. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*. 7 (10), 167-181.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2559). “ผู้เสียหายรถฟอร์ต ร้อง ปคบ. รมีปัญหาซ้ำซาก”. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15
กันยายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/game/ViewNews.aspx?NewsID=9590000077459>
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522. (2541). แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541 มาตรา 3 36
- ธีรวัฒน์ จันทร์สมบูรณ์. (2551). *คำอธิบายและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่
เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม
- นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์. (2553) ความรับผิดของผู้ผลิตหรือรถยนต์ใหม่” กับการคุ้มครองผู้บริโภค : *Product
Liability Law V.S. Lemon Law*, *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 39 (2), 284-
285.
- นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์. (2563). การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค: ก้าวอย่างสำคัญของการพัฒนา
เพื่อการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น. *วารสารนิติศาสตร์*. 49 (2), 157-189.
- มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค. (2558). “คณะอนุกรรมการ องค์การอิสระผู้บริโภคเรียกร้องให้มีกฎหมายคุ้มครองคนซื้อ
รถยนต์ใหม่” *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.consumerthai.org/2015/index.php/news>
- อภิรดา มีเดช. (2559). “จบปัญหาสินค้าชำรุดด้วย Lemon Law, *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน
2559. แหล่งที่มา: http://waymagazine.org/lemonlaw/FREQUENTLY_ASKED_QUESTIONS_“Lemon_Law”_“n.d.”_http://www.ifaq.gov.sg/MTI/apps/fcd_faomain.
- Money Chanal. (2015). “การปลดล็อก รถคันแรก”. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2559.
แหล่งที่มา: http://www.moneychannel.co.th/news_detail/6356

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูก
ควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1
**Factors Affecting the Administrative Success of Merged Schools from
Small Schools' Amalgamations under the Office of
Uttaradit Primary Educational Service Area 1**

วัชรพงศ์ สุริยศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Watcharaphong Suriyot

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

E-mail: Redzealy@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับปัจจัยและแนวทางการบริหารโรงเรียนควบรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 จำนวน 210 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครู จำนวน 196 คน รวมจำนวน 210คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และด้านครูบุคลากร โดยภาพรวม ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหาร สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ควรมี ผู้บริหารที่ทันสมัย พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคใหม่ๆ เข้าใจบริบทท้องถิ่นชุมชน เข้าใจบุคลากร ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล สนับสนุนการควบรวมเพื่อประหยัดงบประมาณ ทรัพยากรเพื่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่สูงขึ้น ครูและบุคลากรครบชั้นครบทุกวิชาเอก

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ; การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก; โรงเรียนควบรวม; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

* วันที่รับบทความ : 3 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 4 ตุลาคม 2565

Received: September 3, 2022; Revised: October 3, 2022; Accepted: October 4, 2022

Abstracts

The purposes of this research were to study; factors of success, levels of factors, and administrative guidelines for managing the schools from small schools' amalgamations under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1. The research population was 210 school administrators and teachers under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1 including 2 sample groups of 14 school administrators and 196 teachers. The samples were selected using proportional stratified random sampling. The statistics used in data analysis included average, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results showed that the factors affecting the success of the management of the merged small schools under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1 consisted of 4 aspects as follows: administrators, local context, resources, and teachers and personnel. Overall, the most important factor was the administrators where the success factors of the management of the merged small schools should; be innovator executives who were up to date and ready for changes in the new age, understand the local community context, understand personnel, promote and support personnel to gain knowledge and understanding, have skills in using technologies in the digital age, support consolidation to save budget and resources, and, for the higher achievement of students, there should be enough teachers and staff to cover all classes and subjects.

Keyword : Factors affecting success; small school administration; amalgamated school; Uttaradit Primary Educational Service Area District Office 1

บทนำ

สืบเนื่องจากในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ดังมาตรา 9 (3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพ ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา และมาตรา 10 การจัดการศึกษานั้นรัฐให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีภารกิจหลักคือ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึงมีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่จากสภาพบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยและมีจำนวนประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดจากโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือ ขนาดกลาง เป็นเล็ก เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่าเมื่อครูไม่ครบชั้นเรียนและครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการการสอนหลายชั้นเรียนครูไม่สามารถสอนเต็มเวลาเต็มความสามารถเนื่องจากมีภารกิจด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเทียบเท่าโรงเรียนสายกลางและขนาดใจขาดสื่อเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เนื่องจากมีงบประมาณจำกัดตามจำนวนนักเรียนดังนั้นจะเห็นได้จากปัญหาด้านสภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำและผลการประเมินสภาพภายนอกสอง โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวนร้อยละสองอยู่ในระดับปรับปรุงร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้และร้อยละ 29.99 อยู่ในระดับดีและเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนโรงเรียนขนาดอื่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครองตามนโยบายเรียนดีเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพเช่นการตัดรถโมบายคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่การหมุนเวียนครูเขาสอนการพัฒนาครูด้านภาษาอังกฤษด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology : ICT) รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) สร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยช่วยเหลือแบ่งปันกันในเรื่องทรัพยากรอาคารสถานที่สื่อวัสดุอุปกรณ์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการจัดทำแผนประสานเร่งพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถหยุดได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสร้างวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศด้วยหลายรูปแบบ เช่น ไตรภาคีจิตอาสา ศูนย์ปัญญาวิชาการการบริหารจัดการแบบศูนย์โรงเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังได้เพิ่มมาประมาณเงินอุดหนุนรายหัวให้กับนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งระบบประถมศึกษาที่มีนักเรียน 120 คนลงมาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียน 300 คนลงมาและจัดทำโครงการวิจัยเพื่อกำหนดอนาคตโรงเรียนขนาดเล็กของประเทศไทยมี จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าในทุกภาคส่วนได้ตระหนักและให้ความเห็นสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้เท่าเทียมโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเพื่อสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมายังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทั้งการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่กลายเป็นเพียงนโยบายการลดต้นทุนอย่างเดียวละเลยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสิทธิชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของโรงเรียนความยากลำบากความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนไปยังโรงเรียนเครือข่ายเนื่องจากการควมรวมโดยไม่คำนึงถึงสภาพบริบทด้านภูมิศาสตร์ห้องเรียนรวมถึงความรักหวงแหนท้องถิ่นของชุมชน คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาควรมีการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์สภาพสังคมและความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเป็นองค์กรใน

การกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการในการครอบครองหรือขนาดเล็กและให้สารจากศาลในสังกัดสำนักงานเขตกรรมการการศึกษาพื้นฐานเป็นองค์กรรัฐนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการไปสู่การปฏิบัติโดยจะมีผลดีดังนี้

การควรวรรวมโรงเรียนขนาดเล็กเป็นนโยบายการบริหารจัดการการเรียนรู้ มีความชัดเจนสร้างความเข้าใจให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนและชุมชนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความขัดแย้งที่อาจเกิดจากความหวงแหนชุมชนท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายภาคีทางการศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ประหยัดคุ้มค่าทั้งบุคลากรวัสดุอุปกรณ์เนื่องจากการควรวรรวมโรงเรียนทำให้มีครูสอนครบทุกชั้นมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากขึ้นมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนการใช้ทรัพยากรร่วมกันในแต่ละโรงเรียนที่มีการควรวรรวม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการการศึกษาทำให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพลดค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนพิเศษ เนื่องจากโรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการส่งเสริมการจัดการศึกษาจึงสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพในแต่ละบุคคล การจะประชุมวิถีสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อมอบนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้แก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ (ผอ.สพท.) โดยได้กำชับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2562-2565 ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1.จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2.สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3.พัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา และ 5.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดทำเครื่องมือระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) โดยเครื่องมือนี้นี้จะทำให้รู้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ใดบ้าง เพื่อจะได้จัดลำดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ผอ.สพท.จะต้องจัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 สิงหาคมนี้ ซึ่งโรงเรียนใดจะควรวรรวมหรือเปิด ปิดโรงเรียนขนาดเล็ก ขอให้คำนึงถึงความเหมาะสมบริบทของแต่ละพื้นที่ (ไทยโพสต์, 2559 : ออนไลน์)

สถิติโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยปี 2562 พบว่ามีโรงเรียน 15,158 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 981,831 คน มีครูทั้งหมด 103,079 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในภาคเหนือ 3,659 โรงเรียน หรือร้อยละ 24 มีนักเรียน 211,460 คน มีครู 23,490 คน ภาคกลาง 2,550 โรงเรียน หรือร้อยละ 17 มีนักเรียน 177,092 คน ครู 17,942 คน ภาคใต้ 1,718 โรงเรียน หรือร้อยละ 11 มีนักเรียน 123,863 คน มีครู 13,157 คน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7,231 โรงเรียน หรือร้อยละ 48 มีนักเรียน 469,416 คน และมีครู 48,490 คน นอกจากนั้น ยังพบว่า มีโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีนักเรียน แต่ยังไม่สามารถยุบเลิกได้ จำนวนทั้งสิ้น 305 โรงเรียน แบ่งเป็น ภาคเหนือ 169 โรงเรียน ภาคกลาง 24 โรงเรียน ภาคใต้ 25 โรงเรียน และภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 87 โรงเรียน “สาเหตุที่โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ไม่มีนักเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ถูกควมรวมไปเรียนในโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งแล้ว แต่ในส่วนของอัตราครูและ ผอ.ไม่ได้ถูกโอนย้ายตามนักเรียนไปด้วย ซึ่งเรื่องนี้ต้องมีการมาหารือเพื่อเกลี่ยจำนวนอัตราครูและผอ.ให้มีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ครูเหล่านี้ได้ไปทำหน้าที่ช่วยราชการสอนในโรงเรียนที่มีนักเรียนควมรวม ส่วนที่ไม่สามารถยุบเลิกได้นั้น เพราะว่าการยุบโรงเรียนต้องขึ้นอยู่กับคณะกรรมการสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบจากชุมชน” เลขาฯ กพฐ. สภาพปัจจุบันของโรงเรียนขนาดเล็ก การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าผลการดำเนินงานยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ โรงเรียนขนาดเล็กยังคงใช้งบประมาณและ ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบระดับ ชาติ ยังไม่ เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับ โรงเรียน ขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ ในปีการศึกษา 2546 มีโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 33.23 % ปี 2547 % มี 35.88 % ปี 2548 มี 37.94 % ปี 2549 มี 39.73 % ปี 2550 มี 41.90 % ปี 2551 มี 43.73 % ปี 2552 มี 44.63 ปี 2553 มี 45.82 % สัดส่วนครูต่อนักเรียน โดย เฉลี่ย 1:12.46 (ระดับประเทศ 1:19) (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น จำนวน 7,280 โรงเรียน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2551) จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบ ปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้าน การจัดการเรียนการสอน ด้านควมพร้อมทางปัจจัยของ โรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในแต่ละด้าน มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้ ปัญหาด้านการบริหารจัดการการจัดการศึกษาในอดีต รัฐบาล มุ่งเน้นการจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ นักเรียนทุกคนได้เข้าเรียนแต่ในปัจจุบันควมจำเป็นดังกล่าวได้ลดลง ประกอบ กับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ตอนต้น ดังนั้นจึงทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน มาก ซึ่งโรงเรียน ดังกล่าวมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่า โรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ ห่างไกล ความเจริญ พื้นที่บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนลักษณะ ดังกล่าวมีปัญหาในการเดินทางไปเรียน ทั้งโรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วน ใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ส่งผลให้ คุณภาพการจัด การศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจปัญหาด้านการเรียนการสอนในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อย ในแต่ละชั้นครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มควมสามารถเพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครู จำนวนหนึ่งต้องปฏิบัติ ทั้งในสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัดหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุ มาจากโรงเรียน ได้รับงบประมาณน้อย ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วยปัญหาด้านควม พร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เกณฑ์การจัดสรรหลาย ๆ

เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งในการจัดสรรเนื่องจากมีการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง เป็นจำนวนน้อย สภาพอาคาร เก่า ซ้ำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ยังมีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารรถตาม ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจน สำหรับตัวป้อนด้าน นักเรียนนั้น พบว่า นักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา นั้น ถึงแม้ว่าจะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน รูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว ก็อาจจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมาก หรือไม่ มีเลย ในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการ เรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควรจากการศึกษาวิจัยด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ ของการจัดการศึกษาทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ ได้นำเสนอ ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ทั้งด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2561 : 1-3)

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ที่ถูกควบรวม มีทั้งหมด 21 โรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีสภาพขาดแคลนนักเรียน หรือ จำนวนนักเรียนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนระดับชั้นละ 1 ห้อง ครูที่ปรึกษาห้องละ 1 คน ทำหน้าที่ ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีชุมชนและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง แต่มีความประสงค์ที่จะรักษาอนุรักษ์โรงเรียนไว้ เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนให้กับเด็กนักเรียนลดภาระการจ่ายเงิน 2) ด้านนักเรียน ต้องเดินทางไกลขึ้นและมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น 3) ปัญหาด้านบุคลากรทางการศึกษา ไม่เพียงพอและไม่มีความรู้ความสามารถนอกจากวิชาเอกของตนเอง การกำหนดมาตรการควบรวมโรงเรียนตามบริบทของพื้นที่ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้มีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการ ในรูปแบบโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล กลุ่มโรงเรียน และภาคีเครือข่าย (แผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กปีงบประมาณ 2562 – 2565)

สรุปได้ว่า จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การยุบควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้องการลดปัญหาต่างๆ เช่น งบประมาณที่ไม่เพียงพอในการแจกจ่ายให้โรงเรียนขนาดเล็กในต่างจังหวัดที่มีจำนวนมาก จำนวนครูไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ไม่ครบชั้นเรียน ไม่ครบวิชาเอก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทรัพยากรไม่เพียงพอ จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบหลายๆ อย่างเข้ารวมกัน เช่น การมีผู้บริหารและการบริหารที่ดี การร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน บริบทของท้องถิ่นและทรัพยากร ครูบุคลากรที่เพียงพอ ต่อการเรียนการสอนจะส่งผลให้การควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 ที่ถูกควบรวม 15 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 14 คน และครูจำนวน 196 คน รวม 210 คน ดังตาราง

ตารางที่ 5 โรงเรียนที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ประเภทการศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู/บุคลากร
1	ป่าขุนเจริญวิทยา	นางสาวรุ่งรดา ผดุงฉีกุล	อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น	1	15
2	พิชัยดาบหัก 1	นายนิรันดร์ ผ่องใส	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	14
3	บ้านป่าเช่า (ประชานุสรณ์)	นางสาวจิราพร กลิ่นขจร	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	9
4	ประชาชนอุทิศ	นางภุมรินทร์ จันทะคุณ	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
5	วัดวังยาง	นางภาวิไล ผ่องใส	ประถมศึกษา	1	11
6	วัดคลองนาพง	นางสาวอัจฉริยาภรณ์ รักตลาด	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	8
7	วัดสิงห์ศรีสว่าง	นายบดินทร์ พองใหญ่	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
8	บ้านแหลมทอง (ราษฎร์สามัคคี)	-	อนุบาล-ประถมศึกษา	-	5
9	วัดบ้านเกาะ	นายอดุลย์ อุตุ้ม	อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น	1	18

10	วัดไร่อ้อย	นายสุทธิชัย ปานเอี่ยม	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	11
11	ด่านแม่คำมัน	นายมานะ แอ้งจันทร์	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
12	ชุมชนไผ่ล้อม วิทยา	นายสมศักดิ์ เสือน้อย	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	15
13	บ้านน้ำพี มิตรภาพที่ 214	นายสิทธิศักดิ์ จันทร์ดุง	อนุบาล-มัธยมศึกษา ตอนต้น	1	29
14	บ้านแสนขัน	นายนเรศ สุขเกษม	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	15
15	บ้านน้ำลอก (รัฐราษฎร์ รังสรรค์)	นายสุริยะ อยู่สืบ	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	10
รวม				14	196

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ถูกควบรวม 15 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2562 โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนในการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 136 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู ด้านทรัพยากร และด้านบริบทท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านโอกาสทางการเรียนของนักเรียน ด้านประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และด้านความ

พึงพอใจของผู้ปกครอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้ในงานวิจัยโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และแบบสอบถามที่ได้มีการนำไปใช้ในงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแนวคิด หลักการจากหนังสือ ตำรา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม
3. ร่างแบบสอบถามเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจและนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำมาหาความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้เทคนิค IOC (Index Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2548 : 138) มาใช้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของ ครอนบาค (ภัทรพร เกษสังข์, 2548 : 138) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน พร้อมสอดซองเอกสารจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด

3. ติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งฉบับและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) แล้วเทียบกับเกณฑ์ ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า 0.20 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.21-0.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.41-0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.61-0.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ ข้อมูลที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและการทดสอบสมมติฐานโดย ใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้บรรยายการวิเคราะห์ปัจจัย ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านบริบทท้องถิ่น และความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

2. ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จ ในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้าน

บริบทท้องถิ่น และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3. ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการทำนายที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Enter selection

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	ประสิทธิภาพในการพยากรณ์
f	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ F-distribution
**	แทน	การมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
b	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
SE _b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t-distribution)
Y	แทน	ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม
X1	แทน	ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา
X2	แทน	ปัจจัยด้านครู
X3	แทน	ปัจจัยด้านทรัพยากร
X4	แทน	ปัจจัยด้านบริบทท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ถูกควบคุม 1. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2. ด้านครู 3. ด้านทรัพยากร 4. ด้านบริบทท้องถิ่น

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ ถูกควบคุม 1. ด้านการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 2. ด้านโอกาสทางการเรียนของนักเรียน 3. ด้านประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	14	10.61
ครู	118	89.39
รวม	132	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	52	39.40
ระหว่าง 10-20 ปี	32	24.20
มากกว่า 20 ปี	48	36.40
รวม	132	100.00

จากตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 และครู จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 89.39 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 มากกว่า 20 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.60	0.39	มากที่สุด	1
ด้านครู	4.34	0.43	มาก	4
ด้านทรัพยากร	4.36	0.44	มาก	3
ด้านบริบทท้องถิ่น	4.50	0.70	มาก	2
รวม	4.45	0.49	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}$ =4.60) ด้านบริบทท้องถิ่น ($\bar{X}$ =4.34) ด้านทรัพยากร ($\bar{X}$ =4.36) และด้านครู ($\bar{X}$ =4.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านผู้บริหารสถานศึกษา				
1. ผู้บริหารสถานศึกษานำองค์กรที่เน้นคุณภาพ ให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพตามหลักสูตร	4.53	0.55	มากที่สุด	7
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง	4.55	0.60	มากที่สุด	6

3. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและชุมชน	4.65	0.59	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.64	0.56	มากที่สุด	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบเป็นขั้นตอน	4.62	0.48	มากที่สุด	4
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายองค์กรภายนอก	4.53	0.58	มากที่สุด	7
7. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความศรัทธาให้เกิดกับผู้ปกครอง และชุมชน	4.64	0.51	มากที่สุด	3
8. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน	4.70	0.46	มากที่สุด	1
9. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน	4.55	0.58	มากที่สุด	6
10. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์	4.59	0.52	มากที่สุด	5
11. ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการปรับตัวตามสถานการณ์	4.62	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ($\bar{X}=4.70$) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและชุมชน ($\bar{X}=4.65$) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X}=4.64$) และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความศรัทธาให้เกิดกับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}=4.64$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านครู

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ด้านครู	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีครูสอนครบชั้น	4.36	1.10	มาก	5
2. มีครูครบวิชาเอก	3.77	1.20	มาก	6
3. ใช้เทคโนโลยีร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.36	0.66	มาก	5
4. ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง	4.52	0.55	มากที่สุด	1
5. ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย	4.47	0.53	มาก	2
6. ครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	4.42	0.55	มาก	4
7. ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.45	0.55	มาก	3
รวม	4.34	0.73	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง ($\bar{X}=4.52$) ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย ($\bar{X}=4.47$) และครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.45$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีครูสอนครบชั้น (S.D.=1.10) และมีครูครบวิชาเอก (S.D.=1.20)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านทรัพยากร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ด้านทรัพยากร	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ใช้นวัตกรรม วิจัย สื่อและเทคโนโลยีร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.37	0.54	มาก	4
2. ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย	4.44	0.55	มาก	2
3. ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	4.53	0.58	มากที่สุด	1
4. นิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ	4.38	0.57	มาก	3
5. จัดทำคู่มือการใช้สื่อ	4.23	0.64	มาก	7

6. มีการสร้างโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชน	4.32	0.58	มาก	5
7. ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอก	4.26	0.68	มาก	6
รวม	4.36	0.59	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ด้านทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}$ =4.53) ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย ($\bar{X}$ =4.44) และนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ =4.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ด้านบริบทท้องถิ่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ด้านบริบทท้องถิ่น	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ชุมชนสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียน	4.47	0.82	มาก	4
2. ชุมชนสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา	4.41	0.80	มาก	5
3. คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณา แผนงาน โครงการ งบประมาณ	4.48	0.80	มากที่สุด	3
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน	4.52	0.76	มากที่สุด	2
5. มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง	4.59	0.74	มากที่สุด	1
6. ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด	4.52	0.70	มากที่สุด	2
รวม	4.50	0.77	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ด้านบริบทท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ($\bar{X}$ =4.59) ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X}$ =4.52) ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ($\bar{X}$ =4.52) และคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ ($\bar{X}$ =4.48) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับความสำเร็จในการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	$\bar{X}$	S.D.
Y	1.000	0.552**	0.284**	0.676**	0.484**	4.48	0.47
X1		1.000	0.360**	0.507**	0.317**	4.60	0.39
X2			1.000	0.430**	0.148	4.34	0.43
X3				1.000	0.521**	4.36	0.44
X4					1.000	4.50	0.70

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) กับปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) มีความเป็นอิสระต่อกัน โดยความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ด้านครู (X2) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 ด้านทรัพยากร (X3) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.50

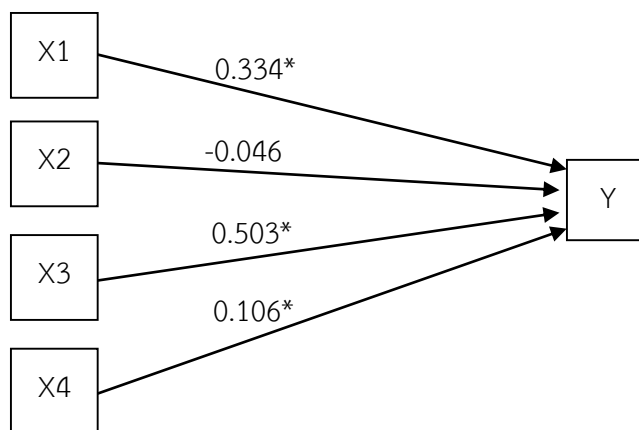
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ตัวแปร	b	β	SE _B	t	Sig
X1	0.334	0.279	0.086	3.888	0.000**
X2	-0.046	-0.042	0.075	-0.608	0.545
X3	0.503	0.471	0.088	5.695	0.000**
X4	0.106	0.156	0.048	2.187	0.031*
ค่าคงที่ (a)	0.467		0.391	1.195	0.234
R=0.732		R ² =0.536		f=36.643	
Sig=0.00**					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 13 พบว่า ตัวแปรปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม (Y) ได้ 53.6% สำหรับปัจจัยในการบริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) และด้านทรัพยากร (X3) ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังแผนภาพ

ภาพที่ 1 แผนภาพผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 และครู จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 89.39 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 มากกว่า 20 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และด้านครู ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจให้สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา และชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการสร้างศรัทธาให้เกิดกับผู้ปกครองและชุมชน ด้านบริบทท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ ด้านทรัพยากร มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย และนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ ด้านครู มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง รองลงมาคือ ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย และครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู ด้านทรัพยากร และด้านบริบทท้องถิ่น มีความเป็นอิสระต่อกัน โดยความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ด้านครูมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 ด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 และด้านบริบทท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.50

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 นำไปสู่การอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้บริหาร ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และ ด้านครู เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะบริบทของผู้บริหารในปัจจุบันต้องสร้างเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนต่อการทำงานและทำให้เกิดความศรัทธาต่อชุมชน เพื่อยืนยันในเรื่องของผลสัมฤทธิ์และความปลอดภัยของตัวนักเรียน สอดคล้องกับ ศิริวิมล ใจงาม และ อดุลย์ วังศรี

คุณ (2548 : 25) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่างปีการศึกษา 2548 ได้แก่ ด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร ด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดนใช้โครงสร้างซีท (seat) สอดคล้องกับ ปรมพร ทิพย์พรม (2563 :17) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริบทท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่มีเครือข่ายผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง ในปัจจุบันชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ จัดงานผ้าป่าและงานกุฐินเพื่อสนับสนุนโรงเรียนในชุมชนของตนเอง และต้องการดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนได้อยู่ใกล้บ้าน สอดคล้องกับ วิมาลย์ ลีทอง (2563 : 63) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ควรจัดบรรยากาศภายในให้ร่มรื่นสะอาดและปลอดภัยและมีระบบการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการ ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาของตนเองในทุก ๆ ด้าน ด้านโครงสร้างองค์การ ควรวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและแบ่งความรับผิดชอบ ลดขั้นตอนการทำงานและเน้นการกระจายอำนาจ และ ด้านงบประมาณ ควรวิเคราะห์ จัดทำงบประมาณ โดยยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สอดคล้องกับ สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์ (2560 : 42) ได้กล่าวว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการและระดับประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและ ปัจจัยศักยภาพการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการบริหารจัดการ ด้านงาน ด้านคน และด้านเทคโนโลยี

ด้านทรัพยากรอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในปัจจุบันทรัพยากรภายในประเทศลดลงอย่างรวดเร็วและค่าครองชีพในชุมชนต่างๆ เพิ่มมากขึ้นดังนั้นการใช้ทรัพยากรในแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในบริเวณท้องถิ่นมีจำนวนมากให้เป็นประโยชน์สูงสุดสามารถประยุกต์ใช้กับสื่อได้มากมายหลากหลาย และการนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ เพื่อการประเมินการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด สอดคล้องกับ วิมาลย์ ลีทอง (2563 : 18) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ควรจัดบรรยากาศภายในให้ร่มรื่นสะอาด

และปลอดภัยและมีระบบการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการ ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาของตนเองในทุก ๆ ด้าน ด้านโครงสร้างองค์การ ควรวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและแบ่งความรับผิดชอบ ลดขั้นตอนการทำงานและเน้นการกระจายอำนาจ และ ด้านงบประมาณ ควรวิเคราะห์ จัดทำงบประมาณ โดยยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณวดี ปามุทา (2559 : 28) ได้กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเมื่อ พิจารณาระดับความสำเร็จผลลัพธ์ด้าน นโยบายและการปฏิบัติ การเงิน สมรรถนะการให้บริการ และสภาพแวดล้อมภายนอก มีระดับความสำเร็จสูงสุด และผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และ เป้าหมาย ต่ำสุด

ด้านครูอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ในปัจจุบันครูควรมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง เนื่องจากการเรียนการสอนในปัจจุบันผลสัมฤทธิ์มีเกณฑ์ที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน ครูต้องมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่คงที่ ครูควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับ (นฤกร ปันพุ่มโพธิ์, 2561 : 20) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2560 จังหวัดสระแก้ว คุณภาพการสอนของครูด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูและด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในตัวตนของผู้เรียน การเรียนการสอนในปัจจุบันครูควรพัฒนาตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักความเข้าใจที่แท้จริง ครูควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ร่วมมือกับ ชุมชนและผู้บริหารในการออกแบบการเรียนการสอนยุคใหม่ สอดคล้องกับ วัชรพงษ์ น่วมมะโน และ กาญจนา บุญส่ง (2558 : 17) ที่กล่าวว่า ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครู อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผู้บริหารและด้านนักเรียน อยู่ในอันดับต่ำสุด 2. ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารและสนับสนุนโรงเรียน และด้านการ พัฒนาคุณภาพนักเรียน อยู่ในอันดับต่ำสุด 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยอ้างอิงจากข้อมูล ด้านทรัพยากรด้านการร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อเป็นการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น
2. ส่งเสริมศักยภาพให้โรงเรียนและบุคลากรให้เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น พร้อมทั้งอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ทันสมัยและนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง
3. จัดกิจกรรมการสอนและฝึกทักษะปฏิบัติงานของนักเรียน ในช่องทางการหารายได้สมัยใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์, วิธีการตัดต่อคลิปวิดีโอเพลง เกม สื่อ , Cryptocurrency และ NFT

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในด้านอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทันสมัยของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม
5. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมเพื่อเป็นข้อมูลในการยุบและควมรวมโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์จิรา จุมพลหล้า, พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ และ พรทิพา หล้าศักดิ์. (2557.) *โครงการวิจัย กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐกุล รุณผาบ. (2557). การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก และแนวทางพัฒนาความเข้มแข็งของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต
1. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 7 (2), 304-316.
- ณัฐรฎา พวงธรรม. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบล เขต 5. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2550). การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก. *ออนไลน์*. สืบค้น 10 มีนาคม 2565. สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/158748>
- ธีระ รุญเจริญ (2545). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ: ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ธีระชัย แส่นแก้ว และ เต๋น ชะเนตติยง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 11 (1), 117-131.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- ปรมพร ทิพย์พรหม. (2560). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. *วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*. 10 (1), 109-120.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพมหานคร.
- พรรณวดี ปามุทา. (2559). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัทธนันท์ ทรราชภิรมย์โชค และ จิราภรณ์ กาแก้ว (2557). แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 6 (12), 95-108.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2548). *การวิจัยทางการศึกษา*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มังโสด हमะเต๊ะ และ พูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์. (2562). การบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. *วารสารราชนครินทร์*. 16 (2), 89-100.

- วัชรพงษ์ น่วมมะโน และ กาญจนา บุญส่ง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสาร Veridian e-journal ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8 (1), 1120-1131.
- วิจิตร ศรีสอ้าน และคนอื่นๆ. (2523). *หลักการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร. *ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร*.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2544). *โรงเรียน : องค์กรแห่งการเรียนรู้ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วลินดา รสชา และ ฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2564). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษาควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 9 (4), 1739-1751.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สนั่น แก้วนุช. (2549). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่ง โรงเรียนในฝัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สมเดช สาวินดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 11 (1), 217-230.
- สุรพล พุฒคำ. (2544). *หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา : เอกสารประกอบการสอน*. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2563). *การศึกษาสภาพความ พร้อมและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของโรงเรียนหลักที่มีผลการควบรวม โรงเรียนขนาดเล็กใน จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานฯ.

- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2564). *การศึกษาปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียน Stand Alone ในพื้นที่จังหวัดสงขลา*. สงขลา : สำนักงานฯ.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่ -- โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Austin, E. G., & Reynolds, D. J. (1990). *Managing for improved school effectiveness: An international survey*. *School organization*, 10, 2-3.

การศึกษาเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทยกับประเทศศรีลังกา

A Comparative Study of Political Rallies in Thailand and Sri Lanka

พระมหาสถิตย์ สุทธิมน (ราชวงศ์),
สุวิทย์ อุ่่นขาว และ อาทิตย์ แสงเฉวก
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
PhramahaSathit Sutemano (Ratchawong),
Suwit Ounkhaw and Artit Saengchawek
Mahamakut Buddhist University Sri Lanchang Campus
Corresponding Author, E-mail: laksathit@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทยกับประเทศศรีลังกา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสถานการณ์ต่างๆ และด้านปัญหาปากท้อง

จากการศึกษาเปรียบเทียบ จากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ ตำรา: พบว่า สาเหตุหลักของการชุมนุมทั้งสองประเทศคือเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุดตามที่ประชาชนต้องการ ทั้งนี้ประชาชนยังมองว่ารัฐบาลนี้เข้ามาบริหารประเทศล้มเหลวผิดพลาด ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ค่าแรงถูก ข้าวของแพง ทั้งยังบริหารเอื้อนายทุนจนทำให้เกิดปัญหาตามมา และสิ่งที่รัฐบาลควรทำคือรับฟังเสียงของประชาชน สิ่งที่ประชาชนที่ต้องการมากที่สุดคือ การที่รัฐรับฟังปัญหาของพวกเขา เปิดเวทีพูดคุย เจรจา และลดการใช้ความรุนแรงกับพวกเขา และผลักดันนโยบายที่เข้าใจประชาชน ยกย่องชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาให้พ้นจากความยากจน การถูกกดขี่โดยโครงสร้างและ กลไกรัฐ และการให้พวกเขาได้มีโอกาสเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

คำสำคัญ: เปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมือง; ประเทศไทย; ประเทศศรีลังกา

Abstract

This academic article aims to to compare the political rallies of Thailand and Sri Lanka in terms of the economy, various situations and stomach problems

From a comparative study from documents, research papers, books, textbooks: it was found that the main cause of the protests in both countries was to demand that the government fix the problems exactly as the people wanted. However, people still think that this government has failed to run the country. make the economy depressed The cost of living is high, the wages are cheap, the things are expensive, and the management is conducive to the capitalists, causing many problems. And what the government should do is listen to the voices of the people. What people want the most

* วันที่รับบทความ : 3 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 21 กันยายน 2565; วันตอบรับบทความ : 26 กันยายน 2565

Received: September 3, 2022; Revised: September 21, 2022; Accepted: September 26, 2022

is the state listening to their problems Open up a forum to talk, negotiate, and reduce violence against them. And pushing for policies that understand people uplifting their livelihoods out of poverty oppression by state structures and mechanisms, and their access to public welfare.

Keyword: Comparison of political rallies; Thailand; Sri Lanka)

บทนำ

ประเทศที่ปกครองโดยระบอบเสรีประชาธิปไตย การชุมนุมสาธารณะและการเดินขบวนถือเป็นการสำคัญอย่างหนึ่งในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อรัฐบาลของตน เสรีภาพในการชุมนุมประท้วงและเดินขบวนเป็นเสรีภาพที่พัฒนาต่อยอดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจากการแสดงความคิดเห็นโดยบุคคลแต่ละคน (individual) มาสู่การแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม (collective) ในแง่นี้การชุมนุมและการเดินขบวนจึงถือเป็นวิวัฒนาการสำคัญของการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองรัฐบาลของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจึงไม่อาจลดทอนจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมประท้วงหรือเดินขบวนเรียกร้องของประชาชน โดยอาศัยเหตุผลใดๆ ที่นอกเหนือจากเหตุผลอันชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการทำลายพื้นที่ที่ประชาชนจะใช้เป็นเวทีสะท้อนความทุกข์ ร้อน และความต้องการของตนไปยังรัฐบาลและสังคมโดยตรง (จันทจิรา เอี่ยมมยุรา, 2552 : 59-60)

จากภาพการรวมตัวชุมนุมโดยสงบในประเทศไทยที่นำโดยเหล่าเยาวชนผู้ต่อต้านเผด็จการได้ถูกนำเสนออย่างแพร่หลายไปทั่วโลก การชุมนุมในประเทศไทยที่ผ่านมาได้มีการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น การชูสามนิ้วจากภาพยนตร์เรื่องเดอะ ฮังเกอร์เกมส์ (The Hunger Games) การล้อเลียนภาพยนตร์เรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) และการเลียนแบบการ์ตูนสัญชาติญี่ปุ่นชื่อดังเรื่องแฮมทาโร่ (Hamtaro) อย่างไรก็ตามนอกจากความสนุกสนานแล้ว การเคลื่อนไหวทางการเมืองของเยาวชนรุ่นใหม่ก็นำมาซึ่งข้อถกเถียงขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยการเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้เป็นการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปทางการเมืองและต้องการประณามการคุกคามประชาชนผู้ที่เพียงแค่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล เจ้าหน้าที่ของไทยนั้นได้ทำการตอบโต้ผู้ชุมนุมโดยการเพิ่มมาตรการปราบปรามและคุกคามการชุมนุมโดยสงบ สิทธิในเสรีภาพการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบนั้นถูกบัญญัติอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน ในทางกลับกันสิทธิเหล่านี้กลับถูกโจมตีและคุกคามในประเทศไทย ในโซเชียลมีเดียนี้ แฮชแท็ก #WhatsHappeningInThailand ได้กลายมาเป็นพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็นและการแสดงภาพบนท้องถนนของประชาชน (หนึ่งฤทัย กิจการศุภฤกษ์ และวิชชากร ประเภทาสะวัต, 2563 : ออนไลน์) ท่ามกลางการขยายตัวของชุมนุมโดยกลุ่มเยาวชน ที่ปฏิบัติการเพื่อเรียกร้อง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สร้างประชาธิปไตย และได้รัฐบาลที่พวกเขาต้องการ ตลอดช่วงเดือน สิงหาคม-ตุลาคม 2564 การเคลื่อนไหวนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากการเคลื่อนไหวของเยาวชนในช่วงปี 2563 และต้นปี 2564 ในหลากหลายมิติ ขณะที่การเคลื่อนไหวของคนหนุ่มสาวในช่วงก่อนหน้านั้น แนวทางสันติวิธี การเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์ ตลอดจนการผลักดันข้อ

เรียกร้องเพื่อให้เกิดการแก้ไข ปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างเป็นรูปธรรมและแหลมคม ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูป การศึกษา การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การเปลี่ยนแปลงฝ่ายบริหารด้วยการยุบสภาและเลือกตั้งใหม่ในกติกาใหม่ การปฏิรูประบบ ราชการและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ และที่สำคัญคือการปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ แต่ ในช่วงหลาย เดือนที่ผ่านมา เรากลับเห็นการเติบโตขึ้นของการเคลื่อนไหวที่เน้นการเผชิญหน้า ปะทะ และ ตอบโต้ กลับเจ้าหน้าที่ด้วยหนังสือตักเตือนแล้ว ลูกกระทบ พลยุทธ์ การเข้ายึดแยกดินแดน การเผาทรัพย์สิน ของรัฐ อย่างป้อมตำรวจ ไฟจราจร หรือรถตำรวจ โดยมุ่งเน้นข้อเรียกร้องให้นายกลาออก แม้ว่าทาง เจ้าหน้าที่ ความมั่นคงจะเข้าควบคุมการชุมนุมด้วยวิธีการที่ยกระดับมากกว่าที่ผ่านมา ไม่ว่าจะป็นใช้แก๊สน้ำตา การฉีดน้ำความดันสูงผสมสารเคมี การใช้กระสุนยางที่มีความถี่และรุนแรงขึ้น รวมทั้งการบุกเข้าจับกุม และดำเนินคดีผู้ชุมนุมหลายร้อยคนในชุมชนและบนอาคาร แต่ก็ไม่ได้ทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองใน รูปแบบนี้หายไป (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล และธนาพงศ์ เก่งไพบูลย์, 2564 : 11)

ท่ามกลางการขยายตัวของการชุมนุมโดยนักศึกษาศรีลังกา หลายพันคนปะทะกับตำรวจในกรุง โคลัมโบของศรีลังกา ขณะเรียกร้องให้ประธานาธิบดีโกตาบายา ราชปักษา รวมทั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ รานิล วิกรมสิงเห ลาออกจากตำแหน่ง โดยตำรวจได้ใช้ปืนฉีดน้ำและแก๊สน้ำตาใส่ผู้ประท้วง ขณะเดิน มุ่งหน้าไปยังทำเนียบประธานาธิบดี แต่ถูกตำรวจตั้งสิ่งกีดขวางกั้นไว้การประท้วงในกรุงโคลัมโบดำเนิน มาถึง 2 เดือนแล้ว หลังจากประชาชนต่างแสดงความไม่พอใจการบริหารเศรษฐกิจและปัญหาคอร์รัปชั่น สัปดาห์ที่แล้ว มหินทา ราชปักษา ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีท่ามกลางกระแสการประท้วงที่ เต็มไปด้วยความรุนแรง ส่วนประธานาธิบดีโกตาบายา ราชปักษา ยังคงปักหลักอยู่ในบ้านพักเป็นเวลากว่า 1 เดือนแล้ว และถูกกดดันให้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่เพื่อเข้ามาแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ศรีลังกาอยู่ใน ภาวะใกล้ล้มละลายจนต้องประกาศหยุดการชำระหนี้เงินกู้ต่างประเทศ ที่จะต้องจ่ายในปีนี้เป็นเงินกว่า 231,000 ล้านบาท เนื่องจากเกิดวิกฤตขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ศรีลังกายังมีภาระต้องจ่ายหนี้สิน ในปี 2026 อีก 825,000 ล้านบาท จากหนี้เงินกู้ทั้งหมดเกือบ 1.7 ล้านล้านบาท ท่ามกลางการขาด แคลนเชื้อเพลิง อาหาร และยารักษาโรค (Nation Online. 2565 : online)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทยและ ประเทศศรีลังกา ปรากฏการณ์นี้ทำให้สังคมต่างตั้งคำถามว่าเราจะทำตัวอย่างไร เมื่อมีสถานการณ์ชุมนุม เกิดขึ้นอย่างไร และใช้วิธีไหนมาหาทางออกร่วมกัน

ความหมายของการชุมนุมทางการเมือง

“การชุมนุม” หมายถึง “การรวมตัวโดยเจตนาเป็นการชั่วคราว ในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อเป้าประสงค์บางประการ อาทิเช่นเพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญต่อพวกเขา รวมทั้งเพื่อการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและการปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจเป็นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางสังคม เศรษฐกิจ หรือประเด็นอื่นๆ จึงอาจหมายรวมถึงการเฉลิมฉลอง การร่วมรำลึก การนัดหยุดงาน และการประท้วง เป็นต้น (Amnesty, 2565 : online)

หยุด แสงอุทัย ได้อธิบายว่า “การชุมนุม” หมายถึง บุคคลจะต้องมาพบปะเพื่อสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จึงจะสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งและสิทธิในการเมืองได้ถูกต้อง (หยุด แสงอุทัย, 2535 : 224)

วิษณุ เครืองาม ได้อธิบายว่า “การชุมนุม” เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นเพราะประชาชนจะมาชุมนุมรวมกลุ่มกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ (วิษณุ เครืองาม, 2524 : 570-571)

ไพโรจน์ ชัยนาม ได้อธิบายว่า “การชุมนุม” คือการเข้ามาร่วมอยู่กับชั่วคราวของบุคคลหลายคนเพื่อสนทนาหรือโต้เถียงเรื่องใดๆ การรวมกัน เช่นนี้จะมีความผิดก็ต่อเมื่อมีความประสงค์ที่ผิดต่อกฎหมาย (ไพโรจน์ ชัยนาม, 2549 : 461)

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ ได้อธิบายว่า การชุมนุมเป็นสมการของ “ความกลัว” กับ “ความต้องการการเปลี่ยนแปลง” ถ้าหากความกลัวมีมากกว่าหรือเท่ากับความต้องการการเปลี่ยนแปลง การชุมนุมจะไม่เกิด แต่ถ้าหากความต้องการการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่าความกลัว จะเกิดการชุมนุม ยิ่งมีความต้องการการเปลี่ยนแปลงมากเท่าใด ปริมาณและคุณภาพของการชุมนุมก็ยิ่งมีมากเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรทางสถาบันและสภาพแวดล้อมทางการเมืองประกอบ เช่น สถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสถาบันทางการเมือง (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2020 : ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า “การชุมนุม” หมายถึง การรวมตัวกันเพื่อแสดงออกทางความคิดเห็นร่วมกลุ่มกัน เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หรือเพื่อแจ้งเรื่องราวและร้องทุกข์ของตน อย่างไรก็ตาม การชุมนุมดังกล่าวจะต้องไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวาย หรือเดือดร้อน หรือไม่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง

พระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2558 ผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประชุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

1. การประชุมสาธารณะ หมายถึง การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนโดยทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วม การชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะการประชุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

2. การประชุมสาธารณะที่ไม่อยู่ในบังคับของ พ.ร.บ. การประชุมสาธารณะ 2558 ได้แก่ การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธี งานรัฐพิธี เช่น งานเฉลิมพระชนมพรรษา งานฉลองรัฐธรรมนูญ ฯลฯ การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือ ตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น เช่น งานกฐิน งานแต่งงานงานบวช ฯลฯ การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ เช่น กีฬา หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวและการชุมนุมภายใต้ สถานศึกษา โดยในกรณีนี้มิได้มีการจำกัดวัตถุประสงค์ของการชุมนุมตั้งนั้น การชุมนุมใด ๆ ก็ตามในสถานศึกษาแม้จะมีใจเรื่องทางวิชาการหรือการศึกษา จึงได้รับความคุ้มครองโดยไม่ถูกจำกัดให้ต้องปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ตลอดจนการประชุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึกและ การประชุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้งแต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

3. พื้นที่ห้ามจัดการชุมนุม กฎหมายได้กำหนด ห้ามจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมี 150 เมตรจากพระบรมมหาราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินีพระราชทายาท พระบรมวงศ์ ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประทับหรือพำนักหรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งห้ามจัดการชุมนุมภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาล เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการประชุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน 50 เมตรรอบรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาลและศาลก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

4. พื้นที่ควบคุมการประชุมสาธารณะ กฎหมายกำหนดให้การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออกหรือรบกวนการปฏิบัติหรือการใช้บริการสถานที่ดังต่อไปนี้ คือ สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ เช่น ที่ว่าการอำเภอ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานของ ส่วนราชการ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีขนส่งสาธารณะโรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศและสถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

5. การแจ้งการประชุมสาธารณะ หลักเกณฑ์ใน การแจ้งการประชุมสาธารณะมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยการแจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้นต้องระบุวัตถุประสงค์วันระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะ ตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ซึ่งตามประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้นได้กำหนดให้การแจ้งสามารถดำเนินการโดยวิธีแจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง แจ้งทางโทรสารหรือแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

2) หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้เข้าร่วมการชุมนุมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้เข้าร่วมการชุมนุมในประการนี้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) หน้าที่ของผู้ชุมนุม กฎหมายกำหนดให้ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ความรับผิดชอบในประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การแจ้งการชุมนุม ดูแลและรับผิดชอบต่อชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดูแลและรับผิดชอบต่อชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมและเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ และไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้ชุมนุม รวมทั้งไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุม โดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา 24.00 นาฬิกา ถึงเวลา 06.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้นรุ่งขึ้น ตลอดจนไม่ใช้ เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

(2) หน้าที่ของผู้ชุมนุม กฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของผู้ชุมนุมไว้หลายประการ โดยในประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควรไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุด่วนบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกาย ตามปกติประเพณี ไม่พกพาอาวุธ สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งนี้อาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่ ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำด้วยประการใดๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นกลัวว่า จะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินหรือเสรีภาพไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ข่มขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่นไม่ขัดขวางหรือกระทำการใดๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึงเวลา 06.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(3) การดำเนินการในกรณีมีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ การชุมนุมไม่ได้อยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายหรือไม่เลิก การชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

ภายในระยะเวลาที่กำหนด ส่วนในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนจัดการชุมนุมในสถานที่ต้องห้ามจัดการชุมนุมสาธารณะหรือการชุมนุมเป็นการกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ หรือผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือไม่แจ้งขอขยาระยะเวลาการชุมนุม กฎหมายกำหนด เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มี เขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น โดยในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ ทั้งนี้ แผนหรือแนวทาง การดูแลการชุมนุมสาธารณะดังกล่าวต้องกำหนดให้ เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลังในกรณีที่ไม่มีอาจ หลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

6. คำสั่งห้ามการชุมนุม การสลายการชุมนุมและ การอุทธรณ์ ในประเทศไทย พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 สำหรับความเห็นของฝ่ายต่างๆ ในสังคมไทย เห็นว่าการให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้ออกคำสั่งบังคับให้เลิกการชุมนุม อาจทำให้ศาลกลายเป็นคู่กรณีกับประชาชนในการชุมนุม ขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจและหากประชาชนต้องการฟ้องว่าการสั่งให้เลิกการชุมนุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นอาจทำให้เป็นปัญหาในภายหลัง จึงเสนอให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็น ผู้ออกคำสั่งให้เลิกชุมนุม แล้วให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้ตรวจสอบจะดีกว่า (ชลัท ประเทืองรัตนา, 2559 : 142)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การชุมนุมสาธารณะ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ประชาชนภายในรัฐ นิยมนำมาใช้เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ หรือเพื่อแสดงความคิดเห็น ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้บ่อยครั้งในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยประเทศไทย ก็เป็นประเทศหนึ่งที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วย จึงมักปรากฏเหตุการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่อง มีทั้งการชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือในเรื่องเศรษฐกิจการประกอบอาชีพ สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย การเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ หรือการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกลไก ของรัฐ เป็นต้น

การชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทย

ลักษณะการชุมนุมสาธารณะของประเทศไทยในอดีต เป็นการชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจปกครองเพื่อขอความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันหรือเป็นการร้องเรียนในเรื่องเกี่ยวข้องกับความไม่ชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐต่อผู้มีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่เหล่านั้น ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วงก่อนปีพุทธศักราช 2525 คำว่า “เดินขบวน” หรือ “ชุมนุมประท้วง” ไม่มีบัญญัติอยู่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คงมีแต่เพียง คำว่า “ร้องฎีกา” ซึ่ง

หมายความว่า ทูลเกล้าถวายฎีการ้องเรียน เสนอและคำว่า “ร้องทุกข์” หมายความว่า บอกความทุกข์ ขอความช่วยเหลือซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในสังคมไทยยุคก่อนนั้นยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการชุมนุม ที่มีลักษณะเป็นการชุมนุมเรียกร้องหรือการเดินขบวนประท้วงอย่างเช่นในปัจจุบัน (ประกาศ ปับตบแต่ง, 2541 : 13)

การขับเคลื่อนเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชนในประเทศไทย แต่ละยุคตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะแตกต่างกันไป โดยการเรียกร้องในช่วง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 เป็นการชุมนุมกลุ่มนิสิตนักศึกษาซึ่งต่างจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ที่กลุ่มเรียกร้องจะเป็นชนชั้นกลางแต่จุดมุ่งหมายเดียวกันคือประชาธิปไตย และในเดือนพฤษภาคม ปี 2557 เกิดรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อระงับสถานการณ์การเมืองที่เคร่งเครียดในประเทศไทยในขณะนั้น ได้สร้างความยินดีให้กลับฝ่ายอนุรักษ์นิยมและได้สร้างความไม่พอใจให้กับฝ่ายประชาธิปไตย ทว่าเหตุการณ์เข้าใช้อำนาจของทหารไทยตลอด ระยะเวลาที่ผ่านมาเพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นนำไทยทั้งทหารและพลเรือนนี้เป็นแบบอำนาจนิยม เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ เป็นภัยมั่นคงต่อชาติและเกิดความวุ่นวายทั้งเศรษฐกิจสังคมและการเมืองจึงเป็นเหตุผลให้ทหารมักจะใช้อำนาจเข้ามาจัดการในสถานการณ์เช่นนั้น และไม่มี ความเชื่อในการแก้ไขปัญหามองทางการเมืองตามกลไกในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือไม่เชื่อมั่นว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ดีและมีความเหมาะสมกับสังคมการเมืองของไทย (มนัญชัย รัตนบุรานนท์ และคณะ, 2564 : 402)

จากพัฒนาการการเคลื่อนไหวของการชุมนุมที่ขยายทั้งในพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัดได้ยกระดับขึ้นมาเป็นการเคลื่อนไหวในนามของคณะราษฎร 2563 ซึ่งเริ่มมีการเคลื่อนไหวตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยภายหลังจากการชุมนุมทวงอำนาจคืนราษฎร ที่บริเวณท้องสนามหลวงกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 19-20 กันยายน 2563 ซึ่งได้มีการสร้าง และปักหมุดคณะราษฎร 2563 ไว้ที่บริเวณท้องสนามหลวงแต่ถ้าในวันถัดไปหลังการชุมนุมหมุดคณะราษฎรดังกล่าวได้ถูกถอนย้ายออกจากบริเวณท้องสนามหลวงทั้งนี้คณะราษฎร 2563 นั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการรวมตัวกันโดยไม่ได้มีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มแบบเชิงโครงสร้างองค์กรแต่มีลักษณะเครือข่ายของการชุมนุมระหว่างกลุ่มทางการเมืองและกลุ่มองค์กรทางการเมืองต่างๆ ในแนวกว้างเชิงระนาบมากกว่า เช่น แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมเยาวชนปลดแอก กลุ่มดาวดิน กลุ่มนักเรียนแล้ว กลุ่มฟื้นฟูประชาธิปไตยสหภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย (สมช) สมัชชาคนจน iLaw ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนกลุ่ม People Go Network กลุ่มเครือข่ายแรงงานเพื่อสิทธิประชาชนและกลุ่มคนเสื้อแดง เป็นต้น

ภายใต้ข้อเรียกร้องหลัก 3 ข้อ คือ ข้อ 1. พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและองคาพยบลาออก 2. รัฐสภาต้องเปิดประชุมวิสามัญทันทีเพื่อรับร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน และ 3. ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ให้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตย (ธัญญ์ณภัทร์ เจริญพานิช, 2563 : 163-165)

ในประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศของความไม่เป็นประชาธิปไตยประเด็นปัญหาของการใช้กระบวนการยุติธรรมในการคุกคามประชาชนและแก่นนำของการชุมนุมปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะรัฐบาลรวมถึงการเปลี่ยนผ่านทางความคิด ค่านิยมและวัฒนธรรมการเมืองใหม่ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่แตกต่างกันออกไปจากอุดมการณ์ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองในโครงสร้างอำนาจนิยมเชิงจารีตทั้งหมดได้กลายมาเป็นปัจจัยปะทุต่อความไม่พอใจต่อการบริหารการใช้อำนาจของรัฐบาลชุด ปัจจุบัน และการเคลื่อนไหวเรียกร้อง ถูกเอียงและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมืองและสังคมที่มีความอ่อนไหวและแตกต่างไปจากวิถีคิดความเชื่อในอดีตมากขึ้น เช่น ประเด็นการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ของประชาชนหลากหลายกลุ่มที่มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ และกระแสการเรียกร้องประชาธิปไตย การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญใหม่ การปฏิรูปกองทัพและทวงคืนอำนาจของประชาชนในทางการเมืองกลับคืนมา ซึ่งสะท้อนปัญหาของความต้องการและความคิดทางการเมืองที่หลากหลายในบริบทสังคมและการเมืองร่วมสมัยของไทยที่แตกต่างออกไปจากเดิมในช่วงทศวรรษของความขัดแย้งในปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา และมีการชุมนุมเรียกร้องผลประโยชน์แก่กลุ่มตนเองอยู่บ่อยครั้ง และได้กลายมาเป็นปัญหาความชอบธรรมของรัฐสมัยใหม่ที่ใช้อำนาจและการดำรงอยู่ในอำนาจของรัฐไทยไม่สามารถอยู่บนฐานของอำนาจนิยมและอุดมการณ์หลักในโครงสร้างอำนาจเดิมได้อีกต่อไป

การชุมนุมทางการเมืองของประเทศศรีลังกา

ศรีลังกาเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจครั้งเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่แยกตัวเป็นเอกราชจากสหราชอาณาจักรในปี 1948 ตามด้วยการประท้วงขับไล่ผู้นำและรัฐบาลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วงเกือบ 2 เดือนที่ผ่านมาส่งผลให้สถานการณ์บ้านเมืองของประเทศเกาะ (Island Nation) ที่มีประชากรราว 22 ล้านคน ตกอยู่ท่ามกลางวังวนแห่งความโกลาหล ที่ผ่านมารัฐบาลศรีลังกาพยายามคลี่คลายสถานการณ์และบรรเทาความโกรธแค้นของประชาชน ด้วยการกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ต่างๆ ไปจนถึงการประกาศลาออกของคณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีมหินทา ราชปักษา แต่ก็ดูจะไม่ช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้น ประชาชนจำนวนมากยังคงเผชิญความทุกข์ยากจากภาวะขาดแคลนอาหาร เชื้อเพลิง และสิ่งของจำเป็นอื่นๆ ขณะที่การประท้วงเริ่มยกระดับความรุนแรงมากขึ้น และมีรายงานผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายราย ซึ่งผู้ประท้วงยืนยันเป้าหมายหลักคือ การขับไล่รัฐบาลภายใต้การนำของประธานาธิบดีโกตาบายา ราชปักษา แต่ยังไม่มีความเป็นไปได้ และยังไม่มีแน่ชัดว่าทางออกของวิกฤตนี้จะเดินหน้าไปสู่จุดไหน (วิโรจน์ เลิศจิตต์ธรรม. 2022 : ออนไลน์)

ในประเทศศรีลังกา กลุ่มผู้ประท้วงชี้ว่า ประธานาธิบดีและครอบครัวของเขามีส่วนร่วมที่ทำให้ศรีลังกาต้องเผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยชี้ว่า แม้การขาดแคลนรายได้จากภาคการท่องเที่ยวเนื่องจาก

วิกฤตโควิด -19 จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขาดแคลนรายได้จากต่างประเทศ แต่พวกเขามองว่าประธานาธิบดี ราชปักษา บริหารวิกฤตที่เกิดขึ้นอย่างผิดพลาด และผู้เชี่ยวชาญชี้ว่า การดำเนินนโยบายของประธานาธิบดี ราชปักษา หลังจากชนะเลือกตั้งในปี 2019 เช่น การตัดลดภาษีอย่างมาก และการห้ามการนำเข้ายิ่งทำให้ทำให้วิกฤตครั้งนี้เลวร้ายลง ขณะเดียวกันเขาก็ไม่เต็มใจที่จะขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือไอเอ็มเอฟ การตงงานกลายเป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไปในเกือบทุกครัวเรือนของศรีลังกา และการขาดรายได้ทำให้อัตราความยากจนในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การขาดแคลนสินค้าจำเป็นก็ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ ถึงขนาดที่ทำให้การสอบของนักเรียนหลายล้านคนในประเทศต้องถูกเลื่อนออกไป เนื่องจากไม่มีกระดาษและหมึกสำหรับใช้สอบ (The Standard Team, 2022 : online)

อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดี ราชปักษา ได้กล่าวโทษว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการทำงานของรัฐบาลชุดก่อน แต่ชาวศรีลังกาต่างมองว่าถึงเวลาแล้วที่เขาจะลาออกจากตำแหน่ง และแสดงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ (BBC NEWS. 2022 : online)

เปรียบเทียบจุดเริ่มต้นของการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทยกับประเทศศรีลังกา

จุดเริ่มต้นของการชุมนุมทางการเมือง ของประเทศไทย	จุดเริ่มต้นของการชุมนุมทางการเมือง ของประเทศศรีลังกา
<p>เศรษฐกิจ</p> <p>ไทย ยังมีปัจจัยเชิงโครงสร้างที่เป็นปัญหาเรื้อรังมานานอาทิความสามารถในการแข่งขันของภาคการส่งออกปัญหาความเหลื่อมล้ำและการกระจายรายได้ของภาคครัวเรือน รวมถึงปัญหานี้ครัวเรือนซึ่งล้วนเกี่ยวพันและผูกโยงกัน ดังนั้นการจะแก้ไขเศรษฐกิจไทยกลับมาขยายตัวที่ระดับศักยภาพได้อีกครั้งคงไม่สามารถพึ่งพาการกระตุ้นผ่านมาตรการการคลังระยะสั้น หรือการใช้นโยบายการเงินที่มีประสิทธิผลจำกัดในการรักษาโรคที่มาจากปัญหาเชิงโครงสร้างได้ปัญหาเชิงโครงสร้างจำเป็นต้องได้รับการรักษาที่ถูกต้องได้โรคหรือการผ่าตัดเศรษฐกิจไทยโดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันให้พร้อมออกวิ่งในสนามอย่างแข็งแรงยามเมื่อเศรษฐกิจโลกกลับมา</p>	<p>เศรษฐกิจ</p> <p>ศรีลังกา กำลังเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจครั้งเลวร้ายที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ อันเป็นผลมาจากการบริหารการเงินที่ผิดพลาดของรัฐบาลและการลดภาษีผิดจังหวะเวลา นอกเหนือไปจากผลกระทบของการระบาดใหญ่ของโควิด นี้ต่างประเทศมูลค่ามหาศาล การล็อกดาวน์ต่อเนื่องอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น การขาดดุลเงินตราต่างประเทศที่ลดลง และการลดค่าเงิน ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อภาคเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>สถานการณ์</p> <p>จากความไม่พอใจที่สะสมมานาน จนในที่สุดประชาชนได้ลุกฮือประท้วงใหญ่ขับไล่รัฐบาลที่ทำให้เศรษฐกิจประเทศพังพินาศ ท่ามกลางกระแสการ</p>

พื้นตัวอีกครั้งและปัจจัยลบชั่วคราวหมดไปมิเช่นนั้นแล้วเศรษฐกิจไทยคงจะต้องเติบโตต่ำกว่าระดับศักยภาพไปอีกหลายปี (Bot Magazine, 2563 : online)

สถานการณ์

จากความไม่พอใจที่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม และสั่งเคอร์ฟิวเพื่อจำกัดการระบาด รัฐบาลยังสั่งงดเดินทางเข้าประเทศจากต่างประเทศ แม้ประเทศค่อนข้างประสบความสำเร็จในการควบคุมโรคแล้วเนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณสุขที่หนาแน่น แต่รัฐบาลยังไม่ยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉิน ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอาจมีเพียงข้อความกว้าง ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือการใช้ชีวิตของประชาชน แต่สิ่งที่ส่งผลต่อชีวิตผู้คนจริง ๆ ก็คือ ประกาศ คำสั่งและข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา 9 แห่ง พ.ร.ก. บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งระบุถึงสิ่ง "ห้ามทำ" และ "ต้องทำ" มากมาย เช่น ห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร ห้ามกักตุนสินค้า ยา เวชภัณฑ์ และห้ามชุมนุม เป็นต้น (BBC News, 2021 : online)

ปัญหาปากท้อง

เพราะสภาพเศรษฐกิจย่ำแย่ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน กังวลในการใช้ชีวิต สินค้าแพง ค่าครองชีพ สูง คนตกงาน ว่างงานเพิ่มมากขึ้น ปากท้องเป็นเรื่องสำคัญและทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น อาชญากรรม ยาเสพติด ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Post Today, 2020 : online)

ประท้วงที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ประธานาธิบดีราชปักษาจึงตัดสินใจยุบคณะรัฐมนตรี และเชิญทุกฝ่ายในรัฐสภาจัดตั้งรัฐบาลเอกภาพ แต่ถูกปฏิเสธโดยกลุ่มฝ่ายค้านและสมาชิกของพันธมิตรฝ่ายรัฐบาล ก่อนที่ราชปักษาจะตัดสินใจแต่งตั้ง ครม.ชุดใหม่ดังกล่าว ขณะเดียวกัน รัฐบาลของราชปักษามีกำหนดเริ่มการเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อขอเงินกู้ หลังจากที่ก่อนหน้านี้รัฐบาลศรีลังกาตลอดจนภาคส่วนสำคัญๆ ของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการท่องเที่ยว ถ่วงเวลาที่จะเข้าหา IMF เพื่อขอความช่วยเหลือ ขณะที่นักวิเคราะห์ฟันธงว่า ความไร้เสถียรภาพทางการเมืองเป็นความเสี่ยงต่อศรีลังกาในการที่จะหาทางออกจากวิกฤตการเงิน

ปัญหาปากท้อง

การขาดแคลนเชื้อเพลิงส่งผลให้มีการตัดไฟทั่วประเทศเป็นเวลานานหลายชั่วโมงเนื่องจากการไม่มีเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ได้นำไปสู่การขาดแคลนพลังงาน

ราคาสินค้าโภคภัณฑ์หลักที่พุ่งสูงขึ้นอย่างกะทันหัน ทำให้หลายคนต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากรัฐเนื่องจากสินค้าจำเป็นทั้งหมดขาดแคลน อันเป็นผลมาจากมาตรการจำกัดการนำเข้า ซึ่งถูกบีบบังคับโดยวิกฤตอัตราแลกเปลี่ยน แม้บ้านคนหนึ่ง ในโคลัมโบบอกกับ AFP ว่า ผู้คนต่อแถวยาวทุกวัน ตั้งแต่ก่อนรุ่งสาง เพียงเพื่อรับส่วนแบ่งน้ำมันก๊าดที่สามารถนำมาใช้ในการจุดเตาทำอาหารได้ เธอยังกล่าวอีกด้วยว่ามีคนเป็นลม และเธอก็รู้สึกไม่สบายเพราะไม่มีอะไรตักถึงท้อง (The Standard Team, 2022 : online)

ที่มา : จุดเริ่มต้นของการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทย (Bot Magazine, 2563 : online) (BBC News, 2021 : online) (Post Today, 2020 : online)

ที่มา : จุดเริ่มต้นของการชุมนุมทางการเมืองของประเทศไทย (The Standard Team, 2022 :online)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

สรุป

จะเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศมีการชุมนุมทางการเมืองที่ละม้ายคล้ายคลึงกันคือการชุมนุมเพื่อกดดันให้รัฐบาลลาออกจากราชการโดยกลุ่มที่รู้เท่าทันรัฐบาลนั่นเอง จะเห็นได้ว่าในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในยุคเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทันสมัยส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านด้วยกันโดยเฉพาะการรู้ทันผู้นำผู้ที่มีอำนาจในการจัดการบริหารในทุกระดับหากมีความไม่โปร่งใสก็ย่อมมีการถูกตรวจสอบโดยขบวนการต่างๆนำมาพิสูจน์หากได้มาซึ่งความถูกต้องชอบธรรมก็ย่อมส่งผลดีกับตัวเองโดยมีหลักฐานมาชี้แจงยืนยันความถูกต้องได้การตรวจสอบอำนาจรัฐด้วยอำนาจรัฐบางครั้งมีความซับซ้อนไม่สามารถตรวจสอบได้เพราะวางอำนาจระบบระเบียบไว้เพื่อผลประโยชน์บางอย่างนั่นเองหรือเพราะโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกออกแบบไว้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือประชาชนมีสิทธิ์ในการเลือกผู้นำหรือผู้แทนของตน เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศจริงๆ และหน้าที่ของพลเมืองดีที่จะต้องใช้สิทธิ์ขับไล่รัฐบาลหรือตัวแทนของประชาชนซึ่งเป็นสิทธิ์หน้าที่อันชอบธรรม หากรัฐบาลเข้ามาเพื่อแสวงหากอบโกยเข้าหาตัวเองหรือหมู่กลุ่มของตนเองและจะต้องมีความรู้ความสามารถที่แท้จริง เพราะบริหารผิดพลาด ล้มเหลว ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ค่าแรงถูก ทำให้ประชาชนเกิดการไม่ไว้วางใจที่จะให้ บริหารประเทศต่อไป จึงต้องออกมาเคลื่อนไหวชุมนุมรวมพลังของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ให้รัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนรับเงินเดือนจากการเก็บภาษีของประชาชนได้ยุติบทบาทพร้อมกับรับผิดชอบในการบริหารงานที่ล้มเหลวเพราะหากยังคงให้ปฏิบัติหน้าต่อไปก็จะสร้างความเสียหายมากกว่าเดิมอีกหลายเท่า

ประเทศไทย กล่าวได้ว่า บรรยากาศของความไม่เป็นประชาธิปไตยประเด็นปัญหาของการใช้กระบวนการยุติธรรมในการคุกคามประชาชนและแก่นนำของการชุมนุมปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะรัฐบาลรวมถึงการเปลี่ยนผ่านทางความคิด ค่านิยมและวัฒนธรรมการเมืองใหม่ของประชาชนที่แตกต่างออกไปจากอุดมการณ์ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองในโครงสร้างอำนาจนิยมเชิงจารีตทั้งหมดได้กลายมาเป็นปัจจัยปะทุต่อความไม่พอใจต่อการบริหารการใช้อำนาจของรัฐบาล ทั้งยังบริหารเอื้อนายทุนจนทำให้เกิดปัญหาตามมา

ประเทศศรีลังกา เกิดวิกฤตเศรษฐกิจที่ล่มสลาย “เมื่อความหิวโหยที่เกิดขึ้น นำพามาสู่ความขัดแย้ง” นับตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา ประเทศศรีลังกา ต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องและไม่มีแนวโน้มที่จะดีขึ้น ส่งผลให้ประชาชนชาวศรีลังกาต่างดำรงชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบาก แทบไม่มีแม้แต่อาหารสำหรับประทังชีวิต ผู้คนนับหมื่นตกงานจากผลกระทบโควิด-19 และซ้ำร้ายขึ้นไปอีกเมื่อราคาน้ำมันและสินค้าอุปโภคและบริโภคต่างทยอยปรับขึ้นราคาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ประชาชนในประเทศต้องเผชิญกับความอดอยากอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และด้วยนานาปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ เมื่อย้อนหาสาเหตุกลับพบว่าต้นตอมาจากรัฐบาลศรีลังกาบริหารจัดการเศรษฐกิจผิดพลาดจนนำมาซึ่งวิกฤต เป็นชนวนให้ประชาชนชาวศรีลังกาออกมาประท้วงในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

และสิ่งที่รัฐบาลทั้งสองประเทศควรทำคือรับฟังเสียงของประชาชน สิ่งที่ประชาชนที่ต้องการมากที่สุดคือ การที่รัฐรับฟังปัญหาของพวกเขา เปิดเวทีพูดคุย เจรจา และลดการใช้ความรุนแรงกับพวกเขา และผลักดันนโยบายที่เข้าใจประชาชน ยกกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาให้พ้นจากความยากจน การถูกกดขี่โดยโครงสร้างและ กลไกรัฐ และการให้พวกเขาได้มีโอกาสเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ เลิศชูสกุล และ ธนาพงศ์ เก่งไพบูลย์. (2564). รายงานเบื้องต้นโครงการวิจัย “การก่อตัวพัฒนาการ และพลวัตการชุมนุมบริเวณแยกดินแดง ช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2564”.
- จันทจิรา เอี่ยมมยุรา. (2552). ร่างกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ : กบฏกติกาที่ควรจะเป็น. วารสารจุลนิติ, 6 (4), 59-70.
- ชลัท ประเทืองรัตนา. (2559). กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ : คุณภาพระหว่างเสรีภาพของผู้ชุมนุมกับเสรีภาพของประชาชน. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 9 (1), 125-153.
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2541). การเมืองบนท้องถนน 99 วันสมัชชาคนจนและประวัติศาสตร์การเดินขบวนชุมนุมประท้วงในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก.

- ธัญญ์ณภัทร์ เจริญพานิช. (2563). การเมืองไทยร่วมสมัย พ.ศ. 2540-2563 : พัฒนาการทางการเมือง ความขัดแย้งและประชาธิปไตยไทย. น.163-165.
- ไพโรจน์ ชัยนาม. (2549). คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อักษรนิติ.
- มนัญชัย รัตนบุรณานนท์ และศิวิธ ศรีโสภากุล. (2564). เหตุผลของการชุมนุมเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของ นักเรียนระดับมัธยมปลายในจังหวัดขอนแก่น. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 9 (1), 402.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2020). ทฤษฎีการชุมนุมและผลที่รัฐไทยกำลังเผชิญ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2564. แหล่งสืบค้น: <https://prachatai.com/journal/2020/11/90324>.
- วิษณุ เครืองาม. (2524). "เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น." วารสารนิติศาสตร์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์. 570-571.
- วิโรจน์ เลิศจิตต์ธรรม. (2022). ประมวลสถานการณ์ประท้วงในศรีลังกา จากวิกฤตเศรษฐกิจ สู่การลงถนน ขับไล่ผู้นำ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/key-messages-protest-in-sri-lanka>.
- หยุด แสงอุทัย. (2535). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ประกายพริก.
- หนึ่งฤทัย กิจการศุภฤกษ์ และวิชชากร ประเทาสะวัต. (2563). 10 สิ่งที่คุณอาจจะรู้อยู่แล้วเกี่ยวกับการชุมนุมในประเทศไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2565. แหล่งสืบค้น <https://www.amnesty.or.th/latest/news/865/>.
- Amnesty. (2565). สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 ก.ค. 2556. แหล่งข้อมูล <https://www.amnesty.or.th/our-work/assembly/>.
- Bot Magazine. (2563). ทิศทางเศรษฐกิจไทยปี 2563 ชะลอตัวต่ำกว่าที่คาดและต่ำกว่าศักยภาพ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2565. แหล่งสืบค้น: <https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256301CoverStory.aspx>.
- BBC NEWS. (2022). ศรีลังกา : เหตุประท้วงขับไล่ผู้นำศรีลังกาเริ่มคลี่คลาย หลังโกตาบายา ราช ปกษา ยืนยันจดหมายลาออกอย่างเป็นทางการ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 26 ก.ค. 2556. แหล่งข้อมูล <https://www.bbc.com/thai/international-62160887>.
- BBC NEWS. (2021). โควิด-19: ครบ 1 ปีประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน คุมโรคระบาดหรือจำกัดการชุมนุมทางการเมือง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ก.ค. 2556. แหล่งข้อมูล: <https://www.bbc.com/thai/thailand-56534501>
- Nation Online. (2565). ชาวต่างประเทศ. นักศึกษาศรีลังกาชุมนุมไล่ นายกฯ ใหม่ลาออก. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2565. แหล่งสืบค้น: <https://www.nationtv.tv/news/378873637>.
- Post Today. (2020). โพลชี้ "ข่าวเรื่องปากท้องชาวบ้าน" คนให้ความสนใจมากที่สุด. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ก.ค. 2556. แหล่งข้อมูล: <https://www.posttoday.com/social/general/629763>.

The Standard Team. (2022). ทำไม ศรีลังกา เผชิญวิกฤตเศรษฐกิจเลวร้าย จนต้องขอความช่วยเหลือจาก IMF. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ก.ค. 2566. แหล่งข้อมูล: <https://thestandard.co/key-messages-sri-lanka-economic-crisis/>.

The Promotion Music Education through Social Media in China: A Case study of TikTok Platform

Zhang Siwei,
Bangkokthonburi University, Thailand
E-mail: nicha.musiced@gmail.com

*****

Abstracts

This article provides knowledge about Promoting music education through social media in China using the TikTok platform. The contents include the development of internet-based information technology and music learning in the TikTok platform, representing the new trend of future music education. The field of music education follows in the footsteps of the times. In the context of actively exploring how to combine Internet technology better to improve teaching efficiency, it has developed Internet music teaching modes such as music MOOC, music micro-class, WeChat public platform, mobile APP, etc. The author also summarizes the positive role of TikTok short video plays in education.

Keywords: Promotion Music Education; Social Media In China; Tiktok Platform

Introduction

Through the rapid development of the Internet in China, it can be said that it has become popular in all fields. Social media has brought considerable convenience to people in the field of education: for students, as long as they have a mobile device that can be connected to the Internet, they can realize anytime, anywhere, fragmented learning, greatly improving the efficiency of learning; for teachers, they do not have to consider the limitation of the number of students and thus reduce the quality of their teaching, and can reduce the repetition of teaching content, greatly improving the efficiency of teaching. Internet technology has had a profound impact on the field of education.

COVID-19 has spawned the perfection of online education mode. More and more Internet companies seize this opportunity to launch software and app products. However, before the closure of the city, online teaching activities still focused on recording videos and admiring classes, and live broadcasting was limited to entertainment and games. With the arrival of the spring school season in 2020, China is still in a period of city closure. The Chinese government has proposed to "suspend classes without school suspension," and the education system, colleges, universities, and primary schools all over the country have organized live teaching. At the same time, many music event planners and practitioners have also brought the relevant music industry online because they are not allowed to carry out offline concerts, music performances, and other activities. In the music education industry, offline music education institutions have also changed to online teaching. In 2020, the job opportunities of college graduates majoring in music education will be greatly reduced, and they will also focus on online teaching. Therefore, online economic activities, entertainment, and education models

---

* Received: September 19, 2022; Revised: October 11, 2022; Accepted: October 12, 2022

are rising. China has TIKTOK, the most popular one. The activity of the audience is nine hundred million. The official voice of the music company has launched the corresponding music education support program and curriculum plan to help musicians and music teachers officially certified by the TIKTOK to teach more efficiently.

Promoting music education through social media in China

The field of music education follows in the footsteps of the times. In the context of actively exploring how to combine Internet technology better to improve teaching efficiency, it has developed Internet music teaching modes such as music MOOC, music micro-class, WeChat public platform, mobile APP, etc. This mode transforms closed music teaching resources into open music teaching sources, transforms indoctrination music teaching mode into interactive music teaching mode, transforms passive music teaching mode into interactive music teaching method, and transforms passive music teaching mode into interactive music teaching mode. Music teaching mode; convert passive music learning mode into active music learning mode; convert offline music teaching mode into online music teaching mode. Internet technology has had an important impact on the field of music education.

China's Tencent Inc. 2018 WeChat user and ecosystem research report points out that as of September 2018, WeChat's backstage statistics now have about 1 billion 87 million 500 thousand WeChat monthly users, with over 10 million different official account platforms. Since the official account of the media has gradually penetrated the music field with its characteristics of individuality, efficiency, and convenience, it has become a new way of music education. What impact and impact has it brought to traditional music teaching in the situation of the rapid growth of the music media official account? What are the similarities and differences between the traditional and the self-media official account teaching modes? Where is the new teaching method from the official media account? Through a large number of practical research, the official account numbers are widely distributed through big data charts. The questionnaire survey method analyzes the usage and consumption behavior of public music education and obtains intuitive data. It looks forward to the infinite possibility of music education in the future in the 5g era from the perspective of science and technology. Represent the general trend of future music education, and the media official account is more abundant, and teaching objects are more extensive than the traditional music teaching mode. Teachers are no longer the dominant classroom leader. All teaching strategies are centered on learners. Since the official media account has made learners no longer limited by time, money, and scenes, the new mode of "personalized customization" has been truly realized. However, uneven in the quality of the media official account, the future development of music media official account should be constantly adjusted and optimized based on specialization and standardization, which will be close to the demand for learners in the new era of the twenty-first Century. It will enhance the teaching quality and the teaching quality of the future teachers in the WeChat official account. It is of far-reaching significance to change online music education platforms' operation quality and future prediction (Zheng, 2019 : 7).

China's internet-based information technology has developed rapidly. We have experienced numerous new technologies and terms: WWW, e-mail, chat room, online game, blog, microblog, WeChat, cloud computing, internet of things, big data, artificial intelligence, etc. These technologies have had various impacts on all aspects of society, one after another. In the 21st century, the occurrence of "high-speed rail, code scanning payment, bike sharing and online shopping" in China has made people at all levels of society realize that we are experiencing an information and intelligent era. The internet has penetrated public life, and the lifestyle of virtual communities has become an irreplaceable part of modern social life. With the rapid development of science and technology and the transformation of social production mode and lifestyle, there is no doubt that the way of education and learning are also facing major transformation and development challenges and unprecedented opportunities. Finally, it expounds that online music education has its value and shortcomings. We should always make it clear that online music education is Internet technology, make rational use of the law of the internet, do well in music education, carry out online music teaching around the characteristics and connotations of music education, and put forward some feasible suggestions for the sustainable and healthy development of the new model of Internet music education and teaching in the future (Xu, 2021 : 43).

"Micro class" is an important derivative of the application of Internet technology in the field of education in the new era. It is a teaching activity that can be carried out only with the help of Internet information technology. Firstly, teachers need to select one or a group of knowledge according to the teaching content, complete relevant explanation activities, and record with mobile phones, cameras, and other equipment to form small videos one by one; Secondly, teachers need to classify and sort out the recorded teaching videos, upload them to the campus network, WeChat circle of friends, QQ group and other social networking platforms. Students can download and watch the videos according to their actual needs.

Therefore, the "micro-course" is concise, and the time required is relatively short. Students can fully use their spare time to study and realize the extension and expansion of teaching space and teaching time. "Micro course" is a course focusing on explanation and a unique form of modern information education. It can become not only a teaching resource for formal teaching in the classroom but also a resource for students' preview and review after class. It has great development potential and application prospects in the development process of the education industry. Teachers organize students to carry out music micro class teaching activities with the help of Internet technology, which takes the micro music video recorded in advance as the core content of the whole teaching activities and takes music teaching design, music teaching forum, music teaching guidance, music teaching courseware, music practice and evaluation, music teaching reflection, etc. as auxiliary contents. The "Internet plus music teaching" platform will teach a series of music and make a group of videos based on the learning styles, styles, regions, and nationalities. The theme, knowledge structure, and difficult and difficult knowledge of each micro music video will be organically integrated to enable students to have a systematic and comprehensive understanding and understanding of music knowledge and, at the same time, facilitate students' later stage search (Zhang, 2022 : 50-111).

The main ways of internet vocal music network teaching in China:
The first is "Modern Distance Education."

The National Education Department has vigorously promoted and guided online education in recent years. At present, many domestic institutions and individuals have established a large number of learning websites. Modern network education is mainly reflected in modern distance technical education, a new educational model. Some domestic colleges and universities are exploring, and this model is only carried out in higher education. China Central Conservatory of Music's distance education is carried out in network schools. Its basic teaching content is that teachers use the courseware to take classes, answer questions, correct homework, provide guidance, examination, and so on.

The second is the "famous teacher vocal music teaching video."

In China, famous musicians and vocalists' explanations and model singing of vocal music works are authoritative and reliable. In the past, many famous teachers were difficult for vocal music learners and lovers, let alone learning from famous teachers and classes, which also made many vocal music learners lose confidence in their vocal music and finally have to be used it as an amateur hobby. There are many online explanations and singing videos of well-known vocal educators and singers at home and abroad. Students and vocal music learners no longer have to worry about not finding famous teachers because as long as they surf the Internet, they can find the teaching videos of famous teachers and masters and can learn vocal music anytime and anywhere without any restrictions, to learn with famous teachers, Soon they can improve their vocal skills, improve their vocal singing level, and mobilize students' interest in learning by watching famous teachers' teaching videos.

The third is "vocal music teaching websites and forums." There are many music-related forums and websites on the Internet. The more representative websites and forums include the classical music network, Beijing music education network, China art education network, etc. There are professional music forums on these websites, ranging from vocal and instrumental music to music theory.

The fourth is "voice, video and vocal music teaching, " a teaching method that uses Internet technology to solve space constraints through real-time online teaching. The premise of this teaching method is to establish a voice or video chat room through the network and then inform and publicize the chat room ID and the arrangement of video vocal music teaching. People can learn and communicate online at the appointed time. Such a network can not only solve the spatial constraints of vocal music learners and vocal music teachers in different places but also allow learners to independently choose teachers or teaching resources they like or are interested in (Zhao, 2017 : 6).

Music Learning in TikTok Platform

The TikTok platform is different from the micro music class, MOOC, music education WeChat official account, and music education forum, which the previous researchers studied, and is also different from other music teaching apps. The music education of the TikTok platform realizes the teaching process through live courses.

Through searching, the research on "TikTok live teaching singing" is 0 in CNKI, there is only 1 academic journal on "TikTok live teaching," and other research is 0. This academic

journal is still about primary school science. The research on music education on the TikTok platform is a blank in China.

The difference between live teaching using the TikTok platform and other online teaching apps. Researchers believe that live broadcasting has become a popular phenomenon and is also deeply loved by primary school students. However, some live broadcasts on TikTok are entertaining, easy to distract students' attention, and occupy students' time. Teachers can use TikTok to broadcast live so students can see different science classes. Combining with TikTok can attract students' attention. Still, in live broadcasting, teachers need to pay attention to students' network problems and whether students only pay attention to the live broadcasting of science classrooms. During the live broadcast, we also interact with students and let students leave messages in the live broadcast room. According to the students' messages, we can carry out more targeted teaching for students. At the same time, I also use the function of leaving a message to let students punch in after entering the class to see whether students enter the class intuitively. And in the course of lectures, I will also randomly call the names of the students in the class, or randomly ask the students about the content of the class, so that the students can keep nervous at all times, avoid the phenomenon of students skipping classes, and ensure that the students can listen carefully. There is a playback function in TikTok live broadcast, which makes up for a major deficiency of offline teaching. Playback can fully and clearly show the classroom content and allow students to review after class. The part that students don't understand in class can also be learned through playback after class to help students solve after-school problems and reduce pressure on teachers. Watching playback simultaneously can adjust time nodes and help students learn selectively (Rong, 2020 : 276).

Figure 1, Teaching the Chinese art song "Moon over the Western Tower"

Compared with the past advertising forms, which directly face the product to the audience, accurate promotion is based on the user's preferences, obtaining the information users want, carrying out targeted product promotion, and reducing the unnecessarily high price expenditure of traditional advertising. As a popular product of "byte beat," TikTok can locate the age, needs, and preferences of target users and formulate a precision marketing model with the blessing of precision algorithm technology. For example, if users watch a popular food short video frequently, they may recommend local food to users through algorithms, which virtually promotes its commercial value. It can also allow some restaurants that can't afford high advertising and promotion expenses to enter the public's field of vision and then, for example, recommend and push the traffic star products that users like in combination with the popular variety shows on video websites, to meet the needs of this part of the group of users. In the era of content being king, a short video blogger with many fans must be able to attract the public's attention. The short video time is limited, ranging from more than ten seconds to several minutes. To express their characteristics in this short time and give a good experience to the audience, the platform needs to work together with the author. Both professional content media and e-commerce platforms pay attention to the presentation of video content. In the promotion and creation process, different from other short videos, they pay great attention to the quality audit of content. Its software is constantly updated to refine the supervision and management, improve the audit quality and enrich the video content. This also indirectly enhances the stickiness of user groups. In the process of commercial content promotion, TikTok deeply develops the connotation of products and spreads them online. And pay attention to the combination of online and offline, strive to dig out more excellent content, and promote marketing. Fully penetrate users' lives and increase users' relevance to brand content. TikTok has a clear positioning, catering to young users' creative ideas and displaying personalized content. Positioning determines the direction. The focus on form and content makes it more attractive than the traditional media industry. This is precisely the result of focusing on market segmentation and users' attention to content, and it also achieves the ultimate goal of "no content, no marketing." Let the three parties get the desired results (Zhang, 2021 : 50-111).

Concept division of TikTok short video. As a new medium, short video enters the public's field of vision, which must be different from the traditional video. Therefore, judging the short video category is this paper's starting point. At the same time, the concepts of communication and value are summarized and combed according to the literature, and their evaluation criteria are set. The content creators of the TikTok platform can be divided into individual creators, media creators, we media creators, and enterprise creators. According to research data, TikTok has a massive audience of 200 million users. TikTok's communication channels mainly have two ways. The first way is to build an internal content ecological closed loop and spread among audiences; The second way is to rely on the external platform for content linkage—the current problems and solutions of short videos in China. The issues of a short video, such as lack of gatekeeper, serious homogenization, and too centralized technology distribution, put forward solutions to the above problems, including improving content audit mechanism and algorithm distribution (Jiao, 2019:6).

The advancement of science and technology has promoted the popularity of short internet videos, and the platform has seized the opportunity to become the leader in the short video field. Still, it has also caused a series of social problems. This paper puts forward solutions from three aspects of platform design, content supervision, and example power to promote positive energy and theme and realize the effect of education (Zhang, 2021:50-111).

Conclusion

The path of TikTok short video playing a positive role in education can be studied from the following points:

1) The R & D of TikTok. TikTok system is addictive because its content is interesting and attractive, and the other is the design of its platform itself. The original intention of TikTok platform developers is to retain users, prolong users' single use time, improve users' use frequency, and realize enterprises' economic benefits. However, the premise of enterprises as profit subjects is social subjects. They should not forget their social responsibilities and responsibilities and should take the initiative to undertake the obligation of education. According to the current "addictive" situation, the TikTok platform needs to launch corresponding anti-addiction systems for problems, such as actual name authentication and adding time pages, to give users a sense of time. In addition, the platform should also strictly control the push content and convey the correct values and value orientation.

2) Strengthen content supervision. The content of TikTok is mixed, and measures need to be taken to supervise the content. First, the state must make up for the loopholes in network laws as soon as possible and launch complete management, supervision, and punishment system for the Internet. On the one hand, it should strengthen the supervision and audit of Internet operators and control them from the source. On the other hand, it should punish illegal and illegal Internet users, restrict the improper behavior of Internet users and quickly purify the network environment. Secondly, the TikTok platform needs to implement real-name authentication fully. On the one hand, it can promptly track internet users who spread terrible content. Under the real name system, Internet users will be more cautious about the published content to achieve the effect of two-way constraints. On the other hand, it can quickly identify youth groups through actual name authentication and launch content suitable for that age group. For example, positive energy such as learning and positive news can achieve the effect of education. Finally, the TikTok platform needs to strengthen the audit of published content, prevent the spread of harmful content and maintain a new network environment.

3) Create TikTok's positive energy culture to strengthen supervision. It is also necessary to strengthen the rapid internal circulation by introducing a new "spring" and new "air." First of all, the TikTok platform can launch the "main melody" (government publicity) brand, introduce major well-known universities and government websites, and release positive, useful, and new news and content, which can not only attract people but also educate people, and realize both economic and social benefits. Secondly, strengthen the ideological and political education of the talented team of the TikTok platform. Only the staff with three positive views, high political smell, and sensitivity can create a positive TikTok culture. Finally, we need to give full play to the exemplary role, review, and screen the content released by Internet users, put the excellent and positive energy content on the top, roll, and give particular broadcasting priority or reward to stimulate the enthusiasm of creation and achieve the win-win effect of clean air, positive economic and social benefits.

References

- Jiao, Y. (2019). *Analysis on the communication value of TikTok short video* [Master's thesis], Beijing Institute of printing)
- Rong, D. (2020). TikTok in primary school science online teaching. *Scientific consultation (education and scientific research)*, (10), 276.
- Xu, S. (2021). *Research on online music education* [Master's thesis], Shanghai Conservatory of Music).
- Zhang, J. (2021). TikTok development and business behavior analysis in the Internet age. *Media Forum*, (21), 50-51.
- Zhao, M. (2017). *Research on Internet vocal music teaching* [Master's thesis], Yangzhou University)
- Zhang, Y. (2021). Path analysis of the positive role of short video platform in Education -- Taking "TikTok" as an example (Marxism College of Wuhan Light Industry University). *Modern education forum*. DOI : 10.12238/mef.v4i6.3716
- Zhang, Z. (2020). Internet technology promotes and develops music education. *Grand View of Art*, (18), 110-111
- Zheng, Y. (2019). *The official account of the media* [Master's thesis], China Conservatory of Music).

เปรียบเทียบทฤษฎีสิทธิมนุษยชนของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ
**The Comparison of Human Rights Between Mahatma Gandhi
and Buddhathassa Bikkuk**

พระไกรสร สุมนโน (กันมา),
ทวิศักดิ์ ไครบุตร และ สุขพัฒน์ อนนท์จารย์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
**Phra Kaison Sumano (Kanma),
Taweesak Kraiboot and Sukkhaphat Anonjarn**
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
Corresponding Author, E-mail: rockhop8899@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1.เพื่อศึกษาสิทธิมนุษยชนตามทฤษฎีของมหาตมะคานธี 2.เพื่อศึกษาสิทธิมนุษยชนตามทฤษฎีของพุทธทาสภิกขุ 3.เพื่อเปรียบเทียบทฤษฎีสิทธิมนุษยชนตามทฤษฎีของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า สิทธิมนุษยชน คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค เสรีภาพ และอิสรภาพในชีวิตและร่างกายซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ มหาตมะ คานธี ได้สอนให้คนอื่นเสียใจทุกชั้นวรรณะเกิดความเข้าใจว่า พวกเขาสิทธิทุกประการที่จะกระทำการใด ๆ ด้วยเกียรติภูมิเช่นเดียวกับผู้อื่น คานธีให้ชาวฮินดูวรรณะสูงเคารพคนจัณฑาล และอนุญาตให้คนจัณฑาลเข้าไปในเทวาลัยอันเป็นสถานที่ที่คนจัณฑาลถูกห้ามเข้าเป็นเวลาอันยาวนาน คานธีได้ให้การศึกษาแก่คนจัณฑาลได้สอนวิชาช่างฝีมือให้แก่เขา และพิสูจน์ให้เห็นว่าคนจัณฑาลก็มีความเฉลียวฉลาดเช่นเดียวกับชาวฮินดูคนอื่น ๆ มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์ สันติภาพคือการที่มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์ แล้วแสดงออกมา มนุษยธรรมก็คือธรรมะสำหรับทำความเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์ก็คือความมีจิตใจสูง จิตใจสูงก็คือรู้จักทนให้อยู่เหนือปัญหา และความทุกข์ทั้งปวง เรื่องความทุกข์หรือปัญหานี้เอามาเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้ ถ้ามีความทุกข์มันก็เป็นปัญหา ถ้ามีปัญหามันก็ต้องเป็นเหตุให้เกิดทุกข์เป็นธรรมดาสงครามทุกชนิดระดับหายไป สงครามทุกชนิดที่ใช้ความรุนแรง สงครามทางบีบคั้นโดยเศรษฐกิจหรือโดยวิถีทางใดๆ ที่จะบีบคั้นกันได้ก็จะเรียกได้ว่าสงครามไปหมด สงครามทุกชนิดเหล่านั้นระดับหายไป เพราะความมีมนุษยธรรม ซึ่งเป็นรากฐานของสันติภาพ

คำสำคัญ: เปรียบเทียบทฤษฎีสิทธิมนุษยชน; มหาตมะคานธี; พุทธทาสภิกขุ

Abstracts

This academic article There is a monk's object. 1. To study human rights according to the viewpoint of Mahatma Gandhi 2. To study human rights according to the viewpoint of Buddhadasa Bhikkhu 3. To compare the views of human rights according to the views of Mahatma Gandhi with the Buddhadasa Bhikkhu. From a comparative study, it was found that human rights are human dignity, equality, liberty and freedom in life and body, which are the natural rights of man. Mahatma Gandhi has taught Indians of all castes to understand that. They have every right to act with dignity like everyone else. Gandhi gave Hindus of high castes respect to the untouchables. and allowed the outcasts to go into the temple where the outcasts were forbidden to enter for a long time. Gandhi educated the outcasts, taught him artisans. and proved that the outcasts were as intelligent as other Indians. All human beings have perfect humanity. Peace is the complete humanity of all human beings. then express Humanity is the Dharma for humanity. Humanity is high-mindedness. A high mind is knowing until you put yourself above the problem and all suffering. Suffering or this problem can be taken as the same story. If there is suffering, it is a problem. If there is a problem, it must cause suffering naturally. All kinds of war will be suppressed and extinguished. All kinds of violent wars War of the way, oppressed by economy or by any means. To squeeze each other, it can be called a war. All of those wars have ceased to exist. because of humanity which is the foundation of peace.

Keywords : Comparison Human Rights; Mahatma Gandhi; Buddhadasa Bhikkhu

บทนำ

สิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 25 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 25 ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นว่า “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย หรือตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2561 : 6) มาตรา 26 ถึง 49 ได้บรรยายขอบเขตของสิทธิเฉพาะในบางด้าน เช่น ความยุติธรรมทางอาญา การศึกษา การไม่เลือกปฏิบัติ ศาสนา และเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิในการรวมกันเป็นชุมชนและมีส่วนร่วมในการร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อันเป็นประโยชน์ของประชาชนโดยรวมรัฐธรรมนูญได้สร้างกลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้การดำเนินงานขององค์กรของรัฐหรือการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยผ่านกระบวนการศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทางอ้อม กับอีกหนึ่ง

ช่องทางที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน คือ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แนวคิดในเรื่องสิทธิตามธรรมชาติเป็นที่มาอันสำคัญยิ่งของสิทธิมนุษยชน (เสนห์ จามริก, 2545 : 37) ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ.2540 มาตรา 334 ได้ออกกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และอีก 2 ปีต่อมา รัฐบาลในขณะนั้นได้ออกกฎหมายมารองรับเรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2542” ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้ (1) มาตรา 3 ให้คำจำกัดความว่า “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม จากความหมายของสิทธิมนุษยชนดังกล่าวมานั้น องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปริญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2491 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลอย่างจริงจังตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ และเพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับประเทศสมาชิกที่จะไปใช้ในแนวทางปฏิบัติในประเทศของตนต่อไป หลักการสำคัญที่สุดของสิทธิมนุษยชนคือ มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน โดยที่ปริญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระบุไว้ว่า สิทธิมนุษยชนใช้กับมนุษย์ทุกคนโดยเสมอกัน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด รัฐใด มีเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมใด โดยสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลได้รับการรับรองทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้

สิทธิมนุษยชนใช้ได้ทุกที่ทุกเวลาในแง่ที่เป็นสากล และสมภาคในแง่ที่เหมือนกันสำหรับทุกคน สิทธิดังกล่าวต้องการความร่วมมือรู้สึกและหลักนิติธรรม และกำหนดพันธะต่อบุคคลให้เคารพสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น สิทธิดังกล่าวไม่ควรถูกพรากไปยกเว้นอันเป็นผลของกระบวนการทางกฎหมายที่ยึดพฤติการณ์แวดล้อมจำเพาะ ตัวอย่างเช่น สิทธิมนุษยชนอาจรวมเสรีภาพจากการจำคุกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การทรมาน และการประหารชีวิต สิทธิมนุษยชนไม่สามารถถูกพรากไปได้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าความเป็นมนุษย์ เช่น ความมีศักดิ์ศรี ความยุติธรรม ความเท่าเทียม ความเคารพ และความเป็นอิสระ สิทธิมนุษยชนไม่ได้เป็นเพียงแค่แนวคิดที่เป็นนามธรรมเท่านั้น แต่คือแนวคิดที่ได้รับการนิยาม และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนขบวนการสิทธิมนุษยชนพัฒนาขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยเฉพาะความเหี้ยมโหดของฮอโลคอสต์ (Holocaust-ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หรือพันธุฆาต) ก่อนที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติจะมีมติเห็นชอบ “ปริญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” (The Universal Declaration of Human Rights: UDHR) เพื่อเป็นกรอบในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1948

ปริญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแบ่งสิทธิและเสรีภาพออกเป็น 30 หมวด เช่น สิทธิในการแสวงหาที่ลี้ภัย สิทธิในการมีเสรีภาพจากการทรมาน สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิในการศึกษา ไม่มีใครสามารถพรากสิทธิและเสรีภาพนี้ไปจากเราได้ เพราะสิทธิและเสรีภาพนี้เป็นของพวกเราทุกคน ซึ่งนับตั้งแต่มีการกำหนดปริญญานี้ขึ้นเมื่อเจ็ดสิบปีที่แล้ว ปริญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชนได้ถูกใช้เป็นรากฐานของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศทุกฉบับ สิทธิมนุษยชนมีคุณลักษณะเฉพาะซึ่งได้รับการ

ยอมรับโดยประชาคมโลกคือหลักความเป็นสากล สิทธิมนุษยชนเป็นของมนุษย์ทุกคน พრაกไปไม่ได้ สิทธิมนุษยชนไม่สามารถถูกพრაกไปจากเราได้ และไม่สามารถแบ่งแยกได้ เพราะสิทธิทุกสิทธิล้วนเกี่ยวข้องกัน รัฐบาลไม่สามารถเลือกที่จะเคารพสิทธิใดสิทธิหนึ่งได้ สิทธิทุกสิทธิต้องได้รับการเคารพอย่างเท่าเทียมกัน

สิทธิมนุษยชนตามทฤษฎีของมหาตมะคานธี

มหาตมะ คานธี (Mohandas Karamchand Gandhi) “มหาตมะ” แปลว่า “ผู้มีจิตวิญญาณอันสูงส่ง” ถือกำเนิดในเมืองปอร์บันดร์ รัฐคุชราต ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย เมื่อวันที่ 2 ต.ค.1869 ในตระกูลชนชั้นสูง คานธีใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและการไม่ใช้ความรุนแรง เติบโตในสภาพแวดล้อมของศาสนาฮินดูและศาสนาอื่นๆ ด้วย ทำให้ได้รับอิทธิพลความเชื่อของหลายศาสนา คานธีมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชของอินเดียโดยไม่เกิดความรุนแรงและสงครามใดๆ ขณะนั้น อินเดียเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิอังกฤษ คานธีเป็นนักณรงค์เคลื่อนไหวทางการเมืองผู้ชาญฉลาดได้นำการต่อสู้เรียกร้องเอกราชให้อินเดีย และต่อสู้เพื่อสิทธิของผู้ยากไร้ทั้งหลาย การต่อสู้แบบสันติวิธีที่ไร้ความรุนแรงของคานธีในครั้งนั้น ได้รับการยกย่องไปทั่วโลกและยังถูกกล่าวขานมาจนถึงปัจจุบัน ในปี ค.ศ.1888 คานธีได้เดินทางไปอังกฤษ เพื่อศึกษากฎหมายและฝึกฝนอาชีพเป็นทนายความ ช่วงที่อยู่อังกฤษ คานธีได้อ่านหนังสือ ภควัทคีตา (Bhagavad Gita) และประทีปแห่งเอเชีย (The Light of Asia) หนังสือพุทธประวัติของ Edwin Arnold ทำให้คานธีได้รับอิทธิพลจากความเชื่อและคำสอนของศาสนาฮินดูและพุทธศาสนา คานธีกล่าวว่า หนังสือ 2 เล่มนี้ได้ให้ทัศนะใหม่ในการมองชีวิต โดยเฉพาะเรื่องความมุ่งมั่นที่จะมีชีวิตเพื่อการเสียสละ

มหาตมะ คานธีเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างแก่ชาวอินเดียในการปฏิบัติตามหลักศาสนาฮินดูที่เคยได้รับการพร่ำสอนในวัยเด็ก คานธีได้เดินทางกลับอินเดียเพื่อทำงานเป็นนักกฎหมาย แต่คานธีกลับแพ้คดีในการว่าความในคดีแรก และถูกไล่ออกจากสำนักงานของทางการอังกฤษ ความอับอายทำให้คานธีตัดสินใจรับตำแหน่งงานในประเทศแอฟริกาใต้ โดยออกเดินทางโดยเรือเมื่อเดือน เมษายน 1893 แล้วใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 21 ปี ตอนที่ไปถึงแอฟริกาใต้ เขาถูกห้ามไม่ให้โดยสารในรถไฟชั้นหนึ่งเพราะสีผิวของเขา ความรู้สึกตกตะลึงกับการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อผู้ย้ายถิ่นชาวอินเดีย ทำให้คานธีก่อตั้งองค์การอินเดียย คอนเกรส ในจังหวัดนาทาล เพื่อต่อสู้กับการแบ่งแยกเชื้อชาติ ซึ่งในเวลาต่อมาได้ช่วยพัฒนาแนวคิดเรื่องการประท้วงโดยสันติของพลเมือง คานธีถูกจับกุมฐานจัดการผลงานประท้วงและเดินขบวนต่อต้านการเรียกเก็บภาษีต่อผู้มีเชื้อสายอินเดีย แต่อังกฤษถูกกดดันให้ยกเลิกการเก็บภาษีดังกล่าวและปล่อยตัวคานธีในเวลาต่อมา

คานธีเดินทางกลับอินเดีย และเริ่มการเคลื่อนไหวเรียกร้องเอกราชให้อินเดีย หลังเกิดเหตุสังหารหมู่ที่เมืองอมฤตสาร์ ซึ่งเป็นเมืองศักดิ์สิทธิ์ของชาวซิกข์ โดยฝ่ายอังกฤษได้เปิดฉากยิงใส่ผู้ประท้วง ทำให้มีเสียชีวิตราว 400 คน และบาดเจ็บอีก 1,300 คน การเรียกร้องให้ประชาชนออกมาประท้วงโดยสันติของคานธีได้รับการตอบรับจากชาวอินเดียทุกชนชั้นวรรณะและทุกศาสนา เขาเรียกร้องให้ประชาชนหยุดให้ความร่วมมือ

กับเจ้าอาณานิคมอย่างอังกฤษ ซึ่งรวมถึงการคว่ำบาตรสินค้าจากอังกฤษ (ดวงธิดา ราเมศวร์, 2537 : 240) เหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้อังกฤษจับกุมคานธีในข้อหาปลุกระดมมวลชน และลงโทษจำคุกเขาเป็นเวลา 2 ปี อังกฤษบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยปลุกระดมมวลชน ในช่วงทศวรรษที่ 1870 เพื่อควบคุมการเคลื่อนไหวต่อต้านลัทธิล่าอาณานิคม ซึ่งคานธีชี้ว่า เป็นกฎหมายที่ถูกออกแบบมาเพื่อกดขี่เสรีภาพของพลเมือง ในปี 1931 คานธีเดินทางมายังกรุงลอนดอนเพื่อร่วมการประชุมโต๊ะกลม Round Table Conference ในฐานะผู้แทนของพรรคคองเกรสแห่งชาติอินเดีย คานธีปรากฏตัวในชุดแบบดั้งเดิมของอินเดีย แต่การประชุมจบลงด้วยความล้มเหลวสำหรับคานธี ซึ่งขณะนั้นมีอายุ 62 ปี ตอนนั้นอังกฤษยังไม่พร้อมจะมอบเอกราชคืนให้แก่อินเดีย ขณะที่ผู้แทนชาวมุสลิม ชาวซิกข์ และอื่นๆ ไม่สนับสนุนวิสัยทัศน์ในการรวมอินเดียเป็นหนึ่งเดียวของคานธี พวกเขาเชื่อว่าคานธีไม่ใช่ตัวแทนของชาวอินเดียทุกคน

หลังจากนั้น คานธีได้ถอนตัวออกจากพรรคคองเกรสและเวทีการเมือง แต่เขายังคงเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมของกลุ่มคนจัณฑาล อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการเรียกร้องให้มวลชนออกมาเคลื่อนไหว และการแสดงอารยะขัดขืนอย่างต่อเนื่องของเขาค่อย ๆ ทำให้ทางการอังกฤษต้องยอมเจรจาด้วยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้จักรวรรดิอังกฤษอ่อนแอลง และเป้าหมายสำคัญของคานธีก็กลายเป็นความจริง ในปี 1947 อินเดียได้รับเอกราชจากอังกฤษ แต่ความหวังว่าชาวฮินดูและชาวมุสลิมจะอยู่ร่วมกันในประเทศเดียวของคานธีต้องแตกสลาย เมื่อประเทศถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วนคือ อินเดียและปากีสถาน การแบ่งแยกประเทศได้นำไปสู่ความรุนแรงยิ่งขึ้น คานธีเดินทางกลับไปยังกรุงนิวเดลีเพื่อช่วยปกป้องชาวมุสลิมที่เลือกจะปักหลักอยู่ในอินเดีย เขาเริ่มการอดอาหารประท้วงเพื่อสิทธิของชาวมุสลิม หลังอินเดียได้รับเอกราชไม่ถึง 6 เดือน คานธีเดินทางไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาในเมือง แต่เขาก็กลับถูกชาวฮินดูที่มีแนวคิดสุดโต่งยิงเสียชีวิต โดยชายคนดังกล่าวโกรธแค้นที่คานธีมีแนวคิดเป็นมิตรกับชาวมุสลิมและปากีสถาน การจากไปของคานธีสร้างความอาลัยให้คนทั่วโลก เพราะเขาคือสัญลักษณ์แห่งสันติภาพ ผู้ที่มีความฝันในการทำให้อินเดียเป็นประเทศที่ไม่มีการแบ่งแยกทางศาสนา วรรณะ และชนชั้น ไม่เคยกลายเป็นจริง คานธีได้ใช้ชีวิตกว่าห้าสิบปี อุทิศให้แก่การปฏิบัติงาน เพื่อให้อินเดียได้รับอิสรภาพ จิตใจของท่านจะชื่นชมโสมนัสสักเพียงไร ในเมื่อในที่สุดความฝันอันนั้นได้กลายเป็นความจริงขึ้นมา คานธีต้องเผชิญกับความลำบากยากเข็ญเพียงไรในระยะเวลาอันยาวนานนั้น คานธีต้องถูกส่งเข้าคุกเข้าตะรางกี่ครั้ง เนื่องจากทำการต่อต้านรัฐบาลของต่างชาติต่างภาษา เป็นเวลาที่ครั้งก็หนักที่คานธีต้องอดอาหารในเมื่อการชี้แจงเหตุผลด้วยวิธีอื่นต้องประสบกับความล้มเหลวในอันที่จะเร้าใจคนได้ ในระยะเวลาประมาณห้าสิบปีนั้น คานธีได้กลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่ไปเพียงไร ชื่อเสียงของคานธีเป็นที่รู้จักของคนทั้งที่สูงที่สุดและที่ต่ำที่สุดทั่วโลก ขอให้คานธีเพียงแต่แสดงความปรารถนาออกมาเท่านั้นแหละ ประชากรชาวอินเดียผู้กตัญญูรู้คุณก็จะสร้างปราสาทที่สวยงามที่สุดเท่าที่จะสวยงามได้ในโลกให้แก่ท่าน แต่คานธีมิได้ปรารถนาสิ่งไรเพื่อตัวเองเลย ทั้งหมดที่คานธีเคยเอ่ยปากขอก็คืออิสรภาพของอินเดียจากอังกฤษ ความเมตตาการุณย์สำหรับพวกหรือชนจากพวกฮินดูวรรณะสูง และขอให้ชาวฮินดูและชาวมุสลิมจะมีชีวิตอยู่

ร่วมกันฉันพี่น้อง ภารกิจในบั้นปลายประการหนึ่งแห่งชีวิตอันดงามของคานธีก็คือการอดอาหาร เพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิม

คานธีพยายามยับยั้งโทสะของคนที่กำลังโกรธแค้น ปลอบใจผู้ที่ได้รับภัยพิบัติ และนำสันติไปให้ทุกแห่งหนที่ท่านอย่างเท่าเข้าไปถึง ครั้นแล้วคานธีก็เริ่มการอดอาหารครั้งสุดท้ายที่ยิ่งใหญ่พร้อมใจที่จะสละชีวิตในการทรมานตนเองเพื่อขอร้องบาปกรรมที่ลูกหลานผู้บาปบุญญาของท่านได้ก่อขึ้น อีกครั้งหนึ่งที่ความกล้าหาญอันละมุนละไมของคานธีได้มีชัยและพร้อมกันนั้นความสงบสุขที่กลับคืนมาสู่ผืน เหนือการใช้กำลังแผ่นดินอินเดีย (เรื่องอุไร กุศลาสัย แปล, 2544 : 315) ครั้นแล้ว ในระหว่างที่คานธีกำลังนำกลุ่มชนสวตมณฑลบูชาพระเทพเจ้าอยู่ในนครเดลี ก็มีใครคนหนึ่งขว้างลูกระเบิดใส่ท่าน คานธียังมีบทต้องสอนให้โลกทราบอีกบทหนึ่งคือความไม่กลัว และความเชื่อมั่นในพระเทพเจ้าอย่างเต็มอัตราจนหมดสิ้น คานธีไม่เคยประสงค์ที่จะใช้กำลัง แม้แต่เพื่อพิทักษ์รักษาชีวิตของท่าน ซึ่งซึ่งความขลาดเช่นเดียวกับที่ท่านซึ่งซึ่งการใช้กำลัง ครั้งหนึ่งมีใครคนหนึ่งถามคานธีว่า ระหว่างที่ท่านกำลังเดินอยู่มือถือไม้เท้า หากมีงูร้ายตัวหนึ่งจู่โจมเข้ามาจะฉกกัดท่าน ท่านจะทำอย่างไรคานธีตอบอย่างหน้าตาเฉยว่า "ฉันก็จะทิ้งไม้เท้าเสียเท่านั้น" แทนที่จะตีไม้แต่จู่ด้วยความกลัว คานธีกลับสम्मครใจที่จะอยู่อย่างไม่มีอะไรป้องกันตัว (เรื่องอุไร กุศลาสัย แปล, 2544 : 316) มหาตมะ คานธี ได้มองเห็นสภาพความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมชาติ ผู้คนในอินเดียบ้านเกิดที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากชาวต่างชาติอย่างไม่เป็นธรรม การกระทำที่เกิดขึ้นกับประเทศชาติและเพื่อนร่วมชาติ จึงทำให้เขานิ่งดูตายไม่ได้ เขาได้เดินทางกลับจากแอฟริกาใต้ถึงอินเดียในปี 1915 ก่อนหน้าที่จะกลับสู่บ้านเกิดนั้น เขาได้พบกับความไม่เป็นธรรมในสังคมเหยียดผิวที่คนผิวขาวกระทำต่อคนผิวดำที่แอฟริกาใต้อย่างหยาบเหี้ยม ซึ่งชาวอินเดียที่ใช้ชีวิตและทำงานอยู่ที่นั่นก็ถูกจัดเป็นคนผิวดำกลุ่มหนึ่งด้วยเช่นกัน ตัวเขาเองคงถูกปฏิบัติอย่างลบหลู่ศักดิ์ศรีต่าง ๆ นานาทั้งที่เขามีการศึกษาสูงกว่าคนผิวขาวหลายคนที่นี่ มีวิชาชีพเป็นนักกฎหมายและทนายความ แต่คนผิวขาวที่นั่นกลับมองคนผิวดำว่าเป็นคนชั้นต่ำเหมือนกันหมด คานธี เริ่มต้นรณรงค์ (ดวงธิดา ราเมศวร์, 2560 : 239) คนผิวดำและชาวอินเดียในแอฟริกาใต้ทราบถึงสิทธิของตนที่มีทัดเทียมชาวผิวขาวที่นั่นจนมีผู้คนเห็นคล้อยตาม และเริ่มออกมาเคลื่อนไหวตามแนวสันติที่เขายึดถือว่าจะเป็นการเคลื่อนไหวโดยหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความรุนแรงที่จะนำไปสู่ความสูญเสีย ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่งที่ทำให้เริ่มมีคนผิวดำและชาวอินเดียเข้าร่วมเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิทางสังคมด้วยวิธีสันติเช่นนี้กันอย่างมากมายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเมื่อไบอนุญาตการทำงานในแอฟริกาใต้หมดอายุลง คานธีจึงต้องกลับอินเดีย โดยกลับไปประกอบอาชีพเป็นทนายความ และเริ่มต่อสู้ทางคดีความให้กับชาวอินเดียที่ไม่ค่อยทราบในสิทธิทางกฎหมาย และมักถูกนายจ้างหรือพวกชาวต่างชาติคอยจะเอารัดเอาเปรียบอยู่เป็นประจำ

แรกที่เดียวนั้น คานธีคิดจะทำหน้าที่สร้างความยุติธรรมขึ้นในสังคมให้แก่ประชาชนชาวอินเดียที่ถูกกดขี่ข่มเหงและต้องทนอยู่กับสภาพสังคมที่ไร้ซึ่งอนาคตจนบ้านเมืองตกอยู่ในความมืดมนทั่วไป แต่จากการที่ต้องคลุกคลีอยู่กับกฎหมายและว่าความให้กับชาวบ้านที่ถูกอำนาจมืดคอยคุกคามอยู่ตลอดเวลา ทำให้เขามองเห็นความไม่ยุติธรรมของกฎหมายที่มีทางการอังกฤษคอยควบคุมอยู่ โดยเฉพาะเมื่อทางอังกฤษได้มีการ

ออก "กฎหมาย โรว์ลัตต์ (Rowlatt Ac)" ในปี 1919 เพื่อต้องการปิดหนทาง การต่อต้านรัฐบาลอังกฤษ โดยมีสาระสำคัญก็คือการมอบอำนาจแก่เจ้าหน้าที่รัฐสามารถจับกุมและตัดสินโทษได้โดยไม่จำเป็นต้องฟัง กระบวนการศาล ในกรณีที่มีหลักฐานว่าผู้ต้องหา มีพฤติกรรมก่อการร้ายโดยไม่จำเป็นต้องประกาศภาวะฉุกเฉินหรือประกาศกฎอัยการศึกแต่อย่างใด สิ่งนี้ได้สร้างความปั่นป่วนขึ้นมาเป็นอย่างมาก เมื่อมีเจ้าหน้าที่ ออกทำการคุมจับผู้คนไปทั่วแล้วตัดสินโทษในทันทีโดยมากกว่าครั้งนั้นเป็นราษฎรที่บริสุทธิ์ หรือหากกระทำผิด ก็เพียงกรณีเล็กน้อยเท่านั้น แต่กลับถูกสำเร็จโทษเพราะกฎหมายฉบับดังกล่าวมอบอำนาจเอาไว้ให้ คานธี เริ่มวิพากษ์วิจารณ์กฎหมายฉบับนี้อย่างรุนแรง และเมื่อเกิดเหตุการณ์สังหารหมู่ประชาชนที่เมืองอมฤตสาร์ รัฐปัญจาบ ในเดือนเมษายนพ.ศ. 2462 จากเหตุที่ประชาชนได้ออกมาประท้วงการกระทำอันรุนแรงเกิน (ดวงธิดา ราเมศวร์, 2560 : 240) บริการที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประการหนึ่งที่คานธีได้บำเพ็ญเพื่อชาวอินเดียก็คือ การสอนให้ชาวอินเดียตระหนักถึงข้อบกพร่องของตนเองทันทีที่สังครามยุติลง หากเขาต้องการอิสรภาพก็ขึ้นกับสิทธิทุกประการในฐานะที่เป็นพลเมืองแล้วไซ้ เขาก็จำเป็นต้องทำตนเองให้คู่ควรกับสิทธิเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น ถ้าหากชาวอินเดียต้องการอยู่ในย่านสวยๆ งามๆ ที่สงวนไว้สำหรับชาวยุโรป ชาวอินเดียจะต้องแสดงให้เห็นว่า เขาสามารถรักษาย่านที่อยู่เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีได้ ด้วยการเป็นผู้มีความสะอาดและเรียบร้อยอยู่เสมอ ไม่ฟังต้องสงสัยเลยว่า มีชาวอินเดียจำนวนไม่น้อยได้กลายเป็นผู้มีนิสัยพล่อยปละละเลย และไม่มีระเบียบไปเสียแล้ว คานธีไม่ยอมให้สภาวะเช่นนี้มีอยู่ต่อไป (เรื่องอุไร กุศลลาสัย แปล, 2544 : 134.)

ครั้งนี้ คานธีถูกตีและได้รับบาดเจ็บสาหัสมากถึงกับต้องหนีไปยังบ้านของเพื่อนคนหนึ่ง แล้วก็ให้พักผ่อนนอนอยู่บนเตียงตำรวจได้ทำการจับกุมตัวพวกปะชุนาน แต่คานธีไม่ยอมฟ้องร้องกล่าวโทษเขาแต่ประการใด เพราะท่านอดคิดไม่ได้ว่าการวิวาทระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิมอาจจะเกิดขึ้นอีกเนื่องจากเหตุการณ์ครั้งนี้ คานธีได้วิงวอนอย่างนอบน้อมและสุภาพขอให้กลุ่มชนทั้งสอง คือชาวฮินดูและชาวมุสลิมสมัครสมานสามัคคีกัน และขอให้โลหิตหยาดไหลออกจากบาดแผลของท่านจงเป็นเครื่องสมานมิตรภาพอันนี้ ผลแห่งความอ่อนโยนอันน่าประหลาดใจนี้ ได้ทำให้จิตใจของมีระอะลามเต็มไปด้วยความเสียใจในการกระทำของตน และเขาได้กลายเป็นมิตรที่สนิทสนมคนหนึ่งของคานธีระหว่างที่นอนรักษาตัวเพื่อฟื้นจากบาดแผลที่ได้รับ คานธีได้อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมาพิมพ์ลายนิ้วมือของท่านด้วยอย่างไรก็ตาม การต่อสู้อันเนื่องจากการขึ้นทะเบียนมิได้สิ้นสุดลงเพียงแค่นี้ เพราะฝ่ายรัฐบาลมิได้ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ แต่กลับสั่งให้ชาวอินเดียไปขึ้นทะเบียนต่อไปเช่นเดิม ดังนั้น คานธีซึ่งเป็นผู้ที่แข็งแกร่งได้ดุจเดียวกับที่เป็นผู้อ่อนหวานและให้อภัยแก่ผู้อื่นเสมอจึงมีจดหมายถึงรัฐบาลมีข้อความหนักหน่วงมาก ท่านได้แจ้งให้รัฐบาลทราบว่า หากรัฐบาลไม่ยกเลิกคำสั่งขึ้นทะเบียนแล้วไซ้ ชาวอินเดียทั้งหมดที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วโดยสมัครใจ จะเผาใบทะเบียนของตนเสียทั้งหมด เนื่องจากความดีร้ายของรัฐบาล คานธีรวบรวมใบทะเบียนได้สองพันใบแล้วจุดไฟเผาในที่สาธารณะ พฤติการณ์อันนี้ทำให้ท่านต้องเข้าคุกอีกวาระหนึ่ง (เรื่องอุไร กุศลลาสัย แปล, 2544 : 201)

กาลเวลาได้ผ่านไปประยะหนึ่ง คานธีได้อนุญาตให้ครอบครัวคนวรรณะจัณฑาลครอบครัวหนึ่ง มาร่วมอาศัยอยู่ด้วยในอาศรม ทั้งนี้ก็เพราะท่านรู้สึกว่าคุณจะต้องทำตัวอย่างไว้ให้เห็น ครอบครัวคนวรรณะ

จันฑาลนี้ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูกสาวน้อย ชื่อลักขมี สองสามีภรรยาเป็นคนดีไม่มีเล่ห์เหลี่ยมและขยันขันแข็งในการทำงาน แต่มีมิตรชาวฮินดูหลายคนของคานธีพากันไม่พอใจ เพราะคานธีอนุญาตให้คนวรรณะต่ำต้อยเช่นนี้เข้ามาอยู่ด้วยในอาศรม เมื่อมิตรเหล่านี้เป็นคนที่ช่วยเหลือคานธีอยู่ในด้านการเงินเพื่อส่งเสริมกิจการอันดีงามของอาศรมในตอนนั้นเงินทองความช่วยเหลือที่เคยได้รับก็ได้หยุดชะงักลง และบรรดามิตรสหายต่างก็ไม่มาเยี่ยมเยียนที่อาศรมอีกต่อไป แต่คานธีมิได้ถือสาอะไร ท่านทราบดีว่าท่านเป็นฝ่ายถูกและพระเทพเจ้าทรงอยู่ข้างท่านแม้ว่าอาศรมจำเป็นจะต้องใช้จ่ายเงินมากแต่ท่านก็หาได้วิตกอะไรไม่ เพราะท่านเชื่อมั่นว่าพระเทพเจ้าคงจะไม่ทรงทอดทิ้งท่านเป็นแน่แท้ และแล้วพระเทพเจ้าก็ทรงตอบแทนศรัทธาความเชื่อมั่นของคานธี โดยมีผู้ไม่ปรากฏนามคนหนึ่งได้ส่งเงินไปให้คานธีเป็นจำนวน 13,000 รูปี (เรื่องอุไร กุศลาสัย แปล, 2544 : 205) คานธีได้ช่วยยกระดับฐานะของชาวจันฑาลผู้นำสงสารจำนวนมากให้สูงขึ้น ท่านได้สอนให้พวกเขาเกิดความเข้าใจว่า พวกเขามีสิทธิทุกประการที่จะเงยหน้าอ้าปากขึ้นด้วยเกียรติภูมิเช่นเดียวกับผู้อื่น คานธีได้บังคับให้ชาวฮินดูวรรณะสูงเคารพพวกจันฑาล และอนุญาตให้พวกจันฑาลเข้าไปในเทวาลัย อันเป็นสถานที่ที่พวกจันฑาลถูกห้ามเข้าเป็นเวลานานมาแล้ว คานธีได้ให้การศึกษาแก่พวกจันฑาล ได้สอนวิชาช่างฝีมือให้แก่เขา และพิสูจน์ให้เห็นว่าพวกจันฑาลก็มีความเฉลียวฉลาดเช่นเดียวกับชาวฮินดูคนอื่นๆ เหมือนกัน เฉพาะงานอันประเสริฐเลิศค่าขึ้นนี้เพียงขึ้นเดียวเท่านั้น คานธีก็คู่ควรกับเกียรติยศอันเป็นอมตะแล้ว แต่นี่เป็นเพียงหนึ่งในบรรดาสິงมหัศจรรย์ทั้งหลาย ที่ท่านได้กระทำไว้เพื่อฮินดู (เรื่องอุไร กุศลาสัย แปล, 2544 : 235) ด้วยวัตถุประสงค์อันเดียวกันในจิตใจของท่านเป็นนิสศีล คานธีได้พยายามอบรมสั่งสอนผู้ที่อยู่ใกล้ชิดทุกคนให้รู้จักประหยัดอย่างเข้มงวดที่สุด คติของท่านมีอยู่ว่า การสุรุ่ยสุว่ายแม้แต่เพียงเล็กน้อยก็เป็นการประทุษร้ายต่อคนยากคนจนขณะที่นั่งปั่นด้ายอันเป็นกิจวัตรประจำวันของท่าน คานธีก็จะระมัดระวังเก็บเส้นด้ายเล็กเส้นด้ายน้อยรวบรวมไว้เสมอ ด้วยการใช้นเส้นด้ายเล็กๆ เหล่านี้ยัดเข้าไว้ข้างใน คานธีก็จะทำเป็นเบาะหรือหมอนเล็กๆ สำหรับปักหมุดไว้ใช้ได้อย่างสบาย

สิทธิมนุษยชนตามทรรศนะของพุทธทาสภิกขุ

ท่านพุทธทาสภิกขุมีทรรศนะว่า ศีลธรรมคือสันติภาพของโลก สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องทางศีลธรรมก็ได้ เป็นเรื่องทางวัฒนธรรมก็ได้ สัมมาทิฐิช่วยให้ขึ้นมาอยู่เหนืออิทธิพลของสิ่งทั้งปวงในโลก นี้เรียกว่าเป็นนิสสรณะ ทางออกของมนุษย์เพื่อจะมาสู่สันติภาพมีมากมาย แต่ว่าทุกเรื่องล้วนมีความจริงในตัว มีปณิธาน 3 ประการที่ตั้งไว้แล้วยังชักชวนผู้อื่นให้ตั้งปณิธาน ถ้าว่ามีความสำเร็จตามปณิธาน 3 ประการที่ตั้งไว้แล้ว มนุษย์ต้องทำงานเพื่อให้สมกับที่เป็นมนุษย์ การทำงานเป็นสิ่งที่ประเสริฐ ศักดิ์สิทธิ์ และสูงส่ง ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ถ้าเราทอดทิ้งสิ่งที่เรียกว่างานเสียแล้ว เราก็จะสูญเสียความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องของเราไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ในที่นี้ "ความเป็นมนุษย์" หมายถึงสถานะที่คนเราจะเข้าถึงได้ด้วยการปฏิบัติธรรมตามหลักจิตว่าง การเป็น "คน" หรือ "มนุษย์" ในทัศนะของท่านพุทธทาสไม่ได้มีมาพร้อมกับการเกิดจากกรรมมารดาแต่เป็นสถานะที่

คนเราจะต้องพยายามเข้าถึง ดังที่ท่านกล่าวไว้ว่า "มนุษย์ หมายถึงคุณภาพระดับสูงขึ้นไปกว่าที่บ่งบอกด้วยคำว่า ท่านพุทธทาสให้นัยว่า เราจะเป็นมนุษย์ได้ก็ด้วยการทำงานในโลกตามหลักจิตว่าง ดังนั้น มนุษย์ในแง่ทางจิตวิญญาณจึงอาจมาจากมนุษย์ทางเศรษฐกิจก็ได้ เพราะตามแนวคิดของท่านพุทธทาสนั้นหากเราแยกกิจกรรมทางเศรษฐกิจออกไปเสียจากกิจกรรมทางจิตวิญญาณแล้ว ชีวิตของคนเราก็จะไร้ทั้งจุดหมายและความหมาย ดังที่ท่านกล่าวไว้ว่า "โลกก็คือการทำงานและการทำงานก็คือโลก ชีวิตก็คืองานและงานก็คือชีวิต 2 สิ่งนี้คือสิ่งหนึ่งสิ่งเดียวกันถ้าเราต้องจำใจอยู่ในโลก หรือมีชีวิตโดยไม่ทำงานแล้วชีวิตในลักษณะนี้ก็จะไร้ความหมาย และยิ่งไปกว่านั้น เราก็คงไม่ต่างอะไรกับคนที่ได้ตายไปแล้ว" เมื่อตีความว่าจิตว่างเป็นฐานหลักของการปฏิบัติในพระพุทธศาสนา หลักจิตว่างก็จะเป็นตัวเชื่อมต่อระหว่างปรัชญาธรรมะของท่านพุทธทาสกับแนวคิดของท่านเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและการเมืองในลักษณะนี้จิตว่างจะรวมเอาแง่มุมอันหลากหลายในระบบการตีความของท่านพุทธทาสเข้าไว้ด้วยกัน นั่นก็คือว่า จิตว่างเป็นจุดรวมหลักของเหตุผลที่ท่านวิพากษ์วิจารณ์คติเรื่องพลังเหนือธรรมชาติในคำสอนของพระพุทธศาสนา และคติที่แยกการปฏิบัติธรรมของฆราวาสออกจากบรรพชิตในศาสนา นี้ จิตว่างยังเป็นจุดรวมหลักของความมุ่งหวัง

ตามทรรศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ สิทธิมนุษยชนเป็นความเสมอภาคกันทางด้านคุณธรรมภายในจิตใจของบุคคล เช่น ภิกษุในพระพุทธศาสนา ภิกษุรูปไหนมีคุณธรรมอยู่ในใจไม่ใช่เป็นนักบวชแต่เปลือกคุณธรรมที่มีอยู่ในจิตใจของบุคคลนั้นเรียกว่า ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมของพระสงฆ์ (พุทธทาสภิกขุ, 2550 : 25) มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์แสดงออกมา สันติภาพคือความที่มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์แล้วแสดงออกมา มนุษยธรรมในที่นี้ ตามตัวหนังสือก็คือธรรมะสำหรับทำความเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์ก็คือความมีจิตใจสูง จิตใจสูงก็คือรู้จนทำตนให้อยู่เหนือปัญหา และความทุกข์ทั้งปวง เรื่องความทุกข์หรือปัญหานี้เอามาเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้ ถ้ามีความทุกข์ก็เป็นปัญหา ถ้ามีปัญหาก็คือต้องเป็นเหตุให้เกิดทุกข์เป็นธรรมดา มนุษย์ที่รู้เรื่องที่จะอยู่เหนือปัญหาทั้งปวง จึงชื่อว่ามนุษย์ แปลว่า ผู้มีจิตใจสูง ความมีจิตใจสูงนั้นแสดงออกมาก็จะทำให้เกิดสันติภาพ สันติสุข สงบเย็นทั่วกัน เพราะวามมนุษย์มีคุณธรรมที่สูงถึงกับรู้ว่าทำลายไม่ได้ ถ้าทำลายแล้วก็จะเกิดผลตามมาจึงมีแต่จะส่งเสริมให้ธรรมชาติ ยังคงเป็นธรรมชาติที่ครบถ้วน เรียบร้อยงดงาม ปกติ ธรรมชาติทางวัตถุไม่ถูกทำลาย แต่ถ้าเล็งไปถึงธรรมชาติทางจิตใจ ก็อธิบายกันได้หลายอย่าง ธรรมชาติทางจิตใจ ถ้าพูดถึงอย่างแท้จริงลึกซึ้งถึงที่สุด ก็หมายถึงธรรมชาติที่เป็นความสงบไม่ปรุงแต่ง ธรรมชาติที่มีการปรุงแต่งนี้ ไม่ใช่ธรรมชาติเดิม เป็นธรรมชาติใหม่ที่ถูกรังแกเสียแล้ว ธรรมชาติเดิมคือความไม่ปรุงแต่งยังคงอยู่ก็มีความสุข ถ้าดูผลที่เกิดแก่มนุษย์ขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง ก็จะเห็นว่าในขั้นนั้นมีมิตรภาพชั้นสูงสุด คือมองว่า มนุษย์ทุกคนเป็นเพื่อนเกิดเพื่อนแก่ เพื่อนเจ็บ เพื่อนตาย กันจริงๆ ทำอะไรจึงกระทบกระทั่งกันไม่ได้ มีแต่คอยทะนุถนอม ระมัดระวังมิให้เกิดการกระทบกระทั่ง เรียกว่ามีมิตรภาพชั้นสูงสุดระหว่างมนุษย์กับสัตว์

ถ้าว่ามีสันติภาพอย่างแท้จริง อย่างความหมายของธรรมะแล้ว มิตรภาพนั้นจะต้องขยายออกไปถึงคนและสัตว์ระหว่างคนและสัตว์ ไม่มีการเบียดเบียนระหว่างคนและสัตว์ เดี๋ยวนี้ก็มีพิทักษ์สัตว์ กันอยู่เหมือนกัน แต่ดูจะพิทักษ์เพื่อประโยชน์ แก่การศึกษาหรือเพื่อความจำเป็นอย่างอื่น มิได้มองว่าเพื่อมิตรภาพไปดูให้ดี การคุ้มครองสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งที่นิยมกันอยู่เวลานี้ นั้นดูจะไม่ใช่มิตรภาพมาจากปรัชญาสันติภาพ จะมีรากฐานมาจากความคิดนี้อย่างอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็เพื่อการศึกษา ถ้าเป็นสันติภาพแท้จริง มิตรภาพนั้นต้องมีระหว่างคนกับสัตว์ในลักษณะที่ว่าเท่ากันว่า ชีวิตนี้เท่ากันจึงไม่ละเมิดล่วงเกินกัน ไม่เหมือนกับในบางศาสนา บัญญัติให้สัตว์เป็นอาหารของมนุษย์จนกระทั่งนักบวชในศาสนานั้นๆ ยิงนกตกปลาได้ ไม่เหมือนกับในพุทธศาสนาที่ถือว่ามีความเท่ากัน ฉะนั้น จึงห้ามโดยประการทั้งปวงและในบางกรณี หรือ บุคคลบางพวก มิตรภาพจะลงไปถึงต้นไม้ เช่น วินัยของภิกษุบังคับอยู่ว่า ภิกษุจะตัดต้นไม้ไม่ได้ ภิกษุทำต้นไม้ตายก็เท่ากับฆ่าสัตว์ให้ตาย นี่เรียกว่า มิตรภาพในทางพุทธศาสนา โดยเฉพาะสำหรับภิกษุ ขยายลงไปเสมอกันแม้ในระหว่างคนกับสัตว์ และคนกับต้นไม้ มันก็เลย มีผลเป็นการป้องกันระงับเสียได้ ซึ่งการประทุษร้าย โดยประการทั้งปวง เพราะว่าการประทุษร้ายสัตว์เล็กๆ น้อยๆ เช่น มด แมลงอย่างนี้ ถ้าทำไปมากเข้าขยายเป็นสัตว์ที่โตขึ้นไป เพราะความเคยชิน จนกระทั่งฆ่ามนุษย์ก็ได้ เมื่อฆ่ามนุษย์ธรรมดาได้แล้ว ฆ่าบิดามารดาก็ได้ ฆ่าพระอรหันต์ก็ได้ เพราะว่าควบคุมไม่ได้ กันไว้ไม่อยู่ จึงมีหลักเกณฑ์จะสกัดกันไว้เสียตั้งแต่เบื้องต้น ชื่อว่าชีวิตแล้วเป็นสิ่งที่ประทุษร้ายไม่ได้ ที่นี้ก็จะมาดูกันต่อไป ในแง่ความประทุษร้าย ในหมู่มนุษย์ด้วยกัน ในระดับที่เป็นมนุษย์นี้ มีการประทุษร้ายพื้นฐานประการ ที่เรียกกันว่า ศีล 5 ไม่ประทุษร้ายชีวิตและร่างกาย ไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติ ไม่ประทุษร้ายของรักใคร่พอใจ ไม่ประทุษร้ายความเป็นธรรมหรือความยุติธรรมของผู้อื่นด้วยวาจา แล้วก็ไม่ได้ประทุษร้ายสติปัญญาของตนเอง อย่างนี้เรียกว่า ความไม่ประทุษร้ายโดยหลักพื้นฐาน 5 ถ้าในโลกมีสันติภาพจริงต้องไม่มีความประทุษร้าย พื้นฐาน 5 ประการนี้ ยังมีอยู่ในปัจจุบัน และยิ่งจะมีเพราะว่ามนุษย์ตกอยู่ภายใต้อำนาจของกิเลส เพราะเหตุที่ไปหลงมัวเมาในวัตถุนิยม ความประทุษร้าย 5 ประการนี้ ก็เลยหนาแน่นไปด้วยกิเลส

ผู้อื่นทำสงครามเพื่อตนเองเหล่านี้ มันก็ไม่ถือหลักเหล่านี้ ถ้าว่ามีสันติภาพมันก็ต้องไม่มีการประทุษร้าย โดยหลักพื้นฐาน 5 ประการนี้ เมื่อเป็นดังนั้นแล้วก็จะเห็นได้ต่อไปว่า สงครามทุกชนิดระดับหายไป สงครามโดยตรง สงครามโดยอ้อม สงครามใต้ดิน สงครามบนดิน สงครามยิง สงครามไม่ต้องยิง สงครามทางบีบคั้นโดยเศรษฐกิจหรือโดยวิถีทางใดๆ ที่จะบีบคั้นกันได้ก็จะเรียกได้ว่าสงครามไปหมด สงครามทุกชนิดเหล่านั้น ระดับหายไป เพราะความมีมนุษยธรรม ซึ่งเป็นรากฐานของสันติภาพ ที่นี้จะดูว่า ในโลกนี้ที่ไม่มีประเทศใดที่จะเป็นประเทศอันธพาลเกรง ไม่มีประเทศใดในโลกทำตนเป็นอันธพาล และอันธพาลในทุกความหมาย ซึ่งมันก็มีอยู่หลายความหมายเต็มที อาย้ออกชื่อเลยมันกระทบกระเทือน ว่าแต่อย่าเป็นอันธพาลหมายความว่าเห็นประโยชน์ของตนเองแล้วก็ขี้ขลาดที่จะลี้ภัยเอาประโยชน์ของผู้อื่น เอาเปรียบผู้อื่น บางทีก็ถึงกับคุมพวกกัน แล้วก็ลู่ล้าประโยชน์ของประเทศอื่น ซึ่งมีความอ่อนแอกว่า อย่างนี้ก็จะไม่มี มันมีลักษณะไม่เป็นอันธพาล ถึงกับมีคำเปรียบว่า ลูกแกะเล่นหยอกกับสิงโตได้ หรือว่าหนูเล่นหยอกกับแมวได้ มันไม่มีฝ่าย

ใดที่จะต้องเดือดร้อนใช้อำนาจข่มเหงฝ่ายอื่น คนจน คนอ่อนแอ คนทุพพลภาพ ได้รับความเคารพนับถือในฐานะเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ไม่มีใครถูกดูหมิ่นใคร คนจน ที่เรียกกันว่าพวกทาส ให้ถูกยกฐานะขึ้นเป็นลูกเป็นหลานของเศรษฐีใจบุญ คนมั่งมี มีแต่เป็นเศรษฐีใจบุญ ไม่ใช่เป็นนายทุนซูดรีด มีแต่เศรษฐีใจบุญ คนจนได้รับการดูแลประคบประหงม อย่างกับว่าเป็นลูกหลานของเศรษฐีใจบุญอย่างนี้แล้วมันก็ไม่เกิดวิกฤตการณ์อย่างที่เกิดอยู่ในบัดนี้ คือระหว่างพวกนายทุนกับชนกรรมาชีพ ขอให้ลองสังเกตดูให้ดี ๆ ความเจริญทั้งหลายไม่เป็นทางให้เกิดความประทุษร้าย เติงนี้มืออะไรขึ้นมาเป็นความเจริญ มันก็กลายเป็นเรื่องของการประทุษร้าย มียานพาหนะก้าวหน้า ก็ใช้ยานพาหนะเพื่อทำลายล้างกัน มีถนนหนทางให้ความสะดวก ก็กลายเป็นอุปสรรคสำหรับการปล้นจี้กลางถนนหนทาง ความเจริญมันกลายเป็นอุปสรรคของความเลวร้ายเป็นอุปสรรคของอันธพาล ไม่ว่าจะความเจริญในแง่ไหน มันกลายเป็นอุปสรรคของอันธพาลไปเสียหมด มันไม่ใช่ความเจริญไปในทางที่ถูกต้อง หรือถ้าพูดให้ละเอียดลงไป มันกลายเป็นอุปสรรคของกิเลส ความเจริญก้าวหน้าทุกอย่าง กลายเป็นอุปสรรคแก่กิเลส ส่งเสริมกิเลส กิเลสเป็นผู้ใช้ผลิตผลแห่งความเจริญก้าวหน้า เรียกว่า มันตรงกันข้ามอย่างไม่น่าจะมี มันผิดกับที่เราหวังตั้งใจไว้ว่าสิ่งที่วิเศษประเสริฐนั้นควรจะถูกใช้ไปแต่ในทางที่ถูกต้อง เช่นเดียวกัน เติงนี้มันกลายเป็นเรื่องตรงกันข้าม

ทัศนะของท่านพุทธทาสจะให้กิจกรรมทางสังคมมีคุณค่าในทางจิตวิญญาณและให้ฆราวาสชาวพุทธสามารถเข้าถึงความหลุดพ้นได้โดยตรง พุทธทาสกล่าวถึงจิตว่างในฐานะที่เป็นทั้งการพัฒนาความสงบของจิตในชีวิตประจำวันและการขมลงนิพพาน นั่นคือ จิตว่างเป็นตัวเชื่อมระหว่างโลกของความเป็นสติในการประกอบกิจทางวัตถุทุกอย่างของฆราวาสกับความหลุดพ้นทางจิตวิญญาณอันเป็นภาวะเหนือโลก ตามทัศนะของท่านพุทธทาสแล้ว จิตว่างจะทำให้ฆราวาสเข้าถึงนิพพานได้โดยตรง ในทำนองเดียวกัน การปฏิบัติตามหลักจิตว่างหรือการพัฒนาความระลึกได้นั้นยังหมายความว่าไม่อาจแยกออกได้เป็นงานในโลกทางสังคมอีกด้วย แท้ที่จริงแล้วท่านพุทธทาสถือว่า การงานกับจิตว่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไม่สามารถแยกจากกันไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเห็นว่า จิตว่างเป็นกุญแจที่จะไขปัญหาทางทฤษฎีของการนำคำตีความหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ที่จะทำให้ฆราวาสเข้าถึงหลักคำสอนดังกล่าวนี้ได้ ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติกันอย่างเดียวกับที่ทฤษฎีภาษาธรรมเป็นฐานหลักของวิธีการตีความคำสอนในพระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบตามแนวใหม่ของพุทธทาส แนวคิดเรื่องจิตว่างก็เป็นจุดรวมเชิงหลักการของท่านพุทธทาสยอมรับการตีความดังกล่าวนี้ด้วย

สรุปความว่า การเคลื่อนไหวทุกอย่างของสิ่งที่มีชีวิตนี้เป็นไปด้วยอำนาจของกาม ตามอำนาจของกามและเพื่อกามเท่านั้น สิ่งที่เหลืออยู่อีกเล็กน้อยที่จะต้องวินิจฉัยเช่น พวกที่ทำการศึกษาค้นคว้าพวกนี้ส่วนใหญ่ก็เพื่อผลประโยชน์ที่เมื่อได้มาแล้วก็ใช้ไปอย่างคนธรรมดาสามัญ หรือเพื่อเลี้ยงบุตรภรรยาตามวิสัยของคนธรรมดาสามัญ สำหรับพวกค้นคว้าที่เป็นอัจฉริยมนุษย์นั้น ก็ไม่พ้นที่จะเป็นไปเพื่อเกียรติซึ่งเป็นปัจจัยของกาม แม้ที่พูดกันว่า ทำเพื่อวิชาความรู้ก็ยังไม่พ้นจากความหมายของคำว่าเกียรติ และเราก็นำสืบไม่ได้ว่าความรู้สึกแท้จริงของบุคคลนี้ เป็นอย่างไรกันแน่ และแม้จะเข้าไปเพื่อวิชาหรือเพื่อประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์อย่างแบบ

โพธิสัตว์ทั่วไป ก็ยังไม่พ้นจากอิทธิพลของกามอยู่ดี หากแต่ว่าเป็นชั้นที่ละเอียดประณีตยากที่จะมองเห็นเท่านั้น จึงอยู่นอกขอบวงที่จะวินิจฉัยได้ และไม่ถูกจัดเป็นของคนธรรมดาสามัญเสียแล้วเพราะฉะนั้น การที่กล่าวว่า คนหรือสิ่งที่มีชีวิตในระดับธรรมดาสามัญนั้น ทำอะไรก็เพื่อกาม หรือเพราะกาม อย่างใดอย่างหนึ่งในบรรดา อารมณ์ทั้ง 6 ด้วยกันทั้งนั้น ไม่ยกเว้นแม้แต่พวกมุณี ฤๅษี ที่บำเพ็ญตบะเพื่อผลของตบะตามที่สั่งสอนสืบๆ กัน มา ดังนั้นเป็นอันกล่าวได้ว่า "ตัวกู" หรือ"ของกู" ของคนในระดับธรรมดาสามัญนั้น ล้วนแต่เป็น "ตัวกู-ของกู" ที่ตั้งรากฐานอยู่บนกาม แม้จะเปลี่ยนมาเป็นเรื่องของภพเช่น ในขณะที่มีการถือรั้นอวดดีมีมานะทิฐฐิ หรือรบราฆ่าฟันกันก็ตาม ก็ล้วนแต่มีมูลมาจากกามทั้งนั้น

ส่วนทรศนะของท่านพุทธทาสได้แถลงนิยามกฎบัตรพุทธบริษัท ที่พ้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า "ผลิตมาก กิน-เก็บแต่พอดี" เหลือเอาไปช่วยเพื่อนมนุษย์" นี่คือ 'อุดมการณ์ทางการเมือง' ของชาวพุทธที่ช่วยโลกได้" อีกเรื่องหนึ่ง ท่านพุทธทาสเขียนบันทึกด้วยลายมือของท่านเองว่า ไม่ใช่ว่ามีข้าวกินแล้วจะหมดปัญหา ถ้ายังไร้ศีลธรรมและเห็นแก่ตัว ก็ยังแย่งข้าวกินกันอยู่นั่นเอง ความเห็นแก่ตัวต่างหาก ที่เป็นปัญหาไปเสียหมดทุกด้าน ดังนั้น รับผิดชอบกันกำจัดความเห็นแก่ตัวเถิด ทั้ง นักการเมือง เศรษฐกิจและสังคมศาสตร์ (พุทธทาสภิกขุ,ตัวกูของกู, 2550 : 174)

ท่านพุทธทาสเชื่อว่า การเมืองกับศาสนาจะต้องไปด้วยกัน ต้องใช้หลักเดียวกันคือหลักของ 'หน้าที่' เพราะทั้งการเมืองและธรรมะ คือ "การจัดการให้คนหมู่มากอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ" ถ้านักการเมืองยัง แบ่งแยกจากธรรมะอยู่ ท่านว่า "ก็เป็นความโง่ของผู้แบ่งแยกเอง" พุทธศาสนาดั้งมั่นในดินแดนสุวรรณภูมิ โดย คณะพระธรรมทูตของพระเจ้าอโศกมหาราชเมื่อประมาณ พ.ศ.300 นักโบราณคดีกลุ่มเอเชียอาคเนย์ประชุม แล้วประชุมอีก ก็ยังไม่สามารถสรุปว่า สุวรรณภูมิมีศูนย์กลางอยู่เมืองไหน? อินโดนีเซีย-มาเลเซียเขาก็ว่าอยู่ใน ประเทศของเขา พม่า-มอญก็ว่าอยู่ในพม่า นักโบราณคดีไทยเองก็ยังแตกออกเป็นหลายความคิด บ้างก็ว่าคืออาณาจักรศรีวิชัยแถบนครศรีธรรมราชหรือสุราษฎร์ธานี บ้างก็ว่าอยู่ภาคกลางในแหล่งทวารวดี นครปฐม สุพรรณบุรี ลพบุรี แล้วแผ่อิทธิพลพุทธศาสนาไปล้านนา ไปอีสานแต่เป็นที่แน่นอนว่า ธรรมสัจจะของ พระพุทธเจ้าแผ่สันติสุขปกคลุม ขนเผ่า หลากหลายเชื้อชาติ เป็นหลักการเมืองการปกครองอยู่ในภูมิภาคนี้ไม่ เสื่อมคลาย เป็นเวลานานอย่างเหลือเชื่อ

เมื่อท่านพุทธทาสว่า "ต้องสนใจในคำว่า "ธรรม" หรือพระธรรมกันเป็นพิเศษ ให้ถูกต้องเต็มที่ แล้ว ก็เอามาใช้กับการเมือง จึงไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด ที่นี้คนก็แตกต่างกันนิดหน่อย แล้วมันก็ยิ่งแย่งความเสมอภาคนี้มันเป็นกิเลสของคนต่างหาก แล้วมันไม่ยอมรับสภาพกรรมตกแต่งมาให้ต่างกัน เพราะฉะนั้น เราต้อง ยอมรับสภาพกรรมตกแต่งมาให้ต่างกันถ้าเรายังอยากจะทำดีเทียมเขา เราก็ขยันในหน้าที่การงานของเรา มันก็ เป็นการทำความดีที่ถูกสำหรับยกฐานะ ฐานะของเราขึ้นมา แล้วก็ดีขึ้นดีขึ้น มีสถานะสูงขึ้นมา มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงน้อยลง นั่นแหละคือ การปฏิบัติธรรมในความหมายหนึ่ง (ของหลักแก่นกรรมในพระพุทธศาสนา) ซึ่งจะ แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำต่ำสูงได้ ผู้มีธรรมะเป็นผู้ปฏิบัติธรรมหรือเป็นมนุษย์นั่นเอง มนุษย์คือผู้ทำหน้าที่ของ มนุษย์ มนุษย์ต้องทำหน้าที่ต่างกัน เพราะว่าในเนื้อในตัวนั้นมีสมรรถภาพทางกาย ทางจิต ทางสติปัญญามันไม่

เหมือนกัน แต่มาทำสุดความสามารถด้วยกันในการทำหน้าที่ของตน เพราะฉะนั้น เราควรให้เกียรติแก่มนุษย์ทุกอาชีพ จะล้างท่อ แจวเรือจ้าง เป็นบุรุษไปรษณีย์ เป็นอะไรที่ว่าเขาถือว่ามันเป็นระดับต่ำไม่มี ไม่ต้องมีระดับต่ำหรือสูง เขาเป็นเพื่อนมนุษย์ของเรา เขาทำหน้าที่เพื่อความเป็นมนุษย์ของเขาเต็มที่ เท่ากับที่ว่าคนร่ำรวยคนฉลาดคนหนึ่ง เขาเป็นนายทุนร่ำรวยอะไรก็ตาม เขาก็ทำหน้าที่ได้กว้างขวางได้ใหญ่โต ลึกซึ้ง แต่ระวังให้ดีนะ ถ้าเขาไม่มีธรรมะแล้วก็จะเลวกว่าคนกวาดถนนที่มีธรรมะเสียก็ได้ คือว่าไม่ต้องคอร์ปชั่น ไม่ทำผิดทำชั่วไม่ผิดศีลผิดธรรมอะไร เพราะฉะนั้น คนร่ำรวย คนมีอำนาจวาสนาแล้วก็จะระวังให้ดีเกิด จะสูญเสียความเป็นมนุษย์ เพราะไม่มีธรรมะ เพราะไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ มีแต่ความคดโกง คอร์ปชั่น

ทุกคนทำหน้าที่แห่งความเป็นมนุษย์ที่เหมาะสมแก่ตนเต็มที่ตลอดเวลา ถูกต้องอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่เกิด มาจนถึงวันนี้ นี่แหละคือการปฏิบัติธรรมะทำงานให้สนุก เป็นสุขในการทำงาน คนมีธรรมะแล้วจะสนุก เป็นสุขในช่วยจำคำไว้อีกคำหนึ่งว่า การทำงานงมีความสุข หากความสุขเมื่อทำงาน เมื่อทำงานในหน้าที่ของตน จึงทำให้เกิดความพอใจชอบใจ จนเป็นสุขในตัวการทำงาน ความสุขต้องอยู่ที่เมื่อทำหน้าที่ของมนุษย์พอใจว่าเราทำได้แล้วก็มีความสุข พอใจตัวเองไหวตัวเองได้ว่า 'มันบังคับตัวเอง' ให้ทำได้งานที่เคยเบื่อเคยเกลียดนั้นแหละไปดูเสียใหม่ ให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องไม่เกลียดงานไม่เบื่องาน สนุกในการทำงาน ไม่อยากให้ถึงเวลาเย็นที่จะเลิกงาน เพราะยังมีความสุขในการทำงาน กอบโกยความสุขจาก"ตัวการงาน" ไม่ใช่ผลจากการงาน

การมีธรรมะอย่างยั่งยืนมันเป็นอย่างนี้แล้วจะมีปัญหาปากท้องอย่างไร ที่นี้คนเดียวนี้ พอได้ผลของงานเป็นเงินเป็นทรัพย์แล้วก็เอาไปหาซื้อความสุขสันทนาการรำเริงบันเทิงมันจะหิวเป็นเปรตอยู่ตลอดเวลา ... เพราะว่ามันมีความทนทางจิตทางวิญญาณ อยู่ในจิตในความเป็นมนุษย์ของตน มันเป็นของกิเลสเผาผลาญจิตใจ ให้ทรมานเหมือนกับอยู่ในกองทุกข์ น้ำมันไม่ถูกธรรมะเลย (มงคล เดชนครินทร์, 2557: 60)

เปรียบเทียบสิทธิมนุษยชนตามทรรศนะของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ

การศึกษาเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเรื่องสิทธิมนุษยชนตามทรรศนะของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ เพราะทั้งมหาตมะ คานธี และพุทธทาสภิกขุ ต่างก็มีแนวคิดและแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปเพื่อสิทธิมนุษยชนของคนในสังคม มหาตมะ คานธีมีความเชื่อในระบบจตุรวรรณะ (วรรณะ 4) ท่านไม่อาจตอบปัญหานี้อย่างชัดเจน แต่ท่านเชื่อว่ายังไม่มีความเท่าเทียมกันในระหว่างชาวฮินดูด้วยกันเอง ศาสนาฮินดูและกฎหมายทางสังคมในอินเดียเป็นบ่อนทำลายชาวฮินดูอินเดียมาากแล้ว แต่จะยังไม่หยุดอยู่เพียงแค่นี้ยังจะบ่อนทำลายพวกฮินดูด้วยกันเอง และโดยที่สุดแม้แต่ประเทศอินเดีย จนเป็นเหตุให้ประเทศอินเดียเสียอิสรภาพ ศาสนาฮินดูไม่อาจช่วยใครๆ ให้รอดได้ คงไม่มีชีวิตใดเหลือรอดอยู่ในศาสนาฮินดู เหตุใดประเทศอินเดียจึงสูญเสียอิสรภาพครั้งแล้วครั้งเล่า เหตุใดประเทศอินเดียจึงตกอยู่ภายใต้การครอบงำของต่างชาติบ่อยครั้งนัก มหาตมะ คานธี มองว่า เป็นเพราะคนประเทศอินเดียไม่เคยลุกขึ้นมาต่อต้านศัตรู ตลอดเวลาที่ผ่านมาก็มักจะเป็นคนส่วนน้อยของสังคมที่ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อชาติบ้านเมือง ดังนั้น ใครก็ตามที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าแม้เล็กน้อยยกทัพมาบุกก็จะเป็นผู้กำชัยชนะทุกครั้งไป นี่เป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นเหตุมาจากระบบวรรณะของ

ศาสนาฮินดูนั่นเอง วรรณะกษัตริย์เท่านั้นมีหน้าที่ทำการปกป้องกันประเทศชาติ นี่คือนี่สิ่งที่ได้เกิดขึ้นในอดีต และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศอินเดีย ต้องตกเป็นทาสไม่รู้กี่ครั้งก็ครา ถ้าสิทธิในการจับอาวุธออกรบ เพื่อประเทศอินเดีย ชาวอินเดียไม่ถูกปฏิเสธแล้ว ประเทศอินเดียก็คงจะไม่สูญเสียดีเอกราชไป หรือศัตรูผู้ รุกรานทั้งหลายก็คงไม่อาจเอาชนะอินเดียได้สำเร็จ ศาสนาฮินดูไม่สามารถช่วยใครให้รอดพ้นได้ ในศาสนาฮินดู ไม่มีความหลุดพ้น (โมกษะ) เหลือไว้สำหรับใคร ตามหลักคำสอนของฮินดูแล้วคงมีแต่พวกวรรณะสูงจำนวน น้อยนักที่จะได้รับประโยชน์ มีอะไรบ้างที่พวกศูทรและจัณฑาลได้รับจากศาสนาฮินดู ก็คือสิทธิมนุษยชน ความ ไม่เท่าเทียมกัน ทันทึที่ภรรยาของพราหมณ์ตั้งครรรค์ หล่อนจะเริ่มคิดถึงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลสูง (ศาล อุทธรณ์ และศาลฎีกา) ว่า มีตำแหน่งผู้พิพากษาว่างลงบ้างหรือไม่หนอ? แต่พอสตรีในกลุ่มของพวกศูทรและ จัณฑาลตั้งครรรค์หล่อนไม่อาจคิดถึงอะไรสูงส่งไปกว่าตำแหน่งพนักงานกวาดถนนของเทศบาล สภาพที่นั่นาสลด หุดหู่อย่างนี้เกิดขึ้นและดำเนินมาได้ ก็เพราะศาสนาฮินดูซึ่งได้พร่ำสอน นางพราหมณ์คนก่อนให้เกิดความ ทะยานอยากชนิดนี้ขึ้น ขณะเดียวกันก็พยายามลดระดับความใฝ่ฝันของสตรีจากวรรณะจัณฑาลในยุคหลังลง พวกศูทรและจัณฑาลในประเทศอินเดียไม่อาจคาดหวังอะไรได้เลยสำหรับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของ ตนเองหรือได้รับสิทธิในทางที่ดีขึ้น หากแต่พวกศูทรและจัณฑาลเหล่านั้นยังต้องยอมเป็นทาสของฮินดูอยู่ต่อไป ถ้าพวกศูทรและจัณฑาลจะมีความหวังอะไรขึ้นมา ก็จะมีขึ้นมาได้โดยการสละศาสนาฮินดูออกไป แล้วหันไป ดำเนินตามหลักของพระพุทธศาสนา หลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาก็คือ ความเท่าเทียมกัน บรรดา พระสงฆ์สาวกที่ออกบวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนาเมื่อครั้งพุทธกาลนั้น อาจกล่าวได้ว่า ประมาณร้อยละ 75 มาจากวรรณะพราหมณ์ที่เหลือประมาณร้อยละ 25 มาจากวรรณะศูทร ถึงกระนั้นพระพุทธศาสนาก็ยังถูกค่อน แคะว่า เป็นศาสนาของพวกศูทรอยู่ดี พระพุทธศาสนาไม่มีข้อจำกัดด้านวรรณะ คนที่เข้ามาบวชในสมัย พุทธกาลมาจากหลายแคว้นแคว้น เปรียบดังมหานทีทั้ง 5 คือ คงคา ยมุนา ศรีสวตี สรรภู และมที) เมื่อไหลลงไป รวมเป็นมหาสมุทร ย่อมละทิ้งชื่อเดิมฉนใด กุลบุตรที่มาจากวรรณะทั้ง 4 คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ ศูทร ก็ ฉนั้นนั่น เมื่อละบ้านเรือนออกบวชในพระธรรมวินัยที่พระตถาคตเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ย่อมละทิ้งชื่อโคตรเดิมของตน กลายเป็นสมณศากยบุตร สมาชิกสังคมสงฆ์มีสิทธิเท่าเทียมกัน นี่คือนี่หลักการของพระพุทธศาสนาที่ปฏิเสธการ แบ่งชั้นวรรณะและภาวะจัณฑาลในอินเดีย

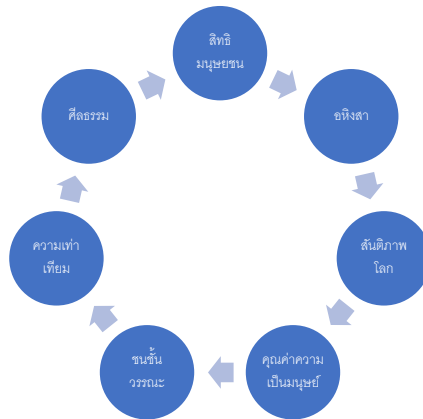
ตารางเปรียบเทียบสิทธิมนุษยชนตามทรรศนะของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ

มหาตมะคานธี	พุทธทาสภิกขุ
1.คานธี นับถือศาสนาฮินดู เชื่อว่า พระเจ้า เป็นผู้สร้างโลก มนุษย์ สัตว์ และวัตถุธาตุทุก ชนิดมาจากพระพรหมผู้เป็นเจ้า พระเจ้าเป็นผู้ กำหนดดวงชะตาของสัตว์ สรรพสัตว์ทั้งหลาย ย่อมเป็นไปตามหลักเรียกว่า พรหมลิขิต	1.พุทธทาสภิกขุ เชื่อตามหลักพระพุทธศาสนา คือไม่มีพระ เจ้าผู้สร้างโลก แต่สอนว่าโลกปรากฏเกิดขึ้นตามธรรมชาติ กรรมเป็นผู้สร้างสรรคสรพสัตว์และทำให้แตกต่างกัน เพราะการกระทำของตนๆ พุทธศาสนิกชนเชื่อมั่นในผลของ กรรม เรียกว่า กรรมลิขิต

<p>2. การเรียกร้องให้ประชาชนออกมาประท้วง โดยสันติของคานธี ได้รับการตอบรับจากชาวอินเดียทุกชนชั้นวรรณะและทุกศาสนา การกระทำทุกอย่างเป็นไปได้เพื่อสันติภาพของคนอินเดีย</p>	<p>2. พุทธศาสนิกชน เชื่อเรื่องสิทธิเสรีภาพของบุคคล คนเป็นใหญ่ในตัวเอง เคารพตนเอง ยึดเอาตนเองเป็นที่พึ่ง การกระทำของตนเป็นการชี้โชคชะตาของผู้กระทำ การกระทำทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยเหตุผล ท่านไม่สอนให้คนเชื่ออย่างงมงาย</p>
<p>3. คานธี ถือตามศาสนาฮินดูเรื่องชั้นวรรณะมนุษย์เกิดมาไม่เหมือนกัน แต่ละวรรณะจะไม่เท่าเทียมกัน จำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้นับถือ</p>	<p>3. พุทธศาสนิกชน ไม่ถือชั้นวรรณะ ให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้นับถือไม่เลือกชั้นวรรณะ</p>
<p>4. มีคนถามคานธีว่า ระหว่างที่ท่านกำลังเดินอยู่มือถือไม้เท้า หากมีงูร้ายตัวหนึ่งจู่โจมเข้ามาจะฉกกัดท่าน ท่านจะทำอย่างไร คานธีตอบว่า "ฉันก็จะทิ้งไม้เท้าเสียเท่านั้น" แทนที่จะตีงูด้วยความกลัว คานธีกลับสมัครใจที่จะอยู่อย่างไม่มีอะไรป้องกันตัว</p>	<p>4. มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์ สันติภาพคือการที่มนุษย์ทุกคนมีมนุษยธรรมสมบูรณ์ แล้วแสดงออกมา มนุษยธรรมก็ ความเป็นมนุษย์ก็คือความมีจิตใจสูง คือรู้จักทำตนให้อยู่เหนือปัญหา และความทุกข์ทั้งปวงหรือปัญหานี้เอามาเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้ ถ้ามีความทุกข์มันก็เป็นปัญหา ถ้ามีปัญหา มันก็ต้องเป็นเหตุให้เกิดทุกข์เป็นธรรมดา</p>
<p>5. การสู้อยู่สบายแม้แต่เพียงเล็กน้อยก็เป็นการประทุษร้ายต่อคนยากคนจนขณะที่นั่งปั่นด้ายอันเป็นกิจวัตรประจำวันของท่าน คานธีก็จะระมัดระวังเก็บเส้นด้ายเล็กเส้นด้ายน้อยรวบรวมไว้เสมอ ด้วยการใส่เส้นด้ายเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ยัดเข้าไปข้างใน</p>	<p>5. ผลิตมาก กิน-เก็บแต่พอดี เหลือเอาไปช่วยเพื่อนมนุษย์" นี้คือ 'อุดมการณ์ทางการเมือง' ของชาวพุทธที่ช่วยโลกได้"</p>

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการเปรียบเทียบเรื่องสิทธิมนุษยชนตามทฤษฎีของมหาตมะคานธีกับพุทธทาสภิกขุ หลักสิทธิ สันติภาพ ศีลธรรม อหิงสา กลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเนื่องถึงกันสรุปเป็นรูปภาพได้ดังนี้

สรุป

จากบทความเรื่องนี้ทำให้ทราบว่า สิทธิเสรีภาพ สันติภาพ อิศรภาพของมนุษย์เป็นสิ่งที่มีมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาล้วนแต่มีความต้องการปรารถนา มนุษย์ไม่ต้องการถูกควบคุมกดขี่ มหาตมะ คานธีปฏิบัติตามหลักอหิงสาเรียกร้องสันติภาพด้วยสันติวิธีจนได้ผลสำเร็จ การรักสรรพชีวิตให้เท่ากับที่เรารักตัวของเราเองนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้ตราบเท่าที่เราไม่มีความบริสุทธิ์ใจ และตราบใดที่ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ ตราบนั้นการบำเพ็ญอหิงสาก็จะเป็นเพียงความฝัน ผู้ที่ไม่มีความบริสุทธิ์ใจย่อมไม่มีทางเข้าถึงสิทธิมนุษยชนโดยแท้จริงได้ พุทธทาสภิกขุสนับสนุนการทำงานด้วยจิตว่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันยากที่จะแยกจากกันได้ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเห็นว่า จิตว่างเป็นกุญแจที่จะไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ดวงจิตา ราเมศวร์. (2560). *อินเดีย อารยธรรมยิ่งใหญ่แต่โบราณแห่งเอเชียใต้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวธรรม.
- พุทธทาสภิกขุ. (2550). *พุทธทาส-พจนานุกรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุญนิมิต.
- พุทธทาสภิกขุ. (2550). *ตัวกู-ของกู*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- มงคล เดชนครินทร์. (2557). *พุทธทาสภิกขุ พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท และการปฏิรูปเชิงนวสมัยนิยมในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรื่องอุไร กุศลาสัย ผู้แปล. (2544). *GANDHIJI: THE STORY OF HIS LIFE มหาตมา คานธี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.

เสนห์ จามริก. (2545). *พุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2561). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

The uses of technology for teaching piano at the higher education level

Liang Xiaomei

Art College of Taishan University, Shandong province, China

E-mail: nicha.musiced@gmail.com

*****

Abstracts

This article provides the current knowledge mainly about the use of music software in piano teaching and the software for teaching piano online or distance learning. In piano teaching or other music instruments, most teaching focuses on the interaction of learners and teachers. With musical instruments as a medium for learning, books, textbooks, and learning materials are used in inventions such as a metronome. Still, technology has become the basis for teaching and learning at the university level. Whether it's teaching content, knowledge, or teaching musical instruments, instructors themselves should develop technological skills to suit the changes that occur. This article would like to present the use of technology in teaching piano at the higher education level to be useful for further teaching and learning.

Keywords: Technology; Teaching Piano; Higher Education

Introduction

Digital concepts that emerged in higher education music courses. This shows the development of curricula in today's era with a strong emphasis on technical knowledge and the use of digital information. Change of era challenging for those in charge of the course. Therefore, curriculum development by changes is the key to attracting learners to study in their courses. In the field of personnel development for teaching staff in music courses, the results of the data analysis revealed that age affects the ability to use technology. Older instructors have lower assessments of their ability to use technology than younger instructors. Online communication channels play an important role in the epidemic situation that occurs during the 2020-2021 academic year, forcing teachers to adjust in teaching and contacting students. This makes teachers have to develop their ability to use technology and digital media by leaps and bounds.

In the issue of activities, Online music performances Found a copyright issue that teachers need to study more knowledge in order not to cause problems later. And have to solve problems such as choosing to publish live performances online through the Facebook page of their music department To avoid copyright issues in some countries Because the song is allowed to be used in an educational, non-commercial manner. There will be no problem with signal suppression in broadcasting. Restrictions on online channels in the show Occur in the interaction of listeners and performers. This is different from live performances in that the actors will be able to know the listeners' reactions immediately, resulting in a natural interaction between the audience and the performer. Music performances through online conference

programs such as zoom can create more interaction between listeners and performers than broadcasting the show online via Facebook (Pattananon, 2022 : 346-357).

Currently, curricula must be developed according to the higher education knowledge standards framework. They should develop their curriculum to be specific and more prominent. The curriculum should be developed to be suitable for the educational institution's area, environment, and social condition to attract learners in the area to choose to study in their institutions.

Piano teaching in higher education

Piano teaching is a compulsory course for pre-school education in higher normal colleges and universities. On the one hand, the basic teaching of the piano can provide a basic guarantee for the smooth development of other courses; on the other hand, it can accumulate more teaching experience for students in higher normal colleges and universities. In the context of the current curriculum reform, traditional education has been unable to meet the teaching standards of cultivating students' creative ability, emotional awareness, and humanistic spirit. Students will learn how to play the piano according to the teacher's instructions and demonstrations. However, students' learning initiatives are not strong, and participation willingness is insufficient. The students can play the piano but usually cannot express the ways in words because their ideas are unclear. In other words, students usually imitate the teachers to play the piano rather than understanding how to play the piano really and understand the theories. As a result, these students will not be able to do the job if they enter society as piano teachers, which will impede the popularization and development of the piano business in China. Thus, teachers of colleges and universities should try to make up for these shortcomings, break through the traditional teaching modes and make bold innovations in everyday teaching to cultivate more qualified piano teaching talents for society (Li, 2018 : 697-701).

The use of music software in piano teaching

The new era of teaching and learning has begun to change dramatically. Because there is a technology that has come in to help to teach more effectively, both in terms of teachers and students themselves can easily access educational technology. Recently, Altron has partnered with BEC-Tero and Sripatum University. Jointly combine technology innovation for the first time with an intelligent piano classroom by delivering an Altron Interactive Whiteboard used with the piano learning course in the project "SPU & BEC-TERO MUSIC INNOVATION PROJECT." The highlight is that it is an intelligent digital music learning class designed so that anyone can play music—using teaching materials through a smart board screen that can quickly write, delete and share information with the students. It can also be displayed on the screen by connecting to a computer or tablet wirelessly. Suitable for students and the general public. The teaching will start from the foundation of music. both theory and practice in the classroom. It makes a difference by combining hands-on and interactive digital teaching, suitable for students in the 4.0 era. Altron smart board comes with 5 lines. Teachers can write music notes on the board. Digital whiteboard and connect with learners in real-time, making classes more innovative and can bring lessons back to use continuously. Along with sharing lessons, quizzes, or e-learning files from the board, scan the QR Code, and the lessons will be

instantly downloaded onto the students' smart devices. Make learning music fun, effective, and easier to understand. It also helps to enhance self-development outside of the classroom and the learner's experience. to fully develop in learning (Daily Gizmo, 2022 : online)

Figure 1, Using Altron Interactive Whiteboard in piano class

The goal targeted by the utilization of music software in education matches with the general purposes for computer-aided education listed (Nart, 2016 : 78-84).

- To increase the motivation of the student
- To develop the scientific thinking skills of the student
- To support group activities
- To expand the teaching methods
- To create the self-learning skills of the student
- To support the development of advanced level thinking skills of students
- To support finding solutions for problems using logic
- To encourage students to establish a hypothesis

Different type of software

Using the software is a wonderful way to learn the basics of music. Using software also frees up time for the teacher and provides students with a well-defined course of study and immediate feedback. There are many types of computer software of importance to musicians. Teachers may wish to consider using three music software with students in the piano studio; educational software, professional music software, and entertainment software.

Pedagogic software is software that is designed to teach something. For instance, an ear training program may train students in the aural recognition of intervals and chords and perhaps offer exercises in melodic or harmonic dictation. An introductory music theory program may provide drills for reading notes in the treble, and bass clefs, recognizing key signatures, and spelling or notating chords.

The study investigating the effects of computerized and traditional ear training methods on the aural skills abilities of elementary music students found a significant difference between the test scores of the control and experimental groups. No significant difference was found between the experimental and control groups regarding their attitude survey results. The results of this study suggest the use of computerized ear training instruction is beneficial in achieving aural skills (Kariuki & Ross, 2017 : 66)

Ear training is essential because listening is a skill—Like playing piano or knowing how to tweak your vocal chain. For example, melodies are just a series of intervals. With interval ear training, you can learn how to play a melody by ear. Recognizing chord progressions by ear is a superpower too. Getting used to hearing common progressions with an ear training tool will change your thoughts about writing songs (Hahn, 2018 : 43). The example of ear training program as follow.

- Tenuto
- Teoria
- Good-Ear.com
- EarMaster
- Quiztones
- Soundgym
- earPlugins
- TrainYourEars

Professional software can be used as a tool to achieve some musical end. For example, there are many music notation programs available today. Notation software is intended to be a tool for notating, editing, playing back, and printing music. Many teachers find it helpful to get their students to do a little composing to stimulate creativity and enthusiasm and help students understand and read music notation.

The research about music notation software as a means to facilitate the study of singing musical scores showed that for most of the variables related to cognitive load, music notation software had less additional cognitive load than musical instruments. Students had no academic music studies, especially when they studied high-level music exercises. In these cases, music notation software was a useful help in supporting music score study (Mar Galera et al., 2013 : 215-238).

The common notation program used in teaching music at higher education levels is as follows.

Notion 6 was the most comprehensive software we tested, packing in all the crucial editing tools you could need. It's adaptable, too, allowing composers to input notes by using a MIDI keyboard, playing virtual on-screen instruments, or placing notes directly onto the digital staves. A recent software upgrade means that you can even use a tablet and smart pen to write your score, as the program is capable of recognizing handwriting.

Sibelius is a serious tool aimed at professional musicians, but it has a surprisingly easy-to-navigate interface, so it doesn't feel overwhelming if you're new to composition. Like Notion 6, this software is regularly updated and tweaked by a team of developers. But we were slightly more impressed with the instrumental sounds available in Notion, and we couldn't find a 'video' window in Sibelius that would allow us to watch a movie and score it simultaneously. So it takes second place in our guide.

MuseScore is free, open-source notation software compatible with Windows and Mac operating systems. Even though it's free, it includes many of the same features and tools found in the best for-pay programs we reviewed.

Noteflight includes the free Noteflight Basic, which allows you to create and edit up to 10 scores. Noteflight Learn is specifically designed for educators. It syncs with Google Classroom and other popular learning management systems. Noteflight Premium is one of the cheapest premium music notation options we reviewed.

Finale PrintMusic has an intuitive workflow and an easy-to-navigate interface. It boasts an impressive set of note entry tools and editing palettes that are easy to find and use.

Forte has two great companion apps: one that scans sheet music using the camera on your phone or tablet and a reader app that opens and plays back compositions from the desktop application with your mobile devices. They are free and available for Android and Apple devices. The desktop application isn't as visually appealing as some of the other programs we tested, but it has all the tools needed to create simple or complex arrangements.

The price of music notation software does vary, with the lower end at around \$100 and the higher priced software breaking the \$500 mark. For basic needs, such as simple compositions for small bands, you will be served fine by the \$200 option (Fender, 2022 : online).

Entertainment software is a program designed for entertainment or game value. For example, a music theory program that drills students on note recognition might have options for timed drills, competitive scoring, animated on-screen characters, printing awards, high scores, etc. Integrating game features into a drill program can make it much more fun (Tecimer, 2005 : 44).

The process of learning and mastering a musical instrument is highly complex and prone to challenges. Students engage with their teacher for a relatively limited time and subsequently undertake long periods of private study based on the guidance received. This time away from formal feedback leaves them prone to bad technical and practice habits, burnout from the solitary nature of the training, and a lack of external motivation to improve. Furthermore, the great deal of time and effort required to master a musical instrument amplifies the effects of the inefficient practice. The highly complex nature of the learned material can lead to a subjective and vague belief in the need for excessively long hours of repetitive training to acquire technical skills. These factors can negatively affect the learner, ranging from frustration from lack of progress, high abandonment rates, and psychological and physiological health problems. Game-based learning solutions are well-suited to address the challenges experienced by the student, capitalizing on constant advances in technology, such as the use of immersive or embodied controllers and interfaces that use gesture recognition as input (Margoudi et al., 2016 : 55).

The software for teaching piano online or distance learning

The study of piano education online showed the advantages and disadvantages of the WeChat software and the MOOC application obtained based on a survey of students. 100% of students said they use WeChat software. According to 100% (328 students) of the respondents, the advantage is free to use. 98% (321 students) noted learning flexibility and ease of use. 85% (279 students) reported high-quality sound and image. 83% (272 students) appreciated instant messages. 75% (246 students) enjoyed integrated screen sharing during the conversation. 65% (213 students) reported call recording. 25% (82 students) enjoyed phone calls and the protection of private conversations. According to 46% of respondents (151 students), the disadvantages are delay and poor audio quality at the beginning of communication. 42% (138 students) - inaccessibility to other incoming calls during a conversation. 35% (115 students) - difficulties associated with reading a text message received during a video chat. 20% (66 students) - lack of round-the-clock technical support. The study results indicate the need for further scientific research to study the features of online piano education to modernize the educational process. In the future, it is also planned to consider the relationship between student motivation and the results of learning to play the piano in the online format. Based on the results, it will be possible to change training programs to improve competencies

The use of online teaching adopts the method of PPT projection screen, which is more conducive to the interaction and communication between teachers and students. Through the Superstar Learning app, students can sign in 10 minutes before class and record in time; during the teaching process in class, teachers can let the students discuss in the discussion area to understand the student's learning situation; live teaching can be conducted through the Dingding app, to understand the student's learning situation more intuitively in the way of talking online, to arrange after-class homework when summarizing after class. It can stimulate students' interest in learning, highlight the key points of teaching, make teaching content specific and visualized, reduce learning difficulty, and improve teaching efficiency (Ding & Huang, 2022 : 1-12).

The Microsoft Teams platform allowed it to conduct lectures, share educational materials, video conferencing, and others. Using the Tonara platform, the educators developed different tasks; involved students in activities with characteristics of a game. The Soft Mozart software was used to teach lessons as a computer game. The combination of theoretical material, exercises, and effective teamwork helped teachers to develop musical skills in two groups. The research identified that 73% of the participants in the first group; 81% in the second group agreed that the proposed distance learning program for piano teaching with digital tools was well-developed; provided them with high-quality educational content (Wang, 2022 : 1-21).

Yuhan Li (2022) conducted a study to solve the problem of repetitive piano lessons and to bring a personalized experience for each piano learner. The application of deep learning (DL) technology for children's piano teaching positively affects their interest in the subject and improves the teaching quality. Music instruments were identified in the system using an instrument recognition model that was developed using deep learning techniques. It was also utilized to help children learn to play the piano by giving them direction and boosting their excitement for it. The proposed model's ability to recognize and acquire features has been improved. The recurrent neural network (RNN) demonstrated instrument recognition accuracy

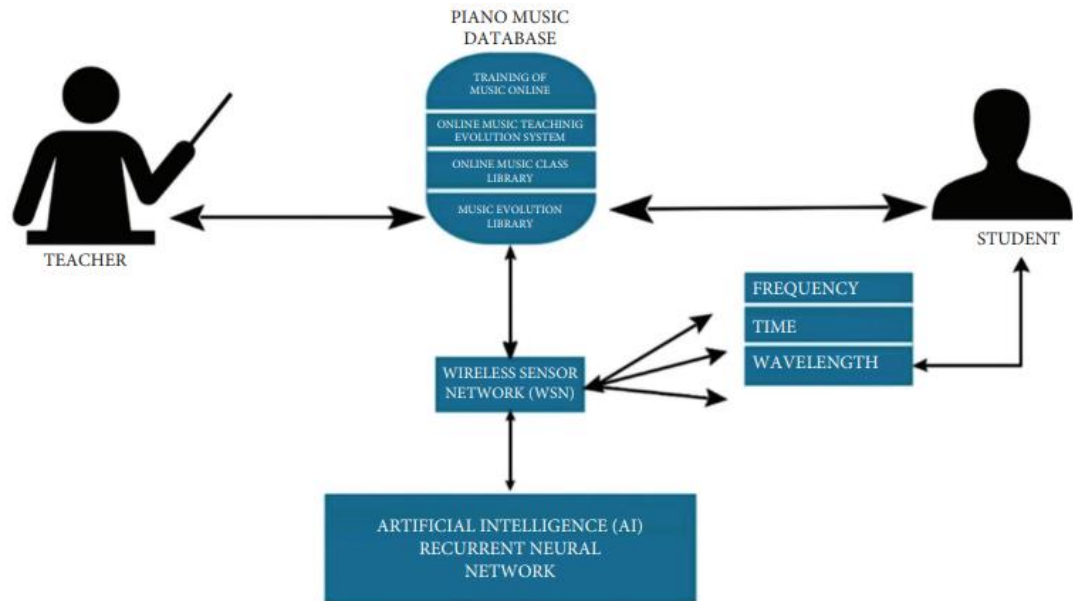
of 96.4%, and the model's recognition error rate decreased and stabilized as the number of iterations increased. The proposed RNN for musical instruments recognizes instruments by using DL to identify musical properties accurately.

American scientists studied the functional skills of piano playing and their perception by music educators. Functional piano skill is a basic piano musician competency. The components of this competency are performance technique, repertoire, accompanying and functional skills of playing the piano, sight-reading, and generative creativity. Canadian scientists carried out the analysis of the learning environment and motivation in piano education. A common problem among students is dropping out of piano education before reaching an average level of proficiency in the instrument; the reasons for this are decreased motivation and learning difficulties. Work-related issues and self-perceptions of music teachers were studied in the USA. Health problems or stress lead to burnout. There was a correlation between health problems and stress. Thus, teachers with less experience had higher stress levels; female music teachers had more health problems. Scientists from the USA considered the effect of physical parameters on the study of piano compositions. The determining factors are pitch and rhythm, accuracy and fluency of sight reading, and accuracy or smoothness of sound. The importance of increasing intrinsic motivation of students when learning to play the piano was studied by Australian researchers. To learn to play the piano, a student needs to be motivated, and many students need external reasons for this:

- an interview of a teacher with parents and students before the start of training
- a clear explanation of what and how they will learn
- enthusiasm, pleasure, and professionalism
- individual teaching and learning
- suitable repertoire
- managing the expectations of students and parents
- support for students in the context of their choice (to continue or stop learning)

Scientists from the Republic of Croatia studied the satisfaction of piano teachers in music schools. To achieve good results, piano teachers must be satisfied with their work. Piano teachers are moderately satisfied. There are no differences either by gender or by the type of school they teach. Teachers with great experience and teachers who have advanced in their professional fields are more satisfied with their jobs.

Due to the pandemic, the sphere of education and knowledge transfer have switched to different learning formats: offline, online, and blended learning. To transfer theoretical knowledge and gain practical skills, teachers began to actively use digital technologies: distance, electronic, digital, and mobile learning. Modern digital tools are widely used to synchronize effective learning, improve the assimilation of knowledge, and increase motivation. Digital applications, such as Skype, Zoom, Facebook Messenger, Apple Facetime, Google Hangouts, WhatsApp, and others, ensure good quality video and audio content, and allow users to record a lesson and obtain quick feedback (Ma & Ma, 2022 : 7).

Figure 2, Intelligent piano teaching system (Li, 2022 : 1-9)

Figure 2 represents the proposed model that explains the teaching style for online piano music while using the wireless sensor network. The piano music database that contains online training, an online music class library, online music teaching evaluation system can be accessed by the teacher. This database can be accessed via wireless sensor networks. In general, music data has three essential characteristics, which emits from audio signals. They are time, frequency, and power. To evaluate the performance of music, the recurrent neural network algorithm has been implement (Li, 2022 : 1-9).

Pamela D. Pike (2016 : 107-117) explored the potential for using a synchronous online piano teaching internship as a service-learning project for graduate pedagogy interns. In partnership with the university, a local music retailer, and a local middle school, three pedagogy interns taught beginning piano to underprivileged teenage students for 8 weeks. All instruction took place in the synchronous online environment using acoustic Disklavier pianos, Internet MIDI, Facetime, and traditional method books. As a result of the experience, the students demonstrated musical understanding, and the pedagogy interns developed teaching techniques, displayed improved comprehension of course content, learned about current distance teaching technology, and considered the role of music education in society. Based on these results, providing piano lessons to underserved populations in remote locations might be feasible while offering meaningful internship experiences to pedagogy students through distance service-learning projects.

The application of cultural diversity of music under the basic principles of piano knowledge mentioned above. It is an important trend that causes cultivation in the social context. Each local culture creates a learning process that stimulates knowledge issues and creates appreciation under the same principle as cultural dissemination (Mahittipong & Tengratlom, 2021 : 13-24). The students believed that online teaching piano courses were needed to improve their academic performance, and there were good comments on the teaching

mode of this method, so multimedia online piano teaching still had a certain market orientation (Ding & Huang, 2022 : 1-12).

Conclusion

The use of technology in teaching piano at the higher education level can be divided into two parts: music software in piano teaching, mainly the use of programs to support teaching music skills necessary for music students. To understand and play music according to the goals of teaching and learning, another form of technology use is the use of software for teaching piano online or distance, which is currently very important. The program has not yet been developed to be suitable for teaching piano online. Therefore, it is still something that researchers and academics should focus on and study more deeply. From the current situation, teaching methods and teaching media learning piano at the higher education level need to be adjusted. It is still necessary to develop teachers' abilities to use teaching materials and technology that makes teaching and learning management effective, including developing teaching methods for university instructors and teaching pedagogy of online learning and distance learning.

References

- Daily Gizmo. (2022). *Learn the new piano! on the smart board Altron*. DailyGizmo. <https://www.dailygizmo.tv/2020/02/06/altron-interactive-whiteboard/>.
- Ding, X., & Huang, N. (2022). Application of Multimedia Technology in Online Piano Teaching. *Mobile Information Systems*, 2022, 1-12. <https://doi.org/10.1155/2022/1985546>
- Fender, M. (2022). *Best music notation software 2022*. TopTenReviews. <https://www.toptenreviews.com/best-music-notation-software>.
- Hahn, M. (2018). *Ear Training Apps: The 8 Best Tools For Improving Your Listening Skills*. LANDR Blog.
- Kariuki, P., & Ross, Z. (2017). The Effects of Computerized and Traditional Ear Training Programs on Aural Skills. In *the Annual Conference of the Mid-South Educational Research Association*. Mississippi.
- Li, L. X. (2018). Study on the Innovation of Piano Teaching in Normal Colleges and Universities. *Creative Education*, 9, (697-701). <https://doi.org/10.4236/ce.2018.95051>
- Li, Y. (2022). Study on Intelligent Online Piano Teaching System Based on Deep Learning Recurrent Neural Network Model. *Mobile Information Systems*, 2022, 1-9. <https://doi.org/10.1155/2022/9469975>
- Tecimer, B. (2005). TECHNOLOGY IN THE PIANO LESSONS. In *International Educational Technology Conference*. Turkey.
- Ma, R., & Ma, R. (2022). Piano education online: Challenges and solutions. *Education And Information Technologies*. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11242-x>
- Mahittipong, P., & Tengratlom, S. (2021). The Basic Skills Development for Piano Beginners in the Current Thai Society. *Faculty Of Humanities And Social Sciences Review*, 9(1), 13-24.

- Mar Galera, M., Tejada, J., & Trigo, E. (2013). Music Notation Software as a Means to Facilitate the Study of Singing Musical Scores. *Electronic Journal Of Research In Educational Psychology*, 11(1), 215-238.
- Margoudi, M., Waddell, G., & Oliveira, M. (2016). Game-Based Learning of Musical Instruments: A Review and Recommendations. In *10th European Conference on Games Based Learning At: The University of the West of Scotland*. Paisley, Scotland.
- Nart, S. (2016). Music software in the technology integrated music education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 15(2), 78-84.
- Pattananon, N. (2022). The Concept of Digital Era In Higher Education Music Curriculum. 5th International Conference, *Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID-19 Pandemic* (pp.346-357). Bangkokthonburi University. 8th May 2022.
- Pike, P. (2016). Improving music teaching and learning through online service: A case study of a synchronous online teaching internship. *International Journal Of Music Education*, 35(1), 107-117. <https://doi.org/10.1177/0255761415613534>
- Wang, Y. (2022). Creative Digital Tools for Teaching Piano. *Música Hodie*, 22, 1-21.

The multi-sensory teaching practice for primary music classroom in China

Xiao Liulingzi,

Nicha Pattananon and Prasert Khunthongchan

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

*****

Abstracts

Multi-sensory teaching is proposed relative to the current situation of traditional music classroom. It is important for using multi-sensory teaching in music learning. This article aims to provide knowledge in multi-sensory learning and teaching music in primary school. For primary school students, in addition to the training of basic knowledge and skills of music, students' sense of participation and creativity in music class are the key requirements, especially the flexibility and dynamics in music class, so that students can integrate into music and feel the music. The article explains the multi-sensory sense in music learning, the differences between multi-sensory music teaching and traditional music teaching, and music multi-sensory teaching in primary schools in China.

Keywords: Multi-Sensory; Teaching Practice; Primary Music Classroom; China

Introduction

Multi-sensory teaching is proposed relative to the current situation of traditional music classroom. Of course, traditional teaching also has good aspects. However, nowadays with highly developed information, students' ways of acquiring music are gradually diversified, and pop music dominates the market. It is difficult to arouse students' enthusiasm in music class. In May 2022, with "multi-sensory teaching" as the search term, 1,635 literatures were retrieved. With "music multi-sensory teaching" as the search term, 584 references were retrieved. Among them, there are 205 literatures directly related to music multi-sensory teaching. Through the literature analysis of CNKI, it is found that there are not many core literatures about music multi-sensory teaching at present, and most of them focus on the introduction of music teaching experience.

The concept of senses

What exactly are "senses"? In the Modern Chinese Dictionary (fifth Edition), the word "sensory organs" is explained as short for sensory organs. The senses are the organs that feel and experience the stimulation of external things, including eyes, ears, nose, mouth, body, etc. The Oxford Advanced Learner's English Chinese Dictionary defines sensory organs as "sensory organs." at the Chinese Academy of Social Sciences Institute of language dictionary chamber. The great educator and thinker in China, founder of the Confucian school book in the analects of Confucius advocated: smell, see as the foundation, ask, book, see more, knowledge, knowledge to achieve the purpose of this is the earliest Chinese discourse on the senses. The Department for Education and Skills defined "multi-sensory" as "The way of using visual,

auditory and kinesthetic senses at the same time." (Kinesthesia here refers to the awareness of movement through touch and the body). Ushensky, the Russian educator, said, "Sensory nerves do not directly contact the external objects that give us impressions, but there are some special organs at their terminals to receive external impressions. The endings of the sensory nerves are in these special organs, which are known as the eyes, ears, skin, etc." From the description of senses in The Book "Records of Rites and Music" and thoughts on Rites and Music of the pre-Qin Dynasty: "Therefore, singers are like resistance on the top, like a detachment on the bottom, stuck like sticks and hot in the mountains. Their hooks in the sentences are almost broken like beads." It is a testimony to the transformation of music from hearing to seeing, to the connection between hearing and seeing. "Up like resistance, down like team", and connected sensation to kinesthesia; As the sound rises and falls, imagine a feeling of "resistance," "falling" and "falling" in your body (Lu, 2003 : 3)

Research on the relationship between sense and teaching

The main research direction in the initial stage, the sensory teaching focus in the field of special education, aiming at the age of mainly concentrated in young children and the junior stage, but with the education teaching of the teaching theory through a line worker's time, make its use scope increases, no longer limited effects and special groups, for each period of students in the teachers' teaching and students' learning has played a role. "Multi-sensory teaching" was first proposed by Grace-Visual, an American scholar, in 1920. VAKT strategy, also known as a multi-sensory teaching strategy, aims to enable students to learn through Visual, auditory, tactile, and other channels simultaneously.

What is the relationship between the senses and the senses in teaching? In the translation of Mr. Xianqian in part ii of the Xunzi solution set to get the enlightenment: the pre-qin period educator Xunzi for the learning process is a set of complete analysis, he puts forward study of each stage has its significance, people begin to contact the same things begin in the ears, eyes, mouth, nose, sensory contact, such as this is the source and the way of knowledge (Wang, 1988 : 66). Zhu Xi, a famous psychologist, educator, and thinker in the Southern Song Dynasty, proposed in his book Xun Xue Zhai GUI that "there are three aspects to reading, namely, the heart, the eye, and the mouth." Learning needs to be done in many aspects, and only by being put into it can it be effective (Ge, 2012 : 3).

Karl Orff (1895-1982) was an outstanding German composer and music educator. He created the music education system of "elemental music education."

Orff's idea of music education puts forward: "It is not dedicated to teaching students what to learn. It is to inspire and explore students (especially children) born with this habit. They can play impromptu games and express their feelings musically. Through the comprehensive combination of language, movement, performance, and music, they can improve their quality of learning music and learn and master music. Using students' multiple senses is an important process of Orff's teaching method, such as rhythm monitoring, imitating or improvising to develop a rhythm, and improvising to accompany recitation and singing with momentum.

Emile Jaquez-Dalcroza (1865-1950) was a solfeggio, harmony, and composition professor at the Conservatory of Music in Geneva, Switzerland. He is also one of the world's leading music educators. His educational thought emphasized: "Music education should arouse the innate instinct, cultivate the sense of rhythm which is very important to the human body, establish the harmony of body and mind, make the feelings more delicate, make the children healthy and lively, stimulate the imagination, promote the improvement of more aspects of

learning." The core of Dalcroze's education system is the teaching of body rhythm, which requires teachers to experience music by listening to and moving, and then express music with impromptu body movements in the actual teaching. This teaching method improves students' concentration and allows the brain to control its own body accurately. The act of listening and thinking also improves the students' imagination. His impromptu teaching aims to stimulate students' multi-sensory integration by combining vision, hearing, kinesthesia, and brain (Yin, 2009 : 7).

To sum up, as a medium of the sensory system, people produce feelings through sensory activities. The feeling is a simple psychological process, but it is the basis of complex psychological activities. Connected with the senses, it is the basis of all higher and more complex psychological and human phenomena. Human perception, memory, thinking, and other complex cognitive activities must rely on the original information provided by the sense.

Combined with teaching, the author believes that; Sense organs, also known as sensory organs, are the organs of the human body responsible for receiving external stimuli and then acting on the human brain to produce responses. It is the bridge connecting the external environment and the brain. According to their characteristics and uses, organs can be divided into auditory, kinesthetic, visual, taste, smell, and so on. The research found that ancient Chinese educators mostly advocated "hearing" and "seeing," corresponding to the importance of hearing and vision in teaching. From this point of view, the infiltration of multi-sensory concepts in teaching is easily regarded as involving only the use of vision and hearing, forming sensory misunderstanding. Multi-sensory participation teaching includes visual and auditory sensory participation but is not limited to these two sensory participation teaching methods. Compared with other subjects, the application of kinesthetic sense in music class is objective but still far from enough. In the case of closely combining with the teaching content, the more senses students participate in, the richer the information they get, and the more solid the knowledge they get from multiple channels.

Senses in music learning

Sense of hearing

For the music discipline, listening is the most important part, music as an auditory art has been deeply rooted in people's hearts. People can feel the infinite charm of music through listening. The ear is the sensory organ of our hearing. In primary school music class, hearing is most frequently used. From our present stage of traditional teaching, the teaching method of music subject is still the most important method, different from other subjects. In music class, students, in addition to listening to the content of the teacher explained, also to the melody, rhythm, mood, and so on to hear, appreciate, and learn to sing. Therefore, the ear is not only a sensory organ but also an external extension connecting the left side of the brain, which is used to perceive, analyze, and remember things.

Sense of vision

More than a thousand years ago, in Ancient Rome, philosopher Mark Aurelius proposed the idea of a "human community": "All human beings are subject to a common law... We can say that the whole world is a community. With the continuous development of science and technology, the blue planet earth has become a village, and people from different countries exchange and learn from each other, which makes our world music more colorful. The era of visual culture has come with the rapid development of modern science and technology. People are no longer satisfied with just listening to music. The enjoyment of "visual" has great enthusiasm. The eyes, as the sensory organ of vision, are particularly important in attracting

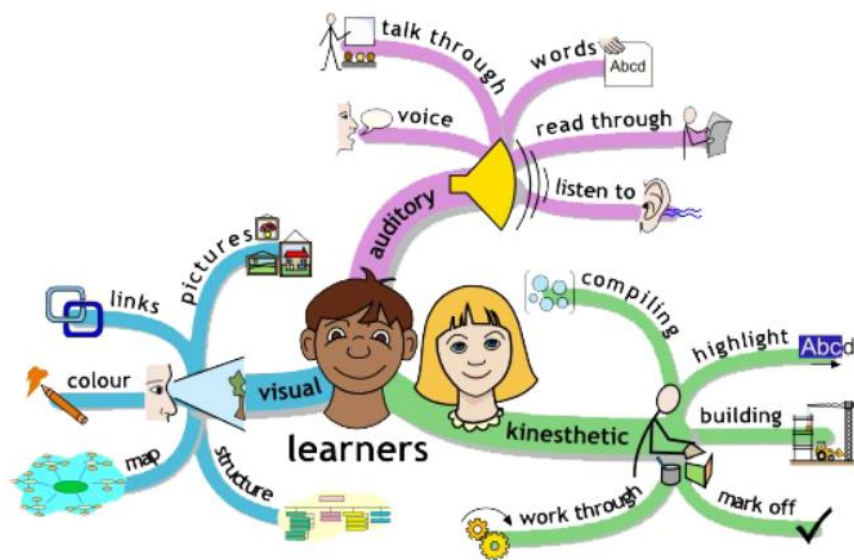
students' attention. In music teaching, teachers use multimedia and 3D technology to organically combine text, animation, images, video, and games to stimulate students' visual organs and create real scenes to feel their environment with sound.

Senses of Olfactory

The nose, as an olfactory sense organ, maybe in the arts, biological, chemical, etc. These subjects are often used, but in teaching singing, the nose and mouth breathing for the channel at the same time, in the singing or chorus teaching, teachers in breathing training teaching. In the slow absorption phase, it often emphasizes to students "breathe" like the smell of flowers. However, primary school students, especially lower-grade students. It is difficult to understand this abstract behavior, lower-grade children imagine thinking, so if the teacher with objects lets students feel, it is easier to accept and understand. In this stage, teachers can prepare fragrant aromatherapy or flowers, let the students approach slowly, and play the olfactory function to understand better the action of inhaling.

Sense of kinesthetic

Music besides can express language in Musical Instruments. Our body is also a kind of "musical instrument," students' hands, feet, shoulders, and legs, "the combination of sports belong to the kinesthetic sense. Use of the kinesthetic sense in music teaching, especially in primary school music class is an important part of "clap your hands, shoulders, twisting, stamping, "etc. They are all the embodiment of the kinesthetic. The use of limbs can make students better perceive the content of songs through touch and movement, such as drawing melody lines with fingers to feel the pitch, tapping with hands and feet to feel the rhythm, performing lyrics with movement, and so on. Students improve their understanding of the song by responding to it with kinesthetic organs.

Figure1, Multi-sensory learning in children (Maheshwari, 2016 : online)

Differences between multi-sensory music teaching and traditional music teaching

Famous music educator Carl Orff said: "people have to participate in music, that is, not as the audience, but as a sing, players involved in the" the multi-sensory teaching is in music teaching, through mobilizing students' ears, eyes, brains, hands, mouth, nose, prompting students to participate in the classroom teaching activities actively. Multi-sensory teaching is realized through teacher-student bilateral activities of teaching and learning. Teachers should realize that their teaching is not "unchanged," according to the physical and mental development characteristics of students at different stages, to create a relaxed and happy learning atmosphere for students, effectively stimulate students' interest in music learning, and let students become the master of the classroom. More organized body rhythm lets students not just sit and listen, sing, and create a real situation to let them think with their brains and sensory body feeling to achieve balance and unity. The essence of multi-sensory teaching is to mobilize students' various senses and actively and fully participate in music activities such as music perception, experience, understanding, performance, and creation, to improve students' interest in music learning and accomplishment. At the same time, multi-sensory teaching differs from traditional teaching, as shown in Table 1.

Table1, Differences between multi-sensory teaching and traditional teaching

	Muti-sensory teaching	Traditional teaching
Learning Goals	Pay attention to the dynamic process of feeling experience and thinking innovation	Aesthetic contemplation
Teaching Method	Inspire multi-sensory participation	Impart knowledge
Students Role	Actively use multi-sensory exploration	Passive acceptance
Characteristics	<ul style="list-style-type: none"> - Multi sensory pathways are involved in learning - Pay attention to individual, teach students according to their aptitude, improve teaching efficiency - Explore new fields and provide new teaching models 	<ul style="list-style-type: none"> - Single learning channel is dominant - Passive learning, lack of interest in learning, low efficiency - No substantial progress, often follow people's

The author reviewed the concept of multi-sensory and multi-sensory teaching and its research development. Through the above analysis, we can know that multi-sensory teaching is to cultivate the students' independent participation and creativity, and traditional education only pays attention to the brain's pure cognition is different. More pay attention to the brain's thinking and cognitive function, and emphasize on the experience, knowledge, and experience of the operation process. This kind of education needs to be realized through practical teaching. Therefore, it is a developing teaching concept to integrate multi-sensory teaching into a music classroom.

Music multi-sensory teaching in primary schools in China

Hong Liang and Cheng Ying. (1993 : 2). wrote in the article "Giving Full play to the Characteristics of Teaching Materials to Cultivate Active Cognitive Ability," he proposed: that music teaching basic can be divided into three levels, the first layer of the senses, feelings after arrival, the last is brought about by the music association and imagination of rich experience, in the first layer of synesthesia dominate, the second, third layer is gradually progressive.

Gao Feng (2018 : 4) studied singing teaching practice based on the Theory of "Four Senses and Three Layers" the paper studies the application of multi-sensory teaching in singing teaching in primary and secondary schools and proposes the teaching concept of combining the four senses of hearing, touch, vision, and kinesthesia with the three layers of sense, expression, and pure music. Through the actual teaching cases to explain and analyze.

Deng Xiaoxi (2016 : 2). In the application of multimedia in the multi-sensory teaching method, multimedia is used to convey pictures directly, videos, music, and animation related to teaching content to students' senses to mobilize students' senses to learn knowledge and experience life and participate in class independently.

Zhao Ruifen (2016 : 2) studied the Status and Prospects of Multi-sensory Learning: From the present situation and progress to three parts to the multi-sensory teaching research current situation has carried on the comprehensive arrangement, organized the application of the inland and Hong Kong, Taiwan, and overseas, illuminates the multi-sensory teaching characteristic and applied to students teaching practice meaning, not for the future use multi-sensory teaching methods of education workers have certain reference significance.

The status of multi-sensory teaching in primary schools is mainly reflected in the following four aspects:

1. Primary school music multi-sensory teaching is the teaching of cultivating students' aesthetics

Combining the multi-sensory elements, we conclude that multi-sensory teaching mainly includes originality, flexibility, synesthesia, and association. Multi-sensory teaching is adapted to students' psychological and physical development and is new, practical, and adaptable to children's growth. Cultivating the students' aesthetic ability is the highest goal of music teaching. Through the "compulsory education music course standard" of research, primary school music multi-sensory teaching for cultivating the students' aesthetic ability have a certain influence, pass the assurance of pair of multi-sensory teaching elements can be in primary school music teaching in the implementation of the senses, achieve the target. It is reasonable to follow the evaluation standard of music multi-sense teaching in primary school.

2. Primary school music multi-sensory teaching belongs to the implementation of multi-sensory education

Multi-sensory education is superior to traditional education, and it advocates changing the teaching mode of indoctrination and single channel, which puts forward new requirements for teachers and students. Focus on cultivating students' imagination, situational participation, and good use of the brain stimulates students' interest in learning and greatly improves teaching efficiency. In other words, multi-sensory teaching should be regarded as a new concept of music teaching in primary schools. In the music teaching of the whole primary school, through the influence on the development of students' non-intellectual factors, students can have basic music literacy and really like music. Because of the same educational concept, multi-sensory music teaching in primary schools belongs to implementing multi-sensory education.

3. Music multi-sensory teaching in primary schools is the constituent element of music teaching

Multi-sensory teaching is music education of the implementation of the approach. The elementary school music multi-sensory teaching refers to the primary school students into full play through kinesthetic, touch, hearing, vision, sing such as linkage effects, with listening, speaking, dynamic, singing, music, dance, writing and blending to experience the aesthetic object, teaching methods and to create the performance. This dynamic teaching method integrates whole-body, all-round, multi-sensory, and three-dimensional "whole-body total response." Multi-sensory teaching methods focus on feeling experience and the dynamic process of thinking creatively, the pursuit of teaching efficiency, and so did the teacher teaching model update, innovation, and change in the way students learn. It can stimulate the students' learning motivation and keep aesthetic driving force, the sound move, move, move, move, move, pneumatic, cardiac, clever and effective learning in the movement, such as various senses truly achieve music teaching in the "harmony of people and sound." Therefore, multi-sensory teaching in primary schools is an important part of promoting the development of music education in primary schools in colleges and universities and is an unattainable component of music teaching.

4. Primary school music multi-sensory teaching is an independent link in music teaching

It is generally believed that multi-sensory channel is the content field of music teaching in primary schools. However, from the actual teaching examples and experience interviews, we found that the multi-senses were made into an independent link. To stimulate the multi-sensory stimulation, the form is more than the content. Some teaching students' senses have just been stimulated, the teacher's teaching link has been finished, and he has not integrated into the whole music teaching process. This problem has prompted researchers to propose a new research perspective: can multi-sensory teaching be regarded as a concept of music teaching, not just as a special point of music teaching, but integrated into singing and appreciation teaching? What is the current situation of multi-sensory music teaching in primary schools? What are the influencing factors?

Conclusion

It has often been said that music is the universal language. If so, children should be introduced to music while developing language, ages 1-5. Like learning a language, music needs to be in the child's environment daily, gradually increasing vocabulary. This means creating a daily routine of interactive songs and musical activities in a preschool setting to develop basic music skills. Through engaging in the songs and presentations, children acquire a musical repertoire of melodies, rhythms, lyrics, and concepts. These early childhood musical experiences help them learn to focus, maintain attention, process information and become better learners.

References

- Lu, X. (2003). The Book of Rites: Records of Music and the Thought of Rites and Music in the Pre-Qin Period. *Northern Collections* (2), 3.
- Wang, X. (1988). *Xun Zi's Collection of solutions* (Volume 2). Zhonghua Book Company
- Ge, M. (2012). Advocating "autonomy" and cultivating students' reading ability. *Language world: Teacher's Window* (9), 3.
- Hong, L. & Cheng, Y. (1993). Giving Full play to the Characteristics of Teaching Materials to Cultivate Active Cognitive Ability -- Preliminary Understanding and practice of compulsory Education Primary Mathematics Teaching materials. *Primary School Teaching research* (8), 2.
- Gao, F. (2018). Research on the practice of multi-sensory experience singing Teaching based on the theory of "Four senses and three Layers". *Chinese Music Education* (7), 4.
- Deng, X. (2016). The application of multimedia in multi-sensory Teaching method. *Liaoning Education* (7), 2.
- Zhao, R. (2016). Research status and prospects of multi-sensory learning. *The World of Biotechnology* (4), 2.
- Yin, A. (2009). *Research on contemporary Excellent Music Education System and Teaching Method*. Northeast Normal University Press.
- Maheshwari, V. (2016). *Multi-sensory teaching-Meaning and importance*. <http://www.vkmaheshwari.com/>.

การศึกษากลยุทธ์การแปลบทบรรยายใต้ภาพในภาพยนตร์การ์ตูน เรื่องนาจา ตอนมารน้อยจู้ติ

วานิสสา จันทรานุสรณ์ ,
XIAO MIN , รัตนกุล กาญจนะพรกุล

*****

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์เรื่องนาจา ตอนมารน้อยจู้ติเป็นหนึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนที่มีอิทธิพลกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวได้สอดแทรกวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ดังนั้นผู้เข้าชมที่จะเข้าใจในวัฒนธรรมจีนได้นั้นจะต้องได้รับประสบการณ์การชมภาพยนตร์ด้วยตนเองที่ดีที่สุด ดังนั้นข้าพเจ้าจึงใช้แนวทางการแปลของ Lawrence Venuti ที่ว่าด้วยเรื่องของกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างกับกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งจากคำบรรยายใต้ภาษาอังกฤษประกอบภาพยนตร์เรื่องนาจาตอนมารน้อยจู้ตินั้นได้แสดงถึงลักษณะของการแปลไว้ 3 รูปแบบ ประกอบด้วย โครงสร้าง คำศัพท์และคำกลอน โดยได้วิเคราะห์รูปแบบการแปลโดยใช้หลักการว่าด้วยกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างกับกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งจากการวิเคราะห์คำบรรยายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าผู้แปลคำบรรยายใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนมากที่สุด ซึ่งในความเป็นจริงผู้แปลควรใช้กลยุทธ์การแปลที่เหมาะสมมากกว่า แต่ในส่วนของโครงสร้างกลับใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจตัวละครได้มากขึ้น ในส่วนของคำนามเฉพาะนั้นก็ยังคงใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนซึ่งทำให้ระดับการเข้าใจในผลกระทบนั้นดีขึ้น

ในส่วนการเลือกกลยุทธ์การแปลคำสแลงในภาษาฉบับแปล ผู้แปลกลับใช้เกณฑ์ของอายุในการพิจารณา

คำสำคัญ : คำบรรยาย; กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน; กลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง

Abstracts

Nezha's Demon Child is one of the most influential Chinese comic films to be made overseas. There is a lot of traditional Chinese culture embedded in Nezha's Advent. Therefore, it is important for the translator to make Chinese culture accessible to overseas audiences and to obtain the best possible viewing experience. I use naturalisation and dissimilation strategies as the theoretical basis to analyse the translator's use of naturalisation and dissimilation strategies in the translation process, in terms of characterisation, vocabulary, and limerick poetry as shown in the English subtitles of Nezha's Advent. The analysis shows that the translator prefers to use the naturalisation strategy when translating. When necessary, the translators will choose a combination of naturalisation and dissimilation strategies to translate. However, the translators' extensive use of naturalisation strategies in characterisation affects

* วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2565; วันแก้ไขบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2565; วันตอบรับบทความ : 28 กุมภาพันธ์ 2565

the distinctness of the characters; the use of naturalisation strategies in proper nouns affects the audience's understanding to a certain extent; and the translators' lack consideration of the audience's age group in the choice of slang in the target language.

Keyword : Subtitle; Domestication Translation; Foreignization translation

บทนำ

ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติ เข้าฉายครั้งแรกในปี 2019 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นภาพยนตร์การ์ตูนประเภทแฟนตาซีรูปแบบ 3D ซึ่งหลังจากเข้าฉายในวันที่ 26 กรกฎาคม ปี 2019 นั้นกลายเป็นภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จสูงเรื่องหนึ่งในประเทศจีนทั้งในด้านความนิยมและรายได้ จนกระทั่งกลายเป็นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องดังที่มีจำนวนคนชมภาพยนตร์มากที่สุดในโลก รวมถึง Box office ของสตูดิโอในอเมริกา อันดับความนิยมสูงสุดที่ทำได้คืออันดับที่ 24 ของโลกและยังเป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่อันดับ 1 ของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 2019 ภายหลังจากการเข้าฉายในหลายประเทศทั่วโลกทั้งในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย สิงคโปร์ อังกฤษ เวียดนาม อินโดนีเซียและประเทศไทยนั้น ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติ ได้คะแนนการวิจารณ์จาก IMD ที่ 8.5

ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติเป็นผลงานการกำกับของผู้กำกับชาวจีน ยู หยาง ซึ่งเขาได้นำนวนิยายสมัยราชวงศ์หมิง “ห้องสิน” มาดัดแปลงโดยนำตัวละครนาจาและลูกของราชามังกรทะเลมาดัดแปลง โดยเรื่องราวได้กล่าวถึงการเกิดของไข่มุกพลังวัตรที่มีพลังมหาศาลโดยมีเทพเจ้าสูงสุดอย่างหยวนซือเทียนจุนได้ทำการสกัดไข่มุกนั้นเป็น 2 ลูก ก่อนจะนำไปเก็บไว้ในบับวิเศษเจ็ดสี

ภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจู้ติเป็นภาพยนตร์ที่แฝงวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายของตัวละคร ฉากในภาพยนตร์การ์ตูนรวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ล้วนเป็นการแสดงถึงวัฒนธรรมจีนที่ชัดเจน ทำให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมจีนที่แฝงมาในภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้บทภาพยนตร์ของตัวละครต่าง ๆ ยังแฝงไปด้วยคำศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของภาษาจีน จึงทำให้ภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจู้ติ ได้สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของชาวจีนรวมถึงโลกทัศน์ของชาวจีน แน่แน่นอนว่าเมื่อภาพยนตร์เรื่องนาจามารน้อยจู้ติได้เข้าฉายในต่างประเทศจะต้องมีการแปลคำบรรยายเป็นภาษาต่าง ๆ โดยการแปลของนักแปลที่มีความถนัดในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ นักแปลมักแปลโดยการนำเอาภาษาต้นฉบับแปลเป็นภาษาแม่ของตนเอง ซึ่งต้องยอมรับว่าการแปลไม่เพียงแต่แปลภาษาจากภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทางเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแปลเอาวัฒนธรรมของภาษาต้นทางถ่ายทอดให้กับผู้ชมได้เข้าใจและเข้าถึงเนื้อเรื่องที่ได้แฝงวัฒนธรรมจีนไว้ด้วย

1. ลักษณะของคำที่ปรากฏในบรรยายใต้ภาพภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจู้ติ

Henrik Gottlieb ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลชาวเดนมาร์กเชื่อว่าการแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นการนำเอาภาษาเขียนเพิ่มเข้ามาในภาพยนตร์ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการแปลในระดับคำและระดับประโยค อีกทั้งยังควร

ให้ประสบการณ์แก่ผู้ชมภาพยนตร์โดยการเพิ่มเติมวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเข้าไปในการแปล ส่วน Birgit Nederland-Larsen ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการแปลบทบรรยายใต้ภาพไว้ว่า “บทบรรยายใต้ภาพเป็นการนำภาษาพูดมาเปลี่ยนเป็นภาษาเขียน ในขณะที่การแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารได้อีกทางหนึ่ง” จากแนวคิดดังกล่าวสามารถบอกได้ว่าการแปลบทบรรยายใต้ภาพแตกต่างจากการแปลวรรณกรรมทั่วไปทั้งในด้านความน่าเชื่อถือ การสื่อสารและการใช้สำนวนภาษา การแปลวรรณกรรมผู้แปลมีเวลาในการเลือกใช้คำ สำนวนและรูปประโยคเพื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสถึงความหมายและอารมณ์ที่แฝงมากับคำที่ใช้แปล หากจำเป็นผู้แปลยังสามารถขยายความโดยการเพิ่มคำหรือประโยคที่จะเป็นประโยชน์ในการสื่อความหมายให้กับผู้อ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้นได้ แต่ Qian Shao Chang เข้าใจว่า “การแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นรูปแบบการแปลที่มีลักษณะพิเศษรูปแบบหนึ่งซึ่งแตกต่างจากวิธีการแปลวรรณกรรมทั่วไปโดยมีลักษณะของการฟัง ความเร็ว การครอบคลุมเนื้อหา ความนิยมและต้องไม่มีการขยายความเพื่ออธิบายเพิ่มเติม” ซึ่งในส่วนของความเร็ว ความนิยมและการไม่ขยายความเป็นข้อจำกัดในการใช้เลือกใช้คำ สำนวนและประโยคในการแปลบทบรรยายใต้ภาพทำให้บทบรรยายใต้ภาพกลายเป็นหนึ่งในวิธีการสื่อสารที่ค่อนข้างแข็งกระด้าง ทำให้ผู้แปลจำเป็นต้องใช้กระบวนการแปลวัฒนธรรมร่วมด้วยเพื่อให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเพื่อลดช่องว่างไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสนในการชมภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องดังกล่าว

2. กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่าง

เนื่องจากรูปแบบการแปลบทบรรยายใต้ภาพมีลักษณะการแปลที่ไม่เหมือนกับการแปลวรรณกรรมทั่วไป เมื่อต้องแปลบทบรรยายใต้ภาพโดยการแฝงวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเพื่อลดช่องว่างในการทำความเข้าใจเรื่องราวของผู้ชม ผู้แปลจึงเลือกใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างมาใช้ในการแปลบทบรรยายใต้ภาพในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาจอมมารเทพจตุ

2.1. ความเป็นมาของกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่าง

ความหมายของกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างมีที่มาจาก Schleiermacher นักแปลชาวเยอรมัน ได้กล่าวถึงการแปลบทบรรยายใต้ภาพไว้ในหนังสือ “แนวคิดวิธีการแปล” ในปี 1813 Schleiermacher ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการแปลที่ไม่เหมือนกับการแปลวรรณกรรมไว้ว่า “มีเพียงการแปล 2 วิธีเท่านั้นคือ ให้ผู้เขียนวรรณกรรมดังกล่าวอยู่ใกล้ชิดกับผู้แปลหรือให้ผู้แปลอนุญาตให้ผู้อ่านใกล้ชิดกับผู้เขียน” Lawrence Venuti นักแปลชาวอเมริกัน (1995) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างไว้ในหนังสือการแปล โดยอ้างถึงกลวิธีการแปลของ Schleiermacher ไว้ว่า “ผู้แปลสามารถเลือกใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างได้ โดยยึดหลักค่านิยมที่มีอยู่ในประเทศเจ้าของภาษาฉบับแปลและใช้วัฒนธรรมประเทศเจ้าของภาษาฉบับแปลในการสื่อสาร จากนั้นเชิญผู้เขียนผู้เป็นเจ้าของภาษาต้นฉบับ

มาพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็นของความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม จากนั้นจึงจะส่งต่อไปยังผู้อ่านนอกต่อไป”

2.2.แนวคิดกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง

นักแปลชาวอเมริกาผู้ใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนนามว่า Nida ได้ให้ความหมายของการแปลแบบทำให้กลมกลืนไว้ว่า “ปัจจัยการแปลวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับนั้น ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล เพราะจะทำให้การแปลสิ่ง ๆ นั้น ดูเป็นธรรมชาติมากขึ้นและพยายามนำรูปแบบพฤติกรรมการใช้ภาษาต้นฉบับมาใช้ในการแปลวัฒนธรรมของผู้่านภาษาแปล” จากแนวคิดของ Nida จะสังเกตได้ว่า หากต้องการให้ผู้่านฉบับแปลเข้าใจความหมายของข้อความต้นฉบับได้ดียิ่งขึ้น ควรหลีกเลี่ยงการแปลที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านวัฒนธรรมที่แตกต่าง ผู้แปลควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาของเรื่องราวได้ง่ายขึ้น Lawrence Venuti นักทฤษฎีแปลชาวอเมริกันเชื่อว่า “การแปลเปรียบเสมือนเกมส์การแตกต่างอย่างแท้จริง การแปลต้องมีความเกี่ยวข้องกับแปลต่างบ้าง อาจสามารถเกิดความแตกต่างในการแปลได้บ้าง” โดยสรุปแล้ว การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้วัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเป็นศูนย์กลาง โดยผู้แปลจะต้องรักษาลักษณะและวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับไว้และเผยแพร่วัฒนธรรมเหล่านั้นไปยังผู้อ่านต่อไป

3. การประยุกต์ใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจตุ

เนื่องจากภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจาเป็นภาพยนตร์การ์ตูนสัญชาติจีนที่มีการสอดแทรกวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ผู้แปลจำเป็นต้องนำเอาวัฒนธรรมที่เป็นองค์ประกอบในการ์ตูนมาแปล ดังนั้นหากผู้แปลจะต้องใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนจะกลายเป็นการถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล แต่หากใช้กลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง ภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนก็จะถูกถ่ายทอดโดยตรง หากใช้ทั้งรูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่างในการแปลบรรยายได้ภาพพร้อมกันก็จะทำให้ผู้ชมเข้าใจตัวละครได้มากขึ้นและเข้าใจเรื่องราวที่ดำเนินในภาพยนตร์การ์ตูนได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งยังทำให้เข้าใจในวัฒนธรรมจีนที่สอดแทรกมาในภาพยนตร์เพื่อถ่ายทอดให้คนดูรู้มากขึ้น แต่ไม่ว่าจะใช้รูปแบบใดในการแปล ผู้แปลจะต้องนำเสียงต้นฉบับที่เป็นภาษาจีนกับเสียงพากษ์ภาษาอังกฤษมาเทียบเคียงกันเพื่อที่จะสามารถแปลบรรยายได้ภาพได้ตรงกับเสียงพูดที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนโดยใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่าง ตั้งแต่รูปร่างของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูน คำศัพท์ รวมไปถึงความหมายของบทพูดซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ไว้ทั้งหมด 3 ด้าน ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจา ตอนจอมมารจตุ ประกอบด้วยแนวคิดรูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน แนวคิดรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่าง ซึ่งผู้แปลได้นำมาใช้ในการแปลชื่อเฉพาะและโคลงกลอนขบขัน

3.1.การสร้างสรรค์ตัวละครในภาพยนตร์นาจา ตอนจอมมารจู้ติ

ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ผู้สร้างภาพยนตร์ดังกล่าวได้สร้างสรรค์วัฒนธรรมโดยการสอดแทรกไว้ในตัวละครไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความตื้อรั้นที่แสดงออกผ่านตัวละครนาจา ความเมตตากรุณาที่แฝงอยู่ในตัวละครคู่สามีภรรยาชื่อว่าหลี่จิ้งและความอึดอัดใจที่ปรากฏผ่านตัวละครอ่าวปิง นอกจากนี้ตัวละครไท้อีจินเหรินก็อีกหนึ่งตัวที่มีความโดดเด่น สังเกตได้จากการใช้สำเนียงภาษาถิ่นเสฉวนในการสื่อสารของตัวละคร เช่น

(1) 自恋

ภาษาต้นฉบับ : 对 , 这就是我 , 万人敬仰的太乙真人 , 虽然有点儿婴儿肥 , 但也掩不住我逼人的帅气。

ภาษาอังกฤษ : I know what you're thinking, who's that dashing rogue on the pig? That would be me, Taiyi Zhenren, and if I weren't so busy being a super impressive butt kicking day saving monk, I've been told I could be a model

จากประโยคข้างต้นเป็นประโยคที่ไท้อีจินเหรินพูดขึ้นในภาพยนตร์การ์ตูนซึ่งได้ปรากฏลักษณะการแปลที่เป็นข้อสังเกตพิเศษ 3 ประเด็น คือ 1. “万人敬仰” 2. “婴儿肥” และ 3. “逼人的帅气” ในคำแปลบทบรรยายได้ภาพภาษาอังกฤษสามารถแปลได้ว่า “super impressive butt day saving monk” ซึ่งในการแปลประโยค “万人敬仰” เป็นการบรรยายถึงตัวละครไท้อีจินเหริน โดยใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “day saving” เพื่อบรรยายถึงยศตำแหน่งของไท้อีจินเหริน ส่วนประโยค “婴儿肥” เป็นการบรรยายถึงลักษณะรูปร่างของไท้อีจินเหรินที่แม้ว่าจะต้องห่างจากลูกสาวแต่ก็ไม่ได้ทำให้เขามีรูปร่างของเขาซูบผอม ดังนั้น 婴儿肥 ไม่จำเป็นต้องแปลว่ามีรูปร่างอ้วนท้วม แต่บทบรรยายได้ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนกลับแปลโดยเป็นตัวละครไท้อีจินเหรินมีรูปร่างคล้ายกับเด็กอ้วนคนหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับความนิยมในด้านรูปร่างของคนในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล

(2) 臭美

ภาษาต้นฉบับ : 不打脸要得不?

ภาษาฉบับแปล: I was just playing around.

ประโยคข้างต้นเป็นบทพูดของตัวละครไท้อีจินเหรินที่ได้พูดกับนาจาในขณะที่ตนกำลังถูกมัดมือทั้งสองข้างว่า “你打我撒, 你打我撒” ซึ่งในบทบรรยายได้ภาพได้แปลได้ว่า “I was just playing around” มีความหมายว่า “ฉันแค่จะแกล้งคุณ” ซึ่งผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลประโยคดังกล่าว สังเกตได้ว่าในประโยคภาษาแปลไม่ได้กล่าวถึงลักษณะรูปร่างของไท้อีจินเหริน แต่หากผู้

แปลใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนจะสามารถถ่ายทอดความหมายที่ผู้สร้างภาพยนตร์การ์ตูนต้องการสื่อสารได้มากกว่า

(3) 嗜酒

ภาษาต้นฉบับ : 来 , 陪我喝两口。

ภาษาฉบับแปล : How 'bout a swiggy for the piggy.

ประโยคดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากที่ไถ่เอ๋จินเหรินได้รับคำสั่งจากอาจารย์ของตน จากนั้นเขาจึงเดินทางไปยังฉินถั่งกวงลี่ ในขณะที่เดินทางไถ่เอ๋จินเหรินได้ดื่มสุราไปพลาง เมื่อเขาเริ่มดื่มมากขึ้นก็ทำให้เขาเริ่มพูดไม่รู้เรื่อง นอกจากนี้เขายังได้ชักชวนให้เฟยจุม่าดื่มเป็นเพื่อนเขา ซึ่งผู้แปลได้ใช้คำว่า “swiggy” ซึ่งมีที่มาจากคำว่า “swig” มีความหมายว่า “ดื่มมาก ดื่มจนเมา” มีความหมายคล้ายกับภาษาต้นฉบับที่กล่าวไว้ว่า “喝两口” สังเกตได้ว่าประโยคดังกล่าวผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง สังเกตได้จากการเลือกคำมาใช้แปลทั้งคำว่า “how 'bout”、“swiggy” และ “piggy” ล้วนแต่เป็นคำที่ใช้ในการสื่อถึงพฤติกรรมของไถ่เอ๋จินเหรินขณะดื่มนั่นเอง

ภาษาต้นฉบับ : 就眯一小口 , 该喝还是要喝。

ภาษาฉบับแปล : well, one sip can't hurt, don't want it going to waste!

ประโยคดังกล่าวปรากฏขึ้นเหตุการณ์ที่กำลังรอการกำเนิดของไข่มุกสวรรค์ ฉินกงเป่าได้ควบคุมชาวไร่ในบ้านของหลี่จิ้งจิ้งให้นำเหล่าที่ผสมยาพิษไปมอบให้กับไถ่เอ๋จินเหรินดื่ม คราแรกไถ่เอ๋จินเหรินปฏิเสธที่จะดื่ม แต่เพราะตัวเขาเป็นคนที่ชอบดื่มจึงดื่มเข้าไปเพียงจิบเดียว ผู้แปลได้ใช้คำว่า “one sip” ในการแปล “眯一小口” โดยคำว่า “sip” มีความหมายว่า ดื่ม ซึ่งเหมือนกับคำว่า “眯” ส่วน “can't hurt” ในประโยคดังกล่าวมีความหมายว่า “ไม่เป็นไร” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ดังนั้นจากประโยคภาษาฉบับแปลจึงมีความหมายว่า “ไม่ยอมให้เหล่าเสียเปล่า” ทำให้ภาษาฉบับแปลในบทบรรยายได้ภาพไม่ตรงกับภาษาต้นฉบับ แต่จากเหตุการณ์ในภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความอยากดื่มของไถ่เอ๋จินเหรินจนตัวเขาต้องหาข้ออ้างในการดื่มครั้งนี้ ผู้แปลจึงใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างมาใช้ในการแปลบทบรรยายดังกล่าวเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจความหมายที่ผู้สร้างต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

ภาษาต้นฉบับ : 酒馆开业 , 全场五折。

ภาษาฉบับแปล : Look over there, it's happy hour.

ประโยคข้างต้นเป็นประโยคที่คนใช้ของบ้านหลี่จิ้งจิ้งถูกควบคุมโดยฉินกงเป่าพูดขึ้นเพื่อเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจของไถ่เอ๋จินเหรินให้ห่างต่อการขโมยไข่มุกสวรรค์ ผู้แปลใช้คำว่า “happy hour” ในการบอกความหมายของช่วงเวลาดังกล่าวที่เต็มไปด้วยผู้คนที่กำลังดื่มและทานอาหารมากมาย ซึ่งไม่ว่าจะจะเป็น

ภาษาต้นฉบับหรือภาษาแปลต่างก็ต้องการสื่อถึงลักษณะของไท้อีเจินเหรินที่มีนิสัยชอบดื่มสุรา แต่ในการแปลบทบรรยายใต้ภาพผู้แปลควรคำนึงถึงกลุ่มคนดูซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กและผู้ปกครอง ดังนั้นหากใช้ “Happy hour” ในการแปลทำให้ความหมายที่แท้จริงของผู้สร้างถูกบิดเบือนไปมาก ดังนั้นในประโยค “酒馆开业, 全场五折” ผู้แปลควรใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่าง ซึ่งจะสามารถแปลได้ว่า “Pub opening, 50% off” จะทำให้ได้ความหมายที่สามารถสื่อถึงลักษณะนิสัยของไท้อีเจินเหรินได้อย่างตรงความหมายและยังสามารถสื่อสารให้กลุ่มคนดูที่เป็นเด็กได้เข้าใจเนื้อเรื่องได้มากขึ้น

3.2. คำศัพท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลชาวจีนหวาง จั๋ว เหลียง กล่าวว่า “ผู้แปลต้องเลือกใช้คำโดยที่คำนั้นต้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรม” ซึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ได้ปรากฏคำที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น ชื่อเฉพาะ คำเฉพาะ สำนวน โวหารและมนต์คาถาต่าง ๆ

(1) ชื่อคนชื่อสถานที่

ชื่อตัวละครที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่าง เช่น ตัวละคร นาจ่า แปลเป็น NaZha หลี่จิน แปลเป็น Lijin อ้าวปิง แปลเป็น Aobing รวมถึงตัวละครไท้อีเจินเหรินที่ได้ใช้รูปแบบการแปลแบบเลียนเสียงพินอิน ซึ่งผู้แปลแปลไว้ว่า Taiyizhenren หวางเงิน และเจิ้งอิงเข้าใจว่า “การใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลชื่อตัวละครไท้อีเจินเหรินไม่สามารถดึงเอาวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในตัวละครนี้ออกมาได้ เนื่องจากไท้อีเจินเหรินเป็นตัวละครโบราณในนวนิยายของจิน ไท้อีเป็นหนึ่งในกษัตริย์ของเมืองทางตะวันออกของจิน หากใช้รูปแบบการแปลชื่อตัวละครไท้อีเจินเหรินในมุมมองของหวางเงินและเจิ้งอิงจะแปลได้ว่า “Wood God in the East” ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนได้ แต่แท้จริงแล้วผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบเลียนเสียงพินอินในการแปลชื่อตัวละครมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบชื่อเสียงเรียงนามของตัวละครเท่านั้น

(2) คำเฉพาะ

เนื่องด้วยในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมเรื่อง “ห้องสิน” ทำให้ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาจึงมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้ามากมาย ผู้เขียนจึงจัดหมวดหมู่คำศัพท์เฉพาะดังกล่าวโดยแบ่งเป็น คำเรียกสิ่งของ คำศัพท์ทางศาสนา ชื่อเรียกและมนต์คาถาต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เช่น 江山社稷图 (the painting) ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลเนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดความสับสนในวัฒนธรรมจีนจึงได้เลือกใช้คำง่าย ๆ อย่าง the painting ในการแปล 江山社稷图 หรือคำว่า 结界兽 (Boundary Beasts) และ 海夜叉 (Sea Yaksha) ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง โดย 夜叉 เป็นสัตว์ประหลาดในตำนานของอินเดีย ดังนั้นผู้แปลจึงใช้ “Yaksha” ในการแปล แน่นอนว่าไม่ง่ายเลยที่จะแปลคำเฉพาะดังกล่าวให้ผู้ชมเข้าใจได้ ส่วน 混天绫 (Chaotic Silk) และ 风火轮依 (Flaming

Chariot) ผู้แปลกลับใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งการแปลชื่อเรียกอาวุธของนาจาที่มีชื่อว่า “วงแหวนแห่งจักรวาล” ผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างร่วมกับการใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนจะสามารถแปลได้ว่า “Qian Kun Hoop” ซึ่งหมายถึง ห่วง ที่เป็นวัตถุที่มีรูปร่างกลม เป็นต้น ความหมายของ Qian Kun Hoop จึงจะหมายถึงวงแหวนจักรวาลซึ่งเป็นอาวุธของนาจา ในภาพยนตร์นาจาได้สวมวงแหวนจักรวาลไว้ที่คอ ซึ่งจะมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า “Hoop” คล้ายกันกับคำว่า 混天绫 และ 风火轮依 หากผู้แปลใช้หลักการเดียวกันก็จะสามารถแปลได้ว่า “Hun Tian Silk” และ “Feng Huo Wheel” ตามลำดับ ซึ่งจะช่วยให้สื่อถึงคุณสมบัติของอาวุธเหล่านี้ได้ดีกว่า แต่การแปลบทบรรยายใต้ภาพที่ดีจะต้องไม่ผลักภาระในการทำความเข้าใจให้กับผู้ชมภาพยนตร์

ในส่วนของคำที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาส่วนใหญ่ผู้แปลเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน เนื่องจากความแตกต่างในด้านความเชื่อทางศาสนาของภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลซึ่งเป็นผู้ชมชาวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ หากแปลโดยยังอิงความเชื่อของภาษาต้นฉบับอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนในวัฒนธรรมแน่นอนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการฉายภาพยนตร์จีนในต่างประเทศ เช่น 仙气(divine)、魔气(demonic)、灵气(energy)、炼化(divided)、下凡(seek out it)、天命之人(won my favor)、投胎(reincarnated)、积德(gain good will)、闭关修炼(retreat training)、三界(three words)、小周天(lesser revolutions)、大周天(great revolutions)

ส่วนแนวคิดเรื่องการกลับชาติมาเกิดและโลกที่สามของศาสนาพุทธ ในทางวัฒนธรรมตะวันตกไม่มีความเชื่อดังกล่าว ดังนั้นเพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสนในการแปลคำเรียกขานผู้แปลจึงเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน เช่น 师尊(Master/The supreme lord)、仙长(Immortal)、昆仑金仙(Golden Immortals of Kunlun)、师叔(I know your master, so I'm a friend to you) เนื่องจากคำเรียกขานเหล่านี้ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปล เช่น Immortal มีความหมายว่า “อมตะ” ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่า 仙 ในภาษาต้นฉบับ หรือคำว่า “师叔” ซึ่งผู้แปลได้แปลไว้ว่า “I know your master, so I'm a friend to you” แต่ในภาพยนตร์ไม่ปรากฏ ดังนั้นเพื่อให้การแปลสอดคล้องกับความหมายที่ภาษาต้นฉบับต้องการสื่อสาร ผู้แปลจึงใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลประโยคดังกล่าว

ส่วนมนต์คาถาที่ปรากฏในภาพยนตร์ เช่น 昆仑仙术(The immortal magic of Kunlun)、天劫咒(heaven-made curse)、傀儡符(Slave Rune)、换命符(fate-swapping Runes)、变身术(Transformation) เป็นต้น จากการสังเกตที่ผู้แปลมันใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน เนื่องจากคาถา 昆仑仙术 และ 天劫咒 มีการแฝงความหมายเกี่ยวกับสวรรค์ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของเทพเจ้า แต่ในวัฒนธรรมตะวันตกไม่มี ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกใช้ “immortal” ในการแปล 昆仑仙术 และ “heaven-

made curse” ในการแปล 天劫咒 ส่วนคำว่า 傀儡符 และ 换命符 ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนโดยคำว่า “符” ผู้แปลได้เลือกใช้คำว่า “Rune” ในการแปล Rune หรืออักษรรูน หรือเรียกอีกอย่างว่า ลูน่า เชื่อกันว่าเป็นอักษรที่เทพเจ้าโอดินเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้สาปสูญไปเรียบร้อยแล้ว สันเกตว่าผู้แปลได้ใช้วัฒนธรรมของชาวตะวันตกในการแปลเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวในภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้นโดยใช้วัฒนธรรมตะวันตกในการอธิบายขยายความคำที่อาจทำให้ผู้ชมสับสนได้

(3.) สำนวน

สำนวนจีนจะมีลักษณะของการแสดงออกที่เป็นลักษณะเด่นในภาษาจีนและยังเป็นวัฒนธรรมจีนอย่างหนึ่งด้วย ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ตี้ก็ได้มีการใช้สำนวนจีนเป็นจำนวนมาก เช่น สำนวน 插翅难飞 ปรากฏในภาพยนตร์ในฉากที่ตัวละครนาจาได้กำเนิดขึ้นบนโลก โดยเทียนจุนได้ส่งไห้อีเจินเหรินและเงินกงเป่าไปปราบนาจา เงินกงเป่าพูดกับไข่มุกสวรรค์ว่า “混元珠，你今天是插翅难飞” ซึ่ง “插翅难飞” มีความหมายว่า ถึงติดปีกก็บินหนีไปไม่รอด ผู้แปลจึงแปลสำนวน 插翅难飞 ไว้ว่า “you can’t escape” ซึ่งมีความหมายว่า ไม่สามารถวิ่งหนีไปไหนได้แล้ว เป็นการใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความกลมกลืน โดยใช้ความหมายหลักของสำนวนในการแปลและถ่ายทอดโดยใช้ประโยคที่สั้นกระชับที่สุดเพื่อให้ผู้ชมที่ต้องอ่านบทบรรยายได้ภาพสามารถเข้าใจความหมายของสำนวนได้ง่าย ส่วนสำนวน “取之不尽、坚不可摧” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความกลมกลืนเช่นกัน ผู้แปลได้แปลสำนวนดังกล่าวไว้ว่า “never run out” และ “nearly indestructible” นอกจากนี้ในภาพยนตร์ยังปรากฏคำพังเพยจีนมากมาย เช่น “以大局为重” คำนี้ปรากฏขึ้นในฉากที่เงินถั่งกวงพบว่า นาจาคือไข่มุกสวรรค์ โดยมีชายชราผู้หนึ่งแนะนำให้ลี้ซวนและภรรยาว่า “以大局为重” พูดง่าย ๆ ก็คือแนะนำให้พวกเขาผ่านนาจาหรือไข่มุกสวรรค์ ไม่เช่นนั้นนาจาอาจมีภัยกับผู้คนในภายหลังได้ ซึ่งในภาพยนตร์สำนวนดังกล่าวปรากฏในประโยค “放弃自身利益，来维护更广大人民的利益” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง จึงแปลได้ว่า “consider the greater good” ซึ่งมีความหมายว่าการคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุด แต่ไม่ใช่ประโยคที่ว่า “look at the bigger picture” ซึ่งเป็นประโยคที่ผู้ชมส่วนใหญ่ใช้กัน สิ่งเหล่านี้สามารถสะท้อนแนวคิดทางวัฒนธรรมโบราณของจีนที่ว่า การสละส่วนน้อยเพื่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี ส่วนคำพังเพย “不成功，便成仁” เป็นคำที่ เงินกงเป่า ได้สัญญากับราชามังกรแห่งทะเลตะวันออกไว้ว่าจะผ่านนาจาและปลดปล่อยเผ่าพันธุ์มังกรออกจากวังมังกร ที่เรียกว่าวังมังกรเนื่องจากวังดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณก้นทะเลลึกและยังเป็นสถานที่ที่ใช้คุมขังสัตว์ประหลาดที่ถูกปราบปรามและให้เผ่าพันธุ์มังกรเป็นผู้ควบคุม เป็นสถานที่ที่ราชามังกรทะเลตะวันออกถูกเทียนจวินจับกุมขังไว้ เงินกงเป่าใช้กลอุบายในการขโมย

ไข่มุกวิญญานนำไปให้กับราชามังกร ต่อมาไข่มุกดังกล่าวกลายเป็นลูกชาย 3 คนของราชามังกร อ่าวปิง เฉินกงเป่าจำได้ว่า อ่าวปิง เป็นศิษย์ของเขา เพราะกลัวว่าแผนการการขโมยไข่มุกวิญญานจะถูกเปิดเผย จึงหลอกให้อ่าวปิงฆ่านาจาและฝังผู้คนไว้ในเนินถึงกง คำพังเพย “不成功，便成仁” เป็นสำนวนภาษาจีนที่ปรากฏในตำราหลุนอวี่ในสมัยชุนชิวจ้านกั๋ว มีความหมายว่า หากทำไม่สำเร็จ ก็ต้องสละชีวิตเพื่อความเป็นธรรม ซึ่งในวัฒนธรรมจีนคำว่า “成仁” ก็มีความหมายว่า ประสบความสำเร็จ แต่ในวัฒนธรรมของชาวตะวันตกเชื่อว่าหากทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จคือล้มเหลว ดังนั้นผู้แปลจึงใช้กลวิธีการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลคำดังกล่าว โดยแปลได้ว่า “I can't be defeated”, ซึ่งมีความหมายว่า แม้รบไม่ชนะก็สามารถประสบความสำเร็จได้ ในตอนที่แปลหากลองได้เปลี่ยนบทบาท ก็จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจภาพยนตร์ได้มากขึ้น

(4.) มนต์คาถา

เนื่องจากภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เป็นภาพยนตร์เป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่สร้างจากตำนานเทพเจ้าของจีนดังนั้นในภาพยนตร์จึงปรากฏบทมนต์คาถามากมาย สังเกตว่าเมื่อตัวละครท่องบทมนต์คาถาจบแล้วมักจะต่อด้วยประโยคที่ว่า “急急如律令” ซึ่งมีความหมายว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบจัดการ เหมือนกับกฎหมายที่ต้องทำตามกฎ (ตำนานเล่าว่า เลย์ปู้ เป็นผีที่วิ่งเร็วที่สุดตนหนึ่ง) ต่อมาลัทธิเต๋านำไปใช้เป็นคำลงท้ายในการท่องคาถาเพื่อขับไล่ภูตผีปีศาจ ซึ่งในการท่องคาถาเราสามารถใส่ “急急如律令” จะเข้าใจในความหมายที่ว่า “บังคับใช้ทันที” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนได้ความหมายว่า “obey my command” หรือ “make it so” โดยในประโยค obey my command ปรากฏในฉากที่นาจาถูกวงแหวนจักรวาลควบคุมพลังของไข่มุกสวรรค์ เมื่อเขาร่ายมนต์คาถาก็จวงแหวนแล้วเขาจึงลงท้ายด้วยคำว่า “急急如律令” ซึ่งมีความหมายว่าเชื่อฟังคำสั่งฉัน ส่วนประโยค “make it so” ปรากฏในฉากที่ไถ้อีเจินเหรินต้องการแสดงให้นาจาเห็นถึงวิธีการควบคุมไฟ ทำให้การแปลความหมายของประโยค “急急如律令” แปลได้ว่า “make it so” ซึ่งมีความหมายว่ามีผลในทันที

3.3. โคลงขบขัน

โคลงตลกขบขันเป็นหนึ่งในรูปแบบของโคลงกลอนของจีน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งรูปแบบคำที่น่าสนใจ ลักษณะของโคลงจะใช้คำที่น้อยแต่แฝงไปด้วยความขบขัน แม้จะไม่มีรูปแบบการสัมผัสแบบโคลงกลอนแต่ประโยคและเสียงที่ปรากฏในโคลงจะต้องมีความคล้องจองกัน โดยปกติแล้วในหนึ่งโคลงจะใช้คำประมาณ 5 – 7 คำ ซึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติได้ปรากฏโคลงขบขันจำนวน 4 บท ซึ่งแต่ละบทก็สะท้อนถึงจิตใจของตัวละครนาจาที่แตกต่างกันไป

ภาษาต้นฉบับ : 关在府里无事干, 翻墙捣瓦摔瓶罐, 来来回回千百遍, 小爷也是很疲倦。

ภาษาฉบับแปล : The dumb walls crush my soul. Even prisoners get parole, no friends, no fun. It's just the worst. Hopefully boredom will get me first.
เนื่องจากนาจาถือกำเนิดมาจากไข่มุกสวรรค์ดั่งนั้นหยวนซือเทียนจุนจึงสาปแช่งนาจา แต่หลังจากเหตุการณ์นั้น 3 ปี หลี่จิงเดินทางไปยังสวรรค์กับไท้อีเจินเหรินเพื่อพูดคุยกับหยวนซือเทียนจุน หวังว่าจะสามารถลบคำสาปในตัวของนาจาได้ แต่เวลาบนสวรรค์ 1 วัน เท่ากับเวลาโลก 1 ปี อีกทั้งภรรยาหลี่ต้องปกป้องเงินถึงกวนจากการโจมตีของปีศาจทำให้นาจาไม่มีใครดูแล ดั่งนั้นไท้อีเจินเหรินจึงส่งสัตว์เวท 2 ตนไปสร้างเวทหนดที่บ้านตระกูลเงินเพื่อไม่ให้นาจาออกมาได้ ผู้แปลได้สัมผัสได้ถึงความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อิสระของนาจาจึงใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่างเป็นส่วนใหญ่ เปรียบนาจาเป็นเหมือนนักโทษที่ไม่มีโอกาสปล่อย นาจาที่ถูกขังอยู่ในกำแพงเหล่านี้ไม่มีเพื่อน ไม่มีความสุข รู้สึกว่าวิญญูของตนเองถูกบดขยี้

ภาษาต้นฉบับ : 替天行道是使命, 斩妖除魔我最擅长。

ภาษาฉบับแปล : I was simply following the will of heaven, cause I was destined to be a great demon slayer.
หลังจากที่นาจากับอ่าวปิงได้พบกับไท่เย่ซาและนาจาได้ช่วยเหลืออ่าวปิงกับผู้หญิงคนหนึ่งแล้ว อ่าวปิงขอขอบคุณนาจา นี่เป็นครั้งแรกที่นาจาได้รับการขอบคุณจากคนอื่น ดั่งนั้นนาจาจึงรู้สึกภูมิใจกับตนเอง ในประโยคที่ว่า “替天行道是使命” ผู้แปลได้เพิ่มคำว่า “simply” ในการแปลประโยคดังกล่าวซึ่งมีความหมายว่า “แค่” ที่ใช้ “simple” ในการสะท้อนให้เห็นถึงความภูมิใจในตนเอง ส่วนการแปลในประโยค “斩妖除魔我最擅长” ได้ใช้ “destined” และ “a great demon slayer” ในการแสดงถึงความภาคภูมิใจของนาจา

(3) ภาษาต้นฉบับ : 我是小妖怪, 逍遥又自在。杀人不眨眼, 吃人不放盐。一口七八个, 肚子要撑破。茅房去拉屎, 想起忘带纸。

ภาษาฉบับแปล : I'm a scary demon. Better run and hide. Legend says I'll eat and eat. Till everyone has died. And they're right. You should steer clear. Best take their suggestion. Cause when I eat too much. I get real bed indigestion.

(4) ภาษาต้นฉบับ : 生活你全是泪, 越是折腾越倒霉。垂死挣扎你累不累, 不如摊在床上睡。

ภาษาฉบับแปล : I try to help but no one cares, so honestly why bother? I'm tried of being a burden to my mother and my father. I kinda wish I wasn't here, I'll close my eyes and disappear.

ในประโยคที่ (3) และ (4) ได้ปรากฏขึ้นในตอนที่น่าจาได้โจมตีขับไล่ให้เยซาเพื่อช่วยเหลือเด็กผู้หญิง แต่กลับถูกชาวบ้านที่ทราบข่าวใส่ร้ายว่านาจาเป็นปีศาจที่จับเด็กผู้หญิงไป ความโมโหของนาจาทำให้นาจาไปทำให้ชาวบ้านบาดเจ็บจนไต่เงินเหรินและภรรยาหนีไปปราบนาจาจนสงบ นาจาเมื่อกลับมาจึงจนสกุลหล่ ก็ถูกขังไว้ในห้องของตนเอง หากจะบอกว่าเมื่อก่อนนาจาแม้ว่าจะถูกคนอื่นเรียกว่าปีศาจ แต่ในใจของนาจาก็ไม่เคยยอมรับ ทำแต่เรื่องที่ดีแต่กลับถูกใส่ความภายหลัง นาจาจึงยอมรับว่าตัวเองเป็นปีศาจทำให้ปรากฏประโยค

“我是小妖怪” และ “生活你全是泪” ซึ่งเป็นโคลงขบขัน ส่วนในประโยค (4) บทนี้ผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลแบบรักษาความแปลกต่างโดยอิงจากท่วงทำนองในน้ำเสียงของตัวละครนาจาที่มีสภาวะจิตใจไม่ปกติและใช้สำนวนภาษาอังกฤษเขียนขึ้นมาใหม่เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น

สรุปแล้วภาพยนตร์นาจาตอนจอมมารจู่ตีเป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่มีการดัดแปลงมาจากเรื่องเล่าปรัมปราเกี่ยวกับเทพเจ้าของจีน ในการสร้างตัวละคร คำ กลอนและประโยคที่ใช้ในภาพยนตร์ล้วนแต่แฝงไปด้วยวัฒนธรรมจีน เมื่อผู้แปลแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาอังกฤษจำเป็นต้องพิจารณาถึงความเข้าใจของผู้เข้าชมในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการเผยแพร่วัฒนธรรมของจีนด้วย ในการสร้างคำที่ใช้แปลนั้น ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนโดยใช้ความเคยชินของภาษาปลายทางในการแปลทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจลักษณะของตัวละครในภาพยนตร์ได้ในเวลาอันสั้น แต่เพราะผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลลักษณะของตัวละครทั้งหมดทำให้อาจเกิดจุดอ่อนของลักษณะตัวละครไปบ้างอีกทั้งผู้แปลยังเลือกที่จะใช้สำนวนคำแสดงของภาษาปลายทางโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงช่วงอายุของกลุ่มคนดู

ในส่วนของคำศัพท์ที่เป็นชื่อตัวละครผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างประกอบด้วย ชื่อตัวละคร ตำแหน่งของตัวละคร ชื่อสถานที่ ผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างรวมกันไป ช่วงแรกในการแปลชื่อสถานที่ผู้แปลได้ใช้วิธีการแปลโดยใช้เสียงพินอินในการแปล ส่วนครึ่งหลังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสามาถและตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ ในส่วนของคำศัพท์เฉพาะผู้แปลมักใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผู้แปลก็ยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างในการแปล แต่ผู้เขียนเข้าใจว่าการแปลชื่อ **混天绫** และ **风火轮** ควรใช้รูปแบบการแปลของวงแหวนจักรวาลมากกว่าใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ในส่วนของสำนวนนอกจากผู้แปลจะแปลโดยยังคงค่านิยมด้านคุณธรรมของจีนแล้วก็ยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปล ในส่วนของบทมนต์คาถาผู้แปลก็ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนทั้งหมด ในส่วนของคำศัพท์ผู้แปลได้ใช้วัฒนธรรมของภาษาปลายทางและภาษาต้นทางที่คล้ายหรือเหมือนกันในเรื่องความเชื่อเรื่องคุณธรรมของจีนและได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลคำเฉพาะต่าง ๆ ทั้งชื่อสถานที่ คน สิ่งของและบทมนต์คาถา

ส่วนโคลงขบขันผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนทั้งหมด โคลงขบขันแม้ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมแต่ภาษาปลายทางในภาพยนตร์เพียงแต่ต้องการให้ผู้ชมเข้าใจหัวใจสำคัญจากของกลอนที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา นอกจากนี้ผู้แปลยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนตามกฎเกณฑ์การเขียนโคลงกลอนของภาษาเป้าหมาย โดยใช้เนื้อหาโดยรวมของโคลงขบขันสรุปแล้วในการแปลภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู่ตี้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของวัฒนธรรมจีน ผู้แปลได้เลือกใช้กลวิธีการแปลแบบทำให้กลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ ภาษาปลายทางบางอย่างก็ทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายหรือหากทั้งสองวัฒนธรรมมีวัฒนธรรมที่เหมือนกันก็สามารถเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างได้ แนวคิดรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างทำให้ผู้ชมในภาษาปลายทางมีความเข้าใจกับวัฒนธรรมจีนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

- Gottlieb, Henrik. (1992) Subtitling : A new university discipline. Teaching translation and interpreting : Training, talent and experience [M]. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamin Publishing Company, 1992: 162.
- Nederland-Larsen, Birgit . (1993) Culture-Bound problems in subtitling [J]. Perspectives: Studies on Subtitling, 1993(2): 212-215.
- Venuti, Lawrence. (2009) . 张景华, 白立平, 蒋晓华. 译者的隐形——翻译史论 [M]. 北京: 外语教学与研究出版社, 2009(1): 6.
- Venuti, Lawrence. (1992) Rethinking translation [M]. London and New York: Routledge.
- 钱绍昌. (2000). 影视翻译: 翻译园地中愈来愈重要的领域 [J]. 中国翻译, 2000 (1), 61-65.
- 郭建中. (1998). 翻译中的文化因素: 归化与异化 [J]. 外国语, (2).
- 王佐良. (2000). 翻译中的文化比较 [M]. 北京: 中国对外翻译出版社, 2000.
- 王振, 郑颖. 国漫电影“走出去”字幕翻译研究——以《哪吒之魔童降世》为例 [J]. 传媒论坛, 2(23).
- 樊军 . (2014). 从《哪吒闹海》看国产动画片翻译策略 [J]. 影视翻译 : (11), 153-154.
- 李双卷. (2012). 从《功夫熊猫 I》看字幕翻译的文化翻译观 [J]. 电影文学, (17), 139-140.
- 祝慧婷, 韩竹林. (2020). 文化语境顺应视角下的《哪吒之魔童降世》字幕翻译 [J]. 戏剧之家, (16), 73-74.

การศึกษากลยุทธ์การแปลบทบรรยายใต้ภาพในภาพยนตร์การ์ตูน
เรื่องนาจา ตอนมารน้อยยจติ

**A study of subtitle translation strategies in animated films.
Naja story : when the little devil is born**

วานิสสา จันทรานุสรณ์ ,
XIAO MIN , รัตนกุล กาญจนะพรกุล

*****

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์เรื่องนาจา ตอนมารน้อยยจติเป็นหนึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนที่มีอิทธิพลกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวได้สอดแทรกวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ดังนั้นผู้เข้าชมที่จะเข้าใจวัฒนธรรมจีนได้นั้นจะต้องได้รับประสบการณ์การชมภาพยนตร์ด้วยตนเองจะดีที่สุด ดังนั้นข้าพเจ้าจึงใช้แนวความคิดการแปลของ Lawrence Venuti ที่ว่าด้วยเรื่องของกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างกับกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งจากคำบรรยายใต้ภาษาอังกฤษประกอบภาพยนตร์เรื่องนาจามารน้อยยจตินั้นได้แสดงถึงลักษณะของการแปลไว้ 3 รูปแบบ ประกอบด้วย โครงสร้าง คำศัพท์และคำกลอน โดยได้วิเคราะห์รูปแบบการแปลโดยใช้หลักการว่าด้วยกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างกับกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งจากการวิเคราะห์คำบรรยายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าผู้แปลคำบรรยายใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนมากที่สุด ซึ่งในความเป็นจริงผู้แปลควรใช้กลยุทธ์การแปลที่เหมาะสมมากกว่า แต่ในส่วนของโครงสร้างกลับใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน ทำให้ผู้คนสามารถเข้าใจตัวละครได้มากขึ้น ในส่วนของคำนามเฉพาะนั้นก็ยังคงใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนซึ่งทำให้ระดับการเข้าใจในผลกระทบนั้นดีขึ้น ในส่วนการเลือกกลยุทธ์การแปลคำสแลงในภาษาฉบับแปล ผู้แปลกลับใช้เกณฑ์ของอายุในการพิจารณา

คำสำคัญ : คำบรรยาย; กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืน; กลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง

Abstracts

Nezha's Demon Child is one of the most influential Chinese comic films to be made overseas. There is a lot of traditional Chinese culture embedded in Nezha's Advent. Therefore, it is important for the translator to make Chinese culture accessible to overseas audiences and to obtain the best possible viewing experience. I use naturalisation and dissimilation strategies as the theoretical basis to analyse the translator's use of naturalisation and dissimilation strategies in the translation process, in terms of characterisation, vocabulary, and limerick poetry as shown in the English subtitles of Nezha's Advent. The analysis shows that the translator prefers to use the naturalisation strategy when translating. When necessary, the

* วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2565; วันแก้ไขบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2565; วันตอบรับบทความ : 28 กุมภาพันธ์ 2565

Received: February 16, 2022; Revised: February 24, 2022; Accepted: February 28, 2022

translators will choose a combination of naturalisation and dissimilation strategies to translate. However, the translators' extensive use of naturalisation strategies in characterisation affects the distinctness of the characters; the use of naturalisation strategies in proper nouns affects the audience's understanding to a certain extent; and the translators' lack consideration of the audience's age group in the choice of slang in the target language.

Keyword : Subtitle; Domestication Translation; Foreignization translation

บทนำ

ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติ เข้าฉายครั้งแรกในปี 2019 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นภาพยนตร์การ์ตูนประเภทแฟนตาซีรูปแบบ 3D ซึ่งหลังจากเข้าฉายในวันที่ 26 กรกฎาคม ปี 2019 นั้นกลายเป็นภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จสูงเรื่องหนึ่งในประเทศจีนทั้งในด้านความนิยมและรายได้ จนกระทั่งกลายเป็นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องดังที่มีจำนวนคนชมภาพยนตร์มากที่สุดในโลก รวมถึง Box office ของสตูดิโอในอเมริกา อันดับความนิยมสูงสุดที่ทำได้คืออันดับที่ 24 ของโลกและยังเป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่อันดับ 1 ของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 2019 ภายหลังจากการเข้าฉายในหลายประเทศทั่วโลกทั้งในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย สิงคโปร์ อังกฤษ เวียดนาม อินโดนีเซียและประเทศไทยนั้น ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติ ได้คะแนนการวิจารณ์จาก IMD ที่ 8.5

ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจามารน้อยจู้ติเป็นผลงานการกำกับของผู้กำกับชาวจีน ยู หยาง ซึ่งเขาได้นำนวนิยายสมัยราชวงศ์หมิง “ห้องสิน” มาดัดแปลงโดยนำตัวละครนาจาและลูกของราชามังกรทะเลมาดัดแปลง โดยเรื่องราวได้กล่าวถึงการเกิดของไข่มุกพลังวัตรที่มีพลังมหาศาลโดยมีเทพเจ้าสูงสุดอย่างหยวนซือเทียนจุนได้ทำการสกัดไข่มุกนั้นเป็น 2 ลูก ก่อนจะนำไปเก็บไว้ในบัววิเศษเจ็ดสี

ภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจู้ติเป็นภาพยนตร์ที่แฝงวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายของตัวละคร ฉากในภาพยนตร์การ์ตูนรวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ล้วนเป็นการแสดงถึงวัฒนธรรมจีนที่ชัดเจน ทำให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมจีนที่แฝงมาในภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้บทภาพยนตร์ของตัวละครต่าง ๆ ยังแฝงไปด้วยคำศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของภาษาจีน จึงทำให้ภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจู้ติ ได้สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของชาวจีนรวมถึงโลกทัศน์ของชาวจีน แน่แน่นอนว่าเมื่อภาพยนตร์เรื่องนาจามารน้อยจู้ติได้เข้าฉายในต่างประเทศจะต้องมีการแปลคำบรรยายเป็นภาษาต่าง ๆ โดยการแปลของนักแปลที่มีความถนัดในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ นักแปลมักแปลโดยการนำเอาภาษาต้นฉบับแปลเป็นภาษาแม่ของตนเอง ซึ่งต้องยอมรับว่าการแปลไม่เพียงแต่แปลภาษาจากภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทางเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแปลเอาวัฒนธรรมของภาษาต้นทางถ่ายทอดให้กับผู้ชมได้เข้าใจและเข้าถึงเนื้อเรื่องที่ได้อรรถาธิบายวัฒนธรรมจีนได้รวดเร็ว

1. ลักษณะของคำที่ปรากฏในบรรยายใต้ภาพภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจตุติ

Henrik Gottlieb ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลชาวเดนมาร์กเชื่อว่าการแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นการนำเอาภาษาเขียนเพิ่มเข้ามาในภาพยนตร์ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการแปลในระดับคำและระดับประโยค อีกทั้งยังควรให้ประสบการณ์แก่ผู้ชมภาพยนตร์โดยการเพิ่มเติมวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเข้าไปในการแปล ส่วน **Birgit Nederland-Larsen** ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการแปลบทบรรยายใต้ภาพไว้ว่า “บทบรรยายใต้ภาพเป็นการนำภาษาพูดมาเปลี่ยนเป็นภาษาเขียน ในขณะที่การแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารได้อีกทางหนึ่ง” จากแนวคิดดังกล่าวสามารถบอกได้ว่าการแปลบทบรรยายใต้ภาพแตกต่างจากการแปลวรรณกรรมทั่วไปทั้งในด้านความน่าเชื่อถือ การสื่อสารและการใช้สำนวนภาษา การแปลวรรณกรรมผู้แปลมีเวลาในการเลือกใช้คำ สำนวนและรูปประโยคเพื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสถึงความหมายและอารมณ์ที่แฝงมากับคำที่ใช้แปล หากจำเป็นผู้แปลยังสามารถขยายความโดยการเพิ่มคำหรือประโยคที่จะเป็นประโยชน์ในการสื่อความหมายให้กับผู้อ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้นได้ แต่ **Qian Shao Chang** เข้าใจว่า “การแปลบทบรรยายใต้ภาพเป็นรูปแบบการแปลที่มีลักษณะพิเศษรูปแบบหนึ่งซึ่งแตกต่างจากวิธีการแปลวรรณกรรมทั่วไปโดยมีลักษณะของการฟัง ความเร็ว การครอบคลุมเนื้อหา ความนิยมและต้องไม่มีการขยายความเพื่ออธิบายเพิ่มเติม” ซึ่งในส่วนของความเร็ว ความนิยมและการไม่ขยายความเป็นข้อจำกัดในการใช้เลือกใช้คำ สำนวนและประโยคในการแปลบทบรรยายใต้ภาพทำให้บทบรรยายใต้ภาพกลายเป็นหนึ่งในวิธีการสื่อสารที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง ทำให้ผู้แปลจำเป็นต้องใช้กระบวนการแปลวัฒนธรรมร่วมด้วยเพื่อให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเพื่อลดช่องว่างไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสนในการชมภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องดังกล่าว

2. กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่าง

เนื่องจากรูปแบบการแปลบทบรรยายใต้ภาพมีลักษณะการแปลที่ไม่เหมือนกับการแปลวรรณกรรมทั่วไป เมื่อต้องแปลบทบรรยายใต้ภาพโดยการแฝงวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเพื่อลดช่องว่างในการทำความเข้าใจเรื่องราวของผู้ชม ผู้แปลจึงเลือกใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างมาใช้ในการแปลบทบรรยายใต้ภาพในภาพยนตร์การ์ตูนนาจามารน้อยจตุติ

2.1. ความเป็นมาของกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่าง

ความหมายของกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างมีที่มาจาก **Schleiermacher** นักแปลชาวเยอรมัน ได้กล่าวถึงการแปลบทบรรยายใต้ภาพไว้ในหนังสือ “แนวคิดวิธีการแปล” ในปี 1813 **Schleiermacher** ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการแปลที่ไม่เหมือนกับการแปลวรรณกรรมไว้ว่า “มีเพียงการแปล 2 วิธีเท่านั้นคือ ให้ผู้เขียนวรรณกรรมดังกล่าวอยู่ใกล้ชิดกับผู้แปลหรือให้ผู้แปลอนุญาตให้ผู้อ่านใกล้ชิดกับผู้เขียน” **Lawrence Venuti** นักแปลชาวอเมริกัน (1995) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแปลกต่างไว้ในหนังสือการแปล โดยอ้าง

ถึงกลวิธีการแปลของ Schleiermacher ไว้ว่า “ผู้แปลสามารถเลือกใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างได้ โดยยึดหลักค่านิยมที่มีอยู่ในประเทศเจ้าของภาษาฉบับแปลและใช้วัฒนธรรมประเทศเจ้าของภาษาฉบับแปลในการสื่อสาร จากนั้นเชิญผู้เขียนผู้เป็นเจ้าของภาษาต้นฉบับมาพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็นของความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม จากนั้นจึงจะส่งต่อไปยังผู้อ่านนอกต่อไป”

2.2.แนวคิดกลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง

นักแปลชาวอเมริกาผู้ใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนนามว่า Nida ได้ให้ความหมายของการแปลแบบทำให้กลมกลืนไว้ว่า “ปัจจัยการแปลวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับนั้น ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล เพราะจะทำให้การแปลสิ่ง ๆ นั้น ดูเป็นธรรมชาติมากขึ้นและพยายามนำรูปแบบพฤติกรรมการใช้ภาษาต้นฉบับมาใช้ในการแปลวัฒนธรรมของผู้อ่านภาษาแปล” จากแนวคิดของ Nida จะสังเกตได้ว่า หากต้องการให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจความหมายของข้อความต้นฉบับได้ดียิ่งขึ้น ควรหลีกเลี่ยงการแปลที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านวัฒนธรรมที่แตกต่าง ผู้แปลควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาของเรื่องราวได้ง่ายขึ้น Lawrence Venuti นักทฤษฎีแปลชาวอเมริกันเชื่อว่า “การแปลเปรียบเสมือนเกมส์การแตกต่างอย่างแท้จริง การแปลต้องมีความเกี่ยวข้องกับความแตกต่างบ้าง อาจสามารถเกิดความแตกต่างในการแปลได้บ้าง” โดยสรุปแล้ว การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้วัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเป็นศูนย์กลาง โดยผู้แปลจะต้องรักษาลักษณะและวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับไว้และเผยแพร่วัฒนธรรมเหล่านั้นไปยังผู้อ่านต่อไป

3. การประยุกต์ใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนและกลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่างในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจตุ

เนื่องจากภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจาเป็นภาพยนตร์การ์ตูนสัญชาติจีนที่มีการสอดแทรกวัฒนธรรมจีนไว้มากมาย ผู้แปลจำเป็นต้องนำเอาวัฒนธรรมที่เป็นองค์ประกอบในการ์ตูนมาแปล ดังนั้นหากผู้แปลจะใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนจะกลายเป็นการถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล แต่หากใช้กลยุทธ์การแปลแบบรักษาความแตกต่าง ภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนก็จะถูกถ่ายทอดโดยตรง หากใช้ทั้งรูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่างในการแปลบทบรรยายได้ภาพร่วมกันก็จะทำให้ผู้ชมเข้าใจตัวละครได้มากขึ้นและเข้าใจเรื่องราวที่ดำเนินในภาพยนตร์การ์ตูนได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งยังทำให้เข้าใจในวัฒนธรรมจีนที่สอดแทรกมาในภาพยนตร์เพื่อถ่ายทอดให้คนดูรู้มากขึ้น แต่ไม่ว่าจะใช้รูปแบบใดในการแปล ผู้แปลจะต้องนำเสียงต้นฉบับที่เป็นภาษาจีนกับเสียงพากษ์ภาษาอังกฤษมาเทียบเคียงกันเพื่อที่จะสามารถแปลบทบรรยายได้ภาพได้ตรงกับเสียงพูดที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนโดยใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่าง ตั้งแต่รูปร่างของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูน คำศัพท์

รวมไปถึงความหมายของบทพูดซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ไว้ทั้งหมด 3 ด้าน ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ประกอบด้วยแนวคิดรูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน แนวคิดรูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่าง ซึ่งผู้แปลได้นำมาใช้ในการแปลชื่อเฉพาะและโคลงกลอนขบขัน

3.1. การสร้างสรรค์ตัวละครในภาพยนตร์นาจา ตอนจอมมารจู้ติ

ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ผู้สร้างภาพยนตร์ดังกล่าวได้สร้างสรรค์วัฒนธรรมโดยการสอดแทรกไว้ในตัวละครไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความตือร้นที่แสดงออกผ่านตัวละครนาจา ความเมตตากรุณาที่แฝงอยู่ในตัวละครคู่สามีภรรยาชื่อว่าหลี่จิ้งและความอึดอัดใจที่ปรากฏผ่านตัวละครอ่าวปิง นอกจากนี้ตัวละครไต่เงินเหรินก็อีกหนึ่งตัวที่มีความโดดเด่น สังเกตได้จากการใช้สำเนียงภาษาถิ่นเสฉวนในการสื่อสารของตัวละคร เช่น

(1) 自恋

ภาษาต้นฉบับ : 对 , 这就是我 , 万人敬仰的太乙真人 , 虽然有点儿婴儿肥 , 但也掩不住我逼人的帅气。

ภาษาอังกฤษ : I know what you're thinking, who's that dashing rogue on the pig? That would be me, Taiyi Zhenren, and if I weren't so busy being a super impressive butt kicking day saving monk, I've been told I could be a model

จากประโยคข้างต้นเป็นประโยคที่ไต่เงินเหรินพูดขึ้นในภาพยนตร์การ์ตูนซึ่งได้ปรากฏลักษณะการแปลที่เป็นข้อสังเกตพิเศษ 3 ประเด็น คือ 1. “万人敬仰” 2. “婴儿肥” และ 3. “逼人的帅气” ในคำแปลบทบรรยายได้ภาพภาษาอังกฤษสามารถแปลได้ว่า “super impressive butt day saving monk” ซึ่งในการแปลประโยค “万人敬仰” เป็นการบรรยายถึงตัวละครไต่เงินเหริน โดยใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “day saving” เพื่อบรรยายถึงยศตำแหน่งของไต่เงินเหริน ส่วนประโยค “婴儿肥” เป็นการบรรยายถึงลักษณะรูปร่างของไต่เงินเหรินที่แม้ว่าจะต้องห่างจากลูกสาวแต่ก็ไม่ได้ทำให้เขามีรูปร่างของเขาซูบผอม ดังนั้น **婴儿肥** ไม่จำเป็นต้องแปลว่ามีรูปร่างอ้วนท้วม แต่บทบรรยายได้ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนกลับแปลโดยเป็นตัวละครไต่เงินเหรินมีรูปร่างคล้ายกับเด็กอ้วนคนหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับความนิยมในด้านรูปร่างของคนในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล

(2) 臭美

ภาษาต้นฉบับ : 不打脸要得不?

ภาษาฉบับแปล: I was just playing around.

ประโยคข้างต้นเป็นบทพูดของตัวละครไต่โอ้เงินเหรินที่ได้พูดกับนาจาในขณะที่ตนกำลังถูกมัดมือทั้งสองข้างว่า “你打我撒，你打我撒” ซึ่งในบทบรรยายได้ภาพได้แปลไว้ว่า “I was just playing around” มีความหมายว่า “ฉันแค่จะแกล้งคุณ” ซึ่งผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลประโยคดังกล่าว สังเกตได้ว่าในประโยคภาษาแปลไม่ได้กล่าวถึงลักษณะรูปร่างของไต่โอ้เงินเหริน แต่หากผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนจะสามารถถ่ายทอดความหมายที่ผู้สร้างภาพยนตร์การ์ตูนต้องการสื่อสารได้มากกว่า

(3) 嗜酒

ภาษาต้นฉบับ : 来，陪我喝两口。

ภาษาฉบับแปล : How’bout a swiggy for the piggy.

ประโยคดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากที่ไต่โอ้เงินเหรินได้รับคำสั่งจากอาจารย์ของตน จากนั้นเขาจึงเดินทางไปยังเงินถึงวงลี่ ในขณะที่เดินทางไต่โอ้เงินเหรินได้ดื่มสุราไปพลาง เมื่อเขาเริ่มดื่มมากขึ้นก็ทำให้เขาเริ่มพูดไม่รู้เรื่อง นอกจากนี้เขายังได้ชักชวนให้เพยจุม่าดื่มเป็นเพื่อนเขา ซึ่งผู้แปลได้ใช้คำว่า “swiggy” ซึ่งมีที่มาจากคำว่า “swig” มีความหมายว่า “ดื่มมาก ดื่มจนเมา” มีความหมายคล้ายกับภาษาต้นฉบับที่กล่าวไว้ว่า “喝两口” สังเกตได้ว่าประโยคดังกล่าวผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง สังเกตได้จากการเลือกคำมาใช้แปลทั้งคำว่า “how’bout”、“swiggy” และ “piggy” ล้วนแต่เป็นคำที่ใช้ในการสื่อถึงพฤติกรรมของไต่โอ้เงินเหรินขณะดื่มนั่นเอง

ภาษาต้นฉบับ : 就眯一小口，该喝还是要喝。

ภาษาฉบับแปล : well, one sip can’t hurt, don’t want it going to waste!

ประโยคดังกล่าวปรากฏขึ้นเหตุการณ์ที่กำลังรอการกำเนิดของไข่มุกสวรรค์ เงินงเป่าได้ควบคุมชาวไร่ในบ้านของหลี่จิ้งไห่ให้นำเหล่าที่ผสมยาพิษไปมอบให้กับไต่โอ้เงินเหรินดื่ม คราแรกไต่โอ้เงินเหรินปฏิเสธที่จะดื่ม แต่เพราะตัวเขาเป็นคนที่ชอบดื่มจึงดื่มเข้าไปเพียงจิบเดียว ผู้แปลได้ใช้คำว่า “one sip” ในการแปล “眯一小口” โดยคำว่า “sip” มีความหมายว่า ดื่ม ซึ่งเหมือนกับคำว่า “眯” ส่วน “can’t hurt” ในประโยคดังกล่าวมีความหมายว่า “ไม่เป็นไร” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ดังนั้นจากประโยคภาษาฉบับแปลจึงมีความหมายว่า “ไม่ยอมให้เหล้าเสียเปล่า” ทำให้ภาษาฉบับแปลในบทบรรยายได้ภาพไม่ตรงกับภาษาต้นฉบับ แต่จากเหตุการณ์ในภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความอยากดื่มของไต่โอ้เงินเหรินจน

ตัวเขาต้องหาข้ออ้างในการดื่มครั้งนี้ ผู้แปลจึงใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างมาใช้ในการแปลบทบรรยายดังกล่าวเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจความหมายที่ผู้สร้างต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

ภาษาต้นฉบับ : 酒馆开业 , 全场五折。

ภาษาฉบับแปล : Look over there, it's happy hour.

ประโยคข้างต้นเป็นประโยคที่คนใช้ของบ้านหลังจึ่งถูกควบคุมโดยเงินงเปาพูดขึ้นเพื่อเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจของไท้อีเงินเหรินให้ห่างต่อการขโมยไข่มุกสวรรค์ ผู้แปลใช้คำว่า “happy hour” ในการบอกความหมายของช่วงเวลาดังกล่าวที่เต็มไปด้วยผู้คนที่กำลังดื่มและทานอาหารมากมาย ซึ่งไม่ว่าจะเป็นภาษาต้นฉบับหรือภาษาแปลต่างก็ต้องการสื่อถึงลักษณะของไท้อีเงินเหรินที่มีนิสัยชอบดื่มสุรา แต่ในการแปลบทบรรยายได้ภาพผู้แปลควรคำนึงถึงกลุ่มคนดูซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กและผู้ปกครอง ดังนั้นหากใช้ “Happy hour” ในการแปลทำให้ความหมายที่แท้จริงของผู้สร้างถูกบิดเบือนไปมาก ดังนั้นในประโยค “酒馆开业, 全场五折” ผู้แปลควรใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่าง ซึ่งจะสามารถแปลได้ว่า “Pub opening, 50% off” จะทำให้ได้ความหมายที่สามารถสื่อถึงลักษณะนิสัยของไท้อีเงินเหรินได้อย่างตรงความหมายและยังสามารถสื่อสารให้กลุ่มคนดูที่เป็นเด็กได้เข้าใจเนื้อเรื่องได้มากขึ้น

3.2. คำศัพท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลชาวจีนหวาง จิว เหลียง กล่าวว่า “ผู้แปลต้องเลือกใช้คำโดยที่คำนั้นต้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรม” ซึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ได้ปรากฏคำที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น ชื่อเฉพาะ คำเฉพาะ สำนวน โวหารและมนต์คาถาต่าง ๆ

(1) ชื่อคนชื่อสถานที่

ชื่อตัวละครที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ติ ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่าง เช่น ตัวละคร นาจ่า แปลเป็น NaZha หลี่จิ้น แปลเป็น Lijin อ่าวบิง แปลเป็น Aobing รวมถึงตัวละครไท้อีเงินเหรินที่ได้ใช้รูปแบบการแปลแบบเลียนเสียงพินอิน ซึ่งผู้แปลแปลไว้ว่า Taiyizhenren หวางเงินและเจิ้งอิงเข้าใจว่า “การใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลชื่อตัวละครไท้อีเงินเหรินไม่สามารถดึงเอาวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในตัวละครนี้ออกมาได้ เนื่องจากไท้อีเงินเหรินเป็นตัวละครโบราณในนวนิยายของจินไท้อีเป็นหนึ่งในกษัตริย์ของเมืองทางตะวันออกของจีน หากใช้รูปแบบการแปลชื่อตัวละครไท้อีเงินเหรินในมุมมองของหวางเงินและเจิ้งอิงจะแปลได้ว่า “Wood God in the East” ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนได้ แต่แท้จริงแล้วผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบเลียนเสียงพินอินในการแปลชื่อตัวละครมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบชื่อเสียงเรียงนามของตัวละครเท่านั้น

(2) คำเฉพาะ

เนื่องด้วยในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมเรื่อง “ห้องสิน” ทำให้ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาจึงมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้ามากมาย ผู้เขียนจึงจัดหมวดหมู่คำศัพท์เฉพาะดังกล่าวโดยแบ่งเป็น คำเรียกสิ่งของ คำศัพท์ทางศาสนา ชื่อเรียกและมนต์คาถา

ต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เช่น 江山社稷图 (the painting) ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลเนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดความสับสนในวัฒนธรรมจีนจึงได้เลือกใช้คำง่าย ๆ อย่าง the painting ในการแปล 江山社稷图 หรือคำว่า 结界兽 (Boundary Beasts) และ 海夜叉 (Sea Yaksha) ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่าง โดย 夜叉 เป็นสัตว์ประหลาดในตำนานของอินเดีย ดังนั้นผู้แปลจึงใช้ “Yaksha” ในการแปล แน่นนอนว่าไม่ง่ายเลยที่จะแปลคำเฉพาะดังกล่าวให้ผู้ชมเข้าใจได้ ส่วน 混天绫 (Chaotic Silk) และ 风火轮依 (Flaming Chariot) ผู้แปลกลับใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ซึ่งการแปลชื่อเรียกอาวุธของนาจาที่มีชื่อว่า “วงแหวนแห่งจักรวาล” ผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างร่วมกับการใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนจะสามารถแปลได้ว่า “Qian Kun Hoop” ซึ่งหมายถึง ห่วง ที่เป็นวัตถุที่มีรูปร่างกลม เป็นต้น ความหมายของ Qian Kun Hoop จึงจะหมายถึงวงแหวนจักรวาลซึ่งเป็นอาวุธของนาจา ในภาพยนตร์นาจาได้สวมวงแหวนจักรวาลไว้ที่คอ ซึ่งจะมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า “Hoop” คล้ายกันกับคำว่า 混天绫 และ 风火轮依 หากผู้แปลใช้หลักการเดียวกันก็จะสามารถแปลได้ว่า “Hun Tian Silk” และ “Feng Huo Wheel” ตามลำดับ ซึ่งจะช่วยให้สื่อถึงคุณสมบัติของอาวุธเหล่านี้ได้ดีกว่า แต่การแปลบทบรรยายใต้ภาพที่ดีจะต้องไม่ผลักภาระในการทำความเข้าใจให้กับผู้ชมภาพยนตร์

ในส่วนของคำที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาส่วนใหญ่ผู้แปลเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนเนื่องจากความแตกต่างในด้านความเชื่อทางศาสนาของภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลซึ่งเป็นผู้ชมชาวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ หากแปลโดยยังอิงความเชื่อของภาษาต้นฉบับอาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนในวัฒนธรรมแน่นอนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการฉายภาพยนตร์จีนในต่างประเทศ เช่น 仙气 (divine)、魔气 (demonic)、灵气 (energy)、炼化 (divided)、下凡 (seek out it)、天命之人 (won my favor)、投胎 (reincarnated)、积德 (gain good will)、闭关修炼 (retreat training)、三界 (three words)、小周天 (lesser revolutions)、大周天 (great revolutions)

ส่วนแนวคิดเรื่องการกลับชาติมาเกิดและโลกที่สามของศาสนาพุทธ ในทางวัฒนธรรมตะวันตกไม่มีความเชื่อดังกล่าว ดังนั้นเพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสนในการแปลคำเรียกขานผู้แปลจึงเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน เช่น 师尊 (Master/The supreme lord)、仙长 (Immortal)、昆仑金仙 (Golden Immortals of Kunlun)、师叔 (I know your master, so I'm a friend to you) เนื่องจากคำเรียกขานเหล่านี้ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปล เช่น Immortal มีความหมายว่า “อมตะ” ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่า 仙 ในภาษาต้นฉบับ หรือคำว่า “师叔” ซึ่งผู้แปลได้แปลไว้ว่า “I know your master, so I'm a friend to you” แต่ในภาพยนตร์ไม่ปรากฏ ดังนั้นเพื่อให้การแปลสอดคล้องกับ

ความหมายที่ภาษาต้นฉบับต้องการสื่อสาร ผู้แปลจึงใช้รูปแบบการแปลแบบแปลกต่างในการแปลประโยคดังกล่าว

ส่วนมนต์คาถาที่ปรากฏในภาพยนตร์ เช่น 昆仑仙术(The immortal magic of Kunlun)、天劫咒(heaven-made curse)、傀儡符(Slave Rune)、换命符(fate-swapping Runes)、变身术(Transformation) เป็นต้น จากการสังเกตที่ผู้แปลเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน เนื่องจากคาถา 昆仑仙术 และ 天劫咒 มีการแฝงความหมายเกี่ยวกับสวรรค์ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของเทพเจ้า แต่ในวัฒนธรรมตะวันตกไม่มี ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกใช้ “immortal” ในการแปล 昆仑仙术 และ “heaven-made curse” ในการแปล 天劫咒 ส่วนคำว่า 傀儡符 และ 换命符 ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนโดยคำว่า “符” ผู้แปลได้เลือกใช้คำว่า “Rune” ในการแปล Rune หรืออักษรรูน หรือเรียกอีกอย่างว่า ลูน่า เชื่อกันว่าเป็นอักษรที่เทพเจ้าโอดินเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้สาปสูญไปเรียบร้อยแล้ว สังเกตว่าผู้แปลได้ใช้วัฒนธรรมของชาวตะวันตกในการแปลเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวในภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้นโดยใช้วัฒนธรรมตะวันตกในการอธิบายขยายความคำที่อาจทำให้ผู้ชมสับสนได้

(3.) สำนวน

สำนวนจีนจะมีลักษณะของการแสดงออกที่เป็นลักษณะเด่นในภาษาจีนและยังเป็นวัฒนธรรมจีนอย่างหนึ่งด้วย ในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ตี้ก็ได้มีการใช้สำนวนจีนเป็นจำนวนมาก เช่น สำนวน 插翅难飞 ปรากฏในภาพยนตร์ในฉากที่ตัวละครนาจาได้กำเนิดขึ้นบนโลก โดยเทียนจุนได้ส่งไห้อีเจินเหรินและฉินกงเปาไปปราบนาจา ฉินกงเปาพูดกับไข่มุกสวรรค์ว่า “混元珠，你今天是插翅难飞” ซึ่ง “插翅难飞” มีความหมายว่า ถึงติดปีกก็บินหนีไปไม่รอด ผู้แปลจึงแปลสำนวน 插翅难飞 ไว้ว่า “you can't escape” ซึ่งมีความหมายว่า ไม่สามารถวิ่งหนีไปไหนได้แล้ว เป็นการใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความกลมกลืน โดยใช้ความหมายหลักของสำนวนในการแปลและถ่ายทอดโดยใช้ประโยคที่สั้นกระชับที่สุดเพื่อให้ผู้ชมที่ต้องอ่านบทบรรยายได้ภาพสามารถเข้าใจความหมายของสำนวนได้ง่าย ส่วนสำนวน “取之不尽、坚不可摧” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความกลมกลืนเช่นกัน ผู้แปลได้แปลสำนวนดังกล่าวไว้ว่า “never run out” และ “nearly indestructible” นอกจากนี้ในภาพยนตร์ยังปรากฏคำพังเพยจีนมากมาย เช่น “以大局为重” คำนี้ปรากฏขึ้นในฉากที่ฉินถังกงพบว่า นาจาคือไข่มุกสวรรค์ โดยมีชายชราผู้หนึ่งแนะนำให้ลี้ซวนและภรรยาว่า “以大局为重” พูดง่าย ๆ ก็คือแนะนำให้พวกเขาผ่านนาจาหรือไข่มุกสวรรค์ ไม่เช่นนั้นนาจาอาจมีภัยกับผู้คนในภายหลังได้ ซึ่งในภาพยนตร์สำนวนดังกล่าวปรากฏในประโยค “放弃自身利益，来维护更广大人民的利益” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการ

แปลแบบรักษาความแตกต่าง จึงแปลได้ว่า “consider the greater good” ซึ่งมีความหมายว่าการคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุด แต่ไม่ใช่ประโยคที่ว่า “look at the bigger picture” ซึ่งเป็นประโยคที่ผู้ชมส่วนใหญ่ใช้กัน สิ่งเหล่านี้สามารถสะท้อนแนวคิดทางวัฒนธรรมโบราณของจีนที่ว่าการสละส่วนน้อยเพื่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี

ส่วนคำพังเพย “不成功，便成仁” เป็นคำที่ เซินกงเป่า ได้สัญญาต่อบราชามังกรแห่งทะเลตะวันออกไว้ว่าจะฆ่าเขาและปลดปล่อยเผ่าพันธุ์มังกรออกจากวังมังกร ที่เรียกว่าวังมังกรเนื่องจากวังดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณกันทะเลลึกและยังเป็นสถานที่ที่ใช้คุมขังสัตว์ประหลาดที่ถูกปราบปรามและให้เผ่าพันธุ์มังกรเป็นผู้ควบคุม เป็นสถานที่ที่ราชามังกรทะเลตะวันออกถูกเทียจวินจับกุมขังไว้ เซินกงเป่าใช้กลยุทธ์ในการขโมยไข่มุกวิญญานนำไปให้กับราชามังกร ต่อมาไข่มุกดังกล่าวกลายเป็นลูกชาย 3 คนของราชามังกร อ่าวปิง เซินกงเป่าจำได้ว่า อ่าวปิง เป็นศิษย์ของเขา เพราะกลัวว่าแผนการการขโมยไข่มุกวิญญานจะถูกเปิดเผย จึงลอบให้อ่าวปิงฆ่าเขาและฝังผู้คนไว้ในเนินถ้ำ กว คำพังเพย “不成功，便成仁” เป็นสำนวนภาษาที่ปรากฏในตำราหลุนอี่วี่ในสมัยชุนชิวจ้านกั๋ว มีความหมายว่า หากทำไม่สำเร็จ ก็ต้องสละชีวิตเพื่อความเป็นธรรม ซึ่งในวัฒนธรรมจีนคำว่า “成仁” ก็มีความหมายว่า ประสบความสำเร็จ แต่ในวัฒนธรรมของชาวตะวันตกเชื่อว่าหากทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จคือล้มเหลว ดังนั้นผู้แปลจึงใช้กลวิธีการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลคำดังกล่าว โดยแปลได้ว่า “I can’t be defeated”, ซึ่งมีความหมายว่า แม้รบไม่ชนะก็สามารถประสบความสำเร็จได้ ในตอนที่แปลหากลองได้เปลี่ยนบทบาท ก็จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจภาพยนตร์ได้มากขึ้น

(4.) มนต์คาถา

เนื่องจากภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู้ติ เป็นภาพยนตร์เป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่สร้างจากตำนานเทพเจ้าของจีนดังนั้นในภาพยนตร์จึงปรากฏมนต์คาถามากมาย สังเกตว่าเมื่อตัวละครท่องบทมนต์คาถาจบแล้วมักจะต่อด้วยประโยคที่ว่า “急急如律令” ซึ่งมีความหมายว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบจัดการ เหมือนกับกฎหมายที่ต้องทำตามกฎ (ตำนานเล่าว่า เลย์ปู้ เป็นผีที่วิ่งเร็วที่สุดตนหนึ่ง) ต่อมาลัทธิเต๋านำไปใช้เป็นคำลงท้ายในการท่องคาถาเพื่อขับไล่ภูตผีปีศาจ ซึ่งในการท่องคาถาเราสามารถใส่ “急急如律令” จะเข้าใจในความหมายที่ว่า “บังคับใช้ทันที” ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนได้ความหมายว่า “obey my command” หรือ “make it so” โดยในประโยค obey my command ปรากฏในฉากที่นาจาถูกวงแหวนจักรวาลควบคุมพลังของไข่มุกสวรรค์ เมื่อเขาร่ายมนต์คาถากับวงแหวนแล้วเขาจึงลงท้ายด้วยคำว่า “急急如律令” ซึ่งมีความหมายว่าเชื่อฟังคำสั่งฉัน ส่วนประโยค “make it so” ปรากฏในฉากที่ไต่ฮ้อเงินเหรินต้องการแสดงให้นาจาเห็นถึงวิธีการควบคุมไฟ ทำให้การแปลความหมายของประโยค “急急如律令” แปลได้ว่า “make it so” ซึ่งมีความหมายว่ามีผลในทันที

3.3. โคลงขบขัน

โคลงตลกขบขันเป็นหนึ่งในรูปแบบของโคลงกลอนของจีน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งรูปแบบคำที่นำเสนอใจลักษณะของโคลงจะใช้คำที่น้อยแต่แฝงไปด้วยความขบขัน แม้จะไม่มีรูปแบบการสัมผัสแบบโคลงกลอนแต่ประโยคและเสียงที่ปรากฏในโคลงจะต้องมีความคล้องจองกัน โดยปกติแล้วในหนึ่งโคลงจะใช้คำประมาณ 5 – 7 คำ ซึ่งในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา ตอนจอมมารจู้ได้ปรากฏโคลงขบขันจำนวน 4 บท ซึ่งแต่ละบทก็สะท้อนถึงจิตใจของตัวละครนาจาที่แตกต่างกันไป

ภาษาต้นฉบับ : 关在府里无事干，翻墙捣瓦摔瓶罐，来来回回千百遍，小爷也是很疲倦。

ภาษาฉบับแปล : The dumb walls crush my soul. Even prisoners get parole, no friends, no fun. It's just the worst. Hopefully boredom will get me first.
เนื่องจากนาจาถือกำเนิดมาจากไข่มุกสวรรค์ดังนั้นหยวนซือเทียนจุนจึงสาปแข่งนาจา แต่หลังจากเหตุการณ์นั้น 3 ปี หลี่จิงเดินทางไปยังสวรรค์กับไท้อี้เจินเหรินเพื่อพูดคุยกับหยวนซือเทียนจุน หวังว่าจะสามารถลบคำสาปในตัวของนาจาได้ แต่เวลาบนสวรรค์ 1 วัน เท่ากับเวลาโลก 1 ปี อีกทั้งภรรยาหลี่ต้องปกป้องเงินถึงกวนจากการโจมตีของปีศาจทำให้นาจามีใครดูแล ดังนั้นไท้อี้เจินเหรินจึงส่งสัตว์เวท 2 ตนไปสร้างเวทหนัตที่บ้านตระกูลเงินเพื่อไม่ให้นาจาออกมาได้ ผู้แปลได้สัมผัสได้ถึงความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อิสระของนาจาจึงใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแตกต่างเป็นส่วนใหญ่ เปรียบนาจาเป็นเหมือนนักโทษที่ไม่มีโอกาสปล่อย นาจาก็ถูกขังอยู่ในกำแพงเหล่านี้ไม่มีเพื่อน ไม่มีความสุข รู้สึกว่าวิญญูณของตนเองถูกบดขยี้

ภาษาต้นฉบับ : 替天行道是使命，斩妖除魔我最擅长。

ภาษาฉบับแปล : I was simply following the will of heaven, cause I was destined to be a great demon slayer.

หลังจากที่นาจากับอ่าวปิงได้พบกับไท่เย่ซาและนาจาได้ช่วยเหลืออ่าวปิงกับผู้หญิงคนหนึ่งแล้ว อ่าวปิงขอขอบคุณนาจา นี่เป็นครั้งแรกที่นาจาได้รับการขอบคุณจากคนอื่น ดังนั้นนาจาจึงรู้สึกภูมิใจกับตนเอง ในประโยคที่ว่า “替天行道是使命” ผู้แปลได้เพิ่มคำว่า “simply” ในการแปลประโยคดังกล่าวซึ่งมีความหมายว่า “แค่” ที่ใช้ “simple” ในการสะท้อนให้เห็นถึงความภูมิใจในตนเอง ส่วนการแปลในประโยค “斩妖除魔我最擅长” ได้ใช้ “destined” และ “a great demon slayer” ในการแสดงถึงความภาคภูมิใจของนาจา

(3) ภาษาต้นฉบับ : 我是小妖怪，逍遥又自在。杀人不眨眼，吃人不放盐。一口七八个，肚子要撑破。茅房去拉屎，想起忘带纸。

ภาษาฉบับแปล : I'm a scary demon. Better run and hide. Legend says I'll eat and eat. Till everyone has died. And they're right. You should steer clear. Best take their suggestion. Cause when I eat too much. I get real bed indigestion.

(4)ภาษาต้นฉบับ : 生活你全是泪, 越是折腾越倒霉。垂死挣扎你累不累, 不如摊在床上睡。

ภาษาฉบับแปล : I try to help but no one cares, so honestly why bother? I'm tired of being a burden to my mother and my father. I kinda wish I wasn't here, I'll close my eyes and disappear.

ในประโยคที่ (3) และ (4) ได้ปรากฏขึ้นในตอนที่น่าจะได้โจมตีขับไล่ให้เหยาเพื่อช่วยเหลือเด็กผู้หญิง แต่กลับถูกชาวบ้านที่ทราบข่าวใส่ร้ายว่านาจ่าเป็นปีศาจที่จับเด็กผู้หญิงไป ความโมโหของนาจ่าทำให้นาจ่าไปทำให้ชาวบ้านบาดเจ็บจนไต่เงินเหรียญและภรรยาหนีจิ้งไปปราบนาจ่าจนสงบ นาจ่าเมื่อกลับมาจึงจนสกปรกหึ่งก็ถูกขังไว้ในห้องของตนเอง หากจะบอกว่าเมื่อก่อนนาจ่าแม้ว่าจะถูกคนอื่นเรียกว่าปีศาจ แต่ในใจของนาจ่าก็ไม่เคยยอมรับ ทำแต่เรื่องที่ดีแต่กลับถูกใส่ความภายหลัง นาจ่าจึงยอมรับว่าตัวเองเป็นปีศาจทำให้ปรากฏประโยค

“我是小妖怪” และ “生活你全是泪” ซึ่งเป็นโคลงขบขัน ส่วนในประโยค (4) บทนี้ผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลแบบรักษาความแปลกต่างโดยอิงจากท่วงทำนองในน้ำเสียงของตัวละครนาจ่าที่มีสภาวะจิตใจไม่ปกติและใช้สำนวนภาษาอังกฤษเขียนขึ้นมาใหม่เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น

สรุปแล้วภาพยนตร์นาจ่าตอนจอมมารจู่ตีเป็นภาพยนตร์การ์ตูนที่มีการดัดแปลงมาจากเรื่องเล่าปรัมปราเกี่ยวกับเทพเจ้าของจีน ในการสร้างตัวละคร คำ กลอนและประโยคที่ใช้ในภาพยนตร์ล้วนแต่แฝงไปด้วยวัฒนธรรมจีน เมื่อผู้แปลแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาอังกฤษจำเป็นต้องพิจารณาถึงความเข้าใจของผู้เข้าชมในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการเผยแพร่วัฒนธรรมของจีนด้วย ในการสร้างคำที่ใช้แปลนั้น ผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนโดยใช้ความเคยชินของภาษาปลายทางในการแปลทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจลักษณะของตัวละครในภาพยนตร์ได้ในเวลาอันสั้น แต่เพราะผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลลักษณะของตัวละครทั้งหมดทำให้อาจเกิดจุดอ่อนของลักษณะตัวละครไปบ้างอีกทั้งผู้แปลยังเลือกที่จะใช้สำนวนคำแสดงของภาษาปลายทางโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงช่วงอายุของกลุ่มคนดู

ในส่วนของคำศัพท์ที่เป็นชื่อตัวละครผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างประกอบด้วย ชื่อตัวละคร ตำแหน่งของตัวละคร ชื่อสถานที่ ผู้แปลใช้รูปแบบการแปลแบบกลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างรวมกันไป ช่วงแรกในการแปลชื่อสถานที่ผู้แปลได้ใช้วิธีการแปลโดยใช้เสียงพินอินในการแปล ส่วนครึ่งหลังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสมารถและตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ ในส่วนของคำศัพท์เฉพาะผู้แปลมักใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผู้แปลก็ยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนและรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างในการแปล แต่ผู้เขียนเข้าใจว่าการแปลชื่อ 混天绫 และ 风火轮 ควรใช้รูปแบบการแปลของวงแหวนจักรวาลมากกว่าใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืน ในส่วนของสำนวนนอกจากผู้แปลจะแปลโดยยังคงค่านิยมด้านคุณธรรมของจีนแล้วก็ยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปล ในส่วนของ

บทมนต์คาถาผู้แปลก็ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนทั้งหมด ในส่วนของคำศัพท์ผู้แปลได้ใช้วัฒนธรรมของภาษาปลายทางและภาษาต้นทางที่คล้ายหรือเหมือนกันในเรื่องความเชื่อเรื่องคุณธรรมของจีนและได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนในการแปลคำเฉพาะต่าง ๆ ทั้งชื่อสถานที่ คน สิ่งของและบทมนต์คาถา

ส่วนโคลงขบขันผู้แปลได้ใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนทั้งหมด โคลงขบขันแม้ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมแต่ภาษาปลายทางในภาพยนตร์เพียงแค่ต้องการให้ผู้ชมเข้าใจหัวใจสำคัญจากของกลอนที่ปรากฏในภาพยนตร์การ์ตูนนาจา นอกจากนี้ผู้แปลยังใช้รูปแบบการแปลแบบทำให้กลมกลืนตามกฎเกณฑ์การเขียนโคลงกลอนของภาษาเป้าหมาย โดยใช้เนื้อหาโดยรวมของโคลงขบขัน

สรุปแล้วในการแปลภาพยนตร์การ์ตูนนาจาตอนจอมมารจู่ตี่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของวัฒนธรรมจีน ผู้แปลได้เลือกใช้กลวิธีการแปลแบบทำให้กลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ ภาษาปลายทางบางอย่างก็ทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายหรือหากทั้งสองวัฒนธรรมมีวัฒนธรรมที่เหมือนกันก็สามารถเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างได้ แนวคิดรูปแบบการแปลแบบรักษาความแปลกต่างทำให้ผู้ชมในภาษาปลายทางมีความเข้าใจกับวัฒนธรรมจีนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

Gottlieb, Henrik. (1992) Subtitling : A new university discipline. Teaching translation and interpreting : Training, talent and experience [M]. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamin Publishing Company, 1992: 162.

- Nederland-Larsen, Birgit . (1993) Culture-Bound problems in subtitling[J]. Perspectives: Studies on Subtitling, 1993(2):212-215.
- Venuti, Lawrence. (2009) . 张景华, 白立平, 蒋骁华. 译者的隐形——翻译史论[M]. 北京: 外语教学与研究出版社, 2009(1):6.
- Venuti, Lawrence. (1992) Rethinking translation[M]. London and New York: Routledge.
- 钱绍昌. (2000). 影视翻译: 翻译园地中愈来愈重要的领域[J]. 中国翻译, 2000 (1), 61-65.
- 郭建中. (1998). 翻译中的文化因素: 归化与异化[J]. 外国语, (2).
- 王佐良. (2000). 翻译中的文化比较[M]. 北京: 中国对外翻译出版社, 2000.
- 王振, 郑颖. 国漫电影“走出去”字幕翻译研究——以《哪吒之魔童降世》为例[J]. 传媒论坛, 2(23).
- 樊军 . (2014). 从《哪吒闹海》看国产动画片翻译策略 [J]. 影视翻译 : (11), 153-154.
- 李双卷. (2012). 从《功夫熊猫 1》看字幕翻译的文化翻译观[J]. 电影文学, (17), 139-140.
- 祝慧婷, 韩竹林. (2020). 文化语境顺应视角下的《哪吒之魔童降世》字幕翻译[J]. 戏剧之家, (16), 73-74.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่น เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

	↑	ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)
	1. นิ้ว	
← 1 นิ้ว	ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)	→ 1 นิ้ว
	Articles English (14 pt)	
		ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
		หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
		Name - Surname of Article author (12 pt)
		Agency (12 pt)
		E-mail (12 pt)
	*****	
	บทคัดย่อ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)	
	.....	
	คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)	
	Abstract (14 pt)	
	(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....	
	.....	
	Keywords : 3-5 words (12 pt)	
	บทนำ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	.....	
	เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	.....	
	สรุป (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	.....	
	เอกสารอ้างอิง (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	.....	
	1 นิ้ว	

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม*. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสูจน์การพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน **Journal of Modern Learning Development** เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

- ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม
(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Modern Learning Development

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....
(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....
.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ที่บ้าน ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ .....มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....
(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

คำบารุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ (ถ้ามี) นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

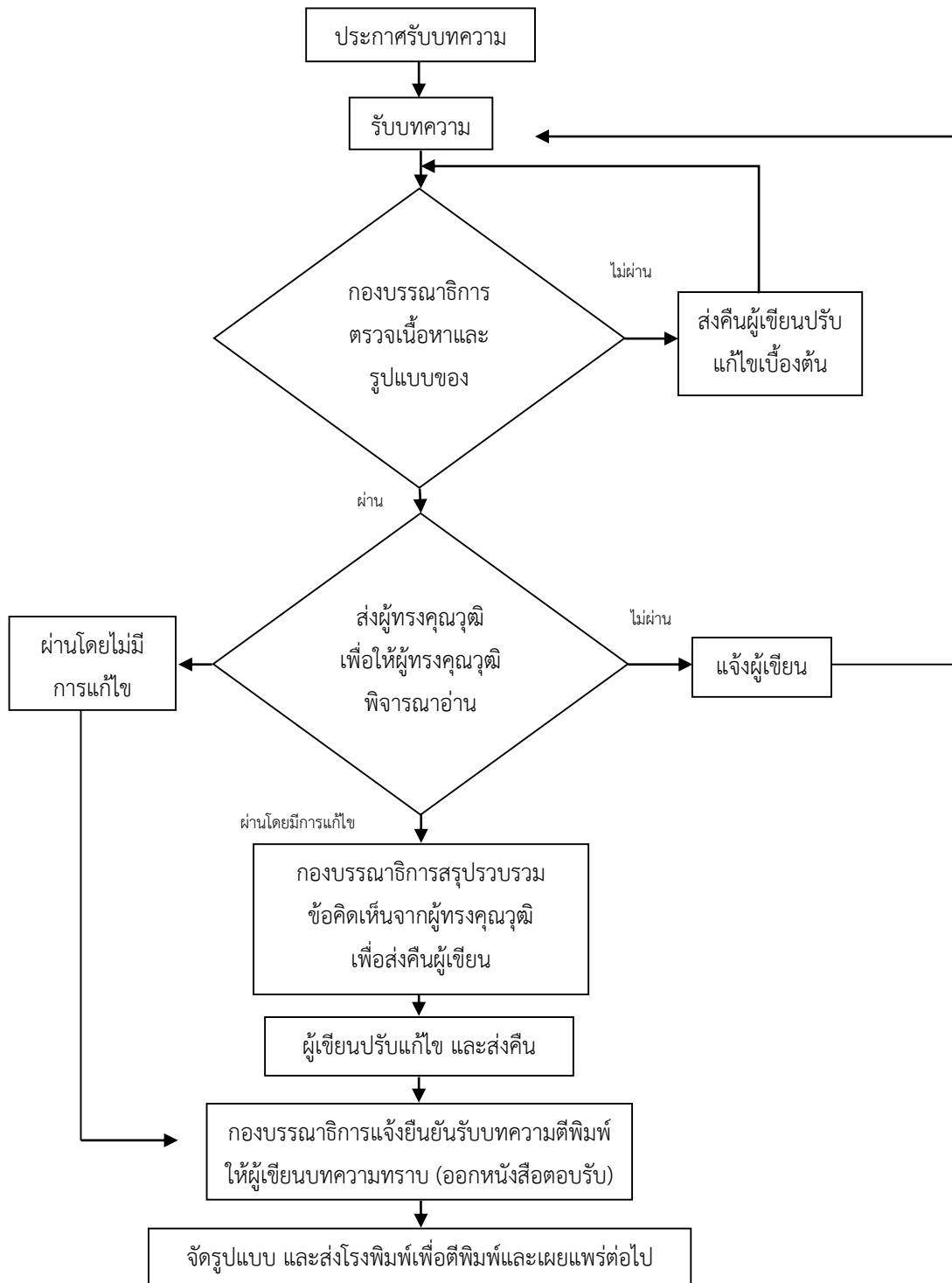
E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ โดยพิจารณาจากความคิดสร้างสรรค์และข้อดีของบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของวารสารเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com